

ព្រះ
ច្បាប់ប្រជុំកិច្ចការ

និង

សេចក្តីប្រកាសនានានានា

ច្បាប់ប្រជុំកិច្ចការ

ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៥១

១០

សម្រាប់ប្រើប្រាស់: ខុទ្ទកវគ្គប្រជុំកិច្ចការ

និង សេចក្តីប្រកាសនានានា

មន្ទីរសាស្ត្រសិល្បៈ ភ្នំពេញ

ក.ស ២៥០១

វិទ្យាបិដក ទុល្លភ័ក្ត

នុតិយភាគ

១១

សម័យកំណើត: ទុល្លភ័ក្តកំណើត:

១៨

សេចក្តីសង្ខេប:

ព. ស. ៦៤០១

វិសយបិដកេ បុល្លវិគ្គស្ស

ទុតិយោ ភាគោ

សមបិក្ខន្តកំ

[១] ភេទ សមយេន តុណ្ណា ភកវំ សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវិទេ អនាថបិណ្ណំ កស្ស អាណមេ ។ ភេទ ទោ
មន សមយេន ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ អសម្មុទ្ធកុតាធំ ភិក្ខុធំ
កាណ្ឌិ កាណ្ឌិ ភដ្ឋនិយម្យ វិយស្សម្យ បត្យាជនិយម្យ
បដិសារណិយម្យ ទុក្ខេបនិយម្យ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ
អម្បិញ្ចា ។ យេ ។ ភេ ទុណ្ណយន្តំ វិទិយន្តំ វិទាចេន្តំ កថំ
ហិ ធាប ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ អសម្មុទ្ធកុតាធំ ភិក្ខុធំ
កាណ្ឌិ កាវិស្សន្តំ ភដ្ឋនិយម្យ វិយស្សម្យ បត្យាជនិ-
យម្យ បដិសារណិយម្យ ទុក្ខេបនិយម្យតិ ។ អថទោ ភេ
ភិក្ខុ ភកវំតា ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ ។ យេ ។ សន្នំ តាវ
ភិក្ខុវេ ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ អសម្មុទ្ធកុតាធំ ភិក្ខុធំ
កាណ្ឌិ កាណ្ឌិ ភដ្ឋនិយម្យ វិយស្សម្យ បត្យាជនិយម្យ

វិសយបិដកេ បុល្លវិគ្គ

ទុតិយភាគ

សមបិក្ខន្តកៈ

[១] សម័យេនា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតវិទេ របស់អនាថបិណ្ណិកសេដ្ឋិទៀចក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
ពួកពួកភ្នំយភិក្ខុ តែងធ្វើកម្មតាំងឡាយ គឺ ភដ្ឋនិយកម្ម្យៈ វិយស្សកម្ម្យៈ
បត្យាជនិយកម្ម្យៈ បដិសារណិយកម្ម្យៈ ទុក្ខេបនិយកម្ម្យៈ ផល់ភិក្ខុ
តាំងឡាយដែលមិនមានក្នុងចំពោះមុខ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយណា ជាពួក
ប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ យេ ។ ភិក្ខុតាំងនោះគឺពាលេចេស ភិវេជ្យិល បន្ទុះបន្ទិប
ជា ពួកពួកភ្នំយភិក្ខុ មិនសមរម្យនឹងធ្វើកម្មតាំងឡាយ គឺ ភដ្ឋនិយកម្ម្យៈ
វិយស្សកម្ម្យៈ បត្យាជនិយកម្ម្យៈ បដិសារណិយកម្ម្យៈ ទុក្ខេបនិយកម្ម្យៈ
ផល់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលមិនមាន ក្នុងចំពោះមុខនោះ ។ គ្រានោះ
ភិក្ខុតាំងនោះក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ យេ ។
ព្រះគង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ខែភិក្ខុតាំងឡាយ ពូថា ពួកពួកភ្នំយភិក្ខុតែង
ធ្វើកម្មតាំងឡាយ គឺ ភដ្ឋនិយកម្ម្យៈ វិយស្សកម្ម្យៈ បត្យាជនិយកម្ម្យៈ

បដិសារណីយម្បិ ឧក្កេបទិយម្បិកំ ។ សទ្ធិ កកវាតិ ។
 វិករហិ កុត្តា កកវា អនុទ្ធវិកំ កិក្ខុវេ កេសិ មោ-
 យបុរិសាទិ អនុលោមិកំ អប្បដិវ្យំ អស្ស្រាណកំ
 អកប្បិយំ អករណីយំ កដិ ហិ ឆាម ភេ កិក្ខុវេ
 មោយបុរិសា អសម្មុទ្ធិក្ខតាទិ កិក្ខុទិ កាម្មាទិ កាស្ស្រិ
 តដ្ឋិយម្បិ វិយស្សម្បិ បញ្ចជិយម្បិ បដិសារណី-
 យម្បិ ឧក្កេបទិយម្បិ ទេកំ កិក្ខុវេ អប្បសម្មាទិ ក
 បសាធាយ ។ មេ ។ វិករហិត្តា ធម្មិ កដិ កាត្តា កិក្ខុ
 អាមទ្កេសិ ឧ កិក្ខុវេ អសម្មុទ្ធិក្ខតាទិ កិក្ខុទិ កាម្មិ កា-
 តត្ថិ តដ្ឋិយំ ក វិយស្សំ ក បញ្ចជិយំ ក បដិសារណីយំ
 ក ឧក្កេបទិយំ ក យោ កាមយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

បដិសារណីយកម្ម្មៈ ឧក្កេបទិយកម្ម្មៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនទាន
 ក្នុងទិច័ព្វិការមុខ ព័ន្ធមែល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំខ្លួនថា បតិក្រ
 ព្រះមានព្រះភាគ ព័ន្ធមែល ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់តិរដៀលថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោយបុរិសទាំងនោះ មិនសមគួរ មិន
 ត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជាមេសសមណៈ មិនអប្បិ មិនគួរ
 ធ្វើទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោយបុរិសទាំងនោះ មិនសមបើទិវិញ្ញិកម្ម
 ទាំងឡាយ គឺ ឥន្ទ្រិយកម្ម្មៈ វិយស្សកម្ម្មៈ បញ្ចជិយកម្ម្មៈ បដិ-
 សារណីយកម្ម្មៈ ឧក្កេបទិយកម្ម្មៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនទាន
 ក្នុងទិច័ព្វិការមុខទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនជាទ្បិជ្រាថ្នា
 ដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រាថ្នា ។ មេ ។ លុះទ្រង់តិរដៀលហើយ
 ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាគ្រាសំហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 មិនត្រូវធ្វើធម្មិកម្ម្មៈ វិយស្សកម្ម្មៈ បញ្ចជិយកម្ម្មៈ បដិសារណី-
 យកម្ម្មៈ ឧក្កេបទិយកម្ម្មៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនទាន់ក្នុងទិច័ព្វិការ
 មុខទេ ភិក្ខុណារម្មិ ត្រូវតាបង្គំខ្លួនផ ។

[៦] អចម្ពរាជី បុគ្គលោ អចម្ពរាជី សម្ពហុលោ
អចម្ពរាជី សង្ក្រា ធម្មរាជី បុគ្គលោ ធម្មរាជី សម្ពហុលោ
ធម្មរាជី សង្ក្រា ។

[៣] អចម្ពរាជី បុគ្គលោ ធម្មរាជី បុគ្គលី សញ្ញា-
យេតិ និដ្ឋាបេតិ យេតេតិ អនុយេតេតិ នស្សេតិ អនុ-
នស្សេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ វិនិ សត្តសាសនិ
វិនិ កល្យាណិ វិនិ វោធម្មាតិ វិវាតេ តិ អនិករណំ
វុបសម្មតិ អនុធម្មន វុបសម្មតិ សម្មទាវិទយប្បដិវុបកេ-
ន ។ អចម្ពរាជី បុគ្គលោ ធម្មរាជី សម្ពហុលោ សញ្ញា-
យេតិ និដ្ឋាបេតិ យេតេតិ អនុយេតេតិ នស្សេតិ អនុនស្សេតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ វិនិ សត្តសាសនិ វិនិ កល្យាណិ
វិនិ វោធម្មាតិ វិវាតេ តិ អនិករណំ វុបសម្មតិ អ-
នុធម្មន វុបសម្មតិ សម្មទាវិទយប្បដិវុបកេន ។ អចម្ពរាជី

[៦] (បទពាក្យទាំង ៦) គឺ បុគ្គលោ អចម្ពរាជី (អនុកាលមិន
ត្រូវបាន) ។ កិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យប្រើប្រាស់^(១) ជាអចម្ពរាជី ។ សម្ពហុលោ ។
បុគ្គលោ ធម្មរាជី (អនុកាលត្រូវបាន) ។ កិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យប្រើប្រាស់ជាធម្មរាជី ។
សម្ពហុលោ ។ ។

[៣] បុគ្គលោ អចម្ពរាជី ញាតិបុគ្គលោ ធម្មរាជី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យ
កិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យ ឲ្យកិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យ ។ ឲ្យយើង ឲ្យយើងរៀន ។ ថា នេះ
គឺ នេះវិទយោ នេះពាក្យប្រយោជន៍ប្រយោជន៍ ពាក្យ អនុកាលមិនត្រូវបាន
នេះចុះ ចូរគាប់ចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអនិករណំ នោះម្ចាស់យើងនេះ
ឈ្មោះថា ម្ចាស់យើងមិនត្រូវបាន ជាសម្ពហុលោ គឺគ្រាន់តែប្រ-
ហែលគ្នានឹងសម្ពហុលោ ។ បុគ្គលោ អចម្ពរាជី ញាតិកិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យ
ប្រើប្រាស់ជាធម្មរាជី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យកិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យ ឲ្យកិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យ ។
ឲ្យយើង ឲ្យយើងរៀន ។ ថា នេះគឺ នេះវិទយោ នេះពាក្យប្រយោជន៍ប្រ-
យោជន៍ ពាក្យ អនុកាលមិនត្រូវបាន ចូរគាប់ចិត្តនឹងពាក្យ
នេះចុះ ដូច្នោះ បើអនិករណំ នោះម្ចាស់យើងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់យើងមិន
ត្រូវបាន គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្ពហុលោ ។ បុគ្គលោ អចម្ពរាជី

១ សំដៅយកកិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យ បើមិនហៅថា អនុកាលមិនត្រូវបាន ប៉ុន្តែហៅកិច្ចព័ន្ធភ្នេយ្យ យល់
ហៅថា បុគ្គលោ កំណត់ ៤ រូបឡើយទៅហៅថា សម្ព ។

បុត្តលា ធម្មភ័ន្តិ សង្ឃសញ្ញាមេតិ ជំជឿមេតិ មេត្តេតិ
 អនុមេត្តេតិ ធនស្សេតិ អនុធនស្សេតិ អយំ ធម្មោ អយំ
 វិទយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ តណ្ហាហិ ឥមំ កោត-
 ហិទំ វិវាតោ តិ អធិការណំ វុបសម្មតិ អនុម្ពេន វុប-
 សម្មតិ សម្មទាវិទយម្យជំរូមកោន ។ អធម្មភ័ន្តិ សម្មហុ-
 លា ធម្មភ័ន្តិ បុត្តលំ សញ្ញាមេតិ ជំជឿមេតិ មេត្តេតិ
 អនុមេត្តេតិ ធនស្សេតិ អនុធនស្សេតិ អយំ ធម្មោ អយំ
 វិទយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ តណ្ហាហិ ឥមំ កោត-
 ហិទំ វិវាតោ តិ អធិការណំ វុបសម្មតិ អនុម្ពេន វុបសម្មតិ
 សម្មទាវិទយម្យជំរូមកោន ។ អធម្មភ័ន្តិ សម្មហុលា ធម្ម-
 ភ័ន្តិ សម្មហុលេ សញ្ញាមេតិ ជំជឿមេតិ មេត្តេតិ អនុមេ-
 ត្តេតិ ធនស្សេតិ អនុធនស្សេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ
 ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ តណ្ហាម ឥមំ កោតហិទំ វិវាតោ
 តិ អធិការណំ វុបសម្មតិ អនុម្ពេន វុបសម្មតិ សម្មទា-
 វិទយម្យជំរូមកោន ។ អធម្មភ័ន្តិ សម្មហុលា ធម្មភ័ន្តិ
 សង្ឃសញ្ញាមេតិ ជំជឿមេតិ មេត្តេតិ អនុមេត្តេតិ

ញ្ញាសិសង្ឃជាធម្មភ័ន្តិ ទ្យុកតំសំគាលំ ទ្យុតិចារណា ទ្យុតិធិក្ស ទ្យុតិធិក្ស
 រឿយ ។ ទ្យុយេញ ទ្យុយេញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រ-
 ដៅរបស់ព្រះសាស្ត្រ អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យ
 នេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិការណ៍ទោរម្លាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្លាប់
 ត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រវែងប្រវែងសម្មទាវិទយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រើ
 ជាធម្មភ័ន្តិញ្ញាសិសង្ឃជាធម្មភ័ន្តិ ទ្យុកតំសំគាលំ ទ្យុតិចារណា ទ្យុតិធិក្ស
 ទ្យុតិធិក្សរឿយ ។ ទ្យុយេញ ទ្យុយេញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះ
 ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្ត្រ អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្ត
 នឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិការណ៍ទោរម្លាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្លាប់
 ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រវែងប្រវែងសម្មទាវិទយ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយប្រើជាធម្មភ័ន្តិ ញ្ញាសិសង្ឃទាំងឡាយប្រើជាធម្មភ័ន្តិទ្យុកតំសំគាលំ
 ទ្យុតិចារណា ទ្យុតិធិក្ស ទ្យុតិធិក្សរឿយ ។ ទ្យុយេញ ទ្យុយេញរឿយ ។
 ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្ត្រ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើ
 អធិការណ៍ម្លាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្លាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់
 តែប្រវែងប្រវែងសម្មទាវិទយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រើជាធម្មភ័ន្តិញ្ញាសិ
 សង្ឃជាធម្មភ័ន្តិ ទ្យុកតំសំគាលំ ទ្យុតិចារណា ទ្យុតិធិក្ស ទ្យុតិធិក្សរឿយ ។

នស្សេត្តិ អនុនស្សេត្តិ អយំ ទម្មោ អយំ វិទយោ
 ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ ភោទេហិតំ ឯវត្តោ
 តំ អធិការណំ វុបសម្មតំ អនុម្ពេទ វុបសម្មតំ សម្មទា-
 វិទយប្បដិវុបកោ ។ អនុម្ពេទំ សង្កេត ធម្មវិស័យ បុគ្គលំ
 សញ្ញាបេតិ ចិជ្ឈាបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ នស្សេតិ
 អនុនស្សេតិ អយំ ទម្មោ អយំ វិទយោ ឥទំ សត្តសា-
 សនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ ភោទេហិតំ ឯវត្តោ តំ អធិ-
 ការណំ វុបសម្មតំ អនុម្ពេទ វុបសម្មតំ សម្មទាវិទយ-
 ប្បដិវុបកោ ។ អនុម្ពេទំ សង្កេត ធម្មវិស័យ សម្មទាលេ
 សញ្ញាបេតិ ចិជ្ឈាបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ នស្សេតិ
 អនុនស្សេតិ អយំ ទម្មោ អយំ វិទយោ ឥទំ សត្តសា-
 សនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ ភោទេហិតំ ឯវត្តោ តំ អធិការណំ
 វុបសម្មតំ អនុម្ពេទ វុបសម្មតំ សម្មទាវិទយប្បដិវុប-
 កោ ។ អនុម្ពេទំ សង្កេត ធម្មវិស័យ សង្កេត សញ្ញាបេតិ
 ចិជ្ឈាបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ នស្សេតិ អនុនស្សេ-
 តិ អយំ ទម្មោ អយំ វិទយោ ឥទំ សត្តសាសនំ

ស្រយេត្តិ ស្រយេត្តិស្រយេត្តិ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិទ្យា នេះភោគ្យប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកភោគ្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភោគ្យនេះចុះ
 ដូច្នោះ បើអធិការណ៍នោះម្យ៉ាងណាវិទ្យា នេះ ឈ្មោះថា ម្យ៉ាងដោយមិនត្រូវ
 តាមធម៌ គ្រាន់តែប្រើប្រាស់គ្នាទាំងសម្បទាវិទ្យា ។ សង្កេតអនុម្ពេទិក្នុង
 បុគ្គលជាធម្មវិស័យ ស្រកតំសីគាលំ ស្រកិចារណា ស្រកិចិន្ទ ស្រកិចិន្ទស្រយេត្តិ
 ស្រយេត្តិ ស្រយេត្តិស្រយេត្តិ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិទ្យា នេះភោគ្យប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកភោគ្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភោគ្យនេះចុះ
 ដូច្នោះ បើអធិការណ៍នោះម្យ៉ាងណាវិទ្យា នេះ ឈ្មោះថា ម្យ៉ាងដោយមិនត្រូវ
 តាមធម៌ គ្រាន់តែប្រើប្រាស់គ្នាទាំងសម្បទាវិទ្យា ។ សង្កេតអនុម្ពេទិក្នុង
 បុគ្គលជាធម្មវិស័យ ស្រកតំសីគាលំ ស្រកិចារណា ស្រកិចិន្ទ ស្រកិចិន្ទស្រយេត្តិ
 ស្រយេត្តិ ស្រយេត្តិស្រយេត្តិ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិទ្យា នេះភោគ្យប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកភោគ្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភោគ្យនេះចុះ
 ដូច្នោះ បើអធិការណ៍នោះម្យ៉ាងណាវិទ្យា នេះ ឈ្មោះថា ម្យ៉ាងដោយមិនត្រូវ
 តាមធម៌ គ្រាន់តែប្រើប្រាស់គ្នាទាំងសម្បទាវិទ្យា ។ សង្កេតអនុម្ពេទិក្នុង
 បុគ្គលជាធម្មវិស័យ ស្រកតំសីគាលំ ស្រកិចារណា ស្រកិចិន្ទ ស្រកិចិន្ទស្រយេត្តិ
 ស្រយេត្តិ ស្រយេត្តិស្រយេត្តិ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិទ្យា នេះភោគ្យប្រដៅ

ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ រោចេហិតំ ឯវិញ្ញា តំ អធិការណំ
វុបសម្មតំ អនុម្ពេន វុបសម្មតំ សម្មទាវិទយប្ប-
ដិវុបកោន ។

កណ្ណបទដកំ មិដ្ឋិកំ ។

(៤) ធម្មវដិ បុគ្គលោ អនុធម្មវដិ បុគ្គលំ សញ្ញាបេតិ
ធិដ្ឋិបេតិ បេត្យេតិ អនុបេត្យេតិ ធន្យេតិ អនុធន្យេតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ ឥដិ សន្តុសាសនំ ឥមំ
កណ្ណាហំ ឥមំ រោចេហិតំ ឯវិញ្ញា តំ អធិការណំ វុបសម្មតំ
ធន្យេន វុបសម្មតំ សម្មទាវិទយេន ។ ធម្មវដិ បុគ្គលោ
អនុធម្មវដិ សម្មហុលេ សញ្ញាបេតិ ធិដ្ឋិបេតិ បេត្យេតិ
អនុបេត្យេតិ ធន្យេតិ អនុធន្យេតិ អយំ ធម្មោ អយំ
វិទយោ ឥដិ សន្តុសាសនំ ឥមំ កណ្ណាថ ឥមំ រោចេហិតំ
ឯវិញ្ញា តំ អធិការណំ វុបសម្មតំ ធន្យេន វុបសម្មតំ
សម្មទាវិទយេន ។ ធម្មវដិ បុគ្គលោ អនុធម្មវដិ
សម្មុំ សញ្ញាបេតិ ធិដ្ឋិបេតិ បេត្យេតិ អនុបេត្យេតិ

បេសំព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះ
ចុះ ដូច្នោះ បើអធិការណ៍នោះម្ខាងយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាម្ខាងដោយមិម
ត្រូវតាមធម៌ ត្រានៃត្រៃវិបល ឆ្នាំនឹងសម្មទាវិទយ ។

ចប់ កណ្ណបទ មាតិកា ៨ ។

(៤) បុគ្គលជាធម្មវដិ ញ៉ាំងបុគ្គលជាអនុធម្មវដិឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិ-
ចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះ
ធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រយោជីរបេសំព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះ
ចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិការណ៍នោះម្ខាងយ៉ាងនេះ
ឈ្មោះថាម្ខាងដោយធម៌ ដោយសម្មទាវិទយ ។ បុគ្គលជាធម្មវដិ ញ៉ាំង
កិត្តិនៃឡាយច្រើនជាអនុធម្មវដិឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ
ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះ
ពាក្យប្រយោជីរបេសំព្រះសាស្តា អ្នកនាំឡាយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរ
ពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិការណ៍នោះម្ខាងយ៉ាងនេះ ឈ្មោះ
ថាម្ខាងដោយធម៌ ដោយសម្មទាវិទយ ។ បុគ្គលជាធម្មវដិ ញ៉ាំងសិក្ស
ជាអនុធម្មវដិឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។

សិវបុត្រ ឬសិវ សម្ពុទ្ធា អនុប្បន្ត ធម្មត្ថ

នស្សតិ អនុនស្សតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ វនំ
 សត្តុសាសនំ វនំ កល្យាណំ វនំ កោចហិតំ វិវេក្ខុ តំ អ-
 និករណំ វ្រុសម្មតិ ធម្មន វ្រុសម្មតិ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន ។
 ធម្មវនំ សម្ពុទ្ធាណា អនុប្បន្តំ បុគ្គលំ សញ្ញាបេន្តិ
 វិជ្ជាបេន្តិ បេក្កេន្តិ អនុបេក្កេន្តិ នស្សន្តិ អនុនស្សន្តិ
 អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ វនំ សត្តុសាសនំ វនំ កល្យា-
 ណំ វនំ កោចហិតំ វិវេក្ខុ តំ អនិករណំ វ្រុសម្មតិ
 ធម្មន វ្រុសម្មតិ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន ។ ធម្មវនំ សម្ពុទ្ធាណា
 អនុប្បន្តំ សម្ពុទ្ធាណេ សញ្ញាបេន្តិ វិជ្ជាបេន្តិ បេក្កេន្តិ
 អនុបេក្កេន្តិ នស្សន្តិ អនុនស្សន្តិ អយំ ធម្មោ អយំ
 វិទយោ វនំ សត្តុសាសនំ វនំ កល្យាណំ វនំ កោចហិតំ
 វិវេក្ខុ តំ អនិករណំ វ្រុសម្មតិ ធម្មន វ្រុសម្មតិ
 សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន ។ ធម្មវនំ សម្ពុទ្ធាណា អនុប្បន្តំ
 សង្ឃំ សញ្ញាបេន្តិ វិជ្ជាបេន្តិ បេក្កេន្តិ អនុបេក្កេន្តិ
 នស្សន្តិ អនុនស្សន្តិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ វនំ
 សត្តុសាសនំ វនំ កល្យាណំ វនំ កោចហិតំ វិវេក្ខុ តំ

សមច្ចន្តរៈ ភិក្ខុតាំងឡាយប្រើនជាម្នាក់ទៀតសង្ឃជាអប្បន្ត

ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញហើយ ។ ថា នេះធម៌នេះវិន័យ នេះភាគប្រយោជន៍ប្រសព្វ
 សាស្តា អ្នកចូរកាន់យកភាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភាគនេះចុះ ដូច្នេះ
 បើអធិការណ៍នោះម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយសម្ម-
 ភាវិន័យ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយប្រើនជាម្នាក់ទៀត ញ៉ាំងចុកលាងអធម្មតិវិទ្យាគត
 សំគាល់ ឲ្យគិតពរណា ឲ្យគិតឲ្យហើយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញ
 ហើយ ។ ថា នេះធម៌នេះវិន័យ នេះភាគប្រយោជន៍ប្រសព្វសាស្តា អ្នកចូរ
 កាន់យកភាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភាគនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះ
 ម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយសម្មភាវិន័យ ។ ភិក្ខុតាំង
 ឡាយប្រើនជាម្នាក់ទៀត ញ៉ាំងភិក្ខុប្រើនជាអធម្មតិវិទ្យាគតសំគាល់ ឲ្យគិតពរ-
 ណា ឲ្យគិតឲ្យ ឲ្យគិតឲ្យហើយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញហើយ ។ ថា នេះ
 ធម៌នេះវិន័យ នេះភាគប្រយោជន៍ប្រសព្វសាស្តា អ្នកចូរកាន់
 យកភាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភាគនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះ
 ម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយសម្មភាវិន័យ ។ ភិក្ខុតាំង
 ឡាយប្រើនជាម្នាក់ទៀត ញ៉ាំងសង្ឃជាអធម្មតិវិទ្យាគតសំគាល់ ឲ្យគិតពរ-
 ណា ឲ្យគិតឲ្យ ឲ្យគិតឲ្យហើយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញហើយ ។ ថា នេះធម៌
 នេះវិន័យ នេះភាគប្រយោជន៍ប្រសព្វសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកភាគនេះ
 ចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភាគនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះម្ចាស់យ៉ាងនេះ

វិធីបំណែក បុណ្យវិញ្ញា

អធិការណ៍ វ្រុបសម្មតិ ធម្មេន វ្រុបសម្មតិ សម្មទាវិទ-
 យេន ។ ធម្មករិយំ សាវ្រ្ត្យ អធម្មករិយំ បុគ្គលំ សញ្ញាបេតិ
 ធីដ្ឋ្យាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ ធនេស្សតិ អនុធនេស្សតិ
 អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ វិនិ សត្តសាសនិ វិនិ
 កល្យាណិ វិនិ ភោជេហិតិ វិវិញ្ញតិ អធិការណ៍ វ្រុបសម្មតិ
 ធម្មេន វ្រុបសម្មតិ សម្មទាវិទយេន ។ ធម្មករិយំ សាវ្រ្ត្យ
 អធម្មករិយំ សម្មហុលេ សញ្ញាបេតិ ធីដ្ឋ្យាបេតិ បេត្តេតិ
 អនុបេត្តេតិ ធនេស្សតិ អនុធនេស្សតិ អយំ ធម្មោ អយំ
 វិទយោ វិនិ សត្តសាសនិ វិនិ កល្យាណិ វិនិ ភោជ-
 េហិតិ វិវិញ្ញតិ អធិការណ៍ វ្រុបសម្មតិ ធម្មេន វ្រុបសម្មតិ
 សម្មទាវិទយេន ។ ធម្មករិយំ សាវ្រ្ត្យ អធម្មករិយំ សាវ្រ្ត្យ
 សញ្ញាបេតិ ធីដ្ឋ្យាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ ធនេស្សតិ
 អនុធនេស្សតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ វិនិ
 សត្តសាសនិ វិនិ កល្យាណិ វិនិ ភោជេហិតិ វិវិញ្ញ-
 តិ អធិការណ៍ វ្រុបសម្មតិ ធម្មេន វ្រុបសម្មតិ សម្ម-
 ទាវិទយេនាតិ ។

វិធីបំណែក បុណ្យវិញ្ញា

ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយសម្មាវាសនា ។ សន្សំជាធម្មករិយំ ញ្ញាតិ
 បុគ្គលជាធម្មករិយំ ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យគិតចារណា ឲ្យគិតឲ្យ ឲ្យគិតឲ្យរឿយ ។
 ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិនិយ នេះពាក្យប្រាជ្ញា របស់
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ
 ដូច្នោះ បើអធិការណ៍ នោះម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយ
 សម្មាវាសនា ។ សន្សំជាធម្មករិយំ ញ្ញាតិកុំកុំចាំឲ្យយច្រើន ជាធម្មករិយំ
 ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យគិតចារណា ឲ្យគិតឲ្យ ឲ្យគិតឲ្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យ
 ឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិនិយ នេះពាក្យប្រាជ្ញា របស់ព្រះសា-
 ស្តា អ្នកចាំឲ្យយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ
 ដូច្នោះ បើអធិការណ៍ នោះ ម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយ
 សម្មាវាសនា ។ សន្សំជាធម្មករិយំ ញ្ញាតិសន្សំជាធម្មករិយំ ឲ្យកត់សំគាល់
 ឲ្យគិតចារណា ឲ្យគិតឲ្យ ឲ្យគិតឲ្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។
 ថា នេះធម៌ នេះវិនិយ នេះពាក្យប្រាជ្ញា របស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់
 យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិការណ៍ នោះ
 ម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយសម្មាវាសនា ដូច្នោះ ។

(៥) គេន សមយេន តុន្តោ ភកក ភជតហោ វិហារតំ
វេទ្ពុវេន កលប្បត្តនិវាយ ។ គេន ទោ បន សមយេន
នាយស្មតា នេន្ទេន មល្យបុត្តនេន ជាតិយា សត្តវស្សនេន
អរហន្តំ សច្ច្ចកតំ ហោតិ យន្តិញ្ចំ សារិកេន បត្តតំ សត្វិ
គេន អនុប្បត្តិ ហោតិ នត្តិ ចស្ស កតិញ្ចំ ឧត្តវិ ករណីយិ
កកស្ស វិ បតិចយោ ។

(៦) អថទោ នាយស្មតា នេន្ទេន មល្យបុត្តស្ស
វហោកកស្ស បដិសល្លិយស្ស វិវត្តតសោ បរិកត្តោ
ឧននាទិ បយោ ទោ ជាតិយា សត្តវស្សនេន អរហន្តំ
សច្ច្ចកតំ យន្តិញ្ចំ សារិកេន បត្តតំ សត្វិ មយោ
អនុប្បត្តិ នត្តិ ច អ កតិញ្ចំ ឧត្តវិ ករណីយិ កកស្ស
វិ បតិចយោ កំ ឧ ទោ អហំ សធម្មស្ស វយ្យវត្ថុ
កវយ្យេន្ទិ ។ អថទោ នាយស្មតា នេន្ទេន មល្យបុត្តស្ស
វិវត្តតសោ យន្តិញ្ចំ សធម្មស្ស សេនសេនេន ចត្តា-
បេយ្យំ កត្តានំ ច ឧទ្ធិសយ្យន្តិ ។

(៥) សមយេនា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិនាមព្រះភាគ ច្រងំភនីវេក្ក
ភ្នំវេទ្ពុវេន ជាគលប្បត្តនិវាយនេន ទៀបត្រករាជគ្រឹះ ។ សមយេនាឯក
ព្រះទត្តមល្យបុត្តនិវាយនេន បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ខ្លួនអរហន្តវេន តាំងអំពី
កើតមកបាន វេ ត្នាំ ថែមបំរើសុណជាគណមួយ ដែលសារិកត្រូវដល់
សុណជាគរោមណកក៏បានដល់ ដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ កិច្ចអ្វីមួយ
ដែលរលាកឧប្បវេទ្ធិទៅទៀត ឬការសន្សំខ្លួនកិច្ចដែលធ្វើចេញហើយ ក៏មិន
បានដល់រលាក ។

(៦) លំដាប់នា ព្រះទត្តមល្យបុត្តនិវាយនេន ទៅទាន់ចំលាក់
សម្លុះទៅស្របស្រៀវតែម្នាក់ឯង ហើយទាន់ចំគ្រឹះវិវេក្កវេនយំវិទេន
ថា ភក្កាអញ្ចបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ខ្លួនអរហន្តវេន តាំងពីកើតមក
បាន វេ ត្នាំ សុណជាគណមួយដែលសារិកត្រូវដល់ ភក្កាអញ្ចក៏បាន
ដល់ខ្លួនសុណជាគរោមណ ដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ មួយទៀត កិច្ចអ្វី
មួយដែលភក្កាអញ្ចត្រូវធ្វើទៅទៀត ឬការសន្សំខ្លួនកិច្ចដែលធ្វើចេញហើយ
ក៏មិនបានដល់ភក្កាអញ្ច (បើដូច្នោះ) គួរភក្កាអញ្ចប្រើការខ្លួនខ្លួនយោប្រើ
ដល់សន្សំដូចប្រចាំ ។ ព្រះនា ព្រះទត្តមល្យបុត្តនាមព្រះភាគ បានគ្រឹះ
ដូច្នោះថា បើដូច្នោះ ទាន់តែភក្កាអញ្ចត្រូវរៀបចំសេនាសន្ត ផង ត្រូវ
ចាត់វិចិត្រចង្អុលដល់សន្សំផង ។

[៧] អង្គទោ អាយស្មា ធាត្វា មល្លបុត្តោ សាយស្ក-
 សមយំ បដិសល្លាតា វុដ្ឋិភោ យេន កកវា ភេទុច-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា កកវន្តំ អតិវាធាត្វា ឯកបន្តំ
 ចិសិទិ ។ ឯកបន្តំ ចិសិទ្ធា ទោ អាយស្មា ធាត្វា
 មល្លបុត្តោ កកវន្តំ ឯកនហោច វេន មយ្ហំ កន្តេ ហោត-
 ភស្ស បដិសល្លិទស្ស ឯកញ្ចេតសោ ចរិកត្តោ ឧទចាទិ
 មយា ទោ ជាតិយា សន្តវស្សន អរហន្តំ សន្តិកតិ
 យន្តិញ្ចំ សារកោន បន្តង្គំ សង្ខំ មយា អនុម្បត្តំ នត្តិ
 ឯ មេ កិញ្ចំ ឧត្តវ កាវណីយំ កកស្ស វា បតិចយោ
 កី នុ ទោ អហំ សន្និស្ស វេយ្យាវុដ្ឋំ កាវេយ្យន្តំ ភស្ស
 មយ្ហំ កន្តេ ឯកនហោសិ យទ្ធាចាហំ សន្និស្ស សេនា-
 សនញ្ច បញ្ញាមេយ្យំ កត្តាចិ ឯ ឧដ្ឋិសេយ្យន្តំ វេនា-
 មហំ កន្តេ សន្និស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាមេត្តិ កត្តាចិ
 ឯ ឧដ្ឋិសិក្កនិ ។ សាទុ សាទុ នព្វ ភេនហំ ត្វំ នព្វ

[៧] គ្រាភោ ព្រះទព្វមល្លបុត្តនិទានកាយ លុះសាយស្កសម័យ
 ក៏ចេញពីវិទ្ធុនសម្លឹងទៅ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាចថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយក៏ក្រាចថ្វាយ
 ដ៏សមគួរ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តនិទានកាយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏
 ក្រាចបង្គំចូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយភាស្យដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចំរើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គទៅកាន់ទីស្ងាត់ ពួនសម្លឹងនៅតែម្នាក់ឯង ក៏
 មានចិត្តត្រិះរិះ កើតឡើងយ៉ាងនេះថា ភក្តាអញបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្លួន
 អរហន្តដល់ តាំងពីកើតមកបាន ៧ ភ្នំ ហើយគុណជាគណនីមួយ
 ដែលសាត្រូវដល់ ភក្តាអញបានដល់ខ្លួនគុណជាគោរពដោយសំដាប់
 សព្វគ្រប់ហើយ មួយទៀត ក៏ចូរមួយដែលភក្តាអញគប្បីធ្វើទៅទៀត
 ឬការសន្សំខ្លួនក៏ដល់បានធ្វើចេញហើយ មិនមានដល់ភក្តាអញទេ គួរតា-
 ភាអញធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សិរិសុទ្ធម្តេចហ្ន៎ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះមានតែភក្តាអញត្រូវរៀប
 ចំសេនាសនៈផងត្រូវបានចែងចង្អិនដល់សន្ធុផងចុះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គចង់រៀបចំសេនាសនៈផង ចង់បានចែងចង្អិនដល់សន្ធុផង។ ព្រះ
 បមេត្រូវដ៏ក្រាស់ថា ម្ចាស់ទព្វៈ ប្រពៃហើយ ។ ម្ចាស់ទព្វៈ បើដូច្នោះ អ្នក

អាយស្នា នព្វោ មល្លចុត្តោ សេតាសធម្មញ្ញាមកោ
ធម្មកុទ្ទេសកោ ធម្មមតំ សុត្តស្ស តស្នា តុណ្ណិ ។
ឯវមេតំ ណាយាមីតំ ។

[៧] សធម្មតោ បាយស្នា នព្វោ មល្លចុត្តោ សកកាធំ
សកកាធំ ភិក្ខុធំ ឯវមេតំ សេតាសធំ មញ្ញាមេតំ
យេ តេ ភិក្ខុ សុត្តន្តិកា តេសំ ឯវមេតំ សេតាសធំ
មញ្ញាមេតំ តេ អញ្ញាមញ្ញំ សុត្តន្តិ សុត្តន្តិយស្សន្តិកំ យេ
តេ ភិក្ខុ វិធមធម្ម តេសំ ឯវមេតំ សេតាសធំ មញ្ញា-
មេតំ តេ អញ្ញាមញ្ញំ វិធមំ វិធមំ ឯវមេតំ សុត្តន្តិកំ យេ តេ ភិក្ខុ
ធម្មកុទ្ទេសកោ តេសំ ឯវមេតំ សេតាសធំ មញ្ញាមេតំ
តេ អញ្ញាមញ្ញំ ធម្មំ សាកុច្ឆិស្សន្តិកំ យេ តេ ភិក្ខុ
ណាយេនោ តេសំ ឯវមេតំ សេតាសធំ មញ្ញាមេតំ តេ
អញ្ញាមញ្ញំ ធម្មញ្ញាមញ្ញំ សុត្តន្តិកំ យេ តេ ភិក្ខុ ភិវច្ឆាមក-
ដិកា កាយធម្មិកុហុលា វិហារន្តិ តេសម្បំ ឯវមេតំ

ពុទ្ធសទ្ធក្រះពុទ្ធសុប្បត្តន្តមានកាយ ឲ្យជាសេតាសធម្មញ្ញាមកោ ឲ្យ
ជាពុទ្ធសកៈផងហើយ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះពុទ្ធជា
សង្ឃស្រៀម ខ្ញុំសូមចាំពុទ្ធជាដំណើរនេះ ដោយគោការស្រៀមយ៉ាងនេះ។

[៨] ព្រះពុទ្ធសុប្បត្តន្តមានកាយ ដែលសង្ឃពុទ្ធសទ្ធក្រះហើយក៏
រៀបចំសេតាសនៈដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលសុខតែជាសក្ការៈទ័ន្ទិក្ខានុទ្ធ
ទីជាមួយគ្នា ពួកភិក្ខុណាជាអ្នករៀនព្រះសូត្រ ព្រះពុទ្ធសុប្បត្តន្តមានកាយ
ក៏រៀបចំសេតាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុនានាក្នុងទីជាមួយគ្នា ដោយនឹកថា ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ទ័ន្ទិក្ខានុទ្ធជាសមព្រះសូត្រ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកទ្រទ្រង់វិទ្យ
ព្រះពុទ្ធសុប្បត្តន្តរៀបចំសេតាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុទាំងនោះក្នុងទីជាមួយគ្នា
ដោយនឹកថា ភិក្ខុទាំងនោះទ័ន្ទិក្ខានុទ្ធជាមួយគ្នា ពួកភិក្ខុណាជាម្នាក់
ម្នាក់ ព្រះពុទ្ធសុប្បត្តន្តរៀបចំសេតាសនៈ ដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះក្នុងទីជាមួយ
គ្នាដោយនឹកថា ភិក្ខុទាំងនោះទ័ន្ទិក្ខានុទ្ធជាសមព្រះសូត្រ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នក
ចំរើនឈាន ព្រះពុទ្ធសុប្បត្តន្តរៀបចំសេតាសនៈ ដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះក្នុង
ទីជាមួយគ្នា ដោយនឹកថា ពួកភិក្ខុនោះទ័ន្ទិក្ខានុទ្ធជាសមព្រះសូត្រ ពួកភិក្ខុ
ណាជាអ្នករាល់ឆ្នាំនិព្វានក្នុង ច្រើនតែមានកាយចាំមុខ
ព្រះពុទ្ធសុប្បត្តន្ត រៀបចំសេតាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុនានាក្នុងទីជាមួយគ្នា

សច្ចប្បវត្តន មេត្តិយក្កម្ពណ្ណក្កុដុ

សន្តិមំគ្វា អាយស្មន្តំ ធម្មំ មល្លបុត្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទិ ទោ កល្យាណកត្តតំ កហមតិ អាយស្ម ធម្មោ មល្លបុត្តោ
 ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សេសិ សមាធមេសិ សមុត្ត-
 ជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថទោ កល្យាណកត្តតោ
 កហមតិ អាយស្មតា ធម្មេន មល្លបុត្តេន ធម្មិយា
 កថាយ សន្តស្សេតោ សមាធមិតោ សមុត្តជិតោ
 សម្បហំសិតោ អាយស្មន្តំ ធម្មំ មល្លបុត្តំ ឯកធម្មេន
 កស្ស កន្ត អម្ពាតំ យេ ស្វាភពាយ កត្តំ ឧដ្ឋិដ្ឋិ ។
 មេត្តិយក្កម្ពណ្ណក្កុដុ ទោ កហមតិ កិច្ចាទំ កុម្មាតំ យេ
 ស្វាភពាយ កត្តំ ឧដ្ឋិដ្ឋិ ។ អថទោ កល្យាណកត្តតោ
 កហមតិ អនត្តមនោ អយោសិ កមី ហិ ធាម ចាបកិច្ច
 អម្ពាតំ យេ កុដ្ឋិស្សន្តិកិ យិ កត្វា ធាសិ អាណា-
 មេសិ យេ ជេ ស្ម កត្តិកា អាត្មន្តិ តោដ្ឋិយោ
 អាសនិ បញ្ញាបេត្វា កាលាជិតោន ចិល្បិដ្ឋនិយេន
 មរិសាតិ ។ ឯវិ អយ្យាតិ ទោ សា ធាសិ កល្យាណ-
 កត្តតោស្ស កហមតិវោ ចន្ទស្សេសិ ។ អថទោ

សច្ចប្បវត្តន តិកាស្រ្តវេទនិយប្បវត្តនកិច្ច

កិច្ចាយបន្តិព្រះព្រាហ្មណ្យមល្លបុត្តដ៏មានកាយ រូបអភិយក្កនិទ័សិមមគ្គ ។ ព្រះ
 ព្រាហ្មណ្យមល្លបុត្តដ៏មានកាយ បាននិយាយពន្យល់កល្យាណកត្តកហមតិ ដែល
 អភិយទៅក្នុងនិទ័សិមមគ្គ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យភាចហាន ឲ្យ
 រឹកឈាវដោយធម្មកថា ។ លំដាប់នោះ កល្យាណកត្តកហមតិ កាលព្រះ
 ព្រាហ្មណ្យមល្លបុត្តដ៏មានកាយ និយាយពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
 ភាចហាន ឲ្យរឹកឈាវដោយធម្មកថាហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះព្រាហ្ម-
 ណ្យមល្លបុត្តដ៏មានកាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ស្រ្តកនេរលោកម្ចាស់
 ចាត់ភិក្ខុអង្គណា (ឲ្យទៅទទួល) កត្តនិដ្ឋុះរបស់ខ្ញុំ ។ ព្រះព្រាហ្មណ្យមល្លបុត្តឆ្លើយ
 ថា ម្ចាស់កហមតិ ស្រ្តកនេរតាភ្នាក់ងារចាត់មក្ខេយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុចាត់
 ទ្រាយ (ឲ្យទៅទទួល) កត្តនិដ្ឋុះអ្នកក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ លំដាប់នោះ កល្យាណ-
 កត្តកហមតិទានសេចក្តីកាត់ដៃចិត្តដោយនិគម ចុះចោក្ខេបបានថា
 ភិក្ខុលាមកទាំងទ្រាយទៅនាងក្នុងនិដ្ឋុះរបស់តាភ្នាក់ងារ (លុះនិគមចុះហើយ)
 ក៏ទៅផ្លូវច្បាប់ទាសីថា ខែហង ស្រ្តកម្ពុព្រៃកាលាណមកទទួលចង្ហាន់
 ហងឯងឲ្យកាលសន្ទះក្នុងជ្រុង ហើយអង្គុសលោកទាំងនោះដោយ
 បាយចុងអង្គុសមានចិត្តជ្រក់ដាច់ពីចុះ ។ ទាសីនោះទទួលស្តាប់ពាក្យ
 កល្យាណកត្តកហមតិដោយពាក្យថា ចិន្ទ ក្នុងម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ

លម្អិតព្រះ មេត្តិយក្នុងកិច្ច

អដទោ សា ពាសី កាលាណជិតេន តិលង្គមុតិយេន
 ធម្មកញ្ចំ កុញ្ញដ កន្តេតិ ។ មយំ ទោ ភតិធិ ធិត្ត-
 កត្តិកាតិ ។ ជាបាទី អយ្យោ ធិត្តកត្តិកាតិ អបិបាហំ
 ហំយ្យោ ។ គហមតិថា អាណត្តា យេ ដេ ស្ស កត្តិកា
 អាត្តច្ន័ កោដ្ឋកេ អាសមំ បញ្ញាបេត្តា កាលាណជ-
 កេន តិលង្គមុតិយេន បរិសាតំ កុញ្ញដ កន្តេតិ ។
 អដទោ មេត្តិយក្នុងកា កិក្ខុ ហំយ្យោ ទោ កុវ-
 សោ កល្យាណកត្តិកោ គហមតិ អាភមំ អកមា-
 សិ ធម្មស្ស មល្យុត្តស្ស សង្កិកោ ធិស្សីសយំ ទោ
 មយំ ធាត្វេន មល្យុត្តេន គហមតិថោ សង្កិកោ បរិ-
 ភិញ្ញាតិ^(១) ។ ភេ ភេទេវ ទោមទស្សេន ធិត្តកុវ-
 កុញ្ញិសុ ។ អដទោ មេត្តិយក្នុងកា កិក្ខុ មិញ្ញាកត្តិ
 បំណ្ឌិតាម្យដំកត្តា អាភមំ កត្តា បត្តិកិ បដិសា-
 មេត្តា គហមតិកោដ្ឋកោ សង្កិកេ មល្យុត្តិកាយ ធិ-
 សិទិសុ កុញ្ញិកុតា មត្តិកា បត្តកុត្តា អនោកុតា

១. ឧប្បសយំ ទេវេន មល្យុត្តេន គហមតិថា អន្តរ បរិភិញ្ញាតិ ធិស្សីតិ ។

លម្អិតព្រះ ទិវាមេត្តិយក្នុងកិច្ច

គ្រាតោ ពាសិវោ កិច្ចកិច្ចិយោ ពុទ្ធិស្សី មោធិក្ខត្តិ ជាតិវិចារ
 ហើយមិមន្តុថ បពិត្រលោកធិបិទេ សូមលោក ភិនិទ្ធាយ ធានំចុះ ។ មេត្តិយ-
 ភិក្ខុនិក្ខមដកភិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្រុសស្រី យេនិភិនិទ្ធាយ សុទ្ធិវេតិអ្នក
 ទទួលនិច្ចកត្ត ។ ពាសិវោឆ្លើយថា ខ្ញុំច្រករណាដឹងថា លោកម្ចាស់
 ភិនិទ្ធាយ ជាអ្នកទទួលនិច្ចកត្តហើយ តែម្យ៉ាងមិញគហមតិបង្ហាបំប្រែ
 ករណាថា ខែហនិ លោកភិនិទ្ធាយលា ត្រូវការដោយចង្ហាន់មិមន្តុមក
 ក្នុងថ្ងៃស្អែក ហនិឯងចុះក្រាលពាសទះក្នុងជ្រកចុះ ហើយអង្គុសលោក
 ភិនិវោ ដោយពុទ្ធិស្សីមោធិក្ខត្តិជាតិវិចារចុះ បពិត្រលោកភិនិ
 ទ្ធាយធិបិទេ សូមលោកភិនិទ្ធាយធានំចុះ ។ លំដាប់នោះ មេត្តិយភិក្ខុ
 និក្ខមដកភិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ កាលថ្ងៃម្យ៉ាងមិញ កល្យាណ-
 កត្តិកតាបតិ បានទៅកាន់អាពាមទៅពាសិវោកន់ចូលបុគ្គ ពួកយើង
 ប្រាកដថា ទ្រព្យល្អបុគ្គញ្ញះញ្ញី ក្នុងសំណាក់ខែហនិភិនិហើយ ។ មេត្តិ-
 យភិក្ខុនិក្ខមដកភិក្ខុភិនិវោ ក៏មិនបានធានំថ្ងៃថ្ងៃវេលាប៉ុនប៉ងក្រោះកែ
 សេចក្តីពាមទស្សនាវេនិ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិក្ខមដកភិក្ខុត្រឡប់ពីបណ្ត-
 បុគ្គ ក្នុងវេលាគ្រាធីកត្តហើយទៅកាន់អាពាមក្នុងលោក កំរៀបទុក
 ជាក់ប្រតិទិនិវិវា ហើយអង្គុយត្រាបុគ្គលជន្លង់ភិនិសិទ្ធិភិនិវាស្រី
 ព្រេងទ្វារក្តៅស្ងួត មានសេចក្តីអៀនរាម ទទេកចុះ បានមុខជ្រប់

មជ្ឈិមយុទ្ធិ អប្បនិកាយោ ។ អថេតោ មេត្តិយោ កិក្ខុនិ
 យេន មេត្តិយក្កម្មជនោ កិក្ខុ តេជុបស្មន្តិមិ ឧបស្មន្តិ-
 មិក្ខា មេត្តិយក្កម្មជនោ កិក្ខុ វិវាទោវេន វិបាសិ អយ្យាតិ ។
 វិវិ កុក្កុ មេត្តិយក្កម្មជនោ កិក្ខុ បាលបិសុ ។ ធុតិ-
 យម្យិ ទោ ។ ថេ ។ តតិយម្យិ ទោ មេត្តិយោ កិក្ខុនិ
 មេត្តិយក្កម្មជនោ កិក្ខុ វិវាទោវេន វិបាសិ អយ្យាតិ ។
 តតិយម្យិ ទោ មេត្តិយក្កម្មជនោ កិក្ខុ បាលបិសុ ។
 ក្យាហំ អយ្យាទំ អបរដ្ឋាមិ តិស្ស មិ អយ្យា
 បាលបដ្ឋិតំ ។ តថា ហិ បដ ភិ តតិមិ អម្ពេ នទ្វេន
 មល្លតុក្កេន វិហេវិយមាទេ អដ្ឋបេត្តសិទិ ។ ក្យាហំ
 អយ្យា តតេមិទិ ។ សាទ ទោ ភិ តតិមិ និធម្មយ្យាសិ
 អដ្ឋេ កតវា អាយស្មន្តំ ធាតុ មល្លចុត្តំ បាសាវេយ្យា-
 តិ ។ ក្យាហំ អយ្យា តតេមិ តិ មិយា សត្តា

ស្រពាប្រសាទោ វិវាទោនិយាយេកិហា ។ ប្រាដោ កិក្ខុនិយ្យា
 មេត្តិយាចូលទៅកមេត្តិយកិក្ខុនិក្កម្មជនកិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ កិ-
 និយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយកិក្ខុនិក្កម្មជនកិក្ខុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង
 ខ្សោយ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមថ្វាយចង្ហឹម ។ កាលបើមេត្តិយកិក្ខុនិយាយយោង
 នេះហើយ មេត្តិយកិក្ខុនិក្កម្មជនកិក្ខុមិននិយាយគតបរិសារទៀត ។ មេត្តិ-
 យកិក្ខុនិយាយនិយាយពាក្យនេះ បរិពារមេត្តិយក្កម្មជនកិក្ខុថា គឺបើបដិសេធ
 ។ ថេ ។ ជាគំរូបដិសេធនិយាយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងខ្សោយ ខ្ញុំព្រះករុណា
 សូមថ្វាយចង្ហឹម ។ វេត្តិយកិក្ខុនិក្កម្មជនកិក្ខុមិននិយាយគតបដិសេធនិយាយ
 ផងផង ។ ទើបមេត្តិយកិក្ខុនិយាយថា ខ្ញុំព្រះករុណា បានប្រទូស្តនិយាយ
 ម្ចាស់រាល់អង្គផ្លូវម្តេចខ្លះ ហេតុអ្វីបានជាលោកម្ចាស់រាល់អង្គមិននិយាយ
 នឹងខ្ញុំព្រះករុណា ។ មេត្តិយកិក្ខុនិក្កម្មជនកិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្តូរស្រី
 កិត្តិយ្យនេះហើយ ទទួលស្តេចកិត្តិយ្យនេះយើង ទាន់ឯងក៏ប្រាសើយ
 កន្លង ។ មេត្តិយកិក្ខុនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងខ្សោយ ខ្ញុំព្រះ
 ករុណានឹងធ្វើដូចម្តេច ។ មេត្តិយកិក្ខុនិក្កម្មជនកិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្តូរស្រី
 បើទាន់ប្រាថ្នាទាំង (ថ្ងៃ) គ្រូប្រាថ្នាបង្គំទូលព្រះមានព្រះកាសិទ្ធស្រាវីនិទ្ធា-
 មល្លចុត្តមានភាយឡើយនាសមេញ ក្នុងវិថីនេះឲ្យបាន ។ មេត្តិយកិក្ខុនិយាយថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងខ្សោយ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច ចុះអំពើអ្វីដែលខ្ញុំនឹងកាច

កាតុដ្ឋង្គិ ។ ឯហិ ភ្នំ ភត្តិ យេន កកល គេបទុស្ត្តមិ
 ឧបស្ត្រមិទ្ធា ភត្តិ ឃី វណិ វង កត្ត ឧច្ឆ័
 ឧប្បដ្ឋមិ យាយ កត្ត ធិសា អកយា អធិតិកា
 អនុបដ្ឋក សាយ ធិសា សកយា សន្តិភិកា ស-
 ឧបដ្ឋក យេនា ធិតិ កតា ធិតិ ធិតិ មកា
 កាតុដ្ឋង្គិ អយ្យេន្តិ ធិតេន មល្យត្តេន ធិសាតាតិ ។ ឃី
 អយ្យាតិ ហេ មេត្តិយា ភិក្ខុដ្ឋិ មេត្តិយេនុម្ពដ្ឋកាតិ
 ភិក្ខុដ្ឋិ ឧបស្ត្រមិទ្ធា យេន កកល គេបទុស្ត្តមិ
 ឧបស្ត្រមិទ្ធា ភត្តិ អតិវណិទ្ធា ឯកមដ្ឋិ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមដ្ឋិ ធិសា ហេ សា^(១) មេត្តិយា ភិក្ខុដ្ឋិ ភត្តិ
 ឯកវណិទ វង កត្ត ឧច្ឆ័ ឧប្បដ្ឋមិ យាយ កត្ត
 ធិសា អកយា អធិតិកា អនុបដ្ឋក សាយ ធិសា
 សកយា សន្តិភិកា សឧបដ្ឋក យេនា ធិតិ

១ អរិយធម្មតោ សាតិ ១ វិស្សតិ ។

ធ្វើបាន ។ មេត្តិយភិក្ខុដ្ឋិភិក្ខុដ្ឋិយថា ម្ចាស់ប្រាជ្ញា មានច្បាប់
 មានច្បាប់គោរពប្រកាស លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរក្រាប
 បង្គំទូបក្រាមប្រកាសយ៉ាងនេះថា ឯក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការនេះ
 មិនមែនជាការកំបាំងទេ មិនមែនជាការសមន្ត ឯក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ទិសណាដែលមិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានទ្រព្រ ទិសនោះ
 ក្រឡប់ជាក្រុមយោធិក៏យ ប្រកបដោយចង្រៃ ប្រកបដោយទ្រព្រទៅ
 វិញ ទិសណាដែលមិនប្រាប់មានឡប់ ទិសនោះក្រឡប់ក៏មានឡប់វិញ ដូច
 ជាការប្រកាសប្រកាសប្រកាស ឯក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ម្ចាស់ប្រាជ្ញា
 ដ៏ចម្រើន ។ មេត្តិយភិក្ខុដ្ឋិច្បាប់គោរពមេត្តិយភិក្ខុដ្ឋិ
 ភិក្ខុដ្ឋិភិក្ខុដ្ឋិយថា យ៉ាងនេះហើយ ហេតុម្ចាស់ ចូរហើយចូល
 ទៅគោរពប្រកាសប្រកាស លុះចូលទៅដល់ហើយ ភិក្ខុយចង្រៃក្រាប
 ប្រកាស ហើយទិសនោះដ៏សមន្ត ។ មេត្តិយភិក្ខុដ្ឋិមានច្បាប់គោរព
 ភិក្ខុដ្ឋិដ៏សមន្តហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលក្រាមនេះ ឆ្លើយប្រកាសប្រកាស
 ឯក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការនេះមិនមែនជាការកំបាំងទេ មិនមែនជាការសម
 ន្តទេ ឯក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិសណាដែលមិនប្រាប់មានភ័យ មិនមាន
 ចង្រៃ មិនមានទ្រព្រ ទិសនោះក្រឡប់ជាក្រុមយោធិក៏យ ប្រកប
 ដោយចង្រៃ ប្រកបដោយទ្រព្រទៅវិញ ទិសណាដែលមិនប្រាប់មានឡប់

លទ្ធផលនៃការងារ

ជាគោល ។ អង្គការកសិកម្ម អាចរដ្ឋសិ គេងបិ
 កិច្ចការ មេត្តិយ៍ កិច្ចការ ជាសេដ្ឋកិច្ច ម កិច្ចការ អនុ-
 ល្យភាពជាតិ ។ វិនិ វត្ត កសិកម្ម ឧប្បាយសាធា វិហារ
 ចារិក ។ អង្គការ គេ កិច្ចការ មេត្តិយ៍ កិច្ចការ ជាសេដ្ឋកិច្ច ។
 អង្គការ មេត្តិយ៍កម្ពុជានា កិច្ចការ គេ កិច្ចការ វិភាគកិច្ច
 មា អាណុល មេត្តិយ៍ កិច្ចការ ជាសេដ្ឋកិច្ច ឧសា កិច្ចការ
 អនុវត្តិ អម្បិលី សា ឧប្បាយសា កុម្មុយនិស្ត អនុវត្តិ
 គេងបិ ចារិកជាតិ យេងបិ ។ គេ មនុស្ស អាណុល
 អាយស្ត្រី ឧត្តិ មនុស្ស អម្បិលី កាយ សិល្បិយ៍
 អនុវត្តិសេដ្ឋកិច្ច ។ វិភាគសេដ្ឋកិច្ច ។ យេ គេ កិច្ចការ អនុវត្តិ
 ។ មេ ។ គេ ឧប្បាយសា មិយ្យុយនិស្ត កម្ពុជា យាម
 មេត្តិយ៍កម្ពុជានា កិច្ចការ អាយស្ត្រី ឧត្តិ មនុស្ស
 អម្បិលី កាយ សិល្បិយ៍ អនុវត្តិសេដ្ឋកិច្ច ។ អង្គការ
 គេ កិច្ចការ កសិកម្ម វិភាគកិច្ច អនុវត្តិ កសិកម្ម ។ សេដ្ឋកិច្ច កសិកម្ម

លទ្ធផលនៃការងារ

ក្នុងការងារ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគប្រជុំគ្រាសំហៅកិច្ច
 ភាគីខ្សោយមក ម្ចាស់កិច្ចភាគីខ្សោយ បើដូច្នោះអ្នកភាគីខ្សោយ ចូរឱ្យ
 មេត្តិយ៍កិច្ចភាគីខ្សោយ មួយទៀត អ្នកភាគីខ្សោយ ចូរសាកសួរកិច្ច
 ភាគីខ្សោយ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគប្រជុំគ្រាសំហៅដូច្នោះហើយ គ្រង់គ្រាក
 ពាកសេចក្តីទៅតាមវិញ ។ កិច្ចភាគីខ្សោយនោះ គឺឱ្យមេត្តិយ៍-
 កិច្ចភាគីខ្សោយក្នុងគោលនោះ ។ បើមេត្តិយ៍កិច្ចភាគីខ្សោយ ឱ្យយេ
 ពាក្យនេះមិនកិច្ចភាគីខ្សោយនោះ ម្ចាស់អាណុល ចូរសាកភាគីខ្សោយ
 កុំឱ្យមេត្តិយ៍កិច្ចភាគីខ្សោយ នាងនោះវិភាគកិច្ចភាគីខ្សោយ (ហេតុដើមមក
 គឺ) យើងទាំងអស់យើងចង់ឱ្យទុក្ខមនុស្សម្នាក់ពាកសមណកេ បើ
 ឱ្យមេត្តិយ៍កិច្ចភាគីខ្សោយនោះ ម្ចាស់វិនិ ។ កិច្ចភាគីខ្សោយស្តាប់ ម្ចាស់
 អាណុល អ្នកហិរពាទព្រះទុក្ខមនុស្សម្នាក់ពាក ដោយសិល្បិយ៍
 មិនមានមូលដ្ឋាន ។ មេត្តិយ៍កិច្ចភាគីខ្សោយមេត្តិយ៍ ម្ចាស់អាណុល
 យាងហិរពា ។ កិច្ចភាគីខ្សោយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា ។ មេ ។
 កិច្ចភាគីខ្សោយនោះវិភាគវិភាស កិច្ចភាគីខ្សោយ បន្តបន្ទាប់ មិនសម
 មេត្តិយ៍កិច្ចភាគីខ្សោយ ពាកព្រះទុក្ខមនុស្សម្នាក់ពាក ដោយសិល្បិយ៍
 មិនមានមូលដ្ឋាន ។ កិច្ចភាគីខ្សោយកិច្ចភាគីខ្សោយសេចក្តីខ្ពស់នោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គប្រជុំគ្រាសំហៅ ម្ចាស់កិច្ចភាគីខ្សោយ

មេត្តិយកុម្មជណា កិក្ខុ ធម្មំ មនុស្សុត្តំ អម្ពលំកាយ
 សីលវិបត្តិយោ អនុជំសេដ្ឋំ ។ សត្វំ ភពវតំ ។ មេ ។
 វេរហិត្វា ធម្មិ កមី កត្វា កិក្ខុ អាមន្តសិ កេធលិ កិក្ខុវេ
 សន្នេរ ធម្មស្ស មនុស្សុត្តស្ស សនិវេទុល្យប្បត្តស្ស សតិ-
 វិទយំ ធម្ម ។ វិវត្ត មធម កិក្ខុវេ ធាតុក្ខោ ។ កេធម កិក្ខុវេ
 ធម្មេធម មនុស្សុត្ត ធម សន្និ ធម សន្និមិត្តា វិកាសិ ធម កុរុសន្និ
 កវិត្វា វុធាចំ កិក្ខុតំ ចានេ វត្តិក្វា ធម្មុតិកំ ចិសិធមិត្វា
 អញ្ជលំ មត្តហេត្វា វិវេស្សវេ ចិយោ វិមេ មំ កន្តេ មេត្តិ-
 យកុម្មជណា កិក្ខុ អម្ពលំកាយ សីលវិបត្តិយោ អនុជំ-
 សេដ្ឋំ សោហំ កន្តេ សនិវេទុល្យប្បត្តោ សន្និ សនិវិទយំ
 យោធាមិតំ ។ ធម្មិយម្យំ យោ ចិត្តក្ខោ ។ មេ ។ ភតិយម្យំ យោ ចិ-
 តក្ខោ វិមេ មំ កន្តេ មេត្តិយកុម្មជណា កិក្ខុ អម្ពលំកាយ
 សីលវិបត្តិយោ អនុជំសេដ្ឋំ សោហំ សនិវេទុល្យប្បត្តោ
 ភតិយម្យំ កន្តេ សន្និ ។ សនិវិទយំ យោធាមិតំ ។

១ អោយចំណេ សោហំ កន្តេ សនិវេទុល្យប្បត្តោ ធម្មិយម្យំ កន្តេ ភពវតំ ។

ក្វា មេត្តិយកិក្ខុនិកុម្មជណកិក្ខុ ចោទទ្ធមនុស្សុត្តជាយសីលវិបត្តិមិធមាធម
 មូល ភពមេធម ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ចតិក្រព្រះសន្និដ៏
 ចំរើន ភពមេធម ។ មេ ។ លុះប្រុងនេះរៀបរយហើយទ្រង់ផ្តល់ដឹងថា ហើយ
 ក្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា មូលកិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សន្និ
 ចូរឲ្យសតិវិទយដល់ទ្រព្យមនុស្សុត្តជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិចុះ ។ មូលកិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សតិវិទយនោះ សន្និក្រូច្យយ៉ាងនេះ ។ មូលកិក្ខុទាំងឡាយ
 ទ្រព្យមនុស្សុត្តនោះត្រូវចូលទៅរកសន្និ ធ្វើអ្នកសន្និ ទៀតស្មោះមែន ហើយ
 ផ្ទុយបង្គំបាត់កិក្ខុបាស់ទាំងឡាយ រួចអង្គុយប្រយោង ផ្តល់អញ្ជូលរឿន
 និយាយយ៉ាងនេះថា ចតិក្រព្រះសន្និដ៏ចំរើន មេត្តិយកិក្ខុនិកុម្មជណកិក្ខុ
 ទាំងឡាយនេះ ចោទទ្ធជាមេសីលវិបត្តិមិធមាធមមូល ចតិក្រព្រះសន្និដ៏
 ចំរើន ខ្ញុំជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ មកសូមសតិវិទយនិងសន្និ ។ ទ្រព្យមនុ-
 ស្ស ធម្មសូមជាវិបតិវជនិធម ។ មេ ។ ធម្មសូមជាវិបតិវជនិធម ។ ចតិក្រ
 ព្រះសន្និដ៏ចំរើន មេត្តិយកិក្ខុនិកុម្មជណកិក្ខុទាំងឡាយនេះ ចោទទ្ធជាមេ
 សីលវិបត្តិមិធមាធមមូល ចតិក្រព្រះសន្និដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
 សតិ មកសូមសតិវិទយនិងសន្និជាវិបតិវជនិធម ។

ករុណ្ណ សង្ឃោ ឧបោ មេត្តិយកុម្មុជនា កិក្ខុ អាយស្មន្តំ
 ទត្តិ មល្លបុត្តំ អម្បសិកាយ សិលវិបត្តិយា អនុដ្ឋសេដ្ឋំ ។
 អាយស្មា ទត្តោ មល្លបុត្តោ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សធឿ
 សតិវិទយំ យាចតិ ។ សង្ឃោ អាយស្មតោ ទទ្ធស្ស
 សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិទយំ ទេតិ ។ យស្សាយស្ម-
 តោ ទមតិ អាយស្មតោ ទទ្ធស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេ-
 បុល្លប្បត្តស្ស សតិវិទយស្ស នាចំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស
 ទក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិញា សង្ឃោ អាយស្ម-
 តោ ទទ្ធស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិ-
 ទយោ ទមតិ សធឿស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។ វិវមេតិ
 ទាយាមីតិ ។

(១៥) បត្តាមាទិ កិក្ខុវេ ទម្មិកាទិ សតិវិទយស្ស
 នាចាទិ សុត្តោ ហោតិ កិក្ខុ អនាបត្តិតោ អនុវទន្តិ
 ទំ យាចតិ ថ តស្ស សង្ឃោ សតិវិទយំ ទេតិ ទម្មេទ
 សមក្កេទ^(១) ឥមាទិ វោ កិក្ខុវេ បញ្ច ទម្មិកាទិ សតិវិ-
 ទយស្ស នាចាទិ ។

១ ឧ. សមញ្ញោ ។

មេត្តិយកិក្ខុនិវកុម្មុជនា កិក្ខុចាំទិញាយទេ បោទត្រេទទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយ
 ដោយសិលវិបត្តិមិនមានមូល ។ ព្រះទទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយដោអ្នកបរិច្ច-
 ណិដោយសតិ មកសូមសតិវិទយទិវិសធិ ។ សធិបុត្តសតិវិទយ
 ដល់ព្រះទទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយដោអ្នកបរិច្ចណិដោយសតិ ។ ការឲ្យសតិ-
 វិទយដល់ព្រះទទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយ ដោអ្នកបរិច្ចណិដោយសតិ សមគួរ
 ដល់លោកដ៏មានអាយអន្លិណ លោកដ៏មានអាយអន្លិពោះត្រូវស្រៀម មិន
 សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយអន្លិណ លោកដ៏មានអាយអន្លិពោះ ត្រូវ
 មិយាយរឡើយ ។ សធិបុត្តសតិវិទយដល់ព្រះទទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយ
 ដោអ្នកបរិច្ចណិដោយសតិហើយ (ការឲ្យសតិវិទយទេ) សមគួរដល់សធិ
 ព្រាមហកុរោ បុត្តសធិស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឲ្យសេចក្តីនេះ
 ដោយពាក្យស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

(១៤) ម្ចាស់កិក្ខុចាំទិញាយ ការឲ្យសតិវិទយ^(១) ដែលប្រកបដោយ
 ធម៌នេះមាន៤ យ៉ាង គឺ ឲ្យដល់កិក្ខុបរិសុទ្ធមិនមានអាយត្តិ ១ កិក្ខុចាំទិញាយ
 បោទកិក្ខុនោះ ១ កិក្ខុនោះស្នេម ១ សធិបុត្តសតិវិទយដល់កិក្ខុនោះ ១ សធិ
 ព្រមត្រៀមឲ្យដោយធម៌ ១ ម្ចាស់កិក្ខុចាំទិញាយ ការឲ្យសតិវិទយប្រកប
 ដោយធម៌៤ យ៉ាងនេះឯង ។

១ ខ្ញុំចង់ដឹងថា សតិវិទយនេះ សម្បត្តិឲ្យព្រះទិណស្រពាណិជ្ជករ មិនត្រូវឲ្យដឹង
 កិក្ខុចាំទិញាយទេ ដោយហេតុពេទ្យសម្បត្តិកិក្ខុជាធម៌ធម៌ឲ្យឲ្យដឹង ។ សតិវិទយនេះត្រូវ
 ឲ្យដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុដទៃទេ យើងមិនបោទដល់ឲ្យឲ្យដឹង ។ កាលយើងឲ្យសតិ-
 វិទយដល់កិក្ខុ មកលោកដ៏លោកដ៏លោកដ៏លោក ។

[១៦] តេជ ទោ មន សមយេន កត្តា ភិក្ខុ
 ឧម្មត្តកោ ហោតិ ចិត្តវិបរិយាសកកោ ។ តេជ ឧម្មត្ត-
 កោន ចិត្តវិបរិយាសកកោ តហំ អស្សាមណាតំ អដ្ឋា-
 ដិណ្ណំ ហោតិ កាសិទ្ធបរិក្កាមំ ។ ភិក្ខុ ធម្មំ ភិក្ខុ ឧម្មត្ត-
 កោន ចិត្តវិបរិយាសកកោ អដ្ឋាដិណ្ណោន អាមត្តិយា
 ចោទេន្ណំ សរតាយស្មា វិវុធិ អាមត្តិ អាមជ្ជិភាតិ ។
 សោ វិវុធិ អហំ ទោ អវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិ
 ចិត្តវិបរិយាសកកោ តេជ មេ ឧម្មត្តកោន ចិត្តវិបរិយា-
 សកកោន តហំ អស្សាមណាតំ អដ្ឋាដិណ្ណំ កាសិទ្ធប-
 រិក្កាមំ តាហន្ណំ សរមិ មុន្នេន មេ វិកំ កាតន្ណំ ។ វិវុធិ
 នំ វុទ្ធានា ចោទេន្ណំ សរតាយស្មា វិវុធិ អាមត្តិ
 អាមជ្ជិភាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋា-
 យន្តំ ទិយន្តិ វិចារេន្ណំ កាថំ ហំ ឆាម ភិក្ខុ ធម្មំ ភិក្ខុ
 ឧម្មត្តកោន ចិត្តវិបរិយាសកកោ អដ្ឋាដិណ្ណោន អាមត្តិ-
 យា ចោទេន្ណំ សរតាយស្មា វិវុធិ អាមត្តិ អាមជ្ជិ-

[១៦] សម័យនោះឯង ធម្មកិច្ច ភិក្ខុក្នុង មានចិត្តវិបរិយាសវិប្រ-
 ម្រួល ។ ភិក្ខុក្នុងដែលមានចិត្តវិបរិយាសវិប្រម្រួលហើយនោះ មើលតែ
 ប្រព្រឹត្តអនាថា ។ បានពោលនឹងព្យាយាមស្មើសម្រាប់ចម្លែងនៃនាមរាសី
 សមណៈជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទៅឯធម្មកិច្ចដោយភាបត្តិ ព្រោះតែ
 លោកភិក្ខុក្នុងមានចិត្តវិបរិយាសវិប្រម្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថា លោក
 ដឹងនាយកចូលរំលឹកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវភាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ
 ហើយ ។ ធម្មកិច្ចនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាភាវុសាភិវិទ្យា ខ្ញុំ
 ជាមនុស្សក្នុងមានចិត្តវិបរិយាសវិប្រម្រួល កាលខ្ញុំក្នុងមានចិត្តវិបរិយាសវិប្រ-
 ម្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមស្មើស-
 ម្រាប់ចម្លែងនៃនាមរាសីសមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរំលឹកមើលឃើញដូច្នោះហើយនោះ
 ថា ដំបៅនេះភាគអត្តបាទដូច្នោះដោយសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទាំងនោះ
 នៃពោលទៅឯធម្មកិច្ចនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដឹងនាយក ចូលរំលឹក
 មើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវភាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយណាមានសេចក្តីត្រាចិត្ត ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
 ពោស តំវដ្តិស បន្តបន្តបន្តថា ភិក្ខុទាំងឡាយនៃសម័យនេះនឹងទៅឯធម្ម-
 កិច្ចដោយភាបត្តិ ព្រោះតែលោកភិក្ខុក្នុងមានចិត្តវិបរិយាសវិប្រម្រួលបាន
 ប្រព្រឹត្តអនាថា លោកដឹងនាយកចូលរំលឹកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវ

កាត់ សោ ឃី រទេតិ អហំ ទោ ករុសោ ឧម្មត្តកោ
 អហោសិ ចិត្តវិបរិយោសកតោ ភេទ មេ ឧម្មត្តកោ
 ចិត្តវិបរិយោសកភេទ ពហំ អស្សមសាកំ អជ្ឈិចំស្គិ
 កាសិកមរិក្កតំ ចាហតំ សរាមិ ម្មន្នោ មេ ឃតំ កកតំ
 ឃម្យំ ចំ វុច្ឆមាតា ចោទេន្តោ សាតាយស្មា ឃម្ភិចិ
 អាមត្តិ អាមជ្ជិកាតិ ។ អថទោ ទេ កិក្ក កកវិតា
 ឃតមត្តិ អាភោទសំ ។ សត្វំ កិរ កិក្កវេ ។ មេ ។ សត្វំ
 កកវិតំ ។ មេ ។ វិករហិត្តា ធម្មិ កកមិ កក្កា កិក្ក
 អាមន្តសិ ភេទហិ កិក្កវេ សន្នោ កក្កស្ស កិក្កវេ
 អម្មឡស្ស អម្មឡវិធីយំ ទេតុ ។ ឃវត្ត ចទ កិក្កវេ
 តាកតោ ។ ភេទ កិក្កវេ កក្កេទ កិក្កុចា សឡំ ឧម
 សន្តមិត្តា ឃតិសំ ឧត្តរាសន្តំ កកវិតា វឌ្ឍិចំ កិក្កុចិ
 ចារទេ វុច្ឆតា ឧក្កុចិកំ ចិសិចិត្តា អញ្ញាសិ មត្តាហិត្តា
 ឃវមស្ស វទចិយោ អហំ ករុ ឧម្មត្តកោ អហោសិ

កាត់ កាត់សភាពយ៉ាងនេះហើយ អន្តកិក្កុទានោះបាននិយាយ យ៉ាងនេះហើយ
 ខ្លួនក៏កុំខ្លាចនិយាយ ខ្ញុំជំនុំខ្លួនខ្លាចនិយាយស្របច្របល កាល
 ដែលខ្ញុំខ្លាចនិយាយស្របច្របលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាគត
 បានពាល បានព្យាយាមឃើញស្រាប់តែមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំ
 លើកមិនឃើញនូវអំពើនោះទេ អំពើនេះកាក្កាស្ស បានច្នៃដោយសេចក្តី
 វិនិច្ឆ័យ កិក្កុទាំងឡាយ ក៏នៅតែពាលចោទអន្តកិក្កុទានោះយ៉ាងនេះទៀតថា
 លោកជំនាន់កាយ ចូរលើកលើកចុះ លោកជាអ្នកស្រៀមស្រាមស្រាម
 យ៉ាងនេះហើយ ។ លំដាប់នោះកិក្កុទាំងឡាយនោះក្រាបចង្អុលសេចក្តីចុះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្លួនកិក្កុទាំងឡាយ
 ដំណើរនោះពិតមែន ។ មេ ។ កិក្កុទាំងឡាយក្រាបចង្អុលថា បើគ្រូព្រះ
 មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ មេ ។ លុះទ្រង់និរដៀលហើយទ្រង់ដើរមកដល់
 ត្រាស់ហៅកិក្កុទាំងឡាយមកថា ខ្លួនកិក្កុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ បើដូច្នោះ
 ចូរអម្បឡវិធីយដល់អន្តកិក្កុដែលបានវិនិច្ឆ័យចុះ ។ ខ្លួនកិក្កុទាំងឡាយ អម្បឡ-
 វិធីយនោះបង្កឲ្យឡើយ៉ាងនេះ ។ ខ្លួនកិក្កុទាំងឡាយ អន្តកិក្កុទានោះប្រ
 ចូលទៅកសិក្កុរដ្ឋិក្កុសន្តិវិធីស្មាម្ភាសិ ហើយដោយចង្អុលទៅកិក្កុចាស់
 ទាំងឡាយ រួចអង្គុយប្រហោស ដ្ឋនិកត្តាលឺទៀត និយាយយ៉ាងនេះថា
 បើគ្រូព្រះ បង្កើតវិធី ខ្ញុំជំនុំខ្លួនខ្លាចនិយាយស្របច្របល កាលខ្ញុំ

សាគាយស្នា ឃុំរួម អាចត្តិ អាចត្តិកាត់ ត្បាញ ឃុំរោង
 អហំ ទោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិ ចិត្តិវិយា
 សកកោ ភេទ មេ ឧម្មត្តកោ ចិត្តិវិយាសកកោ
 តហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋា ចិណ្ឌិ កាសិភយិក្កន្តិ ធាហន្តិ
 សភមិ ម្យឡោ មេ ឃតំ តតន្តិ ឃុំរួម មំ វត្តមាតា
 ទោទេទ្រេ សាគាយស្នា ឃុំរួម អាចត្តិ អាចត្តិកាត់
 សោហិ អម្មឡា ភតិយម្យ កន្ត សន្និ អម្មឡាវិយំ
 យាទាមីតំ ។

[១៧] ព្យាគ្គន កំកុលា បដិទលេន សដ្ឋោ ញាប-
 ទត្រា សុណាតុ មេ កន្ត សន្និ អយំ តត្តោ កំកុ
 ឧម្មត្តកោ អហោសិ ចិត្តិវិយាសកកោ ភេទ ឧម្មត្ត-
 កោ ចិត្តិវិយាសកកោ តហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋា-
 ចិណ្ឌិ កាសិភយិក្កន្តិ ។ កំកុ កន្ត កំកុ ឧម្មត្តកោ-
 ច ចិត្តិវិយាសកកោ អដ្ឋា ចិណ្ឌា អាចត្តិយា

ព្រោះកំកុឧម្មត្តកោចិត្តិវិយាស ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថា លោក
 ដ៏មានអាយុចូរលើកម័លចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាចត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ
 ហើយ ខ្ញុំកំកុនិយាយនិងកំកុទាំងឡាយនោះវិញ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសាទាំងឡាយ ខ្ញុំជាកំកុឧម្មត្តកោចិត្តិវិយាស ប្រែប្រួល កាលដែល
 ខ្ញុំកំកុឧម្មត្តកោចិត្តិវិយាស ប្រែប្រួលនោះ កំបានប្រព្រឹត្តអនាថា បាន
 កោលនឹងព្យាយាមលើស ខ្ញុំកំកុនិយាយនេះរបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំលើក
 មិនឃើញខ្ញុំអំពីនោះថា អំពីនេះភាគអញបានរៀបរយ ដោយសេចក្តី
 វៃឆ្លង ឯកំកុទាំងឡាយនោះនាហោទ្ធិយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មាន
 អាយុចូរលើកម័លចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាចត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ
 បពិត្រព្រះសិវ្វដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានវៃឆ្លងហើយ មកសូមអម្បវ្យាម័យនិងសិវ្វ
 ជាគំរប់ដ៏ឆ្លង ។

[១៧] កំកុវិល ល្អាសប្រតិគល់ឧប្បវ្យាម័យនិងសិវ្វ បពិត្រព្រះ
 សិវ្វដ៏ចម្រើន សូមសិវ្វស្តាប់ខ្ញុំ អត្តកំកុនោះជាកំកុឧម្មត្តកោចិត្តិវិយាស
 ប្រែប្រួល កាលដែលលោកកំកុឧម្មត្តកោចិត្តិវិយាស ប្រែប្រួលនោះ កំ
 បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានកោលនឹងព្យាយាមលើស ខ្ញុំកំកុនិយាយនេះ
 របស់សមណៈជាច្រើន ។ ឯកំកុទាំងឡាយនោះនាហោទ្ធិយ៉ាងនេះ
 ព្រោះកំកុឧម្មត្តកោចិត្តិវិយាស ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថា

ចោទេន្តំ សរកាយស្នា ឯវុប្បិ អាចត្តិ អាចដ្ឋិតានិ ។ សោ
 ឯវំ វនេតំ អហំ ទោ អាវុសោ ឧប្បត្តតោ អហោសិ
 ចិត្តវិចារិយាសកតោ ភេទ មេ ឧប្បត្តតោ ចិត្តវិចារិយា-
 សកតោ ទហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋាចិណ្ណំ កាសិក-
 ចរិក្កាន្តំ ទាហន្តំ សវាមិ ម្ពុទ្ធោ មេ ឯតិ កត្តន្តំ ។
 ឯវុប្បិ ឯ វុទ្ធាតា ចោទេន្តំ សរកាយស្នា ឯវុប្បិ អាចត្តិ
 អាចដ្ឋិតានិ ។ សោ អម្ពុទ្ធោ សធិ្ឋិ អម្ពុទ្ធិវិទយំ យាទតិ ។
 យទិ សធិ្ឋិស្ស មត្តកលំ សធិ្ឋោ កត្តស្ស កិក្ខុទោ
 អម្ពុទ្ធស្ស អម្ពុទ្ធិវិទយំ ននយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។
 សុណាតុ មេ វនេ សធិ្ឋោ អយំ កត្តោ កិក្ខុ ឧប្បត្តតោ
 អហោសិ ចិត្តវិចារិយាសកតោ ភេទ ឧប្បត្តតោ ចិត្ត-
 វិចារិយាសកតោ ទហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋាចិណ្ណំ
 កាសិកចរិក្កាន្តំ ។ កិក្ខុ កត្តំ កិក្ខុ ឧប្បត្តតោ ចិត្តវិច-
 ារិយាសកតោ អដ្ឋាចិណ្ណាន អាចត្តិយា ចោទេន្តំ

លោកដ៏មានកាយ ចូរលើកមើលចុះ លោកដ៏អ្នកត្រូវអាចដ្ឋិតានិសកត
 យ៉ាងនេះហើយ ។ ឧត្តកិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលោកដ៏មានកា-
 យ ខ្ញុំជាកិក្ខុមានចិត្តវិចារិយាសកត កាលដែលខ្ញុំកំពុងមានចិត្ត
 វិចារិយាសកតនោះ បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពាលនឹងព្យាយាម
 លើសន្តវិកិចារិយាសកតនោះប្រើន ខ្ញុំលើកមើលឃើញដូច្នោះ
 នោះថា គំរោងនៃកាយបានឆ្លើយហើយ ដោយសេចក្តីរឿង ។ ឯកិក្ខុនោះ
 ទ្រាយក៏នៅតែពាលចេញនៃកាយនោះហើយទៀតថា លោកដ៏មានកា-
 យចូរលើកមើលចុះ លោកដ៏អ្នកត្រូវអាចដ្ឋិតានិសកតយ៉ាងនេះហើយ ។
 ឧត្តកិក្ខុនោះបានឆ្លើយហើយ មកសូមអម្ពុទ្ធិវិទយំនឹងសធិ្ឋិ ។ បើការ
 សូមអម្ពុទ្ធិវិទយំ មានកាលគួរដល់សធិ្ឋិហើយ សធិ្ឋិសម្បត្តិអម្ពុទ្ធិវិទយំ
 ដល់ឧត្តកិក្ខុអ្នកបានឆ្លើយហើយចុះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បើគ្រូព្រា
 សធិ្ឋិចារិយា សូមសធិ្ឋិស្តាចរិក្ខុ ឧត្តកិក្ខុនោះជាកិក្ខុមានចិត្តវិចារិយាស
 កត កាលដែលលោកកំពុងមានចិត្តវិចារិយាសកត បាន
 ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពាលនឹងព្យាយាមលើសន្តវិកិចារិយាសកត
 នោះប្រើន ។ ឯកិក្ខុនោះទ្រាយក៏ចេញនៃកាយនោះ ព្រោះ
 តែលោកដ៏កំពុងមានចិត្តវិចារិយាសកត ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថាថា

សរកាយស្នា ឯវិទូចំ អាមត្តិ អាមជ្ជិតាតំ ។ សោ ឯវិ
 វិទេតិ អហំ ទោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អយោសិ ចំត្តវិប-
 វិយោសកាតោ តេន មេ ឧម្មត្តកោ ចំត្តវិបវិយោសកាតេន
 តហំ អស្សាមណាតំ អជ្ឈា ចំណ្ឌំ កាសិកបវិក្កន្តំ តាហន្តំ
 សវាមិ ធូរ្យោន មេ ឯតំ កត្តន្តំ ។ ឯវិម្បំ ចំ វិទូមាតា
 ទោ ធូរ្យោន សរកាយស្នា ឯវិទូចំ អាមត្តិ អាមជ្ជិតាតំ ។
 សោ អម្មធូរ្យោ សធូរ្យោ អម្មធូរ្យោនយំ យាចតិ ។ សធូរ្យោ
 កត្តស្ស កិក្កុទោ អម្មធូរ្យោស្ស អម្មធូរ្យោនយំ ទេតិ ។
 យស្សាយស្សាតា ទមតិ កត្តស្ស កិក្កុទោ អម្មធូរ្យោស្ស
 អម្មធូរ្យោនយស្សាតា ឯ សោ កុណ្ឌស្ស យស្ស ទក្កមតិ
 សោ កាសេយ្យំ ។ ទុតិយម្បំ ឯតមត្តំ វិទាមិ ។ មេ ។
 តតិយម្បំ ឯតមត្តំ វិទាមិ ។ មេ ។ ទិញោ សធូរ្យោ
 កត្តស្ស កិក្កុទោ អម្មធូរ្យោស្ស អម្មធូរ្យោនយោ ទមតិ
 សធូរ្យោស្ស កត្តស្ស កុណ្ឌំ ។ ឯវិមេតិ តារយោមតិ ។

ចូរលោកដំបាច់កាយលើកម្រិតចុះ លោកជាអ្នកត្រូវតែបង្កើនសភាព
 យ៉ាងនេះហើយ ។ គន្លឹកកុរនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលោកវិសោ ទាំង
 ខ្យល់ ខ្ញុំទាំងអស់នោះចំត្រូវបញ្ចូលសម្រេចប្រល កាលដែលខ្ញុំកំពុងគូសមាន
 ចំត្រូវបញ្ចូលសម្រេចប្រលនោះ បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានកាលនឹងព្យាយាម
 លើសន្ធិវិប្បិទវិមនជាបេសសមណៈជាច្រើន ខ្ញុំលើកមិនឃើញខ្ញុំអីតើ
 ទោះជា អីតើនេះកាតាមព្យាបាទធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីវិន្ទិល ។ ភិក្ខុ
 ទាំងខ្យល់ក៏នៅតែកាលបោះគន្លឹកកុរនោះ យ៉ាងនេះទៀតថា លោក
 មានកាយចូរលើកម្រិតចុះ លោកជាអ្នកត្រូវតែបង្កើនសភាពយ៉ាងនេះ
 ហើយ ។ គន្លឹកកុរនោះបាត់វិន្ទិលហើយ មកសូមអម្បធូរ្យោនយំនឹងសន្ធិ ។
 សន្ធិធូរ្យោនយំនឹង ដល់គន្លឹកកុរនោះបាត់វិន្ទិលហើយ ។ ការធូរ្យោនយំ-
 វិន្ទិល ដល់គន្លឹកកុរនោះបាត់វិន្ទិល គួរដល់លោកដំបាច់កាយអន្តរណា
 លោកដំបាច់កាយអន្តរនោះត្រូវស្រៀម មិនគួរដល់លោកដំបាច់កាយអន្តរ
 ណាលោកដំបាច់កាយអន្តរនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ
 ជាអំបើពិជនជន ។ មេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាអំបើពិជនជន ។ មេ ។
 សន្ធិធូរ្យោនយំនឹង ដល់គន្លឹកកុរនោះបាត់វិន្ទិលហើយ ការធូរ្យោនយំ-
 ធូរ្យោនយំនេះគួរដល់សន្ធិ ព្រោះហេតុនោះទើបសន្ធិស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមបំ
 ពុកខ្ញុំសេចក្តីនេះដោយតាការស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

សភាមិ ឯកុម្មី អាចត្តិ អាចត្តិភាគី ។ តស្ស សង្ឃោ
អនុញ្ញាតិយំ ធម្មតា ។ ធម្មតា អនុញ្ញាតិយស្ស ធានំ ។

[២២] វេទ បទ កិច្ចាវេ កិច្ច ឧទ្ទត្តកោ ហោតិ
ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេន ឧទ្ទត្តកោន ចិត្តវិបរិយា-
សកតេន ពហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ ហោតិ
កាសិភបរិក្កាមំ ។ តថេនំ ចោធនតិ សង្ឃោ វា សម្ព-
ហុណ វា ឯកបុគ្គលោ វា សាវតាយស្នា ឯកុម្មី អាចត្តិ
អាចត្តិភាគី ។ សោ អសាវតោ ។ ឯកុម្មី ធម្មតា សភាមិ
។ អហំ អាសោ យថាសុបិណ្ឌោតិ ។ តស្ស សង្ឃោ
អនុញ្ញាតិយំ ធម្មតា ។ ធម្មតា អនុញ្ញាតិយស្ស ធានំ ។

[២៣] វេទ បទ កិច្ចាវេ កិច្ច ឧទ្ទត្តកោ ហោតិ
ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេន ឧទ្ទត្តកោន ចិត្តវិបរិយា-
សកតេន ពហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ ហោតិ
កាសិភបរិក្កាមំ ។ តថេនំ ចោធនតិ សង្ឃោ វា សម្ព-
ហុណ វា ឯកបុគ្គលោ វា សាវតាយស្នា ឯកុម្មី អាចត្តិ
អាចត្តិភាគី ។ សោ ឧទ្ទត្តកោ ឧទ្ទត្តកោយ តថោតិ

សភាមិភាគីនេះ ខ្ញុំរើកម្មនិយម្យោ ។ សន្សំអនុញ្ញាតិយ ផលកិច្ចានោះ ។
ការអនុញ្ញាតិយ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកាសយធម្មតា ។

[២២] ខ្ញុំរើកិច្ចាវេកិច្ច កិច្ចកិសាសនានេះថាកិច្ចកិសាសនា
ចិត្តវិបរិយាសវិប្រច្រួល ។ កិច្ចកិសាសនានេះចិត្តវិបរិយាសវិប្រច្រួល បាន
ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនិព្វាយមរណ៍ស ខ្ញុំកិច្ចកិសាសនា
របស់សមណៈជាច្រើន ។ សន្សំ កិច្ចច្រើនប្រកិ បុគ្គល ទម្រង់
ចោទកិច្ចានោះថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកម្មនិយម្យោ លោកត្រូវតែប្រកិ
មានសភាមិភាគីនេះហើយ ។ កិច្ចានេះលើកម្មនិយម្យោសោះ តែនិយាយ
យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំរើកិច្ចាវេកិច្ច ខ្ញុំរើកម្មនិយម្យោ តែជាដុចជា
យល់សប្តិ ។ សន្សំអនុញ្ញាតិយ ផលកិច្ចានោះ ។ ការអនុញ្ញាតិយ
(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកាសយធម្មតា ។

[២៣] ខ្ញុំរើកិច្ចាវេកិច្ច កិច្ចកិសាសនានេះថាកិច្ចកិសាសនា
ចិត្តវិបរិយាសវិប្រច្រួល ។ កិច្ចកិសាសនានេះចិត្តវិបរិយាសវិប្រច្រួលហើយ
បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនិព្វាយមរណ៍ស ខ្ញុំកិច្ចកិសាសនា
របស់សមណៈជាច្រើន ។ សន្សំ កិច្ចច្រើនប្រកិ បុគ្គល ទម្រង់
ចោទកិច្ចានោះថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកម្មនិយម្យោ លោកជាអ្នកត្រូវតែប្រកិមាន
សភាមិភាគីនេះហើយ ។ កិច្ចានេះលើកម្មនិយម្យោ កិច្ចាការជាដុចហើយ

អហម្យំ ឃិវំ ករោមិ គុដ្ឋេចិ ឃិវំ ករោថ មយ្ហេម្យំ ឃិតំ
 កហ្សតិ កុដ្ឋាការ្យេកំ កហ្សតិកំ ។ ភស្ស សង្ខេប អម្ម-
 ឡិវិធីយំ ធើតំ ។ ធើម្មកំ អម្មឡិវិធីយស្ស ធើតំ ។
 ឥមាចិ ភិណិ ធើម្មកាចិ អម្មឡិវិធីយស្ស ធើតាចិតិ ។

[២២] គេន ទោ បទ សមយេន ធចត្តិយោ ភិក្ខុ
 អប្បជញ្ញាយ ភិក្ខុចំ កុដ្ឋាចិ ករោដ្ឋិ កដ្ឋិធីយម្យំ
 ធីយស្សអ្យំ បព្វាជធីយម្យំ បដិសារណីយម្យំ ឧត្តេ-
 បធីយម្យំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បិញ ។ យេ ។ ភេ
 ឧដ្ឋាយន្តិ ធីយន្តិ វិចារេន្តិ កតិ ហំ ចាម ធចត្តិយោ
 ភិក្ខុ អប្បជញ្ញាយ ភិក្ខុចំ កុដ្ឋាចិ ករិស្សន្តិ កដ្ឋិ-
 ធីយម្យំ ធីយស្សម្យំ បព្វាជធីយម្យំ បដិសារណីយម្យំ
 ឧត្តេបធីយម្យិតិ ។ អថទោ ភេ ភិក្ខុ កតរិភោ
 ឃិធមត្តិ ករោចេសំ ។ សទ្ធិ ករិ ភិក្ខុវេ ។ យេ ។
 សទ្ធិ កតតិ ។ យេ ។ វិករយិត្តា ធើម្ម កតិ កត្តា

និយាយថា ខ្ញុំវិនិច្ឆ័យនិរទះ សូម្បីលោកទាំងឡាយក៏ធ្វើយ៉ាងនេះដែរ
 រឺក៏នេះសមន្តរបស់ខ្ញុំផង អំពើនេះសមន្តរបស់លោកទាំងឡាយផង ។
 សន្សំឲ្យអម្បឡិវិធីយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ការឲ្យអម្បឡិវិធីយ (យ៉ាងនេះ) រយ្យះ
 ចំប្រកមដោយធម៌ ។ ការឲ្យអម្បឡិវិធីយដល់ប្រកមដោយធម៌ មាន ៣
 យ៉ាងចំពោះល្អះឯង ។

[២២] សម័យនោះឯង ក្នុងពុទ្ធិយក្ខត្តិយក្ខត្តិយក្ខត្តិយ គឺ
 កដ្ឋិធីយកម្មន្ត្រះ ធីយស្សកម្មន្ត្រះ បព្វាជធីយកម្មន្ត្រះ បដិសារណីយកម្មន្ត្រះ
 ។ កុបធីយកម្មន្ត្រះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយមិនកាមពាក្យប្តេជ្ញា ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណាបានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះភិក្ខុពាល
 កោស ធិរេវិល បទុះបង្កប់ថា ក្នុងពុទ្ធិយក្ខត្តិយក្ខត្តិយសមបើទីនេះធ្វើកម្មទាំង
 ឡាយ គឺកដ្ឋិធីយកម្មន្ត្រះ ធីយស្សកម្មន្ត្រះ បព្វាជធីយកម្មន្ត្រះ បដិសារ-
 ណីយកម្មន្ត្រះ ។ កុបធីយកម្មន្ត្រះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយមិនកាមពាក្យ
 ប្តេជ្ញាសោះ ។ គ្រានោះភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
 ព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់សួរថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរ
 នោះភិក្ខុមែនឬ ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
 បាទព្រះភាគ ពិតមែន ។ យេ ។ លុះទ្រង់ធិរេវិលហើយទ្រង់ធ្វើធម៌កថា

សម្មតិក្ខណៈ បដិញ្ញាតករណ៍

កិច្ច អាមន្តសិ ឧ កិច្ចវេ អប្បជំញាយ កិច្ចជំ កម្ម្និ
តាតត្បំ តដ្ឋជ័យំ វ ជ័យស្សំ វ បទ្វាជជ័យំ វ
ចដ្ឋសារណំយំ វ ទុក្ខេបជ័យំ វ យោ កាវេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[២៨] ឃី ចោ កិច្ចវេ អធិដ្ឋតំ ហោតិ បដិញ្ញា-
តករណំ ឃី ធិដ្ឋតំ ។ កាថេត្ត កិច្ចវេ អធិដ្ឋតំ
ហោតិ បដិញ្ញាតករណំ ។ កិច្ច ចារាជីកំ អដ្ឋា-
បន្នោ ហោតិ ។ តមេជំ ចោទេតិ សង្កេ វ សម្ព-
ហុលា វ ឯកម្មត្តលោ វ ចារាជីកំ អាយស្មា
អដ្ឋាបន្នោតិ ។ សោ ឃីវ វធាតិ ឧ ចោ អហំ អារុសោ
ចារាជីកំ អដ្ឋាបន្នោ សង្កេ ជិសេសេ អដ្ឋាបន្នោតិ ។
តំ សង្កេ សង្កេ ជិសេសេ ឧ កាវេតិ ។ អធិដ្ឋតំ
បដិញ្ញាតករណំ ។ កិច្ច ចារាជីកំ អដ្ឋាបន្នោ
ហោតិ ។ តមេជំ ចោទេតិ សង្កេ វ សម្ពហុលា
វ ឯកម្មត្តលោ វ ចារាជីកំ អាយស្មា អដ្ឋាបន្នោតិ ។
សោ ឃីវ វធាតិ ឧ ចោ អហំ អារុសោ ចារាជីកំ
អដ្ឋាបន្នោ ធីល្អុត្តយំ អដ្ឋាបន្នោតិ ។ តំ សង្កេ

សម្មតិក្ខណៈ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាមិនប្រកបដោយ

ប្រាសហៅកិច្ចព័ន្ធភ្នេយមកថា ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធភ្នេយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកម្ម-
និយមម្តី និយស្សមម្តី បញ្ចជនិយមម្តី ចដ្ឋសារណំយកម្តី
វេក្ខបនិយមម្តី ដល់ភិក្ខុព័ន្ធភ្នេយដោយមិនតាមពាក្យប្តេជ្ញាទេ ភិក្ខុ
ណាធ្វើ ត្រូវកាបត្តិទុក្ខជ ។

[២៩] ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធភ្នេយ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាមិនប្រកបដោយ
ធម៌យ៉ាងនេះ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះ ។ ខ្មាលភិក្ខុ
ព័ន្ធភ្នេយ ចំណែក២ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា ដែលមិនប្រកបដោយធម៌
នោះដូចដូច ។ ភិក្ខុត្រូវកាបត្តិទុក្ខជិកហើយ ។ សង្ឃត្តិ ភិក្ខុច្រើនម្នាក់
បុគ្គល ១ ម្នាក់ ចោទភិក្ខុនោះថា លោកជំទាវអាយុត្រូវកាបត្តិទុក្ខជិកហើយ ។
ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្មាលអារុសោ ខ្ញុំមិនត្រូវកាបត្តិទុក្ខជិកទេ
ត្រូវកាបត្តិសង្ឃទិសេសទេតើ ។ សង្ឃត្តិភិក្ខុនោះធ្វើ(វិជ្ជាទិវិជ្ជ) ដោយ
កាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា
មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវកាបត្តិទុក្ខជិក ។ សង្ឃត្តិ ភិក្ខុច្រើនម្នាក់
បុគ្គល ១ ម្នាក់ ចោទភិក្ខុនោះថា លោកជំទាវអាយុត្រូវកាបត្តិទុក្ខជិក
ហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្មាលអារុសោ ខ្ញុំមិនត្រូវកាបត្តិ
ទុក្ខជិកទេ ត្រូវកាបត្តិបុគ្គលមួយទេតើ ។ សង្ឃត្តិភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិជ្ជ)

មុនបូជន៍ កាល ។ អង្គុក បដិញ្ញាតការណ៍ ។
 ភិក្ខុ ចារិត្ត អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។ តមេធំ ចោទេតិ
 សង្ឃោ វា សម្មហុលា វា ឯកបុត្តលោ វា ចារិត្ត
 អាយស្នា អដ្ឋាបន្នោតិ ។ សោ ឃី វេទតិ ឲ ទោ
 អហំ អាវុសោ ចារិត្ត អដ្ឋាបន្នោ ចាតិក្កិយំ អដ្ឋា-
 បន្នោតិ ។ តំ សង្ឃោ ចាតិក្កិយេន កាលេតិ ។ អង្គុក
 បដិញ្ញាតការណ៍ ។ ភិក្ខុ ចារិត្ត អដ្ឋាបន្នោ
 ហោតិ ។ តមេធំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្មហុលា
 វា ឯកបុត្តលោ វា ចារិត្ត អាយស្នា អដ្ឋាបន្នោ-
 តិ ។ សោ ឃី វេទតិ ឲ ទោ អហំ អាវុសោ ចារិ-
 ត្ត អដ្ឋាបន្នោ ចាតិក្កិយេន អដ្ឋាបន្នោតិ ។
 តំ សង្ឃោ ចាតិក្កិយេន កាលេតិ ។ អង្គុក
 បដិញ្ញាតការណ៍ ។ ភិក្ខុ ចារិត្ត អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។
 តមេធំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្មហុលា វា ឯកបុត្ត-
 លោ វា ចារិត្ត អាយស្នា អដ្ឋាបន្នោតិ ។ សោ
 ឃី វេទតិ ឲ ទោ អហំ អាវុសោ ចារិត្ត អដ្ឋាបន្នោ

ដោយភាគបុគ្គលប្តូរ - ការធ្វើតាមភាគបុគ្គល (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា
 មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវភាគបុគ្គលពិការហើយ ។ សង្ឃភិក្ខុប្រើ
 ប្រតិ បុគ្គល ឧ ប្រតិ ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវភាគបុគ្គល-
 ពិការហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ព័ន្ធភ្យេ ខ្ញុំមិន
 បានត្រូវភាគបុគ្គលពិការទេ ត្រូវភាគបុគ្គលពិការទេ ។ សង្ឃភិក្ខុនោះ
 ធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយភាគបុគ្គលពិការ ។ ការធ្វើតាមភាគបុគ្គល
 (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវភាគបុគ្គល
 ហើយ ។ សង្ឃភិក្ខុប្រើប្រតិ បុគ្គល ឧ ប្រតិ ចោទភិក្ខុនោះថា លោក
 ដ៏មានអាយុត្រូវភាគបុគ្គលពិការហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសោ ព័ន្ធភ្យេ ខ្ញុំមិនត្រូវភាគបុគ្គលពិការទេ ត្រូវភាគបុគ្គលពិការ-
 ទេ ។ សង្ឃភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយភាគបុគ្គលពិការ
 និយៈ ។ ការធ្វើតាមភាគបុគ្គល (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវភាគបុគ្គលពិការហើយ ។ សង្ឃភិក្ខុប្រើប្រតិ បុគ្គល ឧ ប្រ-
 តិ ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវភាគបុគ្គលពិការហើយ ភិក្ខុនោះ
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ព័ន្ធភ្យេ ខ្ញុំមិនត្រូវភាគបុគ្គលពិការទេ

តម្រេង ចោទនៃ សង្ឃោ ក សម្ពុហុណ ក ឯកបុគ្គលោ
 ក ឧត្តាសិតំ អាយស្មា អដ្ឋាបន្នោតិ ។ សោ ឯវិ
 វនេតិ ឧ ទោ អហំ អាវុសោ ឧត្តាសិតំ អដ្ឋាបន្នោ
 សង្ឃាធិសេសំ ។ បេ ។ ដុល្លច្ឆយំ ។ បេ ។ ចាចិត្តិ-
 យំ ។ បេ ។ ចាធិទេសនីយំ ។ បេ ។ ឧត្តដំ អដ្ឋា-
 បន្នោតិ ។ តំ សង្ឃោ ឧត្តដេន កាវេតិ ។ អធិដ្ឋកំ
 បដិញ្ញាតតារណំ ។ ឯវិ ទោ កិត្តុវេ អធិដ្ឋកំ
 ហោតិ បដិញ្ញាតតារណំ ។

(២៦) តាថត្ថុ កិត្តុវេ ធិដ្ឋកំ ហោតិ បដិញ្ញាត-
 តារណំ ។ កិត្តុ ចារាជិតំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។ តម្រេង
 ចោទនៃ សង្ឃោ ក សម្ពុហុណ ក ឯកបុគ្គលោ ក
 ចារាជិតំ អាយស្មា អដ្ឋាបន្នោតិ ។ សោ ឯវិ វនេតិ
 អាវុសោ ចារាជិតំ អដ្ឋាបន្នោតិ ។ តំ សង្ឃោ ចា-
 រាជិតេន កាវេតិ ។ ធិដ្ឋកំ បដិញ្ញាតតារណំ ។ កិត្តុ
 សង្ឃាធិសេសំ ។ បេ ។ ដុល្លច្ឆយំ ។ បេ ។ ចាចិត្តិយំ
 ។ បេ ។ ចាធិទេសនីយំ ។ បេ ។ ឧត្តដំ ។ បេ ។

សង្ឃក្តិ កិត្តុច្ឆិទ្ធក្តិ បុគ្គល ទ្ធក្តិ ចោទកិត្តុខាថោ លោកជីវានភាយុ
 ត្រូវភាចក្តិបាណិយោយ ។ កិត្តុខារនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោក
 ជីវានភាយុ ខ្ញុំមិនត្រូវភាចក្តិបាណិយោ ត្រូវភាចក្តិសង្ឃាទិសេសោតិ
 ។ បេ ។ ដុល្លច្ឆយំ ។ បេ ។ ចាចិត្តិយៈ ។ បេ ។ ចាធិទេសនីយៈ ។ បេ ។
 ត្រូវភាចក្តិទុក្ខ ។ សង្ឃទ្ធកិត្តុខារេធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយភាចក្តិ
 ទុក្ខ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាដែលមិនប្រកប
 ដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។

(២៦) ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ចិលោកឯការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាដែល
 ប្រកបដោយធម៌ (នោះ) ដូចម្តេច ។ កិត្តុត្រូវភាចក្តិបាណិយោយ ។
 សង្ឃក្តិ កិត្តុច្ឆិទ្ធក្តិ បុគ្គល ទ្ធក្តិ ចោទកិត្តុខាថោ លោកជីវាន
 ភាយុ ត្រូវភាចក្តិបាណិយោយ ។ កិត្តុខារនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ អើឮត្រូវភាចក្តិបាណិយោ ។ សង្ឃទ្ធកិត្តុខារេធ្វើ
 (ការប្តេជ្ញាខ្លួនជាប្រហស្ន) ដោយភាចក្តិបាណិយោ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា
 (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ កិត្តុត្រូវភាចក្តិសង្ឃាទិសេស បេ
 ដុល្លច្ឆយំ ។ បេ ។ ចាចិត្តិយៈ ។ បេ ។ ចាធិទេសនីយៈ ។ បេ ។ ទុក្ខ ។ បេ ។

ទុក្ខាសិតំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។ តមេមំ ពោទេនិ សន្និដ្ឋា
 វា សម្ពុត្តាលា វា វិសម្ពុត្តាលា វា ទុក្ខាសិតំ អាយស្មា
 អដ្ឋាបន្នោតំ ។ សោ ឃីវំវេនេនិ អាហារិសា ទុក្ខាសិតំ
 អដ្ឋាបន្នោតំ ។ តំ សន្និដ្ឋា ទុក្ខាសិកេន កាមតំ ។
 ធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ធម្មិកំ
 ហោតិ បដិញ្ញាតករណំ ។

(២៧) គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សន្និដ្ឋាជ្ឈ
 កល្លានជាតា កលហជាតា វិកាជាបន្ទា អញ្ញាមតំ
 មុទសត្តិហិ វិកុទេន្តា វិហារិមំ ន សក្កោន្តំ តំ អធិការណំ
 វុបសមេត្តិ ។ តេ ភិក្ខុ (១) កតវតោ ឃីតមត្តំ អាហារេសំ ។
 អទុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឃីវុមំ អធិការណំ យេកុយ្យសិកាយ
 វុបសមេត្តិ ។ បញ្ចហាន្តិហិ សមន្តាតោ ភិក្ខុ សលា-
 កត្តាហារមកោ សម្មន្តិកញោ យោ ន ធន្តាតតិ កន្ទេយ្យ
 ន ធាសាតតិ កន្ទេយ្យ ន មោហាតតិ កន្ទេយ្យ ន
 កយាតតិ កន្ទេយ្យ កហិតា កហិតតត្វ ជាធរយ្យ ។ ឃីវត្វ

១ ឧ. ប. ពេនុពេស្ម ពេ ភិក្ខុនិ បទ្ធាយំន វិស្សិទិ ។

ទុក្ខាសិតំ ។ សន្និដ្ឋិ ភិក្ខុប្រើប្រាស់ បុគ្គល ១ ប្រើ ពោទភិក្ខុនោះថា
 លោកដ៏មានអាយុ ត្រូវតាមភិក្ខុទុក្ខាសិតហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់កុំស្រឡាត់ខ្លាច អើខ្ញុំត្រូវតាមភិក្ខុទុក្ខាសិតមែន ។ សន្និដ្ឋា
 ភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយតាមភិក្ខុទុក្ខាសិត ។ ការធ្វើតាមពាក្យ
 ប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្លាច
 ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា ដែលប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧) សម័យេនោះឯង ភិក្ខុទាំងខ្លាចបន្តិចត្រួត ឈ្មោះ ចាស់វែង
 គ្នា ក្នុងកល្លាលដ៏មុនសិរ្ស ពោលពាក្យចាត់ដោតគ្នាទៅវិញទៅមកដោយ
 លិខិតដ៏មាន ភិក្ខុទាំងខ្លាចមិនអាចញ្ជាវិអធិការណ៍នោះឱ្យប្តេជ្ញាបាន ។
 ភិក្ខុទាំងខ្លាចនោះ ក្រាបបង្គំខ្ពស់សេចក្តីខ្ពំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះគង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្លាច ធម៌នគរុក្ខាតឱ្យប្តេជ្ញាអធិក-
 រណ៍ បានសភាពយ៉ាងនេះដោយយេកុយ្យសិកា(១) ។ សន្និដ្ឋាជ្ឈសន្និដ្ឋាភិក្ខុ
 ដែលប្រកបដោយគន្លង ៥ គឺភិក្ខុដែលមិនលុះខ្លាចត្នាតតិ ១ មិនលុះខ្លាចពោ-
 សាតតិ ១ មិនលុះខ្លាចមោហាតតិ ១ មិនលុះខ្លាចកយាតតិ ១ ដឹងខ្លាចស្វាតដែល
 បានបរិហើយនឹងមិនទាន់បានបរិ ១ ឱ្យ(ធ្វើ)ជាសលាកត្តាហារមកៈ (អ្នក
 ចាត់ចែងឱ្យគេចាប់ស្លាក) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្លាច ឯសលាកត្តាហារមកៈនោះ

១ គឺសលាកត្តាហារមកៈនោះឯង ។

បទ កំក្កុវេ សម្មត្ថតោ ។ បមមំ កំក្កុ យាចិតោ
 យាចិតោ ក្សត្តេន កំក្កុនា បទិតលេន សង្ឃោ ញាបេនា ញា
 សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស ចត្តកាណំ
 សង្ឃោ ឥត្តញមិ កំក្កុំ សលាភត្តាហាបកំ សម្មន្តយ្យ។
 ឋសា ញត្ថិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ
 ឥត្តញមិ កំក្កុំ សលាភត្តាហាបកំ សម្មន្តិ។ យស្សា-
 យស្សតោ មមតិ ឥត្តញមស្ស កំក្កុនា សលាភត្តា-
 ហាបកាស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ
 សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃោ ឥត្តញមោ កំក្កុ
 សលាភត្តាហាបកោ មមតិ សង្ឃស្ស តស្ស តុណ្ណំ ។
 ដិវេមតិ ទារយាមីតិ ។

(២៥) ធម៌យមេ កំក្កុវេ អទម្មីកា សលាភត្តាហា
 ធម៌ ធម្មីកា ។ តាតមេ ធម៌ អទម្មីកា សលាភត្តា-
 ហា ។ ធិវេមតុតស្ស អទិកាណំ ហេតិ ន ច កតិកតិ

សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ មុនដំបូងត្រូវសង្ឃសូមភិក្ខុ (នោះ) លុះ
 សូមរួចហើយ ត្រូវកំក្កុវេសលាភសម្រេចតលរដ្ឋៀនសង្ឃជា បពិត្រព្រះ
 សង្ឃដំបូង សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើការសន្មតមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ
 សូមសង្ឃសន្មតកិច្ចឈ្មោះនៃឱ្យជាសលាភត្តាហាបកៈ ។ នេះជាញត្ថិ ។
 បពិត្រព្រះសង្ឃដំបូង សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិច្ចឈ្មោះនៃឱ្យ
 ជាសលាភត្តាហាបកៈ ។ ការសន្មតកិច្ចឈ្មោះនៃឱ្យជាសលាភត្តាហាបកៈ
 គួរដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណា លោកដ៏មានកាយអង្គនោះត្រូវស្រៀម
 មិនគួរដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណា លោកដ៏មានកាយអង្គនោះ ត្រូវ
 មិនយាយឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃទានសន្មតឱ្យជាសលាភត្តាហាបកៈ
 ហើយ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ ក្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្រៀម ។
 ខ្ញុំសូមចាំទុក្ខវិសេចក្តីនេះដោយអាការស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៥) ម្នាលភិក្ខុចាំទុក្ខយ ការឱ្យចាប់ស្នាគាននៃវេលាមិនប្រកប
 ដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង ។ ការ
 ឱ្យចាប់ស្នាគានដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង (នោះ) តែដូចម្តេច ។ គឺ
 មានអធិការណ៍ចម្លងបន្ត ១ អធិការណ៍មិនទៅកាមភតិ ១ អធិការណ៍

។ អង្គនោះ ជា អធិការណ៍នោះមិនទាញកាលនាវាលវិញ ឬមិនទាញវេលាវិញយ៉ាង
 ចំណែកនៅឡើយ ។

សម្រេចស្តីពី ឧបសគ្គការ សណ្ឋាគ្គហារ

ហោតិ ១ ៦ សវិតសាវិតិ ហោតិ ជាតាតិ អធម្មវាដិ
 តហុតភតិ អប្បេវទាម អធម្មវាដិ តហុតភ អស្សុតិ
 ជាតាតិ សង្កេ ភិដ្ឋិស្សុតិភិ អប្បេវទាម សង្កេ
 ភិដ្ឋិយ្យាតិ អធម្មេ កណ្ណាភិ វត្ត កណ្ណាភិ ១ ៦
 យថាជិដ្ឋិយា កណ្ណាភិ វិមេ ធន អធម្មិកា ស-
 ណ្ឋាគ្គហារ ។

(២៧) កតមេ ធន ធម្មិកា សណ្ឋាគ្គហារ ។

១ ៦ វិមេត្តតិ អធម្មិកា សណ្ឋាគ្គហារ ហោតិ តតិកតតុ ហោតិ
 សវិតសាវិតតុ ហោតិ ជាតាតិ ធម្មវាដិ តហុតភតិ
 អប្បេវទាម ធម្មវាដិ តហុតភ អស្សុតិ ជាតាតិ សង្កេ
 ១ ភិដ្ឋិស្សុតិភិ អប្បេវទាម សង្កេ ១ ភិដ្ឋិយ្យាតិ
 ធម្មេ កណ្ណាភិ សមត្តា កណ្ណាភិ យថាជិដ្ឋិយា ១
 កណ្ណាភិ វិមេ ធន ធម្មិកា សណ្ឋាគ្គហារ ។

សម្រេចស្តីពី ការឱ្យចាត់ស្តារផែនការប្រកបដោយធម៌ពាន ១០ យ៉ាង

ដែលភិក្ខុមិនចាត់បានលើកឃើញខ្លួនឯងនឹងលើកអ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុដឹងថា ពួក
 អធម្មវាដិមានចំនួនច្រើនជាង ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចប្តូរទើបពួកអធម្មវាដិមាន
 ចំនួនច្រើនជាង ១ ភិក្ខុដឹងថា សង្ឃនឹងបែកគ្នា ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចប្តូរទើប
 សង្ឃបែកគ្នា ១ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយចាប់ស្តារការងារយមិមតាមដំ(១) ១ ភិក្ខុចាំនិ
 ទ្យាយចាប់ស្តារជាពួកៗ ១ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយមិនចាប់ស្តារតាមសមត្ថុផល
 ចំដុំ(២) ១ ការឱ្យចាត់ស្តារផែនការប្រកបដោយធម៌ពាន ១០ យ៉ាង
 ប៉ុណ្ណោះ ។

(២៧) ការឱ្យចាត់ស្តារផែនការប្រកបដោយធម៌ពាន ១០ យ៉ាង (រោង)

តើដូចម្តេច ។ គឺមិនមានអធម្មិកាលើបន្តិចបន្តួចៗ អធម្មិកាលើប្រព្រឹត្តិទៅតាម
 គតិ ១ អធម្មិកាលើដែលភិក្ខុបានលើកឃើញខ្លួនឯងឬបានលើកអ្នកដទៃ ១
 ភិក្ខុដឹងថា ពួកអធម្មវាដិមានចំនួនច្រើនជាង ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចប្តូរទើបពួក
 អធម្មវាដិមានចំនួនច្រើនជាង ១ ភិក្ខុដឹងថា សង្ឃនឹងបែកគ្នា ១ ភិក្ខុគិតថា
 ធ្វើម្តេចប្តូរទើបសង្ឃមិនបែកគ្នា ១ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយចាប់ស្តារប្រកបដោយ
 ធម៌ ១ ព្រមព្រៀងគ្នាចាប់ស្តារ ១ ចាប់ស្តារការងារយមិមតាមដំដុំ ១
 ការឱ្យចាត់ស្តារផែនការប្រកបដោយធម៌ពាន ១០ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។

១ ពួកអធម្មវាដិពានជា ពួកយើងមានចំនួនច្រើនជាង ហើយចាប់ស្តារតិម ។ ម្នាក់ ។
 ២ ពួកអធម្មវាដិពានជា ពួកយើងជាច្រើនមានភិក្ខុនិងហើយទៅចាប់ស្តាររបស់អធម្មវាដិវិញ ។

[៣១] គេ ទេ បទ សមយេន ឧបវន្តោ^(១)
 កិក្ខុ សធុម្ពោធិ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយមាថា អវ-
 ជាតិក្ខា បដិជាតិ បដិជាតិក្ខា អវជាតិ អញ្ញា
 អញ្ញំ បដិចរតិ សម្មាសាទុសា កាសតិ ។ យេ គេ
 កិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ គេ ឧស្សាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ
 កាដំ ហិ ជាម ឧបវន្តោ កិក្ខុ សធុម្ពោធិ អាបត្តិយា
 អនុយុត្តិយមាថា អវជាតិក្ខា បដិជាតិស្សតិ បដិជា-
 តិក្ខា អវជាតិស្សតិ អញ្ញា អញ្ញំ បដិចរស្សតិ
 សម្មាសាទុសា កាសិស្សតិ ។ អថេតោ គេ កិក្ខុ
 កតរោ ឯតមត្តិ អាវោចេសិ ។ សទ្ធិ តិរ កិក្ខុវ
 ។ បេ ។ សទ្ធិ កតរតិ ។ បេ ។ វិចារិក្ខា ចម្ម កាដំ
 កាត្វា កិក្ខុ អាមទ្កេសិ គេមហិ កិក្ខុវ សធុម្ព ឧប-
 វន្តស្ស កិក្ខុនោ តស្សចាបិយសំ កាតាម្មិ^(២) កាវេតុ ។
 ឯវត្វា បទ កិក្ខុវ កាតត្វំ ។ បវមំ ឧបវន្តោ កិក្ខុ
 កោវេតត្វោ ចោវេត្វា សាវេតត្វោ សាវេត្វា អាបត្តិ

១ បទវង្សសិប្ប បទវង្សសិប្ប បាយ ទិស្សតិ ។ ២ វិ- ចោន្តសុវស្សចបិស្ស- សិកាម្មត្តិ ឧបវ អាតោ ។

[៣០] សម្មេនាវេនិ បទវង្សកិក្ខុកាលត្រូវគេសាកស្សវោយកាបត្តិ
 កុសិកល្ហាលជំនុំសង្ឃ កំគេតកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយបេ
 ជាគេតកែសំដីវិញ បទវង្សកិក្ខុកាលត្រូវគេសាកស្សវោយកាបត្តិ
 ជាមុសាវេនិ គិក្ខុតាំងខ្សោយ គិក្ខុតាំងខ្សោយ
 ណាតាសេចក្តីប្រាថ្នាតិប ។ បេ ។ គិក្ខុតាំងខ្សោយនោះកំពាលចោស
 តំរដៀល បទ្កុបត្តិបំបា បទវង្សកិក្ខុកាលត្រូវគេសាកស្សវោយកាបត្តិកុសិ
 កល្ហាលជំនុំសង្ឃ មិនសមរម្យនឹងគេតកែសំដីហើយបេ ទទួលដឹងទទួល
 ដឹងហើយបេជាគេតកែសំដីវិញ បទវង្សកិក្ខុកាលត្រូវគេសាកស្សវោយកាបត្តិ
 សម្មេនាវេនិ ។ គ្រានោះ គិក្ខុតាំងខ្សោយនោះក្រាបបង្គំទូល
 អ្វីនិម្មិតំរដៀលពោះព្រះមាត្រាភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 តាំងខ្សោយ ដំណើរនោះ ពិតមែនឬ ។ បេ ។ គិក្ខុតាំងខ្សោយក្រាបបង្គំទូលថា
 បតិប្រាទានភោគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះទ្រង់ចម្រាសហើយទ្រង់ត្រឡប់
 កថាប្រាសំហៅកិក្ខុតាំងខ្សោយមកថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងខ្សោយ ច្រើនប្រាសសង្ឃ
 ចូរធ្វើ ឧស្សាហបិយសិកាភម្ម ផលបទវង្សកិក្ខុចុះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងខ្សោយ
 ឧស្សាហបិយសិកាភម្មនោះ សង្ឃឧប្បិវេទិយាវិទនៈ ។ មុនដំបូង សង្ឃឧប្បិ
 វេទនៈបទវង្សកិក្ខុ លុះចោទហើយ ឧប្បិវេទិ លុះរំលឹកហើយ ឧប្បិវេទិ

អាណេបេតត្តា អាបត្តិ អាណេបេត្តា ល្យាត្តេន កិក្កុតោ
 បដិទេសន មន្យោ ញាបេតត្តោ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សន្យោ អយំ ឧបវាទ្យោ កិក្កុ សន្យមន្យោ អាបត្តិយា
 អនុយុត្តិយមាទោ អវជានិត្តា បដិទេសនតំ បដិទេសនិត្តា
 អវជានិតំ អញ្ញោ អញ្ញំ បដិទេសនំ សម្បទានុក្រមសា
 កាសតំ ។ យនិ សន្យស្ស បត្តកាលំ សន្យោ ឧបវា-
 ទ្យស្ស កិក្កុតោ តស្ស្តាចារ្យសិកាកម្មំ កាមយ្យ ។
 ឋសា ញត្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សន្យោ អយំ
 ឧបវាទ្យោ កិក្កុ សន្យមន្យោ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយ-
 មាទោ អវជានិត្តា បដិទេសនតំ បដិទេសនិត្តា អវជានិតំ
 អញ្ញោ អញ្ញំ បដិទេសនំ សម្បទានុក្រមសា កាសតំ ។
 សន្យោ ឧបវាទ្យស្ស(១) កិក្កុតោ តស្ស្តាចារ្យសិ-
 កាកម្មំ កាណេតំ ។ យស្ស្តាយស្ស្តោ ទមតិ ឧបវា-
 ទ្យស្ស(២) កិក្កុតោ តស្ស្តាចារ្យសិកាកម្មស្ស កាណេ
 សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ទក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។

១ - ២ របស់ឡូកីកូតេ វស្ស្តិ យោគោ ទិស្សតិ ។

អាបត្តិទៀត លុះលើកអាបត្តិទៀតវិញ កិក្កុតេស្ស្តាសម្រេចលទ្ធផល
 ធ្វើសន្យាថា ចង់ត្រូវសន្យាដំបូង សូមសន្យាស្តាប់ខ្ញុំ ។ ចប់ឡូកីកូតេ
 កាលត្រូវគោរពស្តាប់ដោយ អាបត្តិ ក្នុងកាលលំដាប់សន្យា ក៏គេចែកសំដី
 ហើយថែវដោះទទួលជំនំ ទទួលជំនំហើយថែវដោះគេចែកសំដីវិញ ចំណុះ
 ហេតុដទៃដោយហេតុដទៃ ពោលសម្បទានុក្រមសាវ័ទ ។ បើការធ្វើស្ស្តា-
 ចារ្យសិកាកម្ម មានកាលដ៏សម្បូរដល់សន្យាហើយ សន្យាប្រើធ្វើស្ស្តា-
 ចារ្យសិកាកម្មដល់ចប់ឡូកីកូ ។ ទេវតាញត្តំ ។ ចង់ត្រូវសន្យាដំបូង
 សូមសន្យាស្តាប់ខ្ញុំ ។ ចប់ឡូកីកូតេកាលត្រូវគោរពស្តាប់ដោយ អាបត្តិក្នុង
 កាលលំដាប់សន្យា ក៏គេចែកសំដីហើយថែវដោះទទួលជំនំ ទទួលជំនំហើយ
 ថែវដោះគេចែកសំដីវិញ ចំណុះហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោលសម្ប-
 ទានុក្រមសាវ័ទ ។ សន្យាធ្វើស្ស្តាចារ្យសិកាកម្ម ដល់ចប់ឡូកីកូ ។
 ការធ្វើស្ស្តាចារ្យសិកាកម្មដល់ចប់ឡូកីកូ សម្បទានុក្រមសាវ័ទ
 កាយុអន្តិណា លោកដ៏មានកាយុអន្តិពោះត្រូវស្រៀមមិនសម្បទានុក្រមសាវ័ទ
 ដ៏មានកាយុអន្តិណា លោកដ៏មានកាយុអន្តិពោះត្រូវនិយាយឡើង ។

នុតិយម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ
 វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ
 វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ
 វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ
 វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ វិវាទម្យំ

[៣០] បញ្ចមាណិ កិក្ខុវេ ធម្មិកាណិ កស្សនាថយ-
 សិកាភក្ខស្ស ករណាណិ អស្សចិ ធម្មោតិ អស្សិ ធម្ម
 សាទុករោ ធម្មស្ស សង្កេត កស្សនាថយសិកាភក្ខិ
 ករណិ ធម្មេន សមគ្គេន^(១) វិវាទិ ទោ កិក្ខុវេ ធម្ម
 ធម្មិកាណិ កស្សនាថយសិកាភក្ខស្ស ករណាណិ ។

[៣២] តិហិ កិក្ខុវេ អង្កេហិ សមម្ពាភតិ កស្ស-
 នាថយសិកាភក្ខិ អធម្មកម្មកោរ^(២) ហោតិ អវិទយ-
 កម្មក្ខ ធម្មសន្តក្ខ អសម្មុទា កតិ ហោតិ អប្បជំបុត្តា
 កតិ ហោតិ អប្បជំព្វាយ កតិ ហោតិ វិវេហិ ទោ
 កិក្ខុវេ តិហិ អង្កេហិ សមម្ពាភតិ កស្សនាថយសិកា ភក្ខិ
 អធម្មកម្មកោរ ហោតិ អវិទយកម្មក្ខ ធម្មសន្តក្ខ

១ ឧ. សមគ្គេ ។ ២ ឧ. ធម្មិកោស្ស ធម្មិកោ ឧ វិស្សតិ ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសសេចក្តីនេះដល់អ្នកជំនាញ ។ បេ ។ ខ្ញុំសូមប្រកាសសេចក្តី
 នេះដល់អ្នកជំនាញ ។ បេ ។ សន្យាបានធ្វើស្ម័គ្រច្របាយសិកាភក្ខដល់ទប់
 ខ្ញុំភក្ខុហើយ (ការធ្វើស្ម័គ្រច្របាយសិកាភក្ខុនេះ) សមគ្គេដល់សន្យាហើយ
 ព្រោះហេតុនោះបានធ្វើសន្យាស្ម័គ្រ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្ញុំសេចក្តីនេះដោយ
 កាការស្ម័គ្រយ៉ាងនេះ ។

[៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើស្ម័គ្រច្របាយសិកាភក្ខុនេះ
 ប្រកបដោយធម៌ទាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុនោះ (មានការយល់ព្រម) ទិដ្ឋស្តាត ១ ជា
 អ្នកទិដ្ឋទានសេចក្តីទាន ១ ជាអ្នកប្រកបដោយពាក្យគេងរដៀល ១
 សន្យាធ្វើស្ម័គ្រច្របាយសិកាភក្ខុដល់ភិក្ខុនោះ ១ សន្យាធ្វើដោយសេចក្តីព្រម
 ព្រៀងគ្នាស្រ្តីតាមធម៌ទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើស្ម័គ្រច្របាយសិកា-
 ភក្ខុ ដែលប្រកបដោយធម៌ទាន ៥ យ៉ាង ចុះឈ្មោះ ។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សនាថយសិកាភក្ខុ ជាភក្ខុទិដ្ឋ
 ស្រ្តីតាមធម៌ទ ជាភក្ខុទិដ្ឋស្រ្តីតាមវិទ្យធម៌ ជាភក្ខុទាបដោយពាក្យគេង
 ប្រកបដោយធម៌ទ គឺកម្មវិធីសន្យាធ្វើកិច្ចសន្យា ១ ធ្វើដោយទិដ្ឋទាន
 សាស្ត្រជាមុន ១ ធ្វើដោយទិដ្ឋទានកម្មវិធី ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្ស-
 នាថយសិកាភក្ខុ ជាភក្ខុទិដ្ឋស្រ្តីតាមធម៌ទ ជាភក្ខុទិដ្ឋស្រ្តីតាមវិទ្យធម៌
 ជាភក្ខុទាបដោយពាក្យគេង ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៣ នេះឯង

តីហដ្ឋេហិ សមន្តាភតំ ភស្មុនាមិយសិកាកម្មំ ធម្ម-
កម្មុញោ ហោតំ វិធម៌កម្មុញោ សុវបសន្តញោ ។

[៣២] តីហិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋេហិ សមន្តាភកស្មុ ភិក្ខុ-
នោ អាកាដ្ឋមនោ សដ្ឋេ ភស្មុនាមិយសិកាកម្មំ
កមយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ កលហការកោ
វិវាទការកោ ភស្មុការកោ សដ្ឋេ អធិការណការ-
កោ ពាលោ ហោតិ អត្យុត្តា អាមត្តិពហុលោ អនប-
នាលោ ភិហិសិសន្តោ វិហារតិ អនុលោមិកេហិ ភិហិ-
សិសត្តេហិ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ តីហដ្ឋេហិ សមន្តា-
ភកស្មុ ភិក្ខុនោ អាកាដ្ឋមនោ សដ្ឋេ ភស្មុនាមិយ-
សិកាកម្មំ កមយ្យ ។

[៣៣] អបរហិមិ ភិក្ខុវេ តីហដ្ឋេហិ សមន្តាភ-
កស្មុ ភិក្ខុនោ អាកាដ្ឋមនោ សដ្ឋេ ភស្មុនាមិយ-
សិកាកម្មំ កមយ្យ អធិសិលេ សិលវិចន្តោ ហោតិ
អដ្ឋាចារេ អធាវិចន្តោ ហោតិ អតិធិដ្ឋយា ធិដ្ឋវិចន្តោ
ហោតិ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។

ភស្មុនាមិយសិកាកម្មុ ជាភម្មប្រកបដោយអមិធិ ជាភម្មប្រកបដោយវិន័យ
ធិ ជាភម្មាម្បប់ដោយល្អធី ប្រកបដោយអន្តិចារិ ព ។ ១៩៦៦ ។

[៣៤] ញលភិក្ខុចារិខ្យាយ កាលបើសង្ឃប្រាជ្ញ (ទិនិម្មេ) កំសប្បិ
ធ្វើភស្មុនាមិយសិកាកម្មុ ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្តិ ព ។ មេ ធីភិក្ខុ
អនុវិចារិសចក្កិបន្តិហេតុ ធ្វើដោះ ធ្វើសចក្កិវាសិវិនិ បន្តិកិញ្ចាខេហិ
ធ្វើអធិការិក្ខុសិវិ ១ ភិក្ខុល្អិមិធីល្អាស មានភាវក្ខិច្រិ មិនមានការ
កំលាត់ភាវក្ខិ ១ ភិក្ខុវេច្រិច្រិច្រិដោយគ្រហស្ថ ដោយការប្រិច្រិ
ច្រិមិនសមេ ១ ញលភិក្ខុចារិខ្យាយ កាលបើសង្ឃប្រាជ្ញ កំសប្បិធ្វើ
ភស្មុនាមិយសិកាកម្មុ ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្តិចារិ ព ។ ១៩៦៧ ។

[៣៥] ញលភិក្ខុចារិខ្យាយ កាលបើសង្ឃប្រាជ្ញ កំសប្បិធ្វើភស្មុ-
នាមិយសិកាកម្មុ ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្តិ ព ដទៃទៀត ធីភិក្ខុមាន
សិលវិចក្ខុនិអធិសិល ១ មានភាពារិចក្ខុនិកជ្ជុពារ ១ មានទិដ្ឋិបក្ខិ
ក្ខុនិកវិដ្ឋិ ១ ។ មេ ។

សម្បទាន ទី៧ កិច្ចសន្យាចម្លងសិកាភ្នំ

សម្បទាន: ការធ្វើសម្បទានចម្លងសិកាភ្នំ ២៣

(២៦) អបរាម័យ កំភូម ៗ ២ ៗ ទុក្ខស្ស អវណ្ណិ កាសត៍ ធម្មស្ស អវណ្ណិ កាសត៍ សង្ឃស្ស អវណ្ណិ កាសត៍ សមេសិ ទោ កំភូម កំហង្កេតិ សមញ្ញកកស្ស កំភូមោ អាត្មមោ សង្ឃោ កស្សចាម័យសិកាភ្នំ កម្មំ ករយ្យ ។

(២៧) កំភូម កំភូម កំភូម អាត្មមោ សង្ឃោ កស្សចាម័យសិកាភ្នំ ករយ្យ ឋានោ កស្សចាម័យសិកាភ្នំ ករយ្យ ឋានោ យោតិ កាលយោតិ វិទនោ កស្សចាម័យសិកាភ្នំ អធិបរាម័យសិកាភ្នំ ឋានោ ពាលោ យោតិ អន្សាត្តោ អាបន្តិកហ្មលោ អធិបរាម័យសិកាភ្នំ ឋានោ កំហង្កេតិ វិហារតិ អនុលោមិកោតិ កំហង្កេតិ សមេសិ ទោ កំភូម កំភូម កំភូម អាត្មមោ សង្ឃោ កស្សចាម័យសិកាភ្នំ ករយ្យ ។

(២៨) អបរាម័យ កំភូម កំភូម កំភូម អាត្មមោ សង្ឃោ កស្សចាម័យសិកាភ្នំ ករយ្យ

(២៦) ខ្មាលកំភូម៍កំភូម ៗ ២ ៗ អន្តិ ព វិទនោ កំភូម កំភូម ពាលចម្លងសិកាភ្នំ ១ ពាលចម្លងសិកាភ្នំ ១ ពាលចម្លងសិកាភ្នំ ១ ខ្មាលកំភូម៍កំភូម កាលចម្លងសិកាភ្នំ កំភូម៍កំភូម៍កំភូម៍ ចាម័យសិកាភ្នំ ដល់កំភូម៍កំភូម៍កំភូម៍ ១ ខេត្ត ។

(២៧) ខ្មាលកំភូម៍កំភូម កាលចម្លងសិកាភ្នំ កំភូម៍កំភូម៍កំភូម៍ ចាម័យសិកាភ្នំ ដល់កំភូម៍ ព ពួក កំភូម៍កំភូម៍កំភូម៍កំភូម៍ ធ្វើសម្បទាន ធ្វើសម្បទានសំខេត្ត ចក្ខុវិស័យ ធ្វើសម្បទានកំភូម៍កំភូម៍កំភូម៍ ១ កំភូម៍ ស្ថិតិមន្តសាស្ត្រ មានការចម្លង មិនមានការកំណត់កំភូម៍កំភូម៍ ១ កំភូម៍ ទៅចម្លងសិកាភ្នំ ដោយការចម្លងសិកាភ្នំ ខ្មាលកំភូម៍កំភូម៍កំភូម៍ កាលចម្លងសិកាភ្នំ ដល់កំភូម៍កំភូម៍ ព ពួកខេត្ត ។

(២៨) ខ្មាលកំភូម៍កំភូម កាលចម្លងសិកាភ្នំ កំភូម៍កំភូម៍ កស្សចាម័យសិកាភ្នំ ដល់កំភូម៍ ព ពួកវិទនោ កំភូម៍កំភូម៍កំភូម៍

ឯកោ អតិសីលេ សីលវិបត្តោ យោតិ ឯកោ អដ្ឋា-
ចារេ អណាវិបត្តោ យោតិ ឯកោ អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិ-
វិបត្តោ យោតិ ឥវេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[៣៧] អថវេសម្បិ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ ឯកោ ពុទ្ធស្ស
អវណ្ណិ កាសតិ ឯកោ ធម្មស្ស អវណ្ណិ កាសតិ ឯកោ
សង្ឃស្ស អវណ្ណិ កាសតិ ឥវេសំ ទោ ភិក្ខុវេ វណ្ណិ
ភិក្ខុវេ អាកាដ្ឋមាទោ សង្ឃោ តស្សចាបិយេសិកា-
កម្មំ កាវយ្យ ។

[៤០] តេធិ^(១) តស្សចាបិយេសិកាកម្មតា តេ ភិក្ខុ-
វេ^(២) ភិក្ខុវេ សម្មា វត្តតត្ថំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តតា ធី
ធម្មសម្មាទេតត្ថំ ធី ធីស្សយោ នាតតោ ធី សាមណោរោ
ធម្មជាមេតតោ ធី ភិក្ខុវេនកំធីសម្មតំ សាធិតត្ថា
សម្មតេធី ភិក្ខុវេយោ ធី ធីវត្តតត្ថា ។ បេ ។ ធី ភិក្ខុ
ភិក្ខុវេ សម្មយោទេតត្ថត្ថំ ។ អថទោ សង្ឃោ ធម្មវា-
ធស្ស ភិក្ខុវេ តស្សចាបិយេសិកាកម្មំ អកាសិ ។

១ អយំ ធម្មោ ១. ហេតុរោ ធី វិស្សជំ ។ ២ ធី. ហេតុរោ ភិក្ខុវេព្យាសនា ធី វិស្សជំ ។

កុវិកតិសីលក្ខំ ធី ភិក្ខុវេ តាចារិបត្តិកុវិកតិសីលក្ខំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ
កុវិកតិសីលក្ខំ ធី ។ បេ ។

[៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ ព្យ ពួកដទៃទៀត
គឺភិក្ខុរោលនិរដ្ឋិលព្រះពុទ្ធចក្ខុ ធី កាលនិរដ្ឋិលព្រះធម៌ពួក ធី រោល
និរដ្ឋិលព្រះសង្ឃពួក ធី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃក្រាប
កិច្ចប្រតិបត្តិស្សចាបិយេសិកាកម្ម ផលភិក្ខុទាំង ព្យ ពួកនេះឯង ។

[៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុវេសសង្ឃចាបិយេសិកា-
កម្មវេយាទោ ត្រូវប្រព្រឹត្តិដោយប្រពៃ ។ ២ ការប្រព្រឹត្តិដោយប្រពៃ
កុវិកតិសីលក្ខំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ
ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ
សុខកុវិកតិសីលក្ខំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ
ប្រាជីភិក្ខុវេ ។ បេ ។ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ
ធី ភិក្ខុវេ ធី វិស្សជំ ។ ត្រាវោ ធី សង្ឃចាបិយេសិកាកម្ម ផលភិក្ខុវេ ។

[៤៤] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុនំ កណ្ណាទ-
 ជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទបញ្ញាណំ វិហារតំ ពហំ
 អស្សាមណាភំ អដ្ឋាជិណ្ឌំ យោតិ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។
 អថទោ ភេបំ កិក្ខុនំ ឯតទយោសំ អម្ពាភំ ទោ
 កណ្ណាទជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទបញ្ញាណំ វិហារតំ
 ពហំ អស្សាមណាភំ អដ្ឋាជិណ្ឌំ ភាសិតបរិក្កន្តំ សធន
 មយំ ឥនាហិ អាចគ្គិហិ អញ្ញាមញ្ញំ កាមស្សាម^(១)សិយាបិ
 តំ អធិការណំ កក្កុឡតាយ វិទ្យតាយ^(២) កេនាយ
 សិវត្តយ្យ ភាជំ ទុ ទោ អម្ពេហិ បដិបដ្ឋិតត្ថំ ។
 កក្កវតោ ឯតមត្តំ អាភោទសុំ ។

[៤៥] ឥន បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ កណ្ណាទជាតានំ
 កលហជាតានំ វិវាទបញ្ញាណំ វិហារតំ ពហំ អស្សាម-
 ណាភំ អដ្ឋាជិណ្ឌំ យោតិ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។ កក្ក ទេ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ ឯវំ យោតិ អម្ពាភំ ទោ កណ្ណាទជាតានំ
 កលហជាតានំ វិវាទបញ្ញាណំ វិហារតំ ពហំ អស្សាម-

- ១ ឧ. កមយ្យាម ។ ២ ឧ. កក្កុឡាយ វិទ្យតាយ ។

[៤៦] សមិយោនាឯង ភ្នកភិក្ខុនាំគ្នាបន្តិហេតុ ឈ្មោះ គាស់ទែនគ្នា
 ហើយក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានកាលនឹងព្យាយាមល្មើស ខ្លឹកិច្ចមិន
 មែនជាបេសសមណៈជាច្រើន។ គ្រោះគោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តីបរិវេក
 យ៉ាងនេះហើយ ភ្នកយើងនាំគ្នាបន្តិហេតុ ឈ្មោះ គាស់ទែនគ្នា ហើយក៏បាន
 ប្រព្រឹត្តអនាថា បានកាលនឹងព្យាយាមល្មើស ខ្លឹកិច្ចមិនមែនជាបេស
 សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើភ្នកយើងនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើ ដោយកាចក្តី
 ទាំងពួង មេត៌បានដែរ តែអធិការណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 វិនិស្ស ដើម្បីកិណាច ដើម្បីវិលាយ (សន្ស) ភិក្ខុយើងគប្បីប្រតិបត្តិដូច
 ម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងពួងគ្រាបទ្ធាសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។

[៤៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងពួង ភិក្ខុទាំងពួងក្នុងសាសនានេះនាំគ្នាបន្តិ
 ហេតុ ឈ្មោះ គាស់ទែនគ្នាហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានកាលនឹងព្យា-
 យាមល្មើសខ្លឹកិច្ចមិនមែនជាបេសសមណៈជាច្រើន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងពួង
 បើភ្នកភិក្ខុនាំគ្នាបានសេចក្តីគ្រប់យ៉ាងនេះហើយ ភ្នកយើងនាំគ្នាបន្តិហេតុ
 ឈ្មោះ គាស់ទែនគ្នាហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានកាលនឹងព្យាយាម

ណាតំ អដ្ឋានិធិណំ កាសិវតថវិញ្ញនំ ។ លេ មយំ ឥតាហិ
 អាបត្តិហិ អត្ថាមត្តំ កាវេស្សាម សិយាថិ តំ អធិការណំ
 កក្កុឡតាយ វិឡតាយ កេតាយ សិវត្ថយ្យតំ ។
 អនុជាតាមិ កិក្កុវេ វិវរុនំ អធិការណំ តិណិវត្តារកោ
 រូបសមេត្តិ ។

[២៣] វិវត្ត ចន កិក្កុវេ រូប សមេត្តិ ។ សក្ខេហោ
 វិកត្តិ សង្ខមតិកត្តិ សង្ខមតិក្កា ក្សត្តេន កិក្កុហា បដិ-
 តលេន សង្ខ ញាមេតត្តោ សុណាតុ មេ កត្តេ សង្ខ្ហ
 អម្ពានំ កណ្ឌជជាតានំ កាលហជាតានំ វិណាយញាតិ
 វិហារតិ តហំ អស្សាមណាតំ អដ្ឋានិធិណំ កាសិវតថវិញ្ញនំ
 លេ មយំ ឥតាហិ អាបត្តិហិ អត្ថាមត្តំ កាវេស្សាម
 សិយាថិ តំ អធិការណំ កក្កុឡតាយ វិឡតាយ
 កេតាយ សិវត្ថយ្យ ។ យនិ សង្ខស្ស បត្តកត្តិ
 សង្ខេន ឥមិ អធិការណំ តិណិវត្តារកោ រូបសមេយ្យ

លើស ខុកិច្ចមិនមែនជាលំដាប់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើគ្នាហើន
 ញ៉ាំងគ្នាធិន្តាឱ្យធ្វើ ដោយអាបត្តិព័ន្ធកាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍
 នោះធម្មប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិស្វស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ
 (សង្ស) ។ ម្ចាស់កិក្កុព័ន្ធកាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យសង្សម្ខាប្រចំអធិការណ៍
 បានសភាពយ៉ាងនេះ ដោយនិណិវត្តារកសម្រេច(១) ។

[២៣] ម្ចាស់កិក្កុព័ន្ធកាយ អធិការណ៍នោះ សង្សត្រូវម្ខាប្រ
 យ៉ាងនេះ ។ កិក្កុព័ន្ធកាយធម្មប្រព្រឹត្តិក្តីជាមួយគ្នា លុះប្រព្រឹត្តាហើយ
 កិក្កុវេល ឈ្លាសច្រតិពល ត្រូវផ្សំនិសង្សថា ហិត្រព្រះសង្សដំបើម សូម
 សង្សម្ខាប្រចំ យើងខ្ញុំព័ន្ធកាយនាំគ្នាចង្អុលចុះឈ្លោះ ចាស់ខែនិគ្នា ហើយ
 បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនិក្ខាយាមលើសខុកិច្ចមិនមែនជាលំដាប់
 សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំព័ន្ធកាយនិញ៉ាំងគ្នាធិន្តាឱ្យធ្វើ
 ដោយអាបត្តិព័ន្ធកាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះធិន្តាធម្មប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីវិស្វស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ(សង្ស) ។ បើកម្មមានកាលគួរ
 ដល់សង្សហើយ សង្សធម្មប្រាម្ខាប្រចំអធិការណ៍នេះ ដោយនិណិវត្តារកសម្រេចៈ

១ ប្រែថា ធម្មិកាច្រៀងម្ខាប្រចំទូទៅដោយស្រី បានដល់កិរិយាវិធីធម្មមានសេចក្តីប្រា
 ត្រូវបញ្ចប់និវាសន តិចន្តច្រកកាលចក្តីដើម (វិទ្យុវិទ្យ) ។

វេទនា ថ្កល្យវង្ស៍^(១) វេទនា តិហិវ្យង្ស៍ សំយុត្តង្ស៍ ។ ឯកសោ-
 បត្តិកាធំ កិក្ខុធំ ព្យុត្តង្ស៍ កិក្ខុតា បដិពលេន សកោ
 បក្ខោ ញាបេតក្ខោ សុណាធំ មេ អាយស្មត្តា អត្តកិ
 កណ្ណាធំជាតាធំ កលហជាតាធំ វិវាតាបត្តាធំ វិហាតិ
 តហិ អស្សាមណី អជ្ឈាធំល្អា កាសិកបិក្ខង្ស៍ សេ
 មយំ ឥហាហិ អាបត្តិហិ អត្តាមត្តំ កាវេស្សាម សិយាបិ
 តំ អធិការណី កក្កុឡតាយ វិឡតាយ រេនាយ
 សំវត្តយ្យ ។ យនាយស្មត្តាធំ បត្តកល្យំ អហិ យា ទេវ
 អាយស្មត្តាធំ អាបត្តិ ហោ ធម្មត្តោ អាបត្តិ អាយស្មត្តា-
 ទេវោវ អត្តាយ អត្តោ ធម្មត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណ-
 វត្តារកេន ទេសេយ្យំ វេទនា ថ្កល្យវង្ស៍ វេទនា តិហិវ្យ-
 ង្ស៍ សំយុត្តង្ស៍ ។

[២២] អជាបរេសិ ឯកសោបត្តិកាធំ កិក្ខុធំ

ព្យុត្តង្ស៍ កិក្ខុតា បដិពលេន សកោ បក្ខោ ញាបេ-
 តក្ខោ សុណាធំ មេ អាយស្មត្តា អត្តកិ កណ្ណាធំជាតាធំ

១ ឧ. វង្ស៍ ។

វៀរវេនិកេន អាបត្តិកាធំ ទោសច្ឆង៍^(១) វៀរវេនិកេន អាបត្តិដែល ជាតិហិវ្យង្ស៍-
 សំយុត្តង្ស៍^(២) ។ ចណ្ណកិក្ខុតាំងខ្យាយដែល ជាបត្តកថាមួយគ្នា កិក្ខុកេណ្ឌស
 ប្រតិពល ត្រូវផ្ញើវិចិត្តកុរាបសំខ្លួនថា សូមលោកជំទាវ អាមុតាំងខ្យាយ
 ស្តាប់ខ្ញុំ ពួកយើងនាំគ្នាបង្កើតពុទ្ធសាសនា ហើយបាទប្រព្រឹត្ត
 អនាថា វិវិទាលេនិកិក្ខុយាមល្មើស ខ្ញុំកិច្ចមិនមែនជាបស់សមណៈ
 ជាច្រើន ច្រើនបើយើងនាំគ្នា ខ្យាយនឹងនាំគ្នាធ្វើហើយ អាបត្តិទាំងនេះក៏បាន
 ដែរ ទែអធិការណ៍នោះអប្បប្រតិក្ខុៈ ដើម្បីសេចក្តីសិរស្ថ ដើម្បីកិណាច
 ដើម្បីទិលាយ (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលគួរ ផលវេលាកមាន អាមុតាំង
 ខ្យាយហើយ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិ របស់លោកមាន អាមុតាំង ខ្យាយផង
 អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ដោយពិណ្ឌិត្យសម្រេចៈ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ ផលវេលាកជំទាវ អាមុតាំងខ្យាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍
 ផលវ្លុខ្ញុំផង វៀរវេនិកេន អាបត្តិដែល ទោសច្ឆង៍ នឹងវៀរវេនិកេ
 អាបត្តិដែល ជាតិហិវ្យង្ស៍ សំយុត្តង្ស៍ ។

[២២] ចណ្ណកិក្ខុតាំងខ្យាយដែល ជាបត្តកថាមួយគ្នាដទៃគ្នា កិក្ខុ

ដែល ល្អាសប្រតិពលត្រូវផ្ញើវិចិត្តកុរាបសំខ្លួនក្នុងវេលានោះថា សូមលោក
 ជំទាវ អាមុតាំងខ្យាយស្តាប់ខ្ញុំ យើងនាំគ្នាបង្កើតពុទ្ធសាសនា ហើយបាទ

១ ឧទ្ទិសថា ថា បាទដល់អាបត្តិពណ៌និក ។ សង្ឃទិលេស ។ ២ បាទដល់អាបត្តិទិលេស
 កិក្ខុត្រូវដោយដើម្បីប្រយោជន៍ពួកគ្រូហេតុ ដោយពាក្យថោកពាលនឹងការទទួលបានប្រយោជន៍
 ដោយធម៌ ។

កាល ហជាតា ជំរិះ ជាចន្ទា ជំរិះ ហាវតំ ឧប្បំ អស្សាមណាតំ
 អដ្ឋាចំណំ កាសិកប្បក្កាតំ សរេ មយំ វសាហិ
 អាចត្តិហិ អត្តាមញ្ញំ កាវេស្សាម សិយាចំ តំ អង្គកា-
 រណំ កក្កុឡតាយ វិឡតាយ កេតាយ សំវត្តេយ្យ ។
 យាយស្មត្តាចំ ចត្តកល្យំ អហំ យា ចេវ អាយស្មត្តាចំ
 អាចត្តិ យា ច អត្តោ អាចត្តិ អាយស្មត្តា ច ចោវ
 អត្តាយ អត្តោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណ្ហវត្តា កេត
 ទោសហ្សំ វេចត្តា ធុល្លវដ្ឋំ វេចត្តា តិហិ ច្យដិសំយុត្តនំ ។

(២៨) ឯកតោ ចក្កំ កាចំ កិក្កាចំ ឡត្តេ ច កិក្កុតា
 ចដិគលេ ច សង្ឃោ ញា វេចត្តោ សុណាតុ មេ កត្តេ
 សង្ឃោ អត្តកំ កណ្ឌា ជាតាចំ កាល ហជាតា ជំរិះ វិ-
 ជាចន្ទា ជំរិះ ហាវតំ ឧប្បំ អស្សាមណាតំ អដ្ឋាចំណំ
 កាសិកប្បក្កាតំ សរេ មយំ វសាហិ អាចត្តិហិ អត្តាមញ្ញំ
 កាវេស្សាម សិយាចំ តំ អង្គកា រណំ កក្កុឡតាយ
 វិឡតាយ កេតាយ សំវត្តេយ្យ ។ យដិ សង្ឃស្ម
 ចត្តកល្យំ អហំ យា ចេវ វសេសំ អាយស្មត្តាចំ

ចាសំវត្តន្តា ហើយ ចានប្រត្រិត្តអនាថា បាន កាល ទិវិក្ខយាម លើស
 ទូកិច្ចមិនមែនជា របស់ សមណ ជាច្រើន ច្រសឹម បើក្នុង យេនី ទិវិក្ខាន្ត គ្នា
 ទិវិក្ខាន្ត ច្រើន ហើយ កាចត្តិ ជា ទិវិក្ខាន្ត បាន ដែរ តែ អង្គកា រណំ ទោះ ឧប្បប្រត្រិត្ត
 ទៅ ដើម្បី សេចក្តី វិន្តស ដើម្បី កិណាច ដើម្បី វិហាយ (សន្សំ) ។ បើ កម្ម
 មាន កាល ដ៏ សម គួរ ផល លោក ដ៏ មាន អាយុ ទាំង ខ្លា យាយ ហើយ ខ្ញុំ សូម សំដែន
 កាចត្តិ របស់ លោក ដ៏ មាន អាយុ ទាំង ខ្លា យាយ ផង កាចត្តិ របស់ ខ្ញុំ ខ្ញុំ ផង ក្នុង
 កល្យាណ ដ៏ ទុំ សន្សំ ដោយ ភិណ្ឌ វត្តា កសប្ប ដើម្បី ប្រយោជន៍ ផល លោក
 ដ៏ មាន អាយុ ទាំង ខ្លា យាយ ផង ដើម្បី ប្រយោជន៍ ផល ខ្ញុំ ខ្ញុំ ផង រៀន រាល់ ថ្ងៃ
 កាចត្តិ មាន ទាន ច្រើន រៀន រាល់ ថ្ងៃ កាចត្តិ ដែល ជា ទិវិក្ខាន្ត ដ៏ សំយុត្ត ។

(២៩) ចល្ហាកិក្ខុ ទាំង ខ្លា យាយ ដែល ជា បុគ្គល ជា មួយ គ្នា ក៏ ក្នុង ដែល
 ល្អា សម្រេច តាម ត្រូវ ផ្សេង សន្សំ ថា បពិត្រ ព្រះ សន្សំ ដ៏ ចំរើន សូម សន្សំ
 ល្អា បំផុត យេនី ទិវិក្ខាន្ត ទាំង ខ្លា យាយ ទាំង គ្នា ចត្តិ ហេតុ ឈ្មោះ ចាសំវត្តន្តា ហើយ ក៏ បាន
 ប្រត្រិត្ត អនាថា បាន កាល ទិវិក្ខយាម លើស ទូកិច្ចមិនមែនជា របស់
 សមណ ជាច្រើន ច្រសឹម បើក្នុង យេនី ទិវិក្ខាន្ត គ្នា ទិវិក្ខាន្ត ច្រើន ហើយ
 កាចត្តិ ទាំង ខ្លា យាយ ទាំង គ្នា បាន ដែរ តែ អង្គកា រណំ ទោះ ឧប្បប្រត្រិត្ត ទៅ ដើម្បី
 សេចក្តី វិន្តស ដើម្បី កិណាច ដើម្បី វិហាយ (សន្សំ) ។ បើ កម្ម មាន កាល
 ដ៏ សម គួរ ផល សន្សំ ហើយ ខ្ញុំ សូម សំដែន កាចត្តិ របស់ លោក ដ៏ មាន អាយុ

អាចត្តិ យា ច អត្តោយា អាចត្តិ នមេសាញា អាយស្មញ្ញា មិ
អត្តាយ អត្តោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ វិហារក្លា-
កោ ធម្មេសយ្យ វេយេត្វា ធុល្លវដ្ឋិ វេយេត្វា តិហិប្បដិ-
សិយុត្តំ ។ ឋាន ញត្តិ ។ សុណានុ មេ កន្ត
សង្ឃោ អត្តោ កណ្តោ ធម្មតា មិ កាល ធម្មតា មិ វិក-
ធាចន្ទា មិ វិហារកំ ធម្មំ អស្សាមណកំ អដ្ឋា ធម្មំ
កាសិកម្មក្កន្តិ សាច មយំ ននាមិ អាចត្តិហិ
អញ្ញមត្តំ កាស្សោ ម សិយា មិ តិ អនិការណំ កក្កុឡ-
តាយ កឡតាយ កេតាយ សិវត្តយ្យ ។ អហិ យា
ទេវ នមេសំ អាយស្មញ្ញា មិ អាចត្តិ យា ច អត្តោយា
អាចត្តិ នមេសាញា អាយស្មញ្ញា មិ អត្តាយ អត្តោ ច
អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ វិហារក្លា កោ ធម្មេសមិ វេយេត្វា
ធុល្លវដ្ឋិ វេយេត្វា តិហិប្បដិសិយុត្តំ ។ យស្សា-
យស្មតោ ឧមតិ អត្តោ កំ ននាសំ អាចត្តិ មិ សង្ឃមជ្ឈេ
វិហារក្លា កោ ធម្មេសា វេយេត្វា ធុល្លវដ្ឋិ វេយេត្វា
តិហិប្បដិសិយុត្តំ សោ កុណាស្ស យស្ស ធម្មមតិ

តំ ធម្មេសមិ កាចត្តិ ម បំ ខ្លួន ខ្លួន ផង ក្នុង កណ្តាល ដំ ខ្ញុំ សង្ឃ ដោយ វិហារ ក្លា-
កសមថៈ ដើម្បី ប្រយោជន៍ ផល លោក ដ៏ មាន កាយ ទាំង ឡាយ នេះ ផង ដើម្បី
ប្រយោជន៍ ផល ខ្លួន ខ្លួន ផង រឿយ លឿន កែ កាចត្តិ ដែល មាន ទោស ច្រើន រឿយ
លឿន កែ កាចត្តិ ដែល ជា គំហុក ឬ មិន យុត្ត ។ នៅ ជា ញាតិ ។ បរិក្ខេប ប្រាសាទ
ដ៏ ធំ មែន សូម សង្ឃ គ្រប់ ខ្ញុំ ពួក យើង ទាំង គ្នា បង្ហាញ ព្រោះ ទោស ទាំង គ្នា
ហើយ ទាន ប្រត្រឹម គុណ ទាន ទាន កាល ទាំង ព្រាយ មាស្មី ស ខ្ញុំ ក៏ ច្រើន មែន
ជា ចេស សមណៈ ជា ច្រើន ប្រសិន បើ យើង ទាំង គ្នា ឡើយ ដោយ
កាចត្តិ ទាំង ឡាយ នេះ វិ បាន ផែ កែ អនិការណំ ទោស ប្រត្រឹម ទៅ ដើម្បី
សេចក្តី វិនិច្ឆ័យ ដើម្បី កំណាច ដើម្បី ចំលាយ (សង្ឃ) ។ ខ្ញុំ សូម សំដែង
កាចត្តិ ចេស លោក មាន កាយ ទាំង ឡាយ នេះ ផង កាចត្តិ ចេស បំ ខ្លួន ខ្លួន ផង ក្នុង
កណ្តាល ដំ ខ្ញុំ សង្ឃ ដោយ វិហារ ក្លា កសមថៈ ដើម្បី ប្រយោជន៍ ផល លោក
ដ៏ មាន កាយ ទាំង ឡាយ នេះ ផង ដើម្បី ប្រយោជន៍ ផល ខ្លួន ខ្លួន ផង រឿយ លឿន កែ
កាចត្តិ ដែល មាន ទោស ច្រើន រឿយ លឿន កែ កាចត្តិ ដែល ជា គំហុក ឬ មិន យុត្ត
កាសិ ដង កាចត្តិ ទាំង ឡាយ នេះ ចេស កុំ យើង ក្នុង កណ្តាល ដំ ខ្ញុំ សង្ឃ
ដោយ វិហារ ក្លា កសមថៈ រឿយ លឿន កែ កាចត្តិ ដែល មាន ទោស ច្រើន រឿយ
លឿន កែ កាចត្តិ ដែល ជា គំហុក ឬ មិន យុត្ត គ្នា ផល លោក មាន កាយ ក្នុង ណា
លោក មាន កាយ ក្នុង ទោស ក្រៅ ស្រៀម មិន គួរ ផល លោក មាន កាយ ក្នុង ណា

សោ ភាសេយ្យ ។ ទេសិកា អត្តាភំ ឥមា អាបត្តិយា
 សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកោ ឥមេត្តា ធុល្ហវដ្ឋិ ឥមេត្តា
 តិហិប្បដិសិយុត្តំ មមតិ សង្ឃស្ស ភស្មា តុល្លា ។
 ឯវមតិ ពារយាមិ ។

[២៦] អថាបេសំ ឯវមតិ ឯវមតិ កំភ្នំ
 ត្បត្តេ កំភ្នំ ឯវមតិ ឯវមតិ សង្ឃ ញា ឯវមតិ
 សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃ អត្តាភំ កណ្តាលជាតិ
 កាលយាជាតិ វិហារតំ ឯវមតិ អស្សាម-
 ណាភំ អស្សា ឯវមតិ ភាសិតបរិក្កន្តំ សេ មយំ ឯវមតិ
 អាបត្តិយំ អត្តាមតិ ភាសិតបរិក្កន្តំ សេ មយំ ឯវមតិ
 កក្កុយតាយ វិញ្ញា តាយ កេតាយ សិវត្តយ្យ ។ យដិ
 សង្ឃស្ស មត្តកល្យំ អយំ យា ទេវ ឥមេសំ អាយស្មត្តា ឯ
 អាបត្តិ យា ច អត្តាទា អាបត្តិ ឥមេសេត្តា អាយស្មត្តា ឯ
 អត្តាយ អត្តាទា ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកោ ឯ
 ទេសេយ្យ ឥមេត្តា ធុល្ហវដ្ឋិ ឥមេត្តា តិហិប្បដិសិយុត្តំ ។
 ឯវមតិ ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃ អត្តាភំ

លោកដ៏មានអាយុក្នុងនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ តាមភ្នំទាំងឡាយនេះ
 យើងទាំងឡាយបានសំដែងហើយ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសិរី ដោយតំណែងត្រា-
 កសម្រេច រៀបរយនៃភាពក្នុងវេលាមានទោសច្រើន រៀបរយនៃភាពក្នុងវេលា
 ជាតិហិប្បដិសិយុត្ត កាលសំដែងនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះវេលានោះបានជា
 សង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមទំនុកទូរសេចក្តីនេះ ដោយភាពស្រៀមយ៉ាងនេះ ។
 [២៦] បណ្តាភ្នំក្នុងវេលាពេលជាមួយគ្នាដទៃទៀត ភ្នំក្នុងវេលាស
 ប្រតិបត្តិត្រូវស្រៀមសង្ឃក្នុងវេលានោះថា បរិក្ខេបនៃសង្ឃដំបំរើន សូម
 សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងទាំងឡាយនាំគ្នាបន្តិចបន្តួច ឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា បានប្រ-
 ត្រឹមតាម បានពាលនឹងគ្នាយាមស្មើស ឱ្យភិប្បមន្តវេទនា របស់សម-
 ណា ជាច្រើន ច្រើននេះយើងទាំងឡាយញ៉ាំងគ្នាមិនគ្នាឱ្យធ្វើ ដោយភាពក្នុ
 ទាំងឡាយនេះ អធិការណ៍នោះឱ្យប្រត្រឹមត្រូវ ដើម្បីសេចក្តីវិស្វេ ដើម្បី
 កំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ ចើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំ
 ឧប្បសំដែងភាពក្នុ របស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង តាមភ្នំរបស់
 ខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសិរី ដោយតំណែងត្រាកសម្រេច ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំខ្ញុំផង រៀ
 បរយនៃភាពក្នុងវេលាមានទោសច្រើន រៀបរយនៃភាពក្នុងវេលាជាតិហិប្បដិ-
 សិយុត្ត ។ នេះជាញត្តិ ។ បរិក្ខេបនៃសង្ឃដំបំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ជុំល្អវដ្ត មេត្តា គំហឿងសំយុង្គ មេត្តា សង្ឃស្ស
តស្មា តុណ្ណំ ។ ឯវមេត្ត ធារយាមីតំ ។

[២៧] ឯវេត្ត បទ ភិក្ខុវេត ភិក្ខុ ភាហិ អាចន្តិហិ
វដ្តិកា ហោត្តិ មេត្តា ជុំល្អវដ្ត មេត្តា គំហឿង-
សំយុង្គ មេត្តា ធីត្វាវិកម្មំ មេត្តា យេ ឧ
តត្ថ ហោត្តិតំ ។

[២៨] តេឧ វេត បទ សមយេឧ ភិក្ខុបិ ភិក្ខុបិហិ
វិវធាត្តិ ។ ភិក្ខុវេយោបិ ភិក្ខុហិ វិវធាត្តិ ។ ធម្មោបិ
ភិក្ខុ ភិក្ខុវិច័ អនុប្បទដ្ឋ ភិក្ខុហិ សន្តិ វិវធាតំ ភិក្ខុវិច័
បត្តំ កាយោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ វិយន្តិ វិចារេន្តិ កេហិ ហិ ធាម ចាត្តា
ភិក្ខុ ភិក្ខុវិច័ អនុប្បទដ្ឋ ភិក្ខុហិ សន្តិ វិវធាត្តិ
ភិក្ខុវិច័ បត្តំ កាយោស្សតិ ។ អចេវោ តេ ភិក្ខុ

ពោសច្ចុតំ វៀវេលនិកោកាបត្តិ វេលនិកោកាបត្តិ វេលនិកោកាបត្តិ
នោះក្នុងសង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្សៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក
នូវសេចក្តីនេះដោយគោរពស្សៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទិញយ ភិក្ខុចាំទិញនោះឈ្មោះថាបុណ្យប្រា
អាចន្តិចាំទិញនោះ ដោយគោរពយ៉ាងនេះហើយ វៀវេលនិកោកាបត្តិ
វេលនោះពោសច្ចុតំ វៀវេលនិកោកាបត្តិវេលនិកោកាបត្តិ វៀវេលនិ
កោកាបត្តិច្បាស់នូវទិដ្ឋិ វៀវេលនិកោកាបត្តិច្បាស់នូវទិដ្ឋិ វៀវេលនិកោកាបត្តិ
នៅក្នុងនោះ ។

[២៨] សមយោធានិ ភិក្ខុចាំទិញយចាស់ទៃនិច្ចតភិក្ខុ ។
ពួកភិក្ខុនិច្ចតភិក្ខុនិច្ចតភិក្ខុ ។ ចំណែកនៃភិក្ខុច្បាស់ប្រៀបប្រដក
នៅក្នុងភិក្ខុនិ ហើយចាស់ទៃនិច្ចតភិក្ខុ ប្រកាន់ ឥច្ចលវេទនា
ភិក្ខុនិ ។ ភិក្ខុចាំទិញយណា នោះសេចក្តីប្រាថ្នា ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំទិញនោះ
កំពាលពោស និរុប្បិល បន្តបញ្ឈប់ថា ចន្តភិក្ខុនិសមយេនិច្ចត
ប្រៀបប្រដកនៅក្នុងភិក្ខុនិ ហើយមកចាស់ទៃនិច្ចតភិក្ខុ ប្រកាន់
ព្រាមភិក្ខុនិសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុចាំទិញយនោះក្រោមមន្តិ

• គឺបិណ្ឌបុណ្យប្រា ឬបិណ្ឌបុណ្យប្រា វេលនិកោកាបត្តិ វេលនិកោកាបត្តិ វេលនិកោកាបត្តិ
នោះ ។

កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចស្មំ ។ សន្នំ កិក កិក្ខុវេ
 ។ បេ ។ សន្នំ កតវត៌ ។ បេ ។ កិកវាត្វា ធម្មំ កាថំ
 កត្វា កិក្ខុ អាមាណ្ណសិ ធម្មាវិហាទិ កិក្ខុវេ អធិករណាទិ
 វិវាទាទិករណំ អនុវាទាទិករណំ អាមត្តាទិករណំ
 កិក្ខុវេករណំ(១) ។

[៤៧] កត្វ កតមិ វិវាទាទិករណំ ។ ៧៤ បទ(២)
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ វិវាទិ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា វិទយោតិ វា
 អវិទយោតិ វា ភាសិតំ លបិតំ គថាគតោតិ វា អភាសិតំ
 អលបិតំ គថាគតោតិ វា អាចណ្ឌំ គថាគតោតិ វា
 អចាចណ្ឌំ គថាគតោតិ វា បញ្ញត្តំ គថាគតោតិ វា
 អប្បញ្ញត្តំ គថាគតោតិ អាមត្តិកំ វា អធមត្តិកំ វា
 លហុកា អាមត្តិកំ វា កុកា អាមត្តិកំ វា សាវសសា
 អាមត្តិកំ វា អធមសសា អាមត្តិកំ វា ធុដ្ឋលា អាមត្តិកំ វា

១ ឧ. កិក្ខុវេករណំ ។ ២ ឧ. ធម្មោតិ ធម្មោតិ ធម្មំ ។

ខ្យលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ថា
 ខ្យលកិក្ខុទាំងខ្យល ដំណើរនោះ កំនែមច្ន ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងខ្យល
 គ្រាចបន្តិខ្យលថា បរិគ្រច្រះមានព្រះភាគ ដំណើរនោះកំនែម ។ បេ ។
 លុទ្រង់ដំរៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើម្នាក់គ្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងខ្យលមកថា
 ខ្យលកិក្ខុទាំងខ្យល អធិករណំទាំងខ្យល ៤ នេះ គឺ វិវាទាទិករណំ ១ អនុ-
 វាទាទិករណំ ១ អាមត្តាទិករណំ ១ កិក្ខុវេករណំ ១ ។

[៤៨] បណ្ណាអធិករណំ ៤ យ៉ាងនោះ វិវាទាទិករណំ កើដូចម្តេច ។
 ខ្យលកិក្ខុទាំងខ្យល កិក្ខុទាំងខ្យលក្នុងសាសនានេះចាស់ទៃទីភ្នាក់ ទេ-
 វាមិ ឬថា ទេវមិទៃមិវាទាទិ ទេវាវិទយ ឬថា ទេវមិទៃមិវាទាទិវិទយ
 ទេវាវាគ្យដែលព្រះគោរព ទ្រង់គ្រាស់សិវែងទុកមកហើយ ឬថា ទេ-
 វាវាគ្យដែលព្រះគោរព មិនទាន់ទ្រង់គ្រាស់សិវែងទុកមកទេ ទេវាវិកិក្ខុ
 ដែលព្រះគោរពទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្យាមកហើយ ឬថា ទេវាវិកិក្ខុ ដែលព្រះ
 គោរពមិនទាន់ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្យាមកទេ ទេវាវាគ្យ ដែលព្រះគោរព
 ទ្រង់បញ្ជូនទុកមកហើយ ឬថា ទេវាវាគ្យ ដែលព្រះគោរពមិនទាន់ទ្រង់
 បញ្ជូនទុកមកទេ ទេវាវាមត្តិ ឬថា ទេវមិទៃមិវាមត្តិ ទេវាវាមត្តិ
 គ្រាល ឬថា ទេវាវាមត្តិគ្រួស ទេវាវាមត្តិអាចបំណែកសេសសល់ ឬថា
 ទេវាវាមត្តិមិនទាន់បំណែកសេសសល់ ទេវាវាមត្តិកាគ្រប់ ឬថា ទេ-

អនុគ្រាម អហិកាយ ធុត្តាយ ទេវមនុស្សា បំ ។ ឯវិទ្យាសាស្ត្រ
 តុម្ពេ កិក្ខុវេ វិកិទម្ពលំ អធិដ្ឋត្តំ កំ កហិក្ខុវេ កំ សម
 ទុបស្ស័យ្យាថ គត្រ តុម្ពេ កិក្ខុវេ តស្ស័វ ចាបកស្ស
 វិកិទម្ពលស្ស បហាតាយ កយមេយ្យាថ ។ ឯវិទ្យាសាស្ត្រ
 តុម្ពេ កិក្ខុវេ វិកិទម្ពលំ អធិដ្ឋត្តំ កំ កហិក្ខុវេ កំ ធុ សម-
 ទុបស្ស័យ្យាថ គត្រ តុម្ពេ កិក្ខុវេ តស្ស័វ ចាបកស្ស
 វិកិទម្ពលស្ស អាយតិ អនស្សវាយ បដិបទ្ទេយ្យាថ ។
 ឯវិទ្យាសាស្ត្រ ចាបកស្ស វិកិទម្ពលស្ស បហាដំ ហោតិ ។
 ឯវិទ្យាសាស្ត្រ ចាបកស្ស វិកិទម្ពលស្ស អាយតិ អន-
 វស្សវេ ហោតិ ។

(៥៤) ចុន ចមវិកិក្ខុវេ កិក្ខុ មត្តិ ហោតិ ប-
 ណ្ណសិ ។ មេ ។ ឥស្សុកិ ហោតិ មច្ឆិ ។ មេ ។ សហោ
 ហោតិ មាយាវិ ។ មេ ។ ចាមិទ្រា ហោតិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ។ មេ ។ សន្និដ្ឋិបកមាសិ ហោតិ អនាទក្កាមិ(១)
 ធុម្បទិចិស្សត្តិ យោ សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សន្និដ្ឋិបកមាសិ

១ ឧ.ម. អនាទក្កាមិ ។

ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយដឹងបរិយាយយ៉ាងនេះ ឬម្តងម្តងសេចក្តី
 វិកិទម្ពលស្ស ភាវិក្រៅក្តី មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវត្រៀម ដើម្បីលះចំណុះម្តងម្តងសេចក្តី
 វិកិទម្ពលស្ស ក្នុងអំឡុងពេលនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 អ្នកទាំងឡាយមិនបានដឹងបរិយាយយ៉ាងនេះ ឬម្តងម្តងសេចក្តីវិកិទម្ពលស្ស ទិដ្ឋិ
 ភាវិក្រៅ មានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ត្រូវត្រៀមម្តងម្តងសេចក្តីវិកិទម្ពលស្ស ចំរើនគោរពភាវិក្រៅ ក្នុងអំឡុងពេល
 នោះទៀតទៀត ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា ការលះចំណុះម្តងម្តងសេចក្តី
 វិកិទម្ពលស្ស ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា មិនឱ្យម្តងម្តងសេចក្តី
 វិកិទម្ពលស្ស ចំរើនគោរពភាវិក្រៅទៀតបាន ។

(៥៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដ៏មានគោរពទៀត ភិក្ខុជាអ្នក
 ល្មមគុណគេ ជាអ្នកប្រណាំងវិសាមី ។ មេ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រសូ
 ជាអ្នកមានសេចក្តីកំណាញ់ ។ មេ ។ ជាអ្នកអ្នកគាត់ ជាអ្នកមានមាយា ។ មេ ។
 ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលទេស ជាអ្នកមានសេចក្តីយឺតយ៉ាវ ។ មេ ។
 ជាអ្នកបរិច្ចាសកវិទ្ធិលទ្ធិម្តងម្តង ប្រកាន់ខ្ជាប់មាំ លះចំណុះដោយកម្រ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នកបរិច្ចាសកវិទ្ធិលទ្ធិម្តងម្តង ប្រកាន់

ហោតិ អាណាទត្តាហិ ធុច្ឆន្តិមំស្សត្ថិ សោ សត្វិចិ
 អការេវ វិហាតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេចំ អការេវ វិហាតិ
 អប្បតិស្សោ សង្ខេបំ អការេវ វិហាតិ អប្បតិស្សោ
 សិក្ខាយមំ ទ បរិប្បិការី ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្វិចិ អការេវ វិហាតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេ-
 ចិ ។ ចេ ។ សង្ខេបំ ។ មេ ។ សិក្ខាយចិ ទ បរិប្បិ-
 ការី ហោតិ សោ សង្ខេ វិវាទំ ជនេតិ យោ ហោតិ
 វិវាទោ ពហុជនអហិតាយ ពហុជនអសុខាយ ពហុ-
 ចោ ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ធុក្ខាយ ទេម-
 ធុស្សនំ ។ វិក្កុបេត្តេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ វិវាទម្ពលំ អជ្ឈត្ថំ វា
 ពហិត្តា វា សមទុបស្សេយ្យាជ គត្រ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ
 គស្សេវ ពាមកស្ស វិវាទម្ពលស្ស បហាទាយ វាយ
 មេយ្យាជ ។ វិក្កុបេត្តេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ វិវាទម្ពលំ អជ្ឈត្ថំ
 វា ពហិត្តា វា ធុ សមទុបស្សេយ្យាជ គត្រ តុម្ពេ

ភ្នំចំបំ លេចំបំពុទ្ធដោយកម្រ ភិក្ខុវេនាយោចេវ វតមានសេចក្តីការេវ
 វតមានសេចក្តីការេវក្រេតិ ក្នុងព្រះសាស្តាផល វតមានសេចក្តីការេវ វត
 មានសេចក្តីការេវក្រេតិ ក្នុងព្រះមេធិផល វតមានសេចក្តីការេវ វតមាន
 លេចក្តីការេវក្រេតិ ក្នុងព្រះសិក្ខុផល មិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខុផល
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុវេនាយោចេវ វតមានសេចក្តីការេវ វតមានសេចក្តី
 ការេវក្រេតិ ក្នុងព្រះសាស្តាផល ក្នុងព្រះមេធិផល ។ ចេ ។ ក្នុងព្រះសិក្ខុផល
 ។ ចេ ។ មិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខុផល ភិក្ខុវេនាយោចេវ ភិក្ខុវេនាយោចេវ
 ដែលកំពុងកើតឲ្យកើតឡើងក្នុងសិក្ខុ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ផលផល
 ច្រើន ដើម្បីមិនបានសេចក្តីសុខផលផលច្រើន ដើម្បីមិនបានសេចក្តីចំរើន
 ផលផលច្រើន ដើម្បីមិនបានប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខផលទៅវាទិក
 មនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណា
 ឃើញម្តាយម្តាយនៃសេចក្តីវិវាទ វាទិកក្នុងភិក្ខុ វាទិកក្រេតិ វាទិកសភាពយោងនេះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវមូលនៃ
 សេចក្តីវិវាទដ៏លាមកនោះឯង ក្នុងអំណាចនោះចេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាឃើញមូល នៃវិវាទ វាទិកក្នុងភិក្ខុ
 ក្រេតិ ដែលបានសភាពយោងនេះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

ភិក្ខុវេទ ឧស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទម្ពលស្ស អាយតិ
 អនវស្សវាយ បដិបដ្ឋេយ្យាជ ។ ឯវមេតស្ស ចាប-
 កស្ស វិវាទម្ពលស្ស បហានំ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស
 ចាបកស្ស វិវាទម្ពលស្ស អាយតិ អនវស្សវេ ហោតិ
 សមាទិ ជ វិវាទម្ពលានិ វិវាទាជិការណស្ស ម្មលំ ។

[៥៥] កត្តាមាន តិណិ អកុសលម្ពលានិ វិវាទ-
 ជិការណស្ស ម្មលំ ។ សធម ចធម ភិក្ខុវេ(១) ភិក្ខុ លុទ្ធ-
 ជិត្តា វិវាទន្តំ ទុដ្ឋជិត្តា វិវាទន្តំ ម្មត្តជិត្តា វិវាទន្តំ ឆន្ទោតិ
 វា អនុឆោតិ វា វិទយោតិ វា អវិទយោតិ វា កា-
 សិកិ លបិកិ តថាគតេយាតិ វា អកាសិកិ អលបិកិ
 តថាគតេយាតិ វា អាជិណ្ឌិ តថាគតេយាតិ វា អនា-
 ជិណ្ឌិ តថាគតេយាតិ វា បញ្ញត្តិ តថាគតេយាតិ វា
 អប្បញ្ញត្តិ តថាគតេយាតិ វា អាជត្តិកិ វា អនាជត្តិកិ
 វា លហុកា អាជត្តិកិ វា តុកា អាជត្តិកិ វា សាវ-
 សេសា អាជត្តិ វា អនវសេសា អាជត្តិកិ វា ទុដ្ឋល្លា
 អាជត្តិកិ វា អនុដ្ឋល្លា អាជត្តិកិ វា សមាទិ តិណិ
 អកុសលម្ពលានិ វិវាទាជិការណស្ស ម្មលំ ។

១ ឧ. ម. ធម្មបទស ប្រ. វិវាទនិ ចទ្ធកម្មំ ១ ទិ. ឃ្លាតិ ។

អប្រតិបត្តិកុំឱ្យម្សលវៃវិវាទជំលាបក្នុងការចិញ្ចឹមរស់ ភស្តុភារណ៍
 ទោះទៀតឡើយ ។ យ៉ាងនេះឯង រក្សាជាភារណៈបដិ ឱ្យម្សលវៃវិវាទជំលា-
 បកុំឱ្យ យ៉ាងនេះឯង រក្សាជាមុខឱ្យម្សលវៃវិវាទជំលាបកុំឱ្យ ចិញ្ចឹមរស់
 ភស្តុភារណ៍ ។ ម្សលវៃវិវាទជំលា ចាត់ជាម្សលវៃវិវាទជំលា ។

[៥៦] អកុសលម្មល ធម្ម ដែលចាត់ជាម្សលវៃវិវាទជំលា ទោះ
 តើដូចម្តេច ។ ម្សលវៃវិវាទជំលាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្ត
 លោភទាស់វែងគ្នា មានចិត្តច្រឡំស្តីទាក់ទងគ្នា មានចិត្តច្រើន ទាស់
 វែងគ្នាថា នេះជាចិត្ត ទោះមិនមែនជាចិត្ត ទោះជាវិទយក្តី ទោះមិន
 មែនជាវិទយក្តី ទោះជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមក
 ហើយក្តី ទោះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមក
 ទេក្តី ទោះជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកហើយក្តី ទោះមិន
 មែនជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកក្តី ទោះជាពាក្យដែល
 ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ជាក់ក្តី ទោះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់
 បញ្ជាក់ក្តី ទោះជាភាគក្តី ទោះមិនមែនជាភាគក្តី ទោះជាភាគក្តីស្រាលក្តី
 ទោះជាភាគក្តីធ្ងន់ក្តី ទោះជាភាគក្តីមានចំណែកសេសសល់ក្តី ទោះជាភាគក្តី
 មិនមានចំណែកសេសសល់ក្តី ទោះជាភាគក្តីកាត់ក្តី ទោះមិនមែនជាភាគក្តី
 កាត់ក្តី អកុសលម្មលទាំង ធម្ម ទោះឯង ចាត់ជាម្សលវៃវិវាទជំលា ។

តិស្សោ ធម្មេមិ អការោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សង្ឃេមិ
អការោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយមិ ១ បរិបូរីការិ
ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វំមិ អការោ វិហារតិ
អប្បតិស្សោ ធម្មេមិ អការោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ
សង្ឃេមិ អការោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយមិ ១
បរិបូរីការិ ហោតិ សោ សង្ឃេ អនុវាទំ ជានេតិ យោ
ហោតិ អនុវាទោ ពហុជនអហិកាយ ពហុជនអសុកាយ
ពហុជោ ជនស្ស អនុកាយ អហិកាយ ទុក្ខាយ នេ-
មទុស្សនំ ។ ឯវុបញ្ចេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អនុវាទម្ពលំ អជ្ឈតិ
វា ពហំត្វា វា សមទុបស្សេយ្យោជ តត្រេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ
តស្សវ តាមកាស្ស អនុវាទម្ពលស្ស បហាតាយ វាយ-
មេយ្យោជ ។ ឯវុបញ្ចេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អនុវាទម្ពលំ អជ្ឈតិ
វា ពហំត្វា វា ១ សមទុបស្សេយ្យោជ តត្រេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ

ភោគ វេទនាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្ត្រផង វេទនាសេចក្តី
ភោគ វេទនាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង វេទនាសេចក្តីភោគ
វេទនាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសិវ្យផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសិក្ខា
ផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាវេទនាសេចក្តីភោគ វេទនាសេចក្តី
កោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្ត្រផង វេទនាសេចក្តីភោគ វេទនាសេចក្តីកោត
ក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង វេទនាសេចក្តីភោគ វេទនាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុង
ព្រះសិវ្យផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនាមយ្មោះថា ញ៉ាំង
អនុវាទ គឺការចោទ ដែលកំណត់កើតឲ្យកើតក្នុងសិវ្យ ដើម្បីមិនជាប្រយោ-
ជនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមាន
សេចក្តីចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីខុសដល់
ទេវកនិមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ
វិចារណាយិញមូលនៃអនុវាទទាំងទាំងក្នុង ទិវទានិក្រៅ មានសភាព
យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីព្យាយាមដើម្បីលះចង់
ខ្លួនមូលនៃអនុវាទដ៏ឆាប់នោះ ក្នុងអំពីរាល់នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនវិចារណាយិញមូល នៃអនុវាទទាំងទាំងក្នុង
ទិវទានិក្រៅមានសភាពយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

តស្សេវ ចាបកស្ស អនុវាទិកសម្បត្តិ អាយតិ អនុវាទិកស្ស-
កាយ ចតិមេតស្ស ចាបកស្ស អនុវា-
ទិកសម្បត្តិ បហាទំ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស
អនុវាទិកសម្បត្តិ អាយតិ អនុវាទិកស្ស ហោតិ ។

(៧៧) បុណ្ណ ចរិយា ភិក្ខុវេទិកា ភិក្ខុ ភិក្ខុវេទិកា ហោតិ ចន្ទាសិ
។ បេ ។ សិក្ខាសិ ហោតិ មន្ទិ ។ បេ ។ សិក្ខាសិ ហោតិ
មាយាវិ ។ បេ ។ ចាបិច្ឆោ ហោតិ មិច្ឆាមិច្ឆា ។ បេ ។
សន្និដ្ឋិមរមាសិ ហោតិ អាណាទត្តាហិ ទុម្បដិច្ឆិស្សត្តិ យោ
សោ ភិក្ខុវេទិកា ភិក្ខុ សន្និដ្ឋិមរមាសិ ហោតិ អាណាទត្តាហិ
ទុម្បដិច្ឆិស្សត្តិ សោ សត្តវិចិ អតារាវេ វិហារតិ អប្បតិស្សោ
ទាម្មបំ ។ បេ ។ សង្ខេបិ អតារាវេ វិហារតិ អប្បតិស្សោ
សិក្ខាយមិ ទ មវិប្បិកាវិ ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សត្តវិចិ អតារាវេ វិហារតិ អប្បតិស្សោ ទាម្មបំ
។ បេ ។ សង្ខេបិ ។ បេ ។ សិក្ខាយមិ ទ មវិប្បិកាវិ ហោតិ
សោ សាវ្ម្ម អនុវាទិ ជចេតិ យោ ហោតិ អនុវាទោ

អប្បប្រតិបត្តិជីវិត្យម្បលនៃអនុវាទិ ជីវិតមកនោះចំរើនទៅទាន់មុខ
ក្នុងអំឡុងពេលនោះទៀតទៀត ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា លះចង់ ឬវិប្បល
នៃអនុវាទិជីវិតមកនោះ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា មិនឱ្យម្បល នៃអនុវាទិ
ជីវិតមកនោះចំរើនទៅទៀតទៀត ។

(៧៨) ខ្លាលភិក្ខុភិក្ខុវេទិកា ហោតិ មិច្ឆាមិច្ឆា ហោតិ ភិក្ខុវេទិកា
លុបបាត ជាអនុប្បណាំងវិសា ។ បេ ។ ជាអនុបាតសេចក្តីចូស្ស ជា
អនុបាតសេចក្តីកំណាញ់ ។ បេ ។ ជាអនុបាតអំឡុង ជាអនុបាតបាយ
។ បេ ។ ជាអនុបាតសេចក្តីប្រាណាមក ជាអនុបាតសេចក្តីឃើញខុស
។ បេ ។ ជាអនុបាតសេចក្តីស្រឡាត់ស្រាវ ប្រកាន់មាំ លះចង់បាតដោយ
កម្រ ខ្លាលភិក្ខុភិក្ខុវេទិកា ភិក្ខុវេទិកា ជាអនុបាតសេចក្តីស្រឡាត់ស្រាវ
ប្រកាន់មាំ លះចង់បាតដោយកម្រ ភិក្ខុវេទិកា ឈ្មោះថា វេទនាសេចក្តីគោ-
រោ វេទនាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាវេទិ ក្នុងព្រះមិមង្គ ។ បេ ។
ឈ្មោះថា វេទនាសេចក្តីគោរោ វេទនាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃ
វេទិ ឈ្មោះថា មិនធ្វើឱ្យរលាយ ក្នុងសិក្ខាវេទិ ខ្លាលភិក្ខុភិក្ខុវេទិកា ភិក្ខុ
ណាវេទនាសេចក្តីគោរោ វេទនាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តា
វេទិ ក្នុងព្រះមិមង្គ ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃវេទិ ។ បេ ។ មិនធ្វើឱ្យរលាយ
រលាយក្នុងសិក្ខាវេទិ ភិក្ខុវេទិកា ឈ្មោះថា ញ៉ាំងអនុវាទិឯលក្ខណ៍ក្នុងក្រិក្ខុវេទិ

កម្មវិធីអហិកាយ កម្មវិធីអសុខាយ កម្មវិធីជនស្ស
 អនុត្តាយ អហិកាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ ឯវិញ្ញាណ
 កុម្ម កិក្ខុវេ អនុវិនិច្ឆ័យ អន្លិក្ខំ វា កហិក្ខា វា
 សមនុបស្សយ្យាថ កត្រ កុម្ម កិក្ខុវេ កស្សេវ ចាច-
 កស្ស អនុវិនិច្ឆ័យស្ស បហាយាយ វាយមេយ្យាថ ។
 ឯវិញ្ញាណ កុម្ម កិក្ខុវេ អនុវិនិច្ឆ័យ អន្លិក្ខំ វា កហិក្ខា
 វា ឧ សមនុបស្សយ្យាថ កត្រ កុម្ម កិក្ខុវេ កស្សេវ
 ចាចកស្ស អនុវិនិច្ឆ័យស្ស អាយតិ អនុវិញ្ញាយ
 មទិមទ្កេយ្យាថ ។ ឯវិញ្ញាណ ចាចកស្ស អនុវិនិច្ឆ័យ-
 លស្ស បហាយាយ យោតិ ។ ឯវិញ្ញាណ ចាចកស្ស អនុវិនិ-
 ច្ឆ័យស្ស អាយតិ អនុវិញ្ញាយ យោតិ វេ ឯវិញ្ញាណ
 អនុវិនិច្ឆ័យស្ស មូលំ ។

[៦៤] កតមាទិ តិណិ អកុសលមូលាទិ អនុវិ-
 ញ្ញាយស្ស មូលំ ។ វេ ឯវិញ្ញាណ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ
 កុម្មវិញ្ញាណ អនុវិនិច្ឆ័យ កុម្មវិញ្ញាណ អនុវិនិច្ឆ័យ មូលំវិញ្ញាណ

ទៀតកុសលស្ស ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិននានាសេចក្តី
 សុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រ-
 យោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទេវតានិមន្តស្សវាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដើម្បីទាំងឡាយពិចារណាយិញ្ញាណ ខែអនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ
 ទាំងឡាយ ដើម្បីទាំងឡាយពិចារណាយិញ្ញាណ ខែអនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ
 គឺទាំងឡាយពិចារណាយិញ្ញាណ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ឧប្បិស្សយាម ដើម្បីលះបង់មូលខែអនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ ក្នុងអធិការណ៍
 នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីទាំងឡាយពិចារណាយិញ្ញា
 ណ ខែអនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ គឺទាំងឡាយពិចារណាយិញ្ញាណ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឧប្បិស្សយាម ដើម្បីកុម្មមូលខែអនុវិញ្ញាយ
 នោះ ចំរើននាព័ន្ធមុខ ក្នុងអធិការណ៍នោះទៀតបានឡើយ ។ យោងនេះ
 ៦៥ ឈ្មោះថាលះបង់មូល ខែអនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ ។ យោងនេះ៦៦ ឈ្មោះ
 ថាមិនបានកុម្មមូលខែអនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ ចំរើននាព័ន្ធមុខ មូលខែ
 អនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ យោងនេះ ចាត់កុម្មមូលខែអនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ ។

[៦៥] អកុសលមូល ឧ យោងនេះថាលះបង់មូល ខែអនុវិញ្ញាយទាំងឡាយ
 នោះ ដើម្បីឧប្បិស្សយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានោះ
 មានចិត្តលាភពោលចោទ មានចិត្តប្រព្រឹត្តិពោលចោទ មានចិត្តវង្វេង

[៦៦] វិវាទិករណំ កុសលំ អកុសលំ អព្ភា-
កតំ ។ វិវាទិករណំ សំយា កុសលំ សំយា
អកុសលំ សំយា អព្ភាកតំ ។

[៦៧] តត្ថ កាតមី វិវាទិករណំ អកុសលំ ។
ឥធម្ម កិក្ខវេ^(១) កិក្ខុ អកុសលទិក្ខា វិទង្គំ ធម្មោតិ
កំ អធម្មោតិ កំ ។ បេ ។ ធុដ្ឋល្លា អាមត្តិកំ កំ អធុដ្ឋល្លា
អាមត្តិកំ កំ យំ តត្ថ កល្លាមិ កាលយោ វិក្ខយោ វិវា-
ទោ បាធាវនោ អព្ភាថាវនោ វិបដ្ឋតាយេ ភេហារេ
មេធាតិ^(២) ឥធិ វុដ្ឋតិ វិវាទិករណំ អកុសលំ ។

[៦៨] តត្ថ កាតមី វិវាទិករណំ កុសលំ ។
ឥធម្ម កិក្ខវេ កិក្ខុ កុសលទិក្ខា វិទង្គំ ធម្មោតិ
កំ អធម្មោតិ កំ ។ បេ ។ ធុដ្ឋល្លា អាមត្តិកំ កំ
អធុដ្ឋល្លា អាមត្តិកំ កំ យំ តត្ថ កល្លាមិ កាលយោ

១ ឥ. ធម កិក្ខវេតិ ឥ វិស្សតិ ។ ២ ឥ. បេធាវ ។

[៦៦] (សិវេនិមិត្តិ) វិវាទិករណំ ជាតុសល ជាអកុសល ជា
អព្ភាកតៈ ។ វិវាទិករណំ ជាតុសលកំមាឌ ជាអកុសលកំមាឌ ជា
អព្ភាកតៈកំមាឌ ។

[៦៧] មណ្ឌវិវាទិករណំ តំនិ ព ខោ វិវាទិករណំ ជាតុសល
កើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាតុសល ជវ័នក្នុងថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ នេះ
ជាធម៌ក្តីកាត្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តីកាត្រក់ក្តី កាបន្តិហេតុ ជម្លោះ
សេចក្តីប្រកាន់ខ្ពស់ ខាស់ទែង ការពាលវេជ្ជនិ ។ ការពាលវេជ្ជ
វៀកភិក្ខា ការខំយាយដើម្បីឱ្យព្រួយចិត្ត សេចក្តីប្រកាន់ណា
ក្នុងអធិការណ៍នោះ កាបន្តិហេតុជាដើមនេះ គឺជាធម៌ហៅថា វិវាទិ-
ករណំ ជាតុសល ។

[៦៨] មណ្ឌវិវាទិករណំ តំនិ ព ខោ វិវាទិករណំ ជាតុសល
កើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាតុសល ជវ័នក្នុងថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ នេះជា
ធម៌ក្តីកាត្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តីកាត្រក់ក្តី កាបន្តិហេតុ ជម្លោះ

វិញ្ញាណ វិវាទោ ធានាវាទោ អញ្ញាធាវាទោ វិបត្តនាយ
វេហារោ មេធាតំ វេទំ វុទ្ធាតំ វិវាទាធិការណំ កុសុលំ(១) ។

(៦៧) គន្ធកតមំ វិវាទាធិការណំ អព្យាកតំ ។
វេទ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កិក្ខុ(២) អព្យាកតចិត្តា វិវេទ្នំ
ធម្មោតំ វា អធម្មោតំ វា ។ បេ ។ ធម្មុល្លា អាបត្តិតំ វា
អធម្មុល្លា អាបត្តិតំ វា យំ គន្ធកត្តា កលហោ
វិញ្ញាណ វិវាទោ ធានាវាទោ អញ្ញាធាវាទោ វិបត្តនាយ
វេហារោ មេធាតំ វេទំ វុទ្ធាតំ វិវាទាធិការណំ អព្យាកតំ ។

(៧០) អនុវាទាធិការណំ កុសុលំ អកុសុលំ អព្យាកតំ ។
អនុវាទាធិការណំ សិយា កុសុលំ សិយា អកុសុលំ សិយា អព្យាកតំ ។

(៧១) គន្ធកតមំ អនុវាទាធិការណំ អកុសុលំ ។
វេទ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កិក្ខុ អកុសុលចិត្តា

១ ១. ឧ. ចេត្តវេទ បេមំ កុសុលំ អាធាតំ ចញ្ច អកុសុលំ អាធាតំ ។ ២ ១. ចេត្តវេ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ ។

សេចក្តីប្រកាន់ខ្ពស់ ការពារសំខែង ការពារល្បែង ។ ការពារដោយ
ឡែកពីគ្នា ការខំយាយដើម្បីឱ្យប្រយោជិត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុង
អធិការណ៍នោះ ការបង្ហាញជាដើមនេះ គឺជាគន្លេយវិវាទ វិវាទាធិការណ៍
ជាកុសល ។

(៦៧) ចណ្ណាវិវាទាធិការណំ តាំង ព្យ នោះ វិវាទាធិការណ៍ជាអព្យាកតៈ
កើតឡើង ។ ខ្មោលកិក្ខុវេ ឡាយ ក្នុងកិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាអព្យាកតៈផងនឹងកិក្ខុវេនោះ ទោះជាមិនក្តី ទោះមិនមែនជាចម្លើយ ។ បេ
នេះជាអាបត្តិកាត្រក់ក្តី ទោះមិនមែនជាអាបត្តិកាត្រក់ក្តី ការបង្ហាញ ជាម្លោះ
សេចក្តីប្រកាន់ខ្ពស់ ការពារសំខែង ការពារល្បែង ។ ការពារដោយ
ឡែកពីគ្នា ការខំយាយដើម្បីឱ្យប្រយោជិត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុង
វិវាទាធិការណ៍នោះ ការបង្ហាញជាដើមនេះ គឺជាគន្លេយវិវាទ វិវាទាធិ-
ការណ៍ជាអព្យាកតៈ ។

(៧០) (សំដែងអំពី) អនុវាទាធិការណ៍ជាកុសល ជាអកុសល
ជាអព្យាកតៈ ។ អនុវាទាធិការណ៍ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន
ជាអព្យាកតៈក៏មាន ។

(៧១) ចណ្ណាអនុវាទាធិការណ៍ តាំង ព្យ នោះ អនុវាទាធិការណ៍ជា
អកុសល កើតឡើង ។ ខ្មោលកិក្ខុវេ ឡាយ ក្នុងកិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង

សមព្រហ្មណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ កុសល៍ អកុសល៍ អព្យាកត៍

(៧៦) កិច្ចាធិការណ៍ កុសល៍ អកុសល៍ អព្យាកត៍ ។ កិច្ចាធិការណ៍ សិយា កុសល៍ សិយា អកុសល៍ សិយា អព្យាកត៍ ។

(៧៧) តត្ថ កតមំ កិច្ចាធិការណ៍ អកុសល៍ ។ យំ សង្ក្រា អកុសលចំត្តោ កម្មំ ករោតំ មហលោកាធិកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ឥទំ វុត្តតំ កិច្ចាធិការណ៍ អកុសល៍ ។

(៧៨) តត្ថ កតមំ កិច្ចាធិការណ៍ កុសល៍ ។ យំ សង្ក្រា កុសលចំត្តោ កម្មំ ករោតំ មហលោកាធិកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ឥទំ វុត្តតំ កិច្ចាធិការណ៍ កុសល៍(១) ។

(៧៩) តត្ថ កតមំ កិច្ចាធិការណ៍ អព្យាកត៍ ។ យំ សង្ក្រា អព្យាកតចំត្តោ កម្មំ ករោតំ មហលោកាធិកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ឥទំ វុត្តតំ កិច្ចាធិការណ៍ អព្យាកត៍ ។

១ ឧ. ធរ. ខេត្តវេសុ ចប់ កុសល៍ អកតំ ចញ កុសល៍ អកតំ ។

សមព្រហ្មណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ ជាតុសល ជាអកុសល ជាអព្យាកត៍

(៧៦) (សំដៃអំពី) កិច្ចាធិការណ៍ ជាតុសល ជាអកុសល ជាអព្យាកត៍ ។ កិច្ចាធិការណ៍ ជាតុសលកំមាធិ ជាអកុសលកំមាធិ ជាអព្យាកត៍កំមាធិ ។

(៧៧) ចល្ហាកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៣ ៖ កិច្ចាធិការណ៍ជាតុសល តើដូចម្តេច ។ សន្សំមានចិត្តជាតុសលច្រើកម្មណា គឺ មហលោកាធិកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម កម្មនេះ គឺជាគតហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ជាតុសល ។

(៧៨) ចល្ហាកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៣ ៖ កិច្ចាធិការណ៍ ជាតុសល តើដូចម្តេច ។ សន្សំមានចិត្តជាតុសលច្រើកម្មណា គឺ មហលោកាធិកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម កម្មនេះ គឺជាគតហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ ជាតុសល ។

(៧៩) ចល្ហាកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៣ ៖ កិច្ចាធិការណ៍ជាអព្យាកត៍ តើដូចម្តេច ។ សន្សំមានចិត្តជាអព្យាកត៍ច្រើកម្មណា គឺ មហលោកាធិកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម កម្មនេះ គឺជាគតហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ជាអព្យាកត៍ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

[៧៦] វិហារោ វិហារាធិការណំ វិហារោ ឆោ អធិការណំ អធិការណំ ឆោ វិហារោ អធិការណំ ចេវវិហារោ ច ។
 សិយា វិហារោ វិហារាធិការណំ សិយា វិហារោ ឆោ អធិការណំ សិយា អធិការណំ ឆោ វិហារោ សិយា អធិការណំ ឆោ វិហារោ ច ។

[៧៧] តត្ថ កតមោ វិហារោ វិហារាធិការណំ ។
 ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វិទន្តិ ចាម្មាតិ វា អធម្មោតិ វា ។ បេ ។ ទុដ្ឋលា អាបត្តិ វា អទុដ្ឋលា អាបត្តិ វា យំ តត្ថ កល្យាណំ កលយោ វិក្កយោ វិហារោ ចាធា វិហារោ អត្តា វិហារោ វិបទ្ធាយ វេហារោ មេធនំ អយំ វិហារោ វិហារាធិការណំ ។ តត្ថ កតមោ វិហារោ ឆោ អធិការណំ ។ មាតាបិ បុត្តេ វិទនិ បុត្តាបិ មាតាវ វិទនិ មិតាបិ បុត្តេ វិទនិ បុត្តាបិ មិតាវ វិទនិ មាតាបិ មាតាវ វិទនិ មាតាបិ ភតិធិយោ វិទនិ

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

[៧៨] (សិវេនិកំ) ការពាសំទៃនិគ្នាចាន់ជាវិហារាធិការណំ ការពាសំទៃនិគ្នាមិនចាន់ជាអធិការណំ អធិការណំមិនចាន់ជាការពាសំទៃនិគ្នាចាន់ជាអធិការណំផង ជាការពាសំទៃនិគ្នាផង ។ ការពាសំទៃនិគ្នាចាន់ជាវិហារាធិការណំក៏មាន ការពាសំទៃនិគ្នាមិនចាន់ជាអធិការណំក៏មាន អធិការណំមិនចាន់ជាការពាសំទៃនិគ្នាក៏មាន ចាន់ជាអធិការណំផង ជាការពាសំទៃនិគ្នាផងក៏មាន ។

[៧៩] បណ្ណាអធិការណំទាំងនោះ ការពាសំទៃនិគ្នាដែលចាន់ជាវិហារាធិការណំ តើដូចម្តេច ។ មាតាភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុនិហសនារះ ជីវិតក្នុងនោះ ទេវេហិក្ខុ ទេវេហិក្ខុវេហិក្ខុ ។ បេ ។ ទេវេហិក្ខុ មាត្រក្តី ទេវេហិក្ខុវេហិក្ខុមាត្រក្តី ការចង្អុល ជំនួយ ការប្រកាន់ខ្ជួន ការពាសំទៃនិ ការនិយាយផ្សេង ។ ការនិយាយផ្តួសផ្តួល ការនិយាយដើម្បីឱ្យព្រួយចិត្ត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុងអធិការណំ នោះ ការចង្អុលជាដើមនេះ ចាន់ជាការពាសំទៃនិគ្នា ហៅថា វិហារាធិការណំ ។ បណ្ណាអធិការណំទាំងនោះ ការពាសំទៃនិគ្នា ដែលមិនមែនជាអធិការណំ តើដូចម្តេច ។ មាតាពាសំទៃនិបុត្រក្តី បុត្រពាសំទៃនិមាតាភិក្ខុ មិតាពាសំទៃនិបុត្រក្តី បុត្រពាសំទៃនិមិតាភិក្ខុ បទប្បប្រសពាសំទៃនិបទប្បប្រសក្តី បទប្បប្រសពាសំទៃនិបទប្បប្រសក្តី បទប្បប្រសពាសំទៃនិបទប្បប្រសក្តី បទប្បប្រសពាសំទៃនិបទប្បប្រសក្តី

កតិយំ ភាគក វិវិទតិ សហាយោមិ សហាយោ
 វិវិទតិ អយំ វិវិទោ ឆោ អធិការណ៍ ។ កត្ត កតមិ
 អធិការណ៍ ឆោ វិវិទោ ។ អនុវិទាធិការណ៍ អាចត្តាធិ-
 ការណ៍ កត្តាធិការណ៍ ឥទំ អធិការណ៍ ឆោ វិវិទោ ។
 កត្ត កតមិ អធិការណ៍ត្នោវ វិវិទោ ច ។ វិវិទាធិ-
 ការណ៍ អធិការណ៍ត្នោវ វិវិទោ ច ។

[៥២] អនុវិទោ អនុវិទាធិការណ៍ អនុវិទោ ឆោ
 អធិការណ៍ អធិការណ៍ ឆោ អនុវិទោ អធិការណ៍ត្នោវ
 អនុវិទោ ច ។ សិយា អនុវិទោ អនុវិទាធិការណ៍
 សិយា អនុវិទោ ឆោ អធិការណ៍ សិយា អធិការណ៍
 ឆោ អនុវិទោ សិយា អធិការណ៍ត្នោវ អនុវិទោ ច ។

[៥៣] កត្ត កតមោ អនុវិទោ អនុវិទាធិការណ៍ ។
 ឥទ បទ កិក្ខវេ កិក្ខុ កិក្ខុ អនុវិទុទំ សិលវិបត្តិយា
 វា អាចារិបត្តិយា វា ធិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជិវិបត្តិយា វា
 យោ កត្ត អនុវិទោ អនុវិទោ អនុល្លបនា អនុកណា-
 ចា អនុសម្បវន្តិតា អនុស្សហនកា អនុតលប្បនាធិ

ប្រសក្តិ សម្ភាញ្ញំ ភាសនីសិសម្ភាញ្ញក្តិ នេះហៅថា ការពាស័ទ្រន្តា មិន
 មែនជាអធិការណ៍ ។ បណ្ណាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិការណ៍ដែលមិន
 ចាត់ជាការពាស័ទ្រន្តា តើដូចម្តេច ។ អនុវិទាធិការណ៍ ។ កាបត្តាធិការ-
 ណ៍ ។ កិច្ចាធិការណ៍ ។ នេះហៅថា អធិការណ៍ ដែលមិនចាត់ជាការពាស័
 ទ្រន្តា ។ បណ្ណាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិការណ៍ដែលចាត់ពេញថាជាអធិ-
 ការណ៍ផង ជាការពាស័ទ្រន្តាផង តើដូចម្តេច ។ វិវិទាធិការណ៍ចាត់ជា
 អធិការណ៍ផង ជាការពាស័ទ្រន្តាផង ។

[៥៤] (សិវេនិអធិ) ការបោទចាត់ជាអនុវិទាធិការណ៍ ការបោទមិន
 ចាត់ជាអធិការណ៍ អធិការណ៍មិនចាត់ជាការបោទ ទាំងជាអធិការណ៍ផង ចាត់
 ជាការបោទផង ។ ការបោទចាត់ជាអនុវិទាធិការណ៍ក៏មាន ការបោទ
 មិនចាត់ជាអធិការណ៍ក៏មាន អធិការណ៍មិនចាត់ជាការបោទក៏មាន ទាំងជា
 អធិការណ៍ផង ចាត់ជាការបោទផងក៏មាន ។

[៥៥] បណ្ណាអធិការណ៍ទាំងនោះ ការបោទចាត់ជាអនុវិទាធិការណ៍
 តើដូចម្តេច ។ ច្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នកភិក្ខុភិក្ខុ សាសនានេះឯង ចោទ
 ប្រកាន់ភិក្ខុផង ដោយសីលវិបត្តិក្តិ ដោយកថាវិបត្តិក្តិ ដោយចិដ្ឋិ-
 វិបត្តិក្តិ ដោយកាជិវិបត្តិក្តិ ការបោទ ការនិរដ្ឋិល ការចោទរឿយ ។
 ការនិយាយរឿយ ។ ការពាលចម្លាំង ការប្រិកប្រិក ការបន្ថែមកម្លាំង

វិធីបដិសេធ បុព្វបទ

អណី អនុវត្តនោ អនុវត្តនាធិការណី ។ តត្ថ កាតាមា
 អនុវត្តនោ ទោ អធិការណី ។ មាតាបិ បុត្តំ មនុស្ស-
 ធនំ បុត្តោបិ មាតា អនុវត្តនំ មិតាបិ បុត្តំ មនុស្ស-
 ធនំ បុត្តោបិ មិតា អនុវត្តនំ កាតាបិ កាតា អនុវត្តនំ កាតាបិ
 ភតិធិ អនុវត្តនំ ភតិធិបិ កាតា អនុវត្តនំ សហាយោបិ
 សហាយំ អនុវត្តនំ អយំ អនុវត្តនោ ទោ អធិការណី ។
 តត្ថ កាតមំ អធិការណី ទោ អនុវត្តនោ ។ អាបត្តាធិការណី
 តិប្បាធិការណី វិវាទាធិការណី វេទំ អធិការណី ទោ
 មនុស្សនោ ។ តត្ថ កាតមំ អធិការណារោ អនុវត្តនោ ច ។
 អនុវត្តនាធិការណី អធិការណារោ អនុវត្តនោ ច ។

[៧២] អាបត្តិ អាបត្តាធិការណី អាបត្តិ ទោ អធិ-
 ការណី អធិការណី ទោ អាបត្តិ អធិការណារោ
 អាបត្តិ ច ។ សិយា អាបត្តិ អាបត្តាធិការណី សិយា
 អាបត្តិ ទោ អធិការណី សិយា អធិការណី ទោ
 អាបត្តិ សិយា អធិការណារោ អាបត្តិ ច ។

វិធីបដិសេធ បុព្វបទ

ឲ្យណា ក្នុងអធិការណីនោះ ការបោះឆ្នោតនោះ ហៅថា អនុវត្ត-
 ណីការណី ។ បណ្តាអធិការណីទាំងនោះ ការបោះឆ្នោតដែលមិនចាត់ជាអធិការ-
 ណី គេដូចម្តេច ។ អការបោះឆ្នោត ឬបោះឆ្នោតក្នុង បិការបោះឆ្នោត
 ឬបោះឆ្នោតក្នុង បទប្បញ្ញត្តិរបស់ប្រទេសក្នុង បទប្បញ្ញត្តិរបស់
 បទប្បញ្ញត្តិ បទប្បញ្ញត្តិបោះឆ្នោតបទប្បញ្ញត្តិ សព្វគ្រប់របស់ប្រទេសក្នុង
 នេះឯងហៅថា ការបោះឆ្នោតដែលមិនមែនជាអធិការណី ។ បណ្តាអធិការណី
 ទាំងនោះ អធិការណីដែលមិនចាត់ជាការបោះឆ្នោត គេដូចម្តេច ។ អាបត្តា-
 ធិការណី ១ ភិប្បាធិការណី ១ វិវាទាធិការណី ១ នេះហៅថា អធិការណី ដែល
 មិនចាត់ជាការបោះឆ្នោត ។ បណ្តាអធិការណីទាំងនោះ អធិការណីដែល
 ចាត់ពេញថាអធិការណីធន ចាត់ជាការបោះឆ្នោត គេដូចម្តេច ។ អនុវត្ត-
 ណីការណី ចាត់ជាអធិការណីធន ចាត់ជាការបោះឆ្នោត ។

[៧២] (សំដែងអំពី) អាបត្តិចាត់ជាអាបត្តាធិការណី អាបត្តិមិនមែន
 ជាអធិការណី អធិការណីមិនមែនជាអាបត្តិ ទាំងអធិការណីទាំងអាបត្តិ ។
 អាបត្តិចាត់ជាអាបត្តាធិការណីក៏មាន អាបត្តិមិនមែនជាអធិការណីក៏មាន
 អធិការណីមិនមែនជាអាបត្តិក៏មាន អធិការណីធន អាបត្តិធនក៏មាន ។

(៨៤) ឧត្តុ កាតមា^(១) អាចត្តិ អាចត្តាធិការណ៍ ។
 ចរាមិ អាចត្តិក្ខត្តា អាចត្តាធិការណ៍ សត្តមិ អាចត្តិ-
 ក្ខត្តា អាចត្តាធិការណ៍ អយិ អាចត្តិ អាចត្តាធិការណ៍ ។
 ឧត្តុ កាតមា^(២) អាចត្តិ នោ អធិការណ៍ ។ សោតាចត្តិ
 សមាចត្តិ អយិ អាចត្តិ នោ អធិការណ៍ ។ ឧត្តុ កាតមិ
 អធិការណ៍ នោ អាចត្តិ ។ កិច្ចាធិការណ៍ វិវាទិក-
 រណ៍ អនុវាទិករណ៍ វិនិ អធិការណ៍ នោ អាចត្តិ ។
 ឧត្តុ កាតមិ អធិការណ៍ត្បេវ អាចត្តិ ច ។ អាចត្តាធិការ-
 ណ៍ អធិការណ៍ត្បេវ អាចត្តិ ច ។

(៨៥) កិច្ចំ កិច្ចាធិការណ៍ កិច្ចំ នោ អធិការ-
 ណ៍ អធិការណ៍ នោ កិច្ចំ អធិការណ៍ត្បេវ កិច្ចត្ប ។
 សិយា កិច្ចំ កិច្ចាធិការណ៍ សិយា កិច្ចំ នោ អ-
 ធិការណ៍ សិយា អធិការណ៍ នោ កិច្ចំ សិយា
 អធិការណ៍ត្បេវ កិច្ចត្ប ។

១-២ ១, ២, ៣៥ ។

(៨៦) ចល្ហាអធិការណ៍ទាំងនោះ អាចត្តិដែលចាត់ជាអាចត្តាធិការណ៍
 តើដូចម្តេច ។ អាចត្តិទាំង ៥ ក៏គឺចាត់ជាអាចត្តាធិការណ៍ អាចត្តិទាំង ៧
 ក៏ចាត់ជាអាចត្តាធិការណ៍ នេះហៅថា អាចត្តិដែលចាត់ជាអាចត្តាធិការ-
 ណ៍ ។ ចល្ហាអធិការណ៍ទាំងនោះ អាចត្តិដែលមិនចាត់ជាអធិការណ៍ តើ
 ដូចម្តេច ។ សោតាចត្តិទាំងសមាចត្តិ នេះហៅថា អាចត្តិ ដែលចាត់ជាអធិ-
 ការណ៍ ។ ចល្ហាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិការណ៍ដែលមិនចាត់ជាអាចត្តិ
 តើដូចម្តេច ។ កិច្ចាធិការណ៍ ១ វិវាទិករណ៍ ១ អនុវាទិករណ៍ ១ នេះ
 ហៅថា អធិការណ៍មិនមែនជាអាចត្តិ ។ ចល្ហាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិក-
 រណ៍ដែលចាត់ជាអធិការណ៍ផង ជាអាចត្តិផង តើដូចម្តេច ។ អាចត្តាធិក-
 រណ៍ចាត់ជាអធិការណ៍ផង ជាអាចត្តិផង ។

(៨៧) (សំដែងអំពី) កិច្ចចាត់ជាកិច្ចាធិការណ៍ កិច្ចមិនមែនជាអធិក-
 រណ៍ អធិការណ៍មិនមែនជាកិច្ច ជាអធិការណ៍ផង កិច្ចផង ។ កិច្ចចាត់ជា
 កិច្ចាធិការណ៍ក៏មាន កិច្ចមិនមែនជាអធិការណ៍ក៏មាន អធិការណ៍មិនមែនជា
 កិច្ចក៏មាន ជាអធិការណ៍ផង កិច្ចផងក៏មាន ។

(៨៧) ឧត្ត កាតមំ កំច្ចំ កំព្វានិកាវណំ ។
 យា សង្ឃស្ស កំច្ចុយនា កាវណីយនា អបលោក-
 ណកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុត្តយកម្មំ ញត្តិទុត្តកម្មំ
 ឥនំ កំច្ចំ កំព្វានិកាវណំ ។ ឧត្ត កាតមំ កំច្ចំ
 ទោ អធិការណំ ។ អាចរិយកំច្ចំ ឧបជ្ឈាយកំច្ចំ
 សមាទុបជ្ឈាយកំច្ចំ សមាទាចរិយកំច្ចំ ឥនំ កំច្ចំ
 ទោ អធិការណំ ។ ឧត្ត កាតមំ អធិការណំ ទោ
 កំច្ចំ ។ វិវាទានិកាវណំ អនុវាទានិកាវណំ អាបត្តា-
 និកាវណំ ឥនំ អធិការណំ ទោ កំច្ចំ ។ ឧត្ត កាតមំ
 អធិការណាត្ថោវ កំច្ចុញ្ច ។ កំព្វានិកាវណំ អធិការ-
 ណាត្ថោវ កំច្ចុញ្ច ។

(៨៨) វិវាទានិកាវណំ កាតីហំ សមាថេហំ សម្ម-
 តំ ។ វិវាទានិកាវណំ ម្លិហំ សមាថេហំ សម្មតិ សម្ម-
 ទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច ។ សិយា
 វិវាទានិកាវណំ ឯកំ សមមំ អនាកម្ម យេកុយ្យសិកំ
 ឯកេន សមាថេន សម្មេយ្យ សម្មទាវិទយេនាតិ ។ សិ-
 យាភិស្ស វេទិយំ ។ យថាកាចំ វិយ ឥន ចន ភិក្ខុវេ

(៨៧) បណ្ណាអធិការណំពំនិវនាៈ កិច្ចដែលចាត់ជាភិក្ខុនិកាវណំ
 តើដូចម្តេច ។ កិច្ច បុគ្គលណាដែលសង្ឃសម្បុរ្យ គឺ អបលោកនកម្ម ញត្តិ-
 កម្ម ញត្តិទុត្តយកម្ម ញត្តិទុត្តកម្ម ពំនិវនាហៅថា កិច្ចដែលចាត់ជាភិក្ខុ-
 និកាវណំ ។ បណ្ណាអធិការណំពំនិវនាៈ កិច្ចដែលមិនមែនជាអធិការណំ តើ
 ដូចម្តេច ។ អាចរិយកិច្ច ឧបជ្ឈាយកិច្ច សមាទុបជ្ឈាយកិច្ច សមាទាច-
 រិយកិច្ច ពំនិវនាហៅថា កិច្ចមិនមែនជាអធិការណំ ។ បណ្ណាអធិការណំ
 ពំនិវនាៈ អធិការណំមិនមែនជាកិច្ច តើដូចម្តេច ។ វិវាទានិកាវណំ អនុវា-
 ទានិកាវណំ អាបត្តានិកាវណំ នោះហៅថា អធិការណំមិនមែនជាកិច្ច ។
 បណ្ណាអធិការណំពំនិវនាៈ អធិការណំដែលចាត់ជាអធិការណំផង ជាកិច្ច
 ផង តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនិកាវណំ ចាត់ជាអធិការណំផង ជាកិច្ចផង ។

(៨៨) វិវាទានិកាវណំ រម្យាបំដោយសមថៈចុំខ្លាចយ៉ាង ។ វិវាទានិ-
 កាវណំរម្យាបំដោយសមថៈតំយ៉ាង គឺ សម្មទាវិទយ ១ យេកុយ្យសិកា ១ ។
 វិវាទានិកាវណំមិនកាស្រយ សមថៈ១ គឺ យេកុយ្យសិកា គ្រាន់តែរម្យាបំដោយ
 សមថៈតែ ១ គឺ សម្មទាវិទយកំខាន ។ ពាក្យដែលបណ្តាំភស្តុតាងថា
 កំខានដូច្នោះ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងគ្រងមនោណា ហួសភិក្ខុពំនិវនាយ

កំត្យ វិទង្គំ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា វិទយោតិ វា
អវិទយោតិ វា ភាសិតំ លបិតំ តថាគតោតិ វា
អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតោតិ វា អាទិណ្ណំ តថា-
គតោតិ វា អធាទិណ្ណំ តថាគតោតិ វា បញ្ញត្តិ
តថាគតោតិ វា អប្បញ្ញត្តិ តថាគតោតិ វា អា-
បន្តិតំ វា អធាបន្តិតំ វា លហុកា អាបន្តិតំ វា កុកា
អាបន្តិតំ វា សាវិសេសា អាបន្តិតំ វា អនវិសេសា
អាបន្តិតំ វា ធុដ្ឋលា អាបន្តិតំ វា អធុដ្ឋលា អាបន្តិតំ
វា ភេ ចេ កិក្ការេ កិក្កុ សក្កោទិ តំ អធិការណំ
វ្យបសមេតុំ វនិ វ្យចតិ កិក្ការេ អធិការណំ វ្យបសន្តិ ។
កោ វ្យបសន្តិ ។ សម្មទាវិទយេ ។ កិក្កុ តតុ
សម្មទាវិទយេស្មំ ។ សង្ឃសម្មាសា ធម្មសម្មាសា វិទយេ-
សម្មាសា បុគ្គលសម្មាសា ។ កា ច តតុ សង្ឃសម្ម-
ាសា ។ យាវតិកា កិក្កុ កម្មប្បត្តា ភេ អាតតា ហោទិ

កុកកិក្កុសាសនាទេវេវេកភាវា នេជាធម៌ក្តី នេមិនមែនជាធម៌ក្តី
នេជាវិទយក្តី នេមិនមែនជាវិទយក្តី នេជាពាក្យដែលព្រះគោតមគោត
ទ្រង់ប្រាសសំដែងទុកក្តី នេមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះគោតមទ្រង់ប្រាស
សំដែងទុកមកទេក្តី នេជាកិច្ចដែលព្រះគោតម ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំទុកក្តី
នេមិនមែនជាកិច្ចដែលព្រះគោតមទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកទេក្តី នេជាពាក្យ
ដែលព្រះគោតមទ្រង់ចេញក្តី នេមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះគោតមទ្រង់
ចេញទេក្តី នេជាអាបន្តិក្តី នេមិនមែនជាអាបន្តិក្តី នេជាអាបន្តិស្រាលក្តី
នេជាអាបន្តិដ្ឋានក្តី នេជាអាបន្តិមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេជាអាបន្តិ
មិនមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេជាអាបន្តិកាត្រក់ក្តី នេមិនមែនជាអាបន្តិ
កាត្រក់ក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកាចរម្លាប់អធិការណ៍នោះ
ទាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយដែលគោតមហៅថា អធិការណ៍
ម្លាប់ ។ អធិការណ៍នោះម្លាប់ដោយអ្វី ។ អធិការណ៍នោះម្លាប់ដោយ
សម្មាវិទយ ។ ក្នុងសម្មាវិទយនោះមានអង្គបីខ្លះ ។ ការបំពេញមុខ
សន្សំ ការបំពេញមុខមតិ ការបំពេញមុខវិទយ ការបំពេញមុខបុគ្គល (ជាអង្គ
ក្នុងសម្មាវិទយនោះ) ។ ការបំពេញមុខសន្សំក្នុងសម្មាវិទយនោះ តើដូច
ម្តេច ។ កុកកិក្កុមានចំនួនបីខ្លះប្រើដែលគេដល់គម្ភ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក

វិធីចំណាត់ បុណ្យវត្ត

ធម្មាបរាជំ ធម្មោ អាហារោ ហោតិ សម្មុទ្ធក្ខតា ឧ
 បដិក្កោសន្តំ អយំ ភក្កុ សន្ស័សម្មុទ្ធកា ។ កា ច
 ភក្កុ ធម្មសម្មុទ្ធកា វិធីសម្មុទ្ធកា ។ យេ ធម្មេ ធម្មេ
 យេ វិធីយេ យេ ធម្មេ សត្តសាសនេ តំ អធិការ
 ណំ វ្រសម្មតំ អយំ ភក្កុ ធម្មសម្មុទ្ធកា វិធីស
 ម្មុទ្ធកា ។ កា ច ភក្កុ បុគ្គលសម្មុទ្ធកា ។ យោ
 ធម្មេ វិធីតំ យេ ធម្មេ វិធីតំ ឧកោ អក្កប្បច្ឆន្តិកា (១)
 សម្មុទ្ធក្ខតា ហោន្តំ អយំ ភក្កុ បុគ្គលសម្មុទ្ធកា ។
 បិ វ្រសម្មតំ ធម្មេ ភក្កុវ អធិការណំ កាវកោ ឧកោ
 វេតិ ឧកោវេតិ ខាចិត្តិយំ ។ ធម្មនាយកោ ទិ
 យតំ ទិយនកំ ខាចិត្តិយំ ។

(៨៧) តេ ធម្មេ ភក្កុវ ភក្កុ ធម្មេ សម្មោន្តំ តំ
 អធិការណំ ភស្មិ អាវសេ វ្រសម្មតំ តេហំ ភក្កុវ
 ភក្កុហំ យស្មិ អាវសេ ឧបាសក (២) ភក្កុ សោ អា
 វសោ កុណោ ។ តេ ធម្មេ ភក្កុវ ភក្កុ តំ អាវសំ
 កុណោ អន្តរមក្កុ សម្មោន្តំ តំ អធិការណំ វ្រសម្មតំ

១ ឧ. អក្កប្បច្ឆន្តិកា ។ ២ ឧ. សម្មហុណ ។

វិធីចំណាត់ បុណ្យវត្ត

ចាំនិទន្ទៈ របស់ភិក្ខុវ្រសម្មតំ ដល់និទន្ទៈ ក៏បានតាមការព្រម ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ មក
 ប្រជុំចំពោះមុខ ម៉ែនយាវហាម នេះហៅថា ការចំពោះមុខសន្សំ ក្នុង
 សម្មាវាសនា ។ ការចំពោះមុខនេះ ការចំពោះមុខវិធីយ ក្នុងសម្មុ
 ទ្ធកាវិធីយនោះ ក៏ដូចម្តេច ។ អធិការណំ នោះម្ចាស់វាយធម៌ណា ដោយ
 វិធីណា ដោយពាក្យប្រៀបប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះហៅ
 ថា ចំពោះមុខនេះ ចំពោះមុខវិធីយ ក្នុងសម្មាវាសនា ឯការចំពោះ
 មុខបុគ្គលក្នុងសម្មាវាសនា ក៏ដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា ចាំនិទ្យាយ
 ទៅវិញទៅមក បុគ្គលចាំនិទ្យាយនេះសម្រាប់និទ្យាយ មាននៅក្នុងចំពោះមុខ
 នេះហៅថា ចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មាវាសនា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 បើអធិការណំ ម្ចាស់យ៉ាងនេះហើយ មានភិក្ខុអ្នកធ្វើគ្រូច្បាប់សិរីវិញ
 គ្រូស្រាវជ្រាវ បាចិត្តិយៈ (គ្រូស្រាវជ្រាវបាចិត្តិយៈ ព្រះវិញ្ញាណ) ។ ភិក្ខុអ្នកឲ្យ
 និទ្ទៈ ហើយគ្រូច្បាប់និទ្ទៈ គ្រូវិញ្ញាណបាចិត្តិយៈ (គ្រូស្រាវជ្រាវបាចិត្តិយៈ
 ព្រះវិញ្ញាណ) ។

(៨៨) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បើភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ម៉ែនកាចម្ចាស់អធិការណំ
 នោះក្នុងការសន្សំនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ (បើ) អាវសណា មាន
 ភិក្ខុប្រើប្រាស់ក្រុល គ្រូភិក្ខុចាំនិទ្យាយទៅក្រុលនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ បើភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ក៏ក្នុងទៅក្រុលនោះ អាចរ្យាច់អធិការណំ

អំពី វិទូតិ ភិក្ខុវេ អធិការណ៍ វិបសន្តិ ។ កោន វិប-
 សន្តិ ។ សម្មាវិនយេន ។ កំព្យ ឥត្ត សម្មាវិន-
 យស្មី ។ សង្ឃសម្មាសា ធម្មសម្មាសា វិនយសម្មាសា
 បុគ្គលសម្មាសា ។ កា ច ឥត្ត សង្ឃសម្មាសា ។ យាវ-
 តិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ភេ អាគតា ហោត្តិ ធនាហារិ
 ធនោ អាហារោ ហោតិ សម្មាវិទូតា ច បដិកោសន្តិ
 អយំ ឥត្ត សង្ឃសម្មាសា ។ កា ច ឥត្ត ធម្មសម្ម-
 ាសា វិនយសម្មាសា ។ យេន ធម្មេន យេន វិនយេន
 យេន សង្កសាសនេន តំ អធិការណ៍ វិបសន្តិ អយំ
 ឥត្ត ធម្មសម្មាសា វិនយសម្មាសា ។ កា ច ឥត្ត
 បុគ្គលសម្មាសា ។ យោ ច វិនតិ យេន ច វិនតិ
 ឧរោ អត្តប្បវត្តិកា សម្មាវិទូតា ហោត្តិ អយំ ឥត្ត
 បុគ្គលសម្មាសា ។ វិវិ វិបសន្តិ ច ភិក្ខុវេ អធិការណ៍

នោះក្នុងកាលដ៏វិបាក ខ្មាលភិក្ខុតាំងឡាយ នេះទើបតែងតែហៅថា
 អធិការណ៍រម្ងាប់ ។ អធិការណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌ ដូចម្តេច ។ រម្ងាប់
 ដោយសម្មាវិនយ ។ ចូរក្នុងសម្មាវិនយនោះមានក្នុងប្បដ្ឋាន ។ ការ
 ចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិនយ ការចំពោះមុខ
 បុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្មាវិនយនោះ) ។ ក៏ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសម្មា-
 វិនយនោះ តើដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុមានចំនួនបីនាម្បែងដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុ
 តាំងនោះក៏បានមក តាំងធម្មៈរបស់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ធម្មៈក៏បានតាំង
 មក ភិក្ខុតាំងឡាយមានក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថា
 ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសម្មាវិនយនោះ ។ ឯការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះ
 មុខវិនយ ក្នុងសម្មាវិនយនោះ តើដូចម្តេច ។ អធិការណ៍នោះរម្ងាប់ដោយ
 ធម៌ណា ដោយវិនយណា ដោយភាគ្យប្រៀនប្រដៅ ចេសព្រះសាស្ត្រ
 ណា នេះហៅថា ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិនយ ក្នុងសម្មា-
 វិនយនោះ ។ ឯការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសម្មាវិនយនោះ តើដូចម្តេច
 បុគ្គលណាទាស់ទែងគ្នារវិញទៅមក បុគ្គលតាំងពីរូបជាសត្រូវទិដ្ឋភាព
 មានក្នុងទីចំពោះមុខ នេះហៅថា ការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មាវិនយ
 នោះ ។ ខ្មាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើអធិការណ៍រម្ងាប់ យ៉ាងនេះហើយ

ការងារ ឧត្តោមនី ឧត្តោមនី ហិមិភិយំ ។
ឧត្តោមនី ឧត្តោមនី ហិមិភិយំ ។

[៧០] តេ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ អាវាសំ កុត្តនា
អន្តរាមក្កេ ឧ សុត្តន្តំ តំ អធិការណំ វុបសមេត្តំ
តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ តំ អាវាសំ កុត្ត អាវាសនា
ភិក្ខុ វិវេសន្ត វចនិយា វចនំ ទោ អាវសោ អធិការណំ
វិវិចានំ វិវិសមុច្ឆន្តំ សាពាយស្មន្តោ(១) វចនំ អធិការណំ
វុបសមេត្តំ ធម្មេន វិទាយេន សក្កសាសនេន យជាយិទិ
អធិការណំ សុវុចសន្តំ អស្សាតិ ។ ស។ច ភិក្ខុវេ អា-
វាសនា ភិក្ខុ វុឡុត្តរា ហោត្តំ អាត្តន្តកា ភិក្ខុ វេកត្តក
តេហិ ភិក្ខុវេ អាវាសនេហិ ភិក្ខុហិ អាត្តន្តកា ភិក្ខុ
វិវេសន្ត វចនិយា វចន្ត កុម្ម អាយស្មន្តោ មុហាតំ វិ-
កាមន្តំ ហោត ហោវ មយំ មន្តោមាតិ ។ ស។ច មន
ភិក្ខុវេ អាវាសនា ភិក្ខុ វេកត្តក ហោត្តំ អាត្តន្តកា
ភិក្ខុ វុឡុត្តរា តេហិ ភិក្ខុវេ អាវាសនេហិ ភិក្ខុហិ
អាត្តន្តកា ភិក្ខុ វិវេសន្ត វចនិយា តេហិ កុម្ម

១. សាពាយស្មន្តា ។

អាវាសនា ឧត្តោមនី ឧត្តោមនី ហិមិភិយំ ។
ឧត្តោមនី ឧត្តោមនី ហិមិភិយំ ។

[៧០] ខាលភិក្ខុតាំងខ្យោយ បើភិក្ខុតាំងនោះភិក្ខុវេ កាន់កាប់ស
នោះមិនកាចាម្រាប់អធិការណ៍ ក្នុងកល្យាណវុឡុត្តរា ខាលភិក្ខុតាំងខ្យោយ
ត្រូវភិក្ខុតាំងនោះកាន់កាប់សនោះហើយ កាលយើងនេះនឹងភិក្ខុតាំង
ខ្យោយជាម្ចាស់កាប់សថា ខាលលោកភិក្ខុតាំងខ្យោយមានកាយ អធិការណ៍នេះ
ភិក្ខុត្រូវយកយើងនេះហើយ សូមលោកមានកាយភិក្ខុតាំងខ្យោយម្រាប់អធិការ-
ណ៍នេះ តាមធម៌តាមវិធី តាមការប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្ត្រ ដោយ
ប្រពៃ តាមចំណងដែលអធិការណ៍នេះប្រើម្រាប់ទៅដោយប្រពៃពុះ ។ ខាល
ភិក្ខុតាំងខ្យោយ បើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់កាប់សចាស់ជាង ពួកភិក្ខុជាភាគខ្ពស់
ទ្វីជាង ខាលភិក្ខុតាំងខ្យោយ ត្រូវភិក្ខុជាម្ចាស់កាប់សតាំងនោះនិយាយទៅ
នឹងពួកភិក្ខុជាភាគខ្ពស់ យើងនេះថា ខាលលោកមានកាយភិក្ខុតាំងខ្យោយ បើ
ដូច្នោះចូរលោកភិក្ខុតាំងខ្យោយទៅទិញ ក្នុងទិសមន្តាមួយរំពេចសិន ទំរាំ
យើងតាំងខ្យោយប្រើក្បួន ។ ខាលភិក្ខុតាំងខ្យោយ ប្រសិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់
កាប់សទ្វីជាង ពួកភិក្ខុជាភាគខ្ពស់ចាស់ជាង ខាលភិក្ខុតាំងខ្យោយ ត្រូវភិក្ខុ
ជាម្ចាស់កាប់សតាំងនោះនិយាយទៅនឹងពួកភិក្ខុជាភាគខ្ពស់ យើងនេះថា

អាមេស្មត្ថោ មុហុតំ ឥនេវ ភារ័^(១) ហោថ យោ មយំ
 មន្តោនាតំ ។ សវេ(២) កិក្ការេ អាវាសិកាធិ កិក្កុធិ
 មន្តយនាចាធិ ឃិវិ ហោតិ ន មយំ សក្កោម ឥមំ អធិ-
 ការណំ វិបសមេត្តិ ធម្មេន វិទយេន សត្តសាសវេនាតិ
 ធិ តំ អធិការណំ អាវាសិកាធិ កិក្កុហិ^(៣) បដិដ្ឋិតត្ថំ ។
 សវេ មន កិក្ការេ អាវាសិកាធិ កិក្កុធិ មន្តយនាចាធិ
 ឃិវិ ហោតិ សក្កោម មយំ ឥមំ អធិការណំ វិបសមេត្តិ
 ធម្មេន វិទយេន សត្តសាសវេនាតិ តេហិ កិក្ការេ
 អាវាសិកាធិ កិក្កុហិ អាត្តន្តកា កិក្កុ ឃិវិមស្សុ វេ-
 ធិយោ សវេ តុម្ព អាមេស្មត្ថោ អម្ពាតំ ឥមំ អធិកា-
 រណំ យថាជាតំ យថាសមុប្បន្នំ អាវកេស្សថ យថា
 ច មយំ ឥមំ អធិការណំ វិបសមេស្សិម ធម្មេន
 វិទយេន សត្តសាសវេន តថា សុវ្រសន្តំ កវិស្សតំ

១ ឧ. យេន្តកេ គវិសេនោ ឧទិស្សតិ ។ ២ ម. សវេ ចន ។ ៣ ឧ. ម. យេន្តកេសុ
 អាវាសិកេវេ កិក្កុហិធិ ចមុត្ថយំ ន ទិស្សតិ ។

ម្នាលលោកមានកាយុទាំងឡាយ បើចុះច្បាប់លោកទាំងឡាយនោះនឹងចាំ
 ក្នុងទីនេះមួយវិញសិន ចំពោះយើងទាំងឡាយប្រឹក្សាគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រសិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់ភារ័ស កំពុងប្រឹក្សាគ្នាមានសេចក្តីគ្រោះរិះ
 យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនអាច ទំនើរម្ខាងអធិការណ៍នេះ កាមវិន័យ
 កាមវិន័យ កាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបុរាណ អធិការណ៍នោះ
 ភិក្ខុជាម្ចាស់ភារ័សទាំងឡាយមិនច្រើនទូលរះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រ-
 សិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់ភារ័ស កំពុងប្រឹក្សាគ្នាមានសេចក្តីគ្រោះរិះយ៉ាងនេះថា
 យើងទាំងឡាយអាចទំនើរម្ខាងអធិការណ៍នេះ កាមវិន័យ កាមពាក្យ
 ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបុរាណ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាម្ចាស់
 ភារ័សនោះត្រូវនិយាយ ទំនើរពួកភិក្ខុជាអនុគុណយ៉ាងនេះថា ចរិតប្រាណា
 មានកាយុទាំងឡាយ ប្រសិនបើលោកទាំងឡាយ ប្រាប់អធិការណ៍នេះ
 កាមវៀងវិវេលកើតប្រាកដហើយ ដល់យើងទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ
 ទំនើរម្ខាងអធិការណ៍នេះ ឲ្យសមគ្នាកាមវិន័យ កាមពាក្យប្រៀន
 ប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបុរាណ អធិការណ៍ម្តងជាទំនើរម្ខាងបុរាណ ដោយប្រសូល

ទោ ទេ អាយស្មនោ សក្កោន្តំ ឯកុកោ ឯ ឯកុកោ ឯ ឯ
 អន្តរោ ឥមំ អធិការណំ វ្យុសមេតុំ ឯម្មេ វិទយេ ឯ
 សុត្តសាសនេ កថា ឯ សុវ្យុសន្តំ កវិស្សតិ ឯ មយំ
 ឥមំ អធិការណំ អាយ . ឬត្តានំ ឯយ្យនេស្សោម មយមេវ
 ឥម . ឬ អធិការណស្ស សាមីទោ កវិស្សនាតិ ។ ឯវិ
 សុយវត្តហិតំ ទោ កិក្ខុវេ កត្វា អាគន្ធកេហិ កិក្ខុហិ
 តំ អធិការណំ អាវសីកានំ កិក្ខុនំ ឯយ្យនេតត្ថិ ។
 ភេ ទេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សក្កោន្តំ តំ អធិការណំ វ្យុសមេតុំ
 ឥទំ វ្យុតំ កិក្ខុវេ អធិការណំ សុវ្យុសន្តំ ។ កេ ឯ
 វ្យុសន្តំ ។ សម្មទាវិទយេ ។ ភីញ កត្វ សម្មទាវិ
 ទយស្មំ ។ សម្មសម្មទតា ឯឬសម្មទតា វិទយសម្មទតា
 ឬត្តលសម្មទតា ។ បេ ។ ឯវិ វ្យុសន្តំ ទេ កិក្ខុវេ អធិ
 ការណំ ការកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដេតិ ចាទិត្តយំ ។
 ឯធុនាយកោ ទ័យតំ ទ័យនកំ ចាទិត្តយំ ។

អធិការណ៍នេះ ឱ្យលាភមានអាយុចាំទីឡាយ បើលាភមានអាយុចាំទី
 ឡាយមិនអាចនឹងម្យ៉ាងអធិការណ៍នោះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យ
 ប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយពេទុកមានប្រមាណចំណេះក្តី ។ អធិ
 ការណ៍នោះ ក៏មុខជាទីនិមិត្តម្យ៉ាង ដោយប្រវត្តិទ្រឹស្តី យើងចាំទីឡាយ
 នឹងមិនប្រកល់អធិការណ៍នេះឱ្យលាភមានអាយុចាំទីឡាយទេ យើងចាំទី
 ឡាយនឹងជាម្ចាស់អធិការណ៍នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទីឡាយ ត្រូវត្រួតភិក្ខុជា
 ភាគនៃការងារសេចក្តីកំណត់ឱ្យស្រួលបួលយ៉ាងនេះ រួចហើយសឹមប្រកល់
 អធិការណ៍នោះដល់ភិក្ខុជាម្ចាស់វត្តចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទីឡាយ បើភិក្ខុ
 ភិក្ខុនោះអាចនឹងម្យ៉ាងអធិការណ៍នោះបាន ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទីឡាយ នេះទើប
 នត់គេហៅជា អធិការណ៍ម្យ៉ាងបានដោយស្រួលល្អ ។ អធិការណ៍នោះ
 ម្យ៉ាងបានដោយអ្វី ។ ម្យ៉ាងបានដោយសម្មទាវិន័យ ។ ក្នុងសម្មទាវិន័យ
 នោះ មានអង្គប្តូរម្តងចុះ ។ ការងារមុខស្រី ការងារមុខប្រុស
 ការងារមុខវិន័យ ការងារមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្មទាវិន័យនោះ)
 ។ ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទីឡាយ បើអធិការណ៍ម្យ៉ាងយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុក្នុង
 ភិក្ខុនោះប្រើប្រាស់សិរីល្អវិញ ត្រូវគ្រោងនកបាចិត្តយៈ ។ ភិក្ខុអង្គប្តូរ
 ហើយត្រូវប្រុងចំណេះស្រីត្រូវវិន័យនកបាចិត្តយៈ ។

[៨០] តេហិ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ តស្មី អនិក្ការណោ
 វិនិច្ឆ័យមាទេ អនុត្តរិយំ^(១) ចេវ ភស្តុភិ ជាយន្តិ ធម
 ចេតស្ស^(២) កាសិភស្ស អត្តោ វិញ្ញាយតិ អនុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ ឯវុចំ អនិក្ការណំ ឧត្តាហិកាយ វុបសមេតុំ ។
 ទសហន្ត្រេហិ សនេត្តតតោ ភិក្ខុ ឧត្តាហិកាយ សម្ម-
 ជ្ជិតតោ សីលវា ហោតិ មាតិមោតុសំវេសំវុតោ វិហារិ
 អាតារតោចៈសម្មាញ្ញោ^(៣) អណុមត្តេសុ វន្តេសុ កយទ-
 ស្សាវិ សមាទាយ សិក្ខុតំ សិក្ខាបទេសុ តហុស្សុតោ
 ហោតិ សុតទេសេ សុតសម្ពុចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិក-
 ល្យាណា មជ្ឈេតល្យាណា មរិយោសានេតល្យាណា
 សាគិ សន្យត្តនំ^(៤) កេវលមវិបុល្លំ មវិសុទ្ធិ ត្រឡាចរិយំ
 អភិវឌ្ឍនំ តថាវុតាស្ស ធម្មា តហុស្សុតោ ហោតិ ធមតា
 វិចសា មវិចិតា មនសាទុចេត្តិកា និច្ចយោ សុប្បដិវិទ្ធា
 ឧបយាមិ ទោ មទស្ស ចាតិមោត្តាមិ វិគ្គាមនេ ក្សានតាមិ

• ១. អនុត្តរិយំ ។ ២. ទេវោស្ស ។ ៣. អាតារសម្មាញ្ញោ ។ ៤. សិក្ខា សន្យត្តនា

[៨១] ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ កាលបើអធិការណ៍នោះ ភិក្ខុវាំងឡាយ
 នោះក៏ពុទ្ធវិនិច្ឆ័យ ក៏ទានពាក្យទ្រហឹងអធិក្ខន្ធមិនមានវិបុល គឺមិនចេះអស់
 មិនបរាចារចាកខ្លួនឯង ចាំនិសេធក៏អចិន្ត្រៃយ៍នៃកាសិភស្តុៈ ក៏មិនមាន
 នរណាជំនឿស្រដៀង ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឱ្យទ្រាច់
 អធិការណ៍បែបនេះដោយ ធម្មាហិកាយ^(១) កកម្មវាចា ។ សង្ឃធម្មិសន្តភិក្ខុ
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ប្រការ ដោយ ធម្មាហិកាយវាចា (ឯអង្គ ១០
 ប្រការនោះ) គឺ ភិក្ខុវាស្តុកមានសីល ១ សម្រួលក្នុងបាតិមោក្ខសំវេរៈ បរិបូណ៌
 ដោយភាពរៀនរាល់ ១ ឃើញក៏យកនូវទោសបង្កប់ចម្លងហើយសមា-
 ហានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទចាំឯឡាយ ១ ជាធម្មសម្មាសម្រេចនូវច្បាប់ចម្លង ជាអ្នក
 សន្សំទ្រព្យវិចារ ១ ធម៌ណាដែលមានពិរោចវារ្យដើម ពិរោចវេទ
 កក្កាល ពិរោចបទុច្ចរិ ទោលសកសីត្រេហ្មចរិយធម៌ ព្រមចាំឯអត្ត
 ចាំឯព្យាគ្គនៈ ឱ្យបរិសុទ្ធបរិបូណ៌ចាំឯអស់ ធម៌ចាំឯឡាយ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះក៏បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុកដោយ
 វាចា (ស្តាប់ដ៏ទាញ) ចាំក៏ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ក្រាស់ដ៏ឯកសារដោយចិត្ត ១ មិន
 តែប៉ុណ្ណោះទៀត បាននិមិត្តចាំឯយ៉ាងក៏ភិក្ខុនោះចាំបានដោយភិក្ខុវា

• ឧទ្ធរណ៍ ថា ត្រូវសង្ឃបទលោកហើយសន្ត ឬសន្តដោយញឹកញាប់យ៉ាងណា ក៏ពុទ្ធ
 នៃសម្មាសម្ពុទ្ធជាដំបូងនេះហើយត្រូវទៅនឹងយល់ឱ្យបាន ក៏ពុទ្ធចៀនព្រាហ្មណ៍សំដៅសម្រាវនាថា
 ម្នាក់វាំងឡាយក៏មិនយល់ឱ្យឃើញ ហើយសិវិនិច្ឆ័យអធិការណ៍នោះ ។

ហោត្តិ បុរិកត្តាមិ សុប្បាត្តិមិ សុវិទ្ធិតាមិ សុត្តសោ (១)
 អនុត្តរាសោ វិទេយ ហោ បទ មិតា(២) ហោតិ អសិ-
 ហិរោ បដិទលោ ហោតិ ឧរោ អនុប្បាត្តិសេ សញ្ញាបេត្តិ
 ទិដ្ឋាបេត្តិ យេត្តត្តិ បស្សិត្តិ យសានេត្តិ អនិករណស-
 មុប្បាដិ វុបសាបេត្តិ ឥសុសលោ(៣) ហោតិ អនិករណំ
 ជាតានិ អនិករណសមុទយំ ជាតានិ អនិករណាដិរេដិ
 ជាតានិ អនិករណាដិរេទតានិដិបដិបដិ ជាតានិ អនុ-
 ជាតានិ កិត្តាវេ វេសេហិ ទសហន្តេហិ សមត្ថានតំ កិត្តុ
 ឧត្តាហិតាយ សម្មត្តិ ។

(៨៦) វិវត្ត បទ កិត្តាវេ សម្មត្តិកត្តោ ។ បថមំ
 កិត្តុ យាទិត្តោ យាទិត្តោ ព្យាត្តន កិត្តុតា បដិទលេទ
 សង្កេ ញាបេត្តោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្កេ អម្ពានំ
 វេសេស្មិ អនិករណោ វិទិច្ឆិយទារេ អនុត្តានិ វេវ កស្សានិ
 ជាយម្ពិ ទ ទេតស្ស កាសិតស្ស អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។
 យដិ សង្កេស្ស បត្តកាលំ សង្កេ វត្តនាមត្តា

១ ១. សុត្តន្ត ៧២ ៥.៥. ទេវា ១ ៣ ៥ ៧. អនិករណសុប្បាត្តិវុបសមុទយសាល ។

ចេរេនេកាលេកស្រុស ចេរេស្មត្តិកំខាតំ វិទិច្ឆិយបាទោដោយក្ក តាមសុត្តៈ
 តាមអនុត្តរាសេ ១ ជាអ្នកខ្ចប់ខ្ចង់អនិករណសាលក្នុងវិទិយ ១ ជាអ្នក
 អនិករណេម្បិដ្ឋិបុគ្គលទាំងពីរ ដែលជាសម្រុតនិងគ្នាឱ្យដឹងប្រាស ឱ្យដឹងឱ្យ
 ឱ្យដឹងចារណា ឱ្យឃើញ ឱ្យជ្រះថ្លាបាន ១ ជាអ្នកឈ្លាសវើម្បិខ្ចប់អនិករណ
 ដែលកើតឡើងហើយ ១ ស្គាល់អនិករណំ ស្គាល់ហេតុដែលឱ្យកើតអនិក-
 រណំ ស្គាល់ធម៌សម្រាប់រើសអនិករណំ ទាំងស្គាល់ផ្លូវវេកាន់ធម៌សម្រាប់
 រើសអនិករណំ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគរអនុញ្ញាតវើម្បិឱ្យសម្មត
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្តិទាំង ១០ ប្រការនេះ ដោយព្រហ្មណ៍កក្ក ។

(៨៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សុទ្ធិស្រុតសម្មតភិក្ខុខារយោទិវេន ។
 សុទ្ធិស្រុតសម្មតភិក្ខុជាមុន លុះសូមរុកហើយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសប្រតិបត្ត ឥត្យ
 ឡើងសិទ្ធិថា បរិគ្រច្រះសិទ្ធិដ៏ចំរើន សូមសិទ្ធិស្តាប់ខ្ញុំ អនិករណំនេះ
 យើងទាំងឡាយភិក្ខុវិទិច្ឆិយ ក៏មានភាពប្រហឹងអនិករណំ មិនមានទីបំបុក
 កើតឡើង សេចក្តីអនុប្បាយនៃកាលស្មត្តិ ក៏មិនមានទារណាដឹងច្បាស់ ។
 បើធម្មមានកាលគួរដល់សិទ្ធិហើយ សុទ្ធិស្រុតសម្មតភិក្ខុខារយោទិវេន

វិធីបដិសេធ បុណ្យវិញ្ញាណ

ឥត្តន្តរាមញ្ញ កិក្ខុ សម្មន្តយ្យ ឧត្តហិកាយ ឥមិ
 អធិការណ៍ វុបសមេត្តិ ។ ឃីសា ញត្តិ ។ សុណតុ
 មេ កន្ត សន្សំ អត្តតំ ឥមស្មី អធិការណ៍ វិទ្ធិ-
 យនាទេ អនន្តានិ ចេវ កស្សានិ យាយន្ត ទ ចេតស្ស
 កាសិកស្ស អត្តា វិញ្ញាយតំ ។ សន្សំ ឥត្តន្តរាមញ្ញ
 ឥត្តន្តរាមញ្ញ កិក្ខុ សម្មន្តតំ ឧត្តហិកាយ ឥមិ អធិ-
 ការណ៍ វុបសមេត្តិ ។ យស្សាយស្មតោ ទមតិ ឥត្តន្ត-
 មស្ស ច ឥត្តន្តរាមញ្ញ ច កិក្ខុនោ សម្មតិ ឧត្ត-
 ហិកាយ ឥមិ អធិការណ៍ វុបសមេត្តិ សោ កុណ្ណស្ស
 យស្ស ចត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សន្សំ ទ
 ឥត្តន្តរាមញ្ញ ច ឥត្តន្តរាមញ្ញ ច កិក្ខុ ឧត្តហិកាយ ឥមិ
 អធិការណ៍ វុបសមេត្តិ ទមតិ សម្មស្ស កស្មា កុណ្ណិ ។
 ឃីសេតំ យាយាមីតិ ។

[៧៣] តេ ចេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សន្សំនិ អធិការ-
 ណ៍ ឧត្តហិកាយ វុបសមេត្តិ ឥមិ វុបសមេត្តិ កិក្ខុវេ
 អធិការណ៍ វុបសមេត្តិ ។ តេ ទ វុបសមេត្តិ ។ សម្ម-
 តោវាយេន ។ កិក្ខុ កតុ សម្មតោវាយេស្មី ។

វិធីបដិសេធ បុណ្យវិញ្ញាណ

ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឱ្យម្ចាស់អធិការណ៍នោះ ដោយឧត្តហិកាយកម្មវេទ ។ នេះ
 ជាញត្តិ ។ ចង់ត្រូវសិក្សាដំបូង សូមសិក្សាស្តាប់ខ្ញុំ អធិការណ៍នោះយើង
 ចាំបំប្រុងយកកុំខំខ្វែង ក៏មានភាពស្របច្របាច់អំពីកង មិនមានចំបុកកេរ
 ចៀង រសចក្ខុអធិប្បយវិទ្យាសិក្សា ក៏មិនមាននរណាដឹងច្បាស់ ។ សិក្សា
 សម្មតិក្កុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឱ្យម្ចាស់អធិការណ៍នោះ
 ដោយឧត្តហិកាយកម្មវេទ ។ ការសម្មតិក្កុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង
 ដើម្បីម្ចាស់អធិការណ៍នោះ ដោយឧត្តហិកាយកម្មវេទ គួរដល់លោក
 មានកាយអង្គណា លោកមានកាយអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់
 លោកមានកាយអង្គណា លោកមានកាយអង្គនោះ ត្រូវកោលចៀង ។
 កិក្ខុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង សិក្សាពុទ្ធសាសនា ដើម្បីឱ្យម្ចាស់អធិ-
 ការណ៍នោះ ដោយឧត្តហិកាយកម្មវេទហើយ ការសម្មតិក្កុដើម្បីឱ្យម្ចាស់
 ម្ចាស់អធិការណ៍នោះ គួរដល់សិក្សាហើយ ព្រោះពេតុនោះពុទ្ធសាសនា
 ស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមបំប្រុងសេចក្តីនេះ ដោយភាពស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[៧៤] ម្ចាស់កិក្ខុចាំបំប្រុង បើកិក្ខុចាំនោះអាចដើម្បីម្ចាស់អធិការ-
 ណ៍នោះ ដោយឧត្តហិកាយកម្មវេទ ម្ចាស់កិក្ខុចាំបំប្រុងនេះបើបរិច្ចា-
 គមហៅអធិការណ៍ម្ចាស់ហើយ ។ អធិការណ៍នោះម្ចាស់ដោយទមិក្ខុ ។
 ម្ចាស់ដោយសម្មតិក្កុវិទ្យា ។ ក្នុងសម្មតិក្កុវិទ្យានោះ មានអង្គដូចខាងលើ ។

ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ ។ បេ ។
ឃី វិទ្យាសាស្ត្រ ទេ ក៏ត្រូវ អង្គការណ៍ ការងារ ឧត្តម
ដេត ឧត្តមដេត ទាញចិត្ត ។

[៧៤] គេហ៍ ទេ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ តម្មី អង្គការណ៍
វិទ្យាសាស្ត្រ គ្រប់គ្រង ក៏ត្រូវ ឧបត្ថម្ភ ប្រកាស ទៅ
ស្ត្រី អាត់ ហោត់ ទៅ ស្ត្រីក្រីក្រ ទៅ អង្គ
អសល្យក្រុម ព្យាបាល យាយ អង្គ បដិពាហន៍
ព្យាបាល ក៏ត្រូវ បដិពលេច គេ ក៏ត្រូវ ញាបេត្យា
ស្ត្រី មេ រាយស្ម័គ្រ អយ័ ឥត្តាមេ ក៏ត្រូវ ឧប-
ត្ថម្ភ ឥត្តាមេ ស្ត្រី អាត់ ហោត់(១) ទៅ ស្ត្រី-
ក្រីក្រ ទៅ អង្គ អសល្យក្រុម ព្យាបាល យាយ អង្គ
បដិពាហន៍ ។ យាយស្ម័គ្រ បដិពលេច ឥត្តាមេ
ក៏ត្រូវ វិទ្យាសាស្ត្រ អសល្យ ឥម អង្គការណ៍ វិទ្យាសា-
ស្ត្រី មេ ទេ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ វិទ្យាសាស្ត្រ
ស្ត្រី ក៏ អង្គការណ៍ វិទ្យាសាស្ត្រ ឥត វិទ្យាសាស្ត្រ
ក៏ត្រូវ អង្គការណ៍ វិទ្យាសាស្ត្រ ។ កេច វិទ្យាសាស្ត្រ ។

១ ១- យាយស្ម័គ្រ ឥត្តាមេ ឥត្តាមេ ។

ការងារ ឧបត្ថម្ភ ការងារ ឧបត្ថម្ភ ការងារ ឧបត្ថម្ភ (ជា ឧបត្ថម្ភ
សម្រាប់ វិទ្យាសាស្ត្រ) ។ បេ ។ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ បេ អង្គការណ៍ ទៅ បដិពលេច
ទេ ហើយ ក៏ត្រូវ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ទៅ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ។

[៧៥] ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ បេ ក៏ត្រូវ វិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ អង្គ-
ការណ៍ ទៅ មាន ក៏ត្រូវ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ទៅ មិន ចាំ ស្ត្រី (ទាត់)
មិន ចាំ ស្ត្រី វិទ្យាសាស្ត្រ (វិទ្យាសាស្ត្រ) ក៏ត្រូវ មាន ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ប្រកាស ទៅ
ព្យាបាល ជា ប្រកាស ហើយ គ្រប់ បដិពលេច សេចក្តី ទាញ ចេញ ក៏ត្រូវ
ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ គ្រប់ គ្រប់ វិទ្យាសាស្ត្រ ទៅ លោក មាន អាយុ
វិទ្យាសាស្ត្រ ប្រកាស វិទ្យាសាស្ត្រ ក៏ត្រូវ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ។ មិន ចាំ ស្ត្រី មិន
ស្ត្រី វិទ្យាសាស្ត្រ ក៏ត្រូវ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ មាន ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ប្រកាស
ទៅ ព្យាបាល ជា ប្រកាស ហើយ គ្រប់ បដិពលេច សេចក្តី ទាញ ចេញ ។
បេ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ឥត្តាមេ ឥត្តាមេ មាន អាយុ វិទ្យាសាស្ត្រ ហើយ យើង ក៏ត្រូវ
វិទ្យាសាស្ត្រ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ប្រកាស ទៅ ហើយ សម្រាប់ ឧបត្ថម្ភ
ការងារ ។ ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ បេ ក៏ត្រូវ វិទ្យាសាស្ត្រ ប្រកាស
ទៅ ហើយ អាច ឃើញ ទៅ អង្គការណ៍ ទៅ មាន ឧបត្ថម្ភ វិទ្យាសាស្ត្រ ទៅ
ទៅ បដិពលេច ទៅ អង្គការណ៍ ទៅ ។ អង្គការណ៍ ទៅ ទៅ ជា យាយ ឧបត្ថម្ភ ។

សម្មាសម្ពុទ្ធិវិធីយោ ។ កិច្ចា កត្តុ សម្មាសម្ពុទ្ធិវិធីយស្មី ។
 ធម្មសម្មាសម្ពុទ្ធិវិធីយសម្មាសម្ពុទ្ធិវិធី ឬក្នុងសម្មាសម្មាសម្ពុទ្ធិវិធី ។ មេ ។
 ឃីវិវិទសន្តិ ធម្មកិច្ចាវេ អនិក្ខរណំ កាវរកោ ទុក្ខោជនិ
 ទុក្ខោជនកំ ហនិក្ខយំ ។

[៧៨] តេហិ ធម្មកិច្ចាវេ កិច្ចាវេ កត្តុវេ កស្មី អនិក្ខ-
 រណា វិនិច្ឆ័យមាណេ តក្រស្ស កិច្ចា ធម្មកថិកោ កស្ស
 សុត្តំ ហិ ទោ អាភតំ ហោតិ ទោ សុត្តវិភង្គោ សោ
 អត្ថំ អសល្យត្តោ ព្យញ្ញនព្វាយាយ អត្ថំ បដិពាហតិ
 ព្យត្តេន កិច្ចាវេ បដិពលេន តេ កិច្ចា ញាយេតញ្ច សុ-
 ណន្ត មេ អាយស្មន្តា អយំ ឥត្តន្តាមោ កិច្ចា ធម្ម-
 កថិកោ ឥមស្ស សុត្តំ ហិ ទោ អាភតំ ហោតិ ទោ
 សុត្តវិភង្គោ សោ អត្ថំ អសល្យត្តោ ព្យញ្ញនព្វាយាយ
 អត្ថំ បដិពាហតិ ។ យនាយស្មន្តានំ បត្តកល្យ
 ឥត្តន្តាមំ កិច្ចំ វុដ្ឋាយេត្តា អវសសា ឥមំ អនិក្ខរណំ
 វុបសមេយ្យា នាតិ ។ តេ ធម្មកិច្ចាវេ កិច្ចាវេ កត្តុវេ កិច្ចា
 វុដ្ឋាយេត្តា សក្កោន្តិ តិ អនិក្ខរណំ វុបសមេត្ថិ ឥនិ
 វុត្តនិ កិច្ចាវេ អនិក្ខរណំ វុបសន្តិ ។ តេន វុបសន្តិ ។

ម្យាចំដោយសម្មាសម្ពុទ្ធិវិធី ។ ចុក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធិវិធីយោ មានអន្តរាម្ពុទ្ធ ។
 ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអន្តរាម្ពុទ្ធ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិវិធីយោ) ។ បេវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអនិក្ខរណំម្យាចំយ៉ាង
 នេះហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើគ្រូជូនសិរីរឿងវិញ ត្រូវទុក្ខាននកប្រាបិក្ខយេ ។

[៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអនិក្ខរណំនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
 កំពុងវិនិច្ឆ័យ មានភិក្ខុជាធម្មកថិកក្នុងចំណោមនោះ ឬអ្នកចាំស្តុត្ត តែមិន
 ចាំស្តុត្តភិក្ខុ ភិក្ខុនោះកំណត់សេចក្តីមិនបាន ប្រកាន់យកវិន័យក្នុង
 ប្រមាណ ហើយគ្រូជូនបដិសេធសេចក្តីចោលចេញ ភិក្ខុអ្នកល្អាសប្រតិ-
 ល្យត្រូវនិយាយបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងនោះថា សូមលោកមានអាយុទាំងឡាយ
 ស្តាប់ខ្ញុំ (ដូច) ភិក្ខុជាធម្មកថិកាឈ្មោះនេះ ។ លោកជាអ្នកចាំស្តុត្ត តែ
 មិនចាំស្តុត្តភិក្ខុទេ លោកកំណត់សេចក្តីមិនបាន ប្រកាន់យកវិន័យក្នុង
 ប្រមាណ ហើយគ្រូជូនបដិសេធសេចក្តីចោលចេញ ។ បើកម្មនានាកាល
 គួរដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ យើងទាំងឡាយបិទសស គឺជូន
 ក្បួនភិក្ខុឈ្មោះនេះឱ្យប្រាកដចេញ ហើយសឹមម្យាចំអនិក្ខរណំនោះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះបានឱ្យភិក្ខុនារប្រាកដចេញ ហើយ
 អាចដើម្បីនឹងម្យាចំអនិក្ខរណំនោះបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះរឿងបត-
 ភក្តិហៅថា អនិក្ខរណំម្យាចំហើយ ។ អនិក្ខរណំនារម្យាចំ ដោយធម៌អ្វី ។

តស្មា តុណ្ហី ។ ឃីវាមតំ ពារយាមីតិ ។ គេ
 សលាតត្តាហាមកោង កំកុតា សលាតា តាហាថេ-
 តញ្ចា^(១) ។ យថា ពហុតា កិក្ខុ ធម្មវាទិណោ វាទិ-
 តថា តំ អធិការណ៍ វ្រូបសមេតត្ថំ វំទំ វ្រូតិ កិក្ខុវេ អធិ-
 ការណ៍ វ្រូបសង្កំ ។ គោន វ្រូបសង្កំ ។ សម្មទាវិទយេន
 ច យេកុយ្យសិកាយេ ធម ។ កិក្ខុ តត្ថ សម្មទាវិទយស្មី ។
 សង្កសម្មទតា ធម្មសម្មទតា វិទយសម្មទតា បុគ្គល-
 សម្មទតា ។ កា ច តត្ថ សង្កសម្មទតា ។ យោតិកា កិក្ខុ
 កម្មប្បត្តា តេ អាកតា ហោតិ ច ប្បាហាមិ ធម្មោ អាហាថោ
 យោតិ សម្មទិក្ខុតា ន ធម្មោសង្កំ អយំ តត្ថ សង្កសម្ម-
 ទតា ។ កា ច តត្ថ ធម្មសម្មទតា វិទយសម្មទតា ។
 យេន នាម្មេន យេន វិទយេន យេន សត្តសាសាណេន
 តំ អធិការណ៍ វ្រូបសម្មតិ អយំ តត្ថ ធម្មសម្មទតា
 វិទយសម្មទតា ។ កា ច តត្ថ បុគ្គលសម្មទតា ។ យោ

១ ខ. ម. ធម្មោតា ។

ប្រាថេតតុរោនោបោសសិស្សោ ។ ខ្ញុំសូមចំពោះសេចក្តីនេះ ដោយ
 គោរពស្រៀមយ៉ាងនេះ ។ សលាតត្តាហាមកិក្ខុនោះ គប្បីឲ្យកិក្ខុទាំង
 ឡាយចប់ស្តុកចុះ ។ (បើ) កិក្ខុទាំងឡាយជាធម្មវាទិមានចំនួនច្រើនជាង
 គោលរៀនយ៉ាងណា សិស្សត្រូវប្តាប់អធិការណ៍នោះយ៉ាងនោះចុះ ឲ្យល
 កិក្ខុទាំងឡាយ នេះទើបតែគេហៅថាអធិការណ៍ប្តាប់ ។ អធិការណ៍
 នោះប្តាប់ដោយធម៌អ្វី ។ ប្តាប់ដោយសម្មទាវិទយទីនិយមកុយ្យសិកា ។
 ចុះក្នុងសម្មទាវិទយនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសិស្ស ការចំ-
 ពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិទយ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្ម-
 ទាវិទយនោះ) ក៏ការចំពោះមុខសិស្សក្នុងសម្មទាវិទយនោះ តើដូចម្តេច ។
 គួរកិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានប្រ ដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក ឆ្លុះ
 របស់កិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆ្លុះ ក៏បានតាមករហើយ កិក្ខុទាំងឡាយ
 ដែលមាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថា ការ
 ចំពោះមុខសិស្ស ក្នុងសម្មទាវិទយនោះ ។ ឯការចំពោះមុខធម៌និងការចំពោះ
 មុខវិទយ ក្នុងសម្មទាវិទយនោះ តើដូចម្តេច ។ អធិការណ៍នោះប្តាប់
 តាមធម៌ តាមវិទយ តាមតាស្យៈប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះ
 ហៅថា ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិទយ ក្នុងសម្មទាវិទយនោះ ។
 ការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មទាវិទយនោះ តើដូចម្តេច ។ កិក្ខុណា

សមធម្មតា សាវត្ថិយា ធម្មច្បង្គំ អធិការណ៍

ច វិវាទនិ យេន ច វិវាទនិ ឧបោក អនុប្បច្ឆន្តិកា សម្ម-
ទិក្ខតា ហោត្តំ អយំ តន្តុ បុគ្គលសម្មទតា ។ កា ច
តន្តុ យេកុយ្យសិកាយ ។ យា យេកុយ្យសិកាយ
កម្មស្ស ករិយា កាណាំ ឧបកម្មំ អជ្ឈមកម្មំ អធិ-
កិសនា អប្បជំន្រោសនា អយំ តន្តុ យេកុយ្យសិកា-
យ ។ ឃី វុបសន្តំ ច កិក្ខុវា អធិការណ៍ កាណោ
ឧត្តោដេនិ ឧត្តោដេនី តាច័ក្កិយំ ។ ចន្ទនាយកោ
ទិយតិ ទិយនកំ តាច័ក្កិយន្តំ ។

(៤៧) គេន ទោ បទ សមយេន សាវត្ថិយា ឃីវាណំ
ឃីវាសម្មច្បង្គំ អធិការណ៍ ហោតិ ។ អថ ទោ តេ កិក្ខុ
អសន្តដ្ឋា សាវត្ថិយា សជ្ឈប្ប អធិការណ៍ បសមនេន
អស្សោសំ ទោ អម្មកស្មី តិវ អាណិស សម្មហុលា
ដេក វិហារន្តំ ធម្មាប្បុតា អាតតាតា ចម្មនក
វិទយនក មាតិកាធានក បណ្ឌិតា វិយត្តា មេតាវិហោ
លន្តិយោ តុក្កុត្តកា សិក្ខាតាមា តេ នេ ដេក ឥមំ
អធិការណ៍ វុបសមេយ្យំ ច ម្មេន វិទយន សុត្តសា-
សនេន ឃីវាណំ អធិការណ៍ សុវុបសន្តំ អស្សោតិ ។

សមធម្មតា អធិការណ៍កែច្នៃក្រុងសាវត្ថិ

តាសិវិនិគ្គាតវិញ្ញាទៅមក កិក្ខុចំនិកិបុប្ផនោះជាសម្រូវនឹងគ្នា ព្រោះការ
តាសិវិនិគ្គា ក៏មាននៅក្នុងទីចំណោះមុខ នេះហៅថា ការចំណោះមុខបុគ្គល
ក្នុងសមាហរណកម្មនោះ ក្នុងយេកុយ្យសិកាម្នាក់ម្នាក់ មានវិធីច្រើនច្រើន ។ ការ
ធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅដឹក ការចូលទៅកែប្រែ ការចូលនឹងការមិន
ហាមឃាត់ឱ្យយេកុយ្យសិកាម្នាក់ម្នាក់ នេះហៅថា វិធីច្រើនយេកុយ្យសិកា-
កម្មនោះ ។ ខ្លាលកិក្ខុចំនិកិបុប្ផ បើអធិការណ៍ ម្ចាស់យ៉ាងនោះហើយ កិក្ខុអ្នក
ធ្វើច្រើនចំណេះច្រើនវិញ ត្រូវក្រោយនកធាតុចំនិកិយៈ ។ កិក្ខុអ្នកឱ្យធុនៈហើយ
ច្រើនចំណេះច្រើនត្រូវឆ្ងាយនកធាតុចំនិកិយៈ ។

(៤៧) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ មានអធិការណ៍កើតប្រាកដ
យ៉ាងនេះច្រើន ។ គ្រានោះឯង កិក្ខុចំនិកិបុប្ផនោះជាអ្នកមិនប្រកាស ហើយវិធី
ម្ចាស់អធិការណ៍របស់សិក្ខុ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិច្រើន ហើយបានឮដំណឹងថា
មានព្រះបរមប្រើអន្តិ គន្លឹះនៅក្នុងកាតសង្ខារនោះ ជាតហុស្សុក ចេះចាំ
និកាយ ទ្រព្រនិបមិ ទ្រព្រនិវិនិយ ទ្រព្រនិមាតិកា ជាអ្នកប្រាជ្ញនិវេ មាន
ប្រាជ្ញា មានគ្រឿងខ្មាស ជាអ្នកមានធម្មតិស ជាអ្នកប្រាជ្ញាការសិក្សា បើព្រះ
នោះចំនិកិបុប្ផនោះម្ចាស់អធិការណ៍នេះតាមចម្លើយ កាមភក្យប្រៀបប្រ-
ដៅរបស់ព្រះសាស្ត្រ យ៉ាងនេះទៀតអធិការណ៍នេះម្ចាស់ចុះហើយស្រួល ។

យេន កកវា តេនុបសន្តិមិស្ស ឧបសន្តិមិត្តា កកវាតោ ឯក.
 មត្តំ អាណេចសំ ។ ចំហតតេតំ កិក្ខុវេ អនិករណំ សន្តិ
 វុបសន្តិ សុវុបសន្តិ(១)។ អនុជាជាតំ កិក្ខុវេ តោសំ កិក្ខុវំ
 សញ្ញតិយោ គយោ សលាកត្តាយោ ត្វឡតិ សកល្លា-
 ជប្បតិ វិជតិ ។ កតញ្ច កិក្ខុវេ ត្វឡតោ សលាក-
 ត្តាយោ យោតិ ។ តេន សលាកត្តាយោមតេន កិក្ខុតា
 សលាកាយោ វណ្ណវណ្ណយោ កត្តា ឯកោតោ កិក្ខុ
 ឧបសន្តិមិត្តា ឯវមស្ស វេនិយោ អយំ ឯវវាទិស្ស ស-
 លាកា អយំ ឯវវាទិស្ស សលាកា យំ ឥច្ឆសិ
 តំ កណ្ណហិតំ ។ កហិតេ វត្តត្វោ មា ០ កស្សចិ
 ធស្សហិតំ ។ សវេ ជាជាតិ អធម្មវាទី តហុត-
 វាតិ ឥត្តាហាតិ បច្ចុក្ខឡិក្ខំ ។ សវេ ជាជាតិ

១ ឧ.ម. សុវុបសន្តិ ។

ហើយក៏តាំងតាមលទ្ធផលនៃការប្រតិបត្តិការនេះ លុះត្រូវបានដឹងហើយ ក៏
 គ្រាបបន្តិទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គប្រើគ្រាសំពៅ
 ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធក្រោយ អធិការណ៍នេះសង្ឃបុគ្គលចាត់ចែងឱ្យស្របគ្នាហើយ
 រល្មោះចាំគ្នាបំបែងប្រើទៅហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធក្រោយ គឺជាគម្ពីរអនុញ្ញាត
 ការចាប់ស្លាកបីយ៉ាង គឺ ត្រូវប្រក្រតិ៖ (បិទមុខ) ១ សកល្លាជប្បក៖ (ទ្រូបប្រាប់)
 ១ វិជត៖ (១) (ក្រែងចាត់) ១ ដើម្បីបញ្ជាក់ដល់ភិក្ខុព័ន្ធនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ព័ន្ធក្រោយ ចុះការចាប់ស្លាកនេះត្រូវប្រក្រតិ៖ ១ ត្រូវសលាកត្តា-
 ហាមភិក្ខុនោះឱ្យស្លាកឱ្យបានតាមវិធីនោះហើយចូលទៅក្នុងភិក្ខុ ១ ប្រ-
 ត្តិវិធីហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ខេរ ស្លាករបស់ភិក្ខុមានវិទៈយ៉ាងនេះ នេះ
 ស្លាករបស់ភិក្ខុមានវិទៈយ៉ាងនេះ រលាកចង់ចាប់ស្លាកណា ចូររលាកចាប់
 ស្លាកនោះចុះ ។ លុះភិក្ខុអ្នកចាប់នោះចាប់យកទៅហើយ សលាកត្តាហាមភិ-
 ក្ខុត្រូវប្រាប់ថា រលាកកុំបញ្ជូញអ្នកណាឱ្យសោះ ។ បើសលាកត្តាហា-
 មភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាអធម្មវាទីមានបំណងប្រើដឹង ត្រូវប្រាប់ថាការចាប់
 នេះមិនល្អទេ ហើយសេរីជាដូច្នោះ(២) ។ បើសលាកត្តាហាមភិក្ខុដឹងថា

១ ឧទ្ទិសថា ថា កាយចេតិកុបរិសឡដាសន្តិប្រើដឹង ត្រូវធ្វើស្លាកបិទមុខ ។ បើភិក្ខុ
 បរិសឡដាសន្តិប្រើដឹង ត្រូវធ្វើស្លាកបិទមុខ ។ បើភិក្ខុបរិសឡដាសន្តិប្រើដឹង
 ត្រូវប្រាប់ដឹងត្រូវប្រាប់ ។ ឧទ្ទិសថា ថា ត្រូវប្រាប់ដឹងដូច្នោះ គឺចាប់ប្រតិបដិសេធ ។

ធម្មវិនិច្ឆ័យ ពហុតភតិ សុត្តហោតិ សាវេតត្ថំ ។ ឃី ។ ទោ
 ភិក្ខុវេ កុដ្ឋ្យោ សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ សកល្ណជំនួញកោ សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ តេន
 សលាកត្តាហោ ឃកោ ភិក្ខុវេ ឃិកោ ឃេកស្ស ភិក្ខុវេ
 ធម្មកល្ណកោ អាហោតត្ថំ អយំ ឃីវិនិច្ឆ័យ សលាកា
 អយំ ឃីវិនិច្ឆ័យ សលាកា យំ ឥច្ចសិ តិ កល្ណាហិ តិ ។
 កហិតេ វគ្គោ មា ម កស្សនិ អាហោតិ ។
 សរេ ជាតាតិ អធម្មវិនិច្ឆ័យ ពហុតភតិ ធម្មហោតិ មគ្គ-
 ឡិកត្ថំ ។ សរេ ជាតាតិ ធម្មវិនិច្ឆ័យ ពហុតភតិ សុត្ត-
 ហោតិ សាវេតត្ថំ ។ ឃី ។ ទោ ភិក្ខុវេ សកល្ណជំនួញកោ
 សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ វិវេកោ
 សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ សរេ ជាតាតិ ធម្មវិនិច្ឆ័យ
 ពហុតភតិ វិស្សជ្ឈេវេ វិវេកោ សលាកត្តាហោ កាហោ-
 តញ្ច(១) ឃី ។ ទោ ភិក្ខុវេ វិវេកោ សលាកត្តាហោ
 ហោតិ ឥមេ ។ ទោ ភិក្ខុវេ កយោ សលាកត្តាហោតិ ។

១ ឧ. ឆ. ហោតិ វិស្សជ្ឈេវេ វិវេកោ សលាកត្តាហោ កាហោតិ ធម្ម
 អាតោ ។

ភិក្ខុវេ ធម្មវិនិច្ឆ័យ ពហុតភតិ សុត្តហោតិ សាវេតត្ថំ ។ ឃី ។ ទោ
 ភិក្ខុវេ កុដ្ឋ្យោ សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ សកល្ណជំនួញកោ សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ តេន
 សលាកត្តាហោ ឃកោ ភិក្ខុវេ ឃិកោ ឃេកស្ស ភិក្ខុវេ
 ធម្មកល្ណកោ អាហោតត្ថំ អយំ ឃីវិនិច្ឆ័យ សលាកា
 អយំ ឃីវិនិច្ឆ័យ សលាកា យំ ឥច្ចសិ តិ កល្ណាហិ តិ ។
 កហិតេ វគ្គោ មា ម កស្សនិ អាហោតិ ។
 សរេ ជាតាតិ អធម្មវិនិច្ឆ័យ ពហុតភតិ ធម្មហោតិ មគ្គ-
 ឡិកត្ថំ ។ សរេ ជាតាតិ ធម្មវិនិច្ឆ័យ ពហុតភតិ សុត្ត-
 ហោតិ សាវេតត្ថំ ។ ឃី ។ ទោ ភិក្ខុវេ សកល្ណជំនួញកោ
 សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ វិវេកោ
 សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ សរេ ជាតាតិ ធម្មវិនិច្ឆ័យ
 ពហុតភតិ វិស្សជ្ឈេវេ វិវេកោ សលាកត្តាហោ កាហោ-
 តញ្ច(១) ឃី ។ ទោ ភិក្ខុវេ វិវេកោ សលាកត្តាហោ
 ហោតិ ឥមេ ។ ទោ ភិក្ខុវេ កយោ សលាកត្តាហោតិ ។

១ ឧ. ឆ. ហោតិ វិស្សជ្ឈេវេ វិវេកោ សលាកត្តាហោ កាហោតិ ធម្ម
 អាតោ ។

[៧៧] អនុភតាចិការណំ កតិហិ សមាថេហិ សម្មតំ ។
 អនុភតាចិការណំ ចត្វហិ សមាថេហិ សម្មតំ សម្មទាវិ-
 នយេន ច សតិវិនយេន ច អម្មទ្ធិវិនយេន ច កស្សតា-
 មិយសិកាយ ច ។

[៧៨] សិយា អនុភតាចិការណំ ធ្វេ សមាថេ អនាគម្ម
 អម្មទ្ធិវិនយេត្ថ កស្សតាមិយសិកេត្ថ ធើហិ សមាថេហិ
 សម្មេយ្យ សម្មទាវិនយេន ច សតិវិនយេន ចាតិ ។
 សិយាតិស្ស វចនិយំ ។ យេន កតិ វិយ ។ ឥន បន
 កិក្កេវ កិក្កេវ កិក្កេវ អនុលិកាយ សិលវិបត្តិយា អនុទ្ធិ-
 សេន្តិ ។ កស្ស ទោ កំ កិក្កេវ កិក្កេវេន សតិវេបុល្ល-
 ប្បត្តស្ស សតិវិនយោ នាគត្វោ ។ ឯវត្ថុ ចន កិក្កេវ
 នាគត្វោ ។ កេន កិក្កេវ កិក្កេវា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា
 ឯកំសិ វត្តនសង្កំ កាវិត្តា ។ បេ ។ ឯវមស្ស វចនិយោ
 មិ កង្ក កិក្កេវ អនុលិកាយ សិលវិបត្តិវេន អនុទ្ធិសេន្តិ
 សោហំ កង្កេ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិនយេ
 យាចាមិតិ ។ ទុតិយម្យ យាចិតត្វោ ។ តតិយម្យ
 យាចិតត្វោ ។

[៧៨] អនុភតាចិការណំ ទ្វេហេយសមថេបុត្តានយោនិ ។ អនុភ-
 តាចិការណំទ្វេហេយសមថេ ៤ យោនិ គិ សម្មទាវិនយ ១ សតិវិនយ ១
 អម្មទ្ធិវិនយ ១ កស្សុប្បមិយសិកា ១ ។

[៧៩] អនុភតាចិការណំ មិនទ្ធានាស្រ្តយសមថេភិយោនិ គិ
 អម្មទ្ធិវិនយ ធើនកស្សុប្បមិយសិកាទេ ត្រានៃត្រាទ្វេហេយសមថេភិ-
 យោនិ គិ សម្មទាវិនយ ធើនសតិវិនយ (បុណ្ណោះ) កំមាន ។ ពាក្យវេល
 ចណ្ឌិតអប្បិរោលថា កំមាន ផ្សេង ។ ពាក្យនោះគឺដូចសំដែងត្រង់ចេ
 ណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានោះទាទកិក្ខុផងគ្នា
 ដោយសិលវិបត្តិវេនមានមូល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិវិនយសង្ឃ
 ត្រូវឱ្យដល់ភិក្ខុវេលមានសតិច្ចាច្ចុលិទោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សង្ឃត្រូវឱ្យសតិវិនយយោនិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះត្រូវចូល
 ទៅកសង្ឃត្រូវចិរៀនស្មាមាតិ ។ បេ ។ ហើយនិយាយនឹងសង្ឃយោនិ
 នោះថា ចតិក្រព្រះសង្ឃដំបើន ភិក្ខុទាំងឡាយទាទកិដោយសិលវិបត្តិ
 វេនមានមូល ចតិក្រព្រះសង្ឃដំបើន ទិដ្ឋិជាអ្នកមានសតិរោញច្ចាច្ចុលិ
 ហើយ មកសួរសតិវិនយនឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសួរសតិវិនយជាតំបេ
 ភិវេនផង ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសួរសតិវិនយជាតំបេបិវេនផង ។

សមត្ថភាព សិល្បៈបុណ្យស្នា បរិយាយកថា

(១០០) ព្យុត្តេ កិក្ខុតា បដិលោម សាដ្ឋា ញា.
 មេតញា សុណាតុ មេ កន្ត សាដ្ឋា កិក្ខុ ក៏ត្តាម្ម កិក្ខុ
 អម្បលីកាយ សីលវិបត្តិយា អនុត្តិសេត្តិ ។ សោ សតិ-
 វេបុល្យប្បត្តា សាដ្ឋិ សតិវិទយំ យាចតិ ។ យនិ សាដ្ឋិស្ស
 បត្តកល្យំ សាដ្ឋា ក៏ត្តាម្មស្ស កិក្ខុតោ សតិវេ-
 បុល្យប្បត្តស្ស សតិវិទយំ ឧទេយ្យ ។ វិសា ញត្តិ ។
 សុណាតុ មេ កន្ត សាដ្ឋា កិក្ខុ ក៏ត្តាម្ម កិក្ខុ អម្ប-
 លីកាយ សីលវិបត្តិយា អនុត្តិសេត្តិ ។ សោ សតិវេ-
 បុល្យប្បត្តា សាដ្ឋិ សតិវិទយំ យាចតិ ។ សាដ្ឋា
 ក៏ត្តាម្មស្ស កិក្ខុតោ សតិវេបុល្យប្បត្តស្ស សតិវិទយំ
 ឧតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ក៏ត្តាម្មស្ស កិក្ខុតោ
 សតិវេបុល្យប្បត្តស្ស សតិវិទយស្ស ពានិ សោ តុណ្ណាស្ស
 យស្ស ឧត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្យ វិគមតុ
 វនាមិ ។ មេ ។ តតិយម្យ វិគមតុ វនាមិ ។ មេ ។ និញ្ញា
 សាដ្ឋេន ក៏ត្តាម្មស្ស កិក្ខុតោ សតិវេបុល្យប្បត្តស្ស
 សតិវិទយោ ខមតិ សាដ្ឋិស្ស តស្មា តុណ្ណិ ។ វិវមតិ

សមត្ថភាព កាស្យសតិវិទយនិក្ខុតាមាសតិកេត្តបរិច្ចណិ

(១០០) កិក្ខុតាម្មសាសតិវិគ្រេវម្យៀនិសាដ្ឋិថា បតិគ្រព្រះសាដ្ឋិ
 ដិចិវិទសូមសាដ្ឋិស្តាប្បុំ កិក្ខុតាវិទ្យាយោទកិក្ខុឈ្មោះនេះដោយសីល-
 វិបត្តិឥតមានមូល ។ កិក្ខុនោះជាអ្នកមានសតិកេត្តបរិច្ចណិ ហើយមក
 សូមសតិវិទយនិក្ខុសាដ្ឋិ ។ បើកម្មមានកាលនូវផលសាដ្ឋិហើយ សាដ្ឋិគ្រូ
 ឲ្យសតិវិទយនិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាអ្នកមានសតិកេត្តបរិច្ចណិហើយ ។
 នេះជាញត្តិ ។ បតិគ្រព្រះសាដ្ឋិដិចិវិទសូមសាដ្ឋិស្តាប្បុំ កិក្ខុតាវិទ្យាយ
 យោទកិក្ខុឈ្មោះនេះដោយសីលវិបត្តិឥតមានមូល ។ កិក្ខុនោះជាអ្នកមាន
 សតិកេត្តបរិច្ចណិ ហើយមកសូមសតិវិទយនិក្ខុសាដ្ឋិ ។ សាដ្ឋិបុគ្គល
 សតិវិទយនិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិកេត្តបរិច្ចណិហើយ ។
 ការឲ្យសតិវិទយនិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិកេត្តបរិច្ចណិ
 ហើយ នូវផលលោកមានអាយុអន្តិណា លោកមានអាយុអន្តិនោះ ឥឡូវ
 ស្រៀម មិននូវផលលោកមានអាយុអន្តិណា លោកមានអាយុអន្តិនោះ
 ឥឡូវពោលរឿង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះដាច់ពីដំបង ។ ថេ ។ ខ្ញុំប្រ-
 កាសសេចក្តីនេះដាច់ពីដំបង ។ ថេ ។ សតិវិទយសាដ្ឋិបុគ្គល
 កិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិកេត្តបរិច្ចណិហើយ ការឲ្យសតិវិទយ
 នូវផលសាដ្ឋិហើយ ព្រោះពោធិ៍នោះទើបសាដ្ឋិស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក

ធារយាមិភិ ។ ឥនំ វុឌ្ឍតំ ភិក្ខុវេ អធិការណំ វូបសន្តំ ។
 កោណ វូបសន្តំ ។ សម្មទារិយេន ច សតិវិទយេន ច ។
 ភិក្ខុ ភត្ត សម្មទារិយេស្មី ។ សង្ឃសម្មទតា ចម្ម-
 សម្មទតា វិទយសម្មទតា បុគ្គលសម្មទតា ។ មេ ។ តា
 ច ភត្ត បុគ្គលសម្មទតា ។ យោ ច អនុវទតិ យេតុ
 អនុវទតិ ទុកោ សម្មទិត្តតា ហោន្តិ អយំ ភត្ត បុគ្គល-
 សម្មទតា ។ ភិក្ខុ ភត្ត សតិវិទយេស្មី ។ យា សតិវិទ-
 យស្ស កម្មស្ស តិរិយា ករណំ ឧបកមំ អន្ស្របកមំ
 អធិវាសនា អប្បដិក្ខោសនា ឥនំ ភត្ត សតិវិទយេស្មី ។
 ឃីវ វូបសន្តំ ទេ ភិក្ខុវេ អធិការណំ ការកោ ឧក្ខោដេតិ
 ឧក្ខោជនកំ ចាជិត្តយំ ។ ចន្ទនាយតោ ទិយតំ ទិយ-
 នកំ ចាជិត្តយំ ។

(១០០) សិយា អនុវទានិករណំ ទ្វេ សមដេ
 មនាគម្ម សតិវិទយេតុ ភស្សចាបិយសិកេតុ ភ្នំហិ
 សមដេហំ សាម្មយ្យ សម្មទារិយេន ច អម្ពន្ត្រិយេន
 ចាតិ ។ សិយាភិស្ស វេនិយំ ។ យថា កតំ វិយ ។

ឧវសេនក្តិះនេវាវេ ភាគារស្សិយោវិទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ នេ
 ភថគនេហេវាវេ អធិការណំ ម្ចាស់ហើយ ។ អធិការណំ នេវាម្ចាស់ហើយ ធម្មិក្ខុ
 ម្ចាស់ហើយ សម្មទារិយេន ធិសតិវិទយេន ។ ចុះក្នុងសម្មទារិយេនោះមាន
 អង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខ
 វិទយេន ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្មទារិយេនោះ) ។ មេ ។ ចុះការ
 ចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសម្មទារិយេនោះគឺដូចម្តេច ។ បុគ្គលណាបានគ្នា
 ទៅវិញ្ញាតមក បុគ្គលព័ន្ធភាយភាគនោះគឺជាខេត្តនៃចំពោះមុខ នេះហៅ
 ថាការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសម្មទារិយេនោះ ។ ចុះក្នុងសតិវិទយេនោះមាន
 កិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលរវាជិត ការចូលទៅឯបរិទេស ការ
 ទទួលទិវិកិរិយាមិនយោគហាមឱ្យសតិវិទយេកម្មណា នេះគឺកិច្ចក្នុងសតិ-
 វិទយេនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ បើអធិការណំ ម្ចាស់យោវិទេហើយ
 ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រូវបំបែកទៀតវិញ ត្រូវទុក្ខេនកធានិក្ខយេ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ធ្វើត្រូវបំបែកទៀតវិញ ត្រូវទិយេនកធានិក្ខយេ ។

(១០១) អនុវទានិករណំ មិនបាច់គម្របសមដេភិយោវិទំ គឺ
 សតិវិទយេន ឧស្សុតាបិយសិកេន គ្រាន់តែម្ចាស់ហើយសមដេភិយោវិទំ
 គឺសម្មទារិយេន ឧសម្ពន្ត្រិយេន កំណន ។ ពាក្យវេសេចក្តីភិក្ខុ
 ពោលថា កំណន អ្វីច្នោះ ។ ពាក្យនោះគឺដូចសំដែងត្រង់ចេញណា ។

នឹង បទ ភិក្ខុវេទ ភិក្ខុ ឧប្បត្តិកោ ហោតិ ចិត្តវិបាកសក្ការ
 កោ ភេទ ឧប្បត្តិកោ ចិត្តវិបាកសក្ការ ភេទ ភយំ អស្សា-
 មណាតិ អដ្ឋាចិណ្ណំ ហោតិ ភាសិតបរិក្កន្ធិ ។ តំ ភិក្ខុ
 ឧប្បត្តិកោ ចិត្តវិបាកសក្ការ ភេទ អដ្ឋាចិណ្ណំ អបត្តិ-
 យា ចោទេន្តិ សរោយស្មា ឯវុចី អាបត្តិ អាចជ្ជិតាតិ ។
 សោ ឯវុចី ភេទ អហំ ចោ អាវុសោ ឧប្បត្តិកោ អហោសិ
 ចិត្តវិបាកសក្ការ ភេទ មេ ឧប្បត្តិកោ ចិត្តវិបាក-
 សក្ការ ភេទ ភយំ អស្សាមណាតិ អដ្ឋាចិណ្ណំ ភាសិតប-
 រិក្កន្ធិ ធាហន្តិ សរាមិ ម្ភុឡោ មេ ឯតិ កកត្តិ ។ ឯវុចី ចិ
 វុចី ចោ ចោទេន្តិ សរោយស្មា ឯវុចី អាបត្តិ អាចជ្ជិ-
 កាតិ ។ ភស្សុចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ អម្ពុឡាស្ស អម្ព-
 ឡាវិទយោ ធាតតោ ។ ឯវុចី បទ ភិក្ខុវេ ធាតតោ ។
 ភេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯភាសិ
 ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា ។ មេ ។ ឯវុចី ភស្សុ វិទិយោ អហំ
 កន្តេ ឧប្បត្តិកោ អហោសិ ចិត្តវិបាកសក្ការ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុន្តសាសនានេះ ជាមនុស្សន្តម មានចិត្តវិបាកស
 ក្ការ ភិក្ខុន្តមានចិត្តវិបាកសក្ការ ហើយនោះក៏បានប្រព្រឹត្តអ-
 នាថា បានកាលនឹងព្យាយាមធ្វើឃើសនូវកិច្ចដែលមិនមែនជាបេសសម-
 ណះជាច្រើន ។ គ្រោះហេតុនៃភិក្ខុន្ត មានចិត្តវិបាកសក្ការ ហើយ
 បានប្រព្រឹត្តអនាថា ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាចោទភិក្ខុនោះដោយ អាចក្តី
 លោកមានកាយត្រូវអាចក្តីមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។
 ភិក្ខុន្តនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានកាយទាំងឡាយ ខ្ញុំនឹង
 ជាមនុស្សន្តមមានចិត្តវិបាកសក្ការ ខ្ញុំនឹងមានចិត្តវិបាកសក្ការ ហើយ
 ហើយនោះក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានកាលនឹងព្យាយាមធ្វើឃើសនូវកិច្ច
 ដែលមិនមែនជាបេសសមណះជាច្រើន ខ្ញុំនឹងអាចនាំគ្នាមើលឃើញទេ អំណើ
 ខ្ញុំនឹងបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីជឿន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ទៅតែរាល
 យោភិក្ខុន្តនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានកាយត្រូវអាចក្តីមានស-
 ភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុន្ត
 នោះបានជឿនហើយ សង្ឃអប្សរ្យម្ភុឡាវិទយចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សង្ឃអប្សរ្យម្ភុឡាវិទយយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគឺច្បា
 ចូលទៅកេសន្ត ធ្វើគុណសន្ត្រៀងស្មា ម្នាក់ ។ មេ ហើយកាលនឹងសង្ឃ
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាមនុស្សន្តមមានចិត្តវិបាកស

ពារយាមីតិ ។ ឥទំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ អធិការណំ វុបសន្តំ ។
 កេណ វុបសន្តំ ។ សម្មទាវិទយេន ច អម្ពធុវិទយេន
 ច ។ កំត្វ ភក្ខុ សម្មទាវិទយេស្មី ។ សន្សំសម្មទតា
 ធម្មសម្មទតា វិទយសម្មទតា បុគ្គលសម្មទតា ។ ថេ ។
 កំត្វ ភក្ខុ អម្ពធុវិទយេស្មី ។ យោ អម្ពធុវិទយេស្ស
 កម្មស្ស កិរិយា ករណំ ឧបកម្មំ អដ្ឋបកម្មំ អធិ-
 វាសនា អប្បដិក្ខោសនា ឥទិ ភក្ខុ អម្ពធុវិទយេស្មី ។
 ឃីវុបសន្តំ ថេ ភិក្ខុវេ អធិការណំ ការាភា ឧក្ខោជេតិ
 ឧក្ខោជេតំ ចានិគ្គយំ ។ ចន្ទនាយកោ ទ័យតិ
 ទ័យនតំ ចានិគ្គយំ ។

(១១៣) សិលា អនុវាទិករណំ ទ្រុ សមថេ អ-
 នាមម្ម សត្តវិទយេតុ អម្ពធុវិទយេតុ ត្វិហិ សមថេហិ
 សម្មេយ្យ សម្មទាវិទយេន ច ភស្សនាមិយេសិកាយ
 ចាតិ ។ សិលាតិស្ស វិទធិយំ ។ យថា កាមំ វិយ ។
 ឥច បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ សន្សំសម្មេយ្យ កុកាយ
 កម្មត្តិយោ ចោទេតិ សវកាយស្ស ឃីវុប ករុតំ អាមត្តិ

ដោយការស្រ្យមយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគឺជាអហោរ
 ជាអធិការណ៍ម្យ៉ាងហើយ ។ អធិការណ៍នោះម្យ៉ាងហើយធម៌អ្វី ។ ម្យ៉ាងហើយ
 សម្មទាវិទយេនិកម្ពធុវិទយេ ។ ចុះក្នុងសម្មទាវិទយេនោះមានអង្គដូចម្តេច ។
 ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិទយេ ការចំពោះ
 មុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្មទាវិទយេនោះ) ។ ថេ ។ ក្នុងអម្ពធុវិទយេនោះ
 មានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅអែបខែប
 ការទទួល និងការមិនហាមឃាត់នូវអម្ពធុវិទយេកម្មណា នេះជាកិច្ចក្នុង
 អម្ពធុវិទយេនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេះអធិការណ៍ម្យ៉ាងហើយនេះ
 ហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រូវចំសើបឡើងវិញ ត្រូវទុក្ខដកបាចិត្តិយៈ ភិក្ខុ
 អ្នកទ្វេន្ត្រ្យចំនុះជ្រៀល ត្រូវទ័យដកបាចិត្តិយៈ ។

(១១៣) អនុវាទិករណំ មិនបាច់អាស្រ័យសមថៈតិយ៉ាង គីសតិ-
 វិទយេ ១ អម្ពធុវិទយេ ១ ត្រាន់តែម្យ៉ាងហើយសមថៈតិយ៉ាង គី សម្មទា-
 វិទយេ ១ ភស្សបាចិយសិកា ១ កំមាន ។ ពាក្យដែលបណ្តាំអតថ្យកោលថា
 កំមាន ដ្ឋេច្ឆៈ ។ ពាក្យនោះគឺដូចសំដែងត្រង់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ហេតុភិក្ខុក្នុងនោះដោយគុកាបត្តិ ក្នុង
 កណ្តាលដីខ្ពស់សង្ឃថា រលាកមានគោយត្រូវគុកាបត្តិ មានសិរាគយ៉ាងនេះ

អាមជ្ជិកា ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។ សោ
 ឃីវំ វាទតិ ឧ ទោ អហំ អាវុសោ សវាមិ ឃីវុប្តិ កុកំ
 អាមត្តិ អាមជ្ជិកា ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។
 កមេធំ សោ ធិវេវេន្តំ អតិវេវេតិ ឥឡ្យយស្មា សាទុកាមេវ
 ជាចាហំ យទិ សវាសិ ឃីវុប្តិ កុកំ អាមត្តិ អាមជ្ជិកា
 ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។ សោ ឃីវំ វាទតិ ឧ
 ទោ អហំ អាវុសោ សវាមិ ឃីវុប្តិ កុកំ អាមត្តិ អាមជ្ជិកា
 ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វា សវាមិ ធង ទោ អហំ
 អាវុសោ ឃីវុប្តិ អប្បមន្តកំចិ អាមត្តិ អាមជ្ជិកាតិ ។
 កមេធំ សោ ធិវេវេន្តំ អតិវេវេតិ ឥឡ្យយស្មា សាទុកាមេវ
 ជាចាហំ យទិ សវាសិ ឃីវុប្តិ កុកំ អាមត្តិ អាមជ្ជិកា
 ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។ សោ ឃីវំ វាទតិ
 ឥមិ ហិ ចាមាហំ អាវុសា អប្បមន្តកំចិ^(១) អាមត្តិ
 អាមជ្ជិកា^(២) អវុត្តា មជិជាធិស្សាមិ កិ មជាហំ

១ វ. ម. បិណ្ឌុន ធិស្សនិ ។ ២ វ. ម. អាមត្តិកា ។

តិ អាមត្តិបារាជិកំ ឬ អាមត្តិវេទបារាជិកំ^(១) ហើយ ចូរនិកមើលទៅ ។ ភិក្ខុ
 នោះក៏ឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ចាំឱ្យយ ខ្ញុំនឹកមិន
 ឃើញថា ខ្ញុំត្រូវត្រូវអាមត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាមត្តិបារាជិកំ ឬ អាមត្តិ
 វេទបារាជិកំ ។ ភិក្ខុនោះក៏នៅតែចោទប្រកាន់ភិក្ខុ ដែលប្រកែកនោះ
 ដោយពាក្យថា លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូមដាស់តឿន លោកចូរជំនិះដោយ
 ស្រួលចូលចុះ បើលោកមានអាយុត្រូវត្រូវអាមត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ
 គឺ អាមត្តិបារាជិកំ ឬ អាមត្តិវេទបារាជិកំហើយ នឹករកឃើញ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ឆ្លើយតបវិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ខ្ញុំនឹកមិនឃើញថា ខ្ញុំត្រូវត្រូវអា-
 មត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាមត្តិបារាជិកំ ឬ អាមត្តិវេទបារាជិកំ ម្ចាស់
 លោកមានអាយុ ខ្ញុំនឹកឃើញត្រឹមតែថា ខ្ញុំត្រូវអាមត្តិមន្តិមបន្ត មាន
 សភាពយ៉ាងនេះប៉ុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏នៅតែចោទប្រកាន់ភិក្ខុ ដែល
 ប្រកែកនោះដោយពាក្យថា លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូមដាស់តឿន លោក
 ចូរជំនិះដោយស្រួលចូលចុះ បើលោកមានអាយុត្រូវត្រូវអាមត្តិ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ គឺ អាមត្តិបារាជិកំ ឬ អាមត្តិវេទបារាជិកំហើយ នឹករកឃើញ ។
 ភិក្ខុនោះក៏ឆ្លើយតបយ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ខ្ញុំត្រូវអាមត្តិ
 ឈ្មោះនេះមន្តិមបន្ត ទោះបីវាគឺស្មារតីនោះ ក៏នឹងតែខ្ញុំប្តេជ្ញា ជំណាស់បើខ្ញុំ

១ អដ្ឋកថាថា អាមត្តិវុត្តនិ ឈ្មោះថា អាមត្តិវេទបារាជិកំ ឬ អាមត្តិវេទមន្តិមបន្ត ។
 អាមត្តិវេទមន្តិម ឈ្មោះថា អាមត្តិវេទបារាជិកំ ឬ អាមត្តិវេទមន្តិមបន្ត ។

(១០២) ឯវត្ថុ ចន កំត្រូវ កាតត្បំ ។ ត្បូត្រៃ
 កិក្ខុតា បដិពលេន សង្ឃោ ញាមេតត្រោ សុណានុ
 មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្តាមេ កិក្ខុ សង្ឃមន្ទ្រ
 ត្បូតាយ អាមត្តិយា អនុយុត្តិយមាថា អវិជានិក្ខ
 បដិពាតតិ បដិពាតិកា អវិជានិក អត្រោ អត្ថា
 បដិចរតិ សម្បជានមុសា កាសតិ ។ យនិ សង្ឃស្ស
 មត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុតោ តស្សចាបិ
 យសិកាកម្មំ ករេយ្យ ។ ឯសា ត្រត្តិ ។ សុណានុ
 មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្តាមេ កិក្ខុ សង្ឃមន្ទ្រ
 ត្បូតាយ អាមត្តិយា អនុយុត្តិយមាថា អវិជានិក្ខ
 បដិពាតតិ បដិពាតិកា អវិជានិក អត្រោ អត្ថា
 បដិចរតិ សម្បជានមុសា កាសតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្តា
 មស្ស កិក្ខុតោ តស្សចាបិយសិកាកម្មំ ករេតិ ។
 យស្សយស្សតោ ១មតិ ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុតោ តស្សចា
 បិយសិកាកម្មស្ស ករេណំ សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស
 ចត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ មុតិយម្យំ ឯតមត្តំ រណមិ
 ។ បេ ។ តតិយម្យំ ឯតមត្តំ រណមិ ។ បេ ។ តតំ សង្ឃោ

(១០៤) ម្ចាស់កិក្ខុតិក្ខុយ តស្សចាបិយសិកាកម្ម សង្ឃត្រៃ
 ធ្វើយ៉ាងនេះ ។ កំត្រូវ កាតត្បំ ត្បូតាយ បដិពលេន សង្ឃោ ញាមេតត្រោ សុណានុ
 មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្តាមេ កិក្ខុ សង្ឃមន្ទ្រ
 ត្បូតាយ អាមត្តិយា អនុយុត្តិយមាថា អវិជានិក្ខ
 បដិពាតតិ បដិពាតិកា អវិជានិក អត្រោ អត្ថា
 បដិចរតិ សម្បជានមុសា កាសតិ ។ យនិ សង្ឃស្ស
 មត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុតោ តស្សចាបិ
 យសិកាកម្មំ ករេយ្យ ។ ឯសា ត្រត្តិ ។ សុណានុ
 មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្តាមេ កិក្ខុ សង្ឃមន្ទ្រ
 ត្បូតាយ អាមត្តិយា អនុយុត្តិយមាថា អវិជានិក្ខ
 បដិពាតតិ បដិពាតិកា អវិជានិក អត្រោ អត្ថា
 បដិចរតិ សម្បជានមុសា កាសតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្តា
 មស្ស កិក្ខុតោ តស្សចាបិយសិកាកម្មំ ករេតិ ។
 យស្សយស្សតោ ១មតិ ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុតោ តស្សចា
 បិយសិកាកម្មស្ស ករេណំ សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស
 ចត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ មុតិយម្យំ ឯតមត្តំ រណមិ
 ។ បេ ។ តតិយម្យំ ឯតមត្តំ រណមិ ។ បេ ។ តតំ សង្ឃោ

ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុនោ តស្សនាមិយសិកាយ កម្មំ ខមតិ
 សង្កស្ស តស្ថា តុណ្ហិ ។ ឯវមេតំ នាយោមីតំ ។ ឥនំ វុទ្ធិតិ
 ភិក្ខុវេ អធិការណី វុបសន្តំ ។ កេន វុបសន្តំ ។ សម្មទា
 វិនយេន ច តស្សនាមិយសិកាយ ច ។ ភិក្ខុ តត្ថ
 សម្មទាវិនយស្មិ ។ សង្កសម្មទតា ធម្មសម្មទតា វិន-
 យសម្មទតា បុគ្គលសម្មទតា ។ មេ ។ តា ច តត្ថ តស្ស
 នាមិយសិកាយ ។ យា តស្សនាមិយសិកាយ កម្មស្ស
 ភិវិយា ការណី ឧបគមនំ អជ្ឈបមតនំ អធិទិសថា
 អប្បដិក្ខានសថា អយំ តត្ថ តស្សនាមិយសិកាយ ។
 ឯវំ វុបសន្តំ ច ភិក្ខុវេ អធិការណី ការណេ ឧត្តោ-
 ជេតិ ឧត្តោជេតិ ចាចិត្តិយំ ។ ធម្មនាយេនោ ទិយ-
 តិ ទិយនតំ ចាចិត្តិយំ ។

(១១៥) អាចត្តាជិករណី ភាតិហិ សមថេហិ

សម្មតិ ។ អាចត្តាជិករណី ភិវា សមថេហិ សម្មតិ
 សម្មទាវិនយេន ច បដិក្ខាតតរណោ ច ភិណវត្តា-
 វកោ ច ។

ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ការធ្វើខ្លឹមស្សនាមិយសិកាម្តង ។ សមគ្រូដល់សង្ឃ
 ព្រះបាទនោះទើបសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមបំណងសេចក្តីនេះ ដោយ
 តាមស្រៀមយ៉ាងនេះ ។ ខ្ញុំបរិភូតាំងឡាយ នេះជាគម្រោងជា អធិ-
 ការណ៍ទ្រង់ហើយ ។ អធិការណ៍នោះទ្រង់ដោយធម៌អ្វី ។ ទ្រង់ដោយ
 សម្មទាវិនយ នឹងតស្សនាមិយសិកា ។ ចុះក្នុងសម្មទាវិនយនោះមានកត្ត
 ដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិនយ
 ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្មទាវិនយនោះ) ។ មេ ។ ក្នុងស្សនាមិ-
 យសិកាម្តងនោះមានកិរិយាធ្វើដូចម្តេច ។ ការធ្វើកិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត
 ការចូលទៅអែវមេ ការទទួល នឹងការមិនយាត់ហាមខ្លួនស្សនាមិយ-
 សិកាម្តងនោះ នេះជាភិរិយាធ្វើក្នុងស្សនាមិយសិកាម្តងនោះ ។ ខ្ញុំបរិភូត
 ទាំងឡាយ បើអធិការណ៍ទ្រង់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រូវចំណី
 រៀនវិញ ត្រូវរក្សាជនកុមារិក្ខិយៈ ។ ភិក្ខុអ្នកឱ្យទុះហើយត្រូវបំភាន់
 រៀនវិញ ត្រូវរិយកុមារិក្ខិយៈ ។

(១១៥) អាចត្តាជិករណី ទ្រង់ដោយសមថេហិ:ចំណីត ។ អាចត្តា-
 ជិករណី ទ្រង់ដោយសមថេហិ:ចំណីតិ សម្មទាវិនយ ឧបដិក្ខាតតរណោ ១
 ភិណវត្តាភ: ១ ។

[១០៦] សិយា អាមត្តានិករណំ ឯតំ សមនំ
អនាគម្ម តំណវត្តារតំ ធើរិយំ សមវេហិ សម្មេយ្យ
សម្មទាវិទយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ចាតិ ។ សិយា
តំស្ស វេទិយំ ។ យេថា កាចិ វិយ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ លហុតំ អាមត្តិ អាមត្តោ ហោតិ ។ កេន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុថា ឯតំ ភិក្ខុំ ទុបសន្តិមិត្តា ឯតំសំ ទុត្តរសន្តិ
ការិក្កា ទុត្តិដិកំ ចិសិដិក្កា អញ្ញលី បត្តហោត្វា ឯវេស្ស
វេទិយេន អហំ អាវុសា ឥត្តន្តមិ អាមត្តិ អាមត្តោ តំ
បដិទេសេមិតំ ។ កេន វត្តត្វោ បស្សសិតិ ។ អាម
បស្សមិតំ ។ អាយតិ សិវេយ្យុសិតិ ។ ឥនំ វត្តតិ ភិក្ខុវេ
អនិករណំ វុបសន្តិ ។ កេន វុបសន្តិ ។ សម្មទាវិ-
យេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច ។ តិញ្ញា តន្ត សម្មទាវិ-
នយស្ស ។ ធម្មសត្តទតា វិទយសម្មទតា បុគ្គលសម្ម-
ទតា ។ ថេ ។ កា ច តន្ត បុគ្គលសម្មទតា ។ យេន ច
ទេសេតិ យស្ស ច ទេសេតិ ទុកោ សម្មទិត្តតា ហោតិ

[១០៦] អាមត្តិការណិមិន តុបកាស្រយសមថៈ ទ គី តំណវត្តារតៈ
គ្រាន់តែម្ខាងមួយសមថៈ កិយោនី គី សម្មទាវិទយ ទ បដិញ្ញាតករណៈ ទ
កំពាន ។ កាស្យវិវេសបណ្ឌិតធម្មតោលថា តំពាន ដូច្នេះ ។ កាស្យនោះគឺ
ដូចសិវិដ្ឋត្រង់បទណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានោះត្រូវ
លហុកមត្តិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះធម្មចូលទៅកេភិក្ខុ ទ រូប
ហើយធ្វើចិវនៀនស្នាម្នាក់ គន្ថយប្រាហានដ្ឋន្តអញ្ញលីទៀតហើយកោល
យោនីនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់លោកមានតាយ ខ្ញុំត្រូវអាមត្តិឈ្នះនេះ
ហើយ សូមសិវិដ្ឋតាមភិក្ខុនោះចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលអាមត្តិនោះត្រូវតោល
ថា លោកយំញូច្នោះ ។ ភិក្ខុអ្នកសិវិដ្ឋធ្វើថា កុរុណា ខ្ញុំយំញូហើយ ។
ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រូវប្រាប់ថា លោកត្រូវសង្រួមទៅទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះគឺជាឧទាហរណ៍ម្ខាងមួយ ។ អធិករណីនោះ
ម្ខាងមួយធម្មិក្ខុ ។ ម្ខាងមួយសម្មទាវិទយ នឹងបដិញ្ញាតករណៈ ។
ចុះក្នុងសម្មទាវិទយនោះមានគន្ថិដូចម្តេច ។ ការចិញ្ចឹមមុខធម៌ ការចិញ្ចឹម
មុខវិទយ ការចិញ្ចឹមមុខបុគ្គល (ជាអន្តិក្នកសម្មទាវិទយនោះ) ។ ថេ ។
៦ ការចិញ្ចឹមមុខបុគ្គលក្នុងសម្មទាវិទយនោះគឺដូចម្តេច ។ បុគ្គលទាំងពីររូប
- វិវេសសិវិដ្ឋតាមត្រង់ផលគ្នានឹងគ្នា ក៏មាននៅក្នុងទីចិញ្ចឹមនោះ ។ នេះហៅថា

ត្រូវត្រា បស្សនីតិ ។ អាម បស្សនីតិ ។ អាមតិ សំ-
 វាយ្យាសីតិ ។ វង្សិ វ្រុតំ វិក្កុវេ អធិការណំ វ្រុបសន្តំ ។
 កោល វ្រុបសន្តំ ។ សម្មាវាទិយេ ១ ១ បដិញ្ញាតតារណោ ១
 ១ ។ កិញ្ច តត្ថ សម្មាវាទិយស្មី ។ ធម្មសម្មាទតា
 វិទយេសម្មាទតា បុគ្គលសម្មាទតា ។ យេ ។ កា ១ តត្ថ
 បុគ្គលសម្មាទតា ។ យោ ១ ទេសេតិយស្ស ១ ទេសេតិ
 ឧកោ សម្មាទតា ហោន្តំ អយំ តត្ថ បុគ្គលសម្មាទតា ។
 កិញ្ច តត្ថ បដិញ្ញាតតារណាស្មី ។ យោ បដិញ្ញាតតារ-
 ណាស្ស កម្មស្ស កិរិយា តារណំ ឧបសម្ព័នំ អដ្ឋបក-
 មនំ អធិវិសេសា អប្បដិញ្ញាសនា វង្សិ តត្ថ បដិញ្ញា-
 តតារណាស្មី ។ វិវំ វ្រុបសន្តំ ១ វិក្កុវេ អធិការណំ
 បដិញ្ញាហារោ ឧត្តោដេតិ ឧត្តោដេតំ ចាចិត្តិយំ ។
 វិវេញ វិ លកេដ វិទ្ធជំ កុសលំ ចោ ១ លកេដ
 កេដ វិក្កុវេ វិក្កុវា សង្ឃំ ឧបសន្តមិត្តា វិក្កុវេ
 ឧត្តរសន្តំ ករិត្តា វ្រុតំ វិក្កុវេ ចាទេ វ្រុត្តា ឧត្ត-
 វិក្កុវេ វិសិទ្ធិត្តា អញ្ញាលី បត្តិហិត្តា វិវេស្ស វេទិយោ

ត្រូវត្រា វង្សិ វ្រុតំ វិក្កុវេ អធិការណំ វ្រុបសន្តំ ។
 ហើយ ។ កិញ្ច តត្ថ សម្មាវាទិយស្មី ។ ធម្មសម្មាទតា
 វិទយេសម្មាទតា បុគ្គលសម្មាទតា ។ យេ ។ កា ១ តត្ថ
 បុគ្គលសម្មាទតា ។ យោ ១ ទេសេតិយស្ស ១ ទេសេតិ
 ឧកោ សម្មាទតា ហោន្តំ អយំ តត្ថ បុគ្គលសម្មាទតា ។
 កិញ្ច តត្ថ បដិញ្ញាតតារណាស្មី ។ យោ បដិញ្ញាតតារ-
 ណាស្ស កម្មស្ស កិរិយា តារណំ ឧបសម្ព័នំ អដ្ឋបក-
 មនំ អធិវិសេសា អប្បដិញ្ញាសនា វង្សិ តត្ថ បដិញ្ញា-
 តតារណាស្មី ។ វិវំ វ្រុបសន្តំ ១ វិក្កុវេ អធិការណំ
 បដិញ្ញាហារោ ឧត្តោដេតិ ឧត្តោដេតំ ចាចិត្តិយំ ។
 វិវេញ វិ លកេដ វិទ្ធជំ កុសលំ ចោ ១ លកេដ
 កេដ វិក្កុវេ វិក្កុវា សង្ឃំ ឧបសន្តមិត្តា វិក្កុវេ
 ឧត្តរសន្តំ ករិត្តា វ្រុតំ វិក្កុវេ ចាទេ វ្រុត្តា ឧត្ត-
 វិក្កុវេ វិសិទ្ធិត្តា អញ្ញាលី បត្តិហិត្តា វិវេស្ស វេទិយោ

អហំ កន្តេ ឥត្តញ្ញាមិ អាចង្គិកេ អាចង្គិកេ ឥ បដិទេសេបិតិ ។
 ក្សត្រេន កិក្ខុតា បដិទេសេន សង្ឃោ ញ្ញាបេតញ្ញា
 សុណាតុមេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តញ្ញាមោ កិក្ខុ អាចង្គិកេ
 សាតិ អិតំ ឧត្តាធិការេតិ ទេសេតិ ។ យនំ សង្ឃស្ស
 បត្តកាលំ អហំ ឥត្តញ្ញាមស្ស កិក្ខុតា អាចង្គិកេ បដិក្ខុ-
 ញ្ញាយ្យន្តំ ។ ភេន ឥត្តញ្ញា បស្សបិតិ ។ អាម បស្ស-
 មិតិ ។ ហយតិ សំវយ្យសិតិ ។ ឥដិ វុត្តតំ កិក្ខុវេ
 អធិការេណំ វូបសន្តំ ។ ភេន វូបសន្តំ ។ សម្មចារិ-
 ទយេន ច បដិកាតករេណេន ច ។ តិញ្ច តត្ថ សម្ម-
 ចារិទយស្មិ ។ សង្ឃសម្មទតា ធម្មសម្មទតា វិទយ-
 សម្មទតា បុគ្គលសម្មទតា ។ ថេ ។ ឃី វូបសន្តំ ទេ
 កិក្ខុវេ អធិការេណំ បដិកាតាមោ ឧត្តាជេតិ ឧត្តាជ-
 ទតំ ចាតិក្ខុយំ ។ ធន្ធាយកោ ទិយតិ ទិយទតំ
 ចាតិក្ខុយំ ។

ចត្តក្រព្រះសង្ឃវិចារិម វុត្តក្រព្រះសង្ឃវិចារិម វុត្តក្រព្រះសង្ឃវិចារិម វុត្តក្រព្រះសង្ឃវិចារិម
 អាចង្គិកេនាមេតញ្ច ។ កិក្ខុអុកណ្ណា ប្រចតិពាលក្រវាដ្យ្យិសង្ឃថា ចត្តក្រព្រះ
 សង្ឃវិចារិម សម្មសង្ឃស្តាចំវុត្ត កិក្ខុឈ្មោះនេះទិកាយិញ្ញាវិកាចង្គិ ចាតិក្ខុ
 កាចង្គិ ធ្វើកាចង្គិឱ្យនាយ សំដៃនាយកិក្ខុ ។ ព័ត្តមានកាលដ៏សម្បត្ត
 ថលសង្ឃវិចារិម វុត្តក្រព្រះសង្ឃវិចារិម វុត្តក្រព្រះសង្ឃវិចារិម ។ កិក្ខុអុក
 ទុលានាគ្រវាភាលថា រោកាយិញ្ញាវិចារិម ។ កិក្ខុអុកសំដៃនាយកិក្ខុ
 កុណា វុត្តិយិញ្ញាវិចារិម ។ កិក្ខុអុកទុលាគ្រវាប្រាប់ថា រោកាយិញ្ញាវិចារិម
 តេវេទៀតទុះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវិចារិម ទេនេតេនេហៅថា អធិការេណំ
 ក្រាប់ហើយ ។ អធិការេណំ ក្រាប់ហើយធម៌ក្ខុ ។ ក្រាប់ហើយសម្មចារិក្ខុ
 បដិកាតករេណេ ។ ក្ខុសម្មចារិក្ខុនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះ
 មុនសង្ឃការចំពោះមុនធម៌ ការចំពោះមុនវិចារិម ការចំពោះមុនបុគ្គល (ថា
 អង្គក្ខុសម្មចារិក្ខុនោះ) ។ ថេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវិចារិម បើអធិការេណំ ក្រាប់
 យំនិទេហើយ កិក្ខុអុកទុលាគ្រវាប្រាប់សិរិទៀតវិញ គ្រវាភាលនកុចិ-
 ក្ខុយះ ។ កិក្ខុអុកទុលាគ្រវាប្រាប់សិរិទៀតវិញ គ្រវាភាលនកុចិក្ខុយះ ។

អាយស្មន្តានពោរ អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃ-
មជ្ឈេ តិណវត្តារកោ ធនេសយ្យំ វេយ្យោ ធម្មវដ្តំ
វេយ្យោ តិហិប្បជិសិយុក្កន្តំ ។

(១០៨) អតិបរសំ ឯកោតាបក្កំកាចំ ភំក្កុដំ
ព្យុត្តេន ភិក្កុតា បដិពលេន សកោ បក្កោ ញាបេកតោ
សុណន្ត មេ អាយស្មន្តា អត្តាកំ អណ្ណានជាតាចំ កល-
ហជាតាចំ វិវាទបន្ទាចំ វិហាតិ ពហំ អស្សាមណាតំ
អដ្ឋាចំណំ កាសិវចរក្កន្តំ ។ សរេ មយំ ភំហហិ
អាមត្តិហិ អត្តាមតា កាវស្សាម សិយាមិ តំ អទិករណំ
កត្តុត្ថាយ កត្តុតាយ ភេតាយ សំវត្តេយ្យ ។ យតា-
យស្មន្តាចំ បត្តកាស្មំ អហិ យោ ថេវ អាយស្មន្តាចំ អាមត្តិ
យោ ច អត្តនោ អាមត្តិ អាយស្មន្តានពោរ អត្តាយ
អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តារកោ ធនេ-
សេយ្យំ វេយ្យោ ធម្មវដ្តំ វេយ្យោ តិហិប្បជិសិយុក្កន្តំ ។

តិណវត្តារកោ ក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកមាន
កាយុតាំងខ្យងផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង វៀរលែងតែកាបក្ក
ដែលមានទោសធំ វៀរលែងតែកាបក្កដែលជាគិហិប្បជិសិយុក្កចេញ ។

(១០៨) បណ្តាកិក្កុតាំងខ្យង ដែលជាបក្កក្នុងមួយគ្នាមានទៀត
កិក្កុត្តស្សាសប្រតិកលត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់របស់ខ្លួនថា លោកមានកាយុតាំង
ខ្យងច្បាស់ប៉ុន្តែ កាលដែលយើងតាំងខ្យងទាំងឡាយហេតុល្អោះទោស
ដែលគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាបាធាទោសនឹងព្យាយាមធ្វើស្មើស្ម័គ្រចំ
មិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ច្រសឹមមើលយើងតាំងខ្យងទាំងឡាយ
នឹងគ្នាច្បាស់ដោយកាបក្កតាំងខ្យងនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះ
អញ្ជីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីកិណាច ដើម្បីចំបែក(សង្ឃ) ។
បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់លោកមានកាយុតាំងខ្យងហើយ ខ្ញុំកម្ម
សំដែងកាបក្ករបស់លោកមានកាយុតាំងខ្យងផង កាបក្ករបស់ខ្លួនខ្ញុំផង
ដោយតិណវត្តារកោក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក
មានកាយុតាំងខ្យងផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង វៀរលែងតែកាបក្ក
ដែលមានទោសធំ វៀរលែងតែកាបក្កដែលជាគិហិប្បជិសិយុក្កចេញ ។

(១១៧) ឯកោតាមត្ថំកាចំ ភិក្ខុបិ ឡត្តេន
 កំត្តុយា ចជំនលេន សាដ្ឋិ ញាមេតេវា សុណាតុ
 មេ កន្តេ សាដ្ឋិ អន្តាភំ កណ្ឌាទជាតាចំ កលហជាតាចំ
 វិភាមញាចំ វិហារតំ ធម៌ំ អស្សាមណាភំ អដ្ឋា-
 ចំណ្ហំ កាសិកមវិក្កង្គំ ។ សទេ មយំ ឥមាហិ អាមត្តិ-
 ហិ អញ្ញមត្តំ កាមស្សាម សយាមិ តំ អចំការណំ
 កត្តុឡកាយ វាឡកាយ ភេតាយ សំវត្តយ្យ ។ យនិ
 សដ្ឋិស្ស បត្តកាលំ អហំ យា យេវ ឥមេសិ អាយ-
 ស្មញាចំ អាមត្តិ យា ច អន្តោនោ អាមត្តិ ឥមេសត្ថោវ
 អាយស្មញាចំ អន្តាយ អន្តោនោ ច អន្តាយ សដ្ឋិមាដ្ឋិ
 វិណយសាស្ត្រេន ធមេសយ្យំ វេចេត្វា ធុស្សវដ្ឋិ វេចេត្វា
 កិហិច្ឆជំសយ្តត្តំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ
 កន្តេ សាដ្ឋិ អន្តាភំ កណ្ឌាទជាតាចំ កលហជាតាចំ
 វិភាមញាចំ វិហារតំ ធម៌ំ អស្សាមណាភំ អដ្ឋាចំណ្ហំ
 កាសិកមវិក្កង្គំ ។ សទេ មយំ ឥមាហិ អាមត្តិហិ

(១១៨) ចណ្ណភិក្ខុចាំនិ ឡាយវេលជាបច្ចុប្បន្នជាមួយគ្នា ភិក្ខុអកណ្ណស
 ប្រតិពលត្រូវត្រៀមសិក្សាថា ចក្រប្រាសាស្ត្រដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 កាលវេលាយើងភិក្ខុឡាយនាំគ្នាបន្តិហេតុឈ្មោះពាស័វទេនតា កំទានប្រ-
 ត្រឹមតាចារ បាទោលនិកព្យាយាមធ្វើល្អសន្យាភិក្ខុមិនមែនជាចេស័ស-
 មណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងកាន់គ្នានឹងត្រូវធ្វើដោយ
 អាមត្តិភិក្ខុឡាយនេះកំទានដែរ កែអចំការណ៍នេះឱ្យប្រត្រឹមត្រូវដើម្បី
 សេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីអំណាច ដើម្បីចែក(សន្សំ) យើងមានកាលដ៏សម
 គួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំចង់សំដែងអាមត្តិចេស័សណាមានកាយុ ភិក្ខុឡាយ
 នេះផង អាមត្តិចេស័សខ្ញុំផង ដោយវិណយសាស្ត្រ ក្នុងកណ្ឌាលដ៏សុប្ប
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក មានកាយុភិក្ខុឡាយនេះផង ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង វៀរវែលនៃកាយុភិក្ខុដែលមានពាសចំ វៀរវែលនៃ
 កាយុភិក្ខុដែលជាភិក្ខុយុវសិយុត្តចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ ចក្រប្រាសាស្ត្រ
 ដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលវេលាយើងភិក្ខុឡាយនាំគ្នាបន្តិហេតុ
 ឈ្មោះពាស័វទេនតា ហើយបាទប្រត្រឹមតាចារ បាទោលនិកព្យាយាម
 ធ្វើល្អសន្យាភិក្ខុមិនមែនជាចេស័សមណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើង
 ភិក្ខុឡាយនឹងកាន់គ្នានឹងត្រូវធ្វើ ដោយអាមត្តិភិក្ខុឡាយនេះកំទានដែរ

អញ្ញាមញ្ញំ កាវេស្សានម សិយាមិ តំ អនិកាវណំ កត្តា-
 ឡកាយ វិឡកាយ វេណាយ វិសិវត្តេយ្យ ។ អហំ យា
 វេវ វេវេសំ អាយស្មញ្ញានំ អាចត្តំ យា ធម អត្តោ
 អាចត្តំ វេវេសញ្ញេវ អាយស្មញ្ញានំ អត្តាយ អត្តោ ធម
 អត្តាយ សធម្មទដ្ឋេ តិណវត្តារកោ ធមសេមិ វេវេត្តា
 ធុល្លវដ្ឋិ វេវេត្តា តិហិប្បដិសិយុត្តំ ។ យស្សាយស្មតោ
 ទមតិ អញ្ញាតំ វេវេសំ អាចត្តំ វេវេសធម្មទដ្ឋេ តិណវត្តា-
 វកោ ធមសតា វេវេត្តា ធុល្លវដ្ឋិ វេវេត្តា តិហិប្បដិសិ-
 យុត្តំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ទត្តមតិ សោ កាសយ្យ ។
 ធមសតា អញ្ញាតំ វេវេសំ អាចត្តំ យោ សធម្មទដ្ឋេ តិណ-
 វត្តារកោ វេវេត្តា ធុល្លវដ្ឋិ វេវេត្តា តិហិប្បដិសិយុត្តំ
 ទមតិ សធម្មស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។ វេវេសតំ ធារយាមិ តិ ។

តែគតិកាលំនោះ ធម្មប្រត្រិក្ខាវេវេវេសេចត្តិវេវេសុ ធម្មប្រតិកាលម
 ធម្មប្រតិក (សិទ្ធិ) ។ ខ្ញុំសូមសំដែងកាចត្តិវេវេសំលោកមានកាយុចំន
 ឡាយនេះផង កាចត្តិវេវេសំខ្ញុំខ្ញុំផង ដោយតិណវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំ
 សិទ្ធិ ធម្មប្រយោជន៍ដល់លោកមានកាយុចំនឡាយនេះផង ធម្មប្រ-
 យោជន៍ដល់ខ្ញុំខ្ញុំផង រឿរលែងតែកាចត្តិវេវេសំមានទោសចំ រឿរលែងតែ
 កាចត្តិវេវេសំជាតិហិប្បដិសិយុត្តចេញ ។ ការសំដែងកាចត្តិវេវេសំឡាយនេះ
 យេសំយើងចំនឡាយដោយតិណវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសិទ្ធិ រឿរលែង
 តែកាចត្តិវេវេសំមានទោសចំ រឿរលែងតែកាចត្តិវេវេសំជាតិហិប្បដិសិយុត្ត
 ចេញ ។ ការសំដែងកាចត្តិវេវេសំនេះសមគួរដល់លោកមានកាយុអង្គណា លោក
 មានកាយុអង្គនោះ ត្រូវស្រៀម មិនសមគួរដល់លោកមានកាយុអង្គណា
 លោកមានកាយុអង្គនោះធម្មប្រតិកាលទៀង ។ កាចត្តិវេវេសំឡាយនេះ យើង
 ចំនឡាយបានសំដែងហើយ ដោយតិណវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសិទ្ធិ
 រឿរលែងតែកាចត្តិវេវេសំមានទោសចំ រឿរលែងតែកាចត្តិវេវេសំជាតិហិ-
 ប្បដិសិយុត្តចេញ ការសំដែងនេះសមគួរដល់សិទ្ធិ ព្រោះហេតុនោះទើប
 សិទ្ធិស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចំខ្ញុំកាសចត្តិវេវេសំនេះ ដោយអាការស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

ទំនួកវិធានក្នុងកំ

ទំនួកវិធានក្នុងកំ

[១១១] គេន សមយេន ពុទ្ធា កកក កដកមោ
វិហារតិ វេជ្ជវេន កលទ្ធកាចិវិដេ ។ គេន ទោ មន
សមយេន ធម្មតិយា កិក្ខុ ធម្មាយមាធា រុក្ខុ កាយ
ទុក្ខសេន្តិ ឡម្យ ពាហុម្យ^(១) ឡម្យ មិដ្ឋិម្យ ។ មនុស្សា
មស្សិទ្ធា^(២) ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កចំ ហំ ធាម
សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មាយមាធា រុក្ខុ កាយ
ទុក្ខសេស្សន្តិ ឡម្យ ពាហុម្យ ឡម្យ មិដ្ឋិម្យ សេយ្យ-
ដាមិ មល្លមុដ្ឋិកា កាមប្បដវតិ^(៣) ។ អស្សោសុំ ទោ
កិក្ខុ គេសំ មនុស្សាចិ ទុដ្ឋាយន្តាចំ ទិយន្តាចំ
វិចារេន្តាចំ ។ ថេ ។ អដទោ គេ កិក្ខុ កកក ឯតថត្តិ
អាវោសេសុំ ។ អដទោ កកក ឯតស្មី ចិចារេ ឯតស្មី
មករណោ កិក្ខុសង្ឃំ សន្តិចារាមេត្វា កិក្ខុ មដិមុច្ចិ
សច្ចិ កិក្ខុ កិក្ខុវេ ធម្មតិយា កិក្ខុ ធម្មាយមាធា រុក្ខុ
កាយ ទុក្ខសេន្តិ ឡម្យ ពាហុម្យ ឡម្យ មិដ្ឋិម្យតិ ។

[១១១] សមយេនោះ ព្រះពុទ្ធបាទព្រះភោគច្រន់គង់នៅវត្តវេជ្ជវេន
ជាគណនុកម្មវិបស្សន ទៀបច្រៀនវេជ្ជវេន ។ សមយេនោះនឹង ពុកពូក្ខិយ-
កិក្ខុនាំគ្នាភ្នំគតិកហើយគ្រុឌសកាយ ច្រន់ភ្នំវេន្តិ ដើមវេន្តិ ច្រៀនវេន្តិ ឬន្តិ
វេន្តិ ធីមរាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយទាំងឡាយហើយ កិក្ខុសកាយ
កិក្ខុវេន្តិ មនុស្សទាំងឡាយ ពុកសមណៈជាសក្យបុត្តិយមិនសមរម្យនឹងមនុស្ស
ចិត្តគ្រុឌសកាយ ច្រន់ភ្នំវេន្តិ ដើមវេន្តិ ច្រៀនវេន្តិ ឬន្តិវេន្តិ ធីមរាយ ដូច
អ្នកប្រដាល់ ឬដូចពុកមនុស្សម្នាក់នៅក្នុងគ្រុឌ ដែលជាអ្នកទូលំទូលាយនឹងការ
ប្រដាល់កាយដូច្នោះសោះ ។ ពួកកិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពុទ្ធិភោគ
ភោគ កិក្ខុវេន្តិ មនុស្សទាំងឡាយ ។ ព្រះនោះ កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ប្រាមប្រមុខ
ទូលសេចក្តីនោះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភោគ ។ ព្រោះនិទាននោះ ដំណើរនោះ
ព្រះមាតាព្រះភោគច្រន់វេន្តិច្រៀនភ្នំគតិកហើយ ច្រន់ស្ថាបនាក្នុងកិក្ខុ ក្នុង
វេន្តិនោះថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ទូល ពុកពូក្ខិយកិក្ខុនាំគ្នាភ្នំគតិក
ដុសសកាយច្រន់ភ្នំវេន្តិ ដើមវេន្តិ ច្រៀនវេន្តិ ឬន្តិវេន្តិ ធីមរាយ ភិក្ខុវេន្តិ

១ ទេវបិយយោគោ កាយឡិទិ ចារេ អាគគោ ។ ២ គយ ចារេ ខ. ម. យោគោល
ទិស្សតិ ។ ៣ ទេវបិយយោគោល គាមចេត្តិភិទិ ចារេ ។

សន្តិ ភក្តាភិ ។ វិការហំ ពុត្តោ ភក្តា អនុច្ឆរិតិ^(១)
 កិក្ខុវេ តេសំ ហោយវុរិសាទំ អនុលោមិកិ អប្ប-
 ជំរុបំ អស្សាមណកំ អក្កប្បិយំ អកាណិយំ កតិ ហិ
 ធាម តេ កិក្ខុវេ ហោយវុរិសា ធម្មាយមាតា កុក្កុ
 កាយំ ឧក្ខំសេស្សន្តំ ឧវុម្បិ កាហុម្បិ ឧវុម្បិ បិដ្ឋិម្បិ ធនំ
 កិក្ខុវេ អប្បសន្តាមំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិការហំត្វា
 ធម្មិ កតិ កត្វា កិក្ខុ កមាទុសំ ធនំ កិក្ខុវេ ធម្មាយ-
 មាធន^(២) កុក្កុ កាយោ ឧក្ខំសេត្តោ យោ ឧក្ខ-
 សេយ្យ កាបតិ ធុក្កដស្សនិ ។

[១១២] ភក្ត វោ បទ សមយេន ធម្មតិយា កិក្ខុ
 ធម្មាយមាតា ធម្មេ កាយំ ឧក្ខំសេស្សន្តំ ឧវុម្បិ កាហុម្បិ
 ឧវុម្បិ បិដ្ឋិម្បិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ
 កតិ ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មាយ-
 មាតា ធម្មេ កាយំ ឧក្ខំសេស្សន្តំ ឧវុម្បិ កាហុម្បិ
 ឧវុម្បិ បិដ្ឋិម្បិ សេយ្យជាមិ មនុស្សុដ្ឋិកា កាមច្ឆដ-
 វាតិ ។ អស្សេសុំ វោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សាទំ

១ ឧ. ឧទុយ្យំ ។ ២ និកោ បំ វេយ្យធម្មៈធម្មៈកេសុ កិក្ខុកតិ ធាហេ បក្កាយតិ ។

កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំខ្លួនថា ចរិត្រព្រះពោធិ្ធរ្តះភាគ ភិក្ខុមេ ។
 ព្រះពុទ្ធពោធិ្ធរ្តះភាគច្រើនបន្ទាសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កំរើកេសំហោយ-
 បុរសទាំងនោះជាកំរើមិមសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវវិចច មិនមែន
 ជាបេសំសមណៈ មិនអប្បិ មិនអួរធ្វើឡើយ នៃកិក្ខុទាំងឡាយ ហោយបុរស
 ទាំងនោះមិមសមបើនឹងមកនាំគ្នាផ្គុំគ្នា ត្រូវសកាយត្រង់ក្បែរខ្លះ ដើម
 ដៃខ្លះ ច្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹងដើមរយៈទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កំរើកេសំមិន
 មែននាំឱ្យកើតសព្វគ្រោះថ្នាក់ដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
 លុះច្រើនបន្ទាសហើយកំរើកេសំថា ក្រាស់កេសំកិក្ខុទាំងឡាយចេតថា ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុផ្គុំគ្នាមិនត្រូវត្រូវសកាយនឹងដើមរយៈទេ កិក្ខុណា
 ត្រូវស ត្រូវកេសំកេសំ ។

[១១២] សម័យនោះឯង ពួកពុទ្ធគ្នាម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវសកាយ
 ត្រង់ក្បែរខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ច្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹងសសរ^(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយ
 កំរើកេសំចោស គំរើម្យិល ចន្តុះចង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយមិម
 សមបើនឹងផ្គុំគ្នាត្រូវសកាយត្រង់ក្បែរខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ច្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹង
 សសរ ដូចអ្នកប្រដាប់ ដូចពួកមនុស្សគ្នានាំគ្នាផ្គុំគ្នា ដែលជាអ្នកខ្វល់
 ខ្វាយនឹងការប្រដាប់កាយសោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយពុទ្ធពោធិ្ធរ្តះភាគ

១ សសរនៃសេនេនោះទុកក្បែរកំរើសម្រាប់ផ្គុំគ្នា ។

ឧត្តរាយន្តរំ ទិយន្តរំ វិចារេន្តរំ ។ មេ ។ អថេនា
 តេ ភិក្ខុ កករោ ឯតមន្តិ អាគេចេសិ ។ មេ ។ សន្តិ
 ភិក្ខុវេ ។ មេ ។ សន្តិ កករាតិ ។ វិចារហិត្វា ធម្មិ កាដិ
 កាត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ នហាយមាទេន
 ថម្ពេ កាយោ ឧត្តរិសេតាទ្វាយោ ឧត្តរិសេយ្យ អាមត្តិ
 ឧត្តរិសេយ្យ ។

[១១៣] តេន ទោ បន សមយេន ធម្មនិយា ភិក្ខុ
 នហាយមាទា កុរុត្ត កាយិ ឧត្តរិសេន្តិ ឧត្តរិ កាហុម្បិ
 ឧត្តរិ ចិដ្ឋម្បិ ។ មនុស្សា ឧត្តរាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ
 កាដិ ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា នហាយមាទា
 កុរុត្ត កាយិ ឧត្តរិសេស្សន្តិ ឧត្តរិ កាហុម្បិ ឧត្តរិ
 ចិដ្ឋម្បិ សេយ្យជាមិ មល្លម្ពុត្តិកា កាមប្បដកតិ ។ មេ ។
 ន ភិក្ខុវេ នហាយមាទេន កុរុត្ត កាយោ ឧត្តរិសេតាទ្វា
 យោ ឧត្តរិសេយ្យ អាមត្តិ ឧត្តរិសេយ្យ ។

ភិក្ខុកោលេចោស ភិវេជ្យិល ចន្ទុបង្កប់ ។ មេ ។ វេណនោ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ភិក្ខុបបន្តិទូលសេត្តិម្បិ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 គ្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមែនឬ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាច
 បន្តិទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុមែន ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើពន្លាថា ប្រគ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឬតទឹកមិនត្រូវគ្រឿងសកាយនឹងសសរទេ ភិក្ខុ
 ណាគ្រឿងស ត្រូវតាមត្តិទុកដ ។

[១១៣] សម័យនោះឯង ពួកនរណាភិក្ខុទាំងឡាយមិនត្រូវស
 កាយ ត្រង់ក្តៅខ្លះ ដើម្បីជុះ ទ្រង់ខ្លះ ខ្នងខ្លះនឹងជញ្ជាំង ។ មនុស្ស
 ទាំងឡាយក៏ពោលពោស ភិវេជ្យិល ចន្ទុបង្កប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យ-
 បុត្តិយមិនសមចំនឹងមកនឹងទឹកគ្រឿងសកាយ ត្រង់ក្តៅខ្លះ ដើម្បីជុះ ទ្រង់ខ្លះ
 ខ្នងខ្លះនឹងជញ្ជាំង ដូចអ្នកប្រដាប់ ឬដូចពួកមនុស្សអ្នកទៅ ក្នុងក្រុង
 ដែលជាអ្នកទូលំទូលាយនឹងការប្រដាប់កាយសោះ ។ មេ ។ ព្រះមានបុណ្យ
 ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឬតទឹក មិនត្រូវគ្រឿងសកាយនឹង
 ជញ្ជាំងទេ ភិក្ខុណាគ្រឿងស ត្រូវតាមត្តិទុកដ ។

[១១២] គេង ទោ បទ សមយេន ធាតុត្តិយោ កិក្ខុ
 ធម្មាយមាណៈ អដ្ឋានេ ធម្មាយន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារេន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យជាថិ តិហិ តាមគោ-
 តិលាតិ ។ អស្សាសុំ ទោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
 ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ មេ ។ អថទោ តេ
 កិក្ខុ កករតោ ឯតមន្តំ អាណេសុំ ។ មេ ។ សត្តំ តិរ
 កិក្ខុវេ ។ មេ ។ សត្តំ កករតិ ។ មេ ។ វិចារេន្តា ធម្មិ
 តេថិ កក្ខា កិក្ខុ អាមន្តសំ ន កិក្ខុវេ ធម្មាយមាណៈ
 អដ្ឋានេ ធម្មាយិតត្ថំ យោ ធម្មាយេយ្យ អាមត្តិ ធម្មា-
 ជស្សាតិ ។

[១១៣] គេង ទោ បទ សមយេន ធាតុត្តិយោ កិក្ខុ
 កក្ខុប្បាត្ថុតេន ធម្មាយន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ

[១១៤] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុកាលស្វិតទឹក ក៏នាំគ្នា
 ពេញភ្នែកទឹម៉ែធុត្តិ^(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពាលទោសនិរេវៀលបន្ត
 ចង្កាប់ថា ។ មេ ។ ដូចជាពួកគ្រូហស្តកថាវិភាគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បានឮមនុស្សទាំងនោះ ក៏ពុំនិពោលទោស និរេវៀល បន្តចង្កាប់ ។ មេ ។
 ត្រាតោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំខ្យល់សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះពោធិ
 ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយពិតមែនឬ
 ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំខ្យល់ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន
 ។ មេ ។ លុះទ្រង់ប្រោសហើយទ្រង់ធ្វើដំបូកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលស្វិតទឹក មិនប្រើប្លែកក្នុងទឹម៉ែ
 ធុត្តិទេ ភិក្ខុណាស្វិត ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។

[១១៥] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុនាំគ្នាស្វិតទឹក ហើយលើ
 វែលគេធ្វើជាវែនធុត្តិ^(២) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពាលទោស និរេវៀល

១ លើវែលគេយកទៅដាក់ធ្វើជាវែនធុត្តិ ហើយទូលធុត្តិមានស្នាមជិតខ្ពស់ដូចជាព្រឡា
 ធាត្រង្គ ហើយដំបូកទុកព្រះកំណត់សម្រាប់ដូកទឹក ហៅថា ទឹម៉ែធុត្តិ មនុស្សយកព្រឡាដំបូក
 ទៅដាក់ក្នុងវែនធុត្តិទោះហើយព្រឡាដុះកាយ ។ ២ លើវែលគេធ្វើដូចជាវែនធុត្តិហើយគេ
 ក្លែងទុកព្រឡាដំបូកសម្រាប់ដូកទឹក មនុស្សទាំងឡាយយកព្រឡាដំបូកទៅដាក់កំណត់លើ
 នោះ ហើយព្រឡាដុះកាយដោយលើនោះ (អដ្ឋកថា) ។

ខុណ្ឌវិទ្យា ធម្មបទដ្ឋកថា ធម្មបទដ្ឋកថា

ពារទេស្តិ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ ភិហិ កាមភោគិទោតិ ។
អស្សាស្សំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
ទិយន្តានំ វិហារទេស្តិ ។ មេ ។ អនិទោ តេ ភិក្ខុ ភកវភោ
វិភមត្តិ អាណេស្សំ ។ មេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ កុដ្ឋយានុកោ
ឧហាយិតត្វិ យោ ឧហាយេយ្យ អាចត្តិ ធុត្តដស្សាតិ ។

(១១៦) តេន ទោ មន សមយេន ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ
កុវិទុតស្សត្តិយា ឧហាយន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ទិយន្តិ វិហារទេស្តិ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ ភិហិ កាមភោ-
គិទោតិ ។ មេ ។ ភកវភោ វិភមត្តិ អាណេស្សំ ។ មេ ។
ឧ ភិក្ខុវេ កុវិទុតស្សត្តិយា ឧហាយិតត្វិ យោ ឧហា-
យេយ្យ អាចត្តិ ធុត្តដស្សាតិ ។

(១១៧) តេនទោ មន សមយេន ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ វិក្កយ
បិកមម្មំ កាណមេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិហា-
រទេស្តិ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ ភិហិ កាមភោគិទោតិ ។ មេ ។

ខុណ្ឌវិទ្យា រឿងទេស្តិយភិក្ខុ ធម្មបទដ្ឋកថា

បន្តបន្តិចថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថម្ភកបរិភោគភាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានព្យមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលទោស និងរៀល បន្តបន្តិចថា ។ មេ ។
គ្រាពោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានប្រាប់ចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមហា
ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវផ្អិត
ទឹកដោយឈើដែលគេធ្វើជាដៃគន្ធារទេ ភិក្ខុណាផ្អិត ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

(១១៦) សម័យនោះឯង ពួកព្យាគីយភិក្ខុទាំងនោះដោយដុំលី-
អិតប្បឃ្លោះកុវិទុត៖ (១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស និងរៀល
បន្តបន្តិចថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថម្ភកបរិភោគភាម ។ មេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក៏ប្រាប់ចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមហាព្រះភាគ ។ មេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវផ្អិតទឹក ដោយ
ដុំលីអិតប្បឃ្លោះកុវិទុតទេ ភិក្ខុណាផ្អិត ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

(១១៧) សម័យនោះឯង ពួកព្យាគីយភិក្ខុទាំងនោះដោយដុំលី-
បិកម្ម(២) ទៅវិញទៅមក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស និងរៀល
បន្តបន្តិចថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថម្ភកបរិភោគភាម ។ មេ ។

១ គេយកលីអិតប្បឃ្លោះកុវិទុត៖ មកលាយប្របល់នឹងលីអិតប្បឃ្លោះកុវិទុត ហើយស្រែ-
ដោយគម្រោះហើយកាន់ចេល់នោះបានចុងភាគដើម ហើយដុំកាយក្នុងវេលាផ្អិតទឹក (ឧទ្ទិស-
ថា) ។ ២ ដុំលីអិតប្បឃ្លោះកុវិទុតទៅវិញទៅមក ។

កកវិភោ ឯកមត្តំ អាណេស្មំ ។ បេ ។ ១ កិក្ខុវេ
វិក្ខុយេ បរិកម្មំ តាណមេនទំ យោ តាណមេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្សានំ ។

(១១៨) គេន ទោ បទ សមយេន ទទ្ធក្ខិយា កិក្ខុ
មល្លតេន ទហាយន្តិ ។ មទុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ
វិហានេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យជាបិ តិហិ តាមភោតិយតិ
។ បេ ។ អឌទោ តេ កិក្ខុ កកវិភោ ឯកមត្តំ អាណេស្មំ
។ បេ ។ ១ កិក្ខុវេ មល្លតេន ទហាយនទំ យោ ទហា-
យេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្សានំ ។

(១១៩) គេន ទោ បទ សមយេន អត្តាភស្ស កិក្ខុយោ
កក្កុរោតាណោ ហោតិ ។ តស្សវិល មល្លតោ ទ ជាស្ម
ហោតិ^(១) ។ បេ ។ កកវិភោ ឯកមត្តំ អាណេស្មំ ។ បេ ។
អទុជាយាមិ កិក្ខុវេ តិលានស្ស អត្តាមល្លក្ខន្តិ ។

១ ម. ឧ តស្ស វិល មល្លតោ ជាស្ម ហោតិ ។

កិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវប្តាក់នឹងគ្នាឱ្យ
ធ្វើចិត្តម្នាក់វិញនៅមកទេ កិក្ខុណាឱ្យធ្វើ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខជ ។

(១២៨) សម័យនោះឯង ពួកទុក្ខនិយកិក្ខុម្នីតទាំងអស់ឈឺមាន
សណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា^(១) ។ មទុស្សាទាំងឡាយក៏ពោលទោស និងរៀល
ចន្ទបង្កប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកចរិកាគតាម ។ បេ ។ កិក្ខុទាំង
នោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវប្តាក់ទាំងអស់ឈឺមាន
សណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រាទេ កិក្ខុណាឱ្យធ្វើ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខជ ។

(១២៩) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ ថ្ងៃរត់គាតាណកមរមាស់ ។ កិក្ខុ
នោះរៀបចំឈឺមានសណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា ក៏មិនបាទសេចក្តីសព្វឡាយ
។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមាតាព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតឈឺមានសណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា ដែលគេមិនបាទត្រូវក៏ជាគ្រូរាជ
ធ្វើញមក ជល់កិក្ខុមានជម្ងឺ ។

១ ឈឺដែលធ្វើដំបាប់ប្តាប់ធ្វើឲ្យគង ហើយធ្វើឲ្យមានជម្ងឺប្រាស្រ័យដូចជើងកន្ត្រា(ឧដ្ឋិកថា) ។

[១២៥] តេជ ទោ បទ សមយេន អត្តាភរោ
កិក្កុ ដកខ្ញុំខ្ញុំខ្ញុំខ្ញុំ មហាយមារោ ទ សក្កោតិ អក្ក-
ចោ កាយំ ឧបយំសេត្តិ^(១) ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អរោចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្កុវេ ឧក្កាសិកន្តិ ។

[១២៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អត្តាភរោ
កិក្កុ បិដ្ឋបរិកមិ កាតុ កុក្កុញ្ញាយតិ^(២) ។ បេ ។ កក-
វតោ ឯតមត្តំ អរោចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ
កិក្កុវេ បុដ្ឋបាលិកន្តិ^(៣) ។

[១២៧] តេជ ទោ បទ សមយេន ធម្មត្តិយា
កិក្កុ វល្លិតំ ជាវេន្តិ ។ បេ ។ ចាមន្តិ ជាវេន្តិ ។
កណ្ណសុត្តកំ ជាវេន្តិ ។ កងិសុត្តកំ ជាវេន្តិ ។
ឧវន្តិកំ ជាវេន្តិ ។ កាយុវិ ជាវេន្តិ ។ ហត្ថាភរណំ
ជាវេន្តិ ។ អន្តិលម្ពន្តិកំ ជាវេន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋា-
យន្តិ ចិយន្តិ វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យបាមិ តិហិ

១ ឧ. ម. ឧបយំសេត្តិ ។ ២ ឧ. ម. យេន្តិយេន តេជ កោ បទ សមយេន កិក្កុ បិដ្ឋ-
បរិកមិ កាតុ កុក្កុញ្ញាយតិ វិចារិ អរោចេ ។ ៣ ឧ. បុដ្ឋបាលិយន្តិ ។

[១២៨] សម័យនោះឯង មានកិក្កុ ១ ច្របាស់ដកកំខ្ញុំខ្ញុំខ្ញុំខ្ញុំ
កាលមើងគុំទឹកមិនអាចនឹងដុសកាយខ្លួនឯងបាន ។ បេ ។ កិក្កុទាំងខ្យាយ
កំក្រាបបង្ខំខ្យលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុទាំងខ្យាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យត្រូវសំពត់^(១) (សម្រាប់
កិក្កុចាស់ដកកំខ្ញុំខ្ញុំខ្ញុំខ្ញុំខ្ញុំ) ។

[១២៩] សម័យនោះឯង មានកិក្កុ ១ ប្តូរភ្លៀសនឹងការបរិកម្មខ្លួន
(ដុសខ្លួន) ។ បេ ។ កិក្កុទាំងខ្យាយបានក្រាបបង្ខំខ្យលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុទាំងខ្យាយ
គឺជាគតអនុញ្ញាតការដុសខ្លួនដោយដៃបាន ។

[១៣០] សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្តិយកិក្កុទ្រង់ភ្លៀសប្រដាប់
ត្រចៀក^(២) ។ បេ ។ ទ្រទ្រង់សត្វិវេ ។ ទ្រទ្រង់ភ្លៀសប្រដាប់ក ។
ទ្រទ្រង់ភ្លៀសប្រដាប់ចាន្តិះ ។ ភាគកនិ ។ ទ្រទ្រង់ភ្លៀសប្រដាប់ដើម
ដៃ^(៣) ។ ទ្រទ្រង់ភ្លៀសប្រដាប់ដៃ ។ ភាគចំព្រៀង ។ មនុស្សទាំងខ្យាយ
កំរោលខោស តិរេវៀល បន្តបង្ហាត់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ

១ ឧប្បិដ្ឋបាលិកន្តិកន្តិយេន្តិយេន្តិ ។ ២ ភ្លៀសប្រដាប់ត្រចៀកដែលទេព្យុសយុទ្ធជា
ដុតអំពីភ្លៀងដាច់ទឹក (បើពាមដីកាជាភ្លៀសប្រដាប់ត្រចៀកមានកណ្តុយដាច់ទឹក) ។ ឧដ្ឋិកថា
៣ ព្រះសុវណ្ណកាយវរាណី (ព្រះទ្រង់) ។

កាមភោគីនាតិ ។ អស្សោស្សំ ទោ ភិក្ខុ ភេសិ
 មទុស្សាចំ ទុដ្ឋាយន្តាចំ ទិយន្តាចំ វិចារេត្តាចំ ។ បេ ។
 អថទោ ភេ ភិក្ខុ ភកវនោ វិសមភិ អាហារេសុំ ។ បេ ។
 សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ធាតុតិយា ភិក្ខុ វល្លិកំ ជាវេន្តំ ។
 ចាមន្តំ ជាវេន្តំ ។ កណ្ណាសុត្តកំ ជាវេន្តំ ។ កាដិសុត្តកំ
 ជាវេន្តំ ។ ខុវន្តិកំ ជាវេន្តំ ។ កាយុវំ ជាវេន្តំ ។ ហត្ថា-
 ការណំ ជាវេន្តំ ។ អន្តរិមុន្តិកំ ជាវេន្តិកំ ។ សច្ចំ
 ភកវនំ ។ បេ ។ វិការហិត្តា ធម្មំ កថំ កត្តា ភិក្ខុ
 អាមន្តេស ធម្មំ ភិក្ខុវេ វល្លិកំ ជាវេន្តំ ធម្មំ ចាមន្តំ ជាវេ-
 ន្តំ ធម្មំ កណ្ណាសុត្តកំ ជាវេន្តំ ធម្មំ កាដិសុត្តកំ
 ជាវេន្តំ ធម្មំ ខុវន្តិកំ ជាវេន្តំ ធម្មំ កាយុវំ ជាវេន្តំ
 ធម្មំ ហត្ថាការណំ ជាវេន្តំ ធម្មំ អន្តរិមុន្តិកំ ជាវេន្តំ
 យោ ជាវេយ្យ អាមន្តិ ទុក្ខនិស្សាទំ ។

(១២៣) ភេន ទោ បធម សមយេន ធាតុតិយា
 ភិក្ខុ ធិយេ កោសេ^(១) ជាវេន្តំ ។ មទុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ
 ទិយន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យជាថ កិថំ

១ កត្តិ ចេត្តន វិយាសេនិ យេ ទិស្សនិ ។

អ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុចានិទ្ធាយ បាទព្វមនុស្សចានិ ខានភិក្ខុនិពោល
 ពោស ភិរេជ្ជិយ បន្ទុះបន្ទាប់ ។ បេ ។ លីដាបំនោះ ភិក្ខុចានិខានភិក្ខុច
 បន្តិទ្ធាសេចក្តីនោះ បំពោះព្រលោមព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះគន្ធិច្រង់ក្រាស់
 ស្តេច ម្នាលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ទូចពួកពួកនិយភិក្ខុច្រង់គ្រឿងប្រដាប់
 ព្រលោក ។ ច្រង់សង្វារ ។ ច្រង់គ្រឿងប្រដាប់ក ។ ច្រង់
 គ្រឿងប្រដាប់ចន្លោះ ។ ភាគកង ។ ច្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដើមដៃ ។
 ច្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដៃ ។ ភាគចិញ្ចៀន ពិគមនេ ។ ភិក្ខុចានិទ្ធាយ
 ភិក្ខុចបន្តិទ្ធាយ មូលច្រង់ព្រះមន្តាព្រាស ពិគមនេ ។ បេ ។ កុះ
 ច្រង់មន្តាសហើយច្រង់ម្លិចម្លិច ព្រះក្រាស់ហៅភិក្ខុចានិទ្ធាយមកថា
 ម្នាលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ភិក្ខុមិនត្រូវច្រង់គ្រឿងប្រដាប់ព្រលោក មិនត្រូវ
 ច្រង់សង្វារ មិនត្រូវច្រង់គ្រឿងប្រដាប់ក មិនត្រូវច្រង់គ្រឿង
 ប្រដាប់ចន្លោះ មិនត្រូវភាគកង មិនត្រូវច្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដើមដៃ
 មិនត្រូវច្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដៃ មិនត្រូវភាគចិញ្ចៀន ភិក្ខុណាច្រង់
 ត្រូវកាចន្តិទ្ធាយ ។

[១២៣] សម័យខានេនិ ពួកពួកនិយភិក្ខុចកសកវៃន ។ មនុស្ស
 ចានិទ្ធាយ ពោលពោស ភិរេជ្ជិយ បន្ទុះបន្ទាប់ ។ បេ ។ មូលពួកគ្រហស្ថ

ខ្ពង់ខ្ពស់ពេញ ព្រះនិយមិត្ត កោដ្ឋ កោសាសណ្ណាទី

កាមកោតិយោតិ ។ មេ ។ កតវតោ វិសមត្ថំ អាណា-
ចេស្មី ។ មេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ ធីយា កោសា ធារតត្តា
យោ ធារយ្យ អាមត្ថំ ធុគ្គដស្ស ។ អនុដាធាមិ ភិក្ខុវេ
ធុហសីតំ ក ធុវុសី វតិ ។

[១២៤] តេជ ទោ មន សមយេន ចត្តត្ថយា
ភិក្ខុ កោដ្ឋន កោសេ ឱសណ្ណោន្តំ ។ ផណាកេន
កោសេ ឱសណ្ណោន្តំ ។ ហត្ថដណកេន កោសេ
ឱសណ្ណោន្តំ ។ សិគ្គុតេលកេន កោសេ ឱសណ្ណោន្តំ ។
ឧទកតេលកេន កោសេ ឱសណ្ណោន្តំ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ ។ មេ ។ សយ្យដាមិ
តិហិ កាមកោតិយោតិ ។ មេ ។ កតវតោ វិសមត្ថំ
អាណាចេស្មី ។ មេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ កោដ្ឋន កោសា
ឱសណ្ណាតត្តា ឧ ផណាកេន កោសា ឱសណ្ណាតត្តា
ឧ ហត្ថដណកេន កោសា ឱសណ្ណាតត្តា ឧ សិគ្គុ-
តេលកេន កោសា ឱសណ្ណាតត្តា ឧ ឧទកតេលកេន
កោសា ឱសណ្ណាតត្តា យោ ឱសណ្ណាយ្យ អាមត្ថំ
ធុគ្គដស្សាតិ ។

ខ្ពង់ខ្ពស់ពេញ ព្រះនិយមិត្ត កោសិយមិត្តកោដ្ឋ

អកមិកោតាយ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងខ្សោយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះ
ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គប្រង្រំក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ
ភិក្ខុមិនត្រូវទុកសក់វែងទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវកាចក្តីទុកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងខ្សោយ តថាគអនុញ្ញាតឱ្យទុកសក់កណ្តក់កាលត្រឹមពីរខែ ឬក៏ណាត់
ត្រឹមពីរឆ្នាំ(១) ។

[១២៥] សមយោនោធិន ពួកព្រះនិយមិត្តសិកសក់ដោយស្មិក ។
សិកសក់ដោយក្រាស ។ ជ្រនិសក់ដោយក្រាស តិវេធ្វើជាក្រាស ។
សិកសក់ដោយក្រមួនឱន៍ប្រេង ។ សិកសក់ដោយប្រេងវែលណយដោយ
ទឹក ។ មនុស្សទាំងខ្សោយពាលភោស គិរៀល មនុស្សប្តប់ថា ។ មេ ។
បូពណ្ណគ្រហស្ថអកមិកោតាយ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងខ្សោយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គប្រង្រំក្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ ភិក្ខុមិនត្រូវសិកសក់ដោយស្មិក មិនត្រូវសិកសក់
ដោយក្រាស មិនត្រូវជ្រនិសក់ដោយវិធ្វើជាក្រាស មិនត្រូវសិកសក់
ដោយក្រមួនឱន៍ប្រេង មិនត្រូវសិកសក់ដោយប្រេង វែលណយដោយ
ទឹកទេ ភិក្ខុណាសិក ត្រូវកាចក្តីទុកដ ។

១ ពីរឆ្នាំទាំងក្រាមវែង ។

(១២៥) តេជ ទោ បទ សមយេន ចត្វុត្តិយា
 ភិក្ខុ អាណាសេមិ ឧទកមរត្តេមិ មុខងំមិភ្នំ ឱលោ-
 កេត្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេត្តំ ។ បេ ។
 សេយ្យថាមិ តិហិ តាមរោតិរោតិ ។ បេ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាណាសេសិ ។ បេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ អាណាសេ វិ
 ឧទកមរត្តេ វិ មុខងំមិភ្នំ ឱលោកេតត្ថំ យោ ឱលោ-
 កេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តវស្សាតិ ។

(១២៦) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតាស្ស ភិក្ខុ-
 យោ មុខេ វិលោក ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ បុត្តំ តីនិសោ
 មេ អាវុសោ វិលោកិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហិសុ វ្លិទិសោ^(១)
 តេ អាវុសោ វិលោកិ ។ សោ ឧ សន្តិហតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាណាសេសិ ។ បេ ។ មនុស្សាថាមិ ភិក្ខុវេ អាណា-
 ឧជ្ឈាយន្តិយា អាណាសេ វិ ឧទកមរត្តេ វិ មុខងំមិភ្នំ
 ឱលោកេតត្ថំ ។

១ ថ. និទ្ទេសោ ។

[១២៧] សមិយោនាឯនិ ភុក្ខនក្ខិយភិក្ខុមើលមុខងំមិភ្នំស្រោល
 មុខក្នុងកញ្ចក់ ។ ភក្ខិភាជនៈទំក្ខនៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយរោលទោស
 តិរច្ឆិល បន្តិចបន្តួច ។ បេ ។ ដូចពួកស្រោលស្រក់បរិភោគកាម ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីទុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមើលមុខងំមិភ្នំ ក្នុង
 កញ្ចក់ ឬក្នុងភាជនៈទំក្ខនៈ ភិក្ខុណាមើល ត្រូវកាបង្គំទូល ។ ។

[១២៨] សមិយោនាឯនិ មានភិក្ខុ ១ ប្រកែកដរាបក្រុងមុខ ។
 ភិក្ខុនោះសួរភិក្ខុទាំងឡាយថា ខ្ញាលលោកមានកាយ ដរាបខ្ញុំដូចម្តេច
 ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញាលលោកមានកាយ ដរាប
 លោកដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះមើលទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 ទុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើមានកាយដរាបទុក តថាភក្ខិភាជនៈទំក្ខនៈ ភិក្ខុមើលមុខងំមិភ្នំ
 ក្នុងកញ្ចក់ ឬក្នុងភាជនៈទំក្ខនៈ ។

ឧទ្ទានុកថ្កោ ចន្ទិយភិក្ខុ មុខអាណិក្យានិ

ឧទ្ទានុកថ្កោ ចន្ទិយភិក្ខុ កាណិក្យានិ

[១២៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន ចន្ទិយា ភិក្ខុ
 មុទិ អាណិក្យានិ^(១) ។ មុទិ ឧម្មន្ទិយា ។ មុទិ ចុណ្ណនិ ។
 មហោសិលកាយ^(២) មុទិ លក្ខន្ទិយា^(៣) ។ អន្តរាគំ ករ-
 កេន្ទិ ។ មុទរាគំ ករកេន្ទិ ។ អន្តរាគមុទរាគំ ករកេន្ទិ ។
 មនុស្សា ឧជ្ឈយន្តិ ទិយន្តិ វចានេន្ទិ ។ មេ ។ សេយ្យ-
 ជាមិ ភិក្ខុ កាមភោគិណាតិ ។ មេ ។ កករោ ឯតមន្តិ
 អាណេចសុ ។ មេ ។ ន ភិក្ខុវេ មុទិ អាណិក្យានិ ឧ មុទិ
 ឧម្មន្ទិកថ្កំ ឧ មុទិ ចុណ្ណិកថ្កំ ឧ មហោសិលកាយ មុទិ
 លក្ខន្ទិកថ្កំ ឧ អន្តរកោ កាគន្ធា ឧ មុទរកោ កាគន្ធា
 ឧ អន្តរាគមុទរកោ កាគន្ធា យោ កាយេយ្យ អាមន្តិ
 ឧត្តាជស្សាតិ ។

[១២៨] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាស្ស
 ភិក្ខុយោ ចន្ទិយភោគិណា យោតិ ។ កករោ ឯតមន្តិ
 អាណេចសុ ។ មេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អាណិក្យានិ
 មុទិ អាណិក្យានិ ។

១ ឧ. ម. អាណិក្យានិ ។ ២ ឧ. ម. មហោសិលកាយ ។ ៣ ឧ. លក្ខន្ទិ ។

[១២៧] សមយោនាឯនិ ចន្ទិយភិក្ខុនិ ភោគិណា ។ មុស
 ភាគមុទ ។ ប្រសំមុទ ។ បុប្ផមុទ វាយចម្រុះ វាយចម្រុះ ។ ច្រើករណបមុទ ។
 ច្រើករណបមុទ ។ ច្រើករណបមុទ វាយចម្រុះ ។ មនុស្សភិក្ខុយ
 កោលោស និរមៀល បន្តិចបន្តួច ។ មេ ។ មុទរាគម្រោស្តកាយោ ភោគ
 កម ។ មេ ។ ភិក្ខុភិក្ខុយ គ្រាបចន្ទិយសេចក្តីន្តិ ចំពោះព្រះមាត
 ព្រះនាគ ។ មេ ។ ព្រះអន្តិច្រន់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុភិក្ខុយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 ជាតិមុទ មិនត្រូវបុសភាគមុទ មិនត្រូវប្រសំបុទ មិនត្រូវបុប្ផមុទ វាយចម្រុះ
 មហោសិលា មិនត្រូវច្រើករណបមុទ មិនត្រូវច្រើករណបមុទ មិនត្រូវច្រើ
 ករណបមុទ វាយចម្រុះ ភិក្ខុយ ត្រូវសេចក្តីន្តិ ។

[១២៨] សមយោនាឯនិ មាតភិក្ខុ មុទរោ ភោគិណា វាយចម្រុះ ។
 ភិក្ខុភិក្ខុយ គ្រាបចន្ទិយសេចក្តីន្តិ ចំពោះព្រះមាត ព្រះនាគ ។ មេ ។
 ព្រះអន្តិច្រន់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុភិក្ខុយ មេ មាតភោគិណា វាយចម្រុះ ភោគ
 កម មនុស្សភិក្ខុភិក្ខុយ វាយចម្រុះ ។

(១២៧) គេន ទោ បទ សមយេន រាជគរោ កិក្ខុ-
 សមថោ ហោតិ ។ ធួត្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុសមជ្ជិ ធួ-
 បាយ អគុស្ស ។ មទុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ
 កាដិ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ធួម្យ តិកិធិ
 វាជិតម្យ ធួបាយ កច្ឆិស្សន្តិ(១) សេយ្យថាថំ គិហិ
 កាមកោតិយោតិ ។ មេ ។ កកវតោ ឯកមន្តំ អារាចេសុ
 ។ មេ ។ ន កិក្ខុវេ ធួ វា តិកំ វា វាជិតំ វា ធួបាយ
 កច្ឆិ យោ កច្ឆេយ្យ អាមន្តំ ធួត្តិស្សន្តិ ។

(១៣០) គេន ទោ បទ សមយេន ធួត្តិយា កិក្ខុ
 អាយតកោន កិក្ខុស្សនេ ធួ តាយន្តិ ។ មទុស្សា
 ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ យថេវ មយំ កាយាម វាវ
 មេវេថ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា អាយតកោន
 កិក្ខុស្សនេ ធួ តាយន្តិ ។ អស្សោសុ ទោ កិក្ខុ
 គេសិ មទុស្សនិ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ ។
 យេ គេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ គេ ឧជ្ឈាយន្តិ

១ ម. អាច្ឆិស្សន្តិ ។

(១២៨) សមីយោនោឯនិ ទានវិល្លាសមហោស្រតាលិកំតូលភ្នំ
 ទៀចក្រុនិវត្តិវៈ ។ ពួកធួត្តិយកិក្ខុតាវេមើលវិល្លាសមហោស្រតាលិ
 កំតូលភ្នំ ។ មទុស្សតាំងខ្សាយោលោស កិរេវៀល មន្តុមន្តិថំ ពួក
 សមណៈសក្យបុត្តិយមិទសមមេនិទៅមើលកំព្ពស្តាប់ច្រៀង មិទស្តាប់ក្រុន
 ច្រនំ ដូចពួកប្រហស្តអ្នកបរិភោគកាមដូចរសាវ ។ មេ ។ កិក្ខុតាំង
 ខ្សាយក្រាបមន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
 ច្រង់ច្រាស់ថា ខ្មាលកិក្ខុតាំងខ្សាយ កិក្ខុមិទស្រៅមើលកំ ក្តាប់ច្រៀង
 ឬក្រងច្រនំ កិក្ខុណាទៅ ត្រូវតាមកិក្ខុតាំង ។

(១៣០) សមីយោនោឯនិ ពួកធួត្តិយកិក្ខុច្រៀងធមិដោយសម្តេច
 ច្រៀងដំរែង ។ ។ មទុស្សតាំងខ្សាយោលោស កិរេវៀល មន្តុមន្តិថំ
 ថា យើងច្រៀងយ៉ាងណាមិញ ពួកសមណៈសក្យបុត្តិយមិទស្រៅមើលកំ
 ធមិដោយសម្តេចច្រៀងដំរែង ។ យ៉ាងនោះដែរ ។ កិក្ខុតាំងខ្សាយទានពួ
 មទុស្សតាំងនោះកិក្ខុនិរោលោស កិរេវៀល មន្តុមន្តិថំ ។ កិក្ខុតាំង
 ខ្សាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ មេ ។ កិក្ខុតាំងនោះកិរោលោស

បុគ្គលិកបុគ្គល អាយតនេ ជំនស្សនេ ធម្មស្ស នាយសស្ស បញ្ចវិដា។

ឯយង្គំ វិហារេង្គំ កាដិ ហិ ធាម ឯត្ថុត្តិយា កិក្ខុ អាយ-
តនេន ភីតស្សនេ ធម្មំ កាយស្សន្តិកំ ។ អថទោ តេ
កិក្ខុ កកវតោ វិភមត្តំ អាហារេសិ ។ យេ ។ សត្វំ តិរ
កិក្ខុវេ ។ យេ ។ សត្វំ កកវតំ ។ យេ ។ ធម្មំ កាដិ
កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសំ បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាដិណិ អា-
យតនេន ភីតស្សនេ ធម្មំ កាយន្តស្ស អត្តោបិ(១)
តស្មី សវ សារជ្ជតិ បរេមំ តស្មី សវ សារជ្ជន្តំ កហ-
បតិកាបិ ឡដ្ឋាយន្តំ សាត្តត្ថិបិ និកាមយមាធស្ស
សមាទិស្ស កន្តិវា ហោតិ បច្ឆិមា ជនតា និដ្ឋានុកតិ-
មាបជ្ជតិ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច អាដិណិ អាយត-
នេន ភីតស្សនេ ធម្មំ កាយន្តស្ស ឯ កិក្ខុវេ អាយត-
នេន ភីតស្សនេ ធម្មោ កាយតត្វោ យោ កាយយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្សតិ ។

១. ឧ. ម. អន្តរាបិ ។

បុគ្គលិកបុគ្គល ភោស ឌី ប្រការ តៃវិយាច្រៀតបិដោយសច្ចេច្រៀតនិវេន។

និរច្រៀល បន្តបញ្ជូច្ចំ ពួកព្រហ្មមិកុម្មិសមរេនិវេនច្រៀតនិវេនដោយ
សម្បត្តិច្រៀតនិវេន ។ ដូច្នោះសោះ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុចំនុះនោះក៏និយក
សេចក្តីនុះ ទៅក្រាបចង្អុលប្រះមានប្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រៀត
ក្រាស់ស្អាត ម្ចាស់កិក្ខុចំនុះខ្យាយ ពិភមិមេ ។ យេ ។ កិក្ខុចំនុះខ្យាយ
ក្រាបចង្អុលថា សូមច្រៀតប្រះមគ្គាប្រោស ពិភមិមេ ។ យេ ។ ព្រះអង្គ
ច្រៀតច្រើនម្តង ហើយក្រាស់ហៅកិក្ខុចំនុះខ្យាយថា ម្ចាស់កិក្ខុចំនុះខ្យាយ
ភោសចំនុះនេះនឹងមានដល់កិក្ខុអ្នកច្រៀតនិវេន ដោយសម្បត្តិច្រៀតនិវេន ។
គី កិក្ខុនោះក្រែកអ្នកសម្បត្តិរបស់ខ្លួននោះ ១ ជនចំនុះខ្យាយដទៃមែន
ក្រែកអ្នកសម្បត្តិនោះ ១ គហបតិចំនុះខ្យាយតែនិរោលភោស ១ បុគ្គល
ដែលគេឆ្ងល់ចិត្តនឹងការសូត្រលាភវិលក សម្បត្តិមែនចូលមាតិ ១ ពួក
ជនចំនុះក្រោយនឹងដល់ខ្លួនដូចគ្នា (យកត្រាប់តាម) ១ ម្ចាស់កិក្ខុចំនុះ
ខ្យាយ ភោសចំនុះនេះនឹង នឹងមានដល់កិក្ខុអ្នកច្រៀតនិវេនដោយសម្បត្តិ
ច្រៀតនិវេន ។ ម្ចាស់កិក្ខុចំនុះខ្យាយ កិក្ខុចំនុះច្រៀតនិវេនដោយសម្បត្តិ
ច្រៀតនិវេន ។ ១ កិក្ខុណាច្រៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

[១៣១] ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សារកោ
កុក្កុយោ ធម្មំ ។ អនុបា ភេ ភិក្ខុ កករោ ឯតមភ័
អាណេចេសុំ ។ អនុបា ធម្មំ ភិក្ខុ សារកោ ធម្មំ ។

[១៣២] ភេទ ទោ បទ សមយេន ចក្ខុន្តិយា ភិក្ខុ
ពាហិរលោមិ ទុណ្ណិ ធម្មំ ។ អនុស្សា ទុណ្ណយន្តិ
ចិយន្តិ វិចារេន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យោ មិ ភិក្ខុ កាមភោ
តិចោតិ ។ កករោ ឯតមភ័ អាណេចេសុំ ។ មេ ។ ន
ភិក្ខុ សារកោ ពាហិរលោមិ ទុណ្ណិ ធម្មំ ។ មេ ។ ធម្មំ
អាណេចេសុំ ។

[១៣៣] ភេទ ទោ បទ សមយេន វោ មាតិកា
សេនិយស្ស ភិក្ខុសារកោ អាណេ អនុ ធម្មំ ។
មេ ។ វោ មាតិកា សេនិយស្ស ភិក្ខុសារកោ
អនុកាតិ មោតិ យេនាសុទិ អយ្យា អនុ ធម្មំ ។
មេ ។ វោ មាតិកា សេនិយស្ស ភិក្ខុសារកោ អាណេ អនុ ធម្មំ ។

[១៣១] សមយេនាឯន ភិក្ខុទាំងឡាយស្រ្តីសក្កសារកោ ភិ
កាស្សតោយប្រសិទ្ធិន្តិ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនោះ ចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រង់គ្រាស់ថា
ខ្ញុំលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាអនុកាតិក្សត្រសារកោបាន ។

[១៣២] សមយេនាឯន ពួកធម្មនិយភិក្ខុប្រើប្រាស់សំពត់ដែល
នៅធ្វើដោយរាមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ពោលទោស និងរៀល ចន្ទះបង្កប់ថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថម្ភបរិភោគ
កាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនោះ ចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ
។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រង់គ្រាស់ថា ខ្ញុំលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនប្រើប្រើ
ប្រាស់សំពត់ដែលនៅធ្វើដោយរាមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅ
ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ គ្រូអាចភិក្ខុក្នុង ។

[១៣៣] សមយេនាឯន ភិក្ខុសូមរបស់ព្រះភាគច្រង់ព្រះនាមមា
តិកាសេនិយភិក្ខុសារ មានស្វាយទ្រូងច្រើន ។ ព្រះភាគច្រង់ព្រះនាមមា
តិកាសេនិយភិក្ខុសារច្រង់វេណាថា សូមរណកម្លាស់ទាំងឡាយនិមន្តនាវ
ផ្តែស្វាយតាមសប្បាយផ្តុំ ។ ពួកធម្មនិយភិក្ខុនាមច្រង់ស្វាយផ្តុំនាវ ។

១ អនុកាតិ ថា វត្តសម្រាប់ស្រ្តីសក្កសារកោ ៣២ ធម្មំ មានធម្មំវង្ស គេហនិក្ខុ មិន
លើកវង្សជាដើម ។ ភិក្ខុពេញចិត្តចង់ស្រ្តីដោយវង្ស ចែកសំពត់ ដូច្នោះប្រើប្រាស់ធម្មំវង្ស
និងព្រះនាមព្រះភាគ គ្រូស្រ្តីដោយនិយមដាច់ស្រេច សម្រាប់តាមសណ្តាប់ធ្នាប់របស់សមណៈ ។

រក្សា ច មាតិកាស្ស សេដិយស្ស ភិក្ខុសាសនាស្ស អដ្ឋកថា
 អត្ថោ យោតិ ។ អដ្ឋកថា រាជា មាតិកាសេដិយោ ភិក្ខុ-
 សាសនា មនុស្សោ អាណាបេសិ កច្ចថ កណោ អាភមិ
 កត្តា អម្ពិ អាហារវាតិ ។ ឃី ធម្មវាតិ ទោ តេ មនុស្សា
 រក្សា មាតិកាស្ស សេដិយស្ស ភិក្ខុសាសនាស្ស មនុស្សក្នុង
 អាភមិ កត្តា អាភមនាសិ^(១) ឃី ធម្មវាតិ ធម្មស្ស កណោ
 អដ្ឋកថា អត្ថោ អម្ពិ ធម្មវាតិ ។ ធម្មយ្យា^(២) អម្ពិ កុ-
 ណាស្សាវ អម្ពិ កតិកាបេត្តា កិក្ខុ បរិក្ខុញ្ញិស្សនិ ។ អដ្ឋកថា
 តេ មនុស្សា រក្សា មាតិកាស្ស សេដិយស្ស ភិក្ខុ-
 សាសនាស្ស ឃី ធម្មវាតិ អាណាបេសិ ។ សុបរិក្ខតិ កណោ
 អាយ្យហំ អម្ពិ អចិច កកវតា មត្តា វណ្ណិវាតិ ។
 មនុស្សា ធម្មយ្យា ធម្មិ ធម្មិ វិទា ធម្មិ កតិ ហំ ធម្ម
 សមណា សក្យវុត្តិយោ ធម្មិ ថា ធម្មិ រក្សា រក្សា
 អម្ពិ បរិក្ខុញ្ញិស្សនិ ។ អស្សាសិ ទោ កិក្ខុ តេសិ
 មនុស្សា ធម្មយ្យា ធម្មិ ធម្មិ វិទា ធម្មិ ។ មេ ។

១ ឧ. អាភមនាសិ ។ ២ ឧ. ធម្មយ្យា ។

ក៏ដូចជា ព្រះរាជាមាតិកាសេដិយភិក្ខុសាសនាស្ស ចក្ខុវិស័យ ថ្ងៃ
 ស្អាយដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះរាជាមាតិកាសេដិយភិក្ខុសាសនាស្ស ចក្ខុវិស័យ
 មនុស្សទាំងឡាយជា ម្ចាស់នាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទៅសួរហើយចេ
 វិថីស្អាយមក ។ មនុស្សទាំងនោះ ទទួលព្រះរាជគុណព្រះរាជាមាតិកា-
 សេដិយភិក្ខុសាសនាស្ស ព្រះករុណាសេស ហើយក៏ទៅកាន់
 សុទិយាយនឹងនាយភាមមបាល (អ្នកក្សស្នួន) យ៉ាងនេះ ថៃ
 នាយ ព្រះសង្ឃទេពច្រើនក្រៅការងារថ្ងៃស្អាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយថ្វាយ
 ថ្ងៃស្អាយកុំខាន ។ នាយភាមមបាលក៏ធ្វើយថា បញ្ជូនលោកទាំងឡាយ
 ថ្ងៃស្អាយនានា ព្រោះពួកគេកុំបេះថ្ងៃស្អាយខ្លី ។ យកទៅដាក់រស់ហើយ
 លំដាប់នោះ មនុស្សទាំងនោះក៏នាំយកសេចក្តីខ្លះ ទៅក្រាបបង្គំទូល
 ព្រះរាជាមាតិកាសេដិយភិក្ខុសាសនា ។ ព្រះមហាក្សត្រនាមព្រះបទ្ខូលថា ម្ចាស់
 នាយ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបានដាក់ថ្ងៃស្អាយ ក៏ដាក់ការប្រពៃហើយ
 តែព្រះនាមព្រះភាគ ច្រើនសរសើរការដឹងប្រមាណ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
 ក៏គោរពទោស តិរវៀល បន្តបង្គំថា ពួកសមណៈសក្យវុត្តិយមិនសម
 បើនឹងដាក់ថ្ងៃស្អាយរបស់ព្រះរាជាមិនដឹងប្រមាណសោះ ។ គេទាំងឡាយ
 បានឮមនុស្សទាំងនោះក៏តុំវិភាសទោស តិរវៀល បន្តបង្គំថា ។ មេ ។

អនុជាតាមិ កិត្តវេ វេសា មិ ឧត្តាវិ មហិ វេសា វេសា មិ មេត្តេ ឧ
មិ ត្តេ ឧ មិ ត្តិ អត្តត្តិ យា អត្តា ត្តាយ អត្តបរិ ត្តាយ (*) ។
ឯវេសា បទ កិត្តវេ តាតត្តិ ។

- (១៣៧) វិច្ឆិកា មេ មេត្តិ
- មេត្តិ ឯវេសា មេ
- ឧត្តា វេសា មេ មេត្តិ
- មេត្តិ កាណ្ឌា តាតមា តាហិ ឧ
- អនាធា តាហិ មេ មេត្តិ
- មេត្តិ ធិបាធា តាហិ (២) មេ
- ឧត្តា វេសា មេ មេត្តិ
- មេត្តិ ឧត្តា វេសា មេ
- មា មិ អនាធា តាហិ សិ
- មា មិ ហិ សិ ធិបាធា តាហិ ។

១ ឧ. ម. អត្តបរិ ត្តិ ១ ២ ឧ. វិច្ឆិកា វេសា ។

មាស កិត្ត តាំង ឡាយ អថ អនុត្តរ ត្រូវ កិត្ត ឡាយ មេត្តា ចិត្ត វេសា ត្រូវ ឧ
ស្តេច តាំង ៤ នេះ ដើម្បី គ្រប់ គ្រង ខ្លួន ដើម្បី ក្សត្រ ខ្លួន ដើម្បី ការ តា
រ ខ្លួន ។ មាស កិត្ត តាំង ឡាយ អថ តាំង ឡាយ ត្រូវ ធ្វើ មេត្តា ចិត្ត យ៉ាង វេសា ឯង ។

- (១៣៧) មេត្តា វេសា យេនិ (ចូរ ប្រព្រឹត្ត ទៅ) ជា មួយ ទីនិ ពួក
ត្រូវ ឧស្តេច តាំង ឡាយ វិច្ឆិកា ផង (*) មេត្តា វេសា យេនិ (ចូរ ប្រព្រឹត្ត
ទៅ) ជា មួយ ទីនិ ពួក ត្រូវ ឧស្តេច តាំង ឡាយ ឯក បទ ផង មេត្តា វេសា
យេនិ (ចូរ ប្រព្រឹត្ត ទៅ) ជា មួយ ទីនិ ពួក ត្រូវ ឧស្តេច តាំង ឡាយ
ឯក បទ ផង មេត្តា វេសា យេនិ (ចូរ ប្រព្រឹត្ត ទៅ) ជា មួយ ទីនិ
ពួក ត្រូវ ឧស្តេច តាំង ឡាយ កាណ្ឌា តាតមា ផង មេត្តា វេសា យេនិ
(ចូរ ប្រព្រឹត្ត ទៅ) ជា មួយ ទីនិ ពួក សត្វ មិន មាន ជីវិត ផង មេត្តា
វេសា យេនិ (ចូរ ប្រព្រឹត្ត ទៅ) ជា មួយ ទីនិ ពួក សត្វ មាន ជីវិត វិ
ផង មេត្តា វេសា យេនិ (ចូរ ប្រព្រឹត្ត ទៅ) ជា មួយ ទីនិ ពួក សត្វ
មាន ជីវិត បួន ផង មេត្តា វេសា យេនិ (ចូរ ប្រព្រឹត្ត ទៅ) ជា មួយ
ទីនិ ពួក សត្វ មាន ជីវិត ច្រើន ផង សត្វ មាន ជីវិត កុំ បៀត បៀន
យេនិ សត្វ មាន ជីវិត វិ កុំ បៀត បៀន យេនិ ទៀត ។

១ យេនិ មាន មេត្តា ចិត្ត ធិបិដក វេសា ឧស្តេច តាំង ឡាយ វិច្ឆិកា ។

ខ្ញុំបង្កើតឡើង ឧបត្ថម្ភសិទ្ធិសង្គមស្រី៖

- មាន ម៉ែ ចតុប្បដានា ហ៊ីស៊ី
- មាន ម៉ែ ហ៊ីស៊ី តហុប្បដានា ។
- សាទ្យ សត្តា សាទ្យ ចានណា
- សាទ្យ ភូតា ច កេវលា
- សាទ្យ កម្រោង ចស្សន្ត
- មាន កំភ្លុំ ចាបមានតា ។

អប្បមាលោក កុរុត្ថា អប្បមាលោកា ធម្មោ អប្បមាលោក
 សង្ឃោ បមាលាវត្តាខី សិរីសីទានិ អម្បិទ្ធិកា សាគបដិ
 ឧស្សាវតី សាទ្យ ភូសិទា កតា មេ កេតា កតា
 មេ បរិក្ខា បដិក្ខមន្ត ភូតាខី សោហំ នរោ ភកវតា
 នរោ សត្តន្តិ សម្មាសម្ពុត្តានិ^(១) ។

[១៣៨] តន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតេ ភិក្ខុ
 អនតិវតិយេ បិដ្ឋិកោ អត្តោ អន្តិជាតិ និទ្ធិ ។ បេ ។
 ភកវតា ឯកមត្តិ អាណេស្សំ ។ បេ ។ អញ្ញាតិ

១ ពេក បរិ ឧបាសិយោប្បដាន ឧបត្ថម្ភសិទ្ធិសង្គមស្រី សោហិត មោចេន្តិ ។

ខ្ញុំបង្កើតឡើង រឿងក្លាយស្រី សម្រាប់សង្គមស្រី

សត្វមានជីវិតចូល កុំចៀកចៀនយើង សត្វមានជីវិតច្រើន
 កុំចៀកចៀនយើងទៀត ។ ពួកសត្វ^(១) តាំងអស់ផង
 ពួកបុណ្យ^(២) តាំងអស់ផង ពួកភូត^(៣) តាំងអស់ផង គ្រប់យ៉ាង
 សត្វតាំងអស់ (ទោះ) ចូរយើង ខ្ញុំអាម្មណ៍ជំពិចិ អំពី
 ជំនក្រក់ភិចក្ខុបុគ្គលិកទៀត ។

ព្រះក្មេងមានគុណប្រមាណមិនបាន ព្រះមហានគុណប្រមាណ
 មិនបាន ព្រះសង្ឃមានគុណប្រមាណមិនបាន ពួកសត្វជ័យជំនក់
 លស់ ខ្លួន ក្នុង តំណែង កុករៃ ឆឹងកណ្តុរ ក្នុងសត្វប្រកថោយ
 គុណសម្បត្តិ (៥០) ការក្ស យើងទុកចិត្តហើយ សេចក្តីការពារយើង
 ទុកចិត្តហើយ សត្វតាំងទ្បាយចូរចៀសចេញទៅ យើងធ្វើកិរិយាឧបស្សា
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើកិរិយាឧបស្សា ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធតាំង ៧
 ព្រះអង្គ (៣១ព្រះក្មេងទ្រង់ព្រះនាមវិចស្សីជាដើម) ។

[១៣៨] សម័យាទារងនី ភិក្ខុទ្ធិបូតានសេចក្តីអង្កេតចៀកចៀន
 ហើយកំភាន់នូវអង្កេតរបស់ខ្លួន ។ បេ ។ ភិក្ខុភិក្ខុទ្បាយក្រាបបង្គំខ្លួន
 សេចក្តីចុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដឹង

១-៣ តាមរូបនិងនេះជាតាមរូបសម្រាប់ស្ត្រីសង្គមស្រីធម្មសិទ្ធិសង្គមស្រី(សាទ្ធិសិទ្ធិសង្គមស្រី)។

សោ កិច្ចារ មោឃបុរិសោ ជិដ្ឋិត្យុត្តិ^(១) អត្តា ជិដ្ឋិ ឈ
ហិ^(២) កិច្ចារ អត្តោ អត្តជាតិ ជិដ្ឋិត្យុត្តិ^(៣) យោ
ជិដ្ឋេយ្យ អាចត្តិ ជុល្យុច្ឆយស្សាតិ ។

(១៣៤) គេ ទោ ចន សមយេន រាជកហាស្ស
សេដ្ឋិស្ស មហាស្ស ចន្ទនសារស្ស ចន្ទនកល្លិ
ឧប្បន្តា ហោតិ ។ អថទោ រាជកហាស្ស សេដ្ឋិស្ស
ឋិតនហោសិ យន្ត្រាហំ សោយ ចន្ទនកល្លិយា បត្តិ
លិទាមយ្យ លិទត្ថុ^(៤) មេ បរិភោតិ ករិស្សតិ បន្តត្ថ
នាទិ នស្សាមីតិ ។ អថទោ រាជកហាស្ស សេដ្ឋិ តាយ
ចន្ទនកល្លិយា បត្តិ លិទាមត្ថា សិក្កាយំ ទុទ្ធិត្ថា^(៥) រេ-
ន្យុត្តិ^(៦) អាសន្តត្ថា វេន្យុមាម្យរាយេ វាហិត្ថា^(៧) វិវាហ
យោ សមណោ វា ប្រាហ្មណោ វា អរហោ ថេវ សិដ្ឋិមា
ច ជិដ្ឋិយេវ បត្តិ ឧហានត្ថិ ។

១ ខ. ជេន្ទុត្តិ ។ ២ ខ. ហិសេនោ ឌី ។ ៣ ខ. ជេន្ទុ ។ ៤ ខ. លេខត្ថ
៥ ខ. ចន្ទិបិដ្ឋា ។ ៦ ខ. វេប្បន្តេ ។ ៧ ខ. ម. ជិដ្ឋិត្ថា ។

មាលភិក្ខុចាណិយោ វេន្ទវិទេ^(១) វេន្ទុខុទ្ទក្កតិកំចាន គោតាយបុរេស
តោរេវាតាតំបិទ្ធវិទេ (អន្តិជាតិ) ព្រា មាលភិក្ខុចាណិយោ ភិក្ខុមិទ្ធក្រ
តាតំកន្តិជាតាបសំខុទ្ទោ ភិក្ខុណាតាតំ ក្រវិភាចនិទ្ធិល្អិយោ ។

(១៣៥) សម័យានោះឯង រាជកហាស្សី (ជាសេដ្ឋិដ្ឋានក្រុង
រាជគ្រឹះ) បានពកចន្ទន៍នៃខ្ញុំមចន្ទន៍បានកម្រច្រើន ។ លំដាប់នោះ រាជ-
កហាស្សីបានសេចក្តីគ្រិះយំនេះថា បើដូច្នោះចូរកែភាពអញ្ចាចាតិ
ត្រឡឹងបាត្រាដោយពកចន្ទន៍នេះ លំអកដែលបានកំរើក្រឡឹងកំដៅគ្រឿង
ប្រើប្រាស់របស់អាត្មាអញផង ហើយអាត្មាអញនឹងបានឲ្យបាត្រាទៅជា
បានផង ។ គ្រានោះ រាជកហាស្សីក៏ឲ្យដាក់ត្រឡឹងបាត្រាដោយពកចន្ទន៍
នោះហើយប្រកបក្នុងសង្រឹកត្បូរលើចុងឫស្សី ហើយលើកចូសរួច ។ គា
(ឲ្យខ្លួន) ទៀង ច្រងុយោយោនេះថា លោកណាបានបរិសុទ្ធសារក្តី
ក្រាញកំភី ដែលជាគ្រូអោយខ្ញុំបានប្រចាំ លោកនោះចូរដាក់យកបាត្រ
ដែលយើងនិវ្រ្តហើយទៅចុះ ។

១ គួរដឹងថា រាជកហាស្សី ហៅថា វេន្ទវិទេ ។

ព្រះបណ្ឌិត ឧបនិបាត

[១៤៦] អដិកោ ប្រណាយ កសិយោ យេន វជ-
 កហតោ សេដ្ឋី ភេតុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិកា វជកហំ
 សេដ្ឋី ឯតទរោច អហំ ហិ កហបតិ អហោ ទេវ
 វដ្ឋិមា ច ទេហំ មេ បត្តន្តិ ។ សទេ កន្ត អាយស្មា
 អហោ ទេវ វដ្ឋិមា ច ទិដ្ឋិយេវ បត្តិ ឧបាភូតិ ។ អដ-
 កោ មត្តសិ កោសាលោ អដិកោ កេសកម្មុលា^(១)
 បន្តុយោ កត្តាយោ សក្កាយោ វេជ្ជបុត្តា^(២) ធិត្តុល្លោ
 តាដបុត្តា^(៣) យេន វជកហតោ សេដ្ឋី ភេតុបសន្តិមិ
 ឧបសន្តិមិកា វជកហំ សេដ្ឋី ឯតទរោច អហំ ហិ
 កហបតិ អហោ ទេវ វដ្ឋិមា ច ទេហំ មេ បត្តន្តិ ។
 សទេ កន្ត អាយស្មា អហោ ទេវ វដ្ឋិមា ច ទិដ្ឋិយេវ
 បត្តិ ឧបាភូតិ ។

[១៤៧] ភេន ទោ បទ សមយេន អាយស្មា
 ច មហាមោក្ខណ្ឌោ អាយស្មា ច ចំណូលកា-
 រោ ជា បុត្តន្តសម្មយំ ចំណុស្កា បត្តចរោ តាយ
 វជកហំ ចំណូយ ចារិសិស្ស ។ អាយស្មាចិ ទោ

១ ឧ. ពេសនម្ពលំ ។ ២ ឧ. ពេសន្តិបុត្តា ។ ៣ ឧ. តាដបុត្តា ។

ព្រះបណ្ឌិត ឧបនិបាត

[១៤៨] ត្រាតោ ត្រូឈ្មារប្បណេកស្សបៈចូលទៅករណសេដ្ឋី
 លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយយ៉ាងនេះនឹងវជកហតោសេដ្ឋី ខែភហបតិ
 ភាគាត្រាតោទាំងនោះទូទាំង សូមអ្នកឱ្យប្រមាណាចុះ ។ សេដ្ឋី
 និយាយថា ចតិក្រាណេកជំពិរោ ចេរោកមានកាយុក្រាតោ ទាំង
 មានទូទាំងនៃ ចូរណេកដាក់យកប្រាស្រីវេសយើងឱ្យហើយទៅចុះ ។ លី-
 ដាប៉ានោះ ត្រូឈ្មារមត្តសិកោសាល ត្រូឈ្មារអដិកោកសកម្មុល ត្រូឈ្មារ
 ចកុមកតាយនៈ ត្រូឈ្មារសក្កាយវេជ្ជបុត្ត ត្រូឈ្មារធិត្តុល្លោតាដបុត្ត
 បានចូលទៅករណសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះ
 នឹងវជកហតោសេដ្ឋី ខែភហបតិ ភាគាត្រាតោទាំងនោះទូទាំង
 សូមអ្នកឱ្យប្រមាណាចុះ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា ចតិក្រាណេកជំពិរោ
 ចេរោកមានកាយុក្រាតោ ទាំងនោះទូទាំង ចូរណេកដាក់យក
 ប្រាស្រីវេសយើងឱ្យហើយទៅចុះ ។

[១៤៩] សម័យនោះនឹង ព្រមហាមោក្ខណ្ឌមានកាយុក្រាតោ
 ចំណូលកាត្រាតោមានកាយុក្រាតោចំណូលកាត្រាតោសម័យ ហើយទ្រង់
 ប្រាស្រីវេសចូលទៅ កាន់ប្រកបច្រើនដ៏អ្វីចំណូលបាន ។ ចំណែកនាង

ប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ អរហន្ត ទេវ ឥន្ទ្រីមា ច ។ អា-
 យស្មាចំ ទោ មហាមោក្ខល្លាតោ អរហន្ត ទេវ ឥន្ទ្រីមា
 ច ។ អដទោ អាយស្មា ប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ អាយស្មន្តំ
 មហាមោក្ខល្លាតំ ឯកនកេច កត្តាវុសោ មោក្ខល្លាត
 ឯតំ មត្តំ ឱហា គុយ្យេសោ បន្តោតំ ។ អាយស្មាចំ ទោ
 មោក្ខល្លាតោ អាយស្មន្តំ ប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ ឯកន-
 កេច កត្តាវុសោ កាត្រាជ ឯតំ មត្តំ ឱហា គុយ្យេសោ
 បន្តោតំ(១) ។ អដទោ អាយស្មា ប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ
 វេហាលំ អន្តកត្តា តំ មត្តំ គុហេត្វា តិក្កុត្តំ រាជកហំ
 អនុបរិយាយិ(២) ។

១ ឧ.ម. បោក្ខលេសុ ទេវ ទោ ច ឧ សមយេន អាយស្មា ច មហាមោក្ខល្លាតោ
 ។ ច ។ ធារិសីសុ ។ អដទោ អាយស្មា ប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ អាយស្មន្តំ មហាមោក្ខល្លាតំ
 ឯកនកេច អាយស្មា ទោ មហាមោក្ខល្លាតោ អរហន្ត ទេវ ឥន្ទ្រីមា ច កត្តាវុសោ មោក្ខល្លាត
 ឯតំ មត្តំ ឱហា គុយ្យេសោ បន្តោតំ ។ អាយស្មា ទោ ប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ អរហន្ត ទេវ
 ឥន្ទ្រីមា ច កត្តាវុសោ កាត្រាជ ឯតំ មត្តំ ឱហា គុយ្យេសោ បន្តោតំ ។ ឧយេន វិចំ អនតំ ។
 ២ ឧ. អនុបរិយាយិ ។ ឧ. អនុបរិយាយិ ។

ព្រះប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ មានកាយ ជាព្រះកោលទ្ធី ចាំនិវាសប្បដិសន្ធិ ។
 ព្រះមហាមោក្ខល្លាតោ មានកាយ ជាព្រះកោលទ្ធី ចាំនិវាសប្បដិសន្ធិ ។
 គ្រាន់តែ ព្រះប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ មានកាយ គឺយាយនីព្រះមហាមោក្ខ-
 ល្លាតោ មានកាយ យាយនី ទេវ មហាមោក្ខល្លាតោ មហាមោក្ខល្លាតោ មហាមោក្ខល្លាតោ
 ជាតិយកបាត្រខ្ញុំមក បាត្រខ្ញុំជាបាត្ររបស់លោកយើង ។ ៦ ព្រះមហា-
 មោក្ខល្លាតោ មានកាយ គឺយាយនីព្រះប៉ុណ្ណាលក្ខណៈគ្រាន់តែ មានកាយ
 យាយនី ទេវ មហាមោក្ខល្លាតោ មហាមោក្ខល្លាតោ មហាមោក្ខល្លាតោ ជាតិយកបាត្រ
 ខ្ញុំមក បាត្រខ្ញុំជាបាត្ររបស់លោកយើង ។ សំដៅថា ព្រះប៉ុណ្ណា-
 លក្ខណៈគ្រាន់តែ មានកាយ គឺយាយនីព្រះកោលទ្ធី យាយនី ទេវ មហាមោក្ខល្លាតោ យើង
 វេហាប្រឡំ ប្រឡំ ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង ។

[១២២] គេ ទោ បទ សមយេន រាជគហរតោ
 សេដ្ឋី សប្បុត្តនា ភេសកេ ធីវសនេ មិគោ ហោតិ បញ្ចា-
 លិកោ នមស្សមាថោ នីលេ ភានុ អយ្យោ ការទ្វាជោ
 អង្គាភិ ធីវសនេ បតិដ្ឋាភូតិ ។ អថទោ អាយស្មា
 បិណ្ឌាលការទ្វាជោ រាជគហរតស្ស សេដ្ឋីស្ស ធីវសនេ
 បតិដ្ឋាភិ(១) ។ អថទោ រាជគហរតោ សេដ្ឋី អាយស្មតោ
 បិណ្ឌាលការទ្វាជស្ស ហត្ថតោ បត្តិ តហេត្វា មហាគ្សស្ស
 ទានធម៌ស្ស ដូរោ អាយស្មតោ បិណ្ឌាលការទ្វាជស្ស
 អនាសិ(២) ។ អថទោ អាយស្មា បិណ្ឌាលការទ្វាជោ
 តិ បត្តិ តហេត្វា អភមំ អភមាសិ ។ អស្សោសិ ទោ
 មនុស្សា អយ្យេន តិវ បិណ្ឌាលការទ្វាជេន រាជគហ-
 រតស្ស សេដ្ឋីស្ស បន្តោ ធីហារិតាតិ ។ គេ ធម មនុស្សា
 ទុត្វាសន្តា មហាសន្តា អាយស្មន្តិ បិណ្ឌាលការទ្វាជិ
 បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុត្តិសុ ។ អស្សោសិ ទោ ភគវំ
 ទុត្វាសន្តិ មហាសន្តិ សុត្វាន អាយស្មន្តិ អនុត្តិ
 អមាណុសិ តិវ ទុ ទោ សោ អានុ ទុត្វាសន្តោ

១១. បិដ្ឋាសិ ។ ២១. បាណិ ។

[១២២] សម័យនោះឯង រាជគហរតស្សដ្ឋិត្រមតំវិក្ខន្ធនិវប្រតន្ត
 ឈរនៅទីផ្ទះរបស់ខ្លួន ផ្គង់គ្រាប់មស្សានិយាយថា បក្រលោកដ៏
 ចំរើន សូមព្រះការព្រះជ័យវិស្ណុ មកប្រតិស្នាមក្នុងផ្ទះរបស់យើងឯងខេ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌាលការព្រះជ័យវិស្ណុ ក៏មកប្រតិស្នាមក្នុងផ្ទះ
 របស់រាជគហរតស្ស ។ លំដាប់នោះ រាជគហរតស្សទទួលយកព្រះ កំរិត
 ព្រះហស្តព្រះបិណ្ឌាលការព្រះជ័យវិស្ណុ ហើយដាក់ទានិយៈវិសេ
 នានៅក្នុងច្រវែងព្រះ ចេប្រាននដល់ព្រះបិណ្ឌាលការព្រះជ័យវិស្ណុ ។ ឯ
 ព្រះបិណ្ឌាលការព្រះជ័យវិស្ណុ ក៏ទទួលយកព្រះនោះហើយ ដើរទៅ
 កាន់កាម ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឮច្បាស់ថា កំឡុងព្រះរបស់រាជគហ-
 រតស្សដ្ឋិត្រមតំវិក្ខន្ធនិវប្រតន្ត បានដាក់យកទៅហើយ ។ មនុស្ស
 ទាំងនោះក៏ហើកព្រៀងដើរទៅកម្រោយ ។ ព្រះបិណ្ឌាលការព្រះជ័យវិស្ណុ
 កាយ ។ ព្រះនាមព្រះកម្រិតបានសំឡេងហើកព្រៀង លុះគ្នាហើយ
 ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះនាមនាមនាមមកសួរថា ត្បាលនាខ្លួន សំឡេងហើ

មហាសន្នោតំ ។ អាយស្មតា កន្ត ចិណ្ណាលការាដោ
 កជគហកស្ស សេដ្ឋិស្ស មត្តោ ឱហារិតា អស្សោស្ស
 ទោ កន្ត មទុស្សា អយ្យេម កិរ ចិណ្ណាលការាដោ
 ដោ កជគហកស្ស សេដ្ឋិស្ស មត្តោ ឱហារិតាតំ កេ
 ត កន្ត មទុស្សា ឧត្តាសន្តា មហាសន្តា អាយស្មតំ
 ចិណ្ណាលការាដោ មិដ្ឋិគោ មិដ្ឋិគោ អទុតន្តា សោ
 ឯសោ កគវ(១) ឧត្តាសន្តោ មហាសន្នោតំ ។

(១៤៧) អថទោ កគវ ឯស្សី ឯនារោ ឯស្សី មក-
 រណោ កិក្កុសន្តិ សន្តិទាតាបត្តា អាយស្មតំ ចិណ្ណា-
 លការាដោ មិដ្ឋិបុត្តំ សន្តំ កិរ តយោ ការាដោ កជគ-
 ហកស្ស សេដ្ឋិស្ស មត្តោ ឱហារិតាតំ ។ សន្តំ កគ-
 វតិ ។ វិគរហំ តុន្តោ កគវ អនុត្តរិកំ ការាដោ អនុ-
 លោមិតំ អប្បជ្ជប្បំ អស្សាមណកំ អតម្បិយំ អតា-
 ណិយំ កតិ ហំ តាម ភ្នំ ការាដោ ធរស្ស ធារុបត្តស្ស
 ការណោ កិហិមំ ឧត្តរិមទុស្សន្តិ សន្តិប្បាដិហារិយំ
 ធរស្សស្សសំ សេយ្យថាបំ តាម ការាដោ មាគុត្តាមោ
 ធរស្ស មាសតរុបស្ស ការណោ កោមិទំ(២) ធរស្សតិ

១ ឧប. កម្ពុ កណ ។ ២ ឧ. កោមិទំ ។

ការាដោ ជាសំឡេងភ្នំ ។ ព្រះភានុក្រាបបន្តិទូលថា បតិគ្រូព្រះភន្ត
 ដំបំរើ អប្បុរិបាគ្រូបេសំកជគហសេដ្ឋិ ព្រះចិណ្ណាលការាដោ មាគុត្តា
 បានដាក់យកទៅហើយ បតិគ្រូព្រះភន្តដំបំរើ មទុស្សតំនិទ្ធាយ បាន
 ដំណឹងថា បាគ្រូបេសំកជគហសេដ្ឋិ លោកទ្វាសចិណ្ណាលការាដោ បាន
 ដាក់យកទៅហើយ បតិគ្រូព្រះភន្តដំបំរើ មទុស្សតំនិទ្ធាមារិកិហោ ការាដោ
 ឡើងទៅទៅភាមក្រោយ ។ ព្រះចិណ្ណាលការាដោ មាគុត្តា បតិគ្រូ
 ព្រះមាគុត្តាភាម សំឡេងហោការាដោ គឺជាសំឡេងខ្លះដឹង ។

(១៤៨) ព្រោរិទិទាទេ ជំណិរនៈ ទើប្បព្រះមាគុត្តាភាមិ
 ប្រជុំកិក្កុសន្តិ ហើយទ្រង់សួរព្រះចិណ្ណាលការាដោ មាគុត្តាថា ម្ចាស់
 ការាដោ ពូជអ្នកបានដាក់យកបាគ្រូបេសំកជគហសេដ្ឋិ ពិនិមេធា ។
 ព្រះចិណ្ណាលការាដោ ក្រាបបន្តិទូលថា សូមទ្រង់ត្រាស់ប្រាស ពិនិមេធា
 ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់ចម្លាស់ថា ម្ចាស់ការាដោ (កំណិរនៈ) មិន
 សមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបេសំសមណៈ មិនត្រូវ
 មិនត្រូវធ្វើ ម្ចាស់ការាដោ អ្នកមិនសមរម្យទំនងសំដែងឥទ្ធិប្បាដិហារិយល
 ដំបំរើបេសំមទុស្សតំខ្លះ ដល់ពួកគ្រហស្ថ ព្រោរិទិទាគ្រូរាជ
 បេសំយោកតបទេ ម្ចាស់ការាដោ មាគុត្តាមប្បញ្ញក្តីម្ចាស់ ព្រោ
 រិទ្ធិចមាសក(១) ដូចជាសាសនាជាបេសំយោកតប យ៉ាងណាមិញ

១ រុទ្ធិចមាសក(១) ដូចជាសាសនាជាបេសំយោកតប យ៉ាងណាមិញ ។

ឯកសារ ទោ គយោ ការត្រាជ ចវស្ស ធារុបន្តស្ស ការលោក
 តិហិទំ ឧត្តរិមនុស្សនម្មំ វត្ថុប្បជហារិយំ ធស្ស៊ុតំ ទេតិ
 ការត្រាជ អប្បសន្តានំ វិ បសាទាយ ។ បេ ។ វិការ-
 ហិត្វា ធម្មិ កមំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ធន ភិក្ខុវេ តិហិទំ
 ឧត្តរិមនុស្សនម្មំ វត្ថុប្បជហារិយំ ធស្ស៊ុតំ យោ
 ធស្ស៊ុយ្យ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ភិក្ខុវេតិ ភិក្ខុវេ ធារុបន្ត
 សកលិកំ សកលិកំ ករិត្វា ភិក្ខុនំ អត្តចរិស ទំ(៦)
 ទេតិ ធន ធន ភិក្ខុវេ ធារុបន្ត ធារុបន្តោ យោ ធារុបន្ត
 អាមត្តិ ធុត្តជស្សតិ ។

(១២២) ទោ បទ សមាយទ ចក្ខុវិស័យ ភិក្ខុ
 ឧត្តរិមនុស្សនម្មំ ធារុបន្ត ធារុបន្តោ មយំ រូមិយមយំ ។
 មនុស្សា ឧត្តរិយម្មំ ចិយត្តិវិចារទត្តិ ។ បេ ។ សេយ្យ-
 ហិមំ តិហិ កាមរោតិចាតិ ។ បេ ។ កករិតោ ឯក-
 មត្តិ អាណេសិ ។ បេ ។ ធន ភិក្ខុវេ ធារុបន្តោ មយោ
 បន្តោ ធារុបន្តោ ធន រូមិយមយោ បន្តោ ធារុបន្តោ

• ឧ. ឧ. ឧបសម្ព័ន្ធនៃ ។

ច្បាប់ការត្រាជ អនុវត្តសិវ័ន្តវត្ថុប្បជហារិយោ ជិយបសមនុស្សតាម
 ទ្រព្យសម្បត្តិ ប្រារទេប្រារយិជាបេស្មៈថាភតាប ភិយាវិទា
 វិទា ច្បាប់ការត្រាជ វិទា ទោមិទោមនិធិប្បត្រាជ ជន្មវិទេសបិទតាម
 ប្រះវិទេ ។ បេ ។ លុះប្រតិបត្តសាហើយ ប្រវិទ្ធិចម្បិកជាប្រាសៈយវិកុ
 តាំងខ្យាយមកថា ច្បាប់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ភិក្ខុមិទ្រៀបវិវត្តវត្ថុប្បជហារិយ
 វិទេសាមិទោមនិធិប្បត្រាជ ទ្រព្យសម្បត្តិ ទ្រព្យសម្បត្តិ ភិក្ខុ ធារុបន្ត វិវត្ត ប្រ
 ភាមត្តិទ្រព្យ ច្បាប់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ អ្នកតាំងខ្យាយច្បាប់វិទេសាមិទោមនិ
 ទេញោហើយធ្វើទ្រព្យវិវត្ត ។ ហើយទ្រព្យសម្បត្តិភិក្ខុតាំងខ្យាយ សម្រាប់ភិ
 ធ្វើជាចំណែកវិទេសាមិទោមនិធិប្បត្រាជ ច្បាប់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ច្បាប់ភិ
 ធ្វើជាចំណែកវិទេសាមិទោមនិធិប្បត្រាជ ច្បាប់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ច្បាប់ភិ
 ធ្វើជាចំណែកវិទេសាមិទោមនិធិប្បត្រាជ ច្បាប់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ច្បាប់ភិ
 ធ្វើជាចំណែកវិទេសាមិទោមនិធិប្បត្រាជ ច្បាប់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ច្បាប់ភិ

(១២២) សម័យទោមនិធិ ធុត្តជស្សតិ ភិក្ខុប្រៀបប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈ

តាម ភិ ល្អោប្រកំ ភិប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈ ធ្វើអំពីប្រាសៈប្រាសៈ ។ មនុស្សតាំង
 ខ្យាយកាលៈតាស វិវេជ្ជិយ បុន្តបន្តិចជា ។ បេ ។ ដូចគ្នាប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈ
 ភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងខ្យាយប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈ ប្រាសៈប្រាសៈ ប្រាសៈ
 ប្រាសៈ ។ បេ ។ ប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈ ច្បាប់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ភិក្ខុមិទ្រៀ
 ប្រៀបប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈ ប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈ ប្រាសៈប្រាសៈប្រាសៈ ប្រាសៈ

ន ឧស្សាមយោ បត្តោ ជាវតតោ ន វេទ្យុវិយមយោ បត្តោ
 ជាវតតោ ន ឧស្សាមយោ បត្តោ ជាវតតោ ន កំស-
 មយោ បត្តោ ជាវតតោ ន កាចមយោ បត្តោ ជាវតតោ
 ន តំបុមយោ បត្តោ ជាវតតោ ន សីសមយោ បត្តោ
 ជាវតតោ ន ឧត្តរណាមយោ បត្តោ ជាវតតោ យោ
 ជាវយ្យ អាចត្តិ ឧត្តរណស្ស អនុជាតាមិ កិក្ការេ ទ្វ
 បត្តោ អយោបត្តិ មត្តិកាបត្តនិ ។

[១២៥] ភេទ ទោ បទ សមយេន បត្តម្បសំ
 យំសិយនិ ។ កតវតោ វិភមត្តំ អាណេចសំ ។ អនុជា-
 តាមិ កិក្ការេ បត្តមណ្ឌលនិ ។

[១២៦] ភេទ ទោ បទ សមយេន ធាតុក្កយោ
 កិក្ការេ ឧត្តរណាមិ បត្តមណ្ឌលានិ ជាវត្តិ ហោវណ្ណមយំ
 វុច្ឆិយមយំ ។ អនុស្សា ឧត្តរយន្តំ ទិយន្តិ វិចារន្តិ
 ។ បេ ។ សេយ្យចារិមិ កិហិ កាមកោតិយានិ ។ បេ ។
 កតវតោ វិភមត្តំ អាណេចសំ ។ បេ ។ កិក្ការេ ឧត្តរណាមិ
 បត្តមណ្ឌលានិ ជាវតតោនិ យោ ជាវយ្យ អាចត្តិ
 ឧត្តរណស្ស អនុជាតាមិ កិក្ការេ ទ្វ បត្តមណ្ឌលានិ

មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រ ធ្វើដោយភ័ក្ត្រ មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រធ្វើ
 ដោយភ័ក្ត្រឡ មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រធ្វើដោយភ័ក្ត្រសិល មិនត្រូវប្រើ
 ប្រាស់បាត្រធ្វើដោយសិវិទ្ធិ មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រធ្វើដោយភ័ក្ត្រភ្នំ
 មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រធ្វើដោយសិលាចំបាំង មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រ
 ធ្វើដោយសិលាភក់ មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រធ្វើដោយស្ពាន់ កិក្ការា
 ប្រើប្រាស់ ត្រូវភាគខ្ពង់ខ្ពស់ ម្សាន្តកិក្ការិយោ គព៌កម្មសុញ្ញាត
 បាត្រពិយោនិ គិ បាត្រដៃកម្សាន្តិ បាត្រដៃកម្សាន្តិ ។

[១២៧] សម័យនោះឯង វត្តបាត្រភាគក្រែងមកសំភារបច្ចេក ។
 កិក្ការិយោប្រាមបត្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាត្រាភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្សាន្តកិក្ការិយោ គព៌កម្មសុញ្ញាតដើរបាន ។

[១២៨] សម័យនោះឯង ពួកពួកខ្លះក្តី ប្រើប្រាស់ដើរបាន
 ខ្ពស់នឹងបាប គិ ក្រាប្រក់ គិ ធ្វើដោយមាសខ្លះ ធ្វើដោយប្រាក់ខ្លះ ។
 មនុស្សទាំងឡាយរាល់ខោស កិរិយោ បន្ទុះបង្ហូរថា ។ បេ ។ ដូចពួក
 គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគរាម ។ បេ ។ កិក្ការិយោប្រាមបត្តិទូលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមាត្រាភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្សាន្តកិក្ការិយោ
 កិក្ការិយោប្រើប្រាស់ដើរបាន ខ្ពស់នឹងបាប កិក្ការាប្រើប្រាស់
 ត្រូវភាគខ្ពង់ខ្ពស់ ម្សាន្តកិក្ការិយោ គព៌កម្មសុញ្ញាតដើរបានពិយោនិ

តំបន់យំ សីសមយុទ្ធ ។ កាលណា បន្តមណ្ឌលណា
 ១ អនុប័យន្តិ^(១) ។ កករតោ ឯតមត្តំ អាហារេស៊ី ។
 អនុប័យន្តិ កំត្រាវេ សិទ្ធិន្តិ ។ វេសិ ហោន្តិ ។ ថេ ។
 អនុប័យន្តិ កំត្រាវេ ឧត្តរាទន្តិ ចិន្តិ ។

(១២៧) គេច ទោ បទ សមយេន ចត្វក្កិយា កិក្ខ
 ចិន្តាចិ បន្តមណ្ឌលាចិ ធារេន្តិ រូបការាតិណ្ណាចិ កិក្ខ
 កម្មកតាចិ^(២)តាចិ វេសិកាយមិ ធស្សេត្តា អាហារេស៊ី ។
 អនុស្សា ទន្ធាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារេន្តិ ។ ថេ ។ សេយ្យ
 ដាមិ តិហិ កាមកោតិយាតិ ។ កករតោ ឯតមត្តំ
 អាហារេស៊ី ។ ១ កំត្រាវេ ចិន្តាចិ បន្តមណ្ឌ
 លាចិ ធារេន្តិ រូបការាតិណ្ណាចិ កិក្ខកម្មកតាចិ
 យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តសស្ស អនុប័យន្តិ កំត្រាវេ
 បកតិមណ្ឌលន្តិ ។

១ ១ បណ្ឌិត មណ្ឌលាចិ ១ អនុប័យន្តិ ។ ២ ១. ម. រូបការាតិណ្ណាចិ កករតោ ។

កំត្រាវេសីសមយុទ្ធ ។ កាលណា បន្តមណ្ឌលណា
 ១ អនុប័យន្តិ^(១) ។ កករតោ ឯតមត្តំ អាហារេស៊ី ។
 អនុប័យន្តិ កំត្រាវេ សិទ្ធិន្តិ ។ វេសិ ហោន្តិ ។ ថេ ។
 អនុប័យន្តិ កំត្រាវេ ឧត្តរាទន្តិ ចិន្តិ ។

(១២៧) សមយេនាចិ ក្នុងច្បាប់ស្តីពីការប្រកាស
 ខ្យល់ជីវិត ទ្វាក់ ដេរដាសាដេយប្រស្រីនីតប្រសព្វដើម ហើយលាប
 ទ្វាក់ គឺដើមច្បាប់ស្តីពីការប្រកាសនោះ (ដល់មនុស្សចាស់
 ក្នុង) តាមផ្លូវច្បាប់ ។ មនុស្សចាស់ខ្យល់តោលាទាស ជំរង្រៀល ចន្តបង្កប់
 ថា ។ ថេ ។ ចូរដាក់ក្រហមស្នាមលើសាមាម ។ កំត្រាវេ ចិន្តាចិ បន្តមណ្ឌ
 លាចិ ធារេន្តិ រូបការាតិណ្ណាចិ កិក្ខកម្មកតាចិ យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តសស្ស អនុប័យន្តិ កំត្រាវេ
 បកតិមណ្ឌលន្តិ ។

១ ១ អនុប័យន្តិ ។ ២ ប្រើប្រាស់សម្រាប់ផ្តល់ឱ្យជាធម្មតា ។

[១២៨] គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សោទកំ
 បត្តំ បដិសារមេត្តិ ។ បត្តោ ទុក្ខស្សតិ ។ កតវតោ ឯក-
 មត្តំ អាហារេស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ សោទកោ បត្តោ
 បដិសារមេតព្វោ យោ បដិសារមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស
 អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ឱតាបេត្តា បត្តំ បដិសារមេត្តិ ។

[១២៩] គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សទទកំ
 បត្តំ ឱតាបេត្តិ ។ បត្តោ ទុក្ខត្រោ ហោតិ ។ កតវតោ
 ឯកមត្តំ អាហារេស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ សទទកោ
 បត្តោ ឱតាបេតព្វោ យោ ឱតាបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស
 អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ធិរុទកំ^(១) កត្តា ឱតាបេត្តា បត្តំ
 បដិសារមេត្តិ ។

[១៣០] គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ទុណ្ណោ
 បត្តំ ចិនហត្តិ ។ បត្តស្ស វណ្ណោ ទុក្ខស្សតិ ។ កតវតោ
 ឯកមត្តំ អាហារេស្សំ ។ ន ភិក្ខុវេ-ទុណ្ណោ បត្តោ ចិនហិ-
 តព្វោ យោ ចិនហេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អនុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ មុហត្តំ ទុណ្ណោ ឱតាបេត្តា បត្តំ បដិសារមេត្តិ ។

១. ឧ. ឧ. ពាវំ ។

[១២៨] សមយេនាវេន ភិក្ខុវាំងឡាយទុកដាក់បាត្រចាំនិទ្ទឹក ។
 បាត្រកំវិទាសទុកដាក់ ។ ភិក្ខុវាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនត្រូវទុកដាក់បាត្រចាំនិទ្ទឹកទេ ភិក្ខុណាទុកដាក់ ត្រូវតាបត្តិទុកដ
 ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ គឺជាគណនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុហាលបាត្រសំខេហើយសឹម
 ទុកដាក់ ។

[១២៩] សមយេនាវេន ភិក្ខុវាំងឡាយហាលបាត្រចាំនិទ្ទឹក ។
 បាត្រកំវាងខ្លួនគាត្រកំ ។ ភិក្ខុវាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនត្រូវហាលបាត្រចាំនិទ្ទឹកទេ ភិក្ខុណាហាល ត្រូវតាបត្តិទុកដ ម្ចាស់
 ភិក្ខុវាំងឡាយ គឺជាគណនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផ្តួងបាត្រ ឱ្យស្អុយទឹកសំខេហើយ
 សឹមហាលទុកដាក់ខ្ញុំ ។

[១៣០] សមយេនាវេន ភិក្ខុវាំងឡាយទុកបាត្រក្នុងទីក្តៅ ។ បាត្រ
 ភិក្ខុចណា ។ ភិក្ខុវាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុក
 បាត្រក្នុងទីក្តៅទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវតាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ គឺជា-
 គណនុញ្ញាតឱ្យហាលបាត្រក្នុងទីក្តៅមួយរំពេច ហើយសឹមទុកដាក់ខ្ញុំ ។

ប្រើប្រាស់ស្រូវស្រែកម្រិត បង្កើត

(១៧១) គេន ទោ បទ សមយេន សម្ពុយុលា
បត្តា អះដ្ឋាភាសេ អនាបាភ ធិត្តិកា ហោន្ណិ ។ កត្ត-
មណ្ឌលិកាយ អាវុដ្ឋិកា បត្តា ភិដ្ឋិសុ ។ កត្តវតា
ឯតមត្តិ អាភោចស្សី ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
បត្តាបារកន្តិ ។

(១៧២) គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មិសន្ត
បត្តិ ធិត្តិមន្តិ ។ បរិវដ្ឋិកា(១) បត្តា ភិដ្ឋិកិ ។ កត្តវតា
ឯតមត្តិ អាភោចស្សី ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ មិសន្ត បត្តា
ធិត្តិមន្តិកា យោ ធិត្តិមេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តមស្សាភិ ។

(១៧៣) គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ បរិ-
កណ្ឌន្តេ បត្តិ ធិត្តិមន្តិ ។ បរិវដ្ឋិកា បត្តា ភិដ្ឋិកិ ។
កត្តវតា ឯតមត្តិ អាភោចស្សី ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ បរិ-
កណ្ឌន្តេ បត្តា ធិត្តិមន្តិកា យោ ធិត្តិមេយ្យ អាបត្តិ
ធុត្តមស្សាភិ ។

១. ឃ. បរិវដ្ឋិកា ។

(១៧១) សម័យៈនោះឯង មានបាត្រជាច្រើន តែមិនទាន់បាន
ត្រៀមរឹងជំកល់ ភិក្ខុទុកជាក់ភ្នំវិទីវិស្វស្រឡះ ។ បាត្រទាំងនោះក៏
មេរៀនបែកខូចទៅដោយរូបរាងបុគ្គល ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបចង្អុល
សេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំ
ភិក្ខុទាំងឡាយ រាជានុករាជានុក្រៀមរឹងជំកល់បាត្រ(១) ។

(១៧២) សម័យៈនោះឯង ពួកភិក្ខុជាក់បាត្រលើទីជម្រកដៃនគរ
ភំវិ(២) ។ បាត្រក៏មេរៀនខូចបែក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុលសេចក្តី
ខ្ពុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំ
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវជាក់បាត្រលើទីជម្រកដៃនគរភំវិទី ។ ភិក្ខុណា
ជាក់ ត្រូវតាមបង្គំទុកជ ។

(១៧៣) សម័យៈនោះឯង ពួកភិក្ខុជាក់បាត្រលើទីជម្រកដៃភំវិ(៣) ។
បាត្រក៏មេរៀនធ្លាក់បែក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំ
ភិក្ខុមិនត្រូវជាក់បាត្រលើទីជម្រកដៃភំវិទី ។ ភិក្ខុណាជាក់ ត្រូវតាមបង្គំទុកជ ។

១ តាមអន្តិកថា ថា ត្រៀមរឹងជំកល់បាត្រដែលធ្វើដោយពួកនិរស្សីនិងដើមដំបូង ។
និរស្សីនោះនឹងកាត់ ត្រៀមរឹងជំកល់បាត្រមានសណ្ឋានដូចជាដៃដែលធ្វើដោយវត្តមានក្នុង
នគរដ៏ធំ (ឬដឹង ហោច មេរៀន ជាទ្រព្យ ឬច្រើនប្រាក់) ។ ២ គឺថា ថា ភ្នំវិទីជម្រក
ដែលនគររាជដែលធ្វើទុក្ខនាមៀនដំបូង ។ ៣ ភាសាដើមនិរស្សី ដែលនគររាជ
ដែលស្នើធ្វើឲ្យមានដំបូងដំបូងនាមៀនដំបូង ហៅថា ភំវិ (ភ្នំវិទី) ។

[១៨២] គេន មោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធម្មាយិ
 បតិ ធិក្កុដ្ឋិតិ ។ ឡើង យសិយតិ ។ ភគវតោ ឋិត-
 មត្តំ អាហោទេសំ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តិណា-
 សប្បាកត្តិ ។ តិណាសប្បាកោ ឧបចិត្តាហិ ទដ្ឋតិ ។
 ភគវតោ ឋិតមត្តំ អាហោទេសំ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 ចោឡាកត្តិ ។ ចោឡាកំ ឧបចិត្តាហិ ទដ្ឋតិ ។ ភគវតោ
 ឋិតមត្តំ អាហោទេសំ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បត្ត-
 មាឡាកត្តិ ។ បត្តមាឡាកោ បរិបត់ត្វា បត្តោ ភិដ្ឋតិ ។
 ភគវតោ ឋិតមត្តំ អាហោទេសំ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 បត្តនុរណ្ណាលិកត្តិ ។ បត្តនុរណ្ណាលិកាយ បត្តោ ឧត្តរិ-
 សិយតិ ។ ភគវតោ ឋិតមត្តំ អាហោទេសំ ។ មេ ។ អនុ-
 ជាធាមិ ភិក្ខុវេ បត្តត្រកត្តិ ។ អិសវត្ថុកោ ម ហោតិ ។

[១៨២] សម័យនារោង ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមគ្នា ប្រោស វិជនដី ។
 មេ ពានុប្រាសិកិរិយេយេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឥតឥតអនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ ។ ពួកកណ្តៀវកំពាត់កម្រាល
 ស្មៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥតឥតអនុញ្ញាត
 កំណាត់សំពត់ ។ ពួកកណ្តៀវកំពាត់កំណាត់សំពត់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥតឥតអនុញ្ញាត រកសម្រាប់ទុកបាត្រ ។
 បាត្រកិរិយេយេ ពួកអំពីរកសម្រាប់ទុកបាត្រ ចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥតឥតអនុញ្ញាត រកជនដី មានមាត់ធំ
 (គ្រាំង) សម្រាប់ទុកបាត្រ ។ បាត្រកិរិយេយេ រកជនដី មានមាត់ធំ
 សម្រាប់ទុកបាត្រ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឥតឥតអនុញ្ញាត ជនដីបាត្រ ។ យោគបាត្រមិនទាន់មាននៅឡើយ ។

កតវត្តា ឯកមត្តិ អាណាចស៊ី ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
អំសវន្តកំ វត្តនសុត្តន្ត ។

(១៨៥) តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ កិក្ខុទិសេមិ
ធាតនន្តកេមិ បត្តិ លក្ខន្តិ ។ បរិបតិក្ខា បត្តោ
កិក្ខុតិ ។ កតវត្តា ឯកមត្តិ អាណាចស៊ី ។ មេ ។ ន កិក្ខុវេ
បត្តោ លក្ខន្តកាញោ យោ លក្ខយ្យ អាមត្តិ ធុក្ខនស្សាតិ ។

(១៨៦) តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ មត្តោ
បត្តិ ធុក្ខុបត្តិ ។ សតិសម្មោសា ធុសិធាត្តា ឧត្តិក្ខា
បត្តិ កិក្ខុតិ ។ កតវត្តា ឯកមត្តិ អាណាចស៊ី ។ មេ ។
ន កិក្ខុវេ មត្តោ បត្តោ ធុក្ខុបិកត្តោ យោ ធុក្ខុមេយ្យ
អាមត្តិ ធុក្ខនស្សាតិ ។

(១៨៧) តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ មិវេ
បត្តិ ធុក្ខុបត្តិ ។ សតិសម្មោសា ធុសិធាត្តា ឧត្តិក្ខា
បត្តិ កិក្ខុតិ ។ កតវត្តា ឯកមត្តិ អាណាចស៊ី ។ មេ ។
ន កិក្ខុវេ មិវេ បត្តោ ធុក្ខុបិកត្តោ យោ ធុក្ខុមេយ្យ
អាមត្តិ ធុក្ខនស្សាតិ ។

កិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគណនុក្ខាមយោគបុត្រ
នឹងវិទូសម្រាប់ចង ។

(១៨៨) សម័យនោះឯង កិក្ខុតាំងឡាយព្រះបាទនឹងមេដក្ខន្ធន្ត្រះ
នឹងវិជិតវិទូ ។ បុត្រកំរម្យស្រព្វកំរិយកាវេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់
កិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវព្រះបាទ កិក្ខុណាព្រះ ត្រូវតាមកិក្ខុតង ។

(១៨៩) សម័យនោះឯង កិក្ខុតាំងឡាយទុកបុត្រស្រីច្រើន ។ កិក្ខុ
តាំងឡាយភ្លេចស្មារតីក៏នឹងយសន្តិកំបុត្រចែកវេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់
ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវទុកបុត្រស្រីច្រើន កិក្ខុណាទុក
ត្រូវតាមកិក្ខុតង ។

(១៩០) សម័យនោះឯង កិក្ខុតាំងឡាយទុកបុត្រស្រីតាំង ។
កិក្ខុតាំងឡាយភ្លេចស្មារតីក៏នឹងយសន្តិកំបុត្រចែកវេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ក្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវទុកបុត្រស្រីតាំង ។ កិក្ខុ
ណាទុក ត្រូវតាមកិក្ខុតង ។

[១៨៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អង្គ
 បត្តិ ឯត្តិបត្តិ ។ សតិសម្មាសា ទុដ្ឋហន្តិ^(១) ។ បរិ-
 បតិក្ខា បត្តោ ភិដ្ឋតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណេ-
 រេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ អង្គេ បត្តោ ឯត្តិបិកត្តោ
 យោ ឯត្តិមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១៨៩] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ជន្តេ បត្តិ
 ឯត្តិបត្តិ ។ វាតមណ្ឌលិកាយ ជន្តំ ទុក្ខបិយតិ ។
 បរិបតិក្ខា បត្តោ ភិដ្ឋតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណេ-
 សុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ជន្តេ បត្តោ ឯត្តិបិកត្តោ យោ
 ឯត្តិមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១៩០] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ បត្តហត្តា
 កកាដិ បណារមន្តិ ។ កកាដិ^(២) អាត្មដ្ឋិតា បត្តោ ភិដ្ឋតិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណេរេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ បត្ត-
 ហត្តេន ភិក្ខុតា កកាដិ បណារមតត្តំ យោ បណារមេយ្យ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

១ ឧ. វុដ្ឋិពន្ធិ ។ ២ ឧ. ឧ. ភវិណិ ។

[១៨៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដាក់បាត្រាលើភ្នំ ភ្នំ
 ភ្នំ ។ ប្រាកដឡើងដោយភ្នំស្រួច ។ បាត្រក៏ដោយ បាត្រក៏ដោយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គច្រើនប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់បាត្រលើ
 ភ្នំ ភ្នំ ។ ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខដ ។

[១៨៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដាក់បាត្រក្នុងប្រេង ។
 ប្រេងក៏បុកប្រេងក៏បុកដោយប្រេងប្រេង ។ បាត្រក៏ដាក់បែកទៅ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គច្រើនប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់បាត្រក្នុងប្រេង
 ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខដ ។

[១៩០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានបាត្រនៅដៃ ប្រាម
 សន្ទុះចូរ ។ បាត្រក៏ទង្គិចទង្គិចសន្ទុះចូរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាសថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានបាត្រនៅដៃ មិនត្រូវប្រាមសន្ទុះចូរ ។ ភិក្ខុ
 ណាប្រាម ត្រូវកាចក្តីទុក្ខដ ។

(១៦១) គេ ទោ ចន សមយេន កិក្ខុ កុក្កកជា-
 ហេន^(១) បិណ្ណាយ ទេន្តំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ
 វិហានេន្តំ ។ មេ ។ សយ្យជាមិ តិក្ខុយាតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាណេសំ ។ មេ ។ ន កិក្ខុវេ កុក្កកជាហេន
 បិណ្ណាយ ទេន្តំ យោ ទេយ្យ អាបត្តំ ទុក្កជស្សតិ ។

(១៦២) គេ ទោ ចន សមយេន កិក្ខុ យដិកជា-
 ហេន^(២) បិណ្ណាយ ទេន្តំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ
 វិហានេន្តំ ។ មេ ។ សយ្យជាមិ តិក្ខុយាតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាណេសំ ។ មេ ។ ន កិក្ខុវេ យដិកជាហេន
 បិណ្ណាយ ទេន្តំ យោ ទេយ្យ អាបត្តំ ទុក្កជស្សតិ ។

(១៦៣) គេ ទោ ចន សមយេន អញ្ញករោ កិក្ខុ
 សត្វបិសុត្តុលិកោ ហោតិ ។ សោ ទេសិសស្ស បត្តិ
 ជាតិ ។ អញ្ញករា ភត្តិ បស្សិតា កិកា វិស្សាមតោ សិ អ-
 ត្តុត្ថេ បិសាទោវតាយន្តំ^(៣) ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ

(១៦១) សម័យនោះឯង កិច្ចសន្យាដើរទៅចំណុចនាដោយ
 សំបកឃ្លោក (កាន់សំបកឃ្លោក) ។ មនុស្សចំនងឃ្លោកពេលពេល គំរូ
 ជៀស ចន្តបង្កើតជា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្នា ។ កិច្ចសន្យាប្រកបបង្ក
 ទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះពោធិ្វកោត ។ មេ ។ ព្រះអង្គម្រង់គ្រាស់ជា
 ម្ចាស់កិច្ចសន្យា កិច្ចសន្យាដើរទៅចំណុចនាដោយសំបកឃ្លោក
 កិច្ចការដើរទៅ ត្រូវកាបក្តីទុក្ខ ។

(១៦២) សម័យនោះឯង កិច្ចសន្យាដើរទៅចំណុចនាដោយអវ្យា
 ង្គិក ។ មនុស្សចំនងឃ្លោកពេលពេល គំរូជៀស ចន្តបង្កើតជា ។ មេ ។
 ដូចពួកគ្នា ។ កិច្ចសន្យាប្រកបបង្កទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះពោ
 ធិ្វកោត ។ មេ ។ ព្រះអង្គម្រង់គ្រាស់ជា ម្ចាស់កិច្ចសន្យា កិច្ចសន្យា
 ដើរទៅចំណុចនាដោយអវ្យាង្គិក ។ កិច្ចការដើរទៅ ត្រូវកាបក្តីទុក្ខ ។

(១៦៣) សម័យនោះឯង កិច្ចសន្យា ជាអ្នកប្រព្រឹត្តយកកិច្ចសន្យា
 ក្នុងប្រទេស^(៤) ។ កិច្ចការប្រើប្រាស់ប្រកបពេលពេល ។ ទានប្រ
 ម្ភាសិយ្យហើយគ្រប់ស្រែកក្នុងសំឡេងជា ។ ទានជាចំណុចច្រើនសេចក្តី
 វិហាសដល់អញ្ញតិ ។ មនុស្សចំនងឃ្លោកពេលពេល គំរូជៀស

១ ទ. ម. កុក្កកជាហេ ។ ២ ទ. យដិកជាហេ ។ ៣ ទ. ម. វាចន្តិ ។

៤ យកកិច្ចសន្យាប្រកបពេលពេល គំរូជៀសប្រើប្រាស់ប្រកបពេលពេល ។

វិចារេន្តិ កតិ ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា ធរ-
 សីសស្ស បុត្តំ ធាបស្សន្តិ សេយ្យធាមិ មិសា មិស្រិកា-
 តំ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេស្សំ ។ មេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ
 ធរសីសស្ស មត្តា ធាបេក្ខេ យោ ធារេយ្យ អាមត្តិ
 ធុក្កន្តស្ស ឧ ឧ ភិក្ខុវេ សត្វមំសុក្ខលំកេន កវិកត្តំ
 យោ វាយេយ្យ អាមត្តិ ធុក្កន្តស្សតិ ។

[១៦៤] ភេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ចលកា-
 ធិមិ អដ្ឋិកាធិមិ ឧដ្ឋិដ្ឋោនតិមិ មត្តេន ធិហវន្តិ ។
 មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ មិយន្តិ វិចារេន្តិ យស្មិយេវិមេ
 សមណា សក្យបុត្តិយា បុព្វន្តិ សោ វ ធរសី បដិក្ខុ-
 យោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេស្សំ ។ មេ ។ ឧ
 ភិក្ខុវេ ចលកាធិ វា អដ្ឋិកាធិ វា ឧដ្ឋិដ្ឋោនតិ វា
 មត្តេន ធិហវត្តំ យោ ធិហវេយ្យ អាមត្តិ ធុក្កន្តស្ស
 អទុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បដិក្ខុហន្តិ ។

មនុស្សប្រិបតិ មិសមរមិក្ខុសមណសក្យក្កិយ្យប្រើប្រាស់បុព្វក្កុល
 រោចប្តូចក្កុលិសាចសោរ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបដិទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំការ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាស់ថា ឆ្ងលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនប្រើប្រាស់បុព្វក្កុលរោចរោ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវភាបក្តិ
 ទុក្ខដ ឆ្ងលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវជាអ្នកប្រព្រឹត្តយកវត្ថុ
 ចំសុក្កលប្រចំមុរោ ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្តយក ត្រូវភាបក្តិទុក្ខដ ។

[១៦៤] សម័យរោចឯង ភិក្ខុទាំងឡាយយកបុព្វក្កុលកាកភាមិសៈ

វែលគេចោលខ្លះ ផ្លឹងខ្លះ ទឹកជាវែលខ្លះ ហើយនាំយកទៅចោល ។
 មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស កិរដៀល បន្តិប្រិបតិ ក្កុសមណសក្យ-
 បុត្តិយទាំងឡាយនៃរោចក្កុលបុព្វក្កុល បុព្វក្កុលនៃកំណាបសំណាម ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបុព្វក្កុលសេចក្តីខ្ពុះ ចំការព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាស់ថា ឆ្ងលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវយកបុព្វក្កុលកាក
 ភាមិសៈវែលគេចោលក្តី ផ្លឹងក្តី ទឹកជាវែលក្តី នាំយកទៅចោលទេ
 ភិក្ខុណានាំយកទៅចោល ត្រូវភាបក្តិទុក្ខដ ឆ្ងលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគម
 អនុណាគកាត្វា ។

(១៦៥) គេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ ហេតុន
ចិន្តាវិសេស្តា^(១) ចិន្តា សំព្វេន្តំ ។ ចិន្តាវិសេស្តា ហោតិ ។
កតវតោ ឯតមក្កំ អាហោចេស្តំ ។ បេ ។ អនុជាជាមិ
កិក្ខុវេ សម្ពុតំ ធម្មតក្កន្តំ ។

(១៦៦) គេន ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
នណ្ឌសម្ពុតំ ឧប្បន្តំ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមក្កំ
អាហោចេស្តំ ។ អនុជាជាមិ កិក្ខុវេ នណ្ឌសម្ពុតន្តំ ។

(១៦៧) គេន ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា
កិក្ខុ ឧត្តាវចេ សម្ពុតនណ្ឌា ជាបន្តិ លោក្ខណ្ឌមយំ
រូបិយមយំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ជិយន្តិ វិសោចន្តំ
។ បេ ។ សេយ្យជាមិ កិមី កាមភោតិលោតិ ។ បេ ។
កតវតោ ឯតមក្កំ អាហោចេស្តំ ។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ
ឧត្តាវចា សម្ពុតនណ្ឌា ជាបតត្វា យោ ជាបេយ្យ អាបត្តិ
នុត្តដស្ស អនុជាជាមិ កិក្ខុវេ អដ្ឋមយំ ធម្មមយំ
វិសាលាមយំ ធម្មមយំ វេជ្ជមយំ ករដ្ឋមយំ ជនុមយំ
ដលមយំ លោហមយំ សង្កតាភិមយន្តិ ។

១. ហេតុន វិសេស្តា ។ ប. ហេតុន វិសេស្តា ។

(១៦៨) សម័យោនោឯនី កិក្ខុចិន្តាវិសេស្តាវិសេស្តា
ដេវចិរ ។ ចិន្តាវិសេស្តា ។ កិក្ខុចិន្តាវិសេស្តា
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចិន្តាវិសេស្តា
នថាឧបនុញ្ញាតកិច្ចកិច្ច មិនកំណត់សំរាប់សម្រាប់កិច្ចកិច្ច ។

(១៦៩) សម័យោនោឯនី កំចិន្តាវិសេស្តាវិសេស្តា ។
កិក្ខុចិន្តាវិសេស្តា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចិន្តាវិសេស្តា នថាឧបនុញ្ញាតកិច្ចកិច្ច ។

(១៧០) សម័យោនោឯនី ពុកធម្មតិយកិក្ខុចិន្តាវិសេស្តា
និវតាប^(១) កិច្ចកិច្ចវិសេស្តាវិសេស្តា ។ មនុស្សាចិន្តាវិសេស្តា
រោលទោស គិរិវេល ចន្ទុបេត្តិបំថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថស្នក
បរិភោគកាម ។ បេ ។ កិក្ខុចិន្តាវិសេស្តា ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចិន្តាវិសេស្តា កិក្ខុ
មិនត្រូវប្រើប្រាស់ដទៃកិច្ចកិច្ចនិវតាបទេ កិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវតែប្រើ
ទុក្ខដ ម្ចាស់កិក្ខុចិន្តាវិសេស្តា នថាឧបនុញ្ញាតកិច្ចកិច្ច កិច្ចកិច្ច
ដោយពួក កិច្ចកិច្ចវិសេស្តា កិច្ចកិច្ចបចុស កិច្ចកិច្ចចុស្ស កិច្ចកិច្ចលេស
កិច្ចកិច្ចដេរ កិច្ចកិច្ចដៃ កិច្ចកិច្ចលោហពាតុ^(២) កិច្ចកិច្ចស្នូល ។

១. ល្អិតនៃ ។ ២. លោហពាតុ ។ មានន័យនៃ វិសេស្តា ។

(១៦៨) គេង ទោ ចន សមាយេន ភិក្ខុ កុក្កុដ-
 ចត្តេនមំ វេជ្ជបេសិកាយមំ ជីវំ សំព្វេន្តំ ។ ជីវំ
 ទុស្សិវ្តិតិ ហោតិ ។ ភកវតោ វិសមត្តំ គារោចសុំ
 ។ ថេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ស្វចំន្តំ ។ ស្វចិយោ
 កណ្ណកិកាយោ ហោន្តិ ។ ថេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 ស្វចិជាត្យិកន្តំ ។ ជាត្យិកាយមិ កណ្ណកិកាយោ
 ហោន្តិ ។ ថេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ កិណ្ណោន ម្លូបត្តន្តំ ។
 កិណ្ណោមិ កណ្ណកិកាយោ ហោន្តិ ។ ថេ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ សត្តយា^(១) ម្លូបត្តន្តំ ។ សត្តយាមិ កណ្ណកិកា-
 យោ ហោន្តិ ។ ថេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សវិភត្តន្តំ ។
 សវិភកេមិ កណ្ណកិកាយោ ហោន្តិ ។ ថេ ។ អនុជា-
 តាមិ ភិក្ខុវេ មទុសិវត្តកោន សាវេត្តន្តំ ។ សវិភកាម្យិ
 បរិភិដ្ឋិតិ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សវិភសិវាដិកាដ្ឋិ^(២) ។

១ ឧ. សត្តយា ។ ២ ឧ. សវិភកសិវាដិកាដ្ឋិ ។

(១៦៨) សម័យវនាធិន ភិក្ខុទាំងឡាយដោយវិធីដោយស្វាបមាត់
 រុះ ដោយចិវ្យកបុស្សិវ្តិ ។ ចិវ្យកបុស្សិវ្តិ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបចង្អុលសេចក្តីនូវ ចំពោះព្រះធានព្រះកោស ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតមូល ។ ម្ចាស់ទាំងឡាយ
 ក៏តាមព្រះចាច់ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជា-
 គតអនុញ្ញាតបំពន់មូល ។ ព្រះកំចាប់ក្នុងបំពន់មូលទៀត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យដាក់លំអិតចំពេញ
 (ក្នុងបំពន់មូល) ។ ព្រះកំចាប់ក្នុងក្នុងលំអិតទៀត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត ឱ្យចំពេញបំពន់មូល
 ដោយលំអិតឱ្យដំណាយដោយទៀត ។ ព្រះកំចាប់ក្នុងក្នុងលំអិតប្រ
 ដំណាយដោយទៀតទៀត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតលំអិត ។ ព្រះកំចាប់ក្នុងក្នុងលំអិត ។
 ទៀត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតឱ្យលាបដោយក្រមួនឃ្មុំ ។ ក្រមួនឃ្មុំដែលភិក្ខុលាបដោយក៏បែក
 ពន់រយាវ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតកំណត់សំណត់សម្រាប់ក្រមួនឃ្មុំ ។

(១៦៧) កេង ចោ បង សមយេង កិក្ខុ តត្ថ តត្ថ
 ទំលំ និងណាត្តា សម្ពុទ្ធិត្តា ចំរំ សំទ្រង្គិ ។ ចំរំ វិក័ណ្ណំ
 ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមង្គំ អាហោចេស្សំ ។ បេ ។ អនុ-
 ជាតាមិ កិក្ខុវេ កមិចំ កមិចេវង្គំ តត្ថ តត្ថ ទំពង្គិ
 ចំរំ សំទ្រង្គិ ។ វិសមេ កមិចំ បន្តរង្គំ ។ កមិចំ
 បរិកិដ្ឋតិ ។ បេ ។ ឧ កិក្ខុវេ វិសមេ កមិចំ បន្តរត្តិ
 យោ បន្តរយ្យ អាមត្តិ ធុក្កជស្សាតិ ។ ឧហាយំ
 កមិចំ បន្តរង្គំ ។ កមិចំ បិសុកិកិ ហោតិ ។ បេ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ តិណាសញ្ញាតត្ថំ ។ កមិចេស្ស
 អាញា ជិវតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ អនុកតិ
 បរិកណ្ណំ អាហោចេត្តិ ។ កមិចំ ឧប្បហោតិ ។ បេ ។

(១៦៧) សមយោនាឯន៍ កិក្ខុចិន្ទាយជ័កជាបណ្ឌិតនិងចំនោះ ។
 យើងចង់ដើរ ។ ចំរំកំស្លាកមិនស្មើគ្នា ។ កិក្ខុចិន្ទាយក្រាម
 បង្គំចូលសេចក្តី ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចិន្ទាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យបរិស្ថិត(១)និងឱ្យ
 ស្តីន(២)ដើម្បីឱ្យកិក្ខុចិន្ទាយដើរយាងជុំវិញនោះ ។ ។ កិក្ខុចិន្ទាយលាត
 លើស្តីកិក្ខុចិន្ទាយស្មើ ។ លើស្តីកិក្ខុចិន្ទាយចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចិន្ទាយ កិក្ខុមិនត្រូវលាតលើស្តីកិក្ខុចិន្ទាយ
 ទេ កិក្ខុលាត ត្រូវតាមកិក្ខុចិន្ទាយ ។ កិក្ខុចិន្ទាយលាតលើស្តីកិក្ខុ
 ដែលដើរ ។ លើស្តីកិក្ខុចិន្ទាយដោយផ្ទាល់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុចិន្ទាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ ។ ដោយចំរំ
 ដែលចង់នឹងលើស្តីកិក្ខុចិន្ទាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កិក្ខុចិន្ទាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យលើក (ថែម) អនុកតបណ្ណាយ
 និងអនុកតទទឹងរបស់ចំរំ ។ លើស្តីកិក្ខុចិន្ទាយនិងចំរំ(៣) ។ បេ ។

១ ឈ្មោះលើ ២ កំណត់បង្គំគ្នាជា ២ ជ្រុងរាងច្រវិះ ឱ្យល្អចងកំចិរៈជិរោច មាន
 កំរិតប្រចាំលម្អាប់លើស្តីនោះជាង ២ ឱ្យសម្រាប់ចងចិរៈនិងលើស្តីចំពោះកិក្ខុដែលដើរ
 ចំរំលើដាច់ ។ ៣ លើស្តីកិក្ខុដែលធ្វើគ្រូនិងកិក្ខុចិន្ទាយ ស្មើដើរ កិក្ខុតាមកិក្ខុចិន្ទាយ ។

អនុជាតាម កិក្ខុវេ ធម្មកម្មវិធី វិទូលកំ(១) សាលាកំ
 វិទូលវង្ស វិទូលសុត្តកំ វិទូលកំ(២) ចំរំ សិទ្ធិត្ថង្គិ ។
 សុត្តន្តវិទ្យាយោ វិសហ ហោត្ថិ ។ បេ ។ អនុជាតាម
 កិក្ខុវេ កាណ្ឌម្ពកាណ្ឌិ ។ សុត្ត វង្ស ហោត្ថិ ។ បេ ។
 អនុជាតាម កិក្ខុវេ វាយសុត្តកាណ្ឌិ ។

[១៧០] តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ អនោតេហិ
 តារេហិ កម្មវិធី អក្កមង្គិ ។ កម្មវិធី ទុស្សតិ ។
 កកវតា ឯតមង្គិ អាណេសុំ ។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ
 អនោតេហិ តារេហិ កម្មវិធី អក្កមង្គិយោ អក្កមេយ្យ
 អាមង្គិ ទុក្ខជស្សតិ ។

១ ខ. ម. បទលកំ ។ ២ ខ. វិទូលវង្ស វិទូលសុត្តកំ វិទូលកំ ។

ព្រះអង្គប្រង្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតផងលើ
 ស្តី(១) នឹងការបង់ប្រថាប់លើស្តីទីឡូងពិរជាតិ(២) ស្តីសម្រាប់បញ្ចូល
 ក្នុងចន្លោះវិទូលវង្សជាតិ វិទូលសម្រាប់វិទូលស្តីក្នុងមួយនឹងលើ
 ស្តីទី ទីនៃវិទូលសម្រាប់វិទូលវង្សជាតិលើស្តីក្នុង ដើម្បីបង្វិលវិទូល ។
 ចន្លោះថ្ងៃវិទូលស្តី ។ បេ ។ ព្រះអង្គប្រង្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតសម្រាប់វង្ស ។ ថ្ងៃវិទូលវង្សវិទូលស្តី
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គប្រង្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត
 វិទូលវង្ស ។

[១៧១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជើងមិនស្អាតចំរើ
 ដើរជាន់លើស្តី ។ លើស្តីទីក៏ប្រឡាក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្ហំ
 ទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះទានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គប្រង្រាស់ថា
 ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានជើងមិនស្អាត មិនត្រូវដើរជាន់លើស្តីទីខ
 ភិក្ខុណាជាតិ ត្រូវកាបក្តីខ្លួន ។

១ ព្រះអង្គប្រង្រាស់លើស្តីទី ព្រះអង្គប្រង្រាស់លើស្តីទី ។ ២ ព្រះអង្គប្រង្រាស់
 ចំរើឈាមប្រថាប់ជាតិជាតិដ៏ប្រឡាក់លើស្តីក្នុងចន្លោះ ។

[១៧១] គេឧទាហរណ៍ បទ សមយេន ភិក្ខុ អល្លេហិ
 ចានេហិ កម្មំ អក្កមន្តំ ។ កម្មំ ទុស្សតិ ។ កក
 វតោ វតមន្តំ អាណេសំ ។ មេ ។ ១ ភិក្ខុវេ អល្លេហិ
 ចានេហិ កម្មំ អក្កមន្តំ យោ អក្កមេយ្យ អាមន្តំ
 ទុក្កដស្សតិ ។

[១៧២] គេឧទាហរណ៍ បទ សមយេន ភិក្ខុ សទ្ធា
 ហោ កម្មំ អក្កមន្តំ ។ កម្មំ ទុស្សតិ ។ កកវតោ
 វតមន្តំ អាណេសំ ។ មេ ។ ១ ភិក្ខុវេ សទ្ធា
 ហោ កម្មំ អក្កមន្តំ យោ អក្កមេយ្យ អាមន្តំ
 ទុក្កដស្សតិ ។

[១៧៣] គេឧទាហរណ៍ បទ សមយេន ភិក្ខុ ទិក្ខុ
 សំព្វេន្តា អន្តិយោ បដិក្កណ្ណិ ។ អន្តិយោ ទុក្កា
 ហោន្តិ ។ កកវតោ វតមន្តំ អាណេសំ ។ មេ ។ អន្ត
 ទាហមិ ភិក្ខុវេ បដិក្កហន្តិ ។

[១៧៤] សមយេនាង្គិ ភិក្ខុវាទិយោ វាទេនិទទិក ដើរជាង
 លើឈើស្លឹក ។ ឈើស្លឹកច្រឡោក ។ ភិក្ខុវាទិយោ បានក្រាបបង្គំខ្លួន
 សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុវាទិយោ ភិក្ខុវាទិយោ មិនត្រូវជាងឈើស្លឹកទេ ភិក្ខុណាជាង
 ត្រូវអាចក្តីខ្លួន ។

[១៧៥] សមយេនាង្គិ ភិក្ខុវាទិយោ ពាក់ស្បែកជើងដើរជាង
 ឈើស្លឹក ។ ឈើស្លឹកស្រែក ។ ភិក្ខុវាទិយោ បានក្រាបបង្គំខ្លួន
 សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិយោ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងជាងឈើស្លឹកទេ ភិក្ខុណា
 ជាង ត្រូវអាចក្តីខ្លួន ។

[១៧៦] សមយេនាង្គិ ភិក្ខុវាទិយោ ដើរលើកាត់ដោយប្រាម
 ដៃ ។ ប្រាមដៃឈើ ។ ភិក្ខុវាទិយោ បានក្រាបបង្គំខ្លួនសេចក្តីខ្លះ ចំ
 ពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិ
 យោ គង់គន់ស្មោះស្ម័គ្រប្រាមដៃ^(១) ។

១ ស្រាប់ដៃដែលពាក់ស្រាប់ដៃ ដើម្បីកុំឲ្យខូចខាតទេ ។

(១៧២) គេង ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថេយា ភិក្ខុ
 ឧត្តារិច បដិក្ខហោ ធារេន្តំ សោវណ្ណោ ធម៌ រូបិយេ ធម៌ ។
 ឧទុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ វិយន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យ-
 ជាមិ ភិហំ កាមរោភិចោតំ ។ ភកវិភា ឯតថត្ថំ អា-
 រោទេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧត្តារិច បដិក្ខហោ ធារ-
 ត្តា យោ ធារេយ្យ អាចត្ថំ ទុក្ខដស្ស អទុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋិមយំ ។ បេ ។ សត្ថំបាភិមយន្តំ ។

(១៧៣) គេង ទោ បទ សមយេន សុដិយោចិ
 សត្តកាចិ បដិក្ខហាមិ នស្សន្តំ ។ ភកវិភា ឯតថត្ថំ
 អាណេសុំ ។ អទុជាបាមិ ភិក្ខុវេ អាវេសធិវត្តកន្តិ ។
 អាវេសធិវត្តកោ សមាតុលា ហោន្តំ ។ ភកវិភា ឯត-
 ថត្ថំ អាណេសុំ ។ អទុជាបាមិ ភិក្ខុវេ បដិក្ខហាមិ
 កន្តិ ។ អិសវទុកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អទុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ អិសវទុកំ ទទ្ធនស្តុតកន្តិ ។

(១៧៤) សម័យនារង្គំ ភ្នកញ្ជូន្តិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ស្លាប់ប្រាម
 វេជ្ជិសុំនិវតាច ភិក្ខុវេយ បាសនិវិចារិយេ ប្រាកំ ។ ឧទុស្សតិវ
 ខ្សាយ កំពាលវេសាស វិរេដ្ឋិល បទុបេត្តិបំ ។ បេ ។ ដូចជាភ្នកប្រមាស
 ភ្នកបំភិក្ខុភាម ។ ភិក្ខុទាំងខ្សាយបាមប្រាកបដ្ឋិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសំ ឱ្យភិក្ខុទាំងខ្សាយ
 ភិក្ខុមិច្ឆេវប្រើប្រាស់ស្លាប់ប្រាមវេជ្ជិសុំនិវតាច ។ ភិក្ខុណាម្រើប្រាស់
 ប្រើភាបក្តីខ្លះ ឱ្យភិក្ខុទាំងខ្សាយ គឺជាគម្ពុណ្ណាស្លាប់ប្រាមវេជ្ជិ
 ដោយផ្លូវ ។ បេ ។ ធ្វើដោយគូបស័ន្ទ ។

(១៧៥) សម័យនារង្គំ ខ្ញុល កាបិក និវស្តាប់ប្រាមវេជ្ជុតា ។
 ភិក្ខុទាំងខ្សាយបាមប្រាកបដ្ឋិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសំ ឱ្យភិក្ខុទាំងខ្សាយ គឺជាគម្ពុណ្ណាស្លាប់
 ដាក់^(១) ។ (លុះដាក់) ក្នុងវត្តសម្រាប់ដាក់នៅក្នុងវត្ត ។ ភិក្ខុទាំង
 ខ្សាយបាមប្រាកបដ្ឋិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ប្រាសំ ឱ្យភិក្ខុទាំងខ្សាយ គឺជាគម្ពុណ្ណាស្លាប់សម្រាប់ដាក់ស្លាប់
 ប្រាមវេជ្ជ ។ ទ្រុយោគមិចតាន់តាន់ទៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសំ
 ឱ្យភិក្ខុទាំងខ្សាយ គឺជាគម្ពុណ្ណាស្លាប់ទ្រុយោគមិចទ្រុយសម្រាប់ចង ។

១ វត្តណាមួយមានព្រះនិមិត្តស្លាប់ដើម (អង្គុតា) ។

[១៧៦] គេង ទោ បឋ សមយេន ភិក្ខុ អាជ្ឈា-
 ណសេ^(១) ទីវំ សិទ្ធិញ្ញា សីតេនបិ ទុណ្ណានបិ កំល-
 មន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តិ អាណេសំ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ កមិទសាលំ កមិទមណ្ឌបន្តិ ។ កមិទសាលា
 ទីវេវុក្កា ហោតិ ។ ទុនតោន ឱក្ខវិយតំ ។ ភកវតោ
 ឯតមន្តិ អាណេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខវុក្កា
 កាតុន្តិ ។ ធម្មោ បរិបតតិ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ចំនិក្ក
 តយោ ធម្មោ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាធម្មំ ធារុធម្មន្តិ ។
 អាណេហន្តា វិហារន្តិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 តយោ សោតាលោ ឥដ្ឋកាសោតាលំ សិលាសោតាលំ
 ធារុសោតាលន្តិ ។ អាណេហន្តា បរិបតតិ ។ បេ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អលម្ពនតាហន្តិ ។

[១៧៧] គេង ទោ បឋ សមយេន កមិទសា-
 លាយ តិលាទុណ្ណំ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ ឱក្ខវុក្កា^(២) ទុក្ខវុក្កាវលិក្កំ កាតុ សេតវុក្កា

១ ១. អញ្ញាណេ ។ ២ ១. ឱក្ខវុក្កា ។

[១៧៦] សម័យនោឯន ភិក្ខុវាទិទ្បាយ ដោចិវេក្កនិទិវល លំបុក
 ដោយប្រដាក់និវក្កេ ។ ភិក្ខុវាទិទ្បាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
 ព្រះពោធិព្រះភាវ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិទ្បាយ គថាគត
 អនុញ្ញាតពេនសម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹក បាក់សម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹក ។ ពេន
 សម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹកមានវិជ័យ ។ ទឹកកំលិប ។ ភិក្ខុវាទិទ្បាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះពោធិព្រះភាវ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិទ្បាយ គថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើឱ្យស្រូវឡើង ។ ឡើងកិ
 របេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិទ្បាយ គថាគតអនុញ្ញាត
 ឱ្យកក្កខ្សែ ព្យ យ៉ាង គី ឡើងអង្គ ១ ឡើង ១ ឡើងឈើ ១ ។ ភិក្ខុវាទិ
 ទ្បាយកំលំបុកនិវក្កេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិ
 ទ្បាយ គថាគតអនុញ្ញាតដលើវ ព្យ យ៉ាង គី ដលើវ អង្គ ១ ដលើវ ១
 ដលើវឈើ ១ ។ កាលភិក្ខុវាទិទ្បាយឡើងដាក់បាក់មកវិញ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិទ្បាយ គថាគតអនុញ្ញាតបង្គំខំវ ។

[១៧៧] សម័យនោឯន កំទេចសេវ ព្រះក្នុងពេនឈើស្លឹក
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិទ្បាយ គថាគតអនុញ្ញាត
 ឱ្យកាបដម្បូល ហើយបុកទាំងទាំងក្នុងទាំងក្រៅ ធ្វើឱ្យមានពណ៌ស

កាស្មិណ្ឌិ កេតុកម្មកម្មំ មាលា កម្មំ លតា កម្មំ មក.
វណ្ណកំ មត្តមដ្ឋិកំ ចិវរិសំ ចិវរិដ្ឋង្គំ ។

(១៧៧) គេន ទោ ចន សមយេន កិក្ខុ ចិវរិ
សិទ្ធិក្ខា តត្ថេវ កមិចំ ឧដ្ឋិក្ខា មត្តមដ្ឋង្គំ ។ ឧទ្ធាហិម
ឧមចំតាហិម ឧដ្ឋង្គិ ។ កករតោ ឋតមត្ថំ អាហេសេ
សុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ កមិចំ សដ្ឋិវិដ្ឋង្គំ ។ ក-
មិចំ មរិក្ខង្គិ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ កោយសិ-
កាយ កមិចំ សដ្ឋិវិដ្ឋង្គំ ។ កមិចំ វិចិវេយនិ(១)
។ មេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ឧទ្ធាវដ្ឋង្គំ ។

(១៧៨) គេន ទោ សមយេន កិក្ខុ ត្ថុធូមិ
មិក្ខមិ កមិចំ ឧស្សាមេត្តា មត្តមដ្ឋង្គំ ។ មរិមតិក្ខា
កមិចំ កិដ្ឋង្គិ ។ កករតោ ឋតមត្ថំ អាហេសេសុំ ។
អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុវិលេ វា ជាតន្ត្រាន វា
លតេត្ថង្គិ ។

១ ខ. វិសិយតិ ។ ឃ. វិវេមតិ ។

ធលិវេវ វិចិវេយនិ ក្ខាតិក្ខា កិវិល្លិ ក្ខាតិមត្តមកា ក្ខាតិ
មត្តមតាវ យនិ ស្មរិវិវេនិវិស្សស្សៀនិវិវេ ។

(១៧៩) សមយេនាវេន កិក្ខុតាំងខ្យាយវេចិវេច្ឆេហិយខុកលេវ
ស្មិកិចោលក្ខិវិវាតាហិយចៀសចេញវេ ។ ត្ថុកកុខុខុះ កាល្លិវិវុ
កាតិកោ(ឈើស្មិកិ) ។ កិក្ខុតាំងខ្យាយក្រាបចង្កិច្ចលសេចក្តីខុះ ចំពោះ
ព្រះមាត្រាពោធិ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងខ្យាយ គថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យសាលេស្មិកិខុក ។ ឈើស្មិកិកំពាក់វេក ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងខ្យាយ គថាគតអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់ស្មិកិវេយ
ឈើស្មិកិ ។ ឈើស្មិកិវិលេចេញ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
កិក្ខុតាំងខ្យាយ គថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសម្រាប់ចុក ។

(១៨០) សមយេនាវេន កិក្ខុតាំងខ្យាយវេចិវេច្ឆេហិយស្មិកិខុកវិ
ជញ្ជាតិខុះ វិចិសសាខុះ ហិយចៀសចេញវេ ។ ឈើស្មិកិកំពាក់វេ
កិក្ខុតាំងខ្យាយតាមក្រាបចង្កិច្ចលសេចក្តីខុះ ចំពោះព្រះមាត្រាពោធិ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងខ្យាយ គថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកាតិ(ឈើ
ស្មិកិ) វិចិវេយនិ ច្រវិវេក ។

បុព្វសុត្តន្តបិដក វិសុទ្ធសុត្តនិទាន ទី ១១

[១៧០] អថ ទោ ភកា ភកាហេ យេវាភិវដ្តិ
 វិហរិក្ខា យេន វេសាលី ភេន ចារិកំ បញ្ញាមិ ។ ភេន
 ទោ ចន សមយេន ភិក្ខុ សុចិត្តម្យិ សត្តកម្យិ
 ភេសជ្ជម្យិ បញ្ចេន អាជាយ កុដ្ឋន្តិ ។ ភកាវតោ ឯក-
 មត្តំ អាណេចេសិ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ភេសជ្ជកុវិ-
 កាដ្ឋិ ។ អំសវទ្ធតោ ច ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ អំសវទ្ធតំ កុដ្ឋន្តសុត្តកាដ្ឋិ ។

[១៧១] ភេន ទោ ចន សមយេន អញ្ញាភេ ភិក្ខុ
 ឧបាហនាយោ កាយពន្ធលេន^(១) កុដ្ឋិក្ខា តាមំ បិណ្ណា-
 យ ចារិសិ ។ អញ្ញាភេ ឧបាសតោ តិ ភិក្ខុ អភិវា-
 ណេន្តោ ឧបាហនាយោ សីសេន យេដ្ឋេសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ មត្តំ អាហាសិ ។ អថ ទោ សោ ភិក្ខុ អាណមិ
 កត្តា ភិក្ខុនំ ឯកមត្តំ អាណេចេសិ ។ ភិក្ខុ ភកាវតោ
 ឯកមត្តំ អាណេចេសិ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ឧបាហ-
 នកុវិកាដ្ឋិ ។ អំសវទ្ធតោ ច ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជា-
 បាមិ ភិក្ខុវេ អំសវទ្ធតំ កុដ្ឋន្តសុត្តកាដ្ឋិ ។

១. ពយន្តរេ ។

បុព្វសុត្តន្តបិដក កាសិយនិទាន ទី ១១

[១៧០] គ្រាវោធិនំ ព្រះមោឃព្រះភាគទ្រង់គន្លឹះនៅក្នុងក្រុងរាជ-
 គ្រឹះតាមសមគុដល់កុដ្ឋន្តស្រ្តីយ ហើយទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុង
 វេសាលី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយយកម្ហូបខ្លះ កំបិតខ្លះ ភេសជ្ជៈ
 ខ្លះ ដាក់ក្នុងបាត្រដើរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមោឃព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគន្លឹះសម្រាប់ដាក់ភេសជ្ជៈ ។ ទ្រ្តយោធមិនទាន់ទាន់ទៅ
 រឿយ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះ
 អនុញ្ញាតទ្រ្តយោធមិនទាន់ទាន់ទៅសម្រាប់ចង ។

[១៧១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូលចងស្បែកជើងនិងវត្ថុទូលចង្កេះ
 ហើយចូលទៅបិណ្ណាបុកក្នុងស្រុក ។ មានទុស្តសម្លាក់ក្នុងយបង្គំភិក្ខុនោះ
 ក៏ទន្ទឹមក្បាលនឹងស្បែកជើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ ចំណែក
 នាងភិក្ខុនោះទៅកាន់អាណម ហើយក៏បុកប្រាប់សេចក្តីខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ។ ភ្នកភិក្ខុបានយកសេចក្តីខ្លះ ទៅក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះមោឃ
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះ
 អនុញ្ញាតដល់សម្រាប់ដាក់ស្បែកជើង ។ ទ្រ្តយោធមិនទាន់ទាន់ទៅរឿយ
 ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះអនុញ្ញាតទ្រ្ត
 យោធមិនទាន់ទាន់ទៅសម្រាប់ចង ។

[១៨២] ភេទ ទោ ចន សមយេន អន្តរាមត្ត
 ឧទតិ អកាច្យ័យំ ហោតិ ។ បរិស្សាវនំ ១ ហោតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោទេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 បរិស្សាវនម្ហិ ។ បោឡុកំ ឧប្បហោតិ ។ ថេ ។ អនុ-
 ជាតាមិ ភិក្ខុវេ កាដទ្ធិបរិស្សាវនម្ហិ ។ បោឡុកំ
 ឧប្បហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោទេសំ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧប្បហោតិ ។

[១៨៣] ភេទ ទោ ចន សមយេន ទេ ភិក្ខុ
 កោសលេសុ ឆនបទេសុ អន្តាធនត្តប្បនិមត្តា ហោតិ ។
 ឯតោ ភិក្ខុ អនាចារំ អាទាតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខុ ភិ-
 កិក្ខុ ឯតនភេទ មា អាវុសោ ឯវុចមតាសិ ទេតិ
 កាច្យតិ ។ សោ តស្មី ឧបទន្ធិ^(១) ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ បិទាសាយ បិទ្បតោ ឧបទន្ធិ^(២) ភិក្ខុ ឯតនភេទ
 ទេហិ ថេ អាវុសោ បរិស្សាវនំ ចាមិយំ បរិស្សាវនិ ។
 ឧបទន្ធា ភិក្ខុ ឯ អនាសំ ។ សោ ភិក្ខុ បិទាសា-
 យ បិទ្បតោ កាលមតាសិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ

* ១. បេដ្ឋ ។ ២. ឧបទន្ធិ ។

[១៨៤] សម័យៈខារង្គិ មានទឹកជាអកប្បិយៈក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។
 សំពត់ប្រដិទឹកមិនចាត់មាននៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះភេន្ត្រង្គីត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគនអន្តរាមសំពត់ប្រដិទឹក ។ កំណាត់សំពត់មិនគ្រាន់
 ។ ថេ ។ ព្រះភេន្ត្រង្គីត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគនអន្តរាម
 កប្រដិទឹកដែលគេភ្ជាប់នឹងឈើបិណ្ឌាត់ ។ កំណាត់សំពត់មិនគ្រាន់ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះភេន្ត្រង្គីត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគនអន្តរាមតម្បក្រក ។

[១៨៥] សម័យៈខារង្គិ ភូមិកោសលធនបទ មានភិក្ខុពីរបួសនាំគ្នា
 រើរទៅកាន់ផ្លូវទ្វារ ។ ភិក្ខុមួយប្រព្រឹត្តអនាថារ ។ ភិក្ខុទីពីរចុះ
 និយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកប្តីកំពើយាងទេះឡើយ អំពី
 មេម៉ែខ្លួន ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាថារនោះក៏ចង់និទ្ទេសនឹងភិក្ខុនោះ ។
 ចំណែកនាងភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអនាថារនោះស្រេកទឹក ក៏និយាយទៅនឹងភិក្ខុ
 ដែលខ្លួនចង់និទ្ទេសនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ ចូរណាត់ទ្រូងប្រដិទឹកមកផ្គុំ ។
 នឹងនាងទឹក ។ ភិក្ខុដែលគេចង់និទ្ទេសព្រមឲ្យ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាថារ
 នោះស្រេកទឹកផ្គុំ ក៏ច្រើមណែកាលទៅ ។ កាលភិក្ខុដែលគេចង់និទ្ទេស

វិទ្យាសាស្ត្រ ១៩ ភិក្ខុ អនុមត្តប្បដិបត្តនា

អាណមំ កត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាណោចសិ ។ កំ ចន
ត្តំ អាវុសោ បរិស្សាវនំ យា ចិយមាថោ ន អនាសីតិ ។
ឯវិទ្យាសាស្ត្រំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ ថេ ។ តេ
ទុដ្ឋិយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ ធាម ភិក្ខុ
បរិស្សាវនំ យា ចិយមាថោ ន ទស្សតីតិ ។ អដទោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតា ឯតមត្តំ អាណោចសិ ។

[១៧២] អដទោ ភកវតា ឯតមត្តំ អាណោចសិ ឯតមត្តំ
បកវតោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្កាតាថេត្តា តំ ភិក្ខុនំ បដិ-
ប្បិច្ឆិ សង្ឃំ កំ ត្តំ ភិក្ខុ បរិស្សាវនំ យា ចិយមាថោ
ន អនាសីតិ ។ សង្ឃំ ភកវតំ ។ វិចារេន្តិ កត្តា ភកវតំ
អនុទ្ធវិកំ តេ មោយបុរិស អនុទ្ធលោមិកំ អប្បិច្ឆិ
អស្សាមណកំ អកម្យិយំ អករណិយំ កងំ ហិ
ធាម ត្តំ មោយបុរិស បរិស្សាវនំ យា ចិយមាថោ ន
ទស្សសិ ឯតំ មោយបុរិស អប្បិច្ឆិ វិ បសា-
នាយ ។ ថេ ។ វិចារេន្តិ កងំ កត្តា ភិក្ខុ
អាមន្តសិ ន ភិក្ខុវេ អនុមត្តប្បដិបត្តនា ភិក្ខុថា

វិទ្យាសាស្ត្រ ១៩ ភិក្ខុ អនុមត្តប្បដិបត្តនា

វេ ភកវតំ ភិក្ខុសង្ឃំ ឯតមត្តំ អាណោចសិ ។ កំ ចន
ត្តំ អាវុសោ បរិស្សាវនំ យា ចិយមាថោ ន អនាសីតិ ។
ឯវិទ្យាសាស្ត្រំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ ថេ ។ តេ
ទុដ្ឋិយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ ធាម ភិក្ខុ
បរិស្សាវនំ យា ចិយមាថោ ន ទស្សតីតិ ។ អដទោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតា ឯតមត្តំ អាណោចសិ ។

[១៧២] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគច្រើន
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រនោះ ហើយគ្រាន់សួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បាន
ពូជាគេខ្ចីសំពត់គ្រឿងទឹក អ្នកមិនឱ្យគេ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះគ្រាបចង្កីទូល
ថា សូមច្រើនព្រមគ្នាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះមានព្រះភាគច្រើនបញ្ជូន
ថា ម្ចាស់មោយបុរិស អំពើរបស់អ្នកអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង
មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណៈ មិនគួរ មិនត្រូវធ្វើ ម្ចាស់មោយ-
បុរិស កាលបើគេខ្ចីសំពត់គ្រឿងទឹក អ្នកមិនសមបើមិនមែនឱ្យគេ
ម្ចាស់មោយបុរិស អំពើនេះមិនមែននាំពួកផងដែរមិនទាន់ច្រះថ្លាឱ្យច្រះថ្លា
ឡើយ ។ ថេ ។ សូមច្រើនបញ្ជូនហើយច្រើនធ្វើដឹកថា រួចគ្រាន់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដើរវេទនាបដិបត្តនា

បរិស្សាវនី យោសិយមាទេន ន ធាតុំ យោ ន នេធម្យ
 អាចត្តំ ទុក្ខវស្ស ន ច ភិក្ខុវេ អបរិស្សាវនកោន
 អន្ធានមត្តោ បដិបដ្ឋិតតោ យោ បដិបដ្ឋេយ្យ អាចត្តិ
 ទុក្ខវស្ស សទេ ន ហោតិ បរិស្សាវនី វា នឌ្ឍ-
 ករកោ វា សង្ខារកណ្តោចិ អដិដ្ឋាតតោ នមិធា
 បរិស្សាវនី បរិស្សាវនី ។

[១៨៥] អដិទោ ភកវា អទុបុត្តេន ចារិកត្តារមាថោ
 យេន វេសាលី ធនវសិ ។ តត្រុ សុដំ ភកវា វេសាលីយំ
 វិហារតំ មហារិទេ ក្សជាតារសាលាយំ ។

[១៨៦] តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ទរកម្មំ
 ករោដ្ឋិ ។ បរិស្សាវនី ន សម្មតំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាភោចសុំ ។ អទុជាធាមិ ភិក្ខុវេ នល្លាបរិស្សាវនន្តិ ។
 នល្លាបរិស្សាវនី ន សម្មតំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាភោ-
 ចសុំ ។ អទុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ន វិញ្ញាណំ^(១) ។

១ ៤ ១ ១៦៨ ។

កាលបើអន្តរាគមន៍ កុំស្ងប់ដំបូង ភិក្ខុណាមិនឱ្យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ
 ខ្មារភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុខានសំពត់តម្រងទឹក មិនត្រូវ
 ដើរទៅឆ្ងាយទេ ភិក្ខុណាដើរ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ បើមិនខានសំពត់តម្រង
 ទឹកក្តី ធម្មក្រក្តី ទុកជាងាយស្រួល ព័ត្រូវតែជាដាច់ខាត ពាក្យអញ
 នឹងត្រងទឹកដោយងាយស្រួលនេះទាំង ។

[១៨៧] លីវាចំនោះ ព្រះមោឃព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធជំរើរទៅកាន់
 ពារិកដោយលំដាប់ ទ្រង់សិរទៅកាន់ត្រង់វេសាលី ។ បាទភ្នំ ព្រះ
 មោឃព្រះភាគទ្រង់នឹងនៅ ក្នុងកូដា ភាសាលា ព្រៃបហារិន ទៀតត្រង់
 វេសាលីនោះ ។

[១៨៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើនវកម្ម (ការងារថ្មី) ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានសន្មតសំពត់តម្រងទឹកនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមោឃព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
 ថា ខ្មារភិក្ខុទាំងឡាយ ឆោឆនកសុញ្ញាតសំពត់តម្រងទឹកមានផង ។
 ភិក្ខុមិនបានសន្មតសំពត់តម្រងទឹកមានផងនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមោឃព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ខ្មារភិក្ខុទាំងឡាយ ឆោឆនកសុញ្ញាតសំពត់តម្រងក្រា^(១) ។

១ សំពត់ដែលធ្វើធាតុយក្រាបបង្គំនេះបង្កោយក្រាប ដែលធ្វើធាតុនេះ កាលណាសន្តិ
 ត្រង់ពុទ្ធកាលសំពត់នោះ ឱ្យត្រូវប្រាបចូលមក ហើយយកភាគីទៅដឹងទៅនោះ ។

[១៨៧] គេឯង ទោ មន សមយេន កំត្យ មាតសេហំ
ឧត្តាឡា ហោន្តំ ។ កតវតោ ឯកមន្តំ អាណេនសំ ។
អនុជាតាមិ កំត្យវេ មតសត្តនិកន្តំ ។

[១៨៨] គេឯង ទោ មន សមយេន វេសាលំយំ
មណីតានំ កត្តានំ កត្តាប្បដិបាដិ អន្តិកា^(១) ហោតិ ។
កំត្យ មណីតានិ កោដិបាដិ កុញ្ញត្តា អភិសន្តតាយា
ហោន្តំ តហ្មតាតា ។ អថទោ ជីវតោ កោមារកត្តោ
វេសាលំ អតសាសិ កេធនិទេវ កាណិយេន ។ អនុសា
ទោ ជីវតោ កោមារកត្តោ កំត្យ អភិសន្តតាយេ
តហ្មតានេ ជិស្វាន យេន កតវា តេនុមសន្តិមិ ឧប-
សន្តិមិត្តា កតវន្តិ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តិ
ចិសិទ្ធា ទោ ជីវតោ កោមារកត្តោ កតវន្តិ ឯកមន្តំ
ឯកមន្តំ កត្តា កំត្យ អភិសន្តតាយា តហ្មតាតា សាទុ
កន្តំ កតវា កំត្យនិ ចន្តិមត្តា ជន្តាយត្តា អនុជាតាតុ
វិវំ កំត្យ អប្បាតាតា កស្សន្តិមិ ។ អថទោ កតវា

១ ១. អន្តិកា ។

[១៨៧] សម័យនោះឯង មូសចៀនចៀនកំត្យនាំនិទ្យាយ ។ កំត្យ
នាំនិទ្យាយបានក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ពង់ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្យនាំនិទ្យាយ ធម៌អត្តសុញ្ញតម្រិះ ។

[១៨៨] សម័យនោះឯង ក្រុងវេសាលំពួកជនពុទ្ធបាគីវិចិត្រក្នុង
ឧត្តម(ប្រទេសកំត្យ) ។ ពួកកំត្យបានឆាន់ក្រុងនាំនិទ្យាយដ៏ឧត្តម មាន
កាយច្រើនទៅដោយវោស (រោគទេវ) មានភាពច្រើន ។ គ្រានោះ
ឯង ជីវកោមារកត្យបានទៅក្រុងវេសាលំ ដោយកិច្ចខិតខំ ។ ជីវកោ-
មារកត្យបានឃើញកំត្យនាំនិទ្យាយមានកាយច្រើនទៅដោយរោគ មានភា-
ពច្រើន លុះបានឃើញហើយក៏ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយក្រាបចង្អុលសេចក្តីព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរ ។ លុះជីវកោមារកត្យអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាប
ចូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វង្សវង្ស កំត្យ
នាំនិទ្យាយមានកាយច្រើនទៅដោយវោស មានភាពច្រើន បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ឧំព្រះអង្គសម្បកម្ម រូមព្រះអង្គអនុញ្ញាត
ចង្រ្កមនិរោធិភ្លេងដល់កំត្យនាំនិទ្យាយ ដាក់ប្រពៃ កាលបើយ៉ាងនេះ
កំត្យនាំនិទ្យាយនឹងមិនស្លាប់មានភាព ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ

ដីកំ កោណារក្ខំ ចម្លើយ កាយ សទ្ធាស្សសិ សមា-
ធម៌សិ សមុត្តរោសិ សម្បហំសេសិ ។ អដទោ ដីកោ
កោណារក្ខំ កកវតា ចម្លើយ កាយ សទ្ធាស្សតោ
សមាធិតោ សមុត្តរោសិ សម្បហំសិកោ ឧដ្ឋាយាស-
នា កកវត្ថំ អភិវិទេត្តា បទត្ថុលំ កត្តា បក្កាមិ ។

[១៧៧] អដទោ កកវ ឯតស្សី ឯតាទេ ឯតស្សី ឯក-
រណេ ឯម្មំ កដំ កត្តា កិក្ខុ អាមាទ្ថេសិ អនុជាបាមិ
កិក្ខុវេ ឯត្ថមញ្ញ ឯត្ថាយវក្កាតិ ។

[១៧៨] ភេទ ទោ បទ សមយេទ កិក្ខុ វិសមេ ឯត្ថមេ
ឯត្ថមន្តំ ។ បាណា ទុក្ខា យោន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថុ
អាណេទេសុំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ សមំ កាតុន្តំ ។

[១៧៩] ភេទ ទោ បទ សមយេទ ឯត្ថមោ ឯច-
វត្តកោ យោតិ ។ ឧទេកោទ ឧត្តវិយតិ ។ បេ ។ អនុ-
ជាបាមិ កិក្ខុវេ ឧត្តវត្តកំ កាតុន្តំ ។ ឈោ វិវិបតតិ
។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ឯត្ថត្ថំ តាយោ ឈេ
សត្តកាឈយំ សិលាឈយំ តាវុឈយន្តំ ។ អាណេហាត្តា

ច្រើនឲ្យលំដីកោណារក្ខំ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យកែ
កយ ដោយចម្លឹកថា ។ វេលានោះ ដីកោណារក្ខំ កាលដែលព្រះ
មានព្រះភារៈច្រើនឲ្យលំដីកោណារក្ខំ ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យកែ
កយ ដោយចម្លឹកថា រួចហើយក៏ព្រាហ្មណ៍ពាសនៈ ក្លាយបង្ខំព្រះមានព្រះ
ភារៈ ធ្វើប្រទក្សណៈចៀសចេញទៅ ។

[១៧៧] ព្រះចំពោះនេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភារៈច្រើនធ្វើ
ចម្លឹកថា ក្នុងវេលានោះ ហើយគ្រាសំបៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាគតកុញ្ញាតិច្រើនទាំងអស់ក្នុង ។

[១៧៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនមកទីច្រើនម៉ែនកប
ស្មើ ។ ជើងទាំងឡាយក៏ឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបង្ខំខ្លួនសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភារៈ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាសំបៅ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគតកុញ្ញាតិធ្វើទីច្រើនមិទ្ធស្វយស្មើ ។

[១៧៩] សម័យនោះឯង ទីច្រើនជាទីតាម ។ ទឹកកំសិបក្នុងទី
ច្រើននោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាសំបៅ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
កុញ្ញាតិធ្វើទីច្រើនមិទ្ធស្វយស្មើ ។ ទៀនកំបេះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើន
គ្រាសំបៅ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតកុញ្ញាតិធ្វើកុញ្ញាតិ យោង
គឺ ទៀនអដ្ឋ ១ ទៀនប្រ ១ ទៀនឈើ ១ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាទៀន

វិហារញ្ជូន ។ បេ ។ អនុជានិមិត្ត កិច្ចការ គោយោ សោ-
ចារណា ឥដ្ឋការសោចាលី សិលាសោចាលី ធារុសោ-
ចាលី ។ អាណាញា បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជានិមិត្ត
កិច្ចការ អាសម្ព័ន្ធហោត ។

[១៧២] តេជ ទោ បទ សមយេន កិច្ច ច្រើន
ច្រើនម្តាយ បរិបត្តិ ។ កករតា ឯតមត្តិ អាណាចេសុ ។
អនុជានិមិត្ត កិច្ចការ ច្រើនម្តាយវិញ ។

[១៧៣] តេជ ទោ បទ សមយេន កិច្ច អដ្ឋោ-
កាលេ ច្រើនម្តាយ សិរតទមិ ឧស្សោមមិ កាលមត្តិ ។
កករតា ឯតមត្តិ អាណាចេសុ ។ អនុជានិមិត្ត កិច្ចការ
ច្រើនម្តាយសាល ។ ច្រើនម្តាយសាលាយ តិណ្ណត្តិ បរិ-
បត្តិ ។ បេ ។ អនុជានិមិត្ត កិច្ចការ ឧត្តមត្តិ ឧស្ស័ត្តិ-
លត្តិ កាត្តិ សេតវណ្ណិ កាធុរណ្ណិ កេត្តយកម្តិ
មាលាកម្តិ លតាកម្តិ មកាវណ្ណកិ បញ្ចមត្តិកិ
ចរិសិ ចរិវត្តិ ។

នៅកំលំបុក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចការច្រើនម្តាយ គឺថាគេ
អនុញ្ញាតដល់វិញយ៉ាង គឺ ដល់វិញ ១ ដល់វិញ ១ ដល់វិញ ១ ។
កិច្ចការច្រើនម្តាយចាំគ្នាឡើយ កិច្ចការច្រើនម្តាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កិច្ចការច្រើនម្តាយ គឺថាគេអនុញ្ញាតដល់វិញ ។

[១៧៤] សម័យនោះឯង ពួកកិច្ចការច្រើនម្តាយច្រើនម្តាយ កិច្ចការ
ច្រើនម្តាយ ។ កិច្ចការច្រើនម្តាយក្រាបចង្អុលសេចក្តី ចំពោះព្រះមាតាព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចការច្រើនម្តាយ គឺថាគេអនុញ្ញាត
ចង្អុលសេចក្តីច្រើនម្តាយ ។

[១៧៥] សម័យនោះឯង កិច្ចការច្រើនម្តាយកិច្ចការច្រើនម្តាយ
កំលំបុកដោយព្រះវិញយ៉ាង ក្តៅខ្លះ ។ កិច្ចការច្រើនម្តាយក្រាបចង្អុលសេចក្តី
ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចការច្រើន
ម្តាយ គឺថាគេអនុញ្ញាតដល់ច្រើនម្តាយ ។ កំលំបុកស្រីច្រើនម្តាយកិច្ចការ
ច្រើនម្តាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចការច្រើនម្តាយ គឺថាគេ
អនុញ្ញាតឲ្យគ្រាបចង្អុលសេចក្តីចំពោះវិញយ៉ាង កិច្ចការច្រើនម្តាយកិច្ចការ
កាលានៅ បរិបត្តិដោយវិញ ក្បាលក្រិច ក្បាលក្រិច ក្បាលក្រិច ក្បាលក្រិច
ពានស្រីច្រើនម្តាយ ស្រីច្រើនម្តាយ ។

។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចការច្រើនម្តាយ គឺថាគេអនុញ្ញាតដល់វិញ ។

(១៧២) គេ ទោ មទ សមយេន ជញ្ញាយវំ ជំន-
 តុកំ ហោតិ ។ ទុនោន ឱត្តវិយតិ ។ មេ ។ អនុជា-
 បាមិ កំត្តវេ ឱត្តវត្តកំ កាត្តន្តំ ។ ធម្មោ បរិបត្តតិ
 ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កំត្តវេ ធិតិ គយោ ធម្មេ
 ឥដ្ឋកាធម្មិ សិលាធម្មិ ធារុធម្មន្តិ ។ អាភេហត្ថា
 វិហារន្តិ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កំត្តវេ គយោ សោ-
 បាលោ ឥដ្ឋកាសោបាលិ សិលាសោបាលិ ធារុសោ-
 បាលន្តិ ។ អាភេហត្ថា បរិបត្តន្តិ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ
 កំត្តវេ អាសម្ពាទនាហន្តិ ។ ជញ្ញាយវស្ស កាវដំ ន
 ហោតិ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កំត្តវេ កាវដំ មិដ្ឋ-
 សង្ករំ ទុទុក្ខលិកំ ទុក្ខទាសកំ អនុធូរដ្ឋំ កមិ-
 សិសកំ សុចិកំ យនិកំ កាលច្ឆន្តិ អាវិញ្ញនច្ឆន្តិ
 អាវិញ្ញនផ្កន្តិ ។ ជញ្ញាយវស្ស កុទ្ធានោ ជីវតិ ។
 ភក្កោ ធិតត្តំ អាភេហសិ ។ អនុជាបាមិ កំត្តវេ

(១៧២) សម័យនាវនិ ភេតិភិវធានវិជ្ជាប ។ ចិក (ជោវដំ
 មក) កំលំចារកិភិវធានា ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ខ្សោយ ភក្កោនុក្ខណ្ឌធិរ្យមិច្ឆិមិទ្ធិស្តវស្តវេវ្យាទិ ។ ឡើយកំលំចារកំចុះ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ ភក្កោនុក្ខណ្ឌធិ
 ធិរ្យកុទ្ធាវ្យាទិ ក យាវិ គិឡើយដ្ឋ ១ ឡើយដ្ឋ ១ ធិវិឡើយឡើយ ១ ។
 ភក្កភិក្ខុទាំងខ្សោយទៅកំលំចារ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងខ្សោយ ភក្កោនុក្ខណ្ឌធិស្តវស្តវេវ្យាទិ គិ ធិស្តវស្តវេវ្យាទិ ១ ធិស្តវស្តវេវ្យា
 ទិ ១ ធិស្តវស្តវេវ្យាទិ ១ ។ ភក្កភិក្ខុទាំងខ្សោយទៅកំលំចារកំចុះមកវិញ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ ភក្កោនុក្ខណ្ឌធិស្តវស្តវេវ្យាទិ ។
 ភេតិភិវធានវិជ្ជាប ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ ភក្កោនុក្ខណ្ឌធិស្តវស្តវេវ្យាទិ គ្រមទ្វារ ក្សាលំចុះដំណាច់
 ក្រោម ឃើញភក្កោនុក្ខណ្ឌធិស្តវស្តវេវ្យាទិ សសរេបសំសន្តវា ក្រដោតទ្វារ
 ទុកទ្វារ អនុទ្វារ មេសា ប្រហោនិសប្រាច់តាញ ធិវិវ្យាសប្រាច់តាញ
 (មិទម្រឹក) ។ ធិវិជញ្ញាវិភេតិភិវធានវិជ្ជាប ។ ភក្កភិក្ខុប្រាមបដ្ឋិទ្ធិស្តវស្តវេវ្យាទិ
 ចំពោះព្រះមោសត្រភោន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ

ឧទ្ធរណ៍ក្នុងរាជ ធម្មនៃស្តេច អនុជាតាម

មណ្ឌលិកា កាតុត្តិ ។ ជន្មាយស្ស ទូមនេត្តិ ១ ហោតិ

។ បេ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ ទូមនេត្តិ ។

(១៧៧) តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ទុន្តកេ

ជន្មាយវេ មន្ទេ អត្តដ្ឋានំ កាវេន្តិ ។ ឧបទារោ ន ហោតិ

។ បេ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ ទុន្តកេ ជន្មាយវេ ឯកមន្តិ

អត្តដ្ឋានំ កាតិ មហាប្បកេ មន្ទេតិ ។ ជន្មាយវេ អត្តិ

មុទំ ឧហតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ មុទមត្តិកត្តិ ។

ហេតុន មត្តកំ តេមន្តិ ។ បេ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ

មត្តិកាវេណីកត្តិ ។ មត្តិកា ទុក្ខត្ថា ហោតិ ។ បេ ។

អនុជាតាម ភិក្ខុវេ វិសេត្តិ ។

(១៧៨) តេជ ទោ បទ សមយេន ជន្មាយវេ អត្តិ

កាយំ ឧហតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ ឧទតិ

អតិហរិកត្តិ ។ ហានិយាមិ បត្តេនបិ ឧទតិ អតិហរិកត្តិ

ឧទ្ធរណ៍ក្នុងរាជ ធម្មនៃស្តេច អនុជាតាម

ភថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីដីឱ្យទាបជុំវិញ^(១) ។ ប្រហោនិសម្រាប់បង្កើត

ផ្សែងរបស់ពេទ្យភ្នែកដំបូងនៅទីនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតអនុញ្ញាតប្រហោនិសម្រាប់បង្កើតផ្សែង ។

(១៧៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើឱ្យគ្រាន់កណ្តាលពេទ្យភ្នែក ។

ទីកាលសម្រាប់ចេញចូលដំបូង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើពេទ្យភ្នែក ភថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុធ្វើឱ្យគ្រាន់

ក្នុងទីដីសមរម្យ កាលបើពេទ្យភ្នែក ឱ្យធ្វើឱ្យគ្រាន់កណ្តាល

ចុះ ។ ភ្នែកភ្នែកពេទ្យភ្នែកដំបូងហោយក្រៅមកផ្សេងៗ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់

ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតអនុញ្ញាតឱ្យយកដីមកលាបចុះ ។

ពួកភិក្ខុធ្វើទីដីដោយដៃ (របស់ខ្លួន) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតអនុញ្ញាតស្តុកសម្រាប់ដាក់ដីស្អិត ។ ដីស្អិត

ក៏ដុតស្អុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថា-

គតអនុញ្ញាតឱ្យអប់ដោយគ្រឿងក្រអូប ។

(១៨០) សម័យនោះឯង ភ្នែកភ្នែកពេទ្យភ្នែកដំបូងហោយក្រៅមក

គ្រឿងកាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត

អនុញ្ញាតឱ្យដីទឹកខ្ពស់ ។ ពួកភិក្ខុដីទឹកដោយធានុៈ ដោយបាត្រចុះ

១ ធ្វើទីដីឱ្យទាបជុំវិញព្រះអង្គទ្រង់ទីដីដំបូង ។

។ បេ ។ អនុជាតាម កិច្ចការ ឧបត្ថម្ភជាតិ^(១) ឧបត្ថម្ភសា-
 រាស្ត្រ ។ ជន្មាយវ គំណាច្ឆន្ទិ ១ សេនេតិ ។ បេ ។
 អនុជាតាម កិច្ចការ ឱក្ខប្បត្តា ឧប្បត្តាសិទ្ធិ កាតុដ្ឋ ។
 ជន្មាយវ ចិត្តល្អ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម កិច្ចការ
 សន្តិភូ តាយោ សន្តិភោ ឥដ្ឋតាសន្តិ សិលាសន្តិ
 ធារុសន្តិ ។ ចិត្តល្អ យេវ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម
 កិច្ចការ លោកុដ្ឋ ។ ឧបត្ថម្ភ សន្តិដ្ឋ ។ បេ ។ អនុជាតាម
 កិច្ចការ ឧបត្ថម្ភធម្មដ្ឋ ។

(១៧៧) តេជ ទោ បទ សមយេន កិច្ច ជន្មាយវ
 ធម៌យំ មិសំនិទិ គត្តាមិ គត្តាវដ្ឋិ^(២) ។ បេ ។ អនុជា-
 តាម កិច្ចការ ជន្មាយវបិដ្ឋ ។

(១៧៨) តេជ ទោ បទ សមយេន ជន្មាយវ អប-
 រិក្ខុត្តិ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម កិច្ចការ បរិក្ខុបិក្ខុ
 តាយោ ទាតារ ឥដ្ឋតាទាតារ សិលាទាតារ ធារុទា-
 តារដ្ឋិ ។ តោដ្ឋតោ ១ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម

១. ឧបត្ថម្ភ ។ ២. កុដ្ឋដ្ឋិ ។

។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភវននកុដ្ឋតា
 សៀននិទិដ្ឋិល ។ ពេនភ្លើងដែលប្រក់ដោយស្ម័គ្រគាត់ចំហាយភ្លើស
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភវននកុដ្ឋតា
 ភាវជ្ជម្សិល ហើយបូកលាមដិស្តិកចាំនិទ្ធាយភ្លើង ។ ពេនភ្លើងក៏មាន
 កក់ជ្រៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភវនន
 កុដ្ឋតាឥន្ទ្រក្រាលកម្រាល ធម៌ យ៉ាង គី កម្រាលដ្ឋ ១ កម្រាលថ្ម ១
 កម្រាលឈើ ១ ។ ពេនភ្លើងក៏នៅតែមានកក់ជ្រៅដដែល ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភវននកុដ្ឋតាឥន្ទ្រកុដ្ឋ
 បេញ ។ ចិត្តក៏ដក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 ភវននកុដ្ឋតាឥន្ទ្រកុដ្ឋប្រឡាយចិត ។

(១៧៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុកុដ្ឋិយោវាសន៍ដែលដឹកនាំពេន
 ភ្លើង យកដៃអនុទ្ធា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 ភវននកុដ្ឋតាតាំងសម្រាប់ពេនភ្លើង ។

(១៧៨) សម័យនោះឯង ពេនភ្លើងមិនបានកម្រិតចំណុះទៅឡើយ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភវននកុដ្ឋតា
 ឥន្ទ្របិដ្ឋនិក្រែតិ ធម៌ យ៉ាង គី កំណែដ្ឋ ១ កំណែថ្ម ១ កំណែ
 ឈើ ១ ។ បន្ទប់មិនបានទាន់ទៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

១ ទន្លេ អភិវឌ្ឍន៍ ១ ទន្លេ ទន្លេស្ប បរិកម្ម
 កាត់ ១ ទន្លេ បរិកម្ម កាត់ ១ ទន្លេ
 ទន្លេស្ប កាត់ ១ ទន្លេ បដិស្ឋេហ៍ ១ ទន្លេ
 ទន្លេ ១ ទន្លេ កុញ្ចក់ ១ ទន្លេ សាយ័ត ១
 ទន្លេ ចាត់ យោ បរិយ័យ អាជ្ញា ទន្លេស្ប ។

[២០១] គេ ទោ បន សមយេ ភិក្ខុ ជន្មាយេ
 ធម្មាយំ ចំរំ ចំរំ ចំរំ ចំរំ ចំរំ ចំរំ ចំរំ ចំរំ ។
 គេ ឯកម្ម អាហារេសុំ ។ បេ ។ អនុជាតិ ភិក្ខុវេ
 ជន្មាយេ ចំរំសំ ចំរំផ្លុំ ។ ទេវេ វិស្សន្តេ ចំរំ វិស្សតិ
 ។ បេ ។ អនុជាតិ ភិក្ខុវេ ជន្មាយេសាលន្តិ ។ ជន្មា-
 យេសាលា ធីតវត្ថុកា ហោតិ ។ ឧទេសេន ធីតវិយតិ
 ។ បេ ។ អនុជាតិ ភិក្ខុវេ ឧត្តវត្ថុកំ កាតុន្តិ ។ ចយោ
 បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាតិ ភិក្ខុវេ ចំរំ ។ បេ ។
 អាហារេសុំ វិហារន្តិ ។ បេ ។ អាហារេសុំ បរិបត្តិ
 ។ បេ ។ អនុជាតិ ភិក្ខុវេ អាហារេសុំ វិហារន្តិ ។

ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិត្រូវឱ្យគេសំណុំ ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ភិក្ខុ
 កាត្រា ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិត្រូវឱ្យគេធ្វើបរិកម្មដល់ខ្លួន ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិត្រូវ
 ឱ្យបេសំដល់ភិក្ខុកាត្រា ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិត្រូវទទួលបាន ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិ
 ត្រូវទំពារ ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិត្រូវចំរំគោត ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិត្រូវលិក្ខក្ស ភិក្ខុ
 កាត្រាមិទ្ធិត្រូវផឹកទេ ភិក្ខុកាត្រាមិទ្ធិ ត្រូវកាបភិក្ខុកម្ម ។

(២០១) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដាក់ចំរំលើដៃដល់ភិក្ខុភិក្ខុវេ ។
 ចំរំក៏ប្រឡាក់ទៅដោយភាពម៉ឺង ។ ភិក្ខុតាំងនោះប្រាប់បង្គំទទួលសេចក្តីខ្លះ
 ចំរំនោះប្រាប់ប្រោស ។ បេ ។ ប្រាប់បង្គំប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំរំខ្លះ គឺជាគតុក្ការត្រូវឱ្យស្រូវចំរំចំរំចំរំ ។
 កាលដែលភិក្ខុចំរំខ្លះ ចំរំក៏ទំពារ ។ បេ ។ ប្រាប់បង្គំប្រាប់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុចំរំខ្លះ គឺជាគតុក្ការត្រូវឱ្យស្រូវ ។ សាលាដឹក
 ភិក្ខុចំរំខ្លះ ។ ចំរំក៏ជាដៃដល់បេ ។ បេ ។ ប្រាប់បង្គំប្រាប់
 ប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរំខ្លះ គឺជាគតុក្ការត្រូវឱ្យស្រូវ ។
 ភិក្ខុចំរំខ្លះ ។ បេ ។ ប្រាប់បង្គំប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរំ
 ខ្លះ គឺជាគតុក្ការត្រូវឱ្យស្រូវ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុចំរំខ្លះ គឺ
 លីក្ខក្ស ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុចំរំខ្លះ គឺជាគតុក្ការត្រូវឱ្យស្រូវ ។ បេ ។ ប្រាប់បង្គំប្រាប់
 ប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរំខ្លះ គឺជាគតុក្ការត្រូវឱ្យស្រូវ ។

(២០៦) គេន ទោ បទ សមយេន ជញ្ញាយសាលាយំ
ភិណ្ណុណំ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ កិក្កុវ
ឡុក្កុម្ពតា ឡុក្កុវលំភ្នំ កាតុំ ។ បេ ។ ជំវិសំ ជំវិសំ ឡុក្កុវ

(២០៧) គេន ទោ បទ សមយេន កិក្កុ ជញ្ញាយ
វេមិ ឧនកេមិ បិដ្ឋិបរិកម្មិ^(១) កាតុំ កុក្កុតាយន្តិ ។
ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្កុវ
តិស្សោបដិដ្ឋានិយោ ជញ្ញាយវ្យដិដ្ឋានិ^(២) ឧនកេមិ
ដិដ្ឋានិ វត្ថុវ្យដិដ្ឋានិ^(៣) ។

(២០៨) គេន ទោ បទ សមយេន ជញ្ញាយវេ ឧនតំ ឧ
ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទេសុំ ។ អនុជាតាមិ
កិក្កុវ ឧនតានន្តិ ។ ឧនតានស្ស កុលំ លុដ្ឋតិ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ កិក្កុវ ចិនិតុំ តាយោ យេ ឥដ្ឋតានយំ
សិលាធរយំ តាវុនយន្តិ ។ ឧនតាតោ ឯតវត្ថុតោ ហោតិ ។
ឧនកេន ឡុក្កុវយតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទេសុំ ។

១ ឧ.ម. បរិកម្មិ ។ ២ ម. យាវនិដ្ឋានិ ។

(២០៩) សម័យោនោឯនំ កំទេចស្មៅ កំប្រាក់ចុះក្នុងរោងភ្លើង ។ បេ ។
ប្រាអង្គុទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តមាធិកាធិកា
ធម្មុបហើយចូកលាមដោយដីទាំងទាំងក្នុងក្រៅ ។ បេ ។ (ភថាឧត្ត
មាធិកាធិកា) ស្បៀនស្បៀនចិនិតុំ (ឡូស្បៀនចិនិតុំ) ។

(២១០) សម័យោនោឯនំ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីស្រឡាត់ស្រឡាយ
ខ្លួន (ដុំស្នូន) ក្នុងរោងភ្លើងខ្លះ ក្នុងទីកន្លែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ប្រាអង្គុទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តមាធិកាធិកា ទីបីចុះ យ៉ាង គឺ ទីបីចុះដោយ
រោងភ្លើង ១ ទីបីចុះដោយទឹក ១ ទីបីចុះដោយសំពត់ ១ ។

(២១១) សម័យោនោឯនំ រោងភ្លើងមិនទាន់បានទឹកដោះឡើយ ។
ភិក្ខុទាំងអស់ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ប្រាអង្គុទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តមាធិកាធិកា
ទឹក ។ ប្រាអង្គុទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភថាឧត្តមាធិកាធិកា (ឡូក) ឡើយ យ៉ាង គឺ ឡើយដ្ឋង
ឡើយដ្ឋង ឡើយលើ ១ ។ អណ្តូងទឹកមានទីបាប ។ ទឹកក៏ដោះដាច់
លិច ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

ឱក្ខុម្ពេត្តា ឱល្លិវត្តាវលីវត្ត កាតុំ សេតវិណិ កាឡាវិណិ
កេតុកយកម្មំ មាលាកម្មំ លកាកម្មំ មការទន្តកំ
បញ្ចបដ្ឋកំ ចិវវិសំ ចិវវដ្ឋកំ ។

[២០៧] តេជ ទោ បទ សមយេន ឧទតាទោ អថា.

វុតោ ហោតិ ។ ឥណទុណ្ណោហិមិ មិសុកេហិមិ ឱកិវិ
យតិ ។ បេ ។ អនុជាទាមិ កិក្កវេ អបិទាទន្តិ ។

[២០៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ឧទតាកាដំ

ន សិវិដ្ឋកំ ។ បេ ។ អនុជាទាមិ កិក្កវេ ឧទតាកោណិ
ឧទតាកជាហន្តិ ។

[២០៩] តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្កុ អារមេ

តហិ តហិ ទហាយន្តិ ។ អារមោ ចិក្កុល្លោ ហោតិ ។
កកវតោ វិសមត្តំ អារមេសុំ ។ អនុជាទាមិ កិក្កវេ

ឧទកទន្តិកន្តិ^(១) ។ ចន្តិកា ចាកជា ហោតិ ។

កិក្កុ ហិវយន្តិ ទហាយតុំ ។ បេ ។ អនុជាទាមិ កិក្កវេ

១ ឱ. ម. ចន្តិកន្តិ ។

ភថាភកអនុញ្ញាត ឱវាបជ្ជប្បលហើយច្នកលាបដីស្អែក ទាំងភាគក្នុងភាគ
ក្រៅ ឱវាបដណិស ឱវាបដណិទៅ លាបដោយរង រដ្ឋភ័ក្តា ក្រិល្លិ
ក្បាច់ឆ្មេញមក ធ្វើក្បាច់មានស្រពាច់ដ ស្សៀនស្សៀត ខ្សែស្សៀតបិវ ។

[២១០] សមីយោនោឯនិ អណ្តូនិទិកមិទតានំមានិវេទៅឡើយ។

កិទេចាស្តវុះ កាចមិវុះ កិរយពយចុះ (ក្នុងអណ្តូនិដោះ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ ភថាភកអនុញ្ញាតឱវាច្ឆិវេ ។

[២១១] សមីយោនោឯនិ ភាជនិសម្រាប់ដទិទិកមិទតានំមានិវេ

ឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ ភថាភក
អនុញ្ញាតស្តុកសម្រាប់ដាក់ទិក និវិជើនសម្រាប់ដាក់ទិក ។

[២១២] សមីយោនោឯនិ ពួកភិក្កុន៍និទិកក្នុងវិហារសាលាក្នុងសាលា

អារម៍មានភក់ជ្រាំ ។ ភិក្កុទាំងអម្បាលនោះ ក្រាបបង្គំទូលរមចក្កិវុះ ចំ
ពោះព្រះមាតាព្រះពោធិ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ ភថា-

ភកអនុញ្ញាតអណ្តូនិសម្រាប់ដាក់ទិកជ្រាំ ។ អណ្តូនិសម្រាប់ដាក់ទិកជ្រាំ
កាំងនៅក្នុងវិហារ មិនចាត់ចុះបិទបិទទៅឡើយ ។ ពួកភិក្កុក៍អៀនខ្មាស
មិនហើនច្នៃទិក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ

ឧទ្ធរណ៍ប្រការ ១១១ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

ចរិត្តិច្ឆិត្តិ គយោ បាការ វេជ្ជការ បាការី សំណា-
បាការី ធារៈបាការិ ឆ្លុះ ។ ធម្មចំណា ចិត្តល្អា ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ សន្តិភ័ត្តិ គយោ សន្តារ
វេជ្ជការសន្តារី សំណាសន្តារី ធារៈសន្តារិ ឆ្លុះ ។ ឧទកំ
សន្តិជ្ជតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ ឧទកតិ ធម្មចំណា ឆ្លុះ ។

[២១០] គេង ទោ មន សមយេង កិត្តចំ កត្តាចិ
សិភិតតាចិ ហោតិ ។ ភកវោ ឯកមត្តិ អាហោសេសុំ ។
អនុជាបាមិ កិត្តវេ ឧទកតបុញ្ញិ ចោធម្មគេង មច្ឆុត្ត-
វិត្តិ ។

[២១១] គេង ទោ មន សមយេង អញ្ញាតោ
ឧបាសកោ សន្តិស្ស អន្តាយ ទោត្តារណិ កាបត្ត-
កាហោ ហោតិ ។ ភកវោ ឯកមត្តិ អាហោសេសុំ ។
អនុជាបាមិ កិត្តវេ ទោត្តារណិ ។ ទោត្តារណិយា
ក្កលំ លុត្តតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ ចិចិត្តិ
គយោ ចាយ វេជ្ជការ ចយិ សំណា ចយិ ធារៈ ចយិ ឆ្លុះ ។
អាហោបាត្តា វិហាត្តា ឆ្លុះ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ

ឧទ្ធរណ៍ប្រការ ១១២ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

ភវេន ភកវោ ភវេន បំណិ ហោយ កំណិ ព យ៉ាង គី កំណិ វេជ្ជ ១ កំណិ
ធម្ម កំណិ វេជ្ជ ១ ។ អន្តិសម្រាប់ បំណិ កំណិ ភាវក ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភវេន ភកវោ ភវេន ភកវោ
ភកវោ ព យ៉ាង គី កំណិ វេជ្ជ ១ កំណិ វេជ្ជ ១ កំណិ វេជ្ជ ១ ។
ចិត្តិ វេជ្ជ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភវេន
ភកវោ ភវេន ភកវោ ភវេន ភកវោ ។

[២១០] សមយេនាវេន ពួកភិក្ខុមានខ្លួនគ្រប់គ្រាន់ (ដោយផលកំ
ចិត) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភវេន ភកវោ ភវេន ភកវោ
សម្រាប់ដួងចិត (មានកុកជាដើម) ប្តូរចិត្តដោយភិណា ភិណា ភិណា ។

[២១១] សមយេនាវេន មានទុបាសកម្នាក់មានចំណង់នឹងធ្វើ
ស្រេចប្រយោជន៍ដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភវេន ភកវោ ភវេន ភកវោ (វេណា ទោ) ភិស្រេកិ វេណា បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភវេន ភកវោ ភវេន ភកវោ
ព យ៉ាង គី វៀនវេជ្ជ ១ វៀនវេជ្ជ ១ វៀនវេជ្ជ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាច្រៀង
កំណិ ព ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភវេន ភកវោ ភវេន ភកវោ

គយោ សោចារណំ ឥដ្ឋកាសោចារណំ សិលាសោចារណំ
 ធារុសោចារណំ ។ អាហោហន្តា បរិបទន្តំ ។ ថេ ។
 អនុជាថាមិ ភិក្ខុវេ អាសម្ពុទ្ធតាហន្តំ ។ ហោក្ការណិយា
 ទុណកំ បុណណំ ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជាថាមិ ភិក្ខុវេ
 ទុណកាហនិកំ(១) ទុណកាវិទូមន្តំ ។

[២១២] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាភកេ
 ទថាសកោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស អន្តាយ ធិល្លេទំ ជញ្ញាយវិ
 កក្កុកាមោ(២) ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាហោចេ
 សុំ ។ អនុជាថាមិ ភិក្ខុវេ ធិល្លេទំ ជញ្ញាយវិ ។

[២១៣] ភេទ ទោ បទ សមយេន ចត្តគ្គិយា ភិក្ខុ
 ចាតុម្មាសិ ធិសីននេន វិប្បវសន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ
 អាហោចេសុំ ។ ធិ ភិក្ខុវេ ចាតុម្មាសិ ធិសីននេន វិប្បវ
 សិកត្តិ យោ វិប្បវសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

១ ។ ទទាយនិកំ ។ ២ ។ ថ. អញ្ញាភកេ ភិក្ខុ សម្បស្ស អន្តាយ ធិល្លេទំ ជញ្ញាយវិ
 កក្កុកាមោ ។

ផល្លោកេ ព យានិ វិ ផល្លោកេ ១ ផល្លោកេ ១ ផល្លោកេ ១ ។ ភិក្ខុ
 ចានិ គោរាមាត្រាឡិវិ វេ ភិក្ខុចុះ មកវិញ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុចានិ ខ្សោយ ភវន្តន្តអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបង្កាន់ដៃ ។ (វេលាខាង)
 ភ្នំស្រីមានទឹកចាស់ជក់នៅ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចានិ ខ្សោយ ភវន្តន្តអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ទឹកចង្កូរទឹក ។

[២១៤] សម័យខាងឯង មានវេទនាសកម្មាភិក្ខុវេ ធិសីននេន វិប្បវ
 ភិក្ខុវេ វិប្បវសេយ្យ វិប្បវសេយ្យ វិប្បវសេយ្យ វិប្បវសេយ្យ វិប្បវសេយ្យ វិប្បវសេយ្យ
 ភិក្ខុសង្ឃ ។ ភ្នំភិក្ខុត្រាបបង្គំខ្លួនសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចានិ ខ្សោយ ភវន្តន្តអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរោង
 ភ្នំវិ វិប្បវសេយ្យ មានវេទនាសកម្មាភិក្ខុវេ ។

[២១៥] សម័យខាងឯង ភ្នំភិក្ខុត្រាបបង្គំខ្លួនសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 អស់ ២ វិ ។ ភ្នំភិក្ខុត្រាបបង្គំខ្លួនសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចានិ ខ្សោយ ភិក្ខុមិនត្រូវនៅប្រាសចាក
 ធិសីននេ អស់ ២ វិ ។ ភិក្ខុណា នៅប្រាស ត្រូវអបង្គំខ្លួន ។

[២១២] គេន ទោ បទ សមយេន ទត្តក្កិយា កំត្ត
 បុត្តាភិកំណ្តោសុ សយនេសុ សយន្តិ ។ មទុស្សា
 វិហារាវាភំ អាហំណ្តាត្តា មស្សិត្តា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ
 វិហារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យងាមិ កំហិ កាមរោកំតោ-
 តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។ បេ ។ ទ កិក្ខុវេ
 បុត្តាភិកំណ្តោសុ សយនេសុ សយន្តិ យោ សយេយ្យ
 អាបត្តិ ឧត្តដស្សាតិ ។

[២១៥] គេន ទោ បទ សមយេន មទុស្សា
 កទ្ធម្យិ មាលម្យិ អាធាយ អាណមំ អាត្តច្ឆន្តិ ។ កិក្ខុ
 កក្កតាយន្តា ន បដិក្កណ្ឌន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាណេសុំ ។ មទុជាបាមំ កិក្ខុវេ កទ្ធិ ធម្មោត្តា
 កាវដេ បព្វត្តិលីកំ តាត្តិ បុប្ផំ ធម្មោត្តា វិហារ
 ឯតមត្តំ ទិក្ខុចិក្ខុន្តិ ។

[២១៦] គេន ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស ទម-
 តតំ ឧប្បន្តិ យោកំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណេ-
 សុំ ។ មទុជាបាមំ កិក្ខុវេ ទមតត្តន្តិ ។ មដទោ កិក្ខុចិ

[២១២] សម័យនាវេនិ ក្កត្តន្តិយកិក្កុវេកាសិដិណេវេវេល
 គេនេយទយោយត្តំ ។ មទុស្សាវាទិយ្យយេវេវេកាវិហារាវាភំឃើញ
 ហើយកំពាលោស កំរាជ្យេម មទុស្សាវាទិយ្យ ។ បេ ។ មទុស្សាវេហស្សា
 យិភាសតម ។ ក្កត្តកិក្កុវេកាសិដិណេវេវេល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំសក្កុចំនិទ្ធាយ កិក្ខុមិទ្ធត្រូវដេកលើ
 ដំណេកដែលគេយេយយោយត្តំ កំណុំណាដេក ត្រូវតាមកំណុំ ។

[២១៥] សម័យនាវេនិ មទុស្សាវាទិយ្យយេវេវេកាវិហារាវាភំឃើញ
 ក្កត្តន្តិយកិក្កុវេកាសិដិណេវេវេល ។ ក្កត្តកិក្កុវេកាសិដិណេវេវេល ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំសក្កុចំនិទ្ធាយ គម្រាមកម្រាម
 ទ្រង់ទូលត្រៀងត្រកូចហើយទ្រង់ប្រសំគ្រាដោយគ្រមវែង ៨ ត្រង់គ្រាវែង
 ច្រើន ព្រមទាំងទូលយកផ្កាទៅទុកក្នុងទីដីសមរម្យវិហារបុរា ។

[២១៦] សម័យនាវេនិ ក្កត្តន្តិយកិក្កុវេកាសិដិណេវេវេល គេនេយទយោយត្តំ
 កំណុំណាដេក ។ ក្កត្តកិក្កុវេកាសិដិណេវេវេល ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំសក្កុចំនិទ្ធាយ គម្រាមកម្រាម
 ក្នុងព្រះក្កត្តន្តិយកិក្កុវេកាសិដិណេវេវេល ដែលគេធ្វើដោយគេមាច្រៀម ។ កិក្ខុចំនិទ្ធាយ

ឯកទណ្ឌសិ ឧបតកំ អធិដ្ឋាត្យំ ទុ ទោ ឧតាហុ
វិកាបៀតត្យង្គំ ។ មេ ។ ឧ កំត្យាវេ ឧបតកំ អធិដ្ឋាត្យំ
ឧ វិកាបៀតត្យង្គំ ។

(២១៧) តេជ ទោ មទ សមយេន ធាត្យង្គិយា
គិក្ខុ អាសិក្ខុត្យុបទាទេ^(១) កុញ្ញង្គំ ។ មនុស្ស ឧដ្ឋា-
យង្គំ ទ័យង្គំ វិទាទេង្គំ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ គិហិ
តាមកោតិទោតិ ។ កកវិតា ឯតមន្តិ អាហោទេសិ ។
ឧ កំត្យាវេ អាសិក្ខុត្យុបទាទេ កុញ្ញាត្យំ យោ កុញ្ញាយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

(២១៨) តេជ ទោ មទ សមយេន អត្តាតរេ កំត្យុ
តិណទោ ហោតិ ។ សោ កុញ្ញាហិទោ ឧ សត្តាតិ
ហត្ថេន មន្តិ សទ្ធារេតិ ។ កកវិតា ឯតមន្តិ អាហោទេសិ ។
អនុជាថាមិ កំត្យាវេ មទ្យោវិកង្គំ ។

១. អាសិក្ខុត្យុបទា ។

មាទសេចក្តីត្រិះរិះថា កម្រាលស្មាច់ដែលគេធ្វើដោយរោមចៀមនេះ យើង
គួរអធិដ្ឋាទ ឬធ្វើវិក្យា ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនបាច់អធិដ្ឋាទ មិនបាច់វិក្យាទេកម្រាលស្មាច់ដែលគេធ្វើ
ដោយរោមចៀមនេះ ។

(២១៧) សម័យនោះឯង ពួកពួកខ្លះភិក្ខុទាំងអស់ក្នុងភាជន
និសេស^(១) សម្រាប់វិនិច្ឆ័យ ។ មនុស្សទាំងឡាយរាល់រាល់ គិះ
ជឿស ឬទុំបង្កប់ជា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រូសាស្ត្រអ្នកចាំភាគកាម ។ ពួកភិក្ខុ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីទុំ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវចាំភាគនោះ ក្នុងភាជននិសេស
សម្រាប់វិនិច្ឆ័យនោះ ភិក្ខុណាតាំង ត្រូវកាបបង្គំទុំ ។

(២១៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូលមាតាម្តាយ ។ កាលដែលភិក្ខុ
នោះនាមមិនកាច់នឹងចំបុក្រដោយដៃបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីទុំ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គេវិភាគអនុញ្ញាតភាជនសម្រាប់វិនិច្ឆ័យធ្វើដោយរោម ។

១. អត្តាតិ កុញ្ញាហិ ដែលធ្វើដោយស្មាច់ច្រង់ដែលនឹងប្រាត់ ។

វត្តាមិ អយ្យាតិ ។ ឯវិ វត្ត មេត្តិយក្នុងដកា ភិក្ខុ
 ចាលបិសុ ។ ឧត្តយម្យិ ទោ វត្តោ លិច្ឆិ មេត្តិ-
 យក្នុងដកា ភិក្ខុ ឯតទរោច វត្តាមិ អយ្យាតិ ។ ឧត្ត-
 យម្យិ ទោ មេត្តិយក្នុងដកា ភិក្ខុ ចាលបិសុ ។
 ឧត្តយម្យិ ទោ វត្តោ លិច្ឆិ មេត្តិយក្នុងដកា
 ភិក្ខុ ឯតទរោច វត្តាមិ អយ្យាតិ ។ ឧត្តយម្យិ ទោ
 មេត្តិយក្នុងដកា ភិក្ខុ ចាលបិសុ ។ ក្យាហិ អយ្យាទិ
 អបរជ្ឈាមិ តិស្ស មិ អយ្យា ចាលបិសុ ។ តថា ហិ
 បទ ភិ អាវុសោ វត្ត អន្តេ ធាត្វេ មល្លបុត្តេ វិហោ-
 បិយមារេ អន្តរាបក្ខសិទិ ។ ក្យាហិ អយ្យា ករោ-
 មិទិ ។ សទេ ទោ ភិ អាវុសោ វត្ត វេច្ឆយ្យាសិ
 អន្តេ កកស អាយស្មន្តិ ធាត្វ មល្លបុត្តិ ចាសា-
 បេយ្យាតិ ។ ក្យាហិ អយ្យា ករោមិ ភិ មយា សក្កោ

លោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រករណា ថ្វាយបង្គំ ។ កាលវត្តលិច្ឆិយាយយោងនេះ
 ហើយ មេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុមិនបាននិយាយពាក់ព័ន្ធវិញ្ញាឡើយ ។
 វត្តលិច្ឆិយាយទៅករោមេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុ ជាដំបើដងទៀតថា
 លោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រករណា ថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុ ក៏មិន
 បាននិយាយពាក់ព័ន្ធ ជាដំបើដងទៀត ។ វត្តលិច្ឆិយាយទៅករោ
 មេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុ ជាដំបើដងទៀតថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រករណា
 ថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុក៏មិនបាននិយាយពាក់ព័ន្ធ ថា
 ដំបើដងទៀត ។ វត្តលិច្ឆិយាយថា ខ្ញុំប្រករណា លោកម្ចាស់
 ដូចម្តេច យោគម្តីក៏បានថា លោកម្ចាស់មិននិយាយពាក់ព័ន្ធនឹងខ្ញុំ ។ មេត្តិយ-
 ក្នុងដកាភិក្ខុនិយាយថា ខែភាវុសោ វត្តៈ បានជាយើងមិននិយាយ
 ពាក់ព័ន្ធនៅកេសុក ព្រោះព្រះពុទ្ធមល្លបុត្រទៀតទៀតយើង អ្នកមិនអំពើ
 សោះ ។ វត្តលិច្ឆិយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ មេត្តិយ-
 ក្នុងដកាភិក្ខុនិយាយថា ខែភាវុសោ វត្តៈ ប្រសិនបើអ្នកចង់ផែ (ចូល
 ផែផង) ព្រោះមានព្រះភាគអប្សិវត្តព្រះទេវមល្លបុត្រ បានកាយវិសាលក្នុងវិច្ឆ
 ទេវធិន ។ វត្តលិច្ឆិយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច ខ្ញុំនឹងភាព

[២២០] អដ្ឋទោ កករា ឯកស្មី ធិនារោ ឯកស្មី
 មករាលោ កិក្កុសធុំ សង្កតាភាមេត្វា អាយស្មន្តំ ធាតុ
 មល្លបុត្តំ មដិច្ចំ សរសំ ត្វំ ធាតុ ឯកស្មី យថាយំ
 វឌ្ឍន អាហារិ ។ យថា មំ កន្តេ កករា ជាតាតិ ។
 ធុតិយឱ ទោ កករា ។ មេ ។ តតិយឱ ទោ កករា
 អាយស្មន្តំ ធាតុ មល្លបុត្តំ ឯកស្មី ធិនារោ សរសំ ត្វំ ធាតុ
 ឯកស្មី យថាយំ វឌ្ឍន អាហារិ ។ យថា មំ កន្តេ
 កករា ជាតាតិ ។ ទ ទោ ធាតុ ធាតុ ឯកស្មី ធិនារោ សរសំ
 តយា តតិ កករា វឌ្ឍន សរសំ អកតំ អកតន្តំ
 វឌ្ឍនិ ។ យថាយំ កន្តេ ជាតា តតិជាតាមិ សុបិ-
 ធាតុធាតុ មេធាតុ ធាតុ មដិសេវិតា មករា ជាតាតិ ។

[២២០] ព្រះវិទ្យាទោ មីលោទោ ទើបព្រះពោធិព្រះកោស្យ
 ប្រជុំកិក្កុសធុំ ហើយទ្រង់ប្រាប់សូត្រទូទៅមល្លបុត្តនាមយុថា ម្ចាស់
 ទព្វៈ អ្នករលីកមើល អ្នកបាទាផ្ទៃអំពីយ៉ាងនេះដូចជាវឌ្ឍនៈនេះពោលមែន
 ឬ ។ ព្រះទូទៅមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះពោធិ
 ព្រះកោស្យទ្រង់ប្រាប់ព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។ ព្រះពោធិព្រះកោស្យទ្រង់ប្រាប់
 ទៅឯព្រះទូទៅមល្លបុត្ត មីលោទយុថា ជាតំបំពុលធាតុ ។ មេ ។ ជា-
 តំបំពុលធាតុ ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នករលីកមើល អ្នកបាទាផ្ទៃអំពីយ៉ាងនេះ
 ដូចជាវឌ្ឍនៈនេះពោលមែនឬ ។ ព្រះទូទៅមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះពោធិព្រះកោស្យទ្រង់ប្រាប់ព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។
 ព្រះពោធិព្រះកោស្យទ្រង់ប្រាប់ ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នកប្រាថ្នាឯងទ្រាមមិន
 ពោលបរល្ហករវិញយ៉ាងនេះ យើងត្រូវដែលអ្នកបាទាផ្ទៃហើយ អ្នកចូរ
 ធ្វើយថាធ្វើហើយ បើអំពីដែលអ្នកមិនបាទាផ្ទៃ អ្នកចូរធ្វើយថាមិនបាទ
 ផ្ទៃ ។ ព្រះទូទៅមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 តំបំពុលធាតុ មិនដែលស្គាល់សេចក្តីមេធាតុ សូម្បីតែ
 យល់ស្តីក៏មិនដែលឃើញរឿយ បាទមិយាយវេទីយ៍សំការភ្នាក់លើក ។

(៦៦៤) អថោ កកក កិក្ខុ អាមន្តសិ គេធម៌
កិក្ខុវេ សធម្មោ វឿស្ស វិញ្ញាណស្ស ចត្តិ វិញ្ញាណ
អសម្ពោកំ សធម្មោ កកក ។

(៦៦៣) អថោ កិក្ខុវេ អថោ សមញ្ញកតស្ស
ឧបាសកស្ស បន្តោ វិញ្ញាណស្ស កិក្ខុវេ អលាភាយ
បរិសក្កតិ កិក្ខុវេ អថោយ បរិសក្កតិ កិក្ខុវេ អថា-
វាសាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុ អក្កោសតិ បរិភាសតិ កិក្ខុ
កិក្ខុវេ កេធម៌ ឧទ្ធស្ស អវណ្ណំ កាសតិ ធម្មស្ស
អវណ្ណំ កាសតិ សធម្មស្ស អវណ្ណំ កាសតិ អនុជាធាតិ
កិក្ខុវេ វេទេវា អថោវេ វេទេវា សមញ្ញកតស្ស ឧបា-
សកស្ស ចត្តិ វិញ្ញាណស្ស ។

(៦៦២) វេទេវា វេទ កិក្ខុវេ វិញ្ញាណស្ស ។ ឧបាសក
កិក្ខុវេ បដិទេសេន សធម្មោ ញាមេតញោ សុណាកុមេ
កន្ត វេទេវា វេទេវា វិញ្ញាណស្ស ធម៌ មល្លកុត្ត
អថោវិកាយ សិលវិចត្តិយា អនុជ្ជិសេតិ យនិ សធម្មស្ស

(៦៦៤) គ្រាតោ ព្រះមាត្រៈភាគទ្រង់គ្រាសំហោភិក្ខុវេ
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុវេឡាយ បើស្ទុះនោះ សង្ឃត្រូវផ្តាច់បាត្រដល់
វិញ្ញាណស្ស គឺធម៌មន្ទិលសង្ឃសេនាបរិក ។

(៦៦៣) ម្ចាស់ភិក្ខុវេឡាយ សង្ឃត្រូវផ្តាច់បាត្រដល់ ។ បាសក
ប្រកថោយកន្តិ ៨ ប្រការ គឺ ។ បាសកព្យាយាមបើម្យ៉ាងម៉េចឱ្យភិក្ខុវេ
ឡាយបាទយក ១ ព្យាយាមបើម្យ៉ាងម៉េចឱ្យភិក្ខុវេឡាយបាទប្រយោជន៍ ១
ព្យាយាមបើម្យ៉ាងម៉េចឱ្យភិក្ខុវេឡាយបាទទីលំនៅ ១ វេទប្រាទេពភិក្ខុ ១
ចំបែកភិក្ខុឱ្យបែកបាទភិក្ខុ ១ ពោលនិវេជ្យល្អប្រះពុទ្ធ ១ ពោល
និវេជ្យល្អប្រះធម៌ ១ ពោលនិវេជ្យល្អប្រះសង្ឃ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុវេឡាយ
គឺគុណកម្មវិញ្ញាណស្ស ដល់ ។ បាសកវិជ្ជាប្រកថោយកន្តិ ៨
ប្រការនេះឯង ។

(៦៦២) ម្ចាស់ភិក្ខុវេឡាយ សង្ឃត្រូវផ្តាច់បាត្រយ៉ាងនេះ ។
ភិក្ខុវេសល្យាសប្រតិកាលសម្បវៀនសង្ឃវេ ចតិប្រាសេស្សិវិចារិយ សម្ម
សង្ឃស្ថាប័ន្ធិ (ឃ្លីង) វិញ្ញាណស្ស (បាសក) ចោទប្រះពុទ្ធសម្រាម
តាយុដោយសិលវិចត្តិមន្ទិល បើកម្មមានកាលអនុដល់សង្ឃហើយ

ខេត្តាវំ វត្តតំ សង្ឃំ បត្តក្កាដ្ឋំ យាចតំ ។ សង្ឃោ
 វត្តស្ស លំច្ឆវិស្ស បត្តិ ឧត្តដ្ឋតំ សម្ពោតិ សង្ឃោន
 កាណេតិ ។ យស្សាយស្សោ ទមតំ វត្តស្ស លំច្ឆវិស្ស
 បត្តស្ស ឧត្តដ្ឋតា សម្ពោតំ សង្ឃោន កាណេតំ សោ
 កុត្តាស្ស យស្ស ទក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ឧត្ត-
 ដ្ឋតោ សង្ឃោន វត្តស្ស លំច្ឆវិស្ស បត្តោ សម្ពោតោ
 សង្ឃោន ទមតិ សង្ឃស្ស កស្មា កុត្តា ។ ឯវេមតិ
 ជាយាយមតិ ។

(២២៧) អថទោ កកវំ វេសាលិយំ យថាភិវន្តិ
 វិហារិក្កា យេន កត្តា តេន ទារិកំ បក្កាមំ អនុបទ្វេន
 ទារិកំ ពាហនោ យេន កត្តា តទវិសិ ។ គត្រា សុខំ
 កកវំ កត្តសុ វិហារិកំ សុសុមារិកេវ ភេសកម្មារិយេន
 មិគទាយេ ។

(២២៨) តេន ទោ មន សមយេន ពោធិស្ស វដ.
 កុមារស្ស កោកទុនោ នាម ចាសាទោ អចិរិកាវិ តា
 ពោតិ អនុជ្ឈិវិក្កា សមលោន វ ព្រាហ្មណោន វ

លោសំខ្លួនចេញចាកទោស ឧកស្តមឱ្យសង្ឃក្នុងវាចាគ្រូឡើងវិញ ។ សង្ឃ
 ក៏ក្នុងវាចាគ្រូដល់វិជ្ជាលិច្ឆិ គឺធ្វើឱ្យសង្ឃរាប់តានឡើងវិញ ។ ការក្នុងវាចាគ្រូ
 ដល់វិជ្ជាលិច្ឆិ គឺធ្វើឱ្យសង្ឃរាប់តានឡើងវិញ គួរដល់លោកមានភាយ
 កន្តិណា លោកមានភាយកន្តិណាត្រូវស្រៀម ម៉ែនគួរដល់លោកមាន
 ភាយកន្តិណា លោកមានភាយកន្តិណាត្រូវខ្លឹមាយឡើង ។ សង្ឃបាទ
 ក្នុងវាចាគ្រូដល់វិជ្ជាលិច្ឆិ គឺធ្វើឱ្យសង្ឃរាប់តានហើយ ការក្នុងវាចាគ្រូនោះ
 គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបាទជាសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកម្ត
 សេចក្តីនេះ ដោយតាការស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

(២២៩) ព្រាហ្មណេន ព្រាហ្មណេន ព្រាហ្មណេន ព្រាហ្មណេន ព្រាហ្មណេន
 វេសាលិក្កុដល់វត្តអនុស្រ័យ ហើយព្រាហ្មណេនវេសាលិក្កុដល់វត្តអនុស្រ័យ
 កត្តដបប យាទិវេតាមលំដាប់ ក៏បាទនៅដល់កត្តដបបនោះ ។
 ពួក ព្រាហ្មណេនព្រាហ្មណេនព្រាហ្មណេនព្រាហ្មណេន(១) ជាឱ្យអភិយដល់
 សត្វម្រឹក ទៀបត្រង់សុសុមារិកេវកត្តដបបនោះ ។

(២៣០) សមិយនោឯន ភោទិវដកុមារចាត់ការកសាទិព្រាហ្មណេន
 ឈ្មោះកាកទុ(២) ទើបតែងហើយថ្មី ។ វេលសមណៈទិវិព្រាហ្មណេន

១ ព្រាហ្មណេន ព្រាហ្មណេន ព្រាហ្មណេន ព្រាហ្មណេន ព្រាហ្មណេន ។ ២ ពាក្យ
 ឈ្មោះកាកទុ ព្រោះព្រាហ្មណេនមានការព្រាហ្មណេនសម្តីច្បាញព្រាហ្មណេន ។

កោនចំ វា ឧទុស្សត្រា មេន ។ អដ្ឋិទោ ពោធិ៍ រាជកុមារោ
 សត្វិកាបុត្តំ មាណវំ អាមន្តសំ ឯហំ ត្វិ សុធិ សត្វិ-
 កាបុត្ត យេន កកវំ គេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំ មម
 វេនេន កកវតោ ចានេ សិរសា វន្ត អប្បាភាធិ អប្បា-
 ត្តំ លហុដ្ឋាធិ លំ ជាសុវិហារំ បុត្ត ពោធិ៍ កន្ត
 រាជកុមារោ កកវតោ ចានេ សិរសា វន្ត អប្បាភាធិ
 អប្បាត្តំ លហុដ្ឋាធិ លំ ជាសុវិហារំ បុត្តត្តំ(១) ឯវត្ត
 វេនេន(២) អដ្ឋិសេតុ កំ កន្ត កកវំ ពោធិ៍ស្ស វេន-
 កុមារស្ស ស្វាគយេ កត្តំ សត្វិ កិកុសធឿនតិ ។ ឯវ
 កោតិ ទោ សត្វិកាបុត្តោ មាណវំ ពោធិ៍ស្ស រាជកុ-
 មារស្ស បដិស្សត្តា យេន កកវំ គេនុបសង្កមំ ឧបសង្ក-
 មំ កកវតោ សត្វិ សម្ពោធិ សម្ពោធិយំ កថំ សាក-
 ណីយំ វិគេសាវត្តា ឯកមំ ឯសីធិ ។ ឯកមំ ឯសីត្រោ
 ទោ សត្វិកាបុត្តោ មាណវំ កកវត្តំ ឯវេនេន ពោធិ៍(៣)
 រាជកុមារោ កោតោ គោមស្ស ចានេ សិរសា វន្ត

១ វេនេន ពោធិ៍ស្ស វេនេន ឧបសង្កមំ ។ ២ កកវំ ។ ៣ ក.ម. ពោធិ៍ ទោ ។

បុប្ផុល ណាខ្ញុំមួយ ជាដំបូងមុនមុនដល់ចុងចុងនាមស្រ្តីយ ។
 លំដំបូងនោះ ពោធិ៍សាត់ប្រទេសសត្វិកាបុត្តមាណវំ កកវត្ត ឯវ
 សត្វិកាបុត្ត សំប្បាញំ អកច្ចុមក អកច្ចុលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំទូតព្រះមានព្រះភាគដោយស្រ្តី ទូលស្រ្ត
 កាពាគកិច្ច មេចក្តីលំបាកកិច្ច មេចក្តីព្រួយបារម្ភ កម្លាំងកាយ
 និងធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ កាមកាម្យកញ្ជា ចក្រគ្រូគ្រូអង្គជំពរៃន
 ពោធិ៍សាត់ស្រ្តីយថ្វាយបង្គំព្រះទូតព្រះមានព្រះភាគដោយស្រ្តី ទូលស្រ្ត
 កាពាគកិច្ច មេចក្តីលំបាកកិច្ច មេចក្តីព្រួយបារម្ភ កម្លាំងកាយ និងធម៌
 ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ហើយទូលយាងនេះទៀតថា ចក្រគ្រូគ្រូអង្គជំពរៃន
 ស្រ្តីព្រះអង្គព្រះទាំងកិកុសធឿនទូលកកវត្តសំ ពោធិ៍សាត់ ដើម្បីទាន
 ក្នុងវិថីស្រ្តី ។ សត្វិកាបុត្តមាណវំទទួលព្រះបង្គំព្រះពោធិ៍សាត់
 ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ពាលរាត់ទាក់សំលោះសំណាល ទៅក្រុងមានព្រះ
 ភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរឲ្យទំនាយ និងពាក្យដែលគួរឲ្យកាយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសត្វិកាបុត្តមាណវំអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សម
 គួរហើយ ក៏ទូតព្រះបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យយាងនេះ
 ថា ពោធិ៍សាត់ស្រ្តីយថ្វាយបង្គំព្រះទូតព្រះមានព្រះភាគដ៏ម្ចាស់ដោយស្រ្តី

អប្បពាធំ អប្បកត្តិ លហុដ្ឋានំ ទលំ ជាសុវិហារំ បុទ្ធកំ
 ឋវត្តា វនេតំ អធិវសេតុ កំ កំ តោតមោ ពោធិស្ស
 វនេតុមាស្ស ស្វាគនាយ កត្តំ សន្និ កំតុស្សធួនាតំ ។
 អធិវសេសិ កកវំ តុណ្ហិកាវេ ។ អថទោ សញ្ញិកា-
 បុត្តា មាលាវំ កកវតោ អធិវសនំ វិទិត្តា ឧដ្ឋាយា-
 សនា យេន ពោធិ វនេតុមារេ តេនុសសន្តមំ ឧប-
 សន្តមិត្តា ពោធិ វនេតុមារំ ឋតនេវេន អវេតុដ្ឋ ទោ
 មយំ កោតោ វនេនេ តំ កកវន្តំ កោតមំ ពោធិ
 វនេតុមារេ កោតោ តោតមស្ស មារេ សិរសា វនេតំ
 អប្បពាធំ អប្បកត្តិ លហុដ្ឋានំ ទលំ ជាសុវិហារំ
 បុទ្ធកំ ឋវត្តា វនេតំ អធិវសេតុ កំ កំ តោតមោ
 ពោធិស្ស វនេតុមាស្ស ស្វាគនាយ កត្តំ សន្និ កំតុ-
 សធួនាតំ អធិវត្តត្តា ឋន សមណេន តោតមេនាតំ ។

[២៣០] អថទោ ពោធិ វនេតុមារេ តស្សា
 ត្តិយា អន្តយេន មណីតំ ទានេយំ កោធិយំ ឋន-
 យានាមេត្តា កោតុនេត្តា មាលាវំ ឧនាតេមំ នុស្ស-
 ហិ សន្តកមេត្តា យា ឋនេន សោចាលាការ្យេវក

ទូលស្មារតាភាគតិចតួច សេចក្តីលំបាកតិចតួច សេចក្តីព្យាយាមស្រួល
 កម្លាំងកាយទីនីតិមិថាគ្រឿងទៅសប្បាយ មួយទៀត ពោធិវនេតុមារេ
 ក្រាបចូលព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា សូមព្រះភាគមជ្ឈិមព្រមទាំងកិច្ចសន្យា
 ទទួលកត្ត របស់ពោធិវនេតុមារេ ដើម្បីទាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះនាងព្រះភាគ
 ទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហិកាវេ ។ ព្រះនាង សញ្ញិកាបុត្តមាលាវនីដីថា ព្រះ
 នាងព្រះភាគទទួលទិមន្តហើយ ក៏គ្រោកចាកសេចក្តីលំបាកពេលវេលា
 កុមារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបចូលពោធិវនេតុមារេយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គពុទ្ធក្រាបចូលព្រះនាងមហានព្រះភាគ តាមចូលរបស់ទ្រង់
 ហើយថា ពោធិវនេតុមារេសូមថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធព្រះភាគមជ្ឈិមព្រមដោយ
 ភ្លឺ ទូលស្មារតាភាគតិចតួច សេចក្តីលំបាកតិចតួច សេចក្តីព្យាយាមស្រួល
 កម្លាំងកាយទីនីតិមិថាគ្រឿងទៅសប្បាយ មួយទៀត ពោធិវនេតុមារេ
 ក្រាបចូលព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា សូមព្រះភាគមជ្ឈិមព្រមទាំងកិច្ចសន្យា
 ទទួលកត្ត របស់ពោធិវនេតុមារេ ដើម្បីទាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ព្រះសមណ-
 ភោគមជាម្ចាស់ បានទទួលទិមន្តហើយ ។

[២៣១] លុះត្រឹមទៀត ពោធិវនេតុមារេចាត់ចែងទាំងយកោដ-
 នីយាហារដ៏ទុក្ខម ហើយទ្រក្រាលកោតុនេត្តា ដោយសំពត់ស
 តាំងខ្យាយ ដកចេញកំដៅល្អិតទាំងព្រាមបំផុត ហើយគ្រាស់ហៅ

អត្តមតុ កន្លៃ សុភតោ ទុស្សនំ យំ ឆម អស្ស ធីយ-
 រត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឃី រុត្ត ភកា តុណ្ហិ
 អហោសិ ។ ធុតិយម្បិ ទោ ។ ថេ ។ តតិយម្បិ ទោ
 តោនិ រាជកុមារោ ភកាវុំ ឯតនរោច អត្តមតុ កន្លៃ
 ភកា ទុស្សនំ អត្តមតុ កន្លៃ^(១) សុភតោ ទុស្សនំ យំ
 ឆម អស្ស ធីយរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ អថទោ
 ភកា អាយស្មុញ្ញំ អាទុំ អវលោកេសិ^(២) ។ អថទោ
 អាយស្មា អាទុំ តោនិ រាជកុមារំ ឯតនរោច សិហារតុ
 រាជកុមារ ទុស្សនំ ន ភកា ចេឡបដកំ អត្តមិស្សនិ
 បដិដំ ជនតំ តតិយតោ អទុកម្បតិកំ ។ អថទោ តោនិ
 រាជកុមារោ ទុស្សនំ សិហារមេត្តា ឧបរំ កោកនុនេ
 ខាសានេ អាសនំ បញ្ចាថេសិ ។ អថទោ ភកា កោ-
 កនុំ ខាសានំ អភិយ្យេត្តា បញ្ចាត្តេ អាសានេ ធិសិធិ
 សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃោ ។ អថទោ តោនិ រាជកុមារោ តុទ្ធិប្ប-
 មុទំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ទានបិយេន កោជិយេន

១ អំ អាយចំ ឧ. យេនេ ឆ ទិស្សនំ ។ ២ ឧ. ម. អបលោកេសិ ។

ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះសុភត្រូវជាទំសំរាប់ទាំង
 ឡាយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដ៏សេចក្តីសុខដល់ប្រាជ្ញ អស់កាល ជា
 យូរអង្វែង ។ កាលរោជិកជកុមារក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 អង្គទ្រង់នៅស្ងៀម ។ តោជិកជកុមារក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
 ជាអំបើបដិដនី ។ ថេ ។ ជាអំបើបដិដនីថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជាទំសំរាប់ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះសុភត្រូវស្តេចយាងជាទំសំរាប់ទាំងឡាយ ដើម្បី
 ជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ប្រាជ្ញ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។
 ត្រាតោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បែរត្រាក្រួត ទៅរកព្រះកាន់ទូមាន
 កាយ ។ ព្រះកាន់ទូមានកាយក៏បានដេរពេចារទៅដំណើររោជិកជកុមារយ៉ាង
 នេះថា បពិត្រព្រះរាជកុមារ សូមទ្រង់សារសំរាប់ចេញ ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ព្រះអង្គដ៏ទ្រង់ជាទំសំរាប់សំរាប់ទំ ព្រះកាន់ទូទ្រង់អនុគ្រោះ
 ដល់ប្រជុំជនជាទាំងក្រោយ ។ ត្រាតោះ តោជិកជកុមារទ្រង់ឲ្យសារសំរាប់
 ទាំងឡាយចេញ ហើយទ្រង់ឲ្យក្រាលអាសនៈទាំងសីកាន់ទូប្រាសាទ
 វិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគស្តេចយាងទៀងកាន់កាន់ទូប្រាសាទ ហើយ
 គង់លើកាសនៈវ័ជលក្រាលស្រេចហើយព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ។ លំដាប់
 តោះ តោជិកជកុមារបានអង្គុសទានិយសាវនិយាហារ(ព្រះវិញ្ញាណម្បិ)

វិទ្យាសាស្ត្រពេទ្យបដិកា អក្ខរាវិជ្ជា

សហគ្គា សន្តប្បេត្តា សឡាវេត្តា កកវន្តំ កុត្តារី ឌុដិ-
តបត្តបាលី ឯកទន្តំ ឯសិដិ ។ ឯកទន្តំ ឯសិដិ ទោ
ពោជំ រាជកុមារំ កកវំ ធម្មិយា កថាយ សន្តុស្សត្តា
សមាទបេត្តា សម្មុត្តេជត្តា សឡាវេសត្តា ឧដ្ឋាយា-
សនា បក្កាមិ ។

(២៣៣) អដិទោ កកវំ ឯសិដិ ឯនារោ ឯសិដិ
បក្ការណោ ធម្មិ កថំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ឯ កិក្ខុវេ
ទេឡូបដិកា អក្កមិត្តា យោ អក្កមេយ្យ អាបន្តិ
ធុក្កដស្សាតិ ។

(២៣៤) ភេទ ទោ បទ សមយេន អក្កតក វន្តិ
អបតតតត្តា កិក្ខុ ឯបន្តេត្តា ធុស្សំ បក្ការបេត្តា ឯសិដិ-
រោច អក្កមថ កន្ត ធុស្សន្តំ ។ កិក្ខុ កុក្កុត្តាយន្តា
ឯ អក្កមន្តំ ។ អក្កមថ កន្ត ធុស្សំ មន្តលត្តាយោតិ ។
កិក្ខុ កុក្កុត្តាយន្តា ឯ អក្កមីសុ ។ អដិទោ សា វន្តិ
ឧដ្ឋាយតិ វិយតិ វិទាទេតិ កាថំ ហិ នាម អយ្យា

វិទ្យាសាស្ត្រពេទ្យបដិកា អក្ខរាវិជ្ជា

ដីត្តាញីសារក្កុយដោយព្រះហស្តព្រះអង្គឯង ចំពោះព្រះកិត្តសិទ្ធិមាន
ព្រះតិច្ឆជាប្រធាន ឡើងក្នុងស្តុបស្តុប ក្រាវិគជល់ច្រង់ហាមយាត់ លុះ
កំណត់គ្រប់ថា ព្រះមានព្រះភាគច្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះ
ហស្តរក្សកិច្ចព្រះហឺយ ក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពោធិកជកុមារគង់ក្នុង
ទីសមគួរហឺយ ទើបព្រះមានព្រះភាគច្រង់សីវេនធមិ កន្សល់ឲ្យយល់
ឲ្យកាន់យក ឲ្យគាចហោន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ហឺយច្រង់ក្រោក
ហោនអាសនៈស្តុទេពញាត ។

(២៣៥) ព្រោះខំពានោះ ចំណីរោះ ព្រះមានព្រះភាគច្រង់ធ្វើ
ធម្មិកថា ត្រាស់ហៅកិត្តុទាំងឡាយមកក្នុងរោងព្រះព្រះ ម្ចាស់កិត្តុទាំង
ឡាយ កិត្តុមិនត្រូវជាខំកម្រាលសំពត់ទេ កិត្តុណាជាខំ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខជ ។

(២៣៦) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់សម្រាលកូនចូរហឺយ ទិមន្ត
កិត្តុទាំងឡាយ ហឺយក្រាលសំពត់និយាយយ៉ាងនោះថា បតីត្រលោក
ទាំងឡាយដំបើមីន សូមលោកទាំងឡាយជាខំសំពត់ចុះ ។ កិត្តុទាំងឡាយ
មានសច្ចស្រៀសមិនហ៊ានដាច់ ។ ស្រីនោះនិយាយថា បតីត្រលោក
ទាំងឡាយដំបើមីន សូមលោកទាំងឡាយជាខំសំពត់ដើម្បីប្រយោជន៍ជា
មន្តល ។ កិត្តុទាំងឡាយក៏មានស្រៀសមិនហ៊ានដាច់សំពត់ (ខៀវ) ។
លំដាប់នោះ ស្រីនោះក៏ពោល ពោស ក៏បង្រៀល ចុះចង្អុលថា លោកគ្មាន

មន្ត្រីសម្ភារៈ យាងយាម យាងយាម យាងយាម មន្ត្រី
 មិស្ស្រីតិ ។ អស្ស្រស្សី ទោ ភិក្ខុ តស្សា ឥត្តិយា
 ទុដ្ឋាយត្តិយា វិធានត្តិយា វិធានត្តិយា ។ អដទោ ភេ
 ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តិ អាណេស្សី ។ តិហិ ភិក្ខុវេ
 មន្ត្រីវិកា អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តិហិមិ មន្ត្រីសម្ភារៈ
 យាងយាម យាងយាម យាងយាម មន្ត្រីត្តិ ។

(២៣៥) ភេទ ទោ មន សមយេម ភិក្ខុ ធាតតា
 ទតិ អត្តមិត្តិ ត្តិយាយត្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តិ
 អាណេស្សី ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ធាតតាទតិ
 អត្តមិត្តិ ។

ទុតិយកាលា ។

(២៣៦) អដទោ ភគវ ពត្តេស្ស យេ ថា ភិក្ខុ
 វិហារិទ្ធា យេម សាវត្តិ ភេទ ចារិកំ បត្តាមិ អនុ
 មុត្តេម ចារិកញ្ចរណោ យេម សាវត្តិ តតសវិ ។

តាំងឡាយ កាលបើគង្វរឡើយប្រយោជន៍ជាមន្ត្រី មិនសមបើទីមិន
 ហ៊ានដាក់គ្រាលសំពត់សោរ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយបានឮស្រីនោះភិក្ខុ
 កាលទោស និង ឱ្យស ចុះចេញ ។ ភិក្ខុកម្មណៈនោះក្របបង្គំខ្លួន
 សេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ (បើ) ក្រហស្តក្រវិការមន្ត្រី ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គល់គត
 អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលក្រហស្តក្រវិការ ឡើយប្រយោជន៍ជាមន្ត្រី ដាក់គ្រាល
 សំពត់បាន ។

(២៣៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយភ្ញៀវទីផ្ទះដាក់គ្រាល
 សម្រាប់ភិក្ខុដែលមានជើងស្អាតបាន ។ ភិក្ខុតាំងនោះ ក្របបង្គំខ្លួន
 សេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ គល់គតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដាក់លើគ្រាល សម្រាប់ភិក្ខុ
 ដែលមានជើងស្អាតបាន ។

ចុងកាលវារៈ ចុងបំបិរ ។

(២៣៨) ព្រះនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់នឹងនៅក្នុងកន្លងបទ
 គួរដល់ពុទ្ធកម្មស្រីយ ហើយយោងទៅកាន់ចារិកក្នុងក្រុងសាវត្តិ ទ្រង់
 ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ភិក្ខុដល់ទៅក្រុងសាវត្តិ មាន ។

តម្រូវ សុំ កត់ សាវត្ថុយំ វិហារនំ ជេតវនេ អនាថ-
 មីល្ហំកស្ស អាវាមេ ។ អថទោ វសាទា មិត្តភាពា
 យជកត្ត កតកត្ត សម្ពុជ្ជនំត្ត អាណាយ យេន កតក
 កេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា កតកន្តំ អភិវាទេត្តា វិក-
 មន្តំ ជិសីមំ ។ វិកមន្តំ ជិសីមំ ទោ វិសាទា មិត្ត-
 ភាពា កតកន្តំ វិសាទា មិត្តភាពា កតកន្តំ មិត្តភាពា
 យជកត្ត កតកត្ត សម្ពុជ្ជនំត្ត យិ មម អស្ស
 ជិយរត្តំ ហិតាយ សុទាយាតិ ។ មិត្តភាពា កតក
 យជកត្ត សម្ពុជ្ជនំត្ត ។ ន កតក កតកន្តំ មិត្តភាពា
 សិ ។ អថទោ កតក វិសាទំ មិត្តភាពា ធម្មិយា
 កតាយ សុទ្ធស្សិសិ សមាទុបសិ សម្មត្តជេសិ
 សម្មហំសេសិ ។ អថទោ វិសាទា មិត្តភាពា
 កតកតា ធម្មិយា កតាយ សុទ្ធស្សិសិ សមាទុបសិ
 សម្មត្តជេសិ សម្មហំសេសិ ឧដ្ឋាយាសនា កតកន្តំ
 អភិវាទេត្តា មិត្តភាពា កតាយ មិត្តភាពា ។

ឱព្វ ព្រះបាទព្រះភាគច្រើននៃព្រះវិសាខាមិត្តភាព បេសិកតាថិបណ្ឌិត-
 បេដ្ឋិ ជិតក្រុងសាវត្ថុនោះ ។ សំដៅនោះ នាវិសាខាមិត្តភាព គឺយក
 ក្នុងន័យទ្រទ្រង់សម្រាប់ផ្លូវជីវិត មានវេទនាដូចពាក្យផ្ទៃក្នុង(*) នឹងអម្បាស
 ចូលទៅកាលព្រះបាទព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ គឺក្រោមផ្ទាំងបង្ហាញ
 ព្រះបាទព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាវិសាខាមិត្តភាព-
 មិត្តភាព អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះបាទព្រះភាគ ព្រះបាទព្រះភាគ
 ដូច្នោះ ចក្រព្រះអង្គនឹងចំរើន សូមព្រះបាទព្រះភាគ ទទួលក្នុង
 ទ្រទ្រង់ផ្លូវជីវិតនឹងអម្បាស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសច្ច័សុខ
 ដល់ខ្ញុំម្ចាស់អស់កាលជាអវិនិច្ឆ័យ ។ ព្រះបាទព្រះភាគចូលក្នុង
 នឹងអម្បាស ។ ព្រះអង្គមិនទ្រទ្រង់ទទួលទ្រទ្រង់ផ្លូវជីវិតឡើយ ។ គ្រានោះ
 ព្រះបាទព្រះភាគច្រើននៃព្រះវិសាខាមិត្តភាព ឱ្យយល់ ឱ្យកាន់
 យក ឱ្យកាចហាន ឱ្យកែរយ ដោយធម្មិកថា ។ សំដៅនោះ នាវិសា-
 ខាមិត្តភាព កាលដែលព្រះបាទព្រះភាគច្រើននៃព្រះវិសាខាមិត្តភាព
 យក ឱ្យកាចហាន ឱ្យកែរយ ដោយធម្មិកថាហើយ គឺក្រោមពាក្យសនៈ
 ក្រោមផ្ទាំងបង្ហាញព្រះបាទព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយទៀសចេញទៅ ។

* ទ្រទ្រង់សម្រាប់ផ្លូវជីវិតនឹងអម្បាស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសច្ច័សុខ ដល់ខ្ញុំម្ចាស់អស់កាលជាអវិនិច្ឆ័យ ។

[២៣៧] អថេតោ ភគវា ឯសិស្សំ ធិនាទេ ឯសិស្សំ
 ធម្មករណេ ធម្មំ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមាទ្តសិ អនុ-
 ជាតាមិ ភិក្ខុវេ យដកត្វា សម្មជ្ជនិញ្ច ទ ភិក្ខុវេ
 កាតតំ បរិក្ខត្វំ យោ បរិក្ខត្វាយ្យ អាមត្តំ ទុក្ខា ដស្ស្ត
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ និស្សា បាទយេសាវិយោ សត្វិ
 កាវេសំ សម្មន្តរេណកត្តិ ។

[២៣៨] អថេតោ វិសាទា មិការោតា វិទូបទត្វា
 តាលវណ្ណត្វា អាទាយ យេទ ភគវា តេទុបសន្តមិ ទម-
 សន្តមិញ្ច កត្តិ អតិវនេត្វា ឯសិស្សំ ធិសីដិ ។ ឯសិស្សំ
 មន្តិ ធិសិស្សា ទោ វិសាទា មិការោតា ភគវន្តិ ឯសិស្សំ ច
 បដិក្កណាតុ មេ កន្តេ ភគវា វិទូបទត្វា តាលវណ្ណត្វា
 យំ មម អស្ស ធិនេត្តំ ហិកាយេ សុទាយាតិ ។
 បដិក្កណេសិ ភគវា វិទូបទត្វា តាលវណ្ណត្វា ។

[២៣៧] ព្រោះនិទាននេះ មីលើកនេះ ព្រះមានព្រះភាគច្រើន
 ធ្វើឲ្យគេ គ្រាប់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ឱលភិក្ខុទាំងឡាយ គេ-
 នគមន្តុញ្ញាភក្កមនិវត្តេស្សាស ឱលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិទ្រូវប្រើប្រាស់
 ទ្រព្យរបស់គ្រប់ដួងនឹងបានចានដូចគេផ្ទៃឈ្នួត(១)ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់
 ប្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ឱលភិក្ខុទាំងឡាយ គេនគមន្តុញ្ញាភក្កមនិវត្តេស្សាស
 ដូចនឹង ព យ៉ាង គី គ្រូសប្បុរ្ត ១ អវិម្មិនាភ្យ័និប្បដ្ឋ ១ ផ្សំនវិសេសកើត
 ពីព្រះទឹកសមុទ្រ ១ ។

[២៣៨] គ្រាភាគក្រោយ នាវិវិសាទាមិការោតា ខំយកមិត្ត ២
 ជ្រុងទឹកដូកមូល(២) ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំយល់ព្រះមានព្រះភាគ អង្គុយក្នុងទីដីសមគួរ ។ លុះ
 នាវិវិសាទាមិការោតាអង្គុយក្នុងទីដីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូលព្រះ
 មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នោះថា ចរិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមាន
 ព្រះភាគទទួលយកមិត្ត ២ ជ្រុងទឹកដូកមូល (ស្វីករភ្នាត) ដើម្បីជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំខ្លាស់ អស់កាលជាអវិនិច្ឆ័យ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ច្រើនទទួលយកមិត្ត ២ ជ្រុង ដូកមូល (ស្វីករភ្នាត) ព្រះហើយ ។

១ ក្នុងភិក្ខុនិទាន ធម្មសុត្តនិទាន ព្រះគ្រូគ្រប់ដួងនឹងបានចានដូចគេផ្ទៃឈ្នួត
 អស់បង្គំយកព្រឹត្តិ ។ ២ សារាជ្ជទិមនិវត្តេស្សាស ដូកមូលគេធ្វើដោយស្មិកភ្នាតជាដើម ។

ខ្ញុំរកវិញខ្ញុំរក វិញពេលវេលាវិញខ្ញុំរកវិញ

អដទោ កកវា វិសាទិ ភិការោតា ធម្មិយា កតិយា
សទ្ធស្សិមិ ។ មេ ។ មនុស្សំណំ កត្តា មក្កាមិ ។

[២៣៧] អដទោ កកវា វិសាទិ ភិការោតា ធម្មិយា
កតិយា មនុស្សំណំ កត្តា មក្កាមិ ។ មនុស្សំណំ កត្តា
មក្កាមិ ភិការោតា វិសាទិ ភិការោតា ធម្មិយា កតិយា ។

[២៤០] តេជ ទោ មន សមយេន សទ្ធស្សិ
មតាសវិជមិ ឧប្បត្តា ហោតិ ។ កកវាតោ វិសាទិ ភិ
ការោតា ។ មនុស្សំណំ កត្តា មក្កាមិ ។ មនុស្សំណំ
កត្តា មក្កាមិ ភិការោតា វិសាទិ ភិការោតា ធម្មិយា
កតិយា ។ មនុស្សំណំ កត្តា មក្កាមិ ភិការោតា វិសាទិ
ភិការោតា ធម្មិយា កតិយា ។ មនុស្សំណំ កត្តា មក្កាមិ
ភិការោតា វិសាទិ ភិការោតា ធម្មិយា កតិយា ។

ខ្ញុំរកវិញខ្ញុំរក ការត្រង់គុណាភិក្ខុស្រីនិងអ្នកមូសជាដើម

ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាទិវិសាទិភិការោតា ឱ្យយល់ (ប្រ-
យោជន៍) ដោយធម្មិកថា ។ មេ ។ ធ្វើប្រទេស្តិយាវារាជ្យសាចញ្ញា ។

[២៣៧] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ព្រាស់ហៅកិក្ខុតាំងឱ្យយមកថា ខ្ញុំលក្ខតាំងឱ្យយ
កថាគតអនុញ្ញាតអ្វីៗ ទ្រង់នឹងអ្វីតម្រូវ (ស្វីករភាគ) ។

[២៤០] សម័យនាវេន អ្នកសម្រាប់បក់មូស កើតឡើងដល់
សង្ឃ ។ កិក្ខុតាំងឱ្យយក្របបង្ខំខ្លួនសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខតាំងឱ្យយ កថាគតអនុញ្ញាតអ្វីៗ
សម្រាប់បក់មូស ។ (សម័យនាវេនក្រោយមក) អ្នកដែលគេធ្វើដោយរោម
ចាមកើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ កិក្ខុតាំងឱ្យយក្របបង្ខំខ្លួនសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខតាំងឱ្យយ
កិក្ខុមិនត្រូវប្រើព្រាស់អ្វីដែលគេធ្វើដោយរោមចាមទេ កិក្ខុណាប្រើព្រាស់
ត្រូវកាចង្កុំខ្លួន ខ្ញុំលក្ខតាំងឱ្យយ កថាគតអនុញ្ញាតអ្វីៗ យ៉ាង គី
អ្នកដែលគេធ្វើដោយសិបកាយ ១ អ្នកដែលគេធ្វើដោយស្បូវភ្នំ ១
អ្នកដែលគេធ្វើដោយរោមកុយភ្នំ ១ ។

(២៤១) គេន ទោ មន សមយេន សាស្ត្រស្ស
ធម្មំ ឧប្បជំ ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតធម្មំ អាណេច-
សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ធម្មតំ ។

(២៤២) គេន ទោ មន សមយេន ធម្មតិយា
ភិក្ខុ ធម្មប្បក្កហិតា^(១) អាហិស្មាដ្ឋំ ។ គេន ទោ មន
សមយេន អក្កតរោ ឧបាសកោ សក្កហុលេហិ អា-
ជីវកស្សារកេហិ សុទ្ធំ ឧប្បាជំ អភមាសំ ។ អន្ត-
សំសុ ទោ តេ អាជីវកស្សារកោ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ
ទូរកោ ។ ធម្មប្បក្កហិតេ ពនក្កន្តំ ធិស្វាទំ តំ ឧបា-
សតិ ឯតធម្មំ ឯតេ ទោ អយ្យា ត្ថយ្ហកំ កន្តត្តា
ធម្មប្បក្កហិតា អាគព្ពន្តំ សេយ្យជាមិ កណ្តកមហាបត្តា-
តិ ។ ន អយ្យា ឯតេ ភិក្ខុ វរិញ្ជាជកាតិ ។ ភិក្ខុ ន
ភិក្ខុតិ អន្តតិ អតំសុ ។ អដទោ សោ ឧបាសកោ
ឧបកតោ^(២) សញ្ញាជិត្ត ឧជ្ឈាយតំ ទិយតិ វិចារេតិ
តាដំ ហិ ធាម កន្តត្តា ធម្មប្បក្កហិតា អាហិស្មាដ្ឋំ-
តិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តស្ស ឧបាសកស្ស

១ ន. ម. ច្រំ បន្តហោតិ ។ ២ ន. ម. ឧបកតេ ។

(២៤៣) សម័យនោឯនី ពានត្រាភិកាឡិកដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុ
ចំនិទ្យាយក្រាបចង្ហំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភារ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា អាលភិក្ខុចំនិទ្យាយ ភយិកកអនុញ្ញាតព្រេ ។

(២៤៤) សម័យនោឯនី ពួកពុទ្ធិយភិក្ខុប៉ុន្មានប្រើទៅ ។
សម័យនោឯនី មាន ១ បុរសកម្មកំបើរទៅកាន់ពុទ្ធន ជាមួយទំនិញ
សាវ័ករបស់គាត់ដឹកជាច្រើនចាក់ ។ សាវ័ករបស់គាត់ដឹកចំនិទ្យាយនោះ
បានឃើញពួកពុទ្ធិយភិក្ខុប៉ុន្មានប្រើទៅដឹកដំបូលយើម ។ លុះឃើញ
ហើយក៏និយាយទំនិញ ១ បុរសនោះយ៉ាងនេះថា លោកប៉ុន្មានអម្បាលនេះ
ដឹកទៅរបស់អ្នក លោកប៉ុន្មានប្រើទៅដឹក ដូចជាពួកមហាមាត្រ្យត្រួតពល ។
១ បុរសនោះក៏តបថា លោកប៉ុន្មានអម្បាលនេះមិនមែនជាភិក្ខុទេ គឺជា
ចរិញ្ជាជក ។ ពួកសាវ័កគាត់ដឹកទំនិញ ១ បុរស ក៏ត្រាស់នាំដោយពាក្យថា
ភិក្ខុ (ឬ) បិទមែនជាភិក្ខុ ។ រឿង ១ បុរសនោះដើរចូលទៅដឹកមើលស្គាល់
ច្បាស់ ក៏ពោលទោស ក៏រង្វៀល បន្តបន្តបំបំបា ហេតុអ្វីក៏លោក
ត្រាស់ដំបើម ប៉ុន្មានប្រើទៅ ។ ភិក្ខុចំនិទ្យាយ បានឮ ១ បុរសនោះ

ឧត្តរវិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ ។ អថាទា
តេ កិច្ចករណ៍ ឯកភាព ឯកភាព អាករណេស៊ី ។ សន្តិ តិ
កិច្ចករណ៍ ។ បេ ។ សន្តិ កិច្ចករណ៍ ។ បេ ។ វិទ្យាសាស្ត្រ
ចម្លង កម្ពុជា កិច្ចករណ៍ អាករណេស៊ី ៨ កិច្ចករណ៍ ចតុ
តារាង ១ យោ តារាង ១ អាករណេស៊ី ឧត្តរវិទ្យាសាស្ត្រ ។

(២២៣) តេ ទា បេ សមយោ អញ្ញាតវិ
កិច្ចករណ៍ កិច្ចករណ៍ យោ តិ ។ ឧត្តរវិទ្យា វិទ្យា ឧត្តរវិទ្យា^(១) ជាសុ
ឧត្តរវិទ្យា^(២) យោ តិ ។ កិច្ចករណ៍ ឯកភាព អាករណេស៊ី ។ អាករណេស៊ី
តាម កិច្ចករណ៍ កិច្ចករណេស៊ី ឧត្តរវិទ្យា ។

(២២៤) តេ ទា បេ សមយោ កិច្ចករណ៍
ឧត្តរវិទ្យា កិច្ចករណ៍ ឧត្តរវិទ្យា អាករណេស៊ី យោ អាករណេស៊ី
អាករណេស៊ី អាករណេស៊ី ឧត្តរវិទ្យា តារាង ១ កិច្ចករណ៍ ឧត្តរវិទ្យា
កិច្ចករណ៍ ឯកភាព អាករណេស៊ី ។ បេ ។ អាករណេស៊ី
កិច្ចករណ៍ អាករណេស៊ី^(៣) កិច្ចករណ៍^(៤) អាករណេស៊ី អាករណេស៊ី
តារាង ឧត្តរវិទ្យា ។

១ ឧ. ឧត្តរវិទ្យា ។ ២ ឧ. ឧ. ១ ឧត្តរវិទ្យា ។ ៣ ឧ. កិច្ចករណេស៊ី កិច្ចករណេស៊ី ។
៤ ឧ. ឧ. ឧត្តរវិទ្យា កិច្ចករណ៍ ចម្លង ១ ឧត្តរវិទ្យា ។

តេ ទា បេ សមយោ អញ្ញាតវិ
កិច្ចករណ៍ កិច្ចករណ៍ យោ តិ ។ ឧត្តរវិទ្យា វិទ្យា ឧត្តរវិទ្យា^(១) ជាសុ
ឧត្តរវិទ្យា^(២) យោ តិ ។ កិច្ចករណ៍ ឯកភាព អាករណេស៊ី ។ អាករណេស៊ី
តាម កិច្ចករណ៍ កិច្ចករណេស៊ី ឧត្តរវិទ្យា ។

(២២៥) សមយោ ឧត្តរវិទ្យា កិច្ចករណ៍ បេ ទា កិច្ចករណ៍
បេ ទា កិច្ចករណ៍ ឯកភាព អាករណេស៊ី ។ ឧត្តរវិទ្យា វិទ្យា ឧត្តរវិទ្យា^(១) ជាសុ
ឧត្តរវិទ្យា^(២) យោ តិ ។ កិច្ចករណ៍ ឯកភាព អាករណេស៊ី ។ អាករណេស៊ី
តាម កិច្ចករណ៍ កិច្ចករណេស៊ី ឧត្តរវិទ្យា ។

(២២៦) សមយោ ឧត្តរវិទ្យា កិច្ចករណ៍ បេ ទា កិច្ចករណ៍
បេ ទា កិច្ចករណ៍ ឯកភាព អាករណេស៊ី ។ ឧត្តរវិទ្យា វិទ្យា ឧត្តរវិទ្យា^(១) ជាសុ
ឧត្តរវិទ្យា^(២) យោ តិ ។ កិច្ចករណ៍ ឯកភាព អាករណេស៊ី ។ អាករណេស៊ី
តាម កិច្ចករណ៍ កិច្ចករណេស៊ី ឧត្តរវិទ្យា ។

[២៤៥] តេជ ទោ មន សមយេន អត្តាភរោ ភិក្ខុ
 សិក្ខាយ មត្តំ ទុត្តិកា^(១) ធនោ អាណក្កេតា វិការលេ
 អត្តាភរេន ភាមទ្ធារេន អត្តក្កមតិ ។ មនុស្សា ឯសយ្យា^(២)
 ហោរោ ឥច្ឆតិ អសិស្ស វិជ្ជាតលតិ ធម្មតិកា គរោត្តា
 សត្តានិកា មុត្តិសុ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ អាណមិ តត្ថា
 ភិក្ខុមិ ឯតមត្តិ អាណេចសិ ។ តេ មន ត្តំ អាណុសោ
 ធនោសិក្ខិ ជាវសិកិ ។ ឯវិហារុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អម្បិទ្ធា ។ មេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ វិយម្ពំ វិចារេន្តិ កម្ម
 ហិ ជាម ភិក្ខុ ធនោសិក្ខិ ជាវស្សតិ ។ អថទោ តេ
 ភិក្ខុ ភតវតោ ឯតមត្តិ អាណេចសិ ។ មេ ។ វិចារហិទ្ធា
 ធម្មំ តតិ កក្កា ភិក្ខុ អាណេចសិ ធនោសិក្ខុ
 សិក្ខា ជាវតត្ថា យោ ជាវយ្យ អាមត្តិ ធនោសិក្ខុតិ ។

[២៤៦] តេជ ទោ មន សមយេន អត្តាភរោ ភិក្ខុ
 តិលាលោ ហោតិ ធន សុត្តានិ វិចារ ធនោ ធន អា
 ហិណ្ឌិកុ ។ ភតវតោ ឯតមត្តិ អាណេចសិ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ តិលាធន្ស ភិក្ខុវោ ធនោសម្មតិ ធាតិ ។

១. ទុត្តិកា ។ ២. ម. ឯសយ្យ ។

[២៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទ ប្រមាណប្រក្ខន្ធសិទ្ធិក ហើយ
 ពាក់លើឈើច្រត់ ដើរទៅភាមទ្ធាប្រក្ខមួយ ក្នុងវេលាវេលា ។ មនុស្ស
 ទាំងឡាយទាំងឡាយដោយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ បុរសនេះជាវា
 ដើរទៅ ជាវិចារសិក (ពានមុន) ភ្នំស្វាម ហើយកំរើញភាមចប់ លុះ
 ចាប់បានហើយ ស្គាល់ថា (ជាភិក្ខុ) ក៏លែងទៅវិញ ។ ទើបភិក្ខុនោះទៅ
 កាន់កាម ប្រាប់សេចក្តីទុំដល់ភិក្ខុផងគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងអស់ម្យាងនោះស្ទើរជា
 ម្នាលអាណេ អ្នកទ្រង់ឈើច្រត់ទាំងសិទ្ធិកម្ម ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
 ហើរអាណេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាប់ដឹង ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះពោលពោស ក៏ជឿល ចន្ទុបង្គាប់ថា ភិក្ខុមិនសមរម័ន៍ទ្រង់ឈើ
 ច្រត់ទាំងសិទ្ធិកសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងអស់ម្យាងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 ទុំចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បទ្ទាប ហើយទ្រង់ធ្វើ
 ធម្មិកា ប្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 ប្រើប្រាស់ឈើច្រត់ទាំងសិទ្ធិកទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខផង ។

[២៤៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទ ប្រមាណប្រក្ខ តែរៀនលើ
 ច្រត់ចេញហើយមិនពាន់ទ័នដើរទៅមកបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
 ទូលដំណើរនុំចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាស់ថា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាភតវត្តាភរិយសិទ្ធិកម្មទូលសម្មតិដល់ភិក្ខុនាមធម្មិ ។

[២២៧] វិវាទា បទ ភិក្ខុវេទនា កត្តា ។ តេន ភិលា ទេន
 ភិក្ខុវេទនា សង្ឃ ឧបសង្កម្ភិត្តា វិកតំសិ ឧត្តរសង្កំ ការិក្ខា
 វុទ្ធានំ ភិក្ខុវេទនា ទេ វុទ្ធានំ ឧត្តរសង្កំ មេសិវេទនា អញ្ញាសិ
 បត្តិយេនា វិវាទា វេទនា អយំ ករុន្ត ភិលា ទេន ទ
 សញ្ញាមិ វិវាទា ទណ្ឌ អាហិស្មិតំ គោហិ ករុន្ត សង្ឃ
 ទណ្ឌសម្មតិ យាចតតិ ។ ទុក្ខយម្យិ យាចតតា
 តតិយម្យិ យាចតតា ។

[២២៨] ឡត្តេន ភិក្ខុវេទនា បដិសេន សង្ឃ ញា-
 យេនា កុណាតុ មេ ករុន្ត សង្ឃ អយំ ឥត្តនាមោ
 ភិក្ខុ ភិលា ទេន សញ្ញាមិ វិវាទា ទណ្ឌ អាហិស្មិតំ
 គោ សង្ឃ ទណ្ឌសម្មតិ យាចតតិ ។ យេន សង្ឃស្ស
 បត្តិកល្យំ សង្ឃ ឥត្តនាមស្ស ភិក្ខុវេទនា ទណ្ឌសម្មតិ
 ទេនយ្យ ។ វិសា ញត្តិ ។ កុណាតុ មេ ករុន្ត សង្ឃ
 អយំ ឥត្តនាមោ ភិក្ខុ ភិលា ទេន សញ្ញាមិ វិវាទា
 ទណ្ឌ អាហិស្មិតំ គោ សង្ឃ ទណ្ឌសម្មតិ យាចតតិ ។

[២២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុវេទនា យ សង្ឃត្រូវឱ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុវេទនា
 ដើម្បីនោះត្រូវចូលទៅក្នុងសង្ឃ ហើយធ្វើឧត្តរសង្កំនៃស្នាដ្ឋានថ្នាក់បទដ្ឋ
 ណាម្យាស់ភិក្ខុវេទនា ហើយនឹងយ្យាចតតិក្នុងអញ្ញាសិកោល
 ពាក្យយ៉ាងនេះថា បតិច្រព្រះសង្ឃដំបំរើ ខ្ញុំមានធម្មិ ចេវៀវៃលិលេយ
 ច្រក់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន បតិច្រព្រះសង្ឃដំបំរើ ខ្ញុំបូម
 ទណ្ឌសម្មតិធិសង្ឃ ។ ភិក្ខុវេទនាបកស្រង់ទណ្ឌសម្មតិធិសង្ឃ គប្បីបូមថា
 ក៏មិនមែនធិសង្ឃ ។

[២២៨] ភិក្ខុវេទនា យាសប្រតិភាសត្រូវឱ្យសង្ឃថា បតិច្រព្រះសង្ឃ
 ដំបំរើ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុវេទនានេះនេះមានធម្មិ ចេវៀវៃលិលេយ
 ច្រក់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន ភិក្ខុវេទនាបកស្រង់ទណ្ឌសម្មតិធិ
 សង្ឃ ។ បើក្នុងមាតិកាសង្ឃដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឱ្យទណ្ឌសម្មតិ
 ដល់ភិក្ខុវេទនានេះ ។ ទេវេញត្តិ ។ បតិច្រព្រះសង្ឃដំបំរើ
 សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុវេទនានេះនេះមានធម្មិ ចេវៀវៃលិលេយច្រក់ចេញ
 ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន ភិក្ខុវេទនាបកស្រង់ទណ្ឌសម្មតិធិសង្ឃ ។

សង្ខារ ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្កុយោ ទណ្ឌសម្មតិ ទេតិ ។
យស្សាយស្សតោ ទមតិ ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្កុយោ ទណ្ឌ-
សម្មតិយោ ទាមិ សោ ឥន្ទ្រាស្ស យស្ស ទក្ខមតិ សោ
កាសេយ្យ ។ ទិញា សង្ខារ ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្កុយោ
ទណ្ឌសម្មតិ ទមតិ សង្ខារ កស្មា ឥន្ទ្រា ។ ឯវមេតិ
នារយាមិតិ ។

[២២៩] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតេ កិក្កុ
តិលាលោ យោតិ ន សន្តោមិ វិចា សិក្កាយ បត្តិ
បរិហារិកុ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ កាលេសំ ។ អទុជា ទាមិ
កិក្កុវ តិលានស្ស កិក្កុយោ សិក្កាសម្មតិ នាតុ ។

[២៣០] ឯវត្ថុ បទ កិក្កុវ នាតត្វា ។ តេន តិលា-
នេន កិក្កុយោ សង្ខារ ឥន្ទ្រាមស្ស ឯតិសំ ឥន្ទ្រាស្ស ឥ
កវិត្តា ឥន្ទ្រាម កិក្កុម ទាទេ វិទ្ធិត្វា ឥន្ទ្រាមតិ ទិសិកិក្កា
អញ្ញសិ បត្តិយេត្វា ឯវមស្ស វិចិយោ អហំ កន្តេ ។
លាលោ ន សន្តោមិ វិចា សិក្កាយ បត្តិ បរិហារិកុ
សោហំ កន្តេ សង្ខារ សិក្កាសម្មតិ យោ ទាមិតិ ។ ទុតិយេម្យ
យាមិតត្វា កតិយេម្យ យាមិតត្វា ។

សង្ខារទណ្ឌសម្មតិសំកិក្កុយោនេ ។ កាឡិទណ្ឌសម្មតិ ដល់កិក្កុ
យោនេ ក្នុងដល់លោកមានកាយុអន្តិណា លោកមានកាយុអន្តិនោះ
ត្រូវស្រៀម មិនក្នុងដល់លោកមានកាយុអន្តិណា លោកមានកាយុអន្តិ
នោះត្រូវតោលឡើង ។ សង្ខារទណ្ឌសម្មតិ ដល់កិក្កុយោនេ
ហើយ កាឡិទោះក្នុងដល់សង្ខារ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ខារស្រៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្ញុំសេចក្តីនេះ ដោយពាក្យស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[២២៩] សម័យនោះឯង កិក្កុ ទ រូបមានជម្ងឺ តែវៀវៃលនសវ្រិត
ចេញ ក៏មិនអាចនឹងនាំយកបាត្រទៅបាន ។ កិក្កុចាំទិញាយក្របបន្តិច្ចល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះពានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសចាំ ម្ចាស់កិក្កុ
ចាំទិញាយ គចាំគអនុញ្ញាត ឲ្យសង្ខារទណ្ឌសម្មតិសំកិក្កុមានជម្ងឺ ។

[២៣០] ម្ចាស់កិក្កុចាំទិញាយ សង្ខារទណ្ឌសម្មតិនេះ ។ កិក្កុមាន
ជម្ងឺនោះត្រូវចូលទៅកេសស្ស ហើយធ្វើទុក្ខសង្ខារឡើងហ្ន៎ម្នាមិនថាឯចង្ក
បាតាបស់កិក្កុចាំទិញាយ ហើយអង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ញសិរោល
កក្យយ៉ាងនេះថា បតិគ្រប្រាសស្សដំចំរើន ខ្ញុំមានជម្ងឺ បើវៀវៃលនសវ្រិត
ចេញ ក៏មិនអាចនាំយកបាត្រទៅបាន បតិគ្រប្រាសស្សដំចំរើន (ដើម្បី
នេះ) ខ្ញុំមកសូមសិក្កាសម្មតិទិសសង្ខារ ។ កិក្កុនោះគប្បីសូមជាតំបើរើផង
ផង គប្បីសូមជាតំបើរើផងផង ។

[២៧០] ព្យាក្រឹត កិច្ចការ មជ្ឈិមសម្មាសន្នា
 ញាមេតទ្វេ សុណាតុ មេ កន្ត្ត សង្ខារ អយំ ឥត្តន្តា-
 មោ កិច្ច គិលានោ ន សក្កាតិ វិបា សិក្ខាយ
 បន្តិ បរិហារិកុ សោ សង្ខំ សិក្ខាសម្មតិ យាចតិ ។
 យនិ សង្ខំស្ស បន្តកាស្ស សង្ខោ ឥត្តន្តាមស្ស កិច្ចការ
 សិក្ខាសម្មតិ ធម្មេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ
 កន្ត្ត សង្ខារ អយំ ឥត្តន្តាមោ កិច្ច គិលានោ ន
 សក្កាតិ វិបា សិក្ខាយ បន្តិ បរិហារិកុ សោ សង្ខំ
 សិក្ខាសម្មតិ យាចតិ ។ សង្ខោ ឥត្តន្តាមស្ស កិច្ចការ
 សិក្ខាសម្មតិ ធម្មេ ។ យស្សាយស្សោ ខេតិ ឥត្ត-
 ន្តាមស្ស កិច្ចការ សិក្ខាសម្មតិយា ពានំ សោ វុត្តិស្ស
 យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ មិច្ឆា សង្ខេប
 ឥត្តន្តាមស្ស កិច្ចការ សិក្ខាសម្មតិ ខេតិ សង្ខំស្ស
 តស្មា កុណិ ។ ឯវមេតិ ពាយោនិ ។

[២៧១] កិច្ចដែល ឈ្លាសច្រកិកល ឧប្បិស្ស័យសង្ខារ ចតិគ្រូព្រះ
 សង្ខំវិបារិក កិច្ចសង្ខំស្សបន្តិ កិច្ចការឃ្លាននេះមានដើម្បី កែវិវលក
 សាស្រ្តិកចេញ កិច្ចការចាំយកប្រាសាទាន (ឥច្ចុវិន័យ) កិច្ចការមក
 សូមសិក្ខាសម្មតិវិសង្ខ ។ ចេតម្មមានកាលក្នុងសង្ខារហើយ សង្ខ
 កម្មវិសិក្ខាសម្មតិវិសង្ខារនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ ចតិគ្រូព្រះសង្ខ
 វិបារិក សូមសង្ខំស្សបន្តិ កិច្ចការឃ្លាននេះមានដើម្បី កែវិវលកសាស្រ្តិក
 ចេញ កិច្ចការចាំយកប្រាសាទាន (ឥច្ចុវិន័យ) កិច្ចការមកសូម
 សិក្ខាសម្មតិវិសង្ខ ។ សង្ខំកិច្ចសិក្ខាសម្មតិ វិសង្ខារនេះ ។
 ការ្យសិក្ខាសម្មតិ វិសង្ខារនេះ ក្នុងវិសង្ខារនោះមានកាយុក្ខណ
 លោកមានកាយុក្ខណៈ ត្រូវស្រៀម មិនក្នុងវិសង្ខារនោះមានកាយុក្ខ
 ណ លោកមានកាយុក្ខណៈត្រូវពាលាឡើង ។ សង្ខំបានវិសង្ខ
 សម្មតិវិសង្ខារនេះហើយ ការ្យនោះក្នុងវិសង្ខ ព្រោះហេតុ
 នោះបានវិសង្ខស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំកុំឆ្គងវិសង្ខនេះ ដោយការ
 ស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៧៦] គេង ទោ បទ សមយេន អញ្ញាគោ កំកុ
 តិណាដោ ហោតិ ន សក្កោតិ វិទា ធន្លោន អាហំល្លាតិ
 ន សក្កោតិ វិទា សិក្កាយ បត្តំ បរិហារិទុំ ។ កកវតោ
 ឯតទត្តំ អាណេចសុំ ។ អនុជាតាមិ កំកុវ តិណាធន្ល
 កំកុវោ ធន្លាសិក្កាសម្មតិ ធាតុំ ។ ឯវុញ បទ
 កំកុវ ធាតព្វា ។ គេង តិណាធន្ល កំកុវោ សង្ឃ
 ទុបសង្កមិញ ឯតិសំ ទុក្ខាសង្កំ កកវតោ វុញ
 កំកុវំ ចានេ វុញ ទុក្ខមិកំ ចិបិមិញ អញ្ញាសិ
 បក្កោតា ឯវេស្ស វេនិយោ អហំ កន្តេ តិណាដោ ន
 សក្កោមិ វិទា ធន្លោន អាហំល្លាតិ ន សក្កោមិ
 វិទា សិក្កាយ បត្តំ បរិហារិទុំ សោហំ កន្តេ សង្ឃ
 ធន្លាសិក្កាសម្មតិ យាតាមិកំ ។ ទុតិយម្យ យាចិត្តា
 កតិយម្យ យាចិត្តា ។

[២៧៧] ព្យុត្តេន កំកុវោ បដិទលេន សង្ឃោ ញាបេ-
 តញា សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អហំ វត្តនាដោ កំកុ
 តិណាដោ ន សក្កោតិ វិទា ធន្លោន អាហំល្លាតិ
 ន សក្កោតិ វិទា សិក្កាយ បត្តំ បរិហារិទុំ សោ សង្ឃ

[២៧៦] សមិយាភារេន កំកុ ទុបមាទជម្មិ តៃវៀវៃលិលេប្រតំ
 ចេញ កំមិនភាចនិទិដើរទៅមក បើវៀវៃលិសត្រៃចេញ កំមិនភាច
 និទំនាំយកបាត្រទៅទាន ។ កំកុចំនិទ្យាយ ក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់កំកុចំនិទ្យាយ
 គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យស្នាសិក្កាសម្មតិ ដល់កំកុមាទជម្មិ ។
 ម្ចាស់កំកុចំនិទ្យាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ កំកុដែលមាទជម្មិពោះត្រូវ
 ចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើអក្ខរសង្ឃៈធៀនស្នាម្នាត ថ្វាយបង្គំបាត់
 កំកុចាស់ចំនិទ្យាយ ហើយអនុយត្រហោតផ្តន់អញ្ញាសិក្កាសម្មតិ
 នេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំមាទជម្មិ តៃវៀវៃលិលេប្រតំចេញ
 កំមិនភាចនិទិដើរទៅមក តៃវៀវៃលិសត្រៃចេញ កំមិនភាចនិទំ
 យកបាត្រ ទៅទាន បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំមកសូមទស្សនាសិក្កាសម្មតិ
 សង្ឃ ។ កំកុនោះគប្បីសូមថាគំរប់ពីរដង គប្បីសូមថាគំរប់ពីរដង ។

[២៧៧] កំកុដែលល្អាសប្រតិពល គប្បីធៀនសង្ឃថា បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កំកុឈ្មោះនេះមាទជម្មិ តៃវៀ
 វៃលិលេប្រតំចេញ កំមិនភាចនិទិដើរទៅមក វៀវៃលិសត្រៃ
 ចេញ កំមិនភាចនិទំនាំយកបាត្រទៅទាន (ដល់វៀវៃនេះ) កំកុនោះមក

ទុក្ខវិញ្ញាណ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិយា ពានំ រោមដ្ឋិតិវិញ្ញាណ

ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ យាចតិ ។ យាធំ សង្ឃស្ស បត្ត-
 កល្យ សង្ឃ ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុនោ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ
 ទណេយ្យ ។ ឋិតា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ គាន្ត សង្ឃ
 អយំ ឥត្តន្តាមោ ភិក្ខុ តិលានោ ន សក្កោតិ វិជា
 ទណ្ឌន អាហិណ្ឌុតិ ន សក្កោតិ វិជា សិក្ខាយ បត្ត
 បរិហារិកុ សោ សង្ឃ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ យាចតិ ។
 សង្ឃ ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុនោ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ ទេតិ ។
 យស្សយស្សតោ ទមតិ ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុនោ ទណ្ឌ-
 សិក្ខាសម្មតិយា តានំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ទត្តា-
 មតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិញ សង្ឃន ឥត្តន្តាមស្ស
 ភិក្ខុនោ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
 តុណ្ណំ ។ ឋិតមតិ ឆាយាយមតិ ។

[២៩៤] គេន ទោ បន សមយេន អត្តាគរោ
 ភិក្ខុ រោមដ្ឋិតោ អហោសិ^(១) ។ សោ រោមដ្ឋិត្យា
 រោមដ្ឋិត្យា^(២) អដ្ឋោ ហានិ ។ ភិក្ខុ ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ
 វិជានេន្តិ វិកាលាយិ^(៣) ភិក្ខុ កោជនិ តុណ្ណតិ ។

១ ឧ. ១. រោមដ្ឋិតោ ហេនិ ។ ២ ឧ. ម. រោមដ្ឋិត្យា រោមដ្ឋិត្យា ។ ៣ ឧ. វិកាលាយិ ។

ទុក្ខវិញ្ញាណ កាឡិទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ និរុប្បិវេទិកាគោដ្ឋិ

សូមទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលប្តូរដល់សង្ឃហើយ
 សង្ឃធម្មទ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិសង្ឃកុរុណ្ណានេ ។ នេះជាញត្តិ ។ ចន្ត
 ព្រសេស្សដំបើង សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុរុណ្ណានេមេនេមាណដត្ថ កែវៀរ
 លែងឈឺច្រក់ចេញ គមិមកាចទិវិដើរចេញ វៀរលែងសម្រែកចេញ
 មិមកាចទិវិទាំយកពុទ្ធតោបាន (ឥឡូវនេះ) ភិក្ខុនោមេកសូមទណ្ឌសិក្ខា-
 សម្មតិវិសង្ឃ ។ សង្ឃទ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិសង្ឃកុរុណ្ណានេ ។ កា
 ឡិទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិសង្ឃកុរុណ្ណានេ គួរដល់លោកមានកាយុអន្តរា
 លោកមានកាយុអន្តរនោះ ត្រូវស្រៀម មិនគួរដល់លោកមានកាយុអន្ត
 រា លោកមានកាយុអន្តនោះត្រូវតោលាទៀង ។ សង្ឃពុទ្ធយទណ្ឌ-
 សិក្ខាសម្មតិវិសង្ឃកុរុណ្ណានេហើយ កាឡិទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិសង្ឃ ព្រោះ
 ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្លួនសេចក្តីនេះ ដោយ
 ពាការស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៩៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទុក្ខវិញ្ញាណវិញ្ញាណ ។
 ភិក្ខុនោទំ កាឡិទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ ។ ហើយលេចចូលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគឺពាល
 ទោស កែវៀរ ចុះចង្អុលថា ភិក្ខុនោះតានំ កោឡនកុរិវេលវិកាល ។

កករាតោ ឯតមន្តិ អាភោទេសិ ។ ឯសោ គិក្ខុវេ គិក្ខុ អចិ
 តោយោធិយោ ទុកោ អនុជាតាមិ គិក្ខុវេ ភេមដ្ឋកស្ស
 កេមដ្ឋំ ធន ធន គិក្ខុវេ តហិមុទុទ្ធាវិ វិហារិក្ខា អដ្ឋោហារិ
 តត្ថំ យោ អដ្ឋោហារេយ្យ យថាធម្មោ តោភេតញ្ចតិ ។

(២៥៨) តេន ទោ បទ សមាយទ អញ្ញតាស្ស
 ប្តុតស្ស សង្ករត្តំ ហោតិ ។ កត្តកេ តហ្វ សិក្ខាធិ
 បរិកិរិស្ស^(១) ។ ឧទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារទន្តំ កថិ
 ហិ បាម សមណា សក្យបុត្តិយា ទិធរេ ធិយ្យមារេ
 ធន សក្កត្តិ បដិក្កហោស្សន្តំ ឯកាមេតិ សិក្ខំ កម្មស
 តេន ធិត្តាយតិកិ ។ អស្សាសិ ទោ គិក្ខុ តេសិ ម
 ទុស្សាធិ ឧដ្ឋាយន្តាធិ ទិយន្តាធិ វិចារទន្តាធិ ។ អថ
 ទោ តេ គិក្ខុ កករាតោ ឯតមន្តិ អាភោទេសិ ។ បេ ។
 អនុជាតាមិ គិក្ខុវេ យំ ធិយ្យមារិ បតតិ តិ សាមិ
 កហោត្វា បរិពុញ្ជិក្ខុ តិ តិស្ស ហោតុ^(២) បរិពុត្តិ តិ
 គិក្ខុវេ ឆាយកេហិតិ ។

១ ឧ. ម. ចកិយ័ស្ស ។ ២ អទំ បទន្តយំ ឧ. ម. បោន្តកេសុ ឧ ទិស្សតិ ។

គិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះហេតុព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់គិក្ខុតាំងឡាយ គិក្ខុខេរទើបតែច្បូរតបអំពីកំណើន
 ខែនៃគា ម្ចាស់គិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតទំនារគៀងផល់គិក្ខុអ្នកទំនារ
 គៀងជាប្រក្រតិ ម្ចាស់គិក្ខុតាំងឡាយ ប៉ុន្តែគិក្ខុកុំភ្នាក់សារារពេញមក
 ភាវៈក្រៅគ្រាន់តែហើយលេចចូលទៅវិញ បើគិក្ខុណារលេចចូលទៅវិញ
 នៃយេនេច្បូរគិក្ខុនោះធ្វើតាមដំ (សំវែនិកាបក្តីទេញ) ។

(២៥៩) សម័យនោះឯង មានសង្ឃកត្តារបស់ប្រមុខ ១ ពួក ។ គ្រាប់
 បាយដ៏ច្រើនក៏ជ្រុសរោយរាយក្នុងរោងកត្ត ។ មនុស្សតាំងឡាយពោល
 ពោសតិរឿល បន្ទុះចង្អៀលថា ពួកសមណសក្យច្រើនយ័ កាលបើគេកំពុង
 ជ្រុសនាយ មិនសមបើមិនទទួលបានយោសចក្តីនោះទេសោះ ធម្មតាគ្រាប់
 បាយមួយគ្រាប់វែមនិញក៏កាច់ ច្រើនទ្វេសម្រេចចុះ ។ គិក្ខុតាំងឡាយ
 បានឮមនុស្សទាំងនោះពោលពោស តិរឿល បន្ទុះចង្អៀល (ថ្មោះ) ។
 ទើបគិក្ខុតាំងឡាយនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះហេតុព្រះ
 ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់គិក្ខុតាំងឡាយ គ្រាប់បាយ
 ណា ដែលគេកំពុងទ្រុហើយចាក់ចុះ គឺជាគតអនុញ្ញាតទិក្ខុនៃសគ្រាប់
 បាយនោះខ្ពុះឯង ហើយទាម្រង់ចុះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់គិក្ខុតាំងឡាយ
 ព្រោះថាគ្រាប់បាយនោះ បាយករសោះ គឺប្រាសច្រុចប្រេចហើយ ។

(២៥៦) តេជ ទោ បទ សមយេន អនាគរោ កិក្ក
 ដិយេហំ នទេហំ បិណ្ណាយ ចរតិ ។ អនាគរោ វត្ថុ
 បស្សិត្វា តំ កិក្កំ ឯតទរោច ឯហំ គន្លោ មេដ្ឋនំ ចម្មំ ប-
 ដំសេកតិ ។ អលំ កតិមំ ទេតិ កាប្បតិកំ ។ សាច ទោ
 ភ្នំ គន្លោ ន បដិសេវិស្សសិ វនាបាហំ អន្តរោ នទេហំ
 កត្តាចិ វិលិចិត្វា កុប្បិ កាវិស្សាមិ អយំ មំ កិក្កុ វិប្ប-
 កាកេតិកំ ។ បដាបាហំ^(១) ភ្នំ កតិមំតំ ។ អថទោ សា
 វត្ថុ អន្តរោ នទេហំ កត្តាចិ វិលិចិត្វា កុប្បិ អនាសំ
 អយំ មំ កិក្កុ វិប្បកាកេតិកំ ។ មនុស្សា ឧបទាវិត្វា តំ
 កិក្កំ អន្តរោសំ ។ អដ្ឋសំសុ ទោ តេ មនុស្សា នស្សា
 វត្ថុយា នទេ ចវិទ្យំ លោហិតម្បិ ធិស្វាន វិសេស្សាយ
 វត្ថុយា វងំ កម្មំ អនាគរោ កិក្កតិ តំ កិក្កំ មុត្តិសុ ។
 អថទោ សោ កិក្កុ អារមំ កត្តា កិក្កុ ឯ ឯតមត្ថុ អារោ-
 ចេសិ ។ កី បទ ភ្នំ អារិសា ដិយេ នទេ ជាវសីតិ ។
 ឯវារិសោតិ ។ យេ តេ កិក្កុ អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។
 តេ ឧដ្ឋាយ ធូំ ទិយ ធូំ វិទាចេតិ កតិ ហំ បាម កិក្កុ

១ ឧ. អ. កាណិម ។

(២៥៦) សម័យានាវងតិ កិក្កុ ទ រូមោនក្រចកវិវងិវេរោបិណ្ណ-
 បាត ។ ស្រីម្នាក់ឃើញរោយនិយាយនឹងភិក្កុនោះដូច្នោះថា បពិត្រលោក
 ដំបើន សូមលោកម្ចាស់មិនម្នាក់សេពមេដ្ឋនម្ម (ធិន្ទ្រចុះ) ។ ភិក្កុនោះ
 យាត់ថា នៃច្នូនស្រី កុំឡើយ ការខ្មែរមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះនិយាយ
 ទៀតថា បពិត្រលោកដំបើន បើលោកម្ចាស់មិនសេពទេ រ៉ូនីនីត្រូវត្រូវ
 ខ្លួនដោយគ្រប់របស់ខ្លួន ហើយនឹងស្រែកវាវាទេថា ភិក្កុនេះធ្វើវិប្បការ
 នឹងខ្ញុំ ។ ភិក្កុនោះក៏បណ្តោយថា ច្នូនស្រី នាងឯងចូរដឹងចុះ ។ ទើបស្រី
 នោះខ្លាត្រូវទៅរកសាយដោយគ្រប់របស់ខ្លួនហើយស្រែកថា ភិក្កុនេះធ្វើ
 វិប្បការនឹងខ្ញុំ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏សួរទៅលាប់ភិក្កុនោះ ។ មនុស្សទាំង
 អម្បាលនោះ បានឃើញស្រីកន្លែងនាយមកក្នុងគ្រូចស្រីនោះ លុះឃើញ
 ហើយក៏ជឿថា កំភីភិក្កុនេះមិនបានធ្វើកម្មនេះដល់ស្រីនោះទេ ហើយក៏លែង
 ភិក្កុនោះទៅ ។ ទើបភិក្កុនោះទៅកាន់កាណម្រាច់ដំបើន ទុំទេលកិក្កុផងគ្នា ។
 ភិក្កុទាំងឡាយសួរថា ម្ចាស់លោកមានការ ចុះលោកទុកគ្រូចកវិវងិ ។
 ភិក្កុនោះត្រូវថា គេអាណា ។ ភ្នាក់ភិក្កុណាមានសេចក្តីត្រូវថា
 ។ ចេ ។ ភ្នាក់ភិក្កុនោះគោលពេល អំឡើយ បន្តបង្កប់ថា ភិក្កុមិនសមរមី

ធិយេ នទេ ជាវស្សតិភិ ។ អថទោ ភេ ភិក្ខុ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ មេ ។ ន ភិក្ខុវេ ធិយោ នទា
ជាវតត្វា យោ ជាវយ្យ អាចត្ថិ ធីត្តាដស្សតិ ។

(២៥៧) ភេន ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ នទេន-
មិ នទំ ធិត្ថត្ថំ ។ មុខេនពំ នទំ ធិត្ថត្ថំ ។ កុខេនមិ នទំ
យំសេត្ថំ ។ អន្តរិយោ ធីត្តា យោត្ថំ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ នទេ-
ននត្ថំ ។ សលោហិតំ នទំ ធិត្ថត្ថំ ។ អន្តរិយោ ធីត្តា
យោត្ថំ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ មិសប្បមាណេន
នទំ ធិត្ថត្ថំ ។

(២៥៨) ភេន ទោ មន សមយេន ចត្វត្ថិយា
ភិក្ខុ វិសតិមត្ថំ^(១) កាវមេត្ថំ ។ មនុស្សា ទន្ស្សយត្ថំ
ទិយត្ថំ វិចារេត្ថំ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ កាមកោ-
តិបោតិ ។ មេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ មេ ។
ន ភិក្ខុវេ វិសតិមត្ថំ កាវមេត្ថំ យោ កាវមេយ្យ
អាចត្ថិ ធីត្តាដស្ស អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ មលមត្ថំ
អមកេ ឡិក្ខត្ថំ ។

១. វិសតិមត្ថំ ។

និទិត្តក្រចកវៃសិសោ ។ សំជាមំហោ ភិក្ខុតាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុក ក្រចកវៃសិសោ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវកាបបង្គំទូល ។

(២៥៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយកាត់ក្រចកដោយក្រចក
ខ្លះ ។ កាត់ក្រចកដោយមាត់ខ្លះ ។ ត្រូវសក្រចកនឹងជញ្ជាំងខ្លះ ។ ប្រាមវៃ
តាំងឡាយក៏ឈឺចាប់ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរខ្ញុំចំពោះ
ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
គង់គរអនុញ្ញាតឱ្យកាត់ក្រចក ។ ភិក្ខុតាំងនោះកាត់ក្រចកក្រាមវៃសិ-
សោម ។ ប្រាមវៃតាំងឡាយក៏ឈឺចាប់ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គង់គរអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុកាត់ក្រចកត្រឹមនឹងសាច់ ។

(២៦០) សម័យនោះឯង ពួកចត្វត្ថិយភិក្ខុឱ្យគេទាត់ក្រចកតាំង
២០ ។ មនុស្សតាំងឡាយពោលពោស តំរង្សិល មុខបង្គាប់ថា ។ មេ ។
ម្ចាស់គ្រូហស្តអ្នកបរិភោគភាម ។ មេ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរខ្ញុំចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគេទាត់ក្រចកតាំង ២០ ទេ ភិក្ខុណាឱ្យគេ
ទាត់ ត្រូវកាបបង្គំទូល ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គង់គរអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុត្រាន់
តែជម្រះក្រែលប៉ុណ្ណោះ ។

(២៥៧) តែង ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុនិ កោសា
 ធិយា ហោត្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាណេសិ ។
 ទុស្សហត្តិ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តាមត្តិ កោសេ ឧរោ-
 បេត្តិ ។ ទុស្សហត្តិ កកវតិ ។ អថទោ កកវា ឯតស្មី
 ធិនានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃ សង្ឃទាតាមេ-
 ត្តា ។ មេ ។ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 ទុរិ ទុរសិសំ ទុរសិទាធិកំ ឧមតកំ សត្វំ ទុរកណ្ឌត្តិ ។

(២៦០) តែង ទោ បទ សមយេន ចត្តក្ខិយា ភិក្ខុ
 មស្សំ កប្បាមេត្តិ ។ មស្សំ វឌ្ឍនមេត្តិ ។ តោរណមិកិ
 កាវាមេត្តិ ។ ចត្តាស្សកិ កាវាមេត្តិ ។ បរិមុទំ កាវា-
 មេត្តិ ។ អន្តរាគំ កាវាមេត្តិ ។ ធាមិកំ វេមេត្តិ ។
 សម្ពាទេ លោមំ សំហារមេត្តិ ។ មទុស្សា ទុស្សាយត្តិ
 ទិយត្តិ វិទាមេត្តិ ។ មេ ។ រសយ្យជាបំ ភិហិ កាមកោតិ-
 ទោតិ ។ មេ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាណេសិ ។ មេ ។

(២៥៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសក់វែង ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គ
 ច្រើនគ្រាសំសួរថា វៃភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយអាចនឹងការសក់ត្នាទៅ
 វិញទៅមកបានឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បតីត្រូវមាន
 ព្រះភោគ អាចនឹងការបាន ។ ព្រោះនៃពាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះ
 មានព្រះភោគប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាសំសួរថា ភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកអនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចង់អនុញ្ញាតកំចៃការ
 ថ្មសំលៀងកំចៃការ ព្រោះកំចៃការ គ្រឿងស្អប់ដែលការធ្វើដោយ
 រោមចៀម នឹងគ្រឿងប្រដាប់កំចៃការទាំងពួង ។

(២៦០) សម័យនោះឯង ពួកពួកយកភិក្ខុឱ្យកាត់ពួកមាន់ (ដោយ
 ក្រឡិក) ។ ទុកពួកចាក់ (ឱ្យវែង) ខ្លះ ។ ឱ្យគេធ្វើពួកចង្កាឱ្យវែងដូចជាពួក
 ចង្កាតែខ្លះ ។ ឱ្យគេធ្វើពួកមាន់ជា ៤ ជ្រុងខ្លះ ។ ប្រមូលផ្សារមេត្រី
 ច្រើនខ្លះ ។ ទុកផ្ទះរោមព្រង់ពារខ្លះ ។ ទុកពួកមាន់ឱ្យដូចជាចង្កាខ្លះ ។ ឱ្យ
 គេដករោមក្នុងចង្កាតែខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយភោសាទាស រិះរើរិះ
 បន្ទុះបង្ហាប់ថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រូសាស្ត្រចំពោះភោគ ។ មេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភោគ ។ មេ ។

១ កិច្ចាវេ មស្ស តប្បាមេតត្ថំ ១ មស្ស វស្សាមេតត្ថំ ១
តោលោមិត្តំ កាណមេតត្ថំ ១ មនុស្សតិ កាណមេតត្ថំ
១ បរិមុទ្ធំ កាណមេតត្ថំ ១ អប្បុរាសំ កាណមេតត្ថំ ១
នាមិកា វេមេតត្ថា ១ សម្ពាទេ លោមិ សំហារមេតត្ថំ
យោ សំហារមេយ្យ អាមត្តំ ធុត្តដស្សតិ ។

(២៦០) តេន ទោ មន សមយេន អញ្ញាភវស្ស
កិច្ចាវោ សម្ពាទេ វណា មោតិ ។ ភេសដ្ឋិ ១
សន្តិដ្ឋតិ ។ មេ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេចសុំ ។
អនុជាបាមិ កិច្ចាវេ អាណាមប្បច្ចយា សម្ពាទេ លោមិ
សំហារមេតត្ថំ ។

(២៦២) តេន ទោ មន សមយេន ធាតុយា
កិច្ចាវេ កត្តវិកាយ ភេសេ ទេនាមេត្តំ ។ មនុស្ស
ធុត្តយន្តិ ទិយន្តិ វិហាមេត្តំ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ
តិហិ កាអភោតិលោតិ ។ មេ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ
អាណេចសុំ ។ មេ ។ ១ កិច្ចាវេ កត្តវិកាយ ភេសា
ទេនាមេតត្ថា យោ ទេនាមេយ្យ អាមត្តំ ធុត្តដស្សតិ ។

ប្រាសង្ក្រង្រាសំថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគោតសក់ពុកមាត់
(ដោយកវ្រ្ត) មិនត្រូវចុកពុកមាត់ឱ្យវែង មិនត្រូវឱ្យគេធ្វើពុកមាត់ឱ្យ
វែង (ដូចជាពុកចង្កាពិព) មិនត្រូវឱ្យគេធ្វើពុកមាត់ ៤ ជ្រុង មិនត្រូវច្រ-
មូលជ្ជរោមគ្រង់ច្រង មិនត្រូវចុកជ្ជរោមគ្រង់រោម មិនត្រូវចុកពុកមាត់
ឱ្យដូចជាចក្ខុម មិនត្រូវឱ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ភិក្ខុណាឱ្យគេដក ត្រូវ
កាចក្តីទុក្ខដ ។

(២៦១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយប្រកើតដំបៅក្នុងទីចង្អៀត ។
លាមញ្ជមិនដាច់ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបចង្កំទូលដំណើរខ្លះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (មេ) មាន
ការដកហែតុ តជានិក្ខេបនូវភិក្ខុឱ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀតបាន ។

(២៦២) សម័យនោះឯង ពួកធាតុយកិក្ខុប្រើឱ្យគោតសក់ដោយ
កវ្រ្ត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស តិរចៀល បន្ទុះមន្ទិលថា ។ មេ ។
ដូចពួកគ្រូហស្តអ្នកប្រារព្ធតាម ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបចង្កំទូល
សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគេកាត់សក់ដោយកវ្រ្តទេ ។ ភិក្ខុណា
ឱ្យគេកាត់ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខដ ។

[២៦៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អត្តានស្ស

ភិក្ខុវេ ធីសេ វិណោ យោតិ ។ ទ សក្កោតិ ខុរោ

កេសេ ឱរោមេត្ថំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាណេស្សំ ។

អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាណាធស្សន្ធយា កត្តវិកាយ កេសេ

ធម្មាមេត្ថន្តិ ។

[២៦៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ធីយាធិ

ធាសិកាលោមិ ធារេន្តិ ។ ឧទុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ

ទិយន្តិ វិចារេន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យោបិ ចិសាធិល្លិកាតិ

។ មេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាណេស្សំ ។ ទ ភិក្ខុវេ

ធីយំ ធាសិកាលោមិ ធារេតត្ថំ យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ

នុក្កដស្សនិ ។

[២៦៩] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សក្កវិកាយបិ

ឧទុស្សិតេ ធម្មំ ធាសិកាលោមិ តាហាមេន្តិ ។ ធាសិកា

នុត្តា យោន្តិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សណ្ឋានសុដ្ឋាន

[២៦៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបកើតដំបៅគ្រឿងក្បាល ។

ភិក្ខុនោះមិនកាចនឹងការសក់ដោយកាំបិតការទាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប

បង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ (ម៉េ) មានកាយថាហេតុ រាប់គតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឱ្យគេ

កាត់សក់ដោយកាំគ្រួញទេ ។

[២៦៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទុករោមច្រមុះវែង ។ ឧទុស្ស

ទាំងឡាយពាលពោស កិះដៀល បន្ទុះបង្ហូរថា ។ មេ ។ ដូចបិសាច

។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុករោមច្រមុះវែង

វែងទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវតាបត្តិទុកដ ។

[២៦៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឱ្យដេករោមច្រមុះ ដោយ

ដុំក្រួសខ្លះ ដោយក្រមួនយុំខ្លះ ។ ច្រមុះកំលើចាប់ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់

ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេរាប់គតអនុញ្ញាតសណ្ឋានសុដ្ឋាន ។

[២៦៦] តេជ ទោ បទ សមយេន ធាតុក្កិយោ ភិក្ខុ
 បលិវត្តិ កាហារចេត្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ចិយន្តិ វិទា-
 ចេត្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ តិហិ កាមភោតិទោតិ ។ បេ ។
 ភកវតោ ឯតមត្តិ អាហោទេសិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ បលិវត្តិ
 កាហារចេត្តិ យោ កាហារមេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

[២៦៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាស្ស
 ភិក្ខុយោ កណ្ណាត្ថវេកេហំ កណ្ណា ថតិទា ហោត្តិ
 ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តិ អាហោទេសិ ។ បេ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កណ្ណមលហារណិច្ឆិ ។

[២៦៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ធាតុក្កិយោ
 ភិក្ខុ ឧត្តាវទា កណ្ណមលហារណិយោ ធាមត្តិ សោ-
 វណ្ណមយិ រូមិយមយិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ចិយន្តិ
 វិទាចេត្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ តិហិ កាមភោតិទោតិ
 ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តិ អាហោទេសិ ។ បេ ។ ន
 ភិក្ខុវេ ឧត្តាវទា កណ្ណមលហារណិយោ ធាមត្តា
 យោ ធារយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

[២៦៦] សមីយោទោឯន ពួកធាតុក្កិយភិក្ខុ គេដកសក់ស្កូវ ។
 មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស និងរឿល ចន្ទបង្ហាញថា ។ បេ ។ ដូចពួក
 គ្រហស្ថម្ភករិកោកកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ
 ចំពោះព្រះបាទព្រះកោត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគេដកសក់ស្កូវទេ ភិក្ខុណាឱ្យគេដក ត្រូវកាបត្តិទុកដរ

[២៦៧] សមីយោទោឯន ភិក្ខុមួយរូបមានគ្រូចៀកច្រង់ ដោយភាចម
 គ្រូចៀក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះ
 កោត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥហិកេនទុក្ខាន
 ចន្លើលកាចមគ្រូចៀក ។

[២៦៨] សមីយោទោឯន ពួកធាតុក្កិយភិក្ខុ ប្រើប្រាស់ចន្លើលកាចម
 គ្រូចៀកខ្ពស់នឹងតាប (មិទេហសា) គឺធ្វើដោយមាសខ្លះ ដោយប្រាក់
 ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស និងរឿល ចន្ទបង្ហាញថា ។ បេ ។
 ដូចពួកគ្រហស្ថម្ភករិកោកកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំ-
 ណើរនេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះកោត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចន្លើលកាចមគ្រូចៀកខ្ពស់នឹងតាប
 (មិទេហសា) ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវកាបត្តិទុកដរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

កណ្តាលលោហិតស្នា (១) អង្គីមយំ ឧទ្ធរណ៍ វិសាលាមយំ
ឧទ្ធរណ៍ វេទ្យមយំ កណ្តាល ជនុមយំ ផលមយំ
លោហិតស្នា សង្កតិមយំ ។

(២៦៧) តេជ ទោ បទ សមយេន ចក្ខុវិស័យ កិក្ខុ
តហំ លោហិតស្នា កំសតស្នា សង្កតិមយំ កាតព្វោ ។
ឧទ្ធរណ៍ វិហារោវាតំ អាហិតស្នា បស្សិតា ឧទ្ធរណ៍
ទិយង្គំ វិហារោធិ កាតិ ហិ ធាម សមណា សក្យ-
បុត្រិយោ តហំ លោហិតស្នា កំសតស្នា សង្កតិមយំ
ករស្សង្គំ សេយ្យោវិ កំសមត្តិកាតិ ។ បេ ។
កតវតោ ឯតមត្តិ អាណេស្មំ ។ បេ ។ ឧ កិក្ខុវិ
លោហិតស្នា កំសតស្នា សង្កតិមយោ កាតព្វោ យោ
កាតព្វោ អាមត្តិ ឧក្កដស្សិតិ ។

(២៧០) តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ អញ្ញាតិវិធី
អញ្ញាតិសលាកម្មំ កណ្តាលលោហិតស្នា ឧទ្ធរណ៍
កណ្តាលយង្គំ ។ កតវតោ ឯតមត្តិ អាណេស្មំ ។ បេ ។
ឧទ្ធរណ៍ កិក្ខុវិ អញ្ញាតិ អញ្ញាតិសលាកម្មំ កណ្តាល-
លោហិតស្នា ឧទ្ធរណ៍ ។

តថាតតអញ្ញាតិវិសាលាមយំ វេទ្យមយំ កណ្តាល ជនុមយំ ផលមយំ
លោហិតស្នា សង្កតិមយំ ។

(២៦៨) សមយេន ពួកកុមារ្យសនិភិក្ខុសទ្ធិកដាក់គ្រឿង
លោហិតស្នា ឧទ្ធរណ៍ វិហារោវាតំ អាហិតស្នា បស្សិតា ឧទ្ធរណ៍
ទិយង្គំ វិហារោធិ កាតិ ហិ ធាម សមណា សក្យ-
បុត្រិយោ តហំ លោហិតស្នា កំសតស្នា សង្កតិមយំ កាតព្វោ យោ
កាតព្វោ អាមត្តិ ឧក្កដស្សិតិ ។ បេ ។
កតវតោ ឯតមត្តិ អាណេស្មំ ។ បេ ។ ឧ កិក្ខុវិ
លោហិតស្នា កំសតស្នា សង្កតិមយោ កាតព្វោ យោ
កាតព្វោ អាមត្តិ ឧក្កដស្សិតិ ។

(២៧០) សមយេន ពួកកុមារ្យសនិភិក្ខុសទ្ធិកដាក់គ្រឿង
ឧទ្ធរណ៍ វិហារោវាតំ អាហិតស្នា បស្សិតា ឧទ្ធរណ៍
ទិយង្គំ វិហារោធិ កាតិ ហិ ធាម សមណា សក្យ-
បុត្រិយោ តហំ លោហិតស្នា កំសតស្នា សង្កតិមយំ កាតព្វោ យោ
កាតព្វោ អាមត្តិ ឧក្កដស្សិតិ ។ បេ ។
កតវតោ ឯតមត្តិ អាណេស្មំ ។ បេ ។ ឧ កិក្ខុវិ
លោហិតស្នា កំសតស្នា សង្កតិមយោ កាតព្វោ យោ
កាតព្វោ អាមត្តិ ឧក្កដស្សិតិ ។

... ។

[២៧១] គេន ទោ បទ សមយេន នត្តក្កិយោ កិក្ខុ
 សង្ឃាដិបល្លត្តិកាយ ធិសិទ្ធិ ។ សង្ឃាដិយោ ចត្តា
 លុទ្ធិន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោទេស្មិ ។ បេ ។ ន
 កិក្ខុវេ សង្ឃាដិបល្លត្តិកាយ ធិសិទ្ធិតត្ថំ យោ ធិសិ-
 ទេយ្យ អាមត្តំ ទុក្ខជស្សាតិ ។

[២៧២] គេន ទោ បទ សមយេន អន្តាគារោ កិក្ខុ
 កិលានោ ហោតិ ។ កស្ស វិទា អាយោតា^(១) ន ជាសុ
 ហោតិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោទេស្មិ ។ បេ ។
 អទុជាយាមិ កិក្ខុវេ អាយោតន្តិ ។ អថាទា កិក្ខុនំ ឯត-
 ទយោសិ កតិ ទុ ទោ អាយោតោ វេទិទញ្ចេតិ^(២) ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោទេស្មិ ។ បេ ។ អទុជាយាមិ កិក្ខុវេ
 តទ្ធកិ វេទកំ វេទិ សាលានំ សត្ថំ តទ្ធកណ្ណកត្តិ ។

[២៧៣] គេន ទោ បទ សមយេន អន្តាគារោ
 កិក្ខុ អនាយពទ្ធិយោ តាបិ ចិល្លាយ ចាវិសិ ។
 កស្ស វេទិយាយ អន្តរវិសទោ មកស្សិត្ត ។

១ ឧ. ឧ. អាយោតា ។ ២ ឧ. ឧ. កកវតោ ។

[២៧១] សម័យនោះឯង ពួកធម្មនិយមកុស្តិយប្រាជ្ញាមក្សាល
 ជន្មនំតាំងសិក្សានិ ។ ផ្តល់សិក្សានិក្ខេបកំរូបអស់ ។ កិក្ខុតាំងខ្សោយក្រាបចង្អុំ
 ខ្យល់ដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ខ្ញុំលក្ខណ៍ខ្សោយ កិក្ខុមិនត្រូវកុស្តិយប្រាជ្ញាមក្សាលជន្មនំតាំងសិក្សានិទេ
 កិក្ខុណាអង្គុយ ត្រូវតាចក្តិក្តង ។

[២៧២] សម័យនោះឯង កិក្ខុទម្រង់មានផ្លូវ ។ កិក្ខុទោះវេនវៀរ
 លែងសំពត់ការយោគបេញ ក៏មិនបាទសេចក្តីសប្បាយតាយ ។ បេ ។ ទើប
 ពួកកិក្ខុក្រាបចង្អុំខ្យល់សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ខ្សោយ គេយ៉ាងអនុញ្ញាតសំពត់ការយោគ ។
 ទើបកិក្ខុតាំងខ្សោយមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងទេរថា សំពត់ការយោគយើង
 រាល់គ្នា គប្បីមិនផ្តួចផ្តង់ ។ កិក្ខុតាំងខ្សោយក្រាបចង្អុំខ្យល់សេចក្តី
 នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខ
 ណ៍ខ្សោយ គេយ៉ាងអនុញ្ញាតស្រេច ដេញឈើ វ្យែសម្រាប្រឹក ចម្កាល់
 នឹងប្រដាប់បេញតាំងអស់ ។

[២៧៣] សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូបមិនមានកាយពន្ធ គឺវិភង្គចារឹក
 ខ្យល់ទៅថាហ្នាបាតក្តីប្រក ។ ស្សន៍រស់កិក្ខុទោះបួកចុះក្តីប្រកផ្លូវ ។

មនុស្សា បស្ស៊ីតា^(១) ទុក្ខដ្ឋមកំសុ ។ សោ ភិក្ខុ មន្ត
 អយោសិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ អាភមិ តត្ថា ភិក្ខុ
 ឯតមត្ថំ អាភេទេសំ ។ ភិក្ខុ កកវេសា ឯតមត្ថំ អាភេ-
 ទេសុំ ។ បេ ។ ឃ កំកុវេ អកាយពន្ធនេ តាមោ
 បរិសិតញោ យោ បរិសេយ្យ អាចត្ថំ ទុក្ខមស្ស អនុ-
 ជាតាមិ កំកុវេ កាយពន្ធនេ ។

(២៧៤) តេជ ទោ មន សមយេន ចត្តក្កិយា ភិក្ខុ
 ទុក្ខាវចាមិ កាយពន្ធនាមិ ជាវេន្តំ កណាតុកំ ទេទុកកំ
 មុវេន្តំ មនុវិណិ ។ មនុស្សា ទុក្ខាយន្តំ ទិយេន្តំ វិចារេន្តំ
 ។ បេ ។ សេ ឃ្យេតាមិ តំហិ កាមភោតិ ចោតិ ។ បេ ។
 កកវេសោ ឯតមត្ថំ អាភេទេសុំ ។ បេ ។ ឃ កំកុវេ ទុក្ខាវ
 ចាមិ កាយពន្ធនាមិ ជាវេតញាមិ កណាតុកំ ទេទុកកំ

១. ឧ. ម. វេហន្តហសុ បស្ស៊ីតាមិ ចារេស ទ ទិស្សនិ ។

មនុស្សាទាំងឡាយយើងប្រាកដយើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 រៀនខ្មាស ។ លើភិក្ខុនោះទៅកាន់ពាក្យប្រាប់ដំណើរនេះ ដល់ពួកភិក្ខុ
 ផងគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គប្រាប់ប្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនមានកាយ-
 ពន្ធ^(១) មិនត្រូវទូលទៅកាន់ស្រុកទេ ភិក្ខុណាចូលទៅ ត្រូវកាបបង្គំទូល
 ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ អយំនកអនុញ្ញាតកាយពន្ធ ។

(២៧៥) សម័យនោះឯង ពួកពន្ធកិច្ច ប្រើប្រាស់កាយពន្ធខ្ពស់
 នឹងភាម (មិនរាបសា) គឺកាយពន្ធនានៃវប្បធម៌ កាយពន្ធនានសណ្ឋាន
 ដូចក្បាលពស់ទឹក កាយពន្ធនានសណ្ឋានដូចវប្បធម៌សោ មិនកាយ-
 ពន្ធនានសណ្ឋានដូចសង្ហារ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស គំរះអៀល
 ចន្តបេន្តិបំថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រូសិស្សអ្នកបរិភោគភាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ប្រាប់ប្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់កាយពន្ធខ្ពស់
 នឹងភាម (មិនរាបសា) គឺកាយពន្ធនានៃវប្បធម៌ កាយពន្ធនានសណ្ឋាន

១ ក្នុងអង្គកថា ពន្យល់ថា បើហ្នឹងមិនបានព្រាងកាយពន្ធដើរចេញ (ចិញ្ច) ទៅ សុះមិន
 យើងត្រឹមណា ត្រូវព្រាងត្រឹមណោះ (ទើបចេញ) ។

ឡាដ្ឋី មន្តវិណិ យោ តារាយ្យ អាបត្តិ ឧត្តរាស្ស អនុ-
 ជាតាមិ កិត្តរេ ទ្វេ កាយពទ្ធនាមិ បដ្ឋិតិ សុតារត្ត-
 កត្តិ ។ បេ ។ កាយពទ្ធនស្ស ធិសា ជិវត្តិ ។ បេ ។
 អនុជាតាមិ កិត្តរេ ឡាដ្ឋី មន្តវិណិ ។ កាយពទ្ធនស្ស
 អន្តោ ជិវតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ កិត្តរេ សោគតំ^(១)
 កណកត្តិ^(២) ។ កាយពទ្ធនស្ស បវន្តោ ជិវតិ ។ បេ ។
 អនុជាតាមិ កិត្តរេ វិជ្ជិ^(៣) ។

(២៧៩) តេជ ទោ បទ សមយេន ធាតុយោ កិត្ត
 ឡាវេ វិថេ តារត្តិ សោវណ្ណាមយំ រូមិយមយំ ។ មនុស្ស
 ឧត្តរាយត្តិ ទិយត្តិ វិចារត្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាមំ តិហិ
 កាមកោតិលោតិ ។ បេ ។ កតតំតា ឯនមង្គំ អាហេលេសំ
 ។ បេ ។ ន កិត្តរេ ឡាវតា វិថា តារត្តោ យោ តារាយ្យ

១ ឧ. ម. សោគតំ ។ ២ ឧ. ម. កណកត្តិ ។ ៣ ឧ. វិជ្ជិ ។

ដូចគ្នា. បរសំទឹក កាយពទ្ធនស្ស វិសំភារ ធិនិកាយពទ្ធនាមសណ្ឋាន
 ដូច. បស្សិវេ ភិក្ខុ ណាប្រើប្រាស់ ប្រែស្រាយត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភយំនកសុតារត្តោ កាយពទ្ធនស្ស ធិនិកាយពទ្ធនស្ស ។ កាយពទ្ធន
 វាសសណ្ឋានដូច. កាយពទ្ធនស្ស ។ បេ ។ លុះដល់កាយពទ្ធនាមយេវេ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភយំនកសុតារត្តោ
 ជាយកាយពទ្ធន វាសសណ្ឋានដូច. វិសំភារ ធិនិកាយពទ្ធនាម
 សណ្ឋានដូច. បស្សិវេ ។ (ក្រោយមកទៀត) វិចាយពទ្ធនិវេ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គច្រើនប្រាសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភយំនកសុតារត្តោ ដេវ សិទ្ធ
 ធិនិវេវាទ្យ វាសកាយពទ្ធនស្ស ។ (យូរមកទៀត) ចុនិកត្តកំកាយពទ្ធន
 កិវេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភយំនក
 សុតារត្តោ កាយពទ្ធន ។

(២៨១) សម័យៈ តារាឯន តួកត្តិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ ក្រិវកាយ-
 ពទ្ធនសំធិនិកាយ (មិនឯបសា) វិធ្វើដោយ មាសទុះ ប្រាក់ទុះ ។ មនុស្ស
 ទាំងឡាយ ពាលវាស វិវេជ្យិយ បន្ទុះមង្គុម្ពំថា ។ បេ ។ ដូចគ្នា
 គ្រហស្ថអុកបំភោគតាម ។ បេ ។ តួកភិក្ខុប្រាបបដ្ឋិទូលសេចក្តីខុះ ចំពោះ
 ព្រះខានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិច្ឆាប្រើប្រាស់ ក្រិវកាយពទ្ធនសំធិនិកាយ ភិក្ខុ ណាប្រើប្រាស់

អនុជាតាម កិច្ចវេ កណ្តិកា^(១) អង្គមយំ ឧត្តមយំ
វិសាលមយំ ឧទ្ធមយំ វេទ្ធមយំ កាដ្ឋមយំ ជគុមយំ
ជលមយំ លោហមយំ សង្កតាភិមយំ សុត្តមយន្តំ ។

[២៧៩] ភេទ ទោ ចទ សមយេន កិច្ច កណ្តិ-
កម្យំ ចាសកម្យំ ចំវេ អប្បេន្តំ ។ ចំវំ ជិវេតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាណចេសុំ ។ មេ ។ អនុជាតាម
កិច្ចវេ កណ្តិកាជលកំ ចាសកាជលកន្តំ ។ កណ្តិ-
កាជលកម្យំ ចាសកាជលកម្យំ អន្តេ អប្បេន្តំ ។
កោណោ វិវិយតំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណចេសុំ
។ មេ ។ អនុជាតាម កិច្ចវេ កណ្តិកាជលកំ អន្តេ
អប្បេន្តំ ចាសកាជលកំ សន្តន្តលំ វ អង្គន្តលំ វ
ឌុកហោតា អប្បេន្តន្តំ ។

[២៧៧] ភេទ ទោ ចទ សមយេន ឧត្តមិយា
កិច្ច កិច្ចវេ កណ្តិកា ឯតមត្តំ ចំវេ អប្បេន្តំ ហត្ថិសោណ្តិកំ មច្ឆវឌ្ឍនំ

១ ឧ.ម. ចោតសុ កណ្តិកន្តំ សត្រោ ៥ ទិស្សនំ ។

សមណសក្កប្បដិវ័ទ្ធៈ តាមចំក្នុងយើងនិយាយថា ចំព្រះបាទ
ចំពិទ្ធកាយដំចំវិទ ចូរលោកសំនៅដូច្នោះ ហើយលោកនិយាយសមន័យ
យើងសារ ។ ពួកកិច្ចក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ
។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាសំថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ពិទ្ធកាយ ធម្មតាគ្រហស្ថពិទ្ធ
ខ្សោយនៃប្រវត្តិការងារយមន្តល ខ្ញុំលក្ខណ៍ពិទ្ធកាយ ភព៌កម្មកោស
ឱ្យកិច្ចវេសគ្រហស្ថពិទ្ធកាយនិយាយថា ចំព្រះបាទដំចំវិទ លោក
ចូរសំនៅ ដូច្នោះ ឱ្យនិយាយសមនៅវិញថា អ្នកចូរសំនៅសំកាល
យូរវេច្ឆាប្រាម ។

[២៧៧] សម័យៈនាវង ព្រះបាទព្រះភាគមានបរិសទ្ធស្រ្រឹម
ចោមកេមច្រើនសំដីដងចង ។ កិច្ចមួយច្រើននឹងខ្លីម ។ កិច្ចនោះអង្គយក្នុងចំ
ចំផ្សេងយកនិយាយថា ពួកកិច្ចកុំកុំខ្លាចឱ្យយ ។ ព្រះបាទព្រះភាគច្រើន
យើងកិច្ចនោះអង្គយក្នុងចំផ្សេង លុះយើងញញើយទើបប្រាសំហៅពួកកិច្ច
មកសួរថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ពិទ្ធកាយ កិច្ចវេសអង្គយក្នុងចំផ្សេងនោះដោយ
ហេតុអ្វី ។ ពួកកិច្ចក្រាបចង្អុលថា ចំព្រះបាទព្រះភាគដំចំវិទ
(ព្រោះ) កិច្ចនោះនឹងខ្លីម បានថាកិច្ចនោះអង្គយក្នុងចំផ្សេងយកនិយាយថា
ពួកកិច្ចកុំកុំខ្លាចឱ្យយ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាសំថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ពិទ្ធកាយ កិច្ច
វេសនៅខ្សោយពីមកថា មានសករណ៍យើងនេះ ព្រោះវេសនឹងខ្លីមណា

អស្សាតិ ។ យោ យោតិ កន្តេតិ ។ ទ ភិក្ខុវេ លស្សណំ
ទានិកុំ យោ ទានេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

(២៧៨) គេទ ទោ បទ សមយេទ អាយស្មាតា
សារីបុត្តស្ស ទនរាភិក្ខុតោ យោតិ។ អដ្ឋទោ អាយស្មា
មហាមោក្ខស្មាតោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ គេទុបស្ស័មិ
ឧបស្ស័មិត្តា អាយស្មំ សារីបុត្តំ ឯតនរាភិច បុត្រេ គេ
អារុសោ សារីបុត្ត ទនរាភិក្ខុតោ គេទ យាសុ យោ-
តិ ។ លស្សណេទ មេ អារុសោតិ^(១) ។ កតវតា ឯ-
តមត្តិ អាវេចេសុំ ។ អទុជាយមិ ភិក្ខុវេ អាទានប្ប-
ទូយា លស្សណំ ទានិកុំ ។

(២៧៩) គេទ ទោ បទ សមយេទ ភិក្ខុ អាវេចេ តយំ
តយំ បស្សាវី កាតុំ ។ អាវាមោ ទុក្ខោ យោតិ ។ កតវតា
ឯតមត្តិ អាវេចេសុំ ។ មេ ។ អទុជាយមិ ភិក្ខុវេ ឯត-
មត្តិ បស្សាវី កាតុំ ។ អាវាមោ ទុក្ខោ យោតិ ។ មេ ។

១ ឧបស្សនេយ្យ បុត្រេ គេ មេ អារុសោ មោក្ខស្មា ទនរាភិក្ខុតោ លស្សណេទ ធាតុ
យោតិ យោវ អាវេចេ ។

ខ្លឹមនោះភិក្ខុគ្រាមនាវិជេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាមបង្ខំខ្លួនថា ចតិគ្រា
អង្គីចំរើន យោគនេមេធានេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនប្រូវធ្លាក់ខ្លួនទេ ភិក្ខុណាទាន់ ត្រូវកាមត្តិខ្ពស់ ។

(២៧៩) សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានកាយ មានភាព
កើតអំពីឡូលក្ខណ៍ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោក្ខស្មាមានកាយ
ចូលទៅក្រែសារីបុត្តមានកាយ សុះចូលទៅលំដាប់យើង ទានយេ-
វំចាស្សព្រះសារីបុត្តមានកាយដូច្នោះថា តែអារុសោ សារីបុត្ត កាល
ដែលកើតអំពីឡូលក្ខណ៍ដូចសំណាកដុស តែងជាសរស្សីយដោយដ្ឋ
មី ។ ព្រះសារីបុត្តចថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំតែងជាសរស្សីយដោយខ្លឹម ។
ពួកភិក្ខុក្រាមបង្ខំខ្លួនសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មើលមានភាពជាហេតុ ថាឯតមត្តិ
ឡូតាន់ខ្លឹមបាន ។

(២៨០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុចម្រាមបង្ខំបស្សាវីក្នុងទិពិសពាស ។
កាលមិនស្អាត ។ ពួកភិក្ខុក្រាមបង្ខំខ្លួនសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ថាឯតមត្តិ
ឡូតាន់ខ្លឹមបានបស្សាវីតែក្នុងទិពិសពាស ។ កាលមានក្លែងកាត្រក់ ។ មេ ។

អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ធម្មស្សវក្កុក្កិ ។ ឧត្តិ ធិសិប្ណា
 ធម្មស្សវិ ករោត្តិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ធម្មស្សវិ ធានុ-
 ក្កិ ។ ធម្មស្សវិ ធានុកា តាកាជា ហោត្តិ ។ កិក្ខុ
 ហិវយេត្តិ ធម្មស្សវិ កាត្តិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
 ចរិក្ខុមិធិ ធម្មេ តាការេ វេដ្ឋកាតាការិ សិលាតាការិ
 ធានុតាការិ ។ ធម្មស្សវិ ក្កុក្កិ អចារុតា ធុត្តន្ទា ហោតិ
 ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ អបិធានត្តិ ។

[៣១១] គេធន ទោ ធន សមយេន កិក្ខុ អារាម ភមិ
 ភមិ វត្តិ ករោត្តិ ។ អារាមោ ធុស្សវិ ។ បេ ។ កកាតា
 ឯតមត្តិ អារាមេសុ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ឯតមត្តិ
 វត្តិ កាត្តិ ។ អារាមោ ធុត្តន្ទា ហោតិ ។ បេ ។
 អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ វត្តក្កុមត្តិ ។ វត្តក្កុមស្ស ក្កុលំ
 លុដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ធិនិធិ ធម្មេ
 ធម្មេ វេដ្ឋកាចយិ សិលាចយិ ធានុចយេត្តិ ។ វត្តក្កុវោ
 ធិនិធិក្កុវោ ហោតិ ។ ធុត្តន្ទា ធុត្តន្ទិយតិ ។ បេ ។

កិក្ខុតាំងឡាយក្រាបចង្អុលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះធានព្រះភោគ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវស្លៀកចងក្បាចេ
 កិក្ខុណាស្លៀក ត្រូវតាមត្តិក្កុក្ក ។

[២៤២] សម័យនោះឯង ពួកធុត្តន្ទិយកិក្ខុ តាំងកក់ប្រែកតាំងសង
 ភាគ អិរោ ។ ធុត្តន្ទុតាំងឡាយពោលពោស កិរេវិល ចន្ទុចង្ហិចថា
 ។ បេ ។ ដូចពួកធុត្តន្ទុស្សតាំងស្រៀងចំពោះរបស់ព្រះរាជាដែលយាងទៅកាន់
 ជំណាមួយ ។ បេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយក្រាបចង្អុលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះ
 ធានព្រះភោគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុ
 មិនត្រូវតាំងប្រែក កិក្ខុណាតាំង ត្រូវតាមត្តិក្កុក្ក ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ
 គេថាគេអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុក្ក ដែល ខ្លួន លី កណ្តៀត ឯងយូរបាន ។

[២៤៣] សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុមិនទំពារឈើស្លាប់ ។ មាត់ក
 មាត់ក្កុមស្កុយ ។ កិក្ខុតាំងឡាយក្រាបចង្អុលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះធាន
 ព្រះភោគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ពោសក្កុ
 ការមិនទំពារឈើស្លាប់នោះមាន ៥ ប្រការ គឺ ពាំឱ្យជយកំលាំងក្នុង ១ មាត់
 មាត់ក្កុមស្កុយ ១ សរសៃសម្រាប់ទាំសម័នបរិសុទ្ធ ១ ប្រមាត់មិនស្មើ
 ប្រើរកបាយ ១ កិក្ខុនោះធានចង្ហិនមិនត្រាញ ១ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ

វុទ្ធសិទ្ធិក្នុងកម្ម វុទ្ធសិទ្ធិស្ស វាគយ បញ្ចក្ខណ៍សិលា ធន្តិយវិច្ឆ័យ

បញ្ច អាជីវកម្ម ធន្តកម្មស្ស អាគារនេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ
អាជីវិសា ធន្តកម្មស្ស វាគយ ចក្កស្ស មុទំ ធន្ត
ធន្តិ ហោតិ រសហរណិយោ វិសុទ្ធាន្តិ បិដិបិ សេដិបិ
កត្តំ ច បរិយោធន្តិ កត្តមស្ស ជាធរិ ឥម ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច អាជីវិសា ធន្តកម្មស្ស វាគយ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ ធន្តកម្មស្ស ។

[២៨៤] ភេត ទោ បទ សមយេន ធន្តិយោ ភិក្ខុ
និយានិ ធន្តកម្មស្ស វាគយ ភេតោវ សាមណោវ អា
កោដេន្តិ ។ កតវិតា ឯតមត្តិ អាណាចសិ ។ មេ ។
ធន្ត ភិក្ខុវេ និយំ ធន្តកម្មស្ស វាគយ យោ វាគយេយ្យ
អាបត្តិ ធន្តកម្មស្ស អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អនុន្តលបាមិ
ធន្តកម្មស្ស ធន្ត ភេតោវ សាមណោវ អាគោដេតតោ
យោ អាគោដេយ្យ អាបត្តិ ធន្តកម្មស្ស ។

វុទ្ធសិទ្ធិក្នុងកម្ម វាគយ បញ្ចកម្ម បញ្ចកម្ម បញ្ចកម្ម បញ្ចកម្ម

ភេតសក្កិការិនិទំពាលេសិស្ថនំ ។ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុពិនិ
ទ្យាយ ភេតសក្កិការិនិទំពាលេសិស្ថនំនេះមាន ៥ ប្រការ គឺ ពិនិទ្យមាន
កិលានិក្ខេប ១ ពានំមិទានកិច្ចសុយ ១ សរិសសប្រាប់នាំសុចរិតសុខ
ប្រពានំនិវេស្តស្និមិទ្ធិយុត្តយ ១ ភិក្ខុនោះព្រាហ្មណ៍ ១ ម្នាលភិក្ខុពិនិ
ទ្យាយ ភេតសក្កិការិនិទំពាលេសិស្ថនំ ៥ ប្រការនេះផង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ពិនិទ្យាយ គេវគមអនុញ្ញាតលេសិស្ថនំ ។

[២៨៥] សម័យនោះ ពួកធន្តិយភិក្ខុទំពាលេសិស្ថនំវិទិវេ បើយោគា
វាយសាមណោវដោយលេសិស្ថនំនោះឯង ។ ពួកភិក្ខុប្រាបចន្តិទ្ធិលេសិស្ថនំ
នុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះគង្គិទ្រង់ប្រាសថា ម្នាលភិក្ខុ
ពិនិទ្យាយ ភិក្ខុមិទ្រង់ពាលេសិស្ថនំវិទិវេ ភិក្ខុណាទំពាល ត្រូវកាចក្កិកម្ម
ម្នាលភិក្ខុពិនិទ្យាយ គេវគមអនុញ្ញាតលេសិស្ថនំយោវិទិវេ ត្រឹមផ (១) ម្នាក់
តែពិក្ខុនោះវាយសាមណោវដោយលេសិស្ថនំនោះឡើយ ភិក្ខុណានោះ ត្រូវ
កាចក្កិកម្ម ។

១ អន្តិកា កម្រិតថា លេសិស្ថនំប្រវែង ៥ ម្រាស់ធន្តិយប្រក្រតិ ដឹកថាដង្កាត់ដាងឈើ ។
លេសិស្ថនំប្រវែង ៤ ម្រាស់ មានឈើធន្តិ ។

(២៨៤) គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស
 កិក្ខុនោ អតិមណ្ឌលាតំ^(១) នន្តកដ្ឋំ ទានន្តស្ស កាលោ
 វិលត្តំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសំ ។ បេ ។
 ន កិក្ខុនេ អតិមណ្ឌលាតំ នន្តកដ្ឋំ ទានិកត្ថំ យោ ទា-
 ធម្យ អាមត្តំ នុក្កដស្ស អនុដាធាមិ កិក្ខុនេ ទេវាដ្ឋ-
 លំ បដ្ឋិមិ^(២) នន្តកដ្ឋំ ។

(២៨៥) គេន ទោ បទ សមយេន ចតុត្ថិយា កិក្ខុ-
 នាយំ អាឡេបេន្តិ^(៣) ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យជាមិ ធរជាហតាតិ ។ បេ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសំ ។ បេ ។ ន កិក្ខុនេ
 នាយោ អាឡេបេតោ យោ អាឡេបេយ្យ អាមត្តំ
 នុក្កដស្សតិ ។

(២៨៦) គេន ទោ បទ សមយេន វិហារា តិណ
 តហលា ហោន្តិ ។ ធរជាហោ ឧយ្ហមារេ វិហារា
 ឧយ្ហន្តិ ។ កិក្ខុ កក្កតាយន្តិ បដត្តិ នាតុ បរិក្ខំ
 កាតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសំ ។ អនុដាធាមិ
 កិក្ខុនេ ធរជាហោ ឧយ្ហមារេ បដត្តិ នាតុ បរិក្ខំ កាតន្តិទុ

១ ខ. ម. អតិមណ្ឌលំ ។ ២ ខ. ច. ចន្តវិលបដិមិ ។ ៣ ខ. ច. អាឡេបេន្តិ។

(២៨៧) សម័យានាធិ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ឈីស្មនំ
 ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ
 ពោព្រះពោសព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គប្រតិប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ
 ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ឈីស្មនំ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ម្ហបុរោហិតោ ឈីស្មនំ យានិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ២ ប្រាប់ ។

(២៨៨) សម័យានាធិ ពួកព្រះអង្គភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ។ ពួកមនុស្ស
 ពោលពោស អិរេវិល បុន្ត្របដិមិ ។ បេ ។ ដូចអ្នកដុតព្រៃ ។ បេ ។
 ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ
 ព្រះអង្គប្រតិប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុ
 ម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ។

(២៨៩) សម័យានាធិ វិហារម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ
 ស្មេ ។ កាលដែលភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ(ពលមក)កំរើនេតិវិហារេនិ ។ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ
 ម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ
 ព្រះអង្គប្រតិប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ
 ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ
 ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ភិក្ខុម្ហបុរោហិតោ ។

(២២៨) គេន ទោ បទ សមយេន ចត្វុត្តិយា ភិក្ខុ
 រុក្ខំ អភិរុក្ខំ រុក្ខា រុក្ខំ សន្តមន្តិ ។ មនុស្សិ ឧជ្ឈ
 យន្តិ ម័យន្តិ វិហារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យជាចិ មត្តាជាតិ
 ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសិ ។ បេ ។ ខ
 ភិក្ខុវេ រុក្ខោ អភិរុក្ខំតោ យោ អភិរុក្ខោយ្យ អាមត្តិ
 ធុត្តាជស្សាតិ ។

(២២៩) គេន ទោ បទ សមយេន អត្តានស្ស
 ភិក្ខុចោ គោសសេសុ ជនបនេសុ សាវត្តិ កត្តន្តស្ស
 អន្តរាមត្តេ ហត្ថិ បរិយុដ្ឋាសិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ
 រុក្ខម្មលំ ឧបបាវិត្តា ត្រុត្តន្តាយនោ រុក្ខំ ធាតិរុហិ ។
 សោ ហត្ថិ អញ្ញោ អតមាសិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ
 សាវត្តិ កត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាណេចេសិ ។ ភិក្ខុ
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសិ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ
 សនិ កកវតោយេ ទោវសិយេ រុក្ខំ អភិរុក្ខំ អាមត្តាស
 យាវធុត្តិ ។

(២៣០) សម័យនោះឯង ពួកធុត្តិយភិក្ខុរៀនរំលឹកដើមឈើដូចភិក្ខុ
 ឈើមួយទៅដើមឈើមួយ ។ ពួកមនុស្សគោលទោស ក៏រៀន ចង្កុ
 បង្កិច់ចាត់ ។ បេ ។ ដួងពួកស្វា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្កុទូល
 សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុម្នាក់ទៀតដើមឈើទេ ភិក្ខុណារៀន ក្រូ
 អាមត្តិក្នុង ។

(២៣១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយច្រើនដើរសំដៅទៅក្រុងសាវត្តិក្នុង
 កោសលជនបទ ក៏មានដើរដេញព្រៃចាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ទើបភិក្ខុនោះ
 សួរចូលទៅដើមឈើក៏មានសេចក្តីរន្សៀស មិនហ៊ានរៀនរំលឹកដើមឈើ ។
 ដំរីនោះវាហួសទៅចិញ្ចឹម ។ ព្រះនោះឯង ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្តិ
 ប្រាប់ដំណើរនេះ ដល់ពួកភិក្ខុផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ក្រាបចង្កុទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលមើមានភិក្ខុនោះដូច្នោះ គេចាត់អនុញ្ញាតឱ្យរៀនរំលឹកដើមឈើបានត្រឹមមួយវូ
 ចុស បើមានអន្តរាយ(១)ឱ្យរៀនកំណត់ត្រឹមណាក៏បាន ។

១ ឧទ្ទិសថា ពន្យល់ថា ភិក្ខុឈឺញាតិសាហាវបានដឹងថា ក្នុងភិក្ខុវិញ្ញាណដើមឈើ
 ទាំងនេះ ឈឺញាតិដឹងចេះ ឈឺញាតិដឹងចេះហ្នឹងហើយ ហើយរៀនរំលឹកដើមឈើ ខ្ពស់ចូលព្រៃមាតា
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ។

វិធមចិណ ពុល្លៃត្ថ

វិធមចិណ ពុល្លៃត្ថ

[២៧០] គេធម ទោ ធម សមយេន មេជ្ជតោតុដ្ឋា^(១)
 ធាម ភិក្ខុ ទ្ធ ភាគីកា ហោង្គំ ព្រាហ្មណាជាគិកា
 កល្យាណាវា កល្យាណាវា កល្យាណា ។ គេ យេន
 ភកវា គេធមសង្កម្មសុ ឧបសង្កម្មត្ថា ភកវត្ថំ អភិវាទេត្ថា
 ឯកមទ្ធិ ឯសិទ្ធិសុ ។ ឯកមទ្ធិ ឯសិទ្ធិ ទោ គេ ភិក្ខុ
 ភកវត្ថំ ឯកទានវត្ថំ ឯកវហិ ភក្កេ ភិក្ខុ ធានាធានា ធា-
 នាកោត្តា ធានាជន្ត ធានាគុណ ធម្មវិថា គេ សកាយ
 ធិត្ថយា កុដ្ឋវចនំ ធម្មសេន្តំ ហន្ត មយំ កាត្ថ កុដ្ឋវចនំ
 ធម្មសោ អាណមេនាតិ ។ វិកវហិ កុដ្ឋោ ភកវា កថំ ហិ
 ធាម គុម្ពេ មោយចុវិសា ឯវិ វត្ថុថ ហន្ត មយំ កាត្ថ
 កុដ្ឋវចនំ ធម្មសោ អាណមេនាតិ ធមតំ មោយចុវិសា
 អប្បសន្តាធំ វា មសាធាយ ។ មេ ។ វិកវហិត្ថា ធម្មិ
 កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមទ្តេសិ ធម ភិក្ខុវេ កុដ្ឋវចនំ

[២៧០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុវិទូច្នាចងចិត្តខឹងគ្នា ឈ្មោះ
 មេជ្ជតៈ ១ គុម្ពៈ ១ ជាជាតិព្រាហ្មណ៍ មានសិទ្ធិពិភោគ មានសិទ្ធិស្រី
 ពិភោគ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះ ចូលទៅទាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សព្វវិទូនេះលុះភិក្ខុមានឈ្មោះ
 វេជ្ជវិទូ មាននាគ្រូវេជ្ជវិទូ មានជាតិវេជ្ជវិទូ ទេព្យាភិក្ខុកុលទិវ ។
 មកចូល ភិក្ខុទាំងនោះធ្វើកុដ្ឋវចនៈឱ្យខ្លួនហើយភាសាថេស្តខ្លួន បពិត្រព្រះ
 មានព្រះភាគ មើលឃើញព្រះអង្គទាំងអម្បាលនេះ សូមលើកកុដ្ឋវចនៈតាម
 ទ្ប (១) ។ ព្រះកុដ្ឋវចនៈព្រះភាគជាម្ចាស់ព្រះអង្គទ្រង់ថា ភាសាថា ខែ
 មោយចុវិសាទាំងឡាយ មិនសមមើលអ្នកលំនាំគ្នាដោយថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន មើលឃើញព្រះអង្គលំនាំគ្នាសូមលើកកុដ្ឋវចនៈតាមទ្បដូច្នោះទេ ខែ
 មោយចុវិសា អំពើដែលអ្នកលំនាំគ្នាដូច្នោះ មិនចាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់
 ដទៃដែលមិនចាំជ្រះថ្លាទេ ។ មេ ។ លុះទ្រង់ថា ភាសាហើយក៏ទ្រង់ប្រើធម្មិក-
 ថា គ្រាសំហៅលុះភិក្ខុមកថា ឃ្លាភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលើកកុដ្ឋវចនៈ

១ ពាក្យថា ទ្ប នេះ ក្នុងទីនៃសំភោគព្យាយាម កុដ្ឋវចនៈនេះសំដៅយល់លក្ខណៈ
 ទិកាសំស្រ្តីទេ ។

១ វិ. យទេឡោកុល ។ ម. យទេឡោកុល ។

ឧបទ្ទេសន្តរោ លោកាយស្ស ចរិយាប្បណិ

ធម្មសោ អាហមេតត្ថំ យោ អាហមេយ្យ អាមត្ថិ ទុក្ខ-
ដស្ស អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សកាយ យុត្តិយោ តុទ្ធវិទេនិ
ចរិយាប្បណិក្ខំ ។

[២/១] តេន ទោ ចន សមយេន ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ
លោកាយេតំ ចរិយាប្បណិក្ខំ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយត្ថិ
ទ័យត្ថិ វិចារេត្ថិ ។ បេ ។ សេយ្យេវាចិ តំហិ កាម-
រោតំចោតិ ។ អស្សន្តស្មិ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សាធិ
ឧដ្ឋាយត្ថាធិ ទ័យត្ថាធិ វិចារេត្ថាធិ ។ បេ ។ អច ទោ
តេ ភិក្ខុ ភតវិកោ ឋិតមត្ថំ អាហមេស្មិ ។ បេ ។ អបិ
ទុ ទោ ភិក្ខុវេ លោកាយេតេ សារទស្សនិ វមស្មិ
ធម្មវិទយេ វុត្តិ វិទ្ធី វេត្តស្មិ អាមដ្ឋេយ្យាតិ ។ ឆោ
មោតំ កន្លេតិ^(១) ។ វមស្មិ វា ចន ធម្មវិទយេ សារទស្សនិ
លោកាយេតិ ចរិយាប្បណិយ្យាតិ ។ ឆោ មោតំ កន្លេតិ ។
ន ភិក្ខុវេ លោកាយេតំ ចរិយាប្បណិក្ខំ យោ ចរិ-
យាប្បណិយ្យ អាមត្ថិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

១ ខ. ឆ. ឆោតេស្ម វិទិសទោ ឆ វិស្សតិ ។

ឧបទ្ទេសន្តរោ ករាជ្រិនម្ហិរលោកាយនៈ

វាមនទ្ធា ភិក្ខុណារសិក ត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្យាយ រោគ
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុវៀនក្រវិចនៈភាវសភកាយ (១) គឺមនកាយ ។

[២/១] សម័យនោវចន ពួកធម្មិយភិក្ខុវៀនម្ហិរលោកាយនៈ(២) ។
មនុស្សតាំងខ្យាយរោគវេទាស ភិរេជ្រិល ចន្តៈចន្តៈចំថា ។ បេ ។ ដូចពួក
គ្រហស្ថអ្នកចរិកាភាវ ។ ពួកភិក្ខុបាទន្តមនុស្សតាំងនោវចនៈភាវ
វេទាស ភិរេជ្រិល ចន្តៈចន្តៈចំ ។ បេ ។ ចើបភិក្ខុតាំងអប្បលនោវគ្រាម
ចន្តិទូលសេចក្តីនៈ ចំពោព្រះពានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ភិក្ខុបាទឃើញថាមានខ្ញុំមកភិក្ខុវៀនលោកាយនៈហើយ គួរ
ផល់ខ្ញុំសេចក្តីចំរើនល្អសណសិដ្ឋទូលាយក្នុងធម្មវិទយនេះដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុ
គ្រាមចន្តិទូលថា បត់ត្រព្រះពានព្រះភាគ សេចក្តីនេះមិនមែនទេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់សួរទៀតថា ចុះភិក្ខុផលឃើញថាមានខ្ញុំមកភិក្ខុវៀនលោកាយនៈហើយ
គួរវៀនម្ហិរលោកាយនៈដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាមចន្តិទូលថា បត់ត្រព្រះពាន
ព្រះភាគសេចក្តីនេះមិនមែនទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំង
ខ្យាយ ភិក្ខុមិនត្រូវវៀនម្ហិរលោកាយនៈទេ ភិក្ខុណារៀនត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ ។

១ ពួកធម្មិយ ធម្មិយ វិហារ (ពាក្យពោល) ចេស្តិកស្រុកមជ្ឈដំណែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ដំណែល លេខៈថា សភកាយ ។ ២ ធម្មិយត្ថិយវិស្សត្រកចោយហេតុនៈប្រយោជន៍មាន
ពាក្យថា វិទុតាំងពួកវាចេស្តិយ (គេលះចោល) វិទុតាំងពួកមិនមែនវាចេស្តិយ ឯវាចេស្តិ
ខ្មោង វិទុកស ជាសាស្ត្រព្រះហេតុនៈ ពុកបាទនោវ ព្រះហេតុនៈនោវ ព្រះហេតុនៈ
លោកាយនៈ ។

[២៧២] តេជ ទោ បទ សមយេន នព្វគ្គិយោ
 កិច្ចា លោកាយតិ វាចេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារេន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោ-
 តិចោតិ ។ មេ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោសេសុំ ។ មេ ។
 ន កិច្ចាវេ លោកាយតិ វាចេតត្វំ យោ វាចេយ្យ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២៧៣] តេជ ទោ បទ សមយេន នព្វគ្គិយោ
 កិច្ចា តិវច្ឆានិវិជ្ជិ បរិយាប្បណន្តិ ។ មេ ។ ភគវតោ ឯត-
 មត្តំ អាហោសេសុំ ។ មេ ។ ន កិច្ចាវេ តិវច្ឆានិវិជ្ជា បរិយា-
 ប្បណិតត្វា យោ បរិយាប្បណេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២៧៤] តេជ ទោ បទ សមយេន នព្វគ្គិយោ កិច្ចា
 តិវច្ឆានិវិជ្ជិ វាចេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិចារេន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោតិចោ-
 តិ ។ មេ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោសេសុំ ។ មេ ។
 ន កិច្ចាវេ តិវច្ឆានិវិជ្ជា វាចេតត្វា យោ វាចេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២៧២] សម័យនោឯនំ ពួកនព្វគ្គិយកិច្ចាវេទ្រៀនគម្ពីរលោកា-
 យនៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោសគំរឿល បន្ទុះបង្ហាច់ថា ។ មេ ។ ដូចពួក
 គ្រូស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ ។ កិច្ចាទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ច
 ទាំងឡាយ កិច្ចាមិនត្រូវប្រើទ្រៀនគម្ពីរលោកាយនេះទេ កិច្ចាណាប្រើទ្រៀន
 ត្រូវតាមបង្គំទុក្ខដ ។

[២៧៣] សម័យនោឯនំ ពួកនព្វគ្គិយកិច្ចាវេទ្រៀនតិវច្ឆានិវិជ្ជា ។ មេ ។
 កិច្ចាទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចាមិនត្រូវប្រើទ្រៀនតិវច្ឆានិវិជ្ជាទេ
 កិច្ចាណាប្រើទ្រៀន ត្រូវតាមបង្គំទុក្ខដ ។

[២៧៤] សម័យនោឯនំ ពួកនព្វគ្គិយកិច្ចាវេទ្រៀនតិវច្ឆានិវិជ្ជា ។
 មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស គំរឿល បន្ទុះបង្ហាច់ថា ។ មេ ។ ដូចពួក
 គ្រូស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ ។ មេ ។ កិច្ចាទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ច
 ទាំងឡាយ កិច្ចាមិនត្រូវប្រើទ្រៀនតិវច្ឆានិវិជ្ជាទេ កិច្ចាណាប្រើទ្រៀន ត្រូវ
 តាមបង្គំទុក្ខដ ។

[២៧៤] ភេទ ទោ ចន សមយេន កុត្តា កកវ
 មហានិយា បរិសាយ បរិភោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ទំបិ ។
 ភិក្ខុ ជីវតុ កន្ត កកវ ជីវតុ សុគតោតិ ទុត្តាសន្តិ
 មហាសន្តិ អភំសុ ។ ភេទ សាន្តន ធម្មកថា អន្ត-
 ក អយោសិ ។ អថាទា កកវ ភិក្ខុ អាមន្តសិ អបិ ទុ
 ទោ ភិក្ខុវេ ទំបិភេ ជីវតិ កុត្តា^(១) កប្បទុយា ជីវយ្យ
 វា មមយ្យ វាតិ ។ យោ យោតិ កន្តតិ^(២) ។ ំន
 ភិក្ខុវេ ទំបិភេ ជីវតិ កុត្តោ យោ វទយ្យ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្សតិ ។

[២៧៦] ភេទ ទោ ចន សមយេន មនុស្ស ភិក្ខុនំ
 ទំបិភេ ជីវតិ កន្តតិ វន្តំ ។ ភិក្ខុ កុត្តត្ថាយត្ថា ទាល-
 មន្តិ ។ មនុស្ស ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទានេន្តិ កតិ យំ

១ ឧ. ម. វិ. ១ ២ ៤. ម. យេន្តរាសុ វិទិសាវា ១ បញ្ចយនំ ។

[២៧៥] សម័យនារង្ស ព្រះពុទ្ធច្រង់ប្រាកដ មាតិសិទ្ធិ
 ជាច្រើនរយមហេស ទ្រង់សិវនិវេសិហើយទ្រង់កណ្តាល ។ ពួកភិក្ខុកំរើ
 សម្បត្តិកកវយំនិទំរិហិ បព៌ត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមោទន្ត
 កាតចំរើនព្រះមោទន្តសំរេន ព្រះសុគតិវិទនព្រះជន្មយុវសំរេន^(១) ។
 ធម្មកថាគំរាបំរាបកណ្តាល ដោយសំរេននោះ ។ ទើបព្រះមោទន្ត
 ភាគទ្រង់ប្រាសំហោភិក្ខុទាំងឡាយមកសួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្ខល
 ដែលអនិយាយថា អ្នកចូរសំរេនដូច្នោះ ក្នុងវេលាដែលកណ្តាល ចុក្ខល
 នោះសួរសំរេន ឬអ្នកស្ងប់ ព្រោះហេតុចំរើននោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ប្រាមបង្គំខ្លួនថា បព៌ត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនេះមិនមែនទេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ប្រាសំថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកដទៃ ភិក្ខុមិនប្រើពោលថា អ្នកចូរ
 សំរេននៅក្នុងវេលាកណ្តាល(ចំរើន)ទេ ភិក្ខុណា ពោល ត្រូវគាបមន្តិកុដ ។

[២៧៦] សម័យនារង្ស មនុស្សទាំងឡាយទៅនិយាយនឹងពួកភិក្ខុ
 ក្នុងវេលាដែលកណ្តាលថា បព៌ត្រពោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន ចូរលោក
 សំរេន ។ ពួកភិក្ខុមាតិសេចក្តីរឿស មិនហ៊ានពោលតបវិញ ។
 មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស ចំរើនរឿល ចុក្ខលដ៏ចំរើន មិនសមថេ

១ ទ្រង់ពាក្យថា ព្រះមោទន្តសំរេន នឹងពាក្យថា ព្រះសុគតិវិទនសំរេន ពាក្យទាំង
 ពីរនេះ ជាពាក្យផ្ទុយព្រះពរ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ហោម ។

នាម សមណា សក្យបុត្តិយោ ជីវិត កន្លែង វុទ្ធិមាតា
នាលចិស្សន្តិកំ ។ កកវតោ ឯកមន្តំ អាហារេសី ។ មេ ។
តិហំ កំក្កវេ មន្តលីកា អនុជាតាមិ កំក្កវេ តិហំធិ
ជីវិត កន្លែង វុទ្ធិមាតា ធិវំ ជីវិត វុទ្ធិ ។

[២៧៧] តេជោ បទ សមយេន កកវំ មហានិយោ
បរិសាយ ចក្កវតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ធិសិទ្ធតោ ហោតិ ។
អញ្ញាតវេន កំក្កវេ លសុណំ ទាយតំ ហោតិ ។ សោ
ធិ(១) មា កំក្ក ព្យាពាហិស្វតិ ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។
អនុសា ទោ កកវំ តំ កំក្កំ ឯកមន្តំ ធិសិទិ ធិស្វាធិ
កំក្ក អាមន្តសិ កំក្ក ទោ សោ កំក្កវេ កំក្ក ឯក-
មន្តំ ធិសិទ្ធតិ ។ ឯតេន កន្លែ កំក្កវេ លសុណំ
ទាយតំ សោ ធិ មា កំក្ក ព្យាពាហិស្វតិ ឯកមន្តំ
ធិសិទ្ធតិ ។ អមិ ធី ទោ កំក្កវេ កំក្កវេ(២) តំ ទាធិ-
តតិ យំ ទាធិត្វា ឯកុចាយ ធម្មកថាយ បរិពាហិកេ

១ ឧ.ច. ពោធិសេនុ ពសន្តោ ។ ចញ្ញាយតិ ។ ២ មន្តវេន្តោក ភរិវំ លក្ខេ ។
ចញ្ញាយតិ ។

ម្នាលភិក្ខុបាទ ខ្ញុំយ គឺជាគតអនុញ្ញាតវ្យាវ័នលធ្វើដោយផ្អែក ដោយក្នុង
ដោយស្ម័គ្រ ដោយចម្រុះ ដោយធុស្សី ដោយរាជ ដោយដំរី ដោយ
វដ្តរាជ ដោយលោហជាតិ ដោយគូជស័ន្ទ ដោយស្ម័គ្រប្រដាប់ ។

[២៧៨] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជនភ្ជាប់រៀនសូត្រក្នុងវដ្តចិវិ ។
ចិវិក៏ត្រាត្រា ។ ភិក្ខុបាទ ខ្ញុំយ ក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រងំត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុបាទ ខ្ញុំយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតវ្យាវ័ន ធិស្របាប់អន្តារវ្យាវ័ន ។ ពួកភិក្ខុបាទនោះដេ
ភ្ជាប់រៀនសូត្រធិស្របាប់អន្តារវ្យាវ័នក្នុងវដ្តចិវិ (ចិវិ) ។ មិចិវិកិរយិក ។
ភិក្ខុបាទ ខ្ញុំយ ក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។
ព្រះអង្គច្រងំត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុបាទ ខ្ញុំយ គឺជាគតអនុញ្ញាតវ្យាវ័ន
ភ្ជាប់រៀនសូត្រក្នុងវដ្តចិវិ ដេរៀនសូត្រក្នុងវដ្តចិវិ ក្នុងវដ្តចិវិ ក្នុងវដ្តចិវិ
ត្រឹម ៧ ឆ្នាំ ៥ ឆ្នាំ ៤ ឆ្នាំ ។

[២៧៩] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបាទស្រៀនសូត្រដូចសិល្បិក
ចេស្ត្រចេស្ត គឺស្រៀនសូត្រដូចសិល្បិក (ដូចសិល្បិក
មនុស្សស្រៀនសូត្រចេស្ត) ស្រៀនសូត្រសណ្ឋាដូចមនុស្សច្រើ (១)

១ ស្រៀនសូត្រដូចសិល្បិក ។

ឧត្តរណ្ណតំ កាលណ្ណតំ សតវល្លតំ ។ មនុស្ស
 ឧជ្ឈយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ គិលី
 កាមកោតិលោតិ ។ មេ ។ កតវតា ឯកមន្តំ អាណេស្សំ
 ។ មេ ។ ម កិក្ខុវេ គិលីវង្សំ ឯកសេតន្តំ ហត្ថិសោ-
 ណ្ណតំ មន្តវិជ្ជាតំ ឧត្តរណ្ណតំ កាលណ្ណតំ សត-
 វល្លតំ យោ ឯកសេយ្យ អាមន្តំ ឧត្តរណ្ណតំ ។

(២៧០) គេន ទោ មន សមយេន ឧត្តន្តិយា កិក្ខុ

គិលីវង្សំ ចារុបន្តំ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ
 ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ គិលី កាមកោតិលោតិ ។ មេ ។
 កតវតា ឯកមន្តំ អាណេស្សំ ។ មេ ។ ម កិក្ខុវេ គិលី
 វង្សំ ចារុបន្តំ យោ ចារុមេយ្យ អាមន្តំ ឧត្តរណ្ណតំ ។

(២៧១) គេន ទោ មន សមយេន ឧត្តន្តិយា កិក្ខុ

សិវល្លយំ ឯកសេតន្តំ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈយន្តំ ទិយន្តំ
 វិចារេន្តំ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ កតវតា ឯកមន្តំ ។ មេ ។

ស្រ្យកន្សានប្រុស២ (ស្រ្យកន្សានប្រុសស្រីចំនួន២ ឧប្បត្តកថ) ស្រ្យក
 ដោយការដួចចាត់ភ្នែក (ស្រ្យកសិទ្ធិយសាធិកស្រ្យសុយន្ត) ស្រ្យក
 អត្តិក្រឹត្យនាមដ្ឋក្រឹត្យ ។ ពួកមនុស្សភោយទោស គិរិយ ចន្ទុចន្ទិវង្ស
 ថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកចិញ្ចឹមភាគ ។ មេ ។ កិក្ខុចំនួន២ ក្រាប
 ចន្ទិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះនាមព្រះភោគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាស
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុចំនួន២ កិក្ខុមិនត្រូវស្រ្យកស្រ្យន្ត ដូចសិល្យកគ្រហស្ថ
 គឺស្រ្យកន្សានប្រុសដូចច្រមោយដី មានសណ្ឋានដូចកុម្មុយត្រី ស្រ្យក
 ន្សានប្រុស២ ស្រ្យកនាមការដួចចាត់ភ្នែក ស្រ្យកអត្តិក្រឹត្យនាមដ្ឋក្រឹត្យ
 ច្រើនទេ កិក្ខុណាស្រ្យក ត្រូវកាបកិក្ខុកថ ។

(២៧០) សមយេនាឯន ពួកឧត្តន្តិយកិក្ខុដណ្តប់ដូចគ្រហស្ថ ។

ពួកមនុស្សភោយទោស គិរិយ ចន្ទុចន្ទិវង្ស ថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ
 អ្នកចិញ្ចឹមភាគ ។ មេ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបចន្ទិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះនាម
 ព្រះភោគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់កិក្ខុចំនួន២ កិក្ខុមិន
 ត្រូវដណ្តប់ដូចពួកគ្រហស្ថទេ កិក្ខុណាដណ្តប់ ត្រូវកាបកិក្ខុកថ ។

(២៧១) សមយេនាឯន ពួកឧត្តន្តិយកិក្ខុស្រ្យកចង្សិក ។

ពួកមនុស្សភោយទោស គិរិយ ចន្ទុចន្ទិវង្ស ថា ។ មេ ។ ដូចពួកមនុស្ស
 អ្នកចិញ្ចឹមភាគ ។ មេ ។ ពួកកិក្ខុចំនួន២ កិក្ខុមិនត្រូវស្រ្យកស្រ្យន្ត ដូចសិល្យកគ្រហស្ថ
 គឺស្រ្យកន្សានប្រុសដូចច្រមោយដី មានសណ្ឋានដូចកុម្មុយត្រី ស្រ្យក
 ន្សានប្រុស២ ស្រ្យកនាមការដួចចាត់ភ្នែក ស្រ្យកអត្តិក្រឹត្យនាមដ្ឋក្រឹត្យ
 ច្រើនទេ កិក្ខុណាស្រ្យក ត្រូវកាបកិក្ខុកថ ។

អនុជាបាមិ កិត្យវេ កណ្ឌិកិ (១) អដ្ឋមយំ ធម្មមយំ
វិសាលាមយំ ធម្មមយំ វេទ្យមយំ កដ្ឋមយំ ធម្មមយំ
ដលមយំ លោហមយំ សន្តតាភិមយំ សុត្តមយន្តិ ។

[២៧៨] តេន ទោ បទ សមយេន កិត្យ កណ្ឌិ
កម្យំ ចាសកម្យំ ចិវេ អប្បេន្តិ ។ ចិវំ ចិវេនិ ។
កតវតោ ឯតមត្តិ អាភេទេសំ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ
កិត្យវេ កណ្ឌិកាដលកំ ចាសកាដលកន្តិ ។ កណ្ឌិ
កាដលកម្យំ ចាសកាដលកម្យំ អន្តេ អប្បេន្តិ ។
កោណោ វិរិយតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តិ អាភេទេ
។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិត្យវេ កណ្ឌិកាដលកំ អន្តេ
អប្បេន្តិ ចាសកាដលកំ សន្តត្ថលំ វា អដ្ឋត្ថលំ ។
ធិតាយោត្តា អប្បេន្តិ ។

[២៧៩] តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា
កិត្យ កិហិចិវត្តិ ចិវិសេន្តិ ហត្តិសោណ្ឌិកំ មជ្ជវាជ្ជិក

១ ឧ.ម. ខោត្តោសុ កណ្ឌិកន្តិ សុតោ ឧ វិស្សនិ ។

ព្រះអង្គច្រើនប្រាស័ថ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ
ធ្វើទិដ្ឋិឱ្យស្រួល ។ ទៀតក៏បញ្ជាក់លេខចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើន
ប្រាស័ថ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ ព្យាយាម ធ្វើ
ទៀតដង្កូ ទៀតដង្កូ ទៀតដង្កូ ។ ពួកភិក្ខុទៀតក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គច្រើនប្រាស័ថ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុ ព្យាយាម
ធ្វើ ដល់ដង្កូ ដល់ដង្កូ ដល់ដង្កូ ។ ពួកភិក្ខុទៀតទៅក៏ដួល
។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាស័ថ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត
បណ្ឌិត ។ ពួកភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីដ៏ស្រស់ស្អាត ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាស័ថ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ
ប្រាសភ្នំ ហើយ ចោរច្រាហានិក កណ្តាល ហើយ បាត់បង់វិញ ។ ពួកភិក្ខុ
ក៏លំបាក គឺអង្គុយ បាត់បង់វិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាស័ថ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត ប្រាប់ដឹងសម្រាប់ បាត់បង់វិញ ។ ពួកភិក្ខុ
បាត់បង់ស្បូវ ភាវិក្រៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាស័ថ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត ប្រាប់ដឹងសម្រាប់ បាត់បង់វិញ ។ ឈឺទៀត មិនទាន់ទាន
ទៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាស័ថ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាត ឈឺទៀត ។ គ្រុនសម្រាប់ បាត់បង់វិញ មិនទាន់ទាន់ទៅ
ឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនប្រាស័ថ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត

អរលេខ ១ ឧបិសេដ្ឋិ ។ វិទូកុដិយា គតាវុសោ មុន្តរោ ហោតិ
។ មេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អបិជាធម្មំ ។

(៣០៧) គេច ទោ បដ សមយេន ភិក្ខុ^(១) អន្លោ-
តាសេ វិទូ កាណត្តា សីតេធម៌ ឡាណេធម៌ តិលមង្គំ ។
តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេសេសុំ ។ មេ ។ អនុ-
ជាជាមិ ភិក្ខុវេ វិទូកុដិយា ។ វិទូកុដិយា កាណដំ ឧ
ហោតិ ។ មេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ កាណដំ បិដ្ឋសង្ឃាដំ
ឧទ្ធិក្កុលំកំ ឧទ្ធិក្កុលំកំ អន្តរាដ្ឋំ កាណដំ ឯសតិ
សុចតិ យដិកំ កាលដ្ឋំ អាវិជ្ជាដ្ឋំ អាវិជ្ជាដ្ឋំ ។
វិទូកុដិយា តិណាតុណ្ណំ ឃិយតតំ ។ មេ ។ អនុជាជាមិ
ភិក្ខុវេ ឧកុដេតា ឧកុដេតា កាណដំ សេអន្តរា មាណ្ឌ-
វណ្ណំ កេរុកមិកម្មំ មាលាភាមិ លតាភេម្មំ មកាណដ្ឋំ កំ
ចត្តាបដិកំ ចិវិសំ ចិវិសំ ។

១ គេច ទោ បដ សមយេន ភិក្ខុដំ ឧហេយមម្មយេនេសុ ឧ ចត្តាបដិ ។

ត្រេសប្រាថវាវេស ។ វណ្ណវិទូមិទតាមនាគ្រម ភិក្ខុកុ
សុយ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រៀនត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគម
អនុញ្ញាតគ្រម ។

(៣០៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុចង្កោបង្វែរចុះក្នុងកណ្តាលវាលកំ
លីទុកដោយគ្រងកំខ្លះ ក្តៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបចង្អុលសេចក្តី
ដំ ចំពោះព្រះធានព្រះភោគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រៀនត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺជាគមអនុញ្ញាតវិញ ។ សន្ទុះទារវច្ឆកុដិមិទតាមនា ។ មេ ។ ព្រះ
អង្គច្រៀនត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគមអនុញ្ញាតសន្ទុះទារ ក្របទារ
ក្បាល (ដំណាច់ក្រាម) អន្តរាលី (ដំណាច់លី) សសរចេសសន្ទុះទារ
ព្រះជាក្បារ មេត្តារ អម្មុសទារ មេសោ ប្រយោជន៍សម្រាប់ពាញនិង
ទ្រុសប្រាថពាញ ។ កិទេចសេវាព្រះកុដិវច្ឆកុដិ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រៀន
ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគមអនុញ្ញាតភិក្ខុភាបតំចូលហើយ
ចូកលាបទាំងទាត់ភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុ^(២) និងថ្មីមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ចិកម្ម
ដោយទ្រី ក្បាច់ភិក្ខុ ក្បាច់ភិក្ខុ ក្បាច់ភិក្ខុ ក្បាច់ភិក្ខុ ក្បាច់ភិក្ខុ ក្បាច់ភិក្ខុ ក្បាច់ភិក្ខុ
សរសៃកំពត់ចិវិ និងទ្រុសរសៃកំពត់ចិវិ ។

២ អនុញ្ញាត ថា ព្រះអនុញ្ញាត ឲ្យប្រកាន់ចូលហើយព្រះលើកាន់ ហើយចូកទាំងទាត់ភិក្ខុ
ភិក្ខុភិក្ខុដោយដីស្អិត ។

(៣០៦) គេ ទោ បទ សមយេន អនាគរោ
កំភូ ជំនុំទូលោ វិច្ឆិ កាត្វា វុដ្ឋហន្តា បរិបតតិ ។ គេ
កំភូ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
កំភូវេ ឱលម្ពកាដ្ឋំ ។

(៣០៧) គេ ទោ បទ សមយេន វិច្ឆិកុដិ
អបរិក្ខំត្តា ហោតិ ។ គេ កំភូ កតវតោ ឯតមត្តំ អា
ហេចេសិ ។ អនុជាធាមិ កំភូវេ បរិក្ខំបិត្តិ តយោ វាសារេ
ឥដ្ឋកាវាសារិ សិលាវាសារិ ធារុវាសារិ ។

(៣០៨) កោដ្ឋកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជា
ធាមិ កំភូវេ កោដ្ឋកាដ្ឋំ ។ កោដ្ឋកោ បិច្ឆកុកោ
ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កំភូវេ ឧច្ឆវត្តកំ កាត្តុដ្ឋំ ។
ធរយោ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កំភូវេ ចំបិត្តិ តយោ
ធរយេ ឥដ្ឋកាធរយេ សិលាធរយេ ធារុធរយេ ។ អាហេហន្តា
វិហាញ្ញំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កំភូវេ តយោ សោទាលោ
ឥដ្ឋកាសោទាលំ សិលាសោទាលំ ធារុសោទាលំ ។
អាហេហន្តា បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កំភូវេ

(៣០៦) សមយេនាឯក កំភូមយេនបទទូលោ កាលនិកបត្តាបតិ
វិច្ឆិ ហើយក្រោកឡើង ក៏ដួលទៅវិញ ។ កំភូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
កំភូតាំងឡាយ ភយៈគតអនុញ្ញាតរបស់សម្រាប់ពាន ។

(៣០៧) សមយេនាឯក វិច្ឆិកុដិមិទទានំមានបេន កំភូតាំងនោះ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ ភយៈគតអនុញ្ញាតឲ្យកំភូបទ្វារិដោយកំរែន ឲ្យ
យ៉ាង គី កំរែនវដ្ឋ ១ កំរែនឫ ១ កំរែនឈើ ១ ។

(៣០៨) បន្ទប់មិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយភយៈគតអនុញ្ញាតបន្ទប់ ។ បន្ទប់មានទីដីបីបាប ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ ភយៈគតអនុញ្ញាតឲ្យកំភូធ្វើទី
ដីទ្រូងសំឡើង ។ ឡើងកំបុកលុះអលាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ ភយៈគតអនុញ្ញាតឲ្យកំភូឡើង ឲ្យ យ៉ាង
គីឡើងវដ្ឋ ១ ឡើងឫ ១ ឡើងឈើ ១ ។ ពួកកំភូលំបាកនឹងឡើង ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ ភយៈគតអនុញ្ញាតដណ្តើម ឲ្យ
យ៉ាង គី ដណ្តើមវដ្ឋ ១ ដណ្តើមឫ ១ ដណ្តើមឈើ ១ ។ កាលពួកកំភូនាំគ្នា
ឡើងកំបុកបរិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ

លាសេន្តិយាមិ ទន្ធន្តិ លាសេន្តិយាមិ កាយន្តិ លា-
 សេន្តិយាមិ វាទេន្តិ លាសេន្តិយាមិ លាសេន្តិ អដ្ឋបទេមិ
 កំឡន្តិ ទសបទេមិ កំឡន្តិ អាណាសេមិ កំឡន្តិ ម-
 វិហារទេមិ កំឡន្តិ សន្តិកាយមិ កំឡន្តិ ទសិកា-
 យមិ កំឡន្តិ យជិកាយមិ កំឡន្តិ សលាភមាតុទមិ
 កំឡន្តិ អតុទមិ កំឡន្តិ បន្តិទមទមិ កំឡន្តិ វត្ត-
 កេទមិ កំឡន្តិ មោក្ខនិកាយមិ កំឡន្តិ ជំនុំលកេ-
 ទមិ កំឡន្តិ បន្តាឡកេទមិ កំឡន្តិ រទេកេទមិ កំឡន្តិ
 ទទុកេទមិ កំឡន្តិ អត្តវិកាយមិ កំឡន្តិ មទេសិ-
 កាយមិ កំឡន្តិ យថាវដ្ឋេទមិ កំឡន្តិ ហត្ថិស្ម័ម្យិ
 សិក្ខន្តិ អស្សស្ម័ម្យិ សិក្ខន្តិ រទេស្ម័ម្យិ សិក្ខន្តិ
 ទទុស្ម័ម្យិ សិក្ខន្តិ ជុស្ម័ម្យិ សិក្ខន្តិ ហត្ថិស្សមិ
 បុរោ ជាន្តិ អស្សស្សមិ បុរោ ជាន្តិ រទេស្សមិ
 បុរោ ជាន្តិ ជាន្តិមិ អាជាន្តិមិ ឧស្សន្តិមិ
 អាត្រាដេន្តិមិ ជំទូជ្ឈន្តិមិ មុដ្ឋិហមិ យុជ្ឈន្តិ រន្តិមដ្ឋេមិ
 សឡាជិ បន្តវត្តា ទន្ធន្តិ វិវ វទេន្តិ វទេ កតិជំ
 ទទុស្សនិ ទលាជិត្តម្យិ ទេន្តិ វិវទម្យិ អនាចារិ អាចារ្យន្តិ ។

កំពុងមួយទឹកស្រីដែលក្រោយខ្លះ គ្រឿងជាមួយទឹកស្រីដែលក្រោយខ្លះ
 ប្រក់ជាមួយទឹកស្រីដែលក្រោយខ្លះ ក្រោយជាមួយទឹកស្រីដែលក្រោយខ្លះ
 ក្រោយខ្លះ លេងបាណ្ណាទាបប្រឡាប្រាំបីខ្លះ លេងបាណ្ណាទាបប្រឡាដប់ខ្លះ
 លេងបាណ្ណាទាបប្រឡាដប់ខ្លះ លេងកំដៅដែលខ្លះ (លេងកំដៅ) ខ្លះ លេង
 ផ្គុំគ្រាប់ពានគ្រាប់ក្រូសជាដើមខ្លះ លេងបាណ្ណាក្នុងលាទសម្រាប់លេង
 ខ្លះ លេងហ្វឹកខ្លះ លេងរោសបំបំបាញ់ខ្លះ លេងអង្គក្រំខ្លះ
 លេងផ្គុំស្រីខ្លះ លេងទន្ធន្តិខ្លះ លេងដំបូងខ្លះ លេងកញ្ចប់ខ្លះ
 លេងរំលំដំបូង (បាយខ្សុកបាយខ្សុ) ខ្លះ លេងរេតូខ្លះ លេងក្នុងក្នុង
 ខ្លះ លេងសរសេររូបស្រីខ្លះ លេងតាយចិត្ត (ស្តេចចិត្ត) ខ្លះ
 លេងកំប្លែងគ្រាប់ខ្លះ ហាត់វិញ្ញាណខ្លះ ហាត់វិញ្ញាណសេះខ្លះ ហាត់វិញ្ញាណ
 ខ្លះ ហាត់វិញ្ញាណខ្លះ ហាត់វិញ្ញាណដង្ហាន់ដង្ហាន់វិញ្ញាណខ្លះ ស្តុះរត់មុខដំខ្លះ
 ស្តុះរត់មុខសេះខ្លះ ស្តុះរត់មុខរេតខ្លះ ស្តុះរត់ខេតខ្លះ ស្តុះរត់មកខ្លះ
 ស្រែសហិខ្លះ ទេវវិញ្ញាណ ចំបាប់ខ្លះ ជាលំខ្លះ ក្រាលសន្សំ
 ក្នុងកណ្តាលរោងកំ ហើយទិយាយទឹកស្រីដែលកំយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 ច្បាប់ស្រី ភាគច្រើនក្នុងទីនោះខ្លះ ពាក់គ្រាប់ដែលជាសុខទឹកស្រី
 ដែលកំខ្លះ ប្រតិក្កអនាមិកល្មើ ១ ខ្លះ (ក្រៅពីនេះទៅទៀត) 5

កកវត្តា ឯកមត្តំ អាណេចសិ ។ បេ ។ ទ ភិក្ខុវេ វិទិ
អចាចារិ អាចារិកត្តំ យោ អាចយេយ្យ យថាទម្កោ
ការាតោតិ ។

[៣៦b] គេទ ទោ បទ សមយេទ អាយស្មន្ត
ឡុវលកស្សនេ បទ្ធវិគេ សធុរស្ស តប្បំ លោហា-
កណ្ណំ ធារកណ្ណំ មត្តិកាកណ្ណំ ឧប្បន្នំ យោតិ ។ អថ-
ទោ ភិក្ខុនំ ឯកមយោសិ តំនុ ទោ កកវត្តា លោហា-
កណ្ណំ អនុញ្ញាតំ កិ អនុញ្ញាតំ កិ ធារកណ្ណំ អនុញ្ញា-
តំ កិ អនុញ្ញាតំ កិ មត្តិកាកណ្ណំ អនុញ្ញាតំ កិ
អនុញ្ញាតន្តិ ។ កកវត្តា ឯកមត្តំ អាណេចសិ ។ អថទោ
កកវ ឯកសិ ឯចារេ ឯកសិ បកវលោ ធម្មិ កថិ
កត្តា ភិក្ខុ អាចន្តេសិ អនុចាចាមិ ភិក្ខុវេ វេចត្តា
បហរណំ សត្តំ លោហកណ្ណំ វេមេត្តា អាសន្តិ បស្មន្នំ
ធារុបត្តំ ធារុចាទុតំ សត្តំ ធារុកណ្ណំ វេមេត្តា កកវ-
តោត្តា កុស្តកាវតោត្តា សត្តំ មត្តិកាកណ្ណន្តិ ។

ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុម៉ែត្រូវប្រព្រឹត្តអោយរង្សេង ។
ទេ ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្ត វិន័យនាអប្បវិទ្ធិភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ ។

(៣៦b) សម័យនោះឯង កាលព្រះបរិវេណស្សប្រធាននាយកចូលមក
ចូលរោង កំណាត់ត្រៀងលោហៈ ត្រៀងឈើ ត្រៀងដី ជាច្រើនកើត
រឿងដល់សត្វ ។ ពួកភិក្ខុនិយាយនេះថា ត្រៀងលោហៈ ព្រះមាតាព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតរហើយ ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ ត្រៀងឈើព្រះមាតាព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតរហើយ ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ ត្រៀងដីព្រះមាតាព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតរហើយឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ធ្វើចម្អិតថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះអនុញ្ញាតត្រៀងលោហៈទាំងពួង រៀនលែងតែ
លោហៈដែលជាត្រៀងសម្រាប់ប្រធាន អនុញ្ញាតត្រៀងទាំងពួង រៀនលែង
តែអាសនៈកន្លងហួសប្រមាណដែលហៅថាអាសន្តិ អនុញ្ញាតត្រៀងឈើ
ទាំងពួង រៀនលែងតែប្រាសាទ ទិវទ្រទាបដំណើរ អនុញ្ញាតត្រៀងដី
ទាំងពួង រៀនលែងតែត្រៀងច្រូកជើងដែលនាំជាពលទ្រូស្រូចរឿងមាន
អាការៈដូចអាក្រាបដៃវិញ្ញាណនឹងកុដិធ្វើដោយដីស្មុំ (ដូចកុដិធ្វើដោយភិក្ខុ) ។

រោយតិ សា ភារាវិ

អន្តរេសសិស្សកាលេមា

អមា ធិដ្ឋ ធិ ធិដ្ឋ

ឧទ្ទាវហា បន្តម្ភលា

សុវណ្ណា (១) កហាលា វសិ

កិច្ចស្រុស្សតិ ធិដ្ឋ

ឧទ្ទា កិច្ចសុ មិសិយក

បរិកណ្ណាំ តិសា មោធិ

មាធិ (២) ឧទ្ទាវហា វសិកាយ ធិ

ជរិសា មិសិដ្ឋត្យ

កថា កន្ទនសុត្តនា

ទិសិ មតោ ធិ កិរេ ធិ

រឿងភិក្ខុប្រៀនធម៌រោយសំរេងវិស ១ រឿងភិក្ខុមាណសបក្ខិ
 រឿងស ធិស្សត្រជាបទសាវត្ថា ១ រឿងភិក្ខុប្រៀនសិ-
 កតិវេលាធ្វើដោយរោមសុ ធានារមាបញ្ញមកខាងក្រៅ ១
 រឿងអនុញ្ញាតចំណីស្វាយ ១ រឿងក្នុងជំនាយកវិជ្ជាស្វាយ
 ចាំធម្មលេវក្នុងរោងកក្ក ១ រឿងភិក្ខុពស់ចឹក ១ រឿងភិក្ខុ
 កាត់អង្គជាគោលសំខ្លួន ១ រឿងបាត្រទ្រង់មច្ឆម ១ រឿងភិក្ខុ
 ប្រើបាត្រស្រស់ទឹកពាច ១ រឿងផ្ទុកបាត្រសិកិលព្រោះគ្មាន
 ជើង ១ រឿងបញ្ញាគ្រាន់បាត្រធ្វើដោយធាសនីប្រាក់ ១ រឿង
 ជើងបាត្រគ្រាសរោក ១ រឿងល្អសក្តិភ្លើងដល់ភិក្ខុ ១
 រឿងភិក្ខុប្រើជើងបាត្រច្រើនយូរ ១ រឿងភិក្ខុទុកបាត្រចាំ
 ទឹក បាត្រកំខ្លួន ១ រឿងបាត្រធ្លាក់ខ្លួនបាត្រកំ ១ រឿង
 ភិក្ខុទុកបាត្រក្នុងទីក្តៅ បាត្រមៀលធ្លាក់វែង ១ រឿងភិក្ខុទុក
 បាត្រក្នុងទីបំផុតខ្លួនក្តៅ ទុកបាត្រក្នុងទីបំផុតខ្លួនធ្លាក់ ១
 រឿងអនុញ្ញាតគ្រាសស្រូវ អនុញ្ញាតកំណាត់សំណក់ អនុ-
 ញ្ញាតរោងទុកបាត្រ អនុញ្ញាតជូនសម្រាប់ទុកបាត្រ អនុ-
 ញ្ញាតស្វាគមបាត្រ យោគបាត្រ ទឹកខ្យល់សម្រាប់ទុកបាត្រ ១
 រឿងភិក្ខុប្រើបាត្រទឹកចំរើនជញ្ជាំង ទុកបាត្រលើគ្រែទឹកភ្លៀង

១ ១. ២. សុវណ្ណា ១ ២ ៥. ៦. មាធិ ១

វិទ្យាវិទ្យុក្កន្តរោ ខ្លោតោថា

អង្គ ធាតុ ធម្មាណមតា (១)

កុម្មយ ជំនីសីសី

លោកានិ បដិក្កហោ

វិដាលំ ធម្មាសោវណ្ណំ

បន្ត បេសិ ច ធាន្យិកា

កំណ្ណា សន្តុ សវិតត្ថុ

មនុស្សំ ភិណ្ឌានិកំ

វិក្កណ្ណំ ពន្ធិ វិសមំ

ធមា ជិវ្យហោតិ ច

កេន្យិម្ហំ មោយ សុត្តត្ថុ

អនោតត្ថំ ឧបាហតា

វិទ្យាវិទ្យុក្កន្តរោ ខ្លោតោថា

ជាក់បាត្រាលីក្លៅ ទុកបាត្រក្នុងក្រែង ទឹកមានបាត្រក្នុងវែងប្រាង
 សន្តោរ ។ រឿងភិក្ខុគ្រាប់ទៅចិញ្ចឹម ពុទ្ធជាយសំបកឃ្នោក
 ដោយអំបែងភ្នំ ។ រឿងភិក្ខុប្រើបាត្រក្បាលខ្មោច ។ រឿង
 ភិក្ខុយកបាត្រទៅជាក់កាកតាមិសៈ ហើយយកទៅចាក់ចោល
 ទ្រង់អនុញ្ញាតនោះ ។ រឿងភិក្ខុហោចចិវរដោយដៃ ។ រឿង
 កាបិសមានជន កើតឡើងដល់សិទ្ធិ ភិក្ខុប្រើជនកាបិសធ្វើ
 ដោយមាសដុំ(ដើម) ។ រឿងភិក្ខុដេចិវរដោយស្លាបមាត់ ទឹក
 ចំរៀកធុស្សី ទ្រង់អនុញ្ញាតបំពង់ម្ជុល អនុញ្ញាតវ្យយកលំអិត
 តួដសុព (ដៃច) ទ្រង់ក្នុងបំពង់ម្ជុល អនុញ្ញាតវ្យយកលំអិត
 រេដ្ឋវាយដោយរឿក ឡយកលំអិតឬប្រកក្នុងបំពង់ម្ជុល
 ក្រមួនយំ ទឹកស្រាមលំអិត ។ រឿងដេចិវរមានមុំម៉ែនស្មើ
 គ្នា ទ្រង់អនុញ្ញាតលើស្លឹក ទឹកវិទ្យុស្តីឲ្យភិក្ខុចងដេចិវរ ។
 រឿងភិក្ខុលាឈើស្លឹកក្នុងទីម៉ែនកបទាច ភិក្ខុប្រាលឫណ្ណឈើ
 ស្លឹកលើផែនដី ឈើស្លឹកលើគ្រងដោយចិវិញ ។ រឿងអនុ-
 ញ្ញាតខ្នាតសម្រាប់ពស់ចិវរ ទឹកវិទ្យុបន្ទាត់ ។ រឿងភិក្ខុម៉ែនលាង
 ដើរហើយដាក់លើឈើស្លឹក ភិក្ខុពាក់ស្បែកដើរជាម៉ែលើ

• ឧ. បណានិកា ។

អង្គុលេ បដិភូហត្ថា
 អាវេសេ ធាតុ វិគ្គតិ
 បដិភូហត្ថវិកត្តា
 អំសស្កត្តំ ធម្មត្ថកា (៦)
 អន្លោ កាលេ ធម្មត្ថុ
 ចាយោ ចាយិ វិហត្តា
 បរិបតិ តិណាច្ឆណំ
 ទុល្លត្តញ្ញវលិត្តតិ
 សេតំ កាឡករណ្តា
 បរិកម្មញ្ញ គោតិ
 ហលាកម្មំ លកាគម្មិ
 ឧតារធាតុចាដិកំ (៧)
 ចិវរិសិ រដ្ឋញ្ញ
 អនុញ្ញាសិ វិហាយគោ ។
 ទុជ្ឈត្តា បត្តមន្តិ ច

ឈើស្ពឺន ១ រឿងភិក្ខុឈឺគ្រាមដៃ គ្រោះដេចើរ ច្រង់អនុញ្ញាត
 ស្ទាប់គ្រាមដៃដេរ ប្រអប់សម្រាប់ដាក់ម្កុលកាំបិត ស្ទាប់គ្រាម
 ដៃដេរ ថង់សម្រាប់ដាក់ស្ទាប់គ្រាមដៃដេរ វិទ្យុយានគន្លងវិទ្យុ
 ចង ១ រឿងភិក្ខុដេចើរភ្នែកចំណីល រោងសម្រាប់ដាក់ឈើស្ពឺន
 មានចំដាប ១ រឿងរឿងចាក់រលុះរលើងទៅ ភិក្ខុលីបុក
 រឿងរឿងវដល ខ្លាដេល្លើរ ភិក្ខុជួលពាក់ដោយរឿងដេល្លើរ
 កំទេចស្មៅពាក់ចុះក្នុងរោងឈើស្ពឺន ច្រង់អនុញ្ញាតឱ្យបូក
 លាបជំបូលចំណីក្នុងចំណីក្រៅ ធ្វើឱ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ
 និងចារកម្មដោយរោង ច្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើក្បាច់ភ្នំដាំ ភិវិល្លុ ក្បាច់
 ធ្មេញមក ក្បាច់រាងស្រពាច់ប្រាំ ចំណីអនុញ្ញាតស្មៅដៃ ទំង
 វិទ្យុស្យៀង១ រឿងភិក្ខុចាស់ឈើស្ពឺនហើយចៀសចេញទៅ

១ វ. ម. អង្គុលេ
 បុព្វវគ្គ វិទ្យាបិដក ។ ២ ខ.ខ. ឧតារធាតុ យជីកា ។

វិសមេ ធិនវត្ថុនា
 គយោ ធិយេ វិហិតាធិ
 សោ ចាណា លម្ពវេនីកំ
 អន្តរា កាសេ ធិណា ធុណ្ឌី
 ឧស្ម័ត្តញ្ចវលិត្តកំ (១)
 សេតកំ កា ធុណ្ឌត្ថ
 បរិកម្មត្ថ កេរុកំ
 មាលា កម្មំ លតា កម្មំ
 មករា ធុណ្ឌ ចា ធិកំ (២)
 សៃ ធិវរដ្ឋត្ថ
 ឧត្ថំ (៣) វ វត្ថុកំ កា
 ធិយោ សោ ចាណា តា មា ត្ថ
 កា កំ ធិ ធិស្សត្ថ ធិ
 ឧ ធុ ក្នុ លុ ធុ តា ស កំ
 វដ្ឋត្ថ កា មិ សី ស កំ
 ស្វ ធិ យ ធិ តា ល ធិ ធុ

១ ១. ឧ. ១ លុ តា វលិត្តកំ ។ ២ ឧ. មករា ធុណ្ឌ ធិកំ ។ ៣ ឧ. មករា ធុណ្ឌ ធិកំ ។ ៤ ១. ១ ៣ ១.
 ៥. ១ ៣ ០ ។

រឿងភិក្ខុច្រមុក្ខន៍ច័ច្រមុមទំស្មី ច័ច្រមុមមានច័ដ័ចាប ច្រង់
 អនុញ្ញាមរឿន ព្យ យ៉ាង ក្នុងកំចុលំ ព្យា កំ ធិ វេ ច្រង់ ព្រោះគ្មាន
 ដេណ្ឌីវ ច្រង់អនុញ្ញាតដេណ្ឌីវ ធិ ធិ ច្រង់ ធិ ធិ វេ ធិ ធិ ធិ
 ច្រមុម ០ រឿងភិក្ខុច្រមុក្ខន៍ច័ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 កេនិច្រមុម ច្រង់អនុញ្ញាតធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 អនុញ្ញាតថា ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 ធិ
 វេ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 រឿងដេណ្ឌីវ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 ក្នុង ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 វេ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 រឿងដេណ្ឌីវ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 ក្នុង ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 សសវេនិសុខុច្ចារ ព្រះដេណ្ឌីវ ខេត្តច្ចារ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ

វិធីបដិសេធ បុណ្យវិញ្ញា

លោហនារុច្ឆ័យ ១ ឡើ
 សាលា កំណាបិណ្ឌិ ៥
 នោណិ ៥ ធូចិ បាណា
 ចិត្តុល្លិ ចិត្តុមេន ៥
 សិគិតតិ ចោត្តុរណិ
 បុរណាញ ចិល្វេ ១ កំ
 ចត្តុសំ សយន្តិ ៥
 កត្តុប្បិ ៥ ចិដ្ឋមេ(១)
 អាសិក្ខកាមន្យោកំ
 កុញ្ញន្តុកំ ឡុដ្ឋម្យើ
 វុទ្ធក ពោចិ ៥ អត្តុមិ

វិធីបដិសេធ បុណ្យវិញ្ញា

ចំភនំលោហៈ ចំភនំលើ ចំភនំធូច័យ ១ រឿងអនុញ្ញាត សាលា
 ដឹកស្លាតិចិត កំខេចរស្រ្តុច្នាំកំចុះក្នុងសាលា អនុញ្ញាតប្រម
 អណ្តូងចំក ស្រកចំក អណ្តូងច្រាំ ចំភនំពែនិ ឃ យ៉ាង ១ រឿង
 អណ្តូងច្រាំមានកង់អនុញ្ញាតប្រម ១ រឿងកំកុមានកាយ
 រោង ១ រឿង ១ បាសកដឹកស្រូវ បាសុរណិ ចំភនំកំខេយ្យក្នុង
 ស្រូវ បាសុរណិ ១ រឿង ១ បាសក បង់កេនិក្រើនិមាន ៥ បញ្ច ៥
 ត្រា ១ រឿងកំកុនៅប្រាសចានសំពត់ចិសិ ១ ២ ១
 រឿងកំកុដឹកនៅលើចំដំលោ វេលរោងកាយដោយថ្នាំ ក្នុង
 អនុស្សនាំយកគ្រឿងប្រក្រប ចំភនំកំម្រងមកកាន់កាម ១
 រឿងច្រង់យាមមិនឲ្យកេតិដ្ឋានសំពត់ស្លាចិ ដោយកេមរចៀម ១
 រឿងកំកុនាំលើកុចុយស អនុញ្ញាតភាជនំលើសស្រាប់ម្តល់
 បាប្រ ១ រឿងកំកុនាំ ក្នុងភាជនំជាមួយគ្នា ដេកលើគ្រែ
 ជាមួយគ្នា លើក្រាលជាមួយគ្នា ១ រឿងវិទ្យុលើចិ ១ រឿង
 កោចិកមកុមារ ១ រឿងមិនច្រង់ជាម៉ាលីក្រាលសំពត់ ១

១ ១. ២. ៥១៣. ៧ ៥៧៧. ១

ព្រះបន្ទូល ទ្រង់នាថា

យដំ កាតកសម្មជ្ជន្តិ
 សក្ការៈ កាមលត្យោ
 វេណិកា ចានយសន្តិ
 វិទូបនំ កាលវណ្ណំ
 មកាសក្ការៈ ចាមរិ
 ធម្មំ វិចា ច អាពាម
 ភយោ សិក្ខាយ សម្មតិ
 កេមា សិក្ខា ទតា ធិយា
 ធិទ្ធន្តន្តសិកា ទុក្ខា
 សាលាហិតិ បមាណាញ
 វិសនិ ធិយកោសតា
 ទុរិ សិលំ សិចាជិតិ
 ធមតិ(១) ទុរកណ្ណតិ
 មស្សំ កម្មេន្តិ វិស្សេន្តិ
 កោលោមិ ធម្មស្សកំ

ព្រះបន្ទូល ទ្រង់នាថា

រឿងនាថាវិសាមញ្ញកម្ម មិនទ្រទាបសម្រាប់ជូនជើង
 ដែលមានលក្ខណ៍នាំបោស ទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រទាបសម្រាប់ជូន
 ជើង ឃ្នក គឺ ទ្រទាបថ្ម ក្បឿង ឬអំបែននឹងទ្រទាប
 ជូនសម្រេច រឿងនាថាវិសាមញ្ញកម្មនឹងប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់
 ទៅក្នុងប្រាសាទប្រាសាទ ១ រឿងផ្គត់ចក់មូលកើតឡើង
 ដល់សង្ឃ ទ្រង់ហាមមិនឱ្យភិក្ខុប្រើប្រាស់ផ្គត់ចក់ ១ រឿង
 ភិក្ខុឈឺខែខាងទ្រង់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ មិនភិក្ខុស្រៀសមិនប៉ាន់
 ប្រើប្រាស់ភាព ១ រឿងអនុញ្ញាតសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុ ៣ ប្រ
 រឿងភិក្ខុចំពោះអ្វី ១ រឿងគ្រាប់បាយ ប្រាប់ភិក្ខុយក្នុងពេលកម្ម
 រឿងភិក្ខុមានប្រពន្ធវែង ភិក្ខុកាត់ប្រពន្ធដោយប្រពន្ធ ភិក្ខុគ្រ
 មុសប្រពន្ធនឹងដក្ខន្ត ប្រាមវេសយំចាប់ ភិក្ខុកាត់ប្រពន្ធ ក្រ
 វេចេញឈាម ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យកាត់ប្រពន្ធស្មីនឹងសាច់ ១
 រឿងភិក្ខុមុសកាត់ប្រពន្ធចាំម្តង ១ រឿងភិក្ខុមុសកាត់វែង
 អនុញ្ញាតកាត់ចំពោះ ឬសំលៀងកាត់ចំពោះ ប្រាមកាត់
 កោរគ្រឿងស្នប់ចំពោះដោយពេទ្យ មិនគ្រឿងប្រដាប់កាត់
 កោរចាំដល់ ១ រឿងភិក្ខុកោរពុកមាន់ ទុកពុកមាន់ ទុកពុក
 ចង្កាឱ្យវែងដូចជាពុកចង្កាវែង ទុកពុកមាន់ឱ្យមានប្រសិ ២

១ ម. ម. ធម្មតា ១ -

បរិសុទ្ធំ អនុប្បតត្តា
 នាមំ សម្ពុទ្ធសំយាម
 អាណាម កាត្តវំ វិណោ
 ដំយំ សត្តវិកាយ ធ
 មលិកំ ឥតិកំ ឧត្តា
 លោហកណ្ណញ្ញំ សមា
 ចស្វត្តកត្តា អាណោកោ
 វដិ ធ កាយតទ្ធនំ
 កាលាតុកំ ធម្មុកកំ
 មុរដ្ឋំ មន្តវិណាតិ
 បដិកា សុករត្តញ្ញា
 ទសា មុរដ្ឋវេណិកា
 ករណ្ណំ រសាភត្តុណាតត្តា

ប្រមូលជុំរោមត្រង់ដើមច្រូង ទុកជុំរោមត្រង់រោង ទុកគុក
 ពាក់ដួងចង្កូម ១ រឿងច្រង់អនុញ្ញាតឱ្យដករោមក្នុងទិចង្កៀត
 ដោយមរោមកាណយោបុ ១ រឿងភិក្ខុកាត់សក់ដោយកវ្រៃ
 រឿងភិក្ខុកើតជំរុំក្បាល ១ រឿងភិក្ខុទុករោមប្រមុះវែង ភិក្ខុឱ្យ
 គេដករោមប្រមុះដោយក្រស ភិក្ខុឱ្យគេដកសក់ស្លុវ ១ រឿងភិក្ខុ
 ច្រង់ ព្យាគយភិក្ខុប្រើចង្កៀលក្រះចៀកខ្ពស់នឹងខាង ភិក្ខុសន្សំ
 ទុកគ្រឿងរោហៈដាច់ច្រើន ១ រឿងភិក្ខុសន្សំសន្លឹកចង្កៀតកាត់
 ដាក់ជ័រសម្រាប់លាបភ្នែក ១ រឿងភិក្ខុកង្កុយក្រះចាមក្បាល
 ដង្កឹងខាងសន្សំ ១ រឿងភិក្ខុសន្សំយង្កឹងសំរាត់ការយោគ ច្រង់
 អនុញ្ញាតការប្តូរសម្រាប់ធ្វើសំរាត់ការយោគ ១ ច្រង់អនុញ្ញាត
 កាយពន្ធ ភិក្ខុប្រើកាយពន្ធមានវិទ្ធុច្រើន មានសណ្ឋាន
 ដួងក្បាលពស់ទឹក មានសណ្ឋានដួងវិទ្ធុសម្បារ ទីនី
 មានសណ្ឋានដួងសង្ហារ ច្រង់អនុញ្ញាតកាយពន្ធពីយ៉ាង គឺ
 សំរាត់ផ្ទាំងមួយ សំរាត់ដួងពោររឿងច្រូកមួយ រឿងដោយ
 កាយពន្ធលេច ច្រង់អនុញ្ញាតកាយពន្ធមានសណ្ឋានដួងវិទ្ធុ
 វែងសម្បារ ទីនីមានសណ្ឋានដួងសង្ហារ រឿងមេកាយពន្ធលេច
 ច្រង់អនុញ្ញាតវ្យាដេលំន ទីនីដេរឱ្យមានការដួងក្បាលមួយ

រុក្ខវេទ្យនាម ខន្ធសាពិ

បវន្តោយិ ដីរតិ
 កណ្ឌិកា ឧត្តាវនត្ថ
 ដលកោឡមិ ឧត្តរោ
 កិណ្ឌវត្ថុ សោណ្ឌិ មជ្ជ
 វាជ្យតិ ធម្មកណ្ឌិកា
 តាលវណ្ឌិ សតវល្លិ
 ភិហិហារុតហារុមិ
 សំវេល្លិ ឧករោតាកាដិ
 ធន្តកដ្ឋាភិកោដ(១)
 កណ្ឌោ វិលត្ថិ ឆាយញ្ច
 បដត្ថិ រុក្ខហត្ថិហា
 សកោដ្ឋ(២) លោតាយតកា
 ចរិយាមុណិសុ វាធម្ម
 តិរដ្ឋាធនា វិដ្ឋា
 ចំចិ មជ្ឈសិ ទានិ ច
 វាតាពាដោ ទុស្សតិ ច

រុក្ខវេទ្យនាម ខន្ធសាពិ

រឿងកន្លាក់កាយភន្តកថ ទិវិរឿងភិក្ខុប្រើច្បាប់កុំស្រឡាតាម ១
 រឿងភិក្ខុរាជប្រទានបំប្រែ ប្រទានបំប្រែក្នុងទិវិរឿង ១ ច្រើន
 អនុញ្ញាតឱ្យដាក់ប្រទានបំប្រែក្នុងកិច្ចការទេវតាភិក្ខុ ១ រឿង
 ភិក្ខុស្រៀកស្រងំដូចគ្រហស្ថ ស្រៀកស្រងំស្តេច ដូចប្រ-
 មោធម៌ ស្រៀកទានសណ្ឋានដូចកុម្មុយត្រី ស្រៀកចម្ងិច
 ច្រងស្រងំទាំង ២ ឱ្យប្រាស ស្រៀកដោយភាពដូចកំពូល
 គោត ស្រៀកកត្តិញ្ញាតដ្ឋានច្រើន ដណ្តប់ដូចគ្រហស្ថ ទិវិ
 ស្រៀកចង្រ្គង ១ រឿងភិក្ខុរោ ១ រឿងភិក្ខុមិនទំពារឈើស្តង់
 ភិក្ខុគោលមរោជដោយឈើស្តង់ ភិក្ខុទំពារឈើស្តង់ទ្វីពេក
 ឈើស្តង់កិច្ចកិច្ចលក្ខណ៍បំភាន់ ១ រឿងភិក្ខុដុតគ្រៃ ភិក្ខុស្រៀស
 ទិវិការដុតភ្លើង ១ ភិក្ខុរត់ច្រើនដើមឈើព្រៃដើរដេញ ១
 រឿងភិក្ខុទូលស្តេចស្រុកច្រើនជាតាសាស្ត្រស្រ្តី ភិក្ខុរៀន
 ទាំងបង្រៀនគ្នាឱ្យរលាកយនៈ ទិវិភិក្ខុរៀនអំប្រាណវិដ្ឋា ១
 រឿងប្រាសាទកណ្តាល រឿងអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុជួយរបងើម្ប
 មន្តល រឿងភិក្ខុទាន់ទ្វីម ១ រឿងប្រាសាទបុត្រភាពដោយ
 រូប ១ រឿងភិក្ខុប្រទានដល់សព្វវិញ្ញាណ ១ ភិក្ខុស្តេច

១ ១. រុក្ខវេទ្យនាម ១ ខ. រុក្ខវេទ្យនាម ១ ២ ១. ម. យមេវេ ១

កាតកំ កុស្តការពារ
 មេឃយំត្វា តថាតតោ
 សទ្ធិឡិ មត្តិការកណ្តំ
 អនុញាសិ អនុកម្មតោ ។
 យស្ស វត្តស្ស ធិន្តោសា
 មុរិមេន យធិ សមិ
 តម្បិ សង្កតំ ធុត្វានេ
 នយតោ តំ វិជានិយា ។
 ឃិ ធិសសតា វត្ត
 វិធីយេ ឧត្តការវត្តតោ
 សទ្ធិឡិដ្ឋិតិកោ ធិន្ត
 មេសលានព្វទុក្ខហោ
 សុសិក្ខិតោ វិធីយេនោ
 ហិតធិត្តោ សុមេសលោ
 ធិន្តិមការណោ ធិនោ
 ធុត្វារណោ តហុស្សតោតិ ។

រឿងប្រែរកជាអនាមសេចក្តីអនុគ្រោះទ្រង់អនុញាតស្រៀងអី
 ទាំងក្នុង រឿងវាលនីកទ្រទាច់សម្រាប់ជួនអើង ដែលគេធ្វើ
 មានពរទ្រង់ ទ្រង់កុដិធ្វើដោយដីសុទ្ធចុ ។ គិរិយាសិដេនីចេញ
 ឡើងក្នុង វិការពារដូចគ្នាទ្រង់វិក្កមនដដែល យើងបានពោល
 ទុកដោយសេន្ទបក្ខន្តិទុក្ខា អ្នកប្រាជ្ញដូចឃ្លីដឹងឡើវិក្កមនៈតាម
 វិយ (សមគ្គុរុ) ។ អ្នកប្រាជ្ញជាវិន័យនា មានចិត្តប្រកប
 ដោយប្រយោជន៍ មានសីលជាច្រើនទ្រង់ដោយប្រពៃ អ្នក
 ធ្វើនូវប្រទ័ចិត្តព្រះសង្ឃ អរដល់ការប្តេជ្ញា ជាពហុស្សត
 ជាអ្នកញ៉ាំងព្រះសង្ឃឱ្យភ័យខ្លាចទាំងអស់ ជាអ្នកអនុគ្រោះដល់
 កិត្តមានសីលជាច្រើនទ្រង់ទាំងឡាយផង បានសិក្សាហើយ
 ដោយប្រពៃ ឡើងក្នុងចំនួន ១១០ ក្នុងទុក្ខវិក្កមនៈ
 ក្នុងព្រះវិន័យ ដោយប្រការដូច្នោះហោង ។

បណ្តាលបុណ្យ ចាសាជិតោ អភិក្កន្តោ បដិក្កន្តោ
 អាណាតិកោ វិណាតិកោ សម្មិត្តោ បសាវិតោ
 ឧត្តមសន្តិ ឧបសន្តិ ឧបសន្តិ ឧបសន្តិ ឧបសន្តិ
 បសិទ្ធ ។ អដិទោ រាជគមាគោ សេដ្ឋិ យេន តេ ភិក្ខុ
 តេនុបសន្តិ ឧបសន្តិ តេ ភិក្ខុ ឯតទភោ ឧ
 បាហិ កន្តេ វិហារេ កាវេយ្យំ វសេយ្យាថ មេ វិហារេ
 ស្វតិ ។ ឧ ទោ គមាបតិ កកវត្ថុ វិហារា អនុញ្ញា
 តាតិ ។ តេនហិ កន្តេ កកវត្ថុ បដិប្បដ្ឋិតា មម អាណ
 ទេយ្យាថាតិ ។ ឯវិ គមាបតិ ទោ តេ ភិក្ខុ រាជគ
 មាគស្ស សេដ្ឋិស្ស បដិស្សត្វា យេន កកវ តេនុប
 សន្តិសុ ឧបសន្តិ ឧបសន្តិ កកវត្ថុ អភិក្កន្តោ ឯតទភោ
 ឯសិទ្ធិសុ ។ ឯតទភោ ឯសិទ្ធិ ទោ តេ ភិក្ខុ កកវត្ថុ
 ឯតទភោ រាជគមាគោ កន្តេ សេដ្ឋិ វិហារេ កាវេយ
 តុកាមោ កាថិ ឧ ទោ កន្តេ អម្ពេហិ (*) បដិប្បដ្ឋិ
 តត្ថិ ។

១. ឧ. ឆ. វេទបុរោសុ កន្តេហិទិ បទំ ៩ ទំស្សតិ ។

និងនិទានប្បវត្តិក្រិយ្យនៃវេ សិទ្ធិនាមចក្កសំរៀងចុះ បរិច្ចណិយោ
 វិយាបថ គឺ ឈានទៅមុខ ជយគ្រោយ គ្រាឡកស្តាំ គ្រាឡកឆ្វេង បត់
 ចូល គោរពញ អូរឡកើតសេចក្តីជ្រៅថ្លា ។ លុះរាជគមាសេដ្ឋិទានយំញ
 ហើយក៏បានចិត្តជ្រៅថ្លា ។ លំដាប់ទាន រាជគមាសេដ្ឋិក៏ដើរចូលទៅកណ្តុក
 កិច្ចទាន លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុចាំទិវាទានថា
 បពិត្រលោកចាំទិវាទានដ៏ចំរើន ប្រសំរេចខ្ញុំព្រះករុណាឱ្យគេធ្វើវិហារ (*)
 (ប្រទាន) ដើរលោកម្ចាស់ចាំទិវាទានដ៏ចំរើនវិហារប្រសំរេចខ្ញុំព្រះករុណា
 ឬទេ ។ ភិក្ខុចាំទិវាទានឆ្លើយថា ម្ចាស់លោកបតិ ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់
 បានអនុភាគវិហារទេ ។ រាជគមាសេដ្ឋិឆ្លើយថា បពិត្រលោកចាំទិវាទាន
 ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់គ្រាបបង្គំចូលសួរ ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ (ក៏ក៏រឿនវិហារទាន) ហើយមេត្តាប្រាប់ដល់ខ្ញុំព្រះករុណាផង ។ ភិក្ខុ
 ចាំទិវាទានចូលស្តាប់ពាក្យរាជគមាសេដ្ឋិ ដោយពាក្យថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ
 គេប្រាប់ រួចក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះមានព្រះភាគផង លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុ
 ចាំទិវាទានអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានគ្រាបបង្គំចូលព្រះមានព្រះ
 ភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន រាជគមាសេដ្ឋិបានសេចក្តីជ្រៅថ្លា
 និងឱ្យគេធ្វើវិហារ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តើយើងខ្ញុំគប្បីប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។

* សំដៅយកទីទៅប្រសំរេចខ្ញុំ-។

កត្តិ សន្និ កិកុសធឿនាតិ ។ អនិវាសេសំ កតតំ
 កុត្តិកាវេទ ។ អនិទោ រាជគហាកោ សេដ្ឋិ កតតិកោ
 អនិវាសនំ វិនិទ្ធា ឧដ្ឋាយាសនា រាតវន្តំ អនិវានេត្តា
 បទត្តិណំ កត្តា បញ្ញាមិ ។ អនិទោ រាជគហាកោ
 សេដ្ឋិ កស្សិ រត្តិយា អន្តរយេន បណីតំ ទាននិយំ
 ភោជនិយេ បដិយោនាមេត្តា កតតិកោ ភាណំ អាហោនា
 មេសំ កាលោ កន្តេ ចិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។

[៣១២] អនិទោ កតតំ បុព្វកថាសមយំ វិវាសេត្តា
 បត្តិវិវាទាយ យេន រាជគហាកស្ស សេដ្ឋិស្ស វិវា-
 សនំ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា បញ្ញាត្ត អាសនេ
 វិសិទិ សន្និ កិកុសធឿន ។ អនិទោ រាជគហាកោ
 សេដ្ឋិ កុត្តច្យុត្តំ កិកុសធឿន បណីតេន ទាននិយេន
 ភោជនិយេន សហិត្តា សន្តម្យេត្តា សម្បវាចត្តា កតវន្តំ
 កុត្តាវំ ឧវិកបត្តនាណំ វិកមន្តំ វិសិទិ ។ វិកមន្តំ
 វិសិទ្ធា ទោ រាជគហាកោ សេដ្ឋិ កតតិកោ វិកមន្តំ

មួយអន្លើវាយកិកុសធឿន ទទួលកត្តាបេសន្ត្រាភ្នំ ដើម្បីធ្វើកត្តាភ្នំកុសធឿន
 ស្រុក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលខំខ្ពង់ ដោយកុត្តិកាវេទ ។ គ្រូមាន
 រាជគហសេដ្ឋិជំនួញសំព័ ព្រះមានព្រះភាគទទួលខំមន្តាហិយ កិក្រាគ
 បាវកាសិនៈ ថ្លុយបន្តិលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សុណ្ណប្រៀសចេញ
 ទៅ ។ គ្រូកាលកត្តិព្រះមានព្រះភាគ រាជគហសេដ្ឋិកំឡែកកំណើតទា-
 និយោគនិយាយពារដំកុម្ម ហើយទ្យៅក្របបន្តិទទួលកត្តាកាល ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ចំព្រះព្រះភ្នំជំនិវេន វេណក្សុហើយ កត្ត
 សម្រេចហើយ ។

(៣១២) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្សន៍និវត្តបាត្រ
 ចិវ្រក្សុវិវាទបុព្វកថាសមយំ ហើយទ្រង់យោជន៍ទៅកាន់លំនៅនៃរាជគហ-
 សេដ្ឋិ សុរយោជន៍ទៅដល់ហើយកំណើតសិនៈវេណក្សុហើយ (បម្រុងទុក)
 មួយអន្លើវាយកិកុសធឿន ។ រាជគហសេដ្ឋិបានអត្តិសទានិយោគនិ-
 យាយពារដំកុម្មក្រុមសារដោយវេណក្សុដំនិ ថ្លុយចំពោះព្រះកិកុសធឿនព្រះ
 កុត្តិជាប្រទាន ទ្យៅក្សុស្តបំស្តុបំ សុរព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់រហាយ
 អ្នកប វេណក្សុព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ (សេដ្ឋិមានៈ) កំណើយ
 កត្តិទិសចន្ទ ។ រាជគហសេដ្ឋិ សុរក្សុយក្សុទិសមន្តាហើយ បាន
 ក្របបន្តិទទួលពាក្យនេះ និវត្តព្រះមានព្រះភាគ ចំព្រះព្រះភ្នំជំនិវេន

សេនាសទ្ធក្ខេ លេខសទ្ធក្ខេ(២១១៣)

ឯតេ មេ ករុន្ត សេដ្ឋី វិហារា បុត្រានិកោ ឧ សត្តន្តិកោ ឧ
កោរាបិកា កថាហំ ករុន្ត តេសុ វិហារេសុ បដិច្ចា.
មីតិ ។ តេ ឧហិ ត្វំ កថាបតិ តេ សេដ្ឋី វិហារេ អាគតា-
នាគតស្ស ចាតុន្តិសស្ស សធុស្ស បដិច្ចា បេហិ ឆំ ។
ឯវំ ករុន្តតិ ចោ រាជតហា តោ សេដ្ឋី ភតវតោ បដិស្សត្វា
តេ សេដ្ឋី វិហារេ អាគតានាគតស្ស ចាតុន្តិសស្ស
សធុស្ស បដិច្ចា បេសិ ។ អថេវា ភតវំ រាជតហកំ
សេដ្ឋី ឥនាហិ កថាហិ អនុមោធិ

(៣១៣) សីតំ ឧត្តំ បដិហន្តិ
តតោ កាន្យមីកា ធិ ធិ
សិវិសេ ធិ មតិសេ
សិសិវេ ចាបំ វុដ្ឋិយោ
តតោ វំកាតតោ យោរោ
សញ្ញតោ បដិហន្តតិ ។
លេណត្តត្វ សុខត្តត្វ
ឈាយិត្តត្វ វិបស្សិត្ត
វិហារានំ សធុស្ស

សេនាសទ្ធក្ខេ ភាសិត្រាប័ន្ទុរាមា តលេខាសៈ

ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកត្រូវការដោយបុណ្យនឹងហ៊ានសួរ ពុទ្ធសាសនាវិហារទាំង
៦០ គ្រប់ស្រេចហើយ ចង់ត្រូវព្រះអង្គបំពេញ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុង
វិហារទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់គយបតិ ចើយ្យោ
អ្នកចូរប្រតិបត្តិវិហារទាំង ៦០ នោះ សម្រាប់សិទ្ធិដែលមកហើយ ទីនី
មិនទាន់មកគំរឹសទាំង ៤ ចុះ ។ រាជគហសេដ្ឋីខ្សួនស្តាប់ព្រះត្រាស់ថា
ព្រះមានភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ រុក្ខិត្រតិស្ថានវិហារ
ទាំង ៦០ នោះ ដើម្បីសិទ្ធិ ដែលមកហើយទាំងមិនទាន់មក គំរឹស
ទាំង ៤ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគច្រើនមុខមាតា ចំពោះរាជគហសេដ្ឋី
ដោយភាពទាំងឡាយនេះថា

(៣១៤) (វិហារ គឺ ទំលាក់ស ឬសេនាសនៈជាទីនៅនៃសិទ្ធិ
ទាំងឡាយ) វេមិកការោរោរោរោ ក្តៅផង ម្រឹមសាហារទាំង
ឡាយផង ពស់ក្នុងទីនីពស់ទំទាំងឡាយផង ម្ចូសទាំងឡាយ
ផង ត្រង់កំទាំងឡាយផង គ្រាប់ភ្លៀងទាំងឡាយផង ទ្រូល
(ទីនីកំរើវិប្បដិក្ខុវាទាំងដែលកើតឡើងហើយ វេមិកពុកទៅវិញ
ត្រូវវិហារនោះ ។ វិហារនា គឺ ការទ្រូលនៅ (ដែល
ច្បុលពុកឡើយ) ដល់សិទ្ធិដើម្បីជាទីជ្រកកាតផង ដើម្បី
នៅជាសុខផង ដើម្បីជុកបាបមិនផង ដើម្បីចំរើនវិបស្សនាផង

អត្ថំ កុរុណិ^(១) វិណ្ឌិតំ ។
 តស្មា ហិ មណ្ឌិកោ ចោសោ
 សម្មស្សំ អនុមត្តោ
 វិហារំ កាមយេ អធិ
 វិសយេតុ កហុស្សុតេ ។
 កេសំ អន្តត្វ ចាណ្យ
 វត្តសោសាសនានិ ច
 ធនេយ្យ ឧដ្ឋកុតេស្ម
 វិប្បសន្តោ ចេតសា ។
 តេ តស្ស ធម្មំ ធនេសន្តិ
 សទ្ធកុត្តា មទ្ធជនំ
 យំ សោ ធម្មំ ឥធិណាយ
 មរិត្តាតំ អនាសវិតំ ។

អថទោ ភកវា វជិតហតិ សេដ្ឋី ឥនារា

កាដាហិ អនុមោទិត្វ ឧដ្ឋាយាសនា មត្តាមិ ។

ព្រះពុទ្ធាធិប្បាយនៃនិសារសិ ជាជាតានជំប្រាសិ ។
 ព្រោះយន្តនោះឯង បុរស (ស្រ្តី) ជាបណ្ឌិត កាលបើបាន
 ឃើញច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួន គិតគូរសាងព្រះវិហារ គឺ
 ពារស បុរសនាសនៈ ចាត់ខ្សោយដីជាទីស្រុកកាយ ហើយគួរ
 និមន្តលោកដែលជាធម្មស្សូន^(២) គឺលោកអ្នកចេះដឹងច្រើនចាត់
 ខ្សោយច្បាស់ក្នុងទីពារ ។ អ្នកមានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះលោក
 ចាត់ខ្សោយដែលមានចិត្តត្រង់ ហើយព្រះគុណបាយទឹកស្អាត
 ទិវសនាសនៈចាត់ខ្សោយ ដល់លោកចាត់នោះចុះ ។ លោក
 ចាត់ពារមែនសំដែងធម៌ជាគ្រឿងបន្លាចង់ ឱ្យឃ្លាតចាក
 ខ្លួនគ្រប់ប្រការដល់អ្នកនោះ លុះអ្នកនោះបានទិវសនា
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះហើយ គឺជាអ្នកមិនមានភាសវៈ មែន
 ចរិតិព្វាម ។

កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់អនុមោទនាចំពោះវជិតហាសដ្ឋី
 ដោយនាថាចាត់ខ្សោយនេះហើយ ទើបត្រង់ក្រោកចាកភាសនៈ យាង
 ចៀសចេញទៅ ។

១ ពាក្យថា កហុស្សុតេ សំដៅយន្តធម្មស្សូនព័រឃឹក គឺ បរិយដ្ឋិតហុស្សុត ទិវសនាសនៈ
 ហុស្សុត (អដ្ឋិតថា) ។

[៣១២] អស្សុស្សី ទោ មនុស្សា កកវតា កិវ
 វិហារា អនុញ្ញាតាតិ ។ តេ^(១) សក្កាភ្នំ វិហារេ កាណមេដ្ឋិ ។
 តេ វិហារា អកកដកា ហោដ្ឋិ ។ អហិវិច្ឆិកាមិ
 សតបដិយោមិ មរិសុដ្ឋិ ។ កកវតា ឯតមត្តំ អា-
 រោចេស្សី ។ អនុជាតាមិ កិក្ការេ កកដដ្ឋិ ។ កិក្កិដ្ឋិ
 កាវិញ្ញា វល្លិយោមិ រដ្ឋយោមិ កកវិ តទ្ធដ្ឋិ ។ ទុទ្ធរ-
 ហិមិ ទុបចិកាហិមិ ទដ្ឋដ្ឋិ ។ ទាយិកតទ្ធតាមិ
 កកដាមិ មត្តដ្ឋិ ។ កកវតា ឯតមត្តំ អារោចេស្សី ។
 អនុជាតាមិ កិក្ការេ ចដ្ឋសដ្ឋាដ ទុទ្ធសុលកំ ទុត្តរ-
 ចាសកដ្ឋិ ។ កកវា ទ ដុសិយដ្ឋិ^(២) ។ មេ ។ អនុ-
 ជាតាមិ កិក្ការេ អាវិញ្ញាដដ្ឋិ អាវិញ្ញាដដ្ឋិ ។ កកវា
 ទ ដកិយដ្ឋិ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ការេ អត្តន្យដ្ឋិ
 កមិសិសកំ ស្វចិកំ យដកដ្ឋិ ។

១ ឧ. ម. ចោត្តរេស្ស ពេសតោ ៩ វិស្សតិ ។ ២ ឧ. វិស្សិយដ្ឋិ ។

[៣១២] មនុស្សតាំងខ្យងបានព្រះសិល្បិក៍ថា ព្រះមោឃព្រះកាមទ្រង់
 អនុញ្ញាតវិហារហើយ ។ មនុស្សតាំងនារក៍យកចិត្តទុកដាក់ចាំភ្នាក់សាង
 វិហារ ។ វិហារតាំងនារមិនទាន់មានសន្ទុះទារុរេរឡើយ ។ ពស់នឹង
 ខ្នុរខ្នុរ វៃច្បុះ កំរែនិច្ចលរេរ ។ ភិក្ខុតាំងខ្យងក្រាបចង្អុលសេចក្តី
 ខ្លះ ចំពោះព្រះមោឃព្រះកាម ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យង
 អថាអនុញ្ញាតឱ្យមានសន្ទុះទារុ ។ ត្រកក្តុធ្វើប្រហោសដំញាំងហើយ
 ចងសន្ទុះទារុយេរវល្លិះ យេរវៃច្បុះ ។ កល្យាណៈ ករណ៍រៀន្ទះ កំរែនៃ
 កោកោតំ ។ ចំលានវែលសត្វកាត់ហើយ សន្ទុះទារុក៏ច្បាប់ចុះមេក ។ ភិក្ខុ
 តាំងនារក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមោឃព្រះកាម ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យង អថាអនុញ្ញាត(ឱ្យធ្វើ) ប្រេបទ្វារ
 ដំណាប់ក្រាមនឹងដំណាប់លើ ។ សន្ទុះទារុតាំងខ្យង មិនដីស្មើទ្រុល
 ។ មេ ។ ព្រះទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យង អថាអនុញ្ញាត
 (ឱ្យធ្វើ) ប្រហោសសម្រាប់ដាក់វិទ្យុទាញ នឹងវិទ្យុសម្រាប់ទាញ ។
 ភិក្ខុចំសន្ទុះទារុមិនទាន់ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងខ្យង អថាអនុញ្ញាត(ឱ្យធ្វើ) មេទ្វារ ត្រដោកទ្វារ រន្តទ្វារនឹង
 នន្តសទ្វារទានលើ ។

[៣០៥] គេធន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ ទ
 សុត្តន្តិ កកវដំ អនុជាបាមិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អា-
 រោទេសិ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ កាលនិច្ឆំ តិណំ កាលាចិ
 លោហាតាលំ កឌ្ឍតាលំ វិសាលាកាលនិច្ឆំ ។ យេថ
 តេ ទុក្ខាដេត្វា បរិសុទ្ធិ ។ វិហារា អនុត្តា ហោនិច្ឆំ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អារោទេសិ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
 យន្តតំ ស្វចិកន្តិ ។

[៣០៦] គេធន ទោ បទ សមយេន វិហារា តិណាត្ត-
 ននា ហោនិច្ឆំ សិកតាលេ សីតា ទុណ្ណាកាលេ ទុណ្ណា ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អារោទេសិ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
 ទុក្ខមេត្តា ទុណ្ណត្តារសីតំ កាតុនិច្ឆំ ។

[៣០៧] គេធន ទោ បទ សមយេន វិហារា អវតតោ-
 នកា ហោនិច្ឆំ អចក្កុស្សា ទុក្ខត្តា ។ កកវតោ ឯតមត្តំ

[៣០៨] សម័យនោះ ពួកកិក្ខុបិទសទ្ធីត្ថេរមិទកើត ។ កិក្ខុទាំងនោះ
 ព្រះបន្តិទ្ធីទ្ធីសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត (ទ្យុវេទ្ធិ) ព្រះហោនិសោនិសា
 ព្វ យ៉ាងនឹង សោធ្វើដោយរលាបដាវិទ រោធ្វើដោយឈើ ទ រោធ្វើ
 ដោយស្រួង ទ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាបើកត្តាច្នៃមេរៀន ។ (កិក្ខុទាំងនោះ)
 មិនបានបិទវិហារនៅវិញ ។ កិក្ខុទាំងឡាយព្រាមបន្តិទ្ធីទ្ធីខ្លះ ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាត (ទ្យុវេទ្ធិ) ត្រៀងយន្តនិវត្តិ ។

[៣០៩] សម័យនោះឯង វិហារប្រក់ស្មៅ រដូវវស្សាគឺជាណាស់
 រដូវក្តៅគឺជាណាស់ ។ ពួកកិក្ខុព្រាមបន្តិទ្ធីទ្ធីសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត
 ទ្យុវេ ឬទ្យុវេតាមដំបូលហើយបូកលាបទាំងនាវក្នុងនឹងនាវក្រៅ ។

[៣១០] សម័យនោះឯង វិហារមិនទាន់បានបន្តិចនៅឡើយ ទៅជា
 នឹងមើលត្រូវមើលឃើញ ទាំងចិញ្ចឹមស្តុយ ។ ពួកកិក្ខុព្រាមបន្តិទ្ធីទ្ធីសេចក្តីខ្លះ

ទង្គតិ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ មិសិណ្ឌុ ។ មិសិណ្ឌុ
កត្តាធំ ពុទ្ធកាធំ ហោត្តិ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
វិទលមត្តក្កត្តិ(*) ។

[៣១៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
សោសាធិកោ មសារកោ មត្តោ ឧប្បត្តោ ហោតិ ។
កត្តាធំ ឯតមត្តិ អាណេស្សិ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
មសារកំ មត្តត្តិ ។ មសារកំ បិមំ ឧប្បត្តិ ហោតិ ។
កត្តាធំ ឯតមត្តិ អាណេស្សិ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
មសារកំ បិមំត្តិ ។

[៣២០] ភេទ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
សោសាធិកោ ពុទ្ធកាធំ មត្តោ ឧប្បត្តោ ហោតិ ។
កត្តាធំ ឯតមត្តិ អាណេស្សិ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
ពុទ្ធកាធំ មត្តត្តិ ។ ពុទ្ធកាធំ បិមំ ឧប្បត្តិ ហោតិ ។

១ ។ បិណ្ឌមត្តត្តិ ។

កត្តាធំស្រាវស្រី ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំសិក្សាចំណេះ
នេះនឹងអនុញ្ញាតបន្តការសម្រាប់ជន ។ ពួកកិក្ខុវេខ្លះប្រាមណសី
បន្តការ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំសិក្សាចំណេះ
នេះនឹងអនុញ្ញាតប្រាមណសី ។

[៣១៧] សម័យនោះឯង គ្រូដែលបានមេត្តាសេចក្តី
ជើង ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្នាមកើតឡើងដល់សិរិ ។ កិក្ខុវេខ្លះ
ក្រាបបង្គំទូលរឿងខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ខ្ញុំសិក្សាចំណេះ នេះនឹងអនុញ្ញាតគ្រូដែលបានមេត្តាសេចក្តី
នៅក្នុងដំណាក់ជើង ។ (ធម៌ករៀន) បានកំរិតដែលបានមេត្តាសេចក្តី
នៅក្នុងដំណាក់ជើងកើតឡើង(ដល់សិរិ) ។ កិក្ខុវេខ្លះក្រាបបង្គំទូល
រឿងខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំសិក្សាចំ
នេះ នឹងអនុញ្ញាតកំរិតដែលបានមេត្តាសេចក្តីនៅក្នុងដំណាក់ជើង ។

[៣២០] សម័យនោះឯង គ្រូដែលមេត្តាជើងដោយមេត្តា
ចោលក្នុងព្រៃស្នាមកើតឡើងដល់សិរិ ។ កិក្ខុវេខ្លះក្រាបបង្គំ
ទូលរឿងខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំសិក្សា
ចំណេះ នឹងអនុញ្ញាតគ្រូដែលមេត្តាជើងដោយមេត្តា ។
(ធម៌ករៀន) កំរិតដែលមេត្តាជើងដោយមេត្តាកំរិតកើតឡើង(ដល់សិរិ) ។

កក្កដា ឯកមត្តំ អាណេទេសុំ ។ អនុជាបាមិ កិក្កុវ
កុំភ្នំកក្កដា បិមន្តិ ។

(៣២៥) តេជ ទោ ចជ សមយេជ សង្ឃស្ស
សោសាធិកោ កុំភ្នំវិទិត្តនកោ មញ្ញា ឧប្បន្នោ ហោតិ ។
កក្កដា ឯកមត្តំ អាណេទេសុំ ។ អនុជាបាមិ កិក្កុវ
កុំភ្នំវិទិត្តនកំ មញ្ញន្តិ ។ កុំភ្នំវិទិត្តនកំ បិមិ ឧប្បន្តិ
ហោតិ ។ កក្កដា ឯកមត្តំ អាណេទេសុំ ។ អនុជាបាមិ
កិក្កុវ កុំភ្នំវិទិត្តនកំ បិមន្តិ ។

(៣២៦) តេជ ទោ ចជ សមយេជ សង្ឃស្ស
សោសាធិកោ អាហាទូបាណកោ មញ្ញា ឧប្បន្នោ
ហោតិ ។ កក្កដា ឯកមត្តំ អាណេទេសុំ ។ អនុជាបាមិ
កិក្កុវ អាហាទូបាណកំ មញ្ញន្តិ ។ អាហាទូបាណកំ បិមិ

សេនាសន្តត្ថក្កៈ ពាទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងដែលគេចង់ដើរដាច់ទិសចេញពីគោដើម
កុំភ្នំកក្កដាបច្ច័យរឿងនេះ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រៀន
គ្រាប់ថា ម្ចាស់កិក្កុវចំណុច គឺជាអនុញ្ញាតតាំងដែលគេចង់ដើរ
ដាច់ទិសមេតាំង ។

(៣២៧) សម័យនោះឯង គ្រូមានជើងដូចជើងក្តាម^(១) ដែលគេ
ចោលក្នុងព្រៃស្មសាមកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កុំភ្នំកក្កដាបច្ច័យរឿងនេះ
ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រៀនគ្រាប់ថា ម្ចាស់កិក្កុវចំណុច
គឺជាអនុញ្ញាតគ្រូមានជើងដូចជើងក្តាម ។ (ធម្មទេវ) កំណែ
ជើងដូចជើងក្តាម^(២) កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ កុំភ្នំកក្កដាបច្ច័យរឿង
នេះ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រៀនគ្រាប់ថា ម្ចាស់កិក្កុវចំណុច
គឺជាអនុញ្ញាតគ្រូមានជើងដូចជើងក្តាម ។

(៣២៨) សម័យនោះឯង គ្រូមានជើងលំដាប់មេ ឬគ្រូដែលគេ
បញ្ជូនជើងទៅក្នុងដំណាច់មេ ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្មសាមកើតឡើង
ដល់សង្ឃ ។ កុំភ្នំកក្កដាបច្ច័យរឿងនេះ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គច្រៀនគ្រាប់ថា ម្ចាស់កិក្កុវចំណុច គឺជាអនុញ្ញាតគ្រូមានជើង
លំដាប់មេ ឬគ្រូដែលគេបញ្ជូនជើងទៅក្នុងដំណាច់មេ ។ (ធម្មទេវ) គ
កំណែមានជើងលំដាប់មេ ឬកំណែដែលគេបញ្ជូនជើងទៅក្នុងដំណាច់មេ

*.២ គ្រូដែលមានជើងដូចជើងសេះ ដើរតែ (ដើរក្នុងទិសដើម កំណែមានជើងដូច
ដើរក្នុងទិស) ។

ឧប្បន្និ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេស្សំ ។
អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ អាហាត្តនាទកំ មិមន្តិ ។

(៣២៣) គេង ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
អាសន្និកោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាណេស្សំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ អាសន្និកាដ្ឋិ ។
ឧត្តកោ អាសន្និកោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាណេស្សំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ឧត្តកម្សិ
អាសន្និកាដ្ឋិ ។ សត្តន្តោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាណេស្សំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ សត្តន្តិ ។
ឧត្តកោ សត្តន្តោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាណេស្សំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ឧត្តកម្សិ សត្តន្តិ ។

កើតឡើង(ផលសង្ស) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមហា
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
កាំងបានដើរខ្ពស់កើតឡើង ពូកែដដែលគេបញ្ចូលដើរទៅក្នុងដំណាច់មេ ។

(៣២៣) សម័យនោះឯង កាំង ២ ជ្រុងកើតឡើងផលសង្ស ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមហាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតកាំង ២ ជ្រុង ។
(គមករៀក) កាំង ២ ជ្រុងបានដើរខ្ពស់កើតឡើង (ផលសង្ស) ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមហាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតកាំង ២ ជ្រុងសូម្បី
បានដើរខ្ពស់(៦) ។ (គមករៀក) គ្រែមានអង្គ ៧ កើតឡើង(ផលសង្ស) ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមហាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គ ៧ (២) ។
(គមករៀក) គ្រែមានអង្គ ៧ បានដើរខ្ពស់កើតឡើង (ផលសង្ស) ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមហាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គ ៧

៦ អង្គ ៧ គឺជា ជ្រុងសូម្បីបានដើរខ្ពស់ប្រមាណកំពូរ បើកាំងដែលវែង ល្មោះលើ
គ្រែមានដើរខ្ពស់ជ្រុងជ្រាបទើបចុះ ។ ២ គ្រែដែលមានប្រវែង ០ ក្នុងវែង ២ ទំនើង ២
ក្រវាត់មានប្រមាណកំពូរ ។

[៣២៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
 អន្សកាយិកានិ តិម្កោហានិ ជារត្ថិ ។ មទុស្សា
 វិហារទាវកំ អាហិណ្ណាញា ចស្សិតា ឧដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ
 វិទានេន្តំ ។ មេ ។ សេយ្យនិមំ ភិហិ កាមរោគិយោភិ
 ។ មេ ។ ភកវិកា វិគមន្តំ អាណេនសិ ។ ន ភិក្ខុវេ
 អន្សកាយិកានិ តិម្កោហានិ ជារត្ថានិ យោ ជារយ្យ
 អាចន្តំ ធីត្តេស្ស មទុជាយមំ ភិក្ខុវេ សិសច្យមាលិ
 តិម្កោហានិ កាត្ថន្តិ ។

[៣២៩] តេជ ទោ បទ សមយេន ពជគរោ ភិ-
 រត្តសមដ្ឋោ ហោតិ ។ មទុស្សា មហាមត្តានិ អត្តាយ
 ភិសិយោ បដិយានេន្តំ ឧដ្ឋានិសិ ទោឡភិសិ វិកាភិ-
 សិ តិណភិសិ បណ្ណភិសិ ។ តេ វិគិវត្តេ សមដ្ឋេ ជរិ
 ឧប្បាដេត្វា (*) ហារន្តិ ។ អទុសិសុ ទោ ភិក្ខុ សមជ្ជដ្ឋា-
 នេ ពហំ ឧដ្ឋាម្យំ ទោឡម្យំ វិកាម្យំ តិណម្យំ បណ្ណម្យំ

* ឧ. ឆ. រោធិញ ។

[៣២៨] សម័យនោះឯង ពួកពួកនឹងភិក្ខុប្រើប្រាស់ឆ្នើយដាក់
 កណ្តាលកាយ ។ មទុស្សាទាំងឡាយដើរទៅកាន់វិហារពារិក របើញហើយ
 កំពោលទោស កំរងៀល ចក្កុះចង្កូរវង់ ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រូស្នេស្ត
 ហិរោតកាម ។ មេ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាចចង្កីទូលរស់ចក្កិះ ចំពោះព្រះមាតា ព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គស្រីត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់
 ឆ្នើយដាក់កណ្តាលកាយទេ ភិក្ខុណារប្រើប្រាស់ ត្រូវអាចន្តទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គេយអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុធ្វើឆ្នើយ ឱ្យល្មមប៉ុណ្ណាល ។

[៣២៩] សម័យនោះឯង ទាមមហោស្រពលេនិយើកំលូសក្ខំ ជិម
 ត្រងកជ្រំ ។ មទុស្សាទាំងឡាយនាំគ្នាភាន់ភ្នែកក្នុងច្រើន ភិក្ខុកំ
 ញាក់រោមកែ ញាក់សំពត់ ញាក់សម្បកឈើ ញាក់ស្មៅ ញាក់
 ស្លឹកឈើ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពួកមហាមាត្យ ។ លុះមហោស្រព
 ស្ងប់ស្ងាត់ឈប់លេនិយើយ មទុស្សាទាំងនោះក៏មកទៅស្រាមពួក យក
 ទៅ ។ ពួកភិក្ខុកំពុះយើញពួកទាំងឡាយញាក់រោមកែខ្លះ ញាក់សំពត់
 ខ្លះ ញាក់សម្បកឈើខ្លះ ញាក់ស្មៅខ្លះ ញាក់ស្លឹកឈើខ្លះ ក៏ប្រើទេ-

ឧទ្ទិស្តំ(*) ។ ធិស្វាន ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណោចស្មំ ។
អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ មញ្ច ភិសិយោ ឧប្បត្តិភិសិ ទោឡ-
ភិសិ វគ្គភិសិ វិណាភិសិ ឧប្បត្តិភិសិ ធា ។

[៣៣០] ភេទ ទោ មទ សមយេន សង្ឃស្ស សេនាស-

មបិក្ការិកំ(២) ធុស្សំ ឧប្បត្តិ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ
អាណោចស្មំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ភិសិ ឧទ្ទិស្តំ(៣) ។

[៣៣១] ភេទ ទោ មទ សមយេន ភិក្ខុ មញ្ចភិ-
សិ បិវេ សិហារត្តិ(៤) មិវភិសិ មញ្ច សិហារត្តិ ។ ភិ-
សិយោ បរិក្កដ្ឋត្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណោចស្មំ ។
អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ទមត្តំ ឧទ្ទមិវត្តិ ។ ឧល្លោកំ
អភិក្កា សន្តត្តិ(៥) ។ ហេដ្ឋតោ ធិប្បដេត្តិ(៦) ។ ថេ ។
អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ឧល្លោកំ ភិក្កា សន្តត្តិ
ភិសិ ឧទ្ទិស្តិ ។ ធី ឧប្បដេត្តា ហារត្តិ ។ ថេ ។

១ ឧ. ឧទ្ទិស្តិ ។ ២ ឧ. សេនាសន្តត្តិ ឧប្បត្តិ ។ ៣ ឧ. ម. ឧទ្ទិស្តិ ។ ៤ ឧ. សន្តត្តិ ។ ៥ ឧ. សិហារត្តិ ។ ៦ ឧ. ម. ធិប្បដេត្តិ ។

វេលេនោលេ វេទិមហោស្រ្រ្រ ។ សុរេយេញ្ញាហិយភិក្កាមបង្កិទ្ធុល
សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាអនុបាសន៍ យ៉ាង គឺ ពួកញាតិភេទ ។ ពួកញាតិ
សំពត់ ។ ពួកញាតិសម្បករណី ។ ពួកញាតិស្មី ។ ពួកញាតិស្មីករណី ។

[៣៣២] សម័យនោះឯង មានសំពត់ជាយប់គ្នាប្រើប្រាស់ ភ្នំ

សេនាសន្តត្តិ ឧប្បត្តិសិវាទិវំ វិសិទ្ធំ អនុបាសិ ។ ពួកភិក្ខុក្រាមបង្កិទ្ធុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុ
បាសន៍ គឺជាពួកញាតិពួកយប់គ្នា ។

[៣៣៣] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុយកពួកសម្រាប់គ្រែគ្រាល

លើដំបូង យកពួកសម្រាប់ដំបូងគ្រែគ្រាលគ្រែវិញ ។ ពួកទាំងឡាយភិ
វេហាគសំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាមបង្កិទ្ធុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុបាសន៍គ្រែគ្រាល
ញាតិភេទ គឺជាដំបូងគ្រែគ្រាល (ដោយគ្រឿងញាតិ) ។ ពួកភិក្ខុ
មិនបាច់ប្រាប់ប្រាប់ពីគ្រែគ្រាលហើយភិក្កាម ។ គ្រឿងញាតិទាំងនោះភិ
លៀនបញ្ជូនទៅទាំងគ្រែគ្រាល ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាអនុបាសន៍គ្រែគ្រាល គ្រែគ្រាលហើយ
សិបញ្ជាតិពួក ។ ពួកយប់គ្នាគ្រែគ្រាលពួកយប់គ្នា ។ ថេ ។

វិធានការ ក្នុងការ

អនុវត្តន៍ កិច្ចការ ដោយស្ម័គ្រចិត្ត (១) ។ ហាង្គិយេវ ។ បេ ។
អនុវត្តន៍ កិច្ចការ កិច្ចការ ហាង្គិយេវ ។ បេ ។
អនុវត្តន៍ កិច្ចការ ហាង្គិយេវ (២) ។

[៣៣២] គេ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុយោនិ
សេយ្យោយោ សេតវណ្ណោយោ ហោង្គិ ។ កាឡាវណ្ណកតា
ក្ខមិ ។ កេតុកមរិក្ខុកតា កិច្ច ។ ធម្ម មនុស្ស
សេយ្យោយេកុកា ក្ខមិ ។ កតវតោ ឯបមត្តំ អាភោ
ចេស្សំ ។ អនុវត្តន៍ កិច្ចការ វិហារេ សេតវណ្ណំ កា
ឡាវណ្ណំ កេតុកមរិក្ខុកតា ។

[៣៣៣] គេ ទោ បទ សមយេន វិស្សាយ
ភិក្ខុយោ សេតវណ្ណោ ឯ ឯបមត្តំ ។ កតវតោ ឯបមត្តំ
អាភោចេស្សំ ។ អនុវត្តន៍ កិច្ចការ វិស្សាយ ធម្ម
ចាណិកាយ បដិកាយោក្ខ (៣) សេតវណ្ណំ ឯបមត្តំ ។

១. ប. យេស្សំ ។ ២. យេស្សំ ។ ៣. ប. កិច្ចការ ។ ៤. ប. បដិកាយោក្ខ ។

វិធានការ ក្នុងការ

ព្រះអង្គច្រើនគ្រាប់ជា ម្ចាស់កិច្ចការខ្លះ គេ គេអនុញ្ញាតឱ្យច្រើន
ត្រី(១) ។ ពួកចៅក្រមនៃស្ថានយក្ស ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាប់ជា
ម្ចាស់កិច្ចការខ្លះ គេ គេអនុញ្ញាតឱ្យ កិច្ចការដោយឯកសារច្រើន ។
ពួកចៅក្រមនៃស្ថានយក្ស ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាប់ជា ម្ចាស់កិច្ច
ការខ្លះ គេ គេអនុញ្ញាតឱ្យកិច្ចការនឹងគ្រាប់ដៃ ។

[៣៣៤] សម័យនារាជ ទិវេកេបសំពុកភិយ មានណិស ។
វិស្សាយកាលោ ។ ជញ្ជាំងធាតុដោយរាជ ។ មនុស្សកិច្ចការ
ជាច្រើន (ដែលរាជវង្សនារាជ) ម្យ៉ាងមួយទិវេកេបសំពុកភិយ
ទៅ ។ កិច្ចការខ្លះក្របចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គច្រើនគ្រាប់ជា ម្ចាស់កិច្ចការខ្លះ គេ គេអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់
វិហារឱ្យមានណិស ណិសទៅ ទិវេកេបសំពុកភិយ ។

[៣៣៥] សម័យនារាជ ណិសដិកមេស្ស ព្រាវដ្ឋ
ជញ្ជាំងមិនស្អាត ។ ពួកកិច្ចការក្របចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះបាទព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាប់ជា ម្ចាស់កិច្ចការខ្លះ គេ គេអនុញ្ញាត
ឱ្យម្ចាស់កិច្ចការខ្លះ គេ គេអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់កិច្ចការខ្លះ ។

១. គន្លងជា គន្លងជា ព្រះអង្គច្រើនគ្រាប់ជា ព្រះអង្គច្រើនគ្រាប់ជា ។

[៣៣៥] តេជ ទោ បទ សមយេន វិស្សាយ ក្នុ-
 មិយា កាឡវណ្ណា ន មិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្កុវេ ឌុសមិណ្ឌំ ធាត្វា តាលិកាយ បដិការោត្វា
 កាឡវណ្ណំ មិចារេត្តម្ពំ ។ កាឡវណ្ណា អមិកទ្ធិយោ
 ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមន្តិ អាហោទេស្មិ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្កុវេ លណ្ណមន្តិកំ^(១) ធាត្វា តាលិកាយ បដិការោត្វា
 កាឡវណ្ណំ មិចារេត្តម្ពំ ។ កាឡវណ្ណា អមិកទ្ធិយោ
 ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមន្តិ អាហោទេស្មិ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្កុវេ ឥន្តាសិ កសាវន្តំ ។

[៣៣៦] តេជ ទោ បទ សមយេន ចត្តកិយោ កិក្កុ-
 វិហារេ បដិការណាចិត្តំ កាកាបេត្តំ ឥត្តិបតំ បុរិស្សបតំ ។
 មនុស្សា វិហារោវិតិ អាហិណ្ណា បស្សិត្វា ទិដ្ឋា-
 យន្តិ មិយន្តិ វិចារេត្តិ ។ បេ ។ សុយ្យជាមិ តិហិ កា-
 មកោតិយោតិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមន្តិ អាហោទេស្មិ ។
 ន កិក្កុវេ បដិការណាចិត្តំ កាកាបេត្តិ ឥត្តិបតំ បុរិ-
 ស្សបតំ យោ កាកាបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស

១ ឧ. ឧណ្ណមន្តិកំ ។ ឧ. ឧណ្ណមន្តិកំ ។

[៣៣៧] សមយេនាវេន វិដ្ឋន្តាវិកាគ្រកំ តាលិវោជិតមិន
 សត្វ ។ បេ ។ ព្រះភន្តិទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភថាភត
 កទុក្ខាភព្យលយភន្តិមហិយកៀស ហើយកៀស ឲ្យពណ៌វោជិត
 ស្មើ ។ តាលិវោជិតនៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូល
 រៀនខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះភន្តិទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ធាយ ភថាភតកទុក្ខាភព្យលយដ៏កាចប់ដោះខ្លួន ហើយកៀសដោយ
 កៀសឲ្យពណ៌វោជិតស្មើ ។ តាលិវោជិតនៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុ
 ក្រាបបន្តិទូលរៀនខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះភន្តិទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភថាភតកទុក្ខាភព្យលយដ៏កាចប់ដោះខ្លួន^(១) ។

[៣៣៨] សមយេនាវេន ពួកទុក្ខនិយកិក្ខុក្រុមនូវខ្លួនជាប្រស្រី
 នឹងរួបរួមសក្ខីវិហារ ។ មនុស្សចាំនិទ្ធាយ ឆើមកតានិវហារោវិត ឃើញ
 ហើយក៏ពាលទោសកិរកៀស ចន្តបេដ្ឋិវចថា ។ បេ ។ ដូចគ្នាគ្រហស្ថ
 អ្នកហិកាភាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូលរៀនខ្លះ ចំពោះព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ។ ព្រះភន្តិទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 ឲ្យគេត្រូវខ្លួនជាប្រស្រីនឹងរួបរួមសេ កិក្ខុណាឲ្យគេត្រូវ ត្រូវកាបត្តិកុដ

១ គន្ធាវា ហាវិកាចតិយោភិក្ខុសមុទ្រវិទ្ធានុកិច្ច ។

អនុជាតាម កិច្ចវេ មាលាភម្មី លតាភម្មី មករាធុត្តក
បញ្ចូលដីកង្កែ ។

[៣៣៧] គេន ទោ បទ សមយេន វិហារក ទិដវត្តកា
ហោង្គ ។ ឧទកោន ឡត្តវិយង្គ ។ ភកវតា ឯតមត្ត
អាវោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជាតាម កិច្ចវេ ឧទ្ធរត្តក
កាតុង្គ ។ ធរយោ ធរិមតតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម កិច្ចវេ
ចិទិត្ត តយោ ធរយេ ឥដ្ឋកាធរយេ សិលាធរយេ ធារុ
យង្គ ។ អាវោហត្តា វិហារង្គ ។ បេ ។ អនុជាតាម កិច្ចវេ
តយោ សោតាលោ ឥដ្ឋកាសោតាលំ សិលាសោតាលំ
ធារុសោតាលង្គ ។ អាវោហត្តា ធរិមតតិ ។ បេ ។ អនុ
ជាតាម កិច្ចវេ អាសម្ព័ន្ធភាពង្គ ។

[៣៣៨] គេន ទោ បទ សមយេន វិហារក អា
ឡត្តកមត្តា ចាកជា^(១) ហោង្គ ។ កិច្ច ធរិយង្គ
ឯបង្គិត្ត ។ ភកវតា ឯតមត្ត អាវោចេសុំ ។ អនុជាតាម
កិច្ចវេ តិរោករណ៍ង្គ ។ តិរោករណ៍ ឡត្តមិត្តា
ឡិលោកេង្គ ។ ភកវតា ឯតមត្ត អាវោចេសុំ ។

១ អយំ សិវា ឧ. ឧ. ធម្មកល្យ ១ ឡិលោកេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើន្យាយ គោរមអនុញ្ញាតឡើយ ទិដវត្តក ទិដវត្តក
ធម្មញ្ញមក ទិដវត្តក បាស្រ្តប្រាប់ ថ ។

[៣៣៩] សមយេនាឯង វិហារមានទីចាច ។ ទិដវត្តក ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំខ្លួនរៀនខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើន្យាយ គោរមអនុញ្ញាតឡើយ ទិដវត្តក
ទៀត ។ ទៀតវិហារកំលើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើ
ន្យាយ គោរមអនុញ្ញាតឡើយ ពយង គី ទៀតដដ ១ ទៀតថ ១
ទៀតឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាទៀតទៅកំលើបុក ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើន្យាយ គោរមអនុញ្ញាតឡើយ ពយង
គី ធរណីដេដ ១ ធរណីថេដ ១ ធរណីឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាទៀត
ទៅកំលើបុក ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើន្យាយ
គោរមអនុញ្ញាតឡើយ ។

[៣៤០] សមយេនាឯង វិហារមានមនុស្សក្រុះករច្រើនពេក ។
ពួកភិក្ខុក៏ទៀតខ្លាស់ (មិនកាច) ទិដវត្តក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំខ្លួន
រៀនខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចំរើន្យាយ គោរមអនុញ្ញាត (ឡើយ) ទោត ។ ពួកមនុស្សក៏នៅតែបើក
ទោតមើល ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំខ្លួនរៀនខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អនុជាតាម កិច្ចវេ អប្បត្ថក្ខត្ថំ ។ អប្បត្ថក្ខត្ថកា
ឧបវិកា ឱលោកេន្តំ ។ ភតវតោ ឯតមត្ថំ អាណិចស្សំ ។
អនុជាតាម កិច្ចវេ តយោ កត្តេ សិវិកាភត្តិ ធាន្យកា-
កត្តិ ហម្មិយកត្តន្តំ ។

[៣៣៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិច្ច ទុន្តកេ
វិហារេ មាជ្ឈេ កត្តិ កាណេន្តំ ។ ឧបជាហេ ន ហោតិ ។
ភតវតោ ឯតមត្ថំ អាណិចស្សំ ។ អនុជាតាម កិច្ចវេ
ទុន្តកេ វិហារេ ឯតមត្ថំ កត្តិ កាត្ថំ មហាប្បកេ
មាជ្ឈិកំ ។

[៣៤០] ភេទ ទោ បទ សមយេន វិហារស្ស
កុទ្ធានោ ជិវតិ ។ ភតវតោ ឯតមត្ថំ អាណិចស្សំ ។
អនុជាតាម កិច្ចវេ កុល្យត្ថនាទត្ថំ ។ វិហារស្ស
កុវង្សា ឱវស្សតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម កិច្ចវេ បរិក្ខាលា-
កេជិកំ ទុន្តាសុទ្ធត្ថិ^(១) ។

១ ឧ. ធម៌ ទុន្តាសុទ្ធត្ថិ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ
ជញ្ជាំងភ្ញី ។ ពួកអនុស្សវក៏នៅនៅតែតមើលពិទានិលេដញ្ជាំងភ្ញីទៀត ។
ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុលរឿងមុខ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបន្ទប់ ឆាយាំង
គឺ បន្ទប់មានប្រដាប់ ១ បន្ទប់មានបណ្តាយវែង ១ បន្ទប់មានជម្រាល
ទ្រូល ១ ។

[៣៣៧] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើបន្ទប់គ្រឿងកណ្តាលវិហារតូច ។
ចំពោះបិណ្ឌនានា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុលរឿងមុខ ចំពោះព្រះមាតាព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ
បន្ទប់ក្នុងវិសមគុក្ខវិហារតូច ឱ្យធ្វើបន្ទប់គ្រឿងកណ្តាលវិហារធំបាន ។

[៣៤០] សម័យនោះឯង ផែនដញ្ជាំងវិហារក៏ពួកផ្សេងទៅ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុលរឿងមុខ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើប្រដាប់ផែន
ជញ្ជាំង ។ ភ្ញីនិងក៏សាចមកក្រៅដញ្ជាំងវិហារ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើប្រដាប់
សម្រាប់ការការភ្ញីនិង ហើយលាបដីស្អិត^(១) ។

១ អង្គុចិ ថាឱ្យយកដីស្អិតលាយជាមួយទឹកលាបលាបលាបប្រដាប់សោះ ។

(៣២១) ភេទ ទោ មន សមយេន អត្តាភស្ស កិត្តុ-
 បោ ភិសាដ្ឋនោ អហំ ទានុ មមតិ ។ សោ ភិកោ
 វិស្សាមកាសិ ។ កិត្តុ ឧបទាវិត្តា ភិ កិត្តុ ឯតនកេត្តិ
 កាស្ស ត្វំ អាវុសោ វិស្សាមកាសិភិ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហោចសិ ។ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ
 អាហោចសុំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ វិកាទន្តិ ។

(៣២២) ភេទ ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ មត្តុ-
 បាទេមិ មិថេបាទេមិ ជីវិកាយោ លុក្កន្តិ ។ ឧទ្ធករ-
 ហិមិ ឧបចិកាហិមិ ឧដ្ឋន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អា-
 ហោចសុំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ កិត្តុទិលិ បាត-
 ន្តុក្កន្តិ ។

(៣២៣) ភេទ ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ មត្តោមិ
 មិថេមិ ជីវិ ឯត្តមត្តិ ។ ជីវិ មិកិត្តិ ។ ភគវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោចសុំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ វិហារ
 ជីវិសិ ជីវិដ្ឋន្តិ ។

(៣២១) សម័យនោះឯង មានសំបុកកំពីដំឡូលស្មៅមកលើក
 ភិក្ខុ ទម្រ ។ ភិក្ខុនោះខ្លាចក៏ស្រែកភ្លាត់សំឡេង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សុះ
 ទៅសួរភិក្ខុនោះដូច្នោះថា ខ្មាលកៅសៅ គ្រោះហេតុអ្វីបានជាយោកស្រែក
 ភ្លាត់សំឡេងដល់ម៉្លេះ ។ ទើបភិក្ខុនោះបានប្រាប់សេចក្តីខ្លះ ដល់ពួកភិក្ខុ ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ប្រាសថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអគុណាន (ឱ្យធ្វើ) ឯកានាឡើង ។

(៣២២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុច្បាប់ចំណីជីវិតស្រូវ ទឹកដើង
 កាំងខ្លះ ។ អស់ទាំងសក្ការៈ ទឹកស្រូវ កាន់ជាប់ជាប់អស់ ។ ពួកភិក្ខុ
 ក្រាបបង្គំទូលរឿងខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា
 ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអគុណាន (ឱ្យធ្វើ) ចិវិជញ្ជកំនិវិជ្ជវិវេ ។

(៣២៣) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុច្បាប់លើស្រូវ លើកាំងខ្លះ ។
 ចិវិក៏ច្រុះប្រាយអស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអគុណាន
 សួរចិវិទំនិវិជ្ជវិស្សៀនទុកក្នុងវិហារ ។

[៣២២] ភេទ ទោ បទ សមយេន វិហារក អ-
 នាលិទ្ធកា ហោន្តំ អប្បដិសារណា ។ ភគវតោ ឯត-
 មត្តំ អាហោទេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាសិទ្ធិ បយទំ
 បក្កុដ្ឋំ^(១) ឱសារកិដ្ឋំ^(២) ។ អាសិទ្ធិ ចាកតា ហោន្តំ ។
 ភិក្ខុ ហិរយន្តំ ធម្មដ្ឋិតំ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 សិសារណាកិដ្ឋិតំ ឧត្តរាជនកិដ្ឋិតន្តំ ។

[៣២៣] ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អដ្ឋោ-
 ការសេ កត្តវិស្សត្តំ ករោត្តា សំភេទមិ ឧណ្ហោមិ
 តិលមន្តំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោទេសំ ។ អនុ-
 ជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧបដ្ឋានសាលន្តំ ។ ឧបដ្ឋានសាលា
 ធម្មត្តកា ហោតិ ។ ឧទកេន ឱត្តវិយតិ ។ មេ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តវត្តកំ កាតុដ្ឋំ ។ ធម្មោ
 បរិមតតិ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ចិចិត្តិ
 តយោ ធមេ ឥដ្ឋកាធមេ សិលាធមេ នាវុធមន្តំ ។
 អាហោតាត្តា វិហារន្តំ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ

១ ឧ. ម. បក្កុដ្ឋំ ។ ២ ឧ. ឧសារកិដ្ឋំ ។ ម. ឧសារកិដ្ឋំ ។

[៣២៤] សមយេនាធលេ វិហារេនវិមិទតាតំ មាតា មេ ។ ឥត
 ទិញ្ញាត្រកោតាម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបដ្ឋិទ្ធផល រឿងនេះ ចំពោះព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ ភថាគតអនុញ្ញាត
 យំមុខ ផែងដីក្លាងព្រះរាជ ពុំបានសាច់ដីក្លាងព្រះរាជ ។ យំមុខកំរៅ
 វាល (ឥតមានវត្តភ្នំចាំទ្បាយ) ។ ពួកភិក្ខុអនុញ្ញាត កៀងខ្មាស (មិនគាច)
 នឹងសិទ្ធិបាន ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ ភថា-
 គតអនុញ្ញាត រាវីនីព្រលសម្រាប់រួមចុះឡើង នឹងទ្បប់ទ្បូ ។

[៣២៥] សមយេនាធលេ ពួកភិក្ខុធ្វើវិញ្ញាណ តាមការ-
 ក្នុងវិលសំបុកដោយគ្រប់គំរូ ក្បែរ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបដ្ឋិទ្ធផល
 រឿងនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំទ្បាយ ភថាគតអនុញ្ញាត មេដ្ឋានសាលា^(១) ។ មេដ្ឋានសាលាកំរាន
 ទីតាម ។ ទំកកំលិច ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ
 ភថាគតអនុញ្ញាត ធ្វើទិវិទ្ធិស្រស់ឡើង ។ រឿងសាលា ទោះកំរៅ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ ភថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យរឿង
 ពុយ យ៉ាង គី រឿងឥដ្ឋ ១ រឿងឥដ្ឋ ១ រឿងសាលី ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅ
 តាមរឿងនោះកំលិច ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ

១ សាលាសម្រាប់សម្រេចសាធារណកិច្ចគ្រប់យ៉ាង ។

ចាយ ឥដ្ឋកាចាយ សំណាចយំ ធារុចយន្តំ ។ អាភេ-
 ហត្ថា វិហត្តាន្តំ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ការ តាយោ
 សោតាលោ ឥដ្ឋកាសោតាលំ សំណាសោតាលំ ធារុ-
 សោតាលន្តំ ។ អាភេហត្ថា បរិមត្តំ ។ មេ ។ អនុ-
 ជាបាមិ កិក្ការ អាសម្ពុទ្ធភាហត្តំ ។ ចាមិយសាលាយ
 តិណាចុណំ បរិមត្តិ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ការ ធិត្តុក្កុត្តា
 ឧល្លិក្ការលិក្កំ កាតិ សេតវណ្ណំ កាធូវណ្ណំ កេត្តុបរិ-
 កត្តំ មាលាធាម្មំ លកាធាម្មំ មករាធាម្មំ មត្តាបដិក្កំ
 មិវាសំ កិក្ការន្តំ ។ ចាមិយកាដំ ឧ សិវិជ្ជតិ ។ មេ ។
 អនុជាបាមិ កិក្ការ ចាមិយសន្តំ ចាមិយសករកន្តំ ។

[៣២៧] គេ ទេ មេ បទ សមយេ វិហារក អប-
 រិក្កុត្តា ហោត្តំ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ការ បរិក្កុបិក្កុ
 តាយោ ចាការ ឥដ្ឋកាចាការំ សំណាចាការំ ធារុចា-
 ការន្តំ ។ កោដ្ឋកោ ឧ កោតិ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្ការ កោដ្ឋកន្តំ ។ កោដ្ឋកោ តិចវុត្តកោ កោតិ ។
 ឧត្តកោ ធិត្តុយតិ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ការ

ឥដ្ឋ ឧ ទៀត ឧ ទៀត ឈើ ឧ ។ ពួកកិក្កុទ្ធិវិវាតាមទៀត ខាតកិក្កុក
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាសំពៅ ម្ចាស់កិក្កុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោ
 ឱវុទ្ធិវិវាតាម ឧ យ៉ាង តិ ជណ្តិរឥដ្ឋ ឧ ជណ្តិរឥដ្ឋ ឧ ជណ្តិរឈើ ឧ ។
 ពួកកិក្កុទ្ធិវិវាតាមជណ្តិរកិក្កុកមកវិញ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាសំពៅ
 ម្ចាស់កិក្កុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម ។ កិក្កុ
 រឃ្លីកិក្កុករយោធម្មបុរិក កុដិរាជសម្រាប់ដាក់ទឹកចាម ។ មេ ។ ព្រះ
 អង្គច្រើនគ្រាសំពៅ ម្ចាស់កិក្កុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម
 ហើយឱវុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម
 បរិក្កុដោយរំ គួរឱវុទ្ធិវិវាតាម គួរឱវុទ្ធិវិវាតាម គួរឱវុទ្ធិវិវាតាម គួរឱវុទ្ធិវិវាតាម
 ស្រាប់ដំ ស្រាប់ដំ ឱវុទ្ធិវិវាតាម ។ (ព្រះនោះ) គេជាឧត្តកោសម្រាប់ដាក់
 ទឹកចាម គេជាឧត្តកោ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាសំពៅ ម្ចាស់កិក្កុទ្ធិវិវាតាម
 គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម ។

[៣២៧] សម័យនោះឯង វិហារមិនមានគ្រឿងបិទបាំង ។ មេ ។ ព្រះ
 អង្គច្រើនគ្រាសំពៅ ម្ចាស់កិក្កុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម
 កំរែត ឧ យ៉ាង តិ កំរែតឥដ្ឋ ឧ កំរែតឥដ្ឋ ឧ កំរែតឈើ ឧ ។ បទបំបិទបិទ
 ចាម ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាសំពៅ ម្ចាស់កិក្កុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោ
 ឱវុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម គេជាឧត្តកោឱវុទ្ធិវិវាតាម ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើន

ទុក្ខវេទនា កាតុភ័យ ។ កោដ្ឋកស្ស កាវដំ ១ ហោតិ
 ។ បេ ។ អនុជាតាម កិក្ខុវេ កាវដំ ចំដួសដ្ឋាន ១
 ទុក្ខលីកា ទុក្ខសាសក អត្តធុរដ្ឋី កាចសីសក ក្ស
 ចំក យដិក កាលដ្ឋិ អាវត្តា ឧដ្ឋិ អាវត្តា ១
 កោដ្ឋកេ(១) កិណាដ្ឋិ បរិយគតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម
 កិក្ខុវេ ទុក្ខម្ពេតា ទុក្ខនាវលីកា កាតុ សេកស្តិ កាធុ
 វិណិ កេកសាវកម្ម មាលាកម្ម លតាកម្ម មតារទុក្ខ
 មតារមិកម្ម ។

[២៤៨] តេ ។ ចេ ។ បេ ។ សមយេ ១ ចារិណិ ចិក្ខុល្យ
 ហោតិ ។ កកវតោ ឯតម្មត្ថំ អាហោចេសិ ។ អនុជាតាម
 កិក្ខុវេ មត្ថំ ទុក្ខកិក្ខុ ។ ១ បរិយាយុណត្ថំ ។ បេ ។
 អនុជាតាម កិក្ខុវេ បទាសិលី ចិក្ខុមិក្ខុ ។ ទុក្ខ
 សន្តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម កិក្ខុវេ ទុក្ខកិក្ខុមន្ត ។

១ ឧ. កេតិកា ។ ២. កេតិកាយ ។

ក្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុភាំងឡាយ គឺជាអនុក្ការកម្មវិធីទាំងឡាយ ។
 សន្តិដ្ឋានប្រតិបត្តិការ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុភាំង
 ឡាយ គឺជាអនុក្ការកម្មសន្តិដ្ឋាន ក្របខ្លួន ដំណាច់ក្រោម ដំណាច់លើ
 មេត្តា ក្រដោកម្តាយ រុកម្តាយ អន្តរាគមន៍ ប្រហារនិយោ ប្រហារ
 សម្រាប់គាញ ឆិវិវិស្សសម្រាប់គាញ ។ កំរិតស្មារតីធ្លាក់រាយកាយចុះ
 មកក្នុងបទុប ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុភាំងឡាយ គឺជា
 អនុក្ការកម្មសន្តិដ្ឋាន ហើយច្រើន ហើយលាចភាំងភាំងក្នុង
 ភាំងក្រៅ លាចវិបាកនិយោ ពាលិក្ខេ បិក្ខុវេយ្យេ ធ្វើជាគ្រប់
 ភ្នំ គ្រប់ភ្នំល្អ គ្រប់គ្រួសារ គ្រប់គ្រួសារ ។

[២៤៩] សមយេ ខោតិ ចិក្ខុវេ ពាលិក្ខេ ។ ក្នុងកិក្ខុក្រាម
 ចំដួសឡើងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ខ្មាល
 ភិក្ខុភាំងឡាយ គឺជាអនុក្ការកម្ម ទ្រព្យក្រាមក្រសារក្រស (ទៅទីនោះ) ។
 ក្រសារក្រសកម្ម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុ
 ភាំងឡាយ គឺជាអនុក្ការកម្មក្រាម ។ ទំតក្រស (លើចុះនោះ)
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុភាំងឡាយ គឺជាអនុក្ការកម្ម
 ក្រាម ។

(៣២៧) គេន ទោ បទ សមាយន កិក្ខុ បរិវេណ
 ភយំ ភយំ អត្តិភ្នំ ចំ កាភ្នំ ។ បរិវេណំ ឧត្តាបំ ហោតិ ។
 កកវតោ ឯកមត្តំ អាណេនសំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
 ឯកមត្តំ អត្តិសាលំ កាភ្នំ ។ អត្តិសាលា ធិនវត្តកា
 ហោតិ ។ ឧទកោន ឧត្តាយតំ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
 ឧត្តវត្តកំ កាភ្នំ ។ ធម្មោ បរិបតតិ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ ចំ ធិតុំ គយោ ធម្មេ វដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ពារ
 ធម្មត្តិ ។ អាណេហត្តា វិហារត្តិ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ គយោ សោចាលោ វដ្ឋកាសោចាលំ សិលា
 សោចាលំ ធារុសោចាលត្តិ ។ អាណេហត្តា បរិបតតិ
 ។ មេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ អាណម្ពនពាហត្តិ ។ អត្តិសា
 លាយ កកំ ធិ ហោតិ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
 កកំ ធិ ធិសដ្ឋាដំ ឧត្តាវិកិ ឧត្តាវាសកំ អត្ត
 ធារុដ្ឋំ- កមំសសកំ សុចំកំ យដំកំ កាលដ្ឋំដំ

(៣២៧) សមយោនឯង កិក្ខុវេណា ត្រូវបដិសេធច្រើនខ្លះ ។ ក្នុង
 បរិវេណ ។ ចំបរិវេណកំ ចំ យសប្រាម ។ ពួកកិក្ខុក្រាបបដិសេធន
 រឿងខ្លះ ចំ ពារព្រៃពោធិព្រៃកាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កិក្ខុវេណាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើកេងកើត ក្នុងចំណីសមន្ម ។ កេង
 កើតមានទីបាប ។ ទឹកកំលិច ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កិក្ខុវេណាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើចំណីស្ករទៀត ។ រឿង (កេងកើត
 នោះ) លើ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេណាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតឱ្យរឿង ញ យ៉ាង គី រឿងដង្ក ១ រឿងដង្ក ១ រឿងឈើ ១ ។
 ពួកកិក្ខុវេណា (តាមរឿងនោះ) កំលំបាត ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេណាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើដំណើរ ញ យ៉ាង
 គី ដំណើរដង្ក ១ ដំណើរដង្ក ១ ដំណើរឈើ ១ ។ ពួកកិក្ខុវេណា
 (តាមដំណើរ) កំលំបាត ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 វេណាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបដិសេធច្រើន ។ សទ្ធាប្រាសាទកេងកើត
 ទៅមិនមាន ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេណាយ
 គឺជាគតអនុញ្ញាតសទ្ធាប្រាសាទ ប្រាសាទ ដំណាច់ក្រោម ដំណាច់លើ មេត្តា
 ត្រូវដាក់ត្តា អង្គុះប្រាសាទលើ ប្រហោងសោ ប្រហោងសម្រាប់ដាក់

កាត់ សេសស្លឹក កាត់ឡើយ កាត់ឡើយ កាត់ឡើយ កាត់ឡើយ កាត់ឡើយ
 លក់កម្ម មករាធុនកំ បញ្ចប់ដំណើរ ។ អាណា
 ជិត្យាល្លា យោគី ។ ថេ ។ អនុជាតាម កិត្យវេ មរត្ត
 ឧបកិរត្តិ ។ ឧ បរិយោច្ចណ្ឌិ ។ ថេ ។ អនុជាតាម
 កិត្យវេ បណសិលំ ចិត្តបិដ្ឋិ ។ ឧទកំ សន្តិដ្ឋតិ
 ។ ថេ ។ អនុជាតាម កិត្យវេ ឧទកំ ឧទកំ ឧទកំ ។

[៣៧០] តេជ ទោ បទ សមយេន កថា មាគតោ

សេដិយោ តិម្ហិសារោ សន្តិស្ស អត្តយេ សុជាមត្តិ-
 កាលេបទំ តាសានំ កាលេបទុកាមោ យោគី ។
 អថទោ កិត្យំ ឯតទយោសិ កំ ទុ ទោ ភកតា
 ធនំ អនុញ្ញាត្តិ ។ ភកតោ ឯតមត្តិ អាណេចសិ ។
 អនុជាតាម កិត្យវេ បញ្ច ធននាមិ សដ្ឋកាធនំ
 សិលាធនំ សុភាធនំ តិណ្ឌនំ ចណ្ឌនំ ធានំ ។

តំភក្តិក្នុងកាលាវិ កាលាវិ កាលាវិ កាលាវិ កាលាវិ
 ក្នុងកាលាវិ ក្នុងកាលាវិ ក្នុងកាលាវិ ក្នុងកាលាវិ ក្នុងកាលាវិ ។
 កាលាវិ កាលាវិ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំ ទាំងឡាយ
 គង់គម្ពុញ្ញាត្តិក្រាលក្រសាលី ។ ក្រសាលី ក្រសាលី ក្រសាលី
 ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំ ទាំងឡាយ គង់គម្ពុញ្ញាត្តិ
 ក្រាលក្រសាលី ។ ក្រសាលី ក្រសាលី ក្រសាលី ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កុំ ទាំងឡាយ គង់គម្ពុញ្ញាត្តិ ក្រាលក្រសាលី ។

[៣៧១] សម័យវារាង ព្រះបាទតិម្ហិសារោសេនិយន្ត្រី

ពានំណិវិវ្រាណិ ព្រាណិ ព្រាណិ ព្រាណិ ព្រាណិ ព្រាណិ
 គង់សន្ស ។ វេលាវារាង ក្នុងក្រុងសេនាសិវិវិវា ត្រៀមសម្រាប់
 ប្រក់ព្រះបាទព្រាណិ បាទអនុញ្ញាតយើង ។ ក្នុងក្រុងសេនាសិវិវិវា
 សេនាសិវិវិវា បាទព្រះបាទព្រាណិ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំ
 ទាំងឡាយ គង់គម្ពុញ្ញាត្តិ ត្រៀមប្រក់ ៥ យ៉ាង គឺ ប្រក់ដោយដង្កូវ
 ប្រក់ដោយដង្កូវ ១ ប្រក់ដោយបាយ ១ ប្រក់ដោយស្រូវ ១ ប្រក់ដោយ
 ស្រូវ ១ ។

សេនាសន្ទន្តក្រះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិជាតិ្តប្បូនស្រីចេស

សេនាសន្ទន្តក្រះ រឿងអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីនិងរឿងរាជគហសេដ្ឋី

[៣៩១] គេន ទោ បទ សមយេន អនាថបិណ្ឌិកោ
គហបតិ រាជគហកស្ស សេដ្ឋិស្ស កតិធិបតិកោ
ហោតិ ។ អនទោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ រាជគហ
អគមាសិ កេនចិទេវ កាលាយេន ។

[៣៩២] គេន ទោ បទ សមយេន រាជគហកេន
សេដ្ឋិតា ស្វាគយេ តុទ្ធិប្បធុទោ សាដ្ឋា ធិមន្តិកា
ហោតិ ។ អនទោ រាជគហកោ សេដ្ឋិ ធាសេ ច កម្ម-
ករេ ច អាណាបេសិ គេនហិ កាលោ កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ
យាតុយោ បទេ កត្តាធិ បទេ សុបាធិ សម្មាទេថ
ឧត្តរិកត្តិធិ សម្មាទេថាតិ ។

[៣៩៣] អនទោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស
វិគទេហាសិ បុត្រេ ទ្វាយិ គហបតិ ធិយិ អាគាត
សត្វកំប្បាធិ ធិកុម្ភិកា មមត្តោ សុទ្ធិ បដិសន្តោធិ
សោនាយិ វិកុត្តរោ ធាសេ ច កម្មករេ ច
អាណាបេសិ គេនហិ កាលោ កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ

[៣៩៤] សម័យេនាវេន អនាថបិណ្ឌិកគហបតិជាតិ្តប្បូនស្រីចេស
រាជគហសេដ្ឋី ធិជាប្បូនវិប្បរាជគហសេដ្ឋី ។ គ្រាទោ អនាថបិណ្ឌិកគហ-
បតិបាទទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះដោយកិច្ចការនិមួយ ។

[៣៩៥] សម័យេនាវេន រាជគហសេដ្ឋីនិមន្តព្រះសន្និដ្ឋានព្រះពុទ្ធ
កន្លងប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ចកន្លងវិប្បស្តក ។ ឯរាជគហសេដ្ឋី ក៏បាទបង្គាប់
ឱ្យប្រុសស្រីខ្លះ នឹងពួកអ្នកធ្វើការឈ្នួលខ្លះថា ខែនាយរាល់គ្នា បើដូច្នោះ
ចូរអ្នករាល់គ្នាប្រាកដព្រលឹមហើយ ចំអិចបរ ចំអិទុយ ចាត់ចែងសម្ប
នឹងកាក់ខែនិសម្បទន្តរិកន្តៈ (ឱ្យល្អ) ។

[៣៩៦] លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិទានសេចក្តីគ្រិះរិះ
ថា កាលវាដើម្បីចេញបាទមកដល់ហើយ គហបតិទេវតាមែនតែបញ្ជប់
កិច្ចការទាំងពួង ហើយនិយាយរាក់ទាក់មកនឹងកញ្ញា ក៏អន្សូវនា-
បតិទេវតាអ្នកគោរពរោយ (ហៅទៅ) បង្គាប់ឱ្យប្រុសស្រីខ្លះ ពួកអ្នកធ្វើ
ការឈ្នួលខ្លះថា ខែនាយរាល់គ្នា បើដូច្នោះចូរអ្នករាល់គ្នាប្រាកដព្រលឹម

ឧត្តរភ្នំ ធី សុខ្យា ធី ត្រី ទោ តេ គហបតិ
 អាវាហា វា ភវិស្សតិ វិវាហា វា ភវិស្សតិ មហាយត្តោ
 វា បត្តបដ្ឋិតោ វា វា វា មាគាតោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ
 ធីមន្ទិកោ ស្វាគនាយ សន្តិ ពលនិកាយេតតិ ។ ឧ
 មេ ទោ(១) គហបតិ អាវាហា វា(២) ភវិស្សតិ ធី
 វិវាហា វា ភវិស្សតិ ធី វា មាគាតោ សេនិយោ
 តិម្ពិសារោ ធីមន្ទិកោ ស្វាគនាយ សន្តិ ពលនិកាយេ
 ធីមមិច មេ មហាយត្តោ បត្តបដ្ឋិតោ ស្វាគនាយ តុទ្ធ-
 ប្បមុទោ សន្យោ ធីមន្ទិកោតិ ។ តុទ្រោតិ ត្រំ គហបតិ
 វា ធីសីតិ ។ តុទ្រោតាហិ គហបតិ វា ធីសីតិ ។ តុទ្រោតិ
 ត្រំ គហបតិ វា ធីសីតិ ។ តុទ្រោតាហិ គហបតិ វា ធីសីតិ ។
 តុទ្រោតិ ត្រំ គហបតិ វា ធីសីតិ ។ តុទ្រោតាហិ គហបតិ
 វា ធីសីតិ ។ យោសោមិ ទោ ឃិសោ គហបតិ ទុល្លោកោ
 លោកស្មិ យធីធី តុទ្រោតិ(៣) សត្តោ ទុ ទោ គហបតិ

១. ឃិ ឃិសោ ២. ម. យោគោ ៣. ទិស្សតិ ។ ៤. ឃិសោ ៥. ម. យោគោ
 សត្តោ ៦. ទិស្សតិ ។ ៧. ឃ. យទិទំ តុទ្រោ តុទ្រោតិ ។

ធីតាភវិតិសុទ្ធកុវិភិទ្ធិៈ (ឪស្ស) នៃគហបតិភាវ បាមន្តលនីវិវាហមន្តល
 ឬ មហាយត្តោធីធីធីកេតិទានទៀតប្រាគរជលស្តកប្បុអ្វី ឬមួយអ្នកបាម
 កញ្ជីត្រព្រះបាទតិម្ពិសារមនសេនិយេតត ព្រមទាំងពួកពលឱ្យមកទទួល
 គ្រយាហារក្នុងវិថីស្តក ។ រាជសេនិយោយថា នៃគហបតិ ភាវ បា-
 មន្តលនីវិវាហមន្តលរបស់ខ្ញុំមិនបានទេ ឬមួយខ្ញុំកញ្ជីត្រព្រះបាទតិម្ពិសារ
 មនសេនិយេតត ព្រមទាំងពួកពល ឱ្យមកទទួល គ្រយាហារក្នុងវិថីស្តក
 នេះក៏ទៅដែរ ខ្ញុំបានតែមហាយត្តោធីមេន គឺធីមន្តព្រះសន្សំបានប្រក្រត
 គតិជាប្រធានមកទទួលក្នុងវិថីស្តកនេះ ។ អនាថិបណ្ឌិតសភាចារ្យ
 នៃគហបតិ អ្នកពោលថា តុទ្រោ ដូច្នោះ ។ រាជសេនិយោយថា អើគហបតិ
 ខ្ញុំពោលថា តុទ្រោ ដូច្នោះមែន ។ អនាថិបណ្ឌិតសភាចារ្យ សួរទៀតថា នៃ
 គហបតិ អ្នកពោលថា តុទ្រោ ដូច្នោះ ។ រាជសេនិយោយថា អើគហបតិ
 ខ្ញុំពោលថា តុទ្រោ ដូច្នោះមែន ។ អនាថិបណ្ឌិតសភាចារ្យ សួរទៀត
 ថា នៃគហបតិ អ្នកពោលថា តុទ្រោ ដូច្នោះ ។ រាជសេនិយោ
 យថា អើគហបតិ ខ្ញុំពោលថា តុទ្រោ ដូច្នោះមែន ។ អនាថិបណ្ឌិតសភាចារ្យ
 ពោលទៀតថា អើគហបតិ សម្រេចគិតគរិតថា តុទ្រោ ដូច្នោះ នេះជា
 សម្រេចដែលអរកបាទ ដោយកម្រក្នុងលោក ម្នាលគហបតិ តើខ្ញុំនឹងកាប

នឹង កាល តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសន្តមិកុំ អាហន្តិ
 សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ។ អកាលោ ទោ កហមតំ នឹង កាល
 តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសន្តមិកុំ អាហន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធ
 ស្សេនានិ តំ កាលេន តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសន្ត-
 មិស្សសិ អាហន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ។

[៣៧៧] អថទា អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ ស្សេនា-
 នាហិ កាលេន តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសន្តមិស្សសិ
 អាហន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ទុទ្ធកតាយ សនិយា ចិបដ្ឋិ(*)
 ភត្តិយា សុនិ តំ កកវន្តំ ឧបាសិ បកាតំ មត្តាទាមោ ។
 អថទា អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ យេន សីវវន្តាវ
 គេទុបសន្តមិ ។ អមទុស្ស ទ្វារំ វិភីសុ ។ អថទា អនា-
 ថបិណ្ឌិកស្ស កហមតំស្ស ទករក្កា ធិត្តមទុស្ស អ-
 លោកោ អន្តរាយិ ។ អន្តតារោ ចានុរហោសិ ។
 កយំ ធម្មិកត្តំ លោមហិសោ ទុទតានិ ។ តតោ វ មុន
 ចិវត្តិកុតារោ អហោសិ ។

* វ. ម. នំបដ្ឋិកា ។

ចូលទៅកាលព្រះពោធិសត្វ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនាមនាមក្នុងរោល
 រោលនៃវេទ ។ រាជសហស្សបិណ្ឌិកោ កហមតំ កាលនេះកាល
 នឹងចូលទៅកាលព្រះពោធិសត្វ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនាម
 នាមក្នុងរោលនេះទ ចំណែកវេទនៃស្តុកសីមកចូលទៅកាលព្រះពោធិ
 ព្រះពោធិសត្វ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនាមទើបគួរ ។

[៣៧៨] ព្រះនោះ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ ឥតិកា ឥតិកា ឥតិកា ឥតិកា
 ស្តុកនេះ អញនឹងចូលទៅកាលព្រះពោធិសត្វ ជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធនាមទើបគួរ និកាយិយតំ ឥតិកា ឥតិកា ឥតិកា ឥតិកា ឥតិកា
 កាលនោះ ហើយក៏ដកទៅ ក្នុងរោលយថ (នោះ) អនាថបិណ្ឌិក-
 កហមតំស្តុកជាអ្វីហើយ ក៏ព្រះពោធិសត្វ ព្រះ ។ ដំបូងនោះ
 អនាថបិណ្ឌិកកហមតំចូលទៅកាន់ទ្វារសីវវន្ត (ព្រះពោធិ) ។ ក្នុង
 អមទុស្ស(*) ក៏ទាំងអស់គ្នាទៀត ។ កាលអនាថបិណ្ឌិកកហមតំចេញផុត
 ក៏នឹងហើយ ពន្លឺ ក៏បាត់ទៅវិញ ។ ប្រាប់គេបាននឹងនឹកអរឡើង ។
 ក៏យសច្បិតក៏ស្តុកនឹងប្រើរោមក៏អរឡើង ។ អនាថបិណ្ឌិកកហមតំចង
 ត្រឡប់អំពីទីនោះមកវិញ ។

* អមទុស្ស នំបដ្ឋិកា ។

២៨៧

សេវាសព្វុក្កោ អនាថបិណ្ឌិកសោមនិក្ខុ សិវតោ

[៣៩៦] អថោ សិវតោ យោក្កា អន្តរហិកោ

សន្តុមនុស្សាវេសិ

សតិ ហត្ថិ សតិ អស្សា សតិ អស្សុតិវិថា

សតិ កត្តា សហស្សានិ អាមុត្តមណិកុណ្ឌាលា

វិកស្ស បទិវិតិហារស្ស កលំ ចាត្រុន្តិ សោឡសិ ។

អភិក្កម តហមតិ អភិក្កម តហមតិ អភិក្កន្តន្ត

សេយ្យោ ចោ បដិក្កន្តន្តិ ។

[៣៩៧] អថោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស តហមតិស្ស

អន្តការោ អន្តរាយិ ។ អាណោកោ ចាត្រុហោសិ ។

យំ អហោសិ កយំ ធម្មិកត្តំ លោមហិសោ សោ បដិ-

ប្បស្សន្តិ ។ ទុតិយម្យំ ទោ ។ បេ ។ តតិយម្យំ ទោ អនា-

ថបិណ្ឌិកស្ស តហមតិស្ស អាណោកោ អន្តរាយិ ។

អន្តការោ ចាត្រុហោសិ ។ កយំ ធម្មិកត្តំ លោមហិសោ

ទុទាមិ ។ តតោ ។ បុទ វិវត្តិកុកាមោ អហោសិ ។

តតិយម្យំ ទោ សិវតោ យោក្កា អន្តរហិកោ សន្តុម-

នុស្សាវេសិ

សេវាសព្វុក្កោ រឿនអនាថបិណ្ឌិកសោមនិ ទំសិវតោ

[៣៩៦] គ្រោះនោះ សិវតោស្រីដែលបានទៅ ក៏ចេញញូសម្លេង

ទៀងថា

ដី ១ សៃន រោះ ១ សៃន រថទីមរោយាមសេនស្សុតា ១

សៃន ស្រីដំទង់ដែលច្រកចំរោយកុណ្ឌល គឺវិការៈវៃកែវមណី

១ សៃន ក៏មិនដល់មួយចំណិត វៃការណាទៅ ១ ជំហាន

ដែលបណ្តឹងបែកឲ្យដាច់វៃកាត ១៦ អស់វិរៈ ១៦ ផង ១ ។

ម្ចាស់គោមតិ អ្នកចូលរោងដើរទៅ ម្ចាស់គោមតិ អ្នកចូលរោង

ដើរទៅ ការណាដើរទៅរបស់អ្នកប្រសើរណាស់ ការត្រឡប់ទៅវិញ

ប៉ុន្មានសិរិទេ ។

[៣៩៧] លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកសោមនិ ក៏បាននិទិតទៅ

វិញ ។ ភិក្ខុភិក្ខុក៏កើតប្រាកដទៀង ។ ក៏យសេចក្តីកក់ស្លុតប្រិកេមនោះឯងក៏

ម្លេចបំបាក់ទៅ ។ អនាថបិណ្ឌិកសោមនិ ក៏បានភិក្ខុអស់វិរៈជាផងផង ។ បេ ។

អស់វិរៈបដិផងផង ។ និទិតក៏កើតប្រាកដទៀង ។ ក៏យសេចក្តីកក់ស្លុត

ប្រិកេមក៏កើតទៀង ។ អនាថបិណ្ឌិកសោមនិ បង់ត្រឡប់អំពីទីនោះមក

វិញ សិវតោស្រីដែលបានទៅហើយនោះ ប្រាប់តែចេញញូសម្លេងអស់

វិរៈជាដំបូងផងថា

យេន កកក កេតុបស្ក័មិ ឧបស្ក័មិត្តា កកកកោ
ចារេសុ សិរសា ធិបតីត្តា កកក្កិ ឯននរេន កក្កិ
កក្ក កកក សុទ្ធំ សយំត្តាតិ ។

(៣៧៧) សត្វតា វេ សុទ្ធំ សេតិ
ក្រាម្មណោ បរិធិត្តតោ
យោ ន លំឡតំ តារាមសុ
សិតិក្កតោ ធិបតិ ។
សត្វា អាសត្តិយោ ទេត្តា
វិធមយ្យ ហនយេ ធាំ
ឧបសម្ពោ សុទ្ធំ សេតិ
សង្កិ បធម្មយ្យ^(*) ទេតសោតិ ។

(៣៧៨) អធិទោ កកក អធិបតីបណ្ឌិតសម្ព័ន្ធព្រះ កកក
បតិស្ស អនុប្បតិកធិ កកកេសិ ។ សេយ្យធិធិ ។
នានកធិ សិលកធិ សក្កកធិ កាមាធិ អាធិធាំ
ធិតារំ សង្កិលេសិ ទេត្តាម្ម អាធិសំសំ បតារសេសិ ។

* ឧ. អប្បយ្យ ។ ឧ. សង្កម្ពុត្តិ ។

ក៏ចូល ទៅដល់ព្រះមានព្រះភាគ សុវច្ឆសាទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទៀប
ព្រះទុរតាំងគួ ខែព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះ
ភាគថា ចតិព្រះអង្គដ៏បំរើ ព្រះអង្គទ្រង់ផ្តុំស្តាប់ស្រួលទេឬ ។

(៣៧៧) ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា បុគ្គលណាមានសេចក្តីក្រ-
ដាក់មិនបានតម្រូវស្រៀវស្រាវហ្មត់មិនដាច់នៅក្នុងកាមតាំង
ច្បាយ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាព្រះហ្មណ៍អ្នកមានទុក្ខរម្មត់ហើយ
វិមនិជសាទៅជាសុទ្ធគ្រប់គុណតាំងតូច ។ (មនុស្សណា)
កាត់ចង់ខ្លាសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងគណតាំងតូច ហើយនាំវង់ខ្លា
សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយក្នុងហឫទ័យចេញ (មនុស្សនោះ) ឈ្មោះ
ថាជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ដល់ហើយខ្លាសេចក្តីរម្ងាប់ខែចិត្ត វិមនិ
ជសាទៅជាសុទ្ធ ។

(៣៧៨) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងអនុប្បតិកថា
ដល់អនាបិណ្ឌិតសម្ព័ន្ធព្រះ ។ អនុប្បតិកថា នោះធិអ្នក ។ អនុប្បតិកថា
នោះ គឺ ទ្រង់ប្រកាសនូវនាមថា ១ សិលកថា ១ សក្កកថា ១ កាមាធិ-
នាវិណ្ឌិតសម្ព័ន្ធព្រះ ១ ធិនិគានសិក្សក្នុងការចេញកសាងដ្ឋស ១ ។

យនា ភគវា អញ្ញា សិ អនាថេ បិណ្ឌិកំ ភយាបតិ ភាស្ត្រចិត្តំ
 មុន្តចិត្តំ វិទិវាលាចិត្តំ ឧទត្តចិត្តំ បសន្តចិត្តំ អថ យា
 តុន្តានំ សាមញ្ញិកសិកា ធម្មទេសនា តំ បណ្ណសេសិ
 ទុក្ខំ សមុទយំ ឯរោធំ មត្តំ ។ សេយ្យថាថិ បាម សុដ្ឋ
 វត្តំ អបភតតាឡាភិ សម្មនេវ វេសំ បដិក្កាណ្ណាយ្យ
 វិវេវេ អនាថេ បិណ្ឌិកស្ស ភយាបតិស្ស តស្មីយេវ
 អាសនេ វិទិ វិភមលំ ធម្មទត្តំ ឧទថានិ យន្តិក្កំ
 សមុទយធម្មំ សព្វន្តំ ឯរោធធម្មន្តំ ។

(៣៦១) អថទោ អនាថេ បិណ្ឌិកោ ភយាបតិ ធម្ម-
 ទេវោ បត្តទេវោ វិទិតទេវោ បរិយោកាឡាទេវោ តិណ្ឌិវិ-
 ចិត្តិវោ វិតតកខីកថោ វេសាវជ្ជប្បត្តោ អថប្បទ្ធយោ
 សត្តុ សាសនេ ភតវន្តំ វិភទរោធ អភិក្កន្តំ ភន្ត

ព្រះមានព្រះភាសាទ្រង់ប្រាប់ច្បាស់ថា អនាថេ បិណ្ឌិកសយាបតិ មានចិត្ត
 ស្រួល មានចិត្តទង់ មានចិត្តប្រាសចាកវិវេណាមិ មានចិត្តកណ្តែករឿង
 មានចិត្តស្រដៀងគ្នាគ្នាគ្នា ក៏ធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធាងឡាយ ទ្រង់
 លើកឡើងសម្តែងដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសឲ្យធម្មទេសនា
 នោះ គឺ ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច ឯរោធសច្ច មត្តសច្ច ក្នុងវិញ្ញាណនោះ ។
 សំគង់ដ៏ស្អាតដែលមិនមានពណ៌ទេ ក៏នឹងទទួលយកឲ្យទឹកជ្រលក់ដោយ
 ប្រពៃយ៉ាងណាមិញ ក៏ដូចជាធម្មចក្ក គឺ រោគាចក្កដែលមានចូល្មីចៅ
 ប្រាសហើយ មានម្លូលទៅប្រាសហើយ ក៏បាត់ទៅឲ្យដល់អនាថេ-
 បិណ្ឌិកសយាបតិ លើតាមនេះនោះដូច្នោះថា ធម្មជាតិឯណាមិយ មានស-
 កាតារក៏នឹងរលាយជាធម្មតា ធម្មជាតិទាំងស្រុងនោះមានសភាព លេច
 ទៅក្រែងជាធម្មតា ។

(៣៦១) ព្រោះនោះ អនាថេ បិណ្ឌិកសយាបតិ បានឃើញទម្រង់ហើយ
 បានលុះចម្រើយហើយ បានប្រាប់ច្បាស់ធម៌ហើយ មានកុត្តចុះកាន់ចម្រើយ
 ហើយ គួរតែលាស់ចក្កសិទ្ធិយោង ប្រាសចាកសេចក្តីទៀងទ្រូលហើយ
 ដល់ខ្ញុំសេចក្តីក្បួន លែងរឿងវិញ្ញាណប្បក្កលដទៃក្នុងសាសនា យេសំ
 ព្រះសាស្តា ហើយបានក្រាបចង្អុលទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាសា
 ថា ចិត្តព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គឺព្រះអង្គណាស់ ចិត្តព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

អភិក្កន្តំ កន្តេ សេយ្យថាពិ កន្តេ ធិក្កន្តិភិ វា ទុក្កាជយ្យ
 មនិច្ឆន្តំ វា វិវេយ្យ មុត្តិស្ស វា មត្តិ អាចិក្ខេយ្យ អន្ត-
 ការេ វា គេលប្បដ្ឋោតិ ជាយេយ្យ ធម្មមត្តោ រូតាចិ
 ធម្មន្តិភិ ឯវមេវ(១) កកវតា អនេកចរិយាយេន ធម្មោ
 មតាសិកោ ឯសាហំ កន្តេ កកវន្តំ សារណំ កម្មាមិ
 ធម្មតា កិក្កុសធឿតា ទុតាសតំ មំ កកវំ ជាវតុ អដ្ឋ-
 តត្ថេ ចានុយេតំ សារណំ កតំ អចិវិសេតុ ច មេ កន្តេ
 កកវំ ស្វាតាយ កត្តំ សដ្ឋំ កិក្កុសធឿតាតិ ។ អចិវិ-
 សេសិ កកវំ តុណ្ណិកាវេ ។ អនិចោ អនាថិបណ្ឌិតោ
 កុយាមតិ កកវតា អចិវិសមំ វិធិតា ទុក្កាយាសតា
 កកវន្តំ អភិវិធាតា មនិក្កុណំ កេត្វា មត្តាយិ ។

១ ធម្មន្ត ទិវេវ ទំស្សតិ ។

ធិករេកណាសំ មតិក្រព្រះអន្តិជិវិវេន ធមិវេលព្រះកន្តិទ្រង់សម្តែង
 ហើយ ដោយពេកចិយាយយ៉ាងនេះ (ភិក្ខុសំណាសំ) គួរនាម្បថ
 មនុស្ស បើវាដុំដែលវាដុំចំរូបវាឡើង ឬដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់
 ដែលគេលាក់បិទបាំងទុក វាបានសាមគ្គីដូចជាមនុស្សប្រាប់ដូច្នោះ ដល់គ្នា
 វែង ឬដូចមនុស្សកាន់ប្រទេសគ្រាលបំភ្លឺ ក្នុងចំនីនិយាយនិងជាមនុស្ស
 ដែលបានកែតម្រូវមើលឃើញដូចជាទំនៀមទម្លាប់ មតិក្រព្រះអន្តិជិវិវេន
 ខ្ញុំព្រះអន្តិទេស្តម្តង ខ្ញុំព្រះមានព្រះភាគអង្គ ខ្ញុំព្រះធមិជន ខ្ញុំព្រះ
 កិក្កុសធឿតា ជាជាតិដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រាប់ ខ្ញុំ
 ព្រះអន្តិ ជាជាតិដ៏ចម្រើនហើយខ្ញុំព្រះគ្រូសារណាអមនំ ស្មើដោយជំន
 ចាប់ដើមតាំងតែដំបូងនេះដោយមេរៀនទៅ មតិក្រព្រះអន្តិជិវិវេន មួយវិញ
 ទៀត សូមព្រះមានព្រះភាគមួយទៀតដោយព្រះកិក្កុសធឿ ទទួលកត្តាបស់
 ខ្ញុំព្រះអន្តិ ដើម្បីកត្តាច្បាប់ស្តី ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួល
 មិនខ្ពស់ដោយតុណ្ណិកាវេ ។ គ្រាឆេះ អនាថិបណ្ឌិតអនាថិជនិច្ចសំដៅ
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលមិនខ្ពស់ហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយមន្តិ
 លាព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទេសគ្រាលបំភ្លឺសរេចញទៅ ។

{ ៣៦២ } អស្សាសិ ទោ វាជគហកោ សេដ្ឋិ អនាថ-
 បិណ្ឌិកោន កំរ គហបតីនា ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុខា
 សង្ឃោ ធិមន្តិកោតិ ។ អថទោ វាជគហកោ សេដ្ឋិ អ-
 នាថបិណ្ឌិកំ គហបតី ឯគនរោច គយា កំរ គហបតី
 ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុខា សង្ឃោ ធិមន្តិកោ ត្រញាសិ
 អាគន្តកោ ធម៌ តេ គហបតី វេយ្យាយិកំ យេន ភិ
 ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស ភត្តំ កាវយ្យាសីតិ ។ អលំ
 គហបតី អត្ថំ វេ វេយ្យាយិកំ យេនាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស
 សង្ឃស្ស ភត្តំ កាវិស្សាមីតិ ។

{ ៣៦៣ } អស្សាសិ ទោ វាជគហកោ ធនមោ
 អនាថបិណ្ឌិកោន កំរ គហបតីនា ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្ប-
 មុខា សង្ឃោ ធិមន្តិកោតិ ។ អថទោ វាជគហកោ
 ធនមោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតី ឯគនរោច គយា
 កំរ គហបតី ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុខា សង្ឃោ ធិមន្តិកោ
 ត្រញាសិ អាគន្តកោ ធម៌ តេ គហបតី វេយ្យាយិកំ
 យេន ភិ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស ភត្តំ កាវយ្យាសីតិ ។

{ ៣៦៤ } វាជគហសេដ្ឋិបាទពូថា អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ធិមន្ត
 ព្រះសង្ឃមានព្រះក្នុងប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ចក្នុងវិចិត្រស្តកថាបាយ ។
 ចំណែកទាំងវាជគហសេដ្ឋិ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ
 ថា ម្ចាស់គហបតិ បាទពូថា អ្នកនិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះក្នុងប្រធានដើម្បី
 កត្តកិច្ចក្នុងវិចិត្រស្តក តែអ្នកជាភាគទុក្ខៈ នឹងធ្វើកត្តដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះ
 ក្នុងប្រធានដោយវត្ថុសម្រាប់បាយវាយ (ស្បៀន) ឯណា ម្ចាស់គហបតិ
 ខ្ញុំនឹងឱ្យវត្ថុសម្រាប់បាយវាយនោះដល់អ្នក ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិឆ្លើយ
 ថា ម្ចាស់គហបតិ កុំបារម្ភ ខ្ញុំនឹងឱ្យវត្ថុសម្រាប់បាយវាយធ្វើកត្តដើម្បីសង្ឃមាន
 ព្រះក្នុងប្រធានហើយ ។

{ ៣៦៥ } អ្នកនិមន្តក្រសិកជគ្រិះ បាទពូជំណើសិច្ចសុភវា អនាថ-
 បិណ្ឌិកគហបតិបាននិមន្តព្រះសង្ឃ មានព្រះក្នុងប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ច
 ក្នុងវិចិត្រស្តក ។ វេណ្ណនោះ អ្នកនិមន្តក្រសិកជគ្រិះនិយាយពាក្យនេះទៅនឹង
 អនាថបិណ្ឌិកគហបតិថា ចង់ក្រអហបតិពូថា អ្នកបាននិមន្តព្រះសង្ឃមាន
 ព្រះក្នុងប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ចក្នុងវិចិត្រស្តក តែអ្នកជាភាគទុក្ខៈ នឹងធ្វើ
 កត្តកិច្ចដើម្បីព្រះសង្ឃ មានព្រះក្នុងប្រធាន ដោយវត្ថុសម្រាប់បាយ
 វាយឯណា ម្ចាស់គហបតិ ខ្ញុំនឹងឱ្យវត្ថុសម្រាប់បាយវាយនោះដល់អ្នក ។

អសី អយ្យ អន្តំ មេ វេយ្យាយិកំ យេនាហិ ពុទ្ធស្ស-
មុទស្ស សង្ឃស្ស ភត្តំ ករិស្សាមិទិ ។

[៣៦២] អស្សោសំ ទោ រាជា មាគនោ សេនិយោ
តិម្ពិសារោ អនាថបិណ្ឌិកោ កិរ គហបតីនា ស្យាគនាយ ។
ពុទ្ធស្សមុទោ សង្ឃោ វិមន្តិកោតិ ។ អថទោ រាជា មាគ-
នោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតី
ឯគនកោច គយា កិរ គហបតី ស្យាគនាយ ពុទ្ធស្សមុទោ
សង្ឃោ វិមន្តិកោ ពុទ្ធស្សសំ មាគន្តិកោ ធម៌ តេ គហ-
បតី វេយ្យាយិកំ យេន ភិ ពុទ្ធស្សមុទស្ស សង្ឃស្ស
ភត្តំ ករិយ្យាសិទិ ។ អសី ធរ អន្តំ មេ វេយ្យាយិកំ
យេនាហិ ពុទ្ធស្សមុទស្ស សង្ឃស្ស ភត្តំ ករិស្សាមិទិ ។

[៣៦៣] អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតី កស្សា
ភត្តិយា អន្តយេន រាជគហកាស្ស សេដ្ឋិស្ស វិវេសនេ
បណីតិ ទាននិយំ កោជនិយំ បដិយោនាមេត្វា កករកោ
កាលុំ រាគោនាមេសិ កាលោ កន្ត វិដ្ឋិកំ ភត្តន្តិ ។

អនាថបិណ្ឌិកធម្មបទថា វៃអ្នក កុំចុះ ភ្នំមាតវត្តសម្រាប់បាយក៏យ ធ្វើកត្ត
ដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានហើយ ។

[៣៦៤] ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគនោសេនិយកស្រាប់បច្ចុសថា ពួង
អនាថបិណ្ឌិកធម្មបទថា ពាននិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បី
កត្តកិច្ចកថាវិច្ឆិស្តក ។ ឯព្រះបាទពិម្ពិសារមាគនោសេនិយកដ ទ្រង់មាន
បទូលនេះវេទនិអនាថបិណ្ឌិកធម្មបទថា ម្ចាស់គហបតី ពួង អ្នកពាន
និមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ចកថាវិច្ឆិស្តក វៃអ្នកជា
មាគន្តិកៈ ទិស្តធ្វើកត្តាដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយវត្តសម្រាប់
បាយក៏យឯណា យេនិទិវិទ្យុវត្តសម្រាប់បាយក៏យនោះវេលីអ្នក ។
អនាថបិណ្ឌិកធម្មបទពិគ្របទូលកថាថា បពិត្រព្រះសេដ្ឋិកោត ពុំបាច់ទេ
ភ្នំព្រះគង្គមានវត្តសម្រាប់បាយក៏យធ្វើកត្ត ដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជា
ប្រធានហើយ ។

[៣៦៥] គ្រាពោះ អនាថបិណ្ឌិកធម្មបទនិ លុះកន្លងត្រីវារៈ
រៅ កំឡុងនាវកវិភវនិយោភវនិយោហារជំនុំក្នុង ក្នុងសីនេវេសវេ
រាជសហសេដ្ឋិ ហើយផ្សំនៃគ្របបង្គំទូលកត្តកាលចំពោះព្រះមានបុណ្យ
ថា បពិត្រព្រះគង្គដ៏ចំរើន កាលនូវហើយ កត្តកិសម្រេចហើយ ។

អដទោ កតវា បុព្វសមយេ ធិរសេត្វា បត្តចិវេណ-
 ឆាយ យេន វាជេតហោស្ស សេដ្ឋិស្ស ធិវេសនី កេតុ-
 បសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ ធិសីនិ សន្តិ-
 កិត្តុសធឿន ។ អដទោ អនាថមិណ្ឌិកោ កហាបតិ-
 តុទ្ធស្សមុទំ កិត្តុសធឿ បណិកេន ទានធិយេន កេនធិ-
 យេន សហត្វា សន្តប្បេត្វា សម្បវារត្វា កតវន្តិ កុត្តារិ-
 ធិនីតបត្តចាណិ ឯកមន្តិ ធិសីនិ ។ ឯកមន្តិ ធិសីន្ទោ-
 ទោ អនាថមិណ្ឌិកោ កហាបតិ កតវន្តិ ឯកមន្តិ អនិ-
 រសេតុ មេ កន្ត កតវា សាវត្តិយេ វស្សវាសិ សន្តិ-
 កិត្តុសធឿនាតិ ។ សុញ្ញាភាមេ ទោ កហាបតិ តថាភតា
 អភមន្តិ ។ អញ្ញាតិ កតវា អញ្ញាតិ សុត្តភាតិ ។
 អដទោ កតវា អនាថមិណ្ឌិកោ កហាបតិ ធិនីយោ កហាយ
 សន្តស្សេត្វា សមាទេត្វា សមុត្តេត្វា សម្បវារសេត្វា
 ឧត្តាយាសនា បញ្ញាមិ ។

សំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្សន៍នឹងពុទ្ធប្រតិវិ ក្នុងបុព្វសមយេ
 ហើយទ្រង់ត្រូវដំណើរទៅកាន់លំនៅរបស់វាជេតហោសេដ្ឋិ លុះចូលទៅដល់
 ហើយក៏នឹងលើកស្ទុះនៃលក្ខណៈក្រាលថ្លុយ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។
 សំដាប់នោះ អនាថមិណ្ឌិកហាបតិ បានអង្គុសថ្លុយទានធិយោភាសិយា-
 ហារជំនួញភិសារដោយវិជ្ជាធិនី ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជា
 ប្រធាន ឱ្យទ្រុស្សចំស្តាប់ត្រាកែដល់លោកប្រកែកនៃធិនីទទួលទៀត លុះ
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងពុទ្ធប្រ-
 ហើយ ក៏ក្នុងយក្ខន៍ទិសមគ្គ ។ អនាថមិណ្ឌិកហាបតិលុះក្នុងយក្ខន៍
 ដំសមគ្គហើយ ក៏បានក្រាបទូលនាព្យទះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគជា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ទទួល
 និមន្តន៍ចាំវស្សាក្នុងគ្រុងសាវត្តិរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កហាបតិ ព្រះអង្គកតទាំងឡាយវេមន៍ត្រេកអរ ចំពោះក្នុងលំនៅ
 ដ៏ស្ងាត់ស្ងៀម ។ អនាថមិណ្ឌិកហាបតិក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គដ៏ចម្រើនសំដាប់ហើយ បពិត្រព្រះសុខត ខ្ញុំព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ហើយ ។ ព្រះនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់នាព្យលំអនាថមិណ្ឌិកហាបតិឱ្យ
 ឃើញព្រម ឱ្យកាន់យកព្រម ឱ្យទស្សន៍ព្រម ឱ្យវិកលយព្រម ដោយធម៌-
 ភាព ហើយព្រះអង្គត្រេកអរកតាសនៈ ទ្រង់ត្រូវដំណើរទៅសេចក្តីទៅ ។

(៣៦៦) តេន ទោ ថន សមយេន អនាថចិណ្ឌិ-
 កោ កហមភិ កហមិត្តោ ហោនិ កហសហាយោ អា-
 ទេយ្យភិទោ ។ អថទោ អនាថចិណ្ឌិកោ កហមភិ
 កដកហេ តិ កាណិយំ តិវត្តា យេន សាវត្ថិ តេន
 ចក្កាមិ ។ អថទោ អនាថចិណ្ឌិកោ កហមភិ អន្តរ-
 មក្ក មនុស្ស អាណាថេសំ អាណេ អយ្យ តារេដ
 វិហារេ មតិដ្ឋាមេដ ធាតាទិ បដ្ឋាមេដ ឥនាទិ ទុន្តា
 លោកេ ឧប្បាដ្ឋា សោ ច មយោ កកកំ និមន្តិតោ ឥ-
 មីនា មក្កេន អាគត្ថិស្សតិ ។ អថទោ តេ មនុស្ស
 អនាថចិណ្ឌិកេន កហមភិទា ឧប្បាដ្ឋិតា អាណេ អ-
 តំសុ វិហារេ មតិដ្ឋាមេសុ ធាតាទិ បដ្ឋាមេសុ ។ អថទោ
 អនាថចិណ្ឌិកោ កហមភិ សាវត្ថិ កត្តា សមត្តា សាវត្ថិ
 អនុវិលោកោសិ កត្ត ទុ ទោ កកកំ វិហារេយ្យ យំ អស្ស
 កមតោ លេ អតិទ្វារ ទ អប្បាសន្តេ កមតាមមទ-
 សម្បន្តិ អត្ថកាទិ អត្ថកាទិ មនុស្សទិ អតិក្កមចិយំ
 ទិវា អប្បតិណ្ឌិ វត្ថិ អប្បសន្តិ អប្បនិក្ខេសំ វិជន-
 កតិ មនុស្សកហសេយ្យកំ បដិសល្លាទសារ្យន្តិ ។

(៣៦៦) សមយេនាទេន អនាថចិណ្ឌិកកហមភិ ជាបុគ្គលមាន
 មិត្តច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន ទានវិបាកស្រូវក្នុងកំលាំងយក ។ រឺច
 អនាថចិណ្ឌិកកហមភិវិហារោ ខ្ញុំកិច្ចវិសេសច្រើននោះ ក្នុងក្រុងក្រុងច្រើន
 រួចហើយក៏ត្រូវបំបែកក្រុងសាវត្ថិវិញ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ អនាថ-
 ចិណ្ឌិកកហមភិចង្កាចំមនុស្សទាំងឡាយថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 កប់ន្ទាធ្វើកាម សានិវិហារ ផ្តើមធ្វើទូរទាទ អន្តរវិទ្យាព្រះពុទ្ធក្រាស
 ហើយក្នុងលោក ឯព្រះវន្តនោះលោក ខ្ញុំក៏បានមិនហើយ ព្រះអង្គនឹង
 ច្រើនត្រូវដំណើរមេតាមផ្លូវនោះ ។ ក្រាវនោះ ពួកមនុស្សដែលអនាថ-
 ចិណ្ឌិកកហមភិចង្កាចំទៅនោះ ក៏បានធ្វើកាម សានិវិហារ ផ្តើមធ្វើ
 ទូរទាទ ។ លំដាប់នោះ អនាថចិណ្ឌិកកហមភិវេទនំក្រុងសាវត្ថិហើយ
 ក៏យកទំលើយ (កវិទ្ធិ) ក្នុងក្រុងសាវត្ថិច្រើននោះ ដោយគិតថា ព្រះ
 រាជគ្រូភាគសមនឹងគង់នៅក្នុងទីណាហ្ន៎ ទីណាមិនដិតពេក មិនឆ្ងាច
 ពេក អំពីស្រុក លំដាប់ល្អមកបាន ល្អមកមនុស្សដែលត្រូវការដោយ
 ប្រយោជន៍ហើយនឹងទៅបក ជាទីមិនច្រឡកច្រឡំក្នុងវិលាថៃ មានសម្រុក
 និង អនាថសម្បត្តិកក ជាទីប្រាសចាករូបបំបែកអំពីសារី ខែដទ
 គួរជាទីធ្វើការសម្រាប់មនុស្ស និងជាទីគួរដល់វិវេកក្នុងវិលាយថ ។

អនុសា គោ អនាថចំណុំគោ គហបតី ជេតស្ស កជកុ-
 មារស្ស៍^(១) ឡើយ ឯ គហតោ យេ អនំឡើ ឯ អនុសា ឡើ
 តមនាតមទសឡង្គំ អនុំកាមំ អនុំកាមំ មនុស្សាមំ
 អភិក្កមទិយំ ឯវា អក្សាតិក្កា ក្កំ អស្សសទ្ធិ អប្ប-
 ធិក្សេសំ វិនិច្ឆិតំ មនុស្សកមាសេយ្យកំ មនិសល្លា-
 ទសាវុប្បំ ឯស្វាទ យេទ គោត កជកុមារេ^(២) គេ-
 ទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា ឯនំ កជកុមារំ ឯតទភេទ
 គេហំ មេ អយ្យបុត្ត ឡើយ ឯ អារាមំ កាតុន្តំ ។ អ-
 ធម្មេ គហបតី អារាមោ អមិ គោតិសដ្ឋមនាតិ ។
 គហិតោ អយ្យបុត្ត អារាមោតិ ។ ឯ គហបតី គហិតោ
 អារាមោតិ ។ គហិតោ ឯ គហិតោតិ រោហិតោ
 មហាមក្កំ បុត្តិសុ ។ មហាមក្កា ឯវាហំ បុ យោ
 តយោ អយ្យបុត្ត អក្សេ គោតោ គហិតោ អារាមោតិ ។

១ ឧ. ទ. វិទ្យាស្ស ។ ២ ឧ. ម. កុមារេ ។

អនាថចំណុំគហបតី បានឃើញទ្បារបស់កជកុមារេ ឈ្មោះផង ជា
 ទីមិនត្រូវយោគ មិនដឹងគោតិក្កស្រុក លុះទៅមកបាន លុះចូលមនុស្ស
 ដែលត្រូវការជាច្រើនយោជន៍និយោគមកបាន មិនច្រឡោតច្រឡំ ក្នុង
 វេលាថ្ងៃ មានសម្លេងកិច ឯគោតសម្លេងនីកកដីជាច្រើនសហព័ទ្ធជា
 មកអំពីសិរីវិទ្យាមនុស្ស គ្មានទំនើបរសម្លាប់នៃមនុស្ស ជាទីគួរដល់វិវា
 ក្នុងវេលាយប់ លុះឃើញហើយក៏ចូលទៅក្រុងកជកុមារេ ឈ្មោះយេត លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ បានកាលពាក្យនេះ ទំនៀមក្រុងកជកុមារេ ឈ្មោះផង ជា
 បរិទ្រព្រះអយ្យបុត្រ សូមព្រះវន្តប្រពន្ធស្រឡាមកក្នុងព្រះអង្គ ដើម្បីទិ
 ត្រៃភិក្ខុ ។ ដេកកជកុមារេ ឆ្លុយថា ម្ចាស់គហបតី អារាមខ្ញុំទ្ប (អ្នកទេ) ។
 មិនបានទេ លុះគេ (អ្នកទ្ប) ក៏ក្រាលដោយគោតិក្កមហាមក្កុះ (ទើបទ្ប
 បាន) ។ អនាថចំណុំគហបតី ឆ្លុយថា បរិទ្រព្រះអយ្យបុត្រ អារាមខ្ញុំក្រ
 អង្គីម្ភជាទីនិយោគហើយ ។ ដេកកជកុមារេ ឆ្លុយថា ម្ចាស់គហបតី អ្នកកុំសាល
 យកភាព (ប៉ាយើនស្រុកមហាមក្កុះអ្នកវិនិច្ឆ័យសេចក្តីសិទ) ។ ដេក
 កជកុមារេ ឆ្លុយថា អនាថចំណុំគហបតី ក៏ស្រុកមហាមក្កុះអ្នកវិនិច្ឆ័យសេច-
 ក្តីថា អារាមខ្ញុំទ្បអនាថចំណុំគហបតីយក បូមិនឲ្យយកទេ ។ ក្នុងមហា
 មក្កុះពោលយ៉ាងនេះថា បរិទ្រព្រះអយ្យបុត្រ ព្រះអង្គបានកាត់ថ្ងៃភាព
 ចំនួនប៉ុន្មាន ក៏ទ្បអនាថចំណុំគហបតីទទួលយក ដោយថ្ងៃចុះឈ្មោះចុះ ។

លេខបទដ្ឋកថា អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ ឧទុក្ខេយ្យំ ហិរញ្ញំ

អនេហោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ ឧទុក្ខេយ្យំ ហិរញ្ញំ
 ចិត្តាហារយេត្តា ជេតវេទេ កោដិសន្តំ សន្តារមេសិ ។
 សតិ ធិហនិ ហិរញ្ញំ យោគស្ស ឱកាសស្ស កោដ្ឋ-
 កសាមន្តា ធម្មហោតិ ។ អនេហោ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហមតំ ឧទុក្ខេយ្យំ អាណាមេសិ ឥច្ឆដ កណោ ហិរញ្ញំ
 អាហារជ វនំ ឱកាសំ សន្តិស្សារោតំ ។ អនេហោ ជេ-
 តស្ស រាជគុមារស្ស ឯតនយោសិ ធន ទោ វនំ ឱកា-
 កិស្សតិ យេនិយំ កហមតំ កាវតហិ ហិរញ្ញំ បរិពុដ-
 តិ ។ អនេហោ ជេតោ រាជគុមារោ (១) អនាថបិណ្ឌិកំ
 កហមតំ ឯតនភោម អយំ កហមតំ ឧទុក្ខេយ្យំ ឧទុក្ខេយ្យំ
 សន្តារមេសិ ធម្មហោតិ មេ វនំ ឱកាសំ ឧទុក្ខេយ្យំ ឧ-
 ទុក្ខេយ្យំ ។ អនេហោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ អយំ
 ទោ ជេតោ រាជគុមារោ អនិញ្ញាតោ ញាតមទុក្ខេយ្យំ
 មហិទ្ធិកោ ទោ មធ ឯតុនាធិញ្ញាតមទុក្ខេយ្យំ ឧទុក្ខេយ្យំ
 ធម្មវនិយេ មសាទោតិ វនំ ឱកាសំ ជេតស្ស រាជ-
 គុមារស្ស រាជសិ ។ អនេហោ ជេតោ រាជគុមារោ

១ ១. ម. ខេត្តេ អនេហោ ជេតោ រាជគុមារោ ចរុយេ ឧ ទុក្ខេយ្យំ ។

លេខបទដ្ឋកថា រឿងអនាថបិណ្ឌិកោ ឧទុក្ខេយ្យំ ឧទុក្ខេយ្យំ

បិដបំនោះ អនាថបិណ្ឌិកកហមតំ បានឱ្យអនុក្ខេយ្យំ ដោយរទះទាំង
 គ្រាន់ហើយឱ្យគ្រាលកំរៀម ដោយរាគាធិនកហមតោ ក្នុងគ្រូរបស់
 'ជេតវេទេ កោដិសន្តំ សន្តារមេសិ ។ អនេហោ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហមតំ ឧទុក្ខេយ្យំ អាណាមេសិ ឥច្ឆដ កណោ ហិរញ្ញំ
 អាហារជ វនំ ឱកាសំ សន្តិស្សារោតំ ។ អនេហោ ជេ-
 តស្ស រាជគុមារស្ស ឯតនយោសិ ធន ទោ វនំ ឱកា-
 កិស្សតិ យេនិយំ កហមតំ កាវតហិ ហិរញ្ញំ បរិពុដ-
 តិ ។ អនេហោ ជេតោ រាជគុមារោ (១) អនាថបិណ្ឌិកំ
 កហមតំ ឯតនភោម អយំ កហមតំ ឧទុក្ខេយ្យំ ឧទុក្ខេយ្យំ
 សន្តារមេសិ ធម្មហោតិ មេ វនំ ឱកាសំ ឧទុក្ខេយ្យំ ឧ-
 ទុក្ខេយ្យំ ។ អនេហោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ អយំ
 ទោ ជេតោ រាជគុមារោ អនិញ្ញាតោ ញាតមទុក្ខេយ្យំ
 មហិទ្ធិកោ ទោ មធ ឯតុនាធិញ្ញាតមទុក្ខេយ្យំ ឧទុក្ខេយ្យំ
 ធម្មវនិយេ មសាទោតិ វនំ ឱកាសំ ជេតស្ស រាជ-
 គុមារស្ស រាជសិ ។ អនេហោ ជេតោ រាជគុមារោ

តស្មី ឱកាសេ កោដ្ឋកំ ភារមសិ ។ អថទោ អនា-
 ដំចំណ្ហិកោ តហមតិ វេតវេន វិហារេ ភារាមសិ មរិ-
 វេណាធំ ភារាមសិ កោដ្ឋកោ ភារាមសិ ឧបដ្ឋាន-
 សាលាយោ ភារាមសិ អត្តិសាលាយោ ភារាមសិ
 កម្មវិយកុដិយោ ភារាមសិ វត្ថុកុដិយោ ភារាមសិ
 ធន្តិមេ ភារាមសិ ធន្តិមនសាលាយោ ភារាមសិ
 ធន្តិមេ ភារាមសិ ធន្តិមនសាលាយោ ភារាមសិ
 ធន្តិយេ ភារាមសិ ធន្តិយរសាលាយោ ភារាមសិ
 នោក្ខវណិយោ^(១) ភារាមសិ មណ្ឌមេ ភារាមសិ ។

(៣៦៧) អថទោ ភកក រាជតមោ យថាភិរុទ្ធិ-
 វិហារិត្វា យេន វេសាលី ភេន ចារិកំ មក្កាមិ អនុ-
 បុត្រេន ចារិកញ្ចុរនាថោ យេន វេសាលី ភនេសវំ ។
 ភក្រ សុដិ ភកក វេសាលីយំ វិហារតំ មហារិទេ ក្ខតា-
 ការសាលាយំ ។

១ ម. យេសាលី ។

បុគ្គលានិក្ខេបិត្តាភ្នំវិទ្យាភាសានោ ។ លំដាប់នោះ អនាថបំណុត-
 មហមតិ ឡូតោត្ថិវិហារ ឡូតោត្ថិមរិវេណ ឡូត្ថិមម្ពប់ ឡូត្ថិមបដ្ឋាន-
 សាលា ឡូត្ថិមភេនភ្នំ ឡូត្ថិមកុដិយកុដិ ឡូត្ថិមវត្ថុកុដិ ឡូត្ថិមច្រ្តឹម
 ឡូត្ថិមសាលាសម្រាប់ច្រ្តឹម ឡូត្ថិមអណ្តូងទឹក ឡូត្ថិមសាលារៀបអណ្តូង
 ទឹក ឡូត្ថិមភេនភ្នំ ឡូត្ថិមសាលារៀបភេនភ្នំ ឡូត្ថិមស្រះបាតុណី
 ឡូត្ថិមលាបកុដិវេន ។

(៣៦៧) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគច្រើននឹងនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
 គួរដល់ពុទ្ធអនុស្រ័យ ហើយច្រើនពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ហិកក្រុងវេសា-
 លី ព្រះអង្គច្រើនពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ហិក ដោយលំដាប់នោះច្រើនទៅ
 ក្រុងវេសាលី ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគនឹងនៅ
 ក្នុងក្នុងការសាលា ក្នុងវិទ្យាមហារិទេ រៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។

ឥមេសិ សមណាចំ សក្យធម្មតិយាមិ ទេន្តិ ចិវបិណ្ណា
 តាកសេនាស ទតំលាទប្បុរ្តយ កេសធូបិក្ការំ កេ ឥម
 ឡិទន្តិ អនុសាសន្តិ កេសញ្ច ទវកម្មំ អចិដ្ឋន្តិ
 អហំ បទម្មំ ទន្ស្រោ ទ មំ កោចិ ឡិទតំ វា អ
 ទុសាសតំ វា ទវកម្មំ វា អចិដ្ឋតិតំ ។ អស្សោសុំ ទេ
 កិក្ខុ កស្ស ទន្ស្រោស្ស ធុន្តវាយស្ស ទន្ស្រោយន្តស្ស
 ទិយន្តស្ស វិទាចេន្តស្ស ។ អដទោ កេ កិក្ខុ កកវិក
 ឯតមត្តិ អាហោទេសុំ ។ អដទោ កកវា ឯតស្មិ ទិទាទេ
 ឯតស្មិ បតារណោ ទម្មិ កាចំ កត្វា កិក្ខុ អាមទ្តេសិ
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ទវកម្មំ ទាតុំ ទវកម្មំកោ កិក្ខុ
 កិក្ខុ ទស្សត្តំ អាមទ្តស្សតិ កំន្តិ ទុ ទោ វិហារេ
 ទិប្បំ បរិយាសាទំ កច្ឆេយ្យាតំ ទណ្ឌធុល្គំ បដិសន្ត
 វិស្សតិ ។ ឯវញ្ច បទ កិក្ខុវេ ទាតត្វំ ។ បមេមំ កិក្ខុ
 យាចិកត្វោ ។ យាចិក្វា ឡត្តេន កិក្ខុទា បដិទាលេន
 សាដ្ឋោ ញាបេតត្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ សាដ្ឋោ

ឡត្តិវេ ចំណុចកសេនាសនៈ ទិវិកេសធូបិក្ការំ ថាបច្ចុយសម្រាចំអ្នក
 ចម្បិ ផលំកុសមណៈ ជាសក្យធម្មតិយំ ទេ កុសមណសក្យធម្មតិយំ នេខុត្តាម
 ច្រៀមច្រាវីវិទូជនចំ ក្បាយជន កំបារិទ្ធាវិកម្មរបស់ជនចំ គឺថាជន
 ចំ លោកភាវិកញ្ចាមនុស្សកំសតំ គ្មានអ្នកណាមួយជួយខ្លួនច្រៀម
 ច្រាវីវិទូចំ ទ្រវិកម្មរបស់អញ្ញាលានឡើយ ។ ក្នុងកិក្ខុកំ បានក្បាចិ
 ជុលកំសតំ ដោះពោលកោស កិរេជ្រៀល បន្តិចដ្ឋិបំ ។ កិក្ខុចំ វិទា
 កំ ក្រាបចន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំ ពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះចំ ពោះនេះ
 ជំលាវិទេ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់រ្ងន់ម្នីម្នា ហើយក្រាស់ហៅ
 កិក្ខុចំ ក្បាយមកថា ខ្ញាលកិក្ខុចំ ក្បាយ គាត់អអន្តញ្ញាត (ឡិកិក្ខុ)
 ឡទវិកម្ម(១) ខ្ញាលកិក្ខុចំ ក្បាយ កិក្ខុប្រកបដោយទិកម្មនឹងផលំទ្រវ
 សេចក្តីទូលំខ្លាយថា កំ ម្តងម្តងទ្រវិហារហើយតាចំ ទិវិជុសជុលទ្រវ
 ទិវលពាក់បករឡើងវិញបាន ។ ខ្ញាលកិក្ខុចំ ក្បាយ សង្ឃត្រិឡ
 យាវិទេ ។ មុនកម្មទ្រវក្រវិសង្ឃសូមកិក្ខុ ។ លុះសូមហើយក្រវិកិក្ខុវិល
 ឈ្លាសច្រកិលរឡើងសង្ឃថា បរិគ្រព្រះសង្ឃដំបើកសូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

(១) បើមានមោសាមាធម្មតាធ្វើការងារថ្មី ទិលាវិវិហារក្នុងដំបើមព្រះគោសង្ឃ សង្ឃ
 ត្រូវចាត់កិក្ខុវិលចុះច្រវចំណាខ្លះឡើយ គ្រាន់តែដំបើកច្រវត្រូវតាមដោះ ដូចកាសតាត
 វិលាភាសាប្រក្រាប ព្រះសង្ឃសម្បុរទ្រវចំ ព្រះមោក្ខសាមញ្ញក្នុងអង្គបុគ្គលព្រះពុទ្ធត្រូវត្រូវចុះ ។

កវិស្សត្តិ ឥន្ទី អម្ពាតិ កវិស្សត្តិ ។ អថទោ អាយស្មា
 សាវិបុត្តោ ទុទ្ធប្បមុទស្ស សង្ឃស្ស បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ កត្តា
 វិហារេសុ បរិក្ខណិកេសុ សេយ្យេសុ បរិក្ខណិកាសុ
 សេយ្យំ អលកមាថោ អញ្ញាតាស្មី រុក្ខម្ភុលេ ធិសីធិ ។
 អថទោ កកវា រត្តិយោ មទ្ធិសសមយំ មទ្ធិដ្ឋាយ ទុក្ខា-
 សិ ។ អាយស្មាបិ សាវិបុត្តោ ទុក្ខាសិ ។ កោ
 ឯត្តាតិ ។ អហំ កកវា សាវិបុត្តាតិ ។ កវិស្ស ភិ
 សាវិបុត្ត ឥន្ទ ធិសីត្រោតិ ។ អថទោ អាយស្មា សាវិ-
 បុត្តោ កកវេតា ឯតមត្តំ អាណិទេសិ ។

[៣៧០] អថទោ កកវា ឯតស្មី ធិនាទេ ឯតស្មី
 មត្តរណោ កិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិតាតាមេត្ត កិក្ខុ មធិបុត្តិ
 សទ្ធិ កិក្ខុ កិក្ខុវេ ធម្មត្តិយោធិ កិក្ខុធិ អន្តេវាសិកា
 កិក្ខុ ទុទ្ធប្បមុទស្ស សង្ឃស្ស បុរោតា បុរោតា កត្តា
 វិហារេ បរិក្ខណិកាសុ សេយ្យេយោ បរិក្ខណិកាសុ ឥន្ទី អម្ពាតិ
 ទុបដ្ឋាយោធិ កវិស្សត្តិ ឥន្ទី អម្ពាតិ អាណិយោធិ កវិស្សត្តិ

របស់ពួកយើង ចំនេះសម្រាប់ពួកយើង ។ កាលនោះ ព្រះសាវិបុត្ត
 មានការទៅអំពីភាវិក្រោយ ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន កាលចេញ
 អន្តរាសិក ចេញពីពួកយើងក៏ទៅហោរ ហ្នឹងហែនចំណែកហើយ
 លោកក៏រកចំណីនិងមិនបាន ទើបទៅអង្វរទៀបដំបូលឈើ ។ គ្រាថា
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តែទៀង ក្នុងពេលចូលសម័យវិហារត្រី ហើយ
 ទ្រង់ក្រសែហែម ។ ព្រះសាវិបុត្តមានការយកក្រសែហែមវិហារ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នរណានៅក្នុងទីនេះ ។ ព្រះសាវិបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា
 ចង់ត្រូវមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះសាវិបុត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ឱសាវិបុត្ត ហេតុអ្វីអ្នកមកអង្គុយក្នុងទីនេះ ។ ឯព្រះសាវិបុត្ត
 មានការយកក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

[៣៧១] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ទៀបដំបូលសង្ឃ ហើយសូមយកកិក្ខុទាំងឡាយថា ឱសាវិបុត្តទាំងឡាយ
 ពូជា កិក្ខុជាអន្តរាសិករបស់ពួកយើងក៏ទៅ ដើរផែនទៅភាវិក្រោយ ។ សង្ឃ
 មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយហ្នឹងហែនវិហារ ហ្នឹងហែនចំណែក ចំ
 នេះសម្រាប់ទេព្វាយរបស់ពួកយើង ចំនេះសម្រាប់ការប្រារព្ធរបស់ពួកយើង

ឥន្ទ្រ អន្តរាគមន៍ កវិស្សតិភិ ។ សង្ខារ កតវាតិ ។ វិចារហិ
 តុន្តោ កតវា កាថិ ហិ ឆាម តេ កិក្ខុវេ ខោយ ឃុំសា
 តុន្តប្បមុខស្ស សង្ខារស្ស ឃុំតោ ឃុំតោ កត្តា វិហារេ
 ចរិត្តោហស្សន្តិ សេយ្យោយោ ចរិត្តោហស្សន្តិ ឥន្ទ្រ អន្តរាគមន៍
 ឧបស្សាយាធិ កវិស្សតិ ឥន្ទ្រ អន្តរាគមន៍ អាចារិយាធិ កវិស្សតិ
 ឥន្ទ្រ អន្តរាគមន៍ កវិស្សតិ ទេតិ កិក្ខុវេ អប្បសន្តាធិ ក
 ចសាតាយ ។ មេ ។ វិចារហិតា ធម្មិ កាថិ កត្តា កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ តោ កិក្ខុវេ អាហតិ អន្តរាគមន៍ អន្តោនកំ
 អន្តបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកត្ថេ កិក្ខុ ឯវាហិតិស្ស យោ កត
 វា ទត្តិយកុលា មន្តិគោ សោ អាហតិ អន្តរាគមន៍
 អន្តោនកំ អន្តបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកត្ថេ កិក្ខុ ឯវាហិតិស្ស
 យោ កតវា ព្រាហ្មណកុលា មន្តិគោ សោ អាហតិ
 អន្តរាគមន៍ អន្តោនកំ អន្តបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកត្ថេ កិក្ខុ

ទិវេនសម្រាប់ពួកយើង ក៏ដទៃទៀត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់
 មេត្តាព្រាស ក៏ដទៃ ។ ព្រះពុទ្ធបានព្រះភាគទ្រង់ចេតោសថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុចំពង្សយ ពួកតាមបុរសនោះមិនសមរម្យនឹង ដើរជើងទៅទាញមុខ ។
 សង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយហ្នឹងហែរហែរ ហ្នឹងហែរទីដំណេក
 ជា ទិវេនសម្រាប់ឧបស្សាយរបស់ពួកយើង ទិវេនសម្រាប់កាតារបស់
 ពួកយើង ទិវេនសម្រាប់ពួកយើងដូច្នោះទ ម្ចាស់ភិក្ខុចំពង្សយ ក៏ដទៃ
 មិនមែនដឹកនាំពួកយើងដែលមិនទាន់ជ្រាបថ្វី ឱ្យច្រុះថ្វីឱ្យនិទេ ។ មេ ។ លុះ
 ទ្រង់ចេតោសាហើយ ក៏ដើរចម្លងគ្រាស្រីហោភិក្ខុចំពង្សយមកថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុចំពង្សយ ភិក្ខុដូចម្តេចខ្លួននឹងទទួលភាសនៈប្រសើរ(១) ទឹកប្រ
 សើរ(២) នឹងដុំបាយប្រសើរ(៣)បាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលយោង
 នេះថា ថ្វីគ្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណារចេញអំពីទន្លេត្រកូលមកចូល
 ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរ
 បាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលយោងនេះថា ថ្វីគ្រព្រះមានព្រះ
 ភាគ ភិក្ខុណារចេញអំពីព្រាហ្មណត្រកូលមកចូល ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួល
 ភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រ

១ អង្គីសិ ថា សំដៅយកភាសនៈសម្រាប់ព្រះដើរ ។ ២ សំដៅយកទឹកទុំណេក។ ។
 ៣ សំដៅយកដុំបាយសម្រាប់សង្ឃខ្លះ ។

វិវាហាហិ សុ យោ ភគវា កមាបតិកុលា បព្វជីកោ សោ
 អាហតិ អត្តាសនំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកទ្វេ ភិក្ខុ
 វិវាហាហិ សុ យោ ភគវា សុត្តន្តិកោ សោ អាហតិ អត្តា-
 សនំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកទ្វេ ភិក្ខុ វិវាហា-
 ហិ សុ យោ ភគវា វិទ្យេនេក ។ ថេ ។ យោ ភគវា ធម្មតា-
 មីកោ សោ អាហតិ អត្តាសនំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។
 ឯកទ្វេ ភិក្ខុ វិវាហាហិ សុ យោ ភគវា មមេស្ស ឈា-
 នស្ស លាភី សោ អាហតិ អត្តាសនំ អត្តោនតំ អត្ត-
 បិណ្ឌនំ ។ ឯកទ្វេ ភិក្ខុ វិវាហាហិ សុ យោ ភគវា ទុតិ-
 យស្ស ឈានស្ស លាភី សោ អាហតិ អត្តាសនំ
 អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកទ្វេ ភិក្ខុ វិវាហាហិ សុ
 យោ ភគវា តតិយស្ស ឈានស្ស លាភី ។ ថេ ។
 យោ ភគវា ទតុត្តស្ស ឈានស្ស លាភី សោ អាហតិ
 អត្តាសនំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកទ្វេ ភិក្ខុ

ក្រាបចង្អុលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមោឃព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានអត់
 គោបភិក្ខុលមកបុរស ភិក្ខុនារទើបគ្មានទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ
 នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុនុះក្រាបចង្អុលយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះមោឃព្រះភាគ ភិក្ខុណារៀនផ្លូវព្រះសូត្រ ភិក្ខុនារទើបគ្មានទទួលភា-
 សនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុនុះក្រាបចង្អុល
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមោឃព្រះភាគ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់វិទ្យេ ។ ថេ ។
 បពិត្រព្រះមោឃព្រះភាគ ភិក្ខុណាជាធម្មកថិក ភិក្ខុនារទើបគ្មានទទួល
 ភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុនុះ
 ក្រាបចង្អុលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមោឃព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានប-
 មជ្ឈន ភិក្ខុនារទើបគ្មានទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយ
 ប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុនុះក្រាបចង្អុលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមោ
 ឃព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានទុតិយជ្ឈន ភិក្ខុនារទើបគ្មានទទួលភាសនៈប្រសើរ
 ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុនុះក្រាបចង្អុលយ៉ាង
 នេះថា បពិត្រព្រះមោឃព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានតតិយជ្ឈន ។ ថេ ។
 បពិត្រព្រះមោឃព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានទតុត្តជ្ឈន ភិក្ខុនារទើបគ្មានទទួល
 ភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុនុះ

ឯវិហារីសុ យោ ភគវ សោតាយនោ សោ អរហតិ
 អត្តសងំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌន្តំ ។ ឯតត្ថេ កំត្ត
 ឯវិហារីសុ យោ ភគវ សតិវិជ្ជាភិមី(១) ។ ឬ ឬ យោ
 ភគវ អនាគមី ។ ឬ ឬ យោ ភគវ អរហា សោ
 អរហតិ អត្តសងំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌន្តំ ។ ឯតត្ថេ កំត្ត
 កំត្ត ឯវិហារីសុ យោ ភគវ តេវិជ្ជោ សោ អរហតិ
 អត្តសងំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌន្តំ ។ ឯតត្ថេ កំត្ត
 ឯវិហារីសុ យោ ភគវ ចន្ទកិញ្ញោ សោ អរហតិ
 អត្តសងំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌន្តំ ។

[៣៧២] អថទោ ភគវ កិក្ខុ អមន្តេសិ ភូតបុត្តំ
 កំត្តេ វិវិដ្ឋបស្សេ(២) មហាវិគ្រោតោ អរហាសំ ។
 តំ ករយោ សហាយា ឧបទិស្សាយ វិហារីសុ តិក្ខុភេ ច
 មត្តដោ ច មាត្រិយោ ច ។ តេ អត្តមតំ អត្តារា
 អប្បតិស្សា អសកាភុត្តិកា វិហារីសុ(៣) ។ អថទោ
 កំត្តេ តេសិ សហាយាវំ ឯតត្ថេ អរហាសំ អរហា ទូច

១ ឧ. ម. សភវាមី ។ ២ ម. វិវិដ្ឋបស្សេ ។ ៣ ឧ. ម. វិហារី ។

ក្រាបចង្អុលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះពោធិសត្វ ភិក្ខុណាជាសោភា-
 បន្ត ភិក្ខុនារេវេចន្តរទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រ-
 សើបាទ ។ ពួកភិក្ខុនុះក្រាបចង្អុលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះពោធិសត្វ
 ភគវ ភិក្ខុណាជាសតិវិជ្ជាភិមី ។ ឬ ឬ បពិត្រព្រះពោធិសត្វ ភិក្ខុណា
 ជាអនាគមី ។ ឬ ឬ បពិត្រព្រះពោធិសត្វ ភិក្ខុណាជាអរហន្ត ភិក្ខុ
 នារេវេចន្តរទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាទ ។
 ពួកភិក្ខុនុះក្រាបចង្អុលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះពោធិសត្វ ភិក្ខុ
 ណាបានវិជ្ជា ៣ ភិក្ខុនារេវេចន្តរទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹង
 ដុំបាយប្រសើរបាទ ។ ពួកភិក្ខុនុះក្រាបចង្អុលយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះពោធិសត្វ ភិក្ខុណាបានអភិញ្ញា ៦ ភិក្ខុនារេវេចន្តរទទួលភាសនៈ
 ប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាទ ។

[៣៧២] គ្រានោះ ព្រះពោធិសត្វត្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
 ខ្យល់ថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ហេតុ (នេះ) ពួកនាមកហើយ នៅទាន់
 វិវិដ្ឋបស្សេទេសមានដើម្បីជ្រំជំ ១ ដើម ។ សត្វត្ថេ ភិក្ខុ ទេសា ១ ភិក្ខុ ១ ដើម ១ ជា
 សំឡាញ់ភ្នំនៅក្រោយនឹងដើម្បីជ្រំជំនោះ ។ សត្វទាំងនោះមិនអា-
 រា មិនកោតក្រែង មិនប្រព្រឹត្តស្មោះស្មើទៅវិញទៅមកគ្នាឡើយ ។
 ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ សត្វជាសត្វភ្នំនឹងភ្នំទាំងនោះមានសច្ចៈក្រិច្ចរិវា ។

មយំ ជានិយោគ យំ អន្តរាគមំ ជាតិយា មហន្តរាគមំ កំ
 មយំ សក្កមយោម កុក្ករយោម មាណយោម ប្ខូ
 ជយោម ឧស្ស ១ មយំ ឱវារេ វិជ្ជយោមាតិ ។
 អថទោ កិក្ខុវេ វិគ្គិរោ ១ មក្កដោ ១ ហត្ថិណិ បុច្ឆិ
 សុ ភ្នំ សម្ម កំ ចោរណំ សាសិតំ ។ យនាហំ សម្មា
 ចោគកោ(១) ហោមិ វិគ្គិរោ ១ អន្តរាគមំ ក
 វិគ្គា អក្កមាមិ អក្កន្តរាគមំ មេ ឧលំ ធុមតិ វិសាហំ
 សម្មា ចោរណំ សាសិតំ ។ អថទោ កិក្ខុវេ វិគ្គិរោ ១
 ហត្ថិណិ ១ មក្កដោ បុច្ឆិសុ ភ្នំ សម្ម កំ ចោរណំ សា
 សិតំ ។ យនាហំ សម្មា ចោគ ហោមិ ១ មាយំ វិសិណិ
 វិសយំ វិគ្គិរោ ១ អន្តរាគមំ វិសាហំ វិសាហំ សម្មា
 ចោរណំ សាសិតំ ។ អថទោ កិក្ខុវេ មក្កដោ ១ ហត្ថិ
 ណិ ១ វិគ្គិរោ បុច្ឆិសុ ភ្នំ សម្ម កំ ចោរណំ សា
 សិតំ ។ អមុកស្មិ សម្មា ឱក្កាសេ មហាវិគ្គិរោ
 អយោសិ តតា អហំ ឧលំ(២) ភក្កិភា វិសយំ ឱក្កា
 សេ វិគ្គិ អក្កសិ ឧស្សយំ វិគ្គិរោ ជាតោ តតា
 ហំ(៣) សម្មា ជាតិយា មហន្តរាគមំ ។ អថទោ កិក្ខុវេ

គួរយើង ធ្វើមុខងារដំណើរការ ទោរភាពដំណើរការយើង ។ គ្រូធ្វើ
 សក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព រាប់គោរព ប្តូរអាការៈ ម្យ៉ាងទៀតយើងគ្រូបែន
 នៅក្នុងខ្ញុំទោរស្រាប់នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទោរនឹងស្លា
 ស្លាដើរចំ ម្នាលសម្មាញ្ញំ អ្នកទោរស្រាប់យើង ហេតុតិមុខដូចម្តេច ។ ដើរធ្វើ
 ចំ ម្នាលសម្មាញ្ញំទាំងឡាយ កាលដែលខ្ញុំនៅក្នុង ខ្ញុំធ្វើដើម្បីគ្រូនោះ ក្នុង
 ចន្លោះភ្នំទាំងពីរហើយដើរទៅ ពុទ្ធិគ្រូយ (គ្រូនេះ) ទោរនឹងគោរពខ្ញុំ ម្នាល
 សម្មាញ្ញំទាំងឡាយ ខ្ញុំស្រាប់យើងហេតុតិមុខដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ កាលនោះ ទោរនឹងដើរស្រាប់ចំ ម្នាលសម្មាញ្ញំ អ្នកទោរស្រាប់យើង
 ហេតុតិមុខដូចម្តេច ។ ស្រាប់យើងចំ ម្នាលសម្មាញ្ញំទាំងឡាយ កាល
 ដែលខ្ញុំនៅក្នុង ខ្ញុំក្នុងយើងដៃដើ ហើយទំពាស្រាយគ្រូនោះ ម្នាល
 សម្មាញ្ញំទាំងឡាយ ខ្ញុំស្រាប់យើងហេតុតិមុខដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រានោះ ស្លាទាំងដើរស្រាប់ទោរចំ ម្នាលសម្មាញ្ញំ អ្នកទោរស្រាប់យើង
 ហេតុ
 តិមុខដូចម្តេច ។ ទោរធ្វើយើងចំ ម្នាលសម្មាញ្ញំទាំងឡាយ ក្នុងខំណោះ
 មាទារដ៏ទៃគ្រូដ៏ ដើម ខ្ញុំស្រាប់គ្រូហើយ ហើយកត់នោះ មកចេញចង
 វិច្ឆ័យក្នុងគុណសារេ គ្រូនោះកត់កត់វិច្ឆ័យស្រាប់ខ្ញុំ ម្នាលសម្មាញ្ញំទាំងឡាយ
 ខ្ញុំជាសក្កដំណើរ កំណត់កាលនោះមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

១ ឧ. ជាចៅ ។ ២ ឧ. ដំណើរ ។ ៣ ឧ. គោរព ។

មកដោយ ច ហត្ថិតាតោ ច តំភ្នំ ឯកទេវតំ ភ្នំ សុទ្ធ
 អញ្ញតំ ជាតិយា មហានុករោ តំ មយំ សក្ការិស្សាម ក
 រុក្ខារិស្សាម មាណស្សាម ប្ញជេស្សាម គុយ្យោ មយំ ខ្ព
 រំនេ តិដ្ឋេយ្យខាតិ(១) ។ អថទោ ភិក្ខុវេ តំភ្នំរោ មក្កដក្ក
 ហត្ថិតាតក្ក បញ្ចសុ សីលេសុ សមាធិបសិ អន្តតា ច
 បញ្ចសុ សីលេសុ សមាធិយ វត្តតិ ឆ តេ អពាមតំ
 សការវំ សម្បតិស្សា សកាតវត្តតា វិហារិក្កា កាយស្ស
 គេតា បរម្មណា សុគតិ សត្តិ លោកំ ឧបបដ្ឋិសុ ។
 ឯតំ ទោ ភិក្ខុវេ តំភ្នំវិយំ ពម ព្រហ្មចារិយំ អហោសិកំ ។

[៣៧៣] យេ វុឡ្យមបតាយន្តិ
 ទរា ទម្មស្ស កោវិទា
 តិដ្ឋេ ធម្មេ ច ចាសីសា
 សម្បរាយោ ច សុត្តនិកំ ។

តេ ហិ ពាម ភិក្ខុវេ តិវត្តាទតតា ចណា អញ្ញ
 មក្កំ សការវំ សម្បតិស្សា សកាតវត្តតា វិហារិស្សន្តិ
 ឥធម ទ្រតិ(២) ភិក្ខុវេ សោភេន យំ គុយ្យោ ឯវិស្សាត្តាតេ

១. ឧ. ម. វិជ្ជស្សាមនិ ។ ២. ឧ. ប. វេនិ ។

ស្ថានីតិវិបាកោកាលពាក្យនេះនឹងទោច ខ្មាលសម្បត្តិ អ្នកជាតិ ភិ
 កំរាលីតថាវិយំនិ យេនិវិនិច្ឆ័យស្តារៈ គោរព រាជកាន ប្ញដាអ្នក មួយ
 ទៀត យេនិវិនិច្ឆ័យនៅក្នុងទេវតាបស្ថាន ។ ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ
 គ្រាថាៈ ទោឡស្ថានីតិវិបាកោសិលព័ន្ធ ៥ ហើយសមាមាមប្រព្រឹត្តសិល
 ព័ន្ធ ៥ ដោយខ្លួនឯង ។ សម្បត្តិខ្យាយនោះគោរពកោតវ្រង ប្រព្រឹត្ត
 ស្មោះស្មើនៅវិញ្ញាណកម្ម លុះទំរាយខ្លួន ទៅកាន់ស្ថានភាវិមុខ
 ភិក្ខុទៅកើតក្នុងសុគតិ គឺ ឃានសុតិ ។ ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ ព្រហ្ម
 ចារិយនិវិនិច្ឆ័យ ស្មោះភិក្ខុវិយព្រហ្មចារិយៈ ។

[៣៧៤] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ពួកផងដែលឃ្នាស ក្នុង
 ធម៌ កោតវ្រងចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ រមែងបុគ្គលសេចក្តីសរសើរ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានសុគតិក្នុងបរលោកផង ។
 ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ អម្បាលពួកសម្បត្តិវិញ្ញាណនោះ ម្តេចក៏ចេះ
 គោរព កោតវ្រងប្រព្រឹត្តស្មោះស្មើ ដល់គ្នានឹងគ្នាទៅបាន ចំណង់រើ
 អ្នកព័ន្ធខ្យាយចូលក្នុងធម៌វិន័យ ដែលកថាភកសិផងហើយដោយព្រាត

ធម្មវិទិយេ ចត្វជីវិតា សមាសា អត្តាមត្តំ សក្ការៈ
 សម្បត្តិស្ស ភក្កាភវន្តិកា វិហារយ្យថ ទេតំ ភិក្ខុវេ
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ ថេ ។ វិវារហិត្វា ធម្ម
 តតិ កក្កា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាតមិ ភិក្ខុវេ
 យជាវុឡ្យំ អភិវន្តំ បក្កន្នានំ អញ្ញលីកម្មិ សាមិជ្ជកម្មិ
 អក្កាសនំ អត្តោទកំ អត្តបិណ្ឌំ ទ ច ភិក្ខុវេ សធុរិកំ
 យជាវុឡ្យំ មជ្ជិកាហិត្វំ យោ បដិកាហេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស(១) ។

(៣៧៤) ទសយិមេ ភិក្ខុវេ អវិទ្ធិយា ចុវ ឧប.
 សម្បទ្ធនេ បន្ទា ឧបសម្បទ្ធនោ អវិទ្ធិយា អនុប-
 សម្បទ្ធនោ អវិទ្ធិយោ ពាណសិវាសិកោ វុឡ្យករេ អ-
 ជ្ញិវាជី អវិទ្ធិយោ មាតុត្តារោ អវិទ្ធិយោ បណ្ឌិតោ
 អវិទ្ធិយោ ពារិវាសិកោ អវិទ្ធិយោ មូលាយ មជ្ជិកស្ស-
 ពារោ អវិទ្ធិយោ មាទត្តារោ អវិទ្ធិយោ មាទត្តា-
 វិកោ អវិទ្ធិយោ អញ្ញពារោ អវិទ្ធិយោ ឥមេ ទោ

១ ខ. ខ. ទុក្ខជស្សនិ ។

យាវនេ ខ្នាលាសិវេ ភារាវេ កាវុក្កនិ ច្រក្រិក្កុស្សា រស្មីដល់ភ្នំនិភ្នំ
 ដោយហេតុណា ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទាំងឡាយ ច្បាប់ហេតុនៃ
 ឡូក្ខ ក្នុងសាសនានេះចុះ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនជាធម៌
 ជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ ថេ ។ លុះទ្រង់បញ្ជូន
 ហើយ ទ្រង់ច្នៃម្នាក់ក្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ខ្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អថាធម៌អនុញ្ញាតការព្រួយចង្អុំ ការក្រោកទទួល អញ្ញលីកម្ម
 សមិច្ឆកម្ម ភាសនៈប្រាសិវ ចិត្តប្រាសិវ ទិវិធីបុរេប្រាសិវ (ដល់ភិក្ខុ)
 ភាវលីជាប់ពាសន្តិ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាវត្តជាបសិវន្តិ ភិក្ខុមិន
 ត្រូវយាត់ទាំងភាវលីជាប់ពាសន្តិទេ ភិក្ខុណាយាត់ទាំង ត្រូវតាមព្រះគ្រូ ។

(៣៧៥) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិទ្ធិយបុគ្គល (ច្បាប់ដែលភិក្ខុមិន
 ត្រូវសំពះ) នេះមាន ១០ ពួក គឺ ភិក្ខុដែលបានទេសសម្បទាមុន មិនត្រូវ
 សំពះភិក្ខុ ដែលបានទេសសម្បទាក្រោយ ១ មិនត្រូវសំពះអនុបសម្បទ ១
 មិនត្រូវសំពះភិក្ខុពាស ដែលបានសំពះសេដ្ឋន្តិជាអនុម្បវិ ១ មិនត្រូវ
 សំពះមាតុត្រាម ១ មិនត្រូវសំពះមុនុស្សរឿយ ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែល
 ភិក្ខុនិទៅចារិក ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគ្មានព្រាមក កាន់មូលាជត្តិ ១
 មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគ្មានដល់មានត្ត ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលភិក្ខុច្រឡំ
 មានត្ត ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគ្មានដល់អញ្ញានកម្ម ១ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

កិក្ខុវេ ទស អវិទ្យុយោ ។ កាយោមេ កិក្ខុវេ វិទ្យុយោ
 បញ្ញា ឧបសម្បទ្ទេន បុរេ ឧបសម្បទ្ទោ វិទ្យុយោ ជាតា
 សិវសកោ វុឡ្យករោ ធម្មវាទិ វិទ្យុយោ សារេវកោ លោ-
 កោ កិក្ខុវេ^(១) សមារកោ សទ្រហ្មកោ សស្សមណា
 ព្រាហ្មណ៍យោ បដាយ សារេវមនុស្សាយ គតាគតោ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិទ្យុយោ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ
 កាយោ វិទ្យុយាតិ ។

(៣៧៨) គេន ទោ បន សមយេន មនុស្ស
 សង្ឃំ ធុន្តិស្ស មណ្ឌលេ បដិយានេន្តិ សន្តេ បដិយា-
 នេន្តិ ធុណាសេ បដិយានេន្តិ ។ ធាតុក្កិយោទិ កិក្ខុវេ
 អន្តវាសិកា កិក្ខុ សង្ឃិកាញា កកវតា យថាវុឡ្យ
 អនុញាតិ យោ ធុន្តិស្សកាធាន្តិ ធុន្តប្បមុទស្ស សង្ឃិស្ស
 បុរោ បុរោ កុញ្ញា មណ្ឌលេ បរិក្ខណ្ឌន្តិ សន្តេ
 បរិក្ខណ្ឌន្តិ ធុណាសេ បរិក្ខណ្ឌន្តិ ឥទិ អម្ពាតំ ឧបជ្ឈិ-
 យានិ កវិស្សតំ ឥទិ អម្ពាតំ អាជវយានិ កវិស្សតំ ឥទិ
 អម្ពាតំ កវិស្សតំ ។ អថទោ អាយស្សា សារិបុក្កោ

១. សមេវិកោ វិក្ខុវេ លោកេ ។

បុគ្គលដែលភ័ក្ត្រមន្ត្រីសំពះបាន ១១ ចំពូកដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ខ្យាយ វិទ្យុយោ (បុគ្គលដែលភ័ក្ត្រសំពះ) នេះបាន ពុទ្ធក ភិក្ខុ
 ដែលបានឧបសម្បទាព្រាយស្រីសំពះភិក្ខុ ដែលបានឧបសម្បទាមុន ១
 ស្រីសំពះភិក្ខុទាំង ដែលមានសិវសារេវក្នុងខ្លួនជាធម្មវាទិ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងខ្យាយ ស្រីវិញបន្តិព្រះរាជាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងលោកព្រម
 ទាំងទៅលោក ហាលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពុទ្ធសក្ត្រមទាំងសមណៈ
 នឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទទាននឹងមនុស្សជំនែសស ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងខ្យាយ បុគ្គលដែលភ័ក្ត្រសំពះបាន ១១ ចំពូកដូច្នោះឯង ។

(៣៧៩) សម័យោនេន មនុស្សទាំងខ្យាយ ភាគីគេនិបស្តេច
 ភាគីគេនិកព្រាយ ភាគីគេនិទិកាសចំពោះសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងខ្យាយជា
 សិស្សរបស់ពុទ្ធក្នុងភិក្ខុភិក្ខុជា វិញបរបស់សង្ឃ ព្រះមានព្រះភាគ
 ច្រើនអនុញាតទៅតាមលំដាប់ចាស់ៗ ពិតមែនហើយ តែវិទ្យុយោគេធ្វើ
 ទទ្ទិស (ជល់សង្ឃ) ព្រះមានព្រះភាគនិមិត្តច្រើនអនុញាតទៅរឿយ
 (លុះភិក្ខុដូច្នោះហើយ) ក៏គាត់បានវិទ្យុយោ ១ សង្ឃមានព្រះក្នុ
 ជាប្រភេទ ហើយពួកវិចារិមណ្ឌល ហ្មតិវិហនិកព្រាយ ហ្មតិវិហនិទិកាស
 ជា ទំនេសេស្រាប់ឧបសម្បទារបស់ពួកយើង ទំនេសេស្រាប់កថាប្បវេណី
 ពួកយើង ទំនេសេស្រាប់ពួកយើង ។ សំដាប់នោះ ព្រះសារិបុគ្គលកាយ

និងនូវទោសក្រោយ ។ សត្វមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន កាលយើងកម្រិត
 សិក្សាបេស បរិក្ខណ៍គេសុ សន្តវេស បរិក្ខណ៍គេសុ
 ទំណាសេស បរិក្ខណ៍គេសុ ទំណាសំ អសកម្មាទោ
 អញ្ញាតស្មី ក្រុម្ភសេ ជិសីជិ ។ អដទោ កករា
 វត្តិយា បទ្ទុសសមយំ បទ្ទុដ្ឋាយ ទុក្ខាសំ ។ អាយ-
 ស្មាបំ សារីបុត្តោតិ ទុក្ខាសំ ។ កោ ឯក្ខាតិ ។ អហំ
 កករា សារីបុត្តោតិ ។ កិស្ស ភំ សារីបុត្ត វេទ ជិ-
 សិប្បោតិ ។ អដទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កករាតា
 ឯកមត្តំ អាណេសំ ។

(៣៧៦) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ឱ្យប្រជុំភិក្ខុសត្វ ហើយទ្រង់សូចញាក់ពួកភិក្ខុថា ខ្លាសត្វទាំងឡាយ ពូ
 ង ភិក្ខុទាំងឡាយ ចង់សិក្សា របស់ពួកពួកខ្លាសត្វ ភិក្ខុភាព ក្រៅរបស់
 សត្វ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត កាលដំបូងស្តី ពិនិត្យហើយ
 ក្រៅស្តី (ដល់សត្វ) ព្រះមានព្រះភាគទំនាទំទ្រង់អនុញ្ញាត
 នៅឡើយ (លុះភិក្ខុបញ្ចេញហើយ) ក៏នាំគ្នាដើរផែនព្រះពុទ្ធជា
 សត្វមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយក៏នាំគ្នា ហូរចែកទំណាសេស ហូរចែក
 ក្រោយ ហូរចែកទំណាសេស ទំនាសេសប្រាប់បេស្ស របស់យើង

(៣៧៦) អដទោ កករា ឯកស្មី ជិសាទេ ឯកស្មី
 បករាណេ កំកុសស្មី សន្តិទាតាទេតា ភិក្ខុ បដិបុត្តិ-
 សទ្ធិ កិរ កំកុរេ ធម្មតិយាជំ កំកុចំ អព្ពេហំសិកា កំកុ
 ស្មីកាត្រា កករា យេវុទ្ធិ អនុញ្ញាតិ ទោ
 ទទ្ធិស្សកករា ពុទ្ធប្បមុទស្ស សម្មស្ស បុរាតា បុរាតា
 កុត្តា មណ្ឌបេ បរិក្ខណ៍តិ សន្តវេ បរិក្ខណ៍តិ ទំ-
 ណាសេ បរិក្ខណ៍តិ វេទំ អញ្ញាតំ ឧបដ្ឋាយាជំ ករិស្សតិ

(៣៧៦) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ឱ្យប្រជុំភិក្ខុសត្វ ហើយទ្រង់សូចញាក់ពួកភិក្ខុថា ខ្លាសត្វទាំងឡាយ ពូ
 ង ភិក្ខុទាំងឡាយ ចង់សិក្សា របស់ពួកពួកខ្លាសត្វ ភិក្ខុភាព ក្រៅរបស់
 សត្វ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត កាលដំបូងស្តី ពិនិត្យហើយ
 ក្រៅស្តី (ដល់សត្វ) ព្រះមានព្រះភាគទំនាទំទ្រង់អនុញ្ញាត
 នៅឡើយ (លុះភិក្ខុបញ្ចេញហើយ) ក៏នាំគ្នាដើរផែនព្រះពុទ្ធជា
 សត្វមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយក៏នាំគ្នា ហូរចែកទំណាសេស ហូរចែក
 ក្រោយ ហូរចែកទំណាសេស ទំនាសេសប្រាប់បេស្ស របស់យើង

ឥន្ទ អន្តាតំ អាចរិយាចំ កវិស្សតំ ឥន្ទំ អន្តាតំ កវិស្ស-

តំ ។ សន្ទំ កតវតិ ។ បេ ។ វិករិយា ធម្មិ កថំ

កក្កា កិក្កា អាមរុសិ ឧ កិក្កាវេ ឧទ្ទិស្សកកម្ម

យថាវុឡំ បដិពាហិតំ យោ បដិពាហាយ្យ អាបត្តំ

ឧត្តដស្សតំ ។

[៣៧៧] តេ ទោ បទ សមយេ មទុស្សា កត្តក្ក អ-

ន្តរយេ ឧត្តសយេ មហាសយេ ចាចំ បញ្ញាបេន្ទំ សេយ្យ

ឥន្ទំ អាសន្ទំ បល្ល័ង្កំ កោណកំ វិក្កកំ បដិសំ បដលិកំ

ត្ថលិកំ វិកដិកំ ឧទ្ធលោមិ ឯកាន្តលោមិ កាដិស្សិ^(១)

• ១. កន្ទិយ្យំ ។

ទិវនៈសម្រាប់កាតារបស់យើង ទិវនៈសម្រាប់យើងពិនិត្យ ។ ក្នុង
កិច្ចសម្របច្របូបច្របូប សូមទ្រង់ប្រារម្ភប្រោស ពិនិត្យ ។ បេ ។ លុះ
ទ្រង់ប្រោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាប្រោសហៅក្នុងកិច្ចសម្រប ខ្លាលកិច្ច
ទាំងឡាយ ។ ចារបើក្រែងលក្ខណៈទ្រង់ (ដល់សិវ្យ) ក្នុងកិច្ចសម្រប
យាត់ទាំងនៅអាសនៈដប់បាស្សិទេ កិច្ចសម្របយាត់ទាំង ទ្រង់អាចកិច្ចសម្រប ។

[៣៧៧] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ ចាំគ្នាប្រាសាទអាសនៈខ្ពស់
អាសនៈប្រសើរ ក្នុងរោងក្នុងនឹងចាតារផ្ទះ (ប្រាសាទក្នុងកិច្ច) អាសនៈ
ខ្ពស់អាសនៈប្រសើរផ្ទះម្តងៗ អាសនៈ ខ្ពស់អាសនៈប្រសើរព្រោះ គឺតា-
សន្ទំ (អាសនៈខ្ពស់ហួសប្រមាណ) ចល្ល័ង្កៈ (ក្រែងដែលមានដើមខ្ពស់ចិត្ត
ដោយប្រសព្វសហហៅ) កោណកៈ (ក្រែងដែលមានរោងវែងកង ៤ ផ្ទាំង)
ចិត្តកៈ (ក្រែងដែលធ្វើពីរោងសត្វចិត្ត ដោយប្រសព្វសហហៅ) បដិកៈ
(ក្រែងមានពណ៌សដែលធ្វើដោយរោងសត្វ) បដលិកៈ (ក្រែងដែលធ្វើ
ដោយរោងសត្វដាក់ចាត្រាម) ត្ថលិកៈ (ក្រែងដែលធ្វើដោយសំបូរ) វិក្កកៈ
(ក្រែងដែលធ្វើដោយរោងសត្វចិត្ត ដោយប្រសព្វសត្វមានសីហៈ
នឹងទ្រង់ដើម) ឧទ្ធលោមិ (ក្រែងដែលធ្វើដោយរោងសត្វមានរោង
ប្រាសិត្រាង) ឯកាន្តលោមិ (ក្រែងដែលធ្វើដោយរោងសត្វមានរោង
ប្រាសិត្រាង) កាដិស្សៈ (ក្រែងដែលធ្វើដោយទិវនៈអាសនៈនឹងស្រុក

កោសយ្យំ កម្ពុលំ^(១) កុត្តកំ ហត្ថត្ថំ អស្សត្ថំ រេត្តំ
 អជំនប្បវេណំ កណ្តលំមិកប្បវេណំ សទ្ធក្កុដ្ឋំ ។
 ភគោលោហិតក្កមជាតិ ។ កិក្ខុ កុក្កុញាយត្តា ជាតិដិ-
 សិទ្ធក្កុដ្ឋំ ។ ភគវេតា មិកមត្ថំ អាហោចេស្យំ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ វេយ្យា តិណំ អាសទ្ធិ បល្លង្កំ ភូលិកំ អវេសសំ^(២)
 កំហិវិកេដំ អភិដិសិទ្ធកំ ១ អេវ អភិដិបដិទ្ធក្កុដ្ឋំ ។

[៣៧៨] តេ ទោ បទ សមយេន មនុស្ស

ភត្តកេ អន្តរយេ ភូលោទន្តំ មញ្ញម្បំ បិវម្បំ បញ្ចា-
 បេន្តំ ។ កិក្ខុ កុក្កុញាយត្តា ១ អភិដិសិទ្ធកំ ។

១ គយំ ឧ.ម. បោគ្កេស្ស ១ ទំស្សនាំ ២ គយំ អវេសសេវោ ឧ.ម. បោគ្កេស្ស ១ ទំស្សនាំ

ហើយពាក់ស្រែវដោយរកវត្ថុ) កោសយ្យៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយសា-
 វៃសស្សៈហើយពាក់ស្រែវដោយរកវត្ថុ) កម្ពុលៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយ
 រោមសត្វ) កុត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វឬមណ្ឌុកស្រីដុំ ១៦
 នាក់ឈរជុំវិញ) ហត្ថត្ថៈ (កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើខ្នងដី) អស្សត្ថៈ
 (កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើខ្នងសេវ) រេត្តៈ (កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើ
 រេត) អជំនប្បវេណំ (កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បែកក្បា) កណ្តលំមិកប្បវេ-
 ណំ ប្បវេណៈ (កម្រាលដ៏ទន្តទដែលធ្វើដោយស្បែកសត្វឈ្មួស) សទ្ធក្កុ-
 ដ្ឋៈ (ទីជកដែលមានកំភាន់ក្រហមកំភាន់លើ) ភគោលោហិតកុមជាតិៈ
 (កម្រាលដែលមានខ្នើយមានណិក្រហមកំភាន់កំភាន់ ដំខ្នើយស្បែកនិង
 ខ្នើយជើង) ។ កុក្កុញាយត្ថៈ សម័នហិកកុយ ។ កិក្ខុតាំងឡាយគ្រាបដុំ
 ខ្នួលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់
 កិក្ខុតាំងឡាយ គយំគនអនុញ្ញាធិន្យអង្គិយលើភាសនៈ ដំសេសដំដំហិ-
 កិដ ដំភាសនៈដែលប្លែកសម្រាប់គ្រហស្ថបាទ ដែលផ្តល់បាទ វិទ្យាលើ
 វិទ្យាសាសនៈ ៣ យ៉ាង គឺ ភាសខ្នុំ ១ បល្លង្កៈ ១ ភូលិកៈ ១ ។

[៣៧៨] សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សភក់នៃវិទ្យាសាស្ត្រ ភាសាផង ដែល
 ប្រាកដសំរាប់ កុណិកេភត្តនិទិទន្យាដុះ - កុក្កុញាយត្ថៈ សម័នហិកកុយ ។

កតវតោ ឯកមត្តំ អាហោទេសំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
តិហិវិកាដិ អភិទិសិទិក្ខុ ឧ ត្រូវ អភិទិបដ្ឋិត្តិ ។

[៣៧៤] អថទោ កតវា អនុបុត្រេន ចារិតក្ការមាបោ
យេន សាវត្តំ តទេសាវ ។ តត្រ សុទ្ធំ កតវា សាវត្តិយិ វិហានិ
ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកាស្ស អាហមេ ។ អថទោ អនាថ-
បិណ្ឌិកោ តហាមតិយេន កតវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តិ-
មិត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមត្តំ ឯសិដិ ។ ឯកមត្តិ
ឯសិដ្ឋោ ទោ អនាថបិណ្ឌិកោ តហាមតិ កតវន្តំ ឯក-
ទោច អទិវាសេតុ មេ កន្តេ កតវា ស្យាតនាយ កត្តិ
សន្តិ កិក្ខុសង្កេតាតិ ។ អទិវាសេសិ កតវា តុណ្ហិកា-
វេន ។ អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ តហាមតិ កតវតោ
អទិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមត្តិណិ តត្វា បក្កាមិ ។

កិក្ខុវេនិក្ខុយក្រាបចន្តិទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គច្រងំប្រាសំថា ម្ចាស់កិក្ខុវេនិក្ខុយ គេថាគេអនុញ្ញាតឱ្យអង្គុយលើ
ភាសនៈថាគិហិវិកាដិ ដែលប្រកសប្រាប់ប្រហស្តុបាទ គេផងមិនបាទ ។

[៣៧៥] ព្រះមាន ព្រះមានព្រះភាគ ច្រងំចូលដំណើរទៅកាន់
ចារិតកាមលំដាប់ សំដៅច្រងំទៅកាន់ច្រងំសាវត្តិ ។ មានរឿងដំណាល
ថា ព្រះមានព្រះភាគច្រងំអង្គុយនៅក្នុងវិគ្គាជននាម របស់អនាថបិណ្ឌិកាសេដ្ឋិ
ដិតច្រងំសាវត្តិទោះ ។ សំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកាសេដ្ឋិ ចូលទៅ
កាន់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំបង្គំព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកាសេដ្ឋិ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគច្រងំចូលកន្លែង របស់ព្រះ
អង្គ ដើម្បីអង្គុយក្នុងវិគ្គាជននាមដូចម្តេចនឹងកិក្ខុសង្កេត ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ច្រងំចូលនិមន្តដោយតុណ្ហិកា ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកាសេដ្ឋិដឹងច្បាស់
ថា ព្រះមានព្រះភាគច្រងំចូលនិមន្តហើយ ក៏ក្រាបបាតភាសនៈថ្វាយ
បង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយទៀសចេញទៅ ។

[៣៧០] អដទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ ភស្ស
 ភត្តិយា អនុយេន បណីតំ ទានមីយេ កោជមីយេ បដយា
 នាបត្តា ភកវតោ កាលំ អាហោចេសិ កាលេ
 កន្ត ធិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អដទោ ភកវ បុត្តណ្ណសមយេ
 ធិវសេត្តា បត្តនីវាណាយ យេន អនាថបិណ្ឌិកស្ថ
 កហាបតិស្ស ធិវសមី តេនុបសន្តមី ឧបសន្តមិក្ខ
 មត្តាត្តេ អាសនេ ធិសិទំ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អដទោ
 អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ ពុទ្ធប្បមុទំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណី
 ភេន ទានមីយេន កោជមីយេន សហត្តា សន្តប្បេត្តា
 សម្បវាហត្តា ភកវន្តំ កុត្តារី ឧធិតបត្តចាណិ ឯកមន្តិ
 ធិសិទំ ។ ឯកមន្តិ ធិសិទ្ធោ ទោ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហាបតិ ភកវន្តំ ឯកនកេច កាជាហំ កន្តេ ជេតវនេ បដិ
 បដ្ឋាមីតិ ។ តេនហំ ភ្នំ កហាបតិ ជេតវនំ អាភតាណា
 ភស្ស ចាតុដ្ឋិសស្ស សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាហេហិតំ ។ ឯវិ
 កន្តេតិ ទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ ភកវតោ

[៣៧១] លីជាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកសហបតិឱ្យករវែនខាងដៃ
 ភោជនីយាហារ ដំឡាញ់ពីសា ក្នុងគោលដែលកន្លងក្រវិះនោះទៅហើយ
 ឱ្យទៅក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា ចតិក្រព្រះអង្គ
 ដំបំរើ កាលនូវហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។ លីជាប់នោះ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ស្សន៍នឹងប្រាស្រ័យក្នុងបុត្តណ្ណសមយេ ហើយទ្រង់កុទ្ធិវាណិ
 ទៅកាន់លំនៅរបស់អនាថបិណ្ឌិកសហបតិ លុះយោងទៅដល់ហើយក៏នឹក
 លើតាសនៈ ដែលនេភាគវែនដូចជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ អនាថបិណ្ឌិក
 សហបតិក៏បានអង្គុសខាងដៃភោជនីយាហារ ដំឡាញ់ពីសាដូចជាដៃ
 វែននឹង ចំពោះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះភោគជាប្រយោជន៍ក្នុងស្តុបស្តុល ត្រាតែទ្រង់
 ប្រកែកលែងទទួលទៀត (លុះដឹងថា) ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់លោយស្រេច
 លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងប្រាស្រ័យ ទើបអង្គុយនៅក្នុងវសមន្ត ។
 អនាថបិណ្ឌិកសហបតិអង្គុយក្នុងវសមន្តហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា ចតិក្រព្រះអង្គដំបំរើ ខ្ញុំព្រះអង្គប្រើប្រនឹបក្នុង
 វត្តជេតវនេដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់សហបតិ បើព្រះមានព្រះ
 ប្រតិស្តានវត្តជេតវនេ សម្រាប់សង្ឃដែលបានមកហើយ នឹងដំ ភាគបាទ
 មកអត់ទំសំនឹង ។ អនាថបិណ្ឌិកសហបតិទទួលស្តាប់ព្រះកុទ្ធិដ្ឋិត វែន
 ព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យថា ចតិក្រព្រះអង្គដំបំរើ យ៉ាងហ្នឹងហើយ

សេនាសន្យាៈ ភាគទី១

បដិស្សនា ដេតនំ អាតតាបាតតស្ស ចាតុត្ថិសស្ស
សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាមេសិ ។ អថេហ កតវា អនាថមំ ឈ្លិតំ
កហបតិ ភីណហិ កាសិហិ អនុមោជំ ។

(៣៨១) សិទ្ធិ ឧត្តំ បដិហម្ព
តតោ វាឡមំ តាមំ ច
សិរិសមេ ច មកសេ
សិសំ ច ចាថ វុត្តិយោ
តតោ វាតតាតា យោក
សញ្ញតោ បដិចាតតិ ។
លេណតុត្ថុ សុទត្ថុត្ថុ
ឈាយេតុត្ថុ វិបស្សិត្ថុ
វិហារនាមំ សង្ឃស្ស
អត្ថំ តុទ្ធវេហំ វុត្តិតំ ។
តស្មា ហិ មឈ្លិតោ ចោរសា
សម្មស្សិ អត្ថមត្តោ
វិហារេ កាវយេ អម្ព
វិសយេតុ តហ្មស្សតេ ។

ហើយក៏ប្រគល់ស្ថានវិទ្យាដល់ខ្លួន សម្រាប់សិក្សាដែលបានមកហើយ នឹងមិន
គាន់បានមកអំពីខ្លួនទាំងឡាយ ។ សំដៅចំពោះ ព្រះនាមព្រះភាគ គ្រង
អនុបាទនាមំ ពោះអនាថមំ ឈ្លិតតាបតិ ហើយភាពទាំងនេះថា

(៣៨១) (វិហារេ តិ វិហារេ ឬ សេនាសន្យាៈ ជាទីទៅវិសិក្សា
ទាំងឡាយ) វេទករោកាសិវេ ក្តៅផង គ្រងសាហាវតាំង
ឡាយផង ពស់គូបពស់ទាំងឡាយផង មូសទាំងឡាយផង
គ្រងកំទាំងឡាយផង គ្រងភ្លៀងទាំងឡាយផង រូសនិង
កំដៅថ្ងៃ ដីក្នុងទាំងដែលកើតឡើងហើយ វេទករទាំងឡាយ
ព្រះវិហារនោះ ។ ។ វិហារនាមំ គឺ ការឡើងទៅ (ដែល
បុគ្គលបានឲ្យហើយ) ដល់សិក្សាសម្រាប់គ្រូកោសលសម្រាប់
ទៅជាសុខផង ដើម្បីជុកបាបផង ដើម្បីចំរើនវិស្សា
ផង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងឡាយ តែងគ្រាន់សរសើរចោល
អនុបាទ (នាមំ ប្រសើរ) ។ ព្រោះហេតុនោះឯង ចុស(វុត្តិ)
ជាបណ្ឌិត កាលបើបានឃើញពួកសំនុំប្រយោជន៍ថេស្តន្ត
ហើយ ឧប្បកសានិវិហារ គឺ ពាក្យសេនាសន្យាៈ ទាំងឡាយ
ដឹងនឹងអ្វីក៏រាយ ហើយឧប្បនិមន្តលោកដែលជាពុទ្ធស្នូ
គឺ លោកម្នាក់ចេះដឹងច្រើនទាំងឡាយ ឲ្យទៅក្នុងទីនោះ ។

គេសំ អង្គក្ស ហានក្ស
 វត្តសេដ្ឋាសនាចំ ច
 ទេនយ្យ ឧដ្ឋក្សអស្ស,
 វិញ្ញសាទ្ធន ចេតសា ។
 គេ គស្ស ចង្ក្រ ទេសេដ្ឋិ
 សទ្ធកុក្ខា បទ្ធនចំ
 យំ សោ ចង្ក្រ ឥទ្ធកាយ
 បរិច្ឆេតំ អនាសវេតំ ។

អនោ កកវា អនាថបិណ្ណិកំ កហបតំ ឥហហិ
 តាថាហិ អនុមោទិត្យ ឧដ្ឋាយាសនា ចក្កាមិ ។

[៣៨២] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញកស្ស
 អាជីវកស្សវកស្ស មហាមគ្គស្ស សធុរក្កំ ហោតំ ។
 អាយស្ស ឧបទនោ សក្សបុត្តោ បញ្ចា អាត្មញ្ច វិញ្ញកា
 តកោជិទេ^(១) អនុដ្ឋិកំ កិក្កុំ វុដ្ឋាយេសិ ។ កត្តក្កំ កោលា
 ហលំ អហោសិ ។ អនោ សោ មហាមគ្គោ ឧដ្ឋាយតិ
 ទិយតិ វិចារេតំ កតិ ហិ តាម សមណា សក្សបុ
 ត្តិយា បញ្ចា អាត្មញ្ច វិញ្ញកតកោជិទេ អនុដ្ឋិកំ កិក្កុំ^(២)

១ ឧ វិចារេតិ ។ ២ ឧ អ វិចារេតិទេ វិច ។

អប្បនាមចិក្កុដ្ឋេត្តិចំពារេលោកតាំងឡាយ ដែលមានកាយ
 នឹងចិក្កុដ្ឋេត្តិ ហើយឡម្ហូបចំណីផង ទឹកផង សំរត់ទំនិរស-
 នាសនៈតាំងឡាយផង ដល់លោកតាំងនោះឬ ។ លោកតាំង
 នោះ វែមសិវែងតមិចារឡើងចេញចំសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ប្រប្រ-
 កាដល់អ្នកនោះ លុះអ្នកនោះបានដឹងដឹងណា ក្នុងព្រះពុទ្ធ
 លាសនានោះហើយ គឺជាអ្នកមិនមានភាសាវៈ វែមចំរិះព្រះ ។

លុះព្រះហឫទ្ធិកាគ ទ្រង់អនុមោទនា ចំពារេអនាថបិណ្ណិកតហបតិ
 ដោយគាថាទំនិរនោះហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកភាសនៈ ទ្រង់ត្រឡប់ទៅ
 ចៀសចេញទៅ ។

[៣៨២] សម័យនោះ មានមហាមគ្គម្នាក់ជាសាវៈរបស់គាដិវេ
 ត្តិសធុរក្កុ ។ បទឧស្សបុត្តមានកាយមកដល់ក្រោយគេ ក៏ចេះល្អញ
 កិក្កុដែលមានវិស្វជាតិជាប់ខ្លួន កំពុងតាន់មិនទាន់លែងឲ្យក្រោកចេញ ។
 ពេលកត្តកិកិចមានសេចក្តីជ្រុលជ្រើម ។ មហាមគ្គនោះក៏ពោលទោស
 តិរិះជៀស បន្តបង្ខំបំបា ក្នុងសមណ-ជាសក្សចក្កិយមកដល់ក្រោយគេ មិន
 ដូរនឹងចេញញក់ក្តី ដែលមានវិស្វជាតិជាប់ខ្លួនកំពុងតាន់មិនទាន់លែង

វត្តាមេស្សន្តិ ភត្តក្តិ កោលាហាលំ អយោសិ ទេ ទាម
 លត្តា អញ្ញត្រាមិ ចំសិទ្ធន យាវនត្តិ ពុត្តិកុត្តិ ។
 អស្សន្តសិ ទា ភិក្ខុ តស្ស មហាមត្តស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស
 ទិយន្តស្ស វិចារទន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារទន្តិ កងមំ ហិ ទាម អាយស្មា
 ឧបទេត្ថា សក្យបុត្តា បច្ឆា អាកត្តា វិប្បករកោដិទេ
 អនន្តវគ្គំ ភិក្ខុ វត្តាមេស្សនិ ភត្តក្តិ កោលាហាលំ អយោ-
 សិទិ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ កកវិចា ឯកមត្តំ អារោទេសុ
 ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ភ្នំ ឧបទេត្ត បច្ឆា អាកត្តា វិប្បករ-
 កោដិទេ អនន្តវគ្គំ ភិក្ខុ វត្តាមេសិ ភត្តក្តិ កោលា-
 ហាលំ អយោសិទិ ។ សច្ចំ កកវិទិ ។ វិកហិ តុទ្ធោ
 កកវិ កងមំ ហិ ទាម ភ្នំ អោយបុរិស បច្ឆា អាកត្តា
 វិប្បករកោដិទេ អនន្តវគ្គំ ភិក្ខុ វត្តាមេស្សសិ ភត្តក្តិ
 កោលាហាលំ អយោសិ ទេតិ អោយបុរិស អប្បសង្កាមិ
 វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិកហិត្តា ធម្មិ កងមំ កត្តា

ឧប្បករកោដិវត្តិ (នាំឱ្យ) ពេទ្យកត្តកើតមានសេចក្តីជ្រុលជ្រើម មើយ៉ាង
 យ៉ាងក្នុងរឿងកតតទាន់វិញស្រួលចូលដៃ រឿយលឿនក្នុងសេចក្តីយ
 សិប្បហើយ ។ ពួកភិក្ខុបានរួមហាមគ្រោះនោះពាលទោស និងរឿយ
 បន្តបន្តិចហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីជ្រុលជ្រើម ។ បេ ។ ភិក្ខុភិក្ខុនោះ
 ក៏ពាលទោស និងរឿយ បន្តបន្តិចហើយ ។ បេ ។ ឧបទេត្តសក្យបុត្តនិ មានកាយមក
 ក្រោយគេ មិនគួរនឹងបរល្ហញភិក្ខុដែលមានវិស្សង្សជាលំដាប់ខ្លួន កំពុងទាន់
 មិនទាន់លែងឱ្យក្រោកចេញសោះ (នាំឱ្យ) ពេទ្យកត្តកើតមានសេចក្តីជ្រុល
 ជ្រើម ។ គ្រោះនោះភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបន្តិចលសេចក្តីនុះ ចំពោះគ្រោះមានគ្រោះ
 កាតវាបេ គ្រោះអង្គទ្រង់គ្រាស់ស្ករ ខ្មាល ។ បេ ។ ពួកអ្នកមកដល់ក្រោយ
 គេ ហើយបរល្ហញភិក្ខុ ដែលមានវិស្សង្សជាលំដាប់ខ្លួន កំពុងទាន់មិនទាន់
 លែងឱ្យក្រោកចេញ (នាំឱ្យ) ពេទ្យកត្តកើតមានសេចក្តីជ្រុលជ្រើម ពិសម
 បូ ។ ឧបទេត្តគ្រាបបន្តិចលសេចក្តីនុះ ចំពោះគ្រោះមានគ្រោះកាត ពិសម ។ គ្រោះ
 កុទ្ធិមានគ្រោះកាត គ្រោះទាត្រាស ក៏នៃមាយបុរស មិនគួរមើលមក
 ក្រោយគេហើយបរល្ហញភិក្ខុដែលមានវិស្សង្សជាលំដាប់ កំពុងទាន់មិនទាន់
 លែងឱ្យក្រោកចេញសោះ (នាំឱ្យ) ពេទ្យកត្តកើតមានសេចក្តីជ្រុលជ្រើម
 នៃមាយបុរស ក៏ពិសមមិនមែននាំឱ្យជ្រុល ដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់
 ជ្រុល ។ បេ ។ លុះគ្រោះទាត្រាសចេះហើយ គ្រោះកុទ្ធិមកដល់គ្រាស់ហៅ

កកវតោ ឯតមត្តំ អាណោចេស្មី ។ បេ ។ ង ភិក្ខុវេ តិលានោ
វុដ្ឋាមេតោ យោ វុដ្ឋាមេយ្យ អាមត្តំ ធុត្តជស្សាតិ ។

(៣៨២) ភេទ ទោ បទ សមយេន ធាតុយោ ភិក្ខុ

តិលានា មយត្តា អវុដ្ឋាមទិយោតិ វុសេយ្យាយោ បសិ-
តុទ្ធនំ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណោចេស្មី ។ បេ ។

អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តិលានស្ស បដិវុបិ សេយ្យ តាតុទ្ធនំ ។

(៣៨៣) ភេទ ទោ បទ សមយេន ធាតុយោ ភិក្ខុ

លេសកាម្យេន សេតាសទំ បដិពាហន្តិ ។ បេ ។ កកវ-
តោ ឯតមត្តំ អាណោចេស្មី ។ បេ ។ ង ភិក្ខុវេ លេស-

កាម្យេន សេតាសទំ បដិពាហិត្វិ យោ បដិពាយោយ្យ

អាមត្តំ ធុត្តជស្សាតិ ។

ទូលសេចក្តីន្តំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គិច្រន់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបាល្លាញភិក្ខុណីទេ ភិក្ខុណាបាល្លាញ
ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ ។

(៣៨៤) សម័យពោះឯង ពួកពុទ្ធិយកិក្ខុ គិតគូរថា យើងទាំង

ឡាយជាអកលី ទុកជាអ្នកណាភិមិនធម្មវិបល្លាញ ឱ្យត្រាការបញ្ចុះ
យើយកំដកដាច់ទៅទីនិរិណ្ឌកន៍ប្រសើរ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុល
សេចក្តីន្តំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គិច្រន់ត្រាស់ថា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់អនុញ្ញាតឱ្យ ។ ចំណែកនៃសមគ្គីយកិក្ខុ
លីបាម ។

(៣៨៥) សម័យពោះឯង ពួកពុទ្ធិយកិក្ខុយាត់កាសនៈដោយ

កលហយាតក្រក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុលសេចក្តីន្តំ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គិច្រន់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវហាមយាត់កាសនៈ ដោយកលហយាតក្រក់ទេ^(១) ភិក្ខុណា
ហាមយាត់ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

១ ដោយកលហយាតក្រក់-ដោយពុលហយា ដូចគ្នាទាំងស្រុងសិក្ខុលតិដើម ។

[៣៨៦ ភេទ ទោ ថា សមាយម សន្តរសវត្តិយា
 កិក្ខុ អញ្ញាតំ បត្តន្តិមំ មហាវិហារំ បដិសន្ធិកេន្តិ ឥធម៌
 មយំ វស្សំ វសិស្សាមាតិ ។ អនុសំសុ^(១) ទោ ធាតុក្តិយា
 កិក្ខុ សន្តរសវត្តិយេ កិក្ខុ វិហារំ បដិសន្ធិកេន្តិ មិស្សាធម៌
 ឯវនាហំសុ ឥមេ អាវុសោ សន្តរសវត្តិយោ កិក្ខុ វិហារំ
 បដិសន្ធិកេន្តិ ហន្ត ទេ វុដ្ឋាថេស្សាមាតិ^(២) ឯសន្តេ
 ឯវនាហំសុ អាតថេថាវុសោ យាវ បដិសន្ធិកេន្តិ បដិ-
 សន្ធិកេ វុដ្ឋាថេស្សាមាតិ ។ អធិទោ ធាតុក្តិយា កិក្ខុ
 សន្តរសវត្តិយេ កិក្ខុ ឯគនកេន្តិ ឧដ្ឋេថាវុសោ អញ្ញាតំ
 វិហារេ ចាបុណាតិកំ ។ ធម្ម អាវុសោ បដិសន្ធិកេន្តិ^(៣)
 អាចិត្តិកត្តំ មយេត្វ អញ្ញំ បដិសន្ធិកេន្តិ វយ្យាមាតិ ។
 ធម្ម អាវុសោ សង្ឃិកោ វិហារេតិ ។ អាមាវុសោ
 សង្ឃិកោ វិហារេតិ ។ ឧដ្ឋេថាវុសោ អញ្ញាតំ វិហារេ
 ចាបុណាតិកំ ។ មហាស្សតោ អាវុសោ វិហារេ

១ ១. ឃ. អនុសាសន៍ ។ ២ ឃ. វុដ្ឋាថេមាតិ ។ ៣ ឃ. បដិសន្ធិ ។

[៣៨៦] សម័យនោះឯង ពួកសន្តរសវត្តិយកិក្ខុ ជួសជុលវិហារធំ
 មួយដែលមាននៅក្នុងទីបំផុតដែលយើងដឹងថា ពួកយើងនឹងទៅជាវិស្សា
 កុនីវិហារធំនេះ ។ ពួកពួកនឹងក៏ត្រូវបានឃើញពួកសន្តរសវត្តិយកិក្ខុ កំពុង
 តែជួសជុលវិហារ លុះឃើញហើយក៏បានពាលពាក្យយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 ការសោ ពួកសន្តរសវត្តិយកិក្ខុទាំងនេះ កំពុងតែជួសជុលវិហារ បើដូច្នោះ
 ពួកយើងនឹងទាំងគ្នាចេញពីទីនោះ ឱ្យដើរចេញ កំពុងពុទ្ធករពាល
 យ៉ាងនេះថា លោកទាំងឡាយចូរមកដឹងសិន អ្វីតែសន្តរសវត្តិយកិក្ខុកំពុង
 តែជួសជុល ចាំផលលោកទាំងនោះជួសជុលចេញស្រេច សឹមយើងទាំងគ្នា
 ចេញឱ្យដើរចេញ ។ គ្រានោះឯង ពួកពួកនឹងក៏ពាលពាក្យនេះ
 នឹងពួកសន្តរសវត្តិយកិក្ខុថា ម្ចាស់ការសោ លោកចូរគ្រាតចេញ វិហារ
 (នេះ) ប្រើប្រាស់មកពួកយើងទេ ។ សន្តរសវត្តិយកិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់ការសោ
 លោកទាំងឡាយ អ្នកប្រាប់មកឱ្យប្រាកដជាខុស ពួកយើងនឹងទាំងគ្នាជួស
 ជុលវិហារធំទៀត ។ ពួកនឹងក៏និយាយថា ម្ចាស់ការសោ វិហារ (នេះ)
 ជាវេសសន្តិវិមនមិស្ស ។ សន្តរសវត្តិយកិក្ខុនិយាយតបថា ម្ចាស់លោក
 នឹងទាំងគ្នាអយុ អើ វិហារ (នេះ) ជាវេសសន្តិវិមន ។ ពួកនឹងក៏និយាយ
 ថា ម្ចាស់ការសោ លោកប្រកែប្រាកចេញទៅ វិហារ(នេះ) ប្រើប្រាស់មក
 ពួកយើងទេ ។ សន្តរសវត្តិយកិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់ការសោ វិហារធំដែល

យោសាសន្យុទ្ធា សន្យាសន្ធិយកិច្ច

កុម្មុយិ វសថ មយិមិ វសិស្សានាតិ ។ ឧទ្ទេជារសោ
អន្តកំ វិហារោ បាមុណាតិតិ កុម្មុតា អនត្តមថា
កិកាយិ កហេត្វា ធិក្កន្ទ្រិ ។ តេ តេហិ(១) ធិក្កន្ទ្រិយ-
ណា ពេនត្ថំ ។ កិក្ខុ វិវេហាហិសុ កិស្ស កុម្មុ អាវុសោ
ពេនថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ធនត្ថិយា កិក្ខុ កុម្មុតា
អនត្តមថា អន្តេ សង្ឃិកា វិហារា ធិក្កន្ទ្រិតិ ។ យេ
តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧទ្ទិយត្ថំ ទិយត្ថំ វិវាទេត្ថិ
កដិ ហិ ធាម ធនត្ថិយា កិក្ខុ កុម្មុតា អនត្តមថា
កិក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា ធិក្កន្ទ្រិស្សត្ថិ ។ អថេវា តេ
កិក្ខុ កករតោ វិគមន្តិ អាហារេសិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិះ
កិក្ខុវេ ធនត្ថិយា កិក្ខុ កុម្មុតា អនត្តមថា កិក្ខុ សង្ឃិកា
វិហារា ធិក្កន្ទ្រិតិ ។ សច្ចំ កករតិ ។ មេ ។ វិវេហិក្ខុ
ធនត្ថិ កដិ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ធន កិក្ខុវេ កុម្មុតេធន
អនត្តមថេធន កិក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា ធិក្កន្ទ្រិត្វា(២)

១ ១. ម. ហេតុតោ ទេហិសតោ ៩ ចក្ខុយកិ ។ ២ រោចិយមរេយេនេកោសុ ៩
កិច្ចវេ កុម្មុតេធន អនត្តមថេធន កិក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា ធិក្កន្ទ្រិត្វាតិ ធាហិ អាណោ ។

យោសាសន្យុទ្ធា វៀនសន្ធិយកិច្ច

លោកទាំងឡាយនៅក៏បាន យើងនៅក៏បាន ។ ធនត្ថិយកិក្ខុទិវិភាគអន់
ចិត្តហើយច្បាប់ត្រង់ក ទាញចេញដោយពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោ លោក
ទាំងឡាយចូរក្រែកដើរចេញ វិហារត្រូវបានមកត្រូវយើងទេ ។ សន្យាស-
ន្ធិយកិក្ខុតោ កាលបើធនត្ថិយកិក្ខុទាញចេញ ក៏ទាំងគ្រានយ៍ ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយស្នាក់នៅនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះហេតុក៏បានដោះលាក់យ៍ ។
សន្យាសន្ធិយកិក្ខុផ្ទុយថា ម្ចាស់អាវុសោ ធនត្ថិយកិក្ខុទាំងនេះទិវិភាគអន់
ចិត្តហើយ ចាប់ទាញក្រុមយើងឲ្យចេញចាកវិហាររបស់សន្ធិ ។ កិក្ខុទាំង
ឡាយណាបានសេចក្តីប្រាថ្នាគឺថា កិក្ខុទាំងនោះគឺពាក្យពោស កិរេដ្ឋិល
ចន្ទិយមិថង់ថា ធនត្ថិយកិក្ខុមិនសមរម័យទិវិភាគអន់ចិត្ត ហើយចាប់ទាញ
កិក្ខុទាំងឡាយឲ្យចេញចាកវិហារ ដោះលាក់សន្ធិសោ ។ លើក៏ចំនោះ
កិក្ខុទាំងនោះ ក៏គ្រាចចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាន់ស្នាក់ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាថា ធនត្ថិយកិក្ខុទិវិភាគ
អន់ចិត្ត ហើយចាប់គ្រាន់កិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យចេញចាកវិហារដោះលាក់
សន្ធិពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុគ្រាចចង្អុលថា បត់គ្រោះមានព្រះភាគ ពិត
មែន ។ មេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចោទសហើយទ្រង់ធ្វើដំបូកគ្រាន់
ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវទិវិភាគអន់
ចិត្ត ហើយចាប់គ្រាន់កិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យចេញចាកវិហារដោះលាក់សន្ធិទេ

យោ ចំក្កុឡេយ្យ យដាទម្មោ ការវេតនោ អនុជាតាមិ
កិក្កុវេ សេវាសនំ កាលោកុដ្ឋំ ។

(៣៨៧) អថទោ កិក្កុដំ ឯតនហោសំ កេន ឬ
ទោ សេវាសនំ កាលោកុដ្ឋំ ។ ភគវេតា ឯតនត្ថំ កា.
ហេទេស្មំ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ កិក្កុវេ ចត្តុហោដ្ឋហំ
សមញ្ញាភតំ កិក្កុំ សេវាសនំ ឧត្តាហាមកំ សម្មុដ្ឋុកុំ យោ
ឧ ធម្មាភតិ កន្ទេយ្យ ឧ ភោសាភតិ កន្ទេយ្យ ឧ មោ-
ហាភតិ កន្ទេយ្យ ឧ កយោភតិ កន្ទេយ្យ កាហំពាតាហិ.
តត្តុ^(១) ជាទេយ្យ ។

(៣៨៨) ឯវិញ្ញា មន កិក្កុវេ សម្មុដ្ឋុតត្តោ ។ មថមិ
កិក្កុ យាទិកត្តោ ។ យាទិក្កា ត្បុត្តេន កិក្កុតា មនិក-
សេន សឡ្ហោ ញាមេតត្តោ សុណាតុ មេ កន្ទេ សឡ្ហា
យទិ សឡ្ហស្ស មត្តកល្យំ សឡ្ហោ ឥត្តត្ថាមិ កិក្កុ
សេវាសនំ ឧត្តាហាមកំ សម្មុន្ទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។

១ ១, ម.សហិតាមហិតត្តុ ។

កិក្កុតាចាបំកត្តានំ តាញិចេញ វិធីយទេវត្បិកាតំសម្រេចឱ្យសមគុភាម
កម្មត្ថំ ម្ចាស់កិក្កុតំនិទ្ធាយ ធាវាភក្កទុញ្ញា កន្ទេមាតកិក្កុប្រគល់សេវា-
សនៈ (ដល់កិក្កុតាមួយ) ។

(៣៨៧) គ្រោះថាៈ កិក្កុតំនិទ្ធាយ ពានសេចក្តីត្រូវដើរដូច្នោះថា
កិក្កុតំនិទ្ធាយ ដែលគូប្រគល់សេវាសនៈឱ្យបាន ។ កិក្កុតំនិទ្ធាយ ក្រាប
បង្គំមូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមោក្ខព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់កិក្កុតំនិទ្ធាយ ធាវាភក្កទុញ្ញា កន្ទេមាតកិក្កុដែលប្រកប ដោយអង្គ
៨ ឱ្យជាសេវាសនៈឧត្តាហាមកៈ (គូប្រគល់សេវាសនៈ) គឺកិក្កុមិនល្អក្នុង
ធម្មាភតិ ១ មិនល្អក្នុងភោសាភតិ ១ មិនល្អក្នុងមោហាភតិ ១ មិនល្អក្នុង
កយោភតិ ១ គឺនិទ្ធាយសេវាសនៈដែលខ្លួនបានប្រគល់ដល់មិនបាន
បានប្រគល់ ១ ។

(៣៨៨) ម្ចាស់កិក្កុតំនិទ្ធាយ កិក្កុប្រសិទ្ធករណៈនេះ ។ សឡ្ហ
ទ្រូវសូមកិក្កុជាមុនសិន ។ លុះសូមហើយ ត្រូវកិក្កុដែលល្អសម្រេចបាន
ប្រកាសសឡ្ហ ឱ្យដឹងថា ចំពោះព្រះសឡ្ហដ៏ចំរើន សូមសឡ្ហស្តាប់ខ្ញុំ
អើកម្មជាភាសាគូរដល់សឡ្ហហើយ សឡ្ហអញ្ជើសឡ្ហកិក្កុប្រគល់សេវាសនៈ ឱ្យ
ជាសេវាសនៈឧត្តាហាមកៈ (គូប្រគល់សេវាសនៈ) ។ នេះជាញត្តិ ។

សុណាតុ មេ កន្តេ សាធុរ សាធុរ ឥត្តត្ថាមិ កំកុំ
 សេនាសន្តត្តហោមកំ សម្មត្ថតំ ។ យស្សាយស្សតោ
 មមតិ ឥត្តត្ថាមស្ស កិកុំនោ សេនាសន្តត្តហោមកស្ស
 សម្មតិ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ធម្មមតិ សោ កា-
 សេយ្យ ។ សម្មតោ សាធុរ ឥត្តត្ថាមោ កំកុំ សេនា-
 សន្តត្តហោមកោ មមតិ សម្មស្ស កស្មា តុណ្ណំ ។
 វិវាមតិ ជាយាមីតិ ។

[៣៧៧] អដទោ សេនាសន្តត្តហោមកាណំ កិកុំនំ
 ឯកធិហោសិ កមំ ទុ ទោ សេនាសនំ តាហាមេ-
 តទ្ធីន្តិ^(១) ។ កតវតោ ឯកមត្តំ អាហោសេសំ ។ អទុជា-
 នាមិ កិកុំនេវ បឋមំ កិកុំ កណោត្តំ កិកុំ កណោត្តា
 សេយ្យា កណោត្តំ សេយ្យា កណោត្តា សេយ្យត្រេន
 តាហោត្តន្តិ ។ សេយ្យត្រេន តាហោត្តា សេយ្យា ទស្សា-
 និយេសុ^(២) ។ មេ ។ អទុជាជាមិ កិកុំនេវ វិហារត្រេន តា-
 ហោត្តន្តិ ។ វិហារត្រេន តាហោត្តា វិហារ ទស្សានិ-
 យេសុ^(៣) ។ មេ ។ អទុជាជាមិ កិកុំនេវ បរិវណត្រេន

១ ទ. ម. តាហោត្តន្តិ ។ ២-ក ម. ទស្សាយេសុ ។

ចតិច្រព្រះសង្ឃដំបំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ជូនសង្ឃនឹងសន្តត្តកុំកុំឈ្មោះ
 នេឡេវាសេនាសន្តត្តហោមកៈ ។ ការសន្តត្តកុំកុំឈ្មោះនេះឱ្យជាសេនា-
 សន្តត្តហោមកៈសមគួរ ដល់លោកមានកាយអន្តិណា លោកមានកាយ
 អន្តិចារ្យស្រៀម មិនគួរដល់លោកមានកាយអន្តិណា លោកមាន
 កាយអន្តិចារ្យស្រៀមយមក ។ កិកុំឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្តត្តជូនសេនា-
 សន្តត្តហោមកៈគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាសង្ឃស្រៀម ។
 ខ្ញុំសូមចាំសេនាសន្តត្តខ្ញុំ ដោយតាមស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[៣៧៨] ត្រាវនាវនិកំ កុំកុំនំសេនាសន្តត្តហោមកំ មាសាសម-
 ភិក្ខុវិចារ្យចារ្យ យេនិកប្បប្រគល់សេនាសនៈដូចម្តេចយ៉ាង ។ កិកុំនំនិទ្យាយ
 ក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិកុំនំនិទ្យាយ អថកតអនុញ្ញាតឱ្យរាប់កិកុំមុន លុះរាប់កិកុំចូលហើយ
 ឱ្យរាប់ដំណេក លុះរាប់ដំណេកចូលហើយ សឹមប្រគល់ឱ្យតាមកំណត់
 នៃដំណេក ។ កិកុំនំនិទ្យាយក៏ប្រគល់ឱ្យតាមកំណត់នៃដំណេក ដំ-
 ណេកក៏សល់នៅច្រើន ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិកុំនំនិទ្យាយ
 អថកតអនុញ្ញាតឱ្យប្រគល់តាមកំណត់នៃវិហារ ។ កិកុំនំនិទ្យាយក៏ប្រ-
 គល់ឱ្យតាមកំណត់នៃវិហារ វិហារក៏សល់នៅច្រើន ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិកុំនំនិទ្យាយ អថកតអនុញ្ញាតឱ្យប្រគល់តាមកំណត់

កាលហេតុផ្គុំ ។ បរិវេណក្នុង កាលហេតុ បរិវេណ ទុស្ស័-
 និយម ។ អនុជាតាម កិក្ខុវេ អនុភាពឱ្យ ធាតុ
 កាលេ អនុភាព អញ្ញា កិក្ខុ អាចត្ថនិ ឯ អនាមា
 ធាតុត្រាតិ ។

(៣៧១) ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ ធិស្ស័-
 មេ មិតស្ស សេនាសនំ កាលេត្ថំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាភេវេស្សំ ។ មេ ។ ឯ កិក្ខុវេ ធិស្ស័មេ មិតស្ស
 សេនាសនំ កាលេតត្ថំ យោ កាលេយ្យ អាចត្ថំ
 ទុក្ខដស្សតិ ។

(៣៧២) ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ សេ-
 នាសនំ កាលេត្ថា សត្វកាលំ បដិកាលេត្ថំ ។ កកវ-
 តោ ឯតមត្ថំ អាភេវេស្សំ ។ មេ ។ ឯ កិក្ខុវេ សេនាសនំ
 កាលេត្ថា សត្វកាលំ បដិកាលេតត្ថំ យោ បដិកាលេយ្យ
 អាចត្ថំ ទុក្ខដស្ស អនុជាតាម កិក្ខុវេ វស្សានំ ភេទា-
 បំ បដិកាលេតត្ថំ ទុក្ខកាលំ ឯ បដិកាលេតត្ថំ ។

វិធីបដិសេធ ។ ពួកកិក្ខុប្រគល់ឱ្យភាគកំណត់នៃបរិវេណ បរិវេណ កិ-
 សលំនៅច្រើន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱ្យយ គឺជាគម-
 អនុញ្ញាតឱ្យ ។ នូវបរិវេណភាគបដិសេធកាលំជាប់ទៅចុះ កាលបើបដិសេធក
 វិធីបដិសេធកាមលំជាប់ ពួកកិក្ខុបានទទួលយកហើយ ទើបមានកិក្ខុឯទៀត
 មកដល់ (វិធីបដិសេធក) មិនត្រូវការ មិនត្រូវឱ្យទេ ។

(៣៧០) សមយេនាវង្ស កិក្ខុចាំឱ្យយប្រគល់សេនាសនៈដល់
 កិក្ខុដែលបិក្ខេនៅក្នុងទីក្រៅសីមា ។ កិក្ខុចាំឱ្យនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱ្យយ
 កិក្ខុមិនត្រូវប្រគល់សេនាសនៈ ដល់កិក្ខុដែលបិក្ខេនៅក្នុងទីក្រៅសីមាទេ
 កិក្ខុណាប្រគល់ឱ្យ ត្រូវតាមកិក្ខុក្នុង ។

(៣៧១) សមយេនាវង្ស កិក្ខុចាំឱ្យយទទួលយកសេនាសនៈ^(១)
 ហើយយាត់ទាំងទុកគ្រប់កាល^(២) ។ កិក្ខុចាំឱ្យយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱ្យយ
 កិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកសេនាសនៈ ហើយយាត់ទាំងទុកគ្រប់កាលទេ កិក្ខុ
 ណា យាត់ទាំងទុក ត្រូវតាមកិក្ខុក្នុង ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱ្យយ គឺជាគម-
 អនុញ្ញាតឱ្យយាត់ទាំងទុកតែត្រឹម ៣ ខែក្នុងវស្សានាថ្ងៃ (ប៉ុណ្ណោះ) មិនឱ្យ
 យាត់ទាំងទុកគ្រប់ថ្ងៃទេ ។

១ (ធម្មិកថា) ទទួលយកសេនាសនៈក្នុងព្រៃនិពន្ធសព្វ ។ ២ គល់វស្សានាថ្ងៃ ៤ ថ្ងៃ ។

សេនាសន្តត្តហ កយេន សេនាសន្តត្តហ ឧបទ្កត្ត

សេនាសន្តត្តហៈ ការប្រគល់សេនាសន្តត្ត ៣ យ៉ាងដូច្នោះបង្កើតឧបទ្កត្ត

[៣៧២] អថទោ កិក្ខុនំ ឯតទយោសិ កាតិ ឧ
ទោ សេនាសន្តត្តហាតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តិ អាហេ-
ទេសិ ។ តយោមេ កិក្ខុនេ សេនាសន្តត្តហា បុរិម-
កោ បដិមកោ អន្តរម្បត្តកោ អបរដ្ឋិកតាយ កសា-
ន្តិយា បុរិមកោ តាយោតត្វោ មាសកតាយ កសា-
ន្តិយា បដិមកោ តាយោតត្វោ អបរដ្ឋិកតាយ បវរ-
ណាយ កាយតិ វស្សវាសត្តាយ អន្តរម្បត្តកោ តាយោ-
តត្វោ ធមេ ទោ កិក្ខុនេ តយោ សេនាសន្តត្តហាតិ ។

ទុតិយភាណវិ ។

[៣៧៣] តេន ទោ បទ សមយេន កាយស្នា ឧប-
ទេនោ សក្សបុត្តោ សាវត្ថិយំ សេនាសនំ តយោត្វា
អញ្ញាតិ តាមតាវាសំ អភោសិ តត្របិ^(១) សេនាសនំ
អត្តយោសិ ។ អថទោ តេសិ កិក្ខុនំ ឯតទយោសិ
អយំ ទោ អាវុហា កាយស្នា ឧបទេនោ សក្សបុត្តោ

[៣៧២] ព្រះនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រូវដូច្នោះថា
ការប្រគល់សេនាសន្តត្តមានបីគ្នាគឺ ។ កិក្ខុទាំងនោះប្រាថមដ៏ខ្ពស់សេចក្តី
នោះ ចំពោះព្រះពោធិព្រះភោគ ។ ព្រះកន្លង់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
ការប្រគល់សេនាសន្តត្តនេះមាន ៣ យ៉ាង គឺ បុរិមកៈ ១ បដិមកៈ ១
អន្តរម្បត្តកៈ ១ ដែលឈ្មោះថា បុរិមកៈ ត្រូវកិក្ខុប្រគល់ឱ្យកំរិតកំរិតវិជ្ជាទេព
នៃភាសាទេវ ដែលឈ្មោះថា បដិមកៈ ត្រូវកិក្ខុប្រគល់ឱ្យកំរិតកំរិតវិជ្ជា
ទេពនៃស្រាពណ៍ទេវ ដែលឈ្មោះថា អន្តរម្បត្តកៈ ត្រូវកិក្ខុប្រគល់ឱ្យ
កំរិតកំរិតវិជ្ជាបរិណាកុដិនៃអសុដ្ឋទេវ ដើម្បីទៅបរិស្សាទេវ ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រគល់សេនាសន្តត្តមាន ៣ យ៉ាងដូច្នោះឯង ។

ចប ភាណវិៈដាតំបំពិ ។

[៣៧៣] សម័យនោះឯង ឧបទ្កកិក្ខុមានតាយុជាសក្សបុត្តខ្ពស់
យកសេនាសន្តត្ត ទៀតត្រង់សាវត្ថិ ហើយដើរទៅលាងអាវុស ក្នុងស្រុក
ក្នុងមួយ កំរិតខ្ពស់យកសេនាសន្តត្តទាំងនោះទៀត ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុ
ទាំងនោះ (ដែល ទៅក្នុងទីកាលនោះ) ធិត្តាដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុស
ទាំងឡាយ ឧបទ្កកិក្ខុមានតាយុ ជាសក្សបុត្តនេះ ជាអ្នកធ្វើឱ្យ

១ ឧ. ឧ. ឧ. ១ ។

កណ្តាលការណ៍ កសិបាណការណ៍ វិវាហការណ៍
 កស្សការណ៍ សាវ័រ្ម័ អនិករណការណ៍ សហយំ
 ឥន វស្សំ វិសិស្សកំ សត្វេ វ មយំ ន ជាសុ វសិស្សាម
 បាទុ ខំ បុត្តាមាតិ ។ អថទោ រេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ
 ឧបទន្តំ សក្សបុត្តំ ឯកនកេត្តំ ននុ តយា អាវុសោ
 ឧបទន្តំ សាវគ្គិយំ សេនាសនំ តហិតន្តំ ។ ឯវអាវុ
 សោតិ ។ តិ មន ភ្នំ អាវុសោ ឧបទន្តំ ឯកោ ទ្វេ
 បដិពាហសីតិ ។ ឥនជាបាហំ អាវុសោ មុត្តាមិ
 តត្ថ តណ្ហាមិតិ ។ យេ រេ ភិក្ខុ អប្បវ្មា សន្តត្ថា ។ ម ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ កតិ ហំ បាម
 អាយស្មា ឧបទន្តោ សក្សបុត្តោ ឯកោ ទ្វេ បដិពា-
 ហស្សនីតិ ។ កតវតោ ឯកមន្តំ អារាជេសុ ។ ម ។
 សន្តំ កា ភ្នំ ឧបទន្តំ ឯកោ ទ្វេ បដិពាហសីតិ ។
 សន្តំ កតវតិ ។ វិគរហំ តុវត្ថា កតវត តាចិ វំ បាម

សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើផ្លូវជំនោរ ធ្វើផ្លូវការពាសនៃ ធ្វើផ្លូវតិរច្ឆា
 កង ធ្វើនៅអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ប្រសិនបើ ឧបទន្តិកុមារនៅចាំស្សក្នុង
 ទីនោះ យើងទាំងអស់គ្នានឹងនៅកុំបានសច្ចុយឡើយ បើដូច្នោះបាននៃ
 យើងស្មោះលាតមើល ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ស្រឡាចខ្លួនក៏មានអាយុជាសក្ស-
 បុត្តដូចជា ម្ចាស់អាវុសោឧបទន្ត រោគបានទទួលយកសេនាសនៈទៀប
 គ្រងសាវ័ត្តិ មែនឬ ។ ឧបទន្តិកុមារឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំ
 បានទទួលយកមែន ។ ភិក្ខុទាំងនោះសួរថា ម្ចាស់អាវុសោឧបទន្ត ចុះរោគ
 តែម្នាក់ឯងទេ ម្តេចក៏ហ្មត់ហែងសេនាសនៈដល់ទៅពីកន្លែង ។ ឧបទន្ត
 កុមារឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំលែងយកក្នុងទីនេះ
 ហើយ ខ្ញុំនឹងទៅទទួលយកក្នុងទីនោះវិញ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាគឺថា មានសេចក្តីសម្រាស ។ ម ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលពោសតិ
 ដៀល បន្តិចម្តងៗថា ឧបទន្តិកុមារអាយុជាសក្សក្នុងនៃអាយុម្តេចម្តេច
 បើនឹងហ្មត់ហែងសេនាសនៈដល់ទៅពីកន្លែងនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រា
 ចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភោគ ។ ម ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់
 ថា ម្ចាស់ឧបទន្ត ពូជស្តកតែម្នាក់ឯង ហ្មត់ហែងសេនាសនៈដល់ទៅពី
 កន្លែង មែនឬ ។ ឧបទន្តិកុមារចង្អុលថា មតិគ្រូព្រះមាតាព្រះភោគ
 ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់មានព្រះភោគ ទ្រង់បន្ទោសថា

គ្រូ ហោយបុរស ឯកោ ទ្រូ ចដិពាហ៍ស្សសំ តត្ថ គយា
 ហោយបុរស កហ៍តំ ឥធម៌ ឥធម៌ កហ៍តំ តត្រ
 ឥធម៌^(១) ឯវំ ទោ គ្រូ ហោយបុរស ឧកយត្ថ ចរិពាហ៍ហេ
 ទេតំ ហោយបុរស អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ ។ ចេ ។
 វិសហិត្តា ធម្មិ តាមំ តត្តា កិក្ខុ អនាទ្តសិ ធម៌
 កិក្ខុវេ ឯកោ ទ្រូ ចដិពាហ៍តត្តា យោ ចដិពា-
 ហោយ្យ អាមត្តំ ឧក្ខេស្សាតំ ។

(៣៧៤) តេ ទោ បទ សមយេ កកវំ កិក្ខុធំ
 អនេកបរិយាយេ វិទយេតមំ តាដេតំ វិទយេស្ស វណ្ណំ
 កាសតិ វិទយេបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អា-
 ទិស្ស អយស្មតោ ឧទាលិស្ស វណ្ណំ កាសតំ^(២) ។
 កិក្ខុធំ ឯកោយោសំ កកវំ ទោ កិក្ខុធំ អនេកបរិយាយេ
 វិទយេតមំ តាដេតំ វិទយេស្ស វណ្ណំ កាសតិ វិទ-
 យេបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតំ អាទិស្ស អាទិស្ស អយ-
 ស្មតោ ឧទាលិស្ស វណ្ណំ កាសតិ ហន្ត មយំ អាវុសោ

១ ឆ. ឥធម៌ ឥធម៌ ឥធម៌ តត្រ ឥធម៌ ។ ២ ឆ. ឆ. ឆេតោស្ស កតោ ឃី កិក្ខុវំ
 ឯកោយោសំ វិទមំ ឥធម៌ ។ តត្រ កិក្ខុ កកវំ ទោ កិក្ខុវំ អនេកបរិយាយេ វិទយេតមំ
 កតេតិ អាវុសោយេវ អាទតិ ។

នៃហោយបុរស អ្នកតែឆ្នាក់ឯងមិនសមរម្យនឹងហ្នឹងហ្នឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋាន
 ទៅក៏ក្រៃទ្រូទេ ឆ្នាលហោយបុរស (ចើ) អ្នកទទួលយកសេចក្តីសន្និដ្ឋាន
 ហោយហើយ មានកែលម្អទទួលយកក្នុងចំនោះ(ចើ)អ្នកទទួលយកក្នុងចំនោះ
 ហើយ មានកែលម្អទទួលយកក្នុងចំនោះ នៃហោយបុរស ចើយ៉ាង
 ហ្នឹងអ្នកបានដឹងថាមនុស្សខាងក្រៅ គឺជាមនុស្សដែលបានសេចក្តីសន្និដ្ឋាន
 ពីខាងទេ នៃហោយបុរស កំរើនេះមិនមែនជាទ្រូច្រូច្នោះដល់ក្នុងផលដែល
 មិនទាន់ច្រូច្នោះទេ ។ ចេ ។ លុះច្រូច្នោះហើយច្រូច្នោះធ្វើធម៌ក្នុងក្រាស់
 ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ឆ្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុឆ្នាក់ឯងមិនត្រូវហ្នឹង
 ហ្នឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានក៏ក្រៃទ្រូទេ កិក្ខុណាហ្នឹងហ្នឹង ត្រូវតាមកិក្ខុផ ។

(៣៧៥) សមយោទានេតិ ព្រះមានព្រះភាសាច្រូច្នោះសំដែងវិទ្យា
 សំដែងកុណាចេសំវិទ្យា សំដែងកុណាចេសំការសិក្សាវិទ្យា សំដែងកុណា
 ចេសំព្រះវិទ្យាព្រះវិទ្យាព្រះវិទ្យាព្រះវិទ្យា ។ ដល់កិក្ខុទាំងឡាយដោយ
 ចរិយាយេចរិយាយេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីច្រូច្នោះដូច្នោះ ព្រះ
 មានព្រះភាសាច្រូច្នោះសំដែងវិទ្យា កថា សំដែងកុណាចេសំវិទ្យា សំដែងកុណា
 ចេសំការសិក្សាវិទ្យា សំដែងកុណាចេសំព្រះវិទ្យាព្រះវិទ្យាព្រះវិទ្យាព្រះវិទ្យា
 ព្រះវិទ្យា ។ ដល់កិក្ខុទាំងឡាយដោយចរិយាយេចរិយាយេ ឆ្នាលកាវុសោ

អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស សន្និកោ វិធមិ បរិយាប្បណា-
 មាតំ ។ គេ ៤^(១) ពហុ កត្តុ វេក ច ធម៌ ច មជ្ឈិ-
 មា ច អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស សន្និកោ វិធមិ បរិ-
 យាប្បណាមិ ។ អាយស្ម ឧបាលិ វេតកោ ៥^(២) ឧដ្ឋិសតិ
 វេកមិ ភិក្ខុមិ តារាវេ ។ វេកមិ ភិក្ខុ វេតកា ៥
 ឧដ្ឋិសាមេដ្ឋិ ធម្មតារាវេ ។ តទ្រ^(៣) វេក វេ ភិក្ខុ
 កិលមន្តិ អាយស្ម ច ឧបាលិ ។ កតវតោ ឯតមន្តិ
 អាណេចសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ធម៌តា ច ភិក្ខុតា
 ឧដ្ឋិសន្តេសមតោ វា អាសវេ ធម៌សិដ្ឋិ ឧច្ចតរតោ^(៤)
 វា ធម្មតារាវេ វេវេ ភិក្ខុតា ឧដ្ឋិសាមេដ្ឋិសមតោ
 វា អាសវេ ធម៌សិដ្ឋិ ធម៌តរតោ^(៥) វា ធម្មតារាវេតា ។

[៣៧៩] កេ ច តោ បទ សមយេ ពហុ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស សន្និកោ វេតកា ៥ ឧដ្ឋិសំ
 បដិមាទេត្តា កិលមន្តិ ។ កតវតោ ឯតមន្តិ អាណេច-
 សំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សមាទាសនិកោហិ សហ
 ធម៌សិដ្ឋិ ។

១ គ. គេ ។ ២ ១. ពេក្រោ សាយុ ៥ ស្ស្រំ ។ ៣ ឧ. ម. ពន្ធ ។ ៤ ឧ. ម.
 ឧប្បាវ ។ ៥ ឧ. ម. ធម៌តរ ។

បិក្ខុស្មោ យេនិវិជ្ជរៀសិមិ បក្កសំណាក់ព្រះ បុណ្យវិញ្ញា ។
 ភិក្ខុច្រើនក្នុងតំនាង តោជាថេរក្តិ ខ្ព្តិ កណ្តាលក្តិ តែនិវាសករៀន
 វិធមក្នុងសំណាក់ព្រះ បុណ្យវិញ្ញា ។ ព្រះថេរវេន្ទ្រ បុណ្យវិញ្ញា
 តាយ កិច្ចវិធមលេវិធម (វិធម) ដោយសេចក្តីតោពក្តិដោយភិក្ខុ
 ជាថេរ ។ បក្កភិក្ខុជាថេរកំណរឱ្យលោកសំដែង (វិធម) ដោយសេចក្តី
 តោពក្តិដោយថេរ ។ បក្កភិក្ខុជាថេរ ក្នុងភិក្ខុជាថេរក្តិ ព្រះ បុណ្យវិញ្ញា
 ដំនាងកាយក្តិ កិលំបុក (តោណាសំ) ។ ក្នុងភិក្ខុក្រាបចម្រើនសេចក្តី
 ខ្ព្តិ ចំនោមព្រះនាមព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុជាវិញ្ញា
 គឺជាគតតទុក្ខក្នុងភិក្ខុវិញ្ញាសំដែង (វិធម) អង្គុយលើកាសនៈ
 ស្មើភិក្ខុ ខ្ពស់ជាងភិក្ខុ ដោយសេចក្តីតោពក្តិដោយ ដំនាងកាយ
 ភិក្ខុជាថេរដែលឧបក្កភិក្ខុខ្ពស់ដែងវិធម អង្គុយលើកាសនៈស្មើភិក្ខុ
 បាន តាមដំណែលសំនាក់បាន ដោយសេចក្តីតោពក្តិដោយ ។

[៣៨០] សមិយានេនិវិ ភិក្ខុច្រើនរូបនាំគ្នាយរៀនបុណ្យវិញ្ញា
 សំណាក់ព្រះ បុណ្យវិញ្ញា កិលំបុក ។ ភិក្ខុតំនាងក្រាបចម្រើនសេចក្តី
 សេចក្តីខ្ព្តិ ចំនោមព្រះនាមព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ជាវិញ្ញា គឺជាគតតទុក្ខក្នុងភិក្ខុ ដែលមានកាសនៈស្មើភិក្ខុ
 ដោយសេចក្តី ។

សេចក្តីសម្រេច គណៈកម្មាធិការ រដ្ឋបាល ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន

សេចក្តីសម្រេច គណៈកម្មាធិការ រដ្ឋបាល ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ៣ ខែ ១៩៧៥

(៣៧៦) អង្គការ កិច្ចការ ឯកទេសសេវា គាំទ្រការ
ទូទៅ សមាហរណកម្ម ហោតីត ។ ក្រសួង ឯក-
ទេស អាណាចក្រ ។ អនុជាតិ កិច្ចការ គណៈកម្មាធិការ
សហ ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។

(៣៧៦) គ្រោះថ្នាក់ ក្នុងកិច្ចការសេវាសង្គមស្រូវស្រែ កិច្ច
វិធានការសម្រាប់ស្រូវស្រែស្រែកម្រិតខ្ពស់ ។ ក្នុងកិច្ចការសេវា
សេវាសង្គម សម្រាប់ស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ ។ គ្រោះថ្នាក់ស្រូវស្រែ
កម្រិតខ្ពស់ គឺជាគុណភាពកម្រិតខ្ពស់ដែលបានស្រូវស្រែ ព្រោះ
ជាមួយគ្នា។ (១) ។

(៣៧៧) គណៈកម្មាធិការ ឯកទេសសេវា សម្រាប់
កិច្ចការ(១) សមាហរណកម្ម ឯកទេស(២) ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន មក
កិច្ចការ ។ ឯកទេស(៣) ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។ ក.ក.
ក្រសួង ឯកទេស អាណាចក្រ ។ អនុជាតិ កិច្ចការ គណៈកម្មាធិការ
មក គណៈកម្មាធិការ ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។ កិច្ចការ មក ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន
មក កិច្ចការ ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។ គណៈកម្មាធិការ
ក្រសួង ឯកទេស អាណាចក្រ ។ អនុជាតិ កិច្ចការ
គណៈកម្មាធិការ មក គណៈកម្មាធិការ ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។

(៣៧៧) សម្រាប់ស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ សម្រាប់
គណៈកម្មាធិការស្រូវស្រែ គណៈកម្មាធិការស្រូវស្រែ គណៈកម្មាធិការ
ស្រូវស្រែ ។ ក្នុងកិច្ចការស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ សម្រាប់ស្រូវស្រែ
គណៈកម្មាធិការ ។ គ្រោះថ្នាក់ស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ គឺជាគុណភាព
ស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ ព្រោះគណៈកម្មាធិការស្រូវស្រែ
ស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ គឺជាគុណភាពស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ ។ ក្នុង
គណៈកម្មាធិការស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ គឺជាគុណភាពស្រូវស្រែកម្រិត
ខ្ពស់ គឺជាគុណភាពស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ ។ គណៈកម្មាធិការ
ស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ សម្រាប់ស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ ។ គ្រោះ
គណៈកម្មាធិការស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ គឺជាគុណភាពស្រូវស្រែ
កម្រិតខ្ពស់ គឺជាគុណភាពស្រូវស្រែកម្រិតខ្ពស់ ។

១ គណៈកម្មាធិការ រដ្ឋបាល ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។ ២ គណៈកម្មាធិការ រដ្ឋបាល ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។ ៣ គណៈកម្មាធិការ រដ្ឋបាល ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។

១ គណៈកម្មាធិការ រដ្ឋបាល ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។ ២ គណៈកម្មាធិការ រដ្ឋបាល ម៉ែស៊ីនីយ៉ូន ។

[៣៧៨] គេន ទោ ចន សមយេន ភិក្ខុ អសមា.
នាសចិកេហិ សហ ធីយាសាន ធិសិទិភ្នំ កុក្កុត្តា.
យដ្ឋិ ។ ភកវតោ ឯតមភ្នំ អាណេនេសុំ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ វេយេត្តា បណ្ឌិតិ ឧត្តត្ថមិ ឧកាតាព្យញ្ញចិ
អសមាទាសចិកេហិ សហ ធីយាសាន ធិសិទិភ្នំ ។

[៣៧៩] អថទោ ភិក្ខុនិ ឯតមហោសិ កំត្តតំ
បដ្ឋមិ^(១) នុ ទោ ធីយាសានិ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ យំ តំណាងំ បហោតិ ឯត្តតំ បដ្ឋមិ^(២) ធីយា-
សានិ ។

[៤០០] គេន ទោ ចន សមយេន វិសាទា មិតា.
មោតា សធឿស្ស អត្តាយ សាលំនំ ទាសានំ កាវារេ.
តុកាមា ហោតិ ហត្ថិនទតំ ។ អថទោ ភិក្ខុនិ ឯតម-
ហោសិ កំត្តតំ ភកវតោ ទាសានមិកោតោ អនុញ្ញាតោ
កិ អនុញ្ញាតោតំ ។ ភកវតោ ឯតមភ្នំ អាណេនេសុំ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សត្ថំ ទាសានមិកោតនិ ។

១ ៤. ភិក្ខុបដ្ឋមិ ។ ២ ៥. ភិក្ខុបដ្ឋមិ ។

[៣៧៨] សមយេនាឯនំ កុក្កុត្តាមាសេចក្តីសធិវ្យយនិទិកាភេត្តិយ
លើកសនៈវែងជាមួយនឹងភិក្ខុវេយមានកាសនៈមិនស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសមអនុញ្ញាត ឱ្យអង្គុយលើកាសនៈវែងជាមួយ
នឹងភិក្ខុវេយមានកាសនៈមិនស្មើគ្នាបាន វៀរលែងវិធីមនុស្សឆ្នើម មាតុ-
ត្រាម នឹងមនុស្សមាតាភេតិ ។

[៣៧៩] ត្រាថា ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះផ្លូវច្នោះថា
កាសនៈវែង គេមានចំប៉ុនត្រឹមណា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសមអនុញ្ញាតកាសនៈវែង ដែលមានចំប៉ុន
ល្មមភិក្ខុ ពូ បេ (អង្គុយបាន) ។

[៤០០] សមយេនាឯនំ ទាសានមិកោតោ ចន័វ្យយនិទិកាម្លើ
ប្រាសាទប្រកបដោយចៀនចៀនយោហេតុនេះ^(១) ចំត្រិះប្រះអមព្រះសធិ ។
សំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះផ្លូវច្នោះថា ព្រះមាតាព្រះភាគ
បានទ្រង់អនុញ្ញាតការប្រើប្រាស់ប្រាសាទហើយធុ ។ មិនទាន់បានទ្រង់
អនុញ្ញាតទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតា
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសមអនុញ្ញាត
ការប្រើប្រាស់ប្រាសាទគ្រប់យ៉ាងបាន ។

១ ប្រែថា ប្រាសាទកំរងទៅលើកោដង ។

សេនាសន្យា បសេនីស្ស កោសលស្ស អយ្យករិក្ខុ

សេនាសន្យា: រឿងព្រះអញ្ញការណ៍ព្រះបាទបសេនីកោសល

[៤០០] កេត ទោ បទ សមយេធម កតោ បាសទ.

[៤០១] សម័យនោ ព្រះអញ្ញការណ៍ព្រះបាទបសេនីកោសល

ធិស្ស កោសលស្ស អយ្យកា កាលតតា ហោតិ ។

សុគត ។ កាលដែលព្រះអញ្ញការណ៍នោះសុគតទៅ សង្ឃក៏បានអកប្បិយកល្យ

កស្សា កាល ភិវិយាយ សង្ឃស្ស ធម៌ អកប្បិយកល្យ

ជាច្រើន ឯអកប្បិយកល្យនោះ គឺ កាលនេះដែលកន្លងហួសប្រមាណ ក្រៃ

ឧប្បន្ន ហោតិ សេយ្យធីធិ អាសន្និ បល្ល័ង្ក កោណកោ

ដែលធ្វើពីរោមសត្វ វិចិត្រដោយរូបសក្កសាហាវ ព្រំពន្យារមរិវិធីជាង ៤ ប្តាប់ កម្រាល

ធិត្តកា បដិកា បដលិកា ត្វលិកា វិកាដិកា ឧទ្ធ

ដែលធ្វើពីរោមសត្វ កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វដូចខ្លោច កម្រាល

លោមី ឯកន្តលោមី តាដិស្ស កោសយ្យ កុត្តកា

ដែលញាក់ត កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វវិចិត្រ ដោយរូបសីហានិទិត្យាធិ

ហត្តត្ថា អស្សត្ថា រថត្ថា អដិទប្បវេណី កាណិមិត

ជាដើម កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វមានរាមប្រាង្គិកខ្លាច កម្រាលដែល

បវច្ឆត្តត្ថាលំ សឧត្តរន្ធី ឧកតោលា ហិតកុបជាដើម ។

ធ្វើពីរោមសត្វមានរាមប្រាង្គិកទាំងពីរខាង កម្រាលដែលធ្វើពីទិសមាស ចូរិវរូ

សយចាត់ស្រែដោយរាមទុក កម្រាលដែលធ្វើពីសរសៃស្បូកចាត់ស្រែ

ដោយរាមទុក កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វល្មមស្រី ចំ ១៦ ទាក់លេក់បាត

កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើខ្នងដី កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើខ្នងសេះ

កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើថ កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បូកខ្លា កម្រាល

ដ៏ទន្ធមដែលធ្វើពីស្បូកល្មម ធ្វើយកលិក្របាមទាំងពីរខាង (គឺ

ធ្វើយក្បាលនិងធ្វើយដើម) ព្រមទាំងពានដែលមានភណិក្របាម ។

កតវតោ ឯកមគ្គំ អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ កំក្កុវេ
 អាសន្តិយា ចារេ ជិទ្ធិត្វា បរិកុញ្ញតិ បល្ល័ស្ស វិទ្យ
 កិទ្ធិត្វា បរិកុញ្ញតិ ត្វលំកំ វិជដេត្វា ពិម្ពាហនំ កាតុ
 អវសេសំ កុម្មត្វាលំ កាតុន្តំ ។

[២០៦] តេជ ទោ មជ សមយេន សាគិយា អវិទ្ធា
 អតាតាស្មិ តាមកាវិសេ អាវសិកា កំក្កុ ឧបទុតា
 ហោន្តំ អាតុតាតមិកានំ កិក្កុនំ សេតាសនំ មញ្ញ
 មេត្តា ។ អថទា តេសំ កំក្កុនំ ឯតេហោសិ ឯតាហិ
 ទោ មយំ អាវសា ឧបទុតា អាតុតាតមិកានំ កិក្កុនំ
 សេតាសនំ មញ្ញមេត្តា ហន្ត មយំ អាវសា សត្វ
 សឡ័កំ សេតាសនំ ឯតាស្ស ទេម តស្ស សន្តតំ
 បរិកុញ្ញស្ត្រមាតិ ។ តេ សត្វំ សឡ័កំ សេតាសនំ
 ឯតាស្ស អនិស្ស ។ អាតុតា(១) តេ អាវសិកេ(២) កំក្កុ
 ឯតេកេនំ អញ្ញកំ អាវសា សេតាសនំ មញ្ញមេត្តា ។

១ ខ. ច. អាតុតា ភិក្កុ ។ ២ ខ. ម. ហោសេសុ អថ យាថេ ១-ទិស្សតិ ។

ភិក្កុតាំងឡាយក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ពះ ចំពោះគ្រូមោទល្ហោភាព ។ គ្រូ
 អង្គច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្កុតាំងឡាយ មហានុកុញ្ញត ឲ្យកាត់ជើង
 ភាសនៈដែលតទ្ធិហូសប្រមាណ ហើយសឹមប្រើគ្រាស់ ឲ្យចំលាយរួច
 សត្វសាចារវៃទ្រុមោទជើងវិច្រាវយរួចសត្វសាចារ ហើយសឹមប្រើ
 គ្រាស់ ឲ្យកកយសម្រាលដែលញាត់យកមកធ្វើជាខ្នើយ ភាសនៈក្រៅ
 អំពីនោះ យកមកធ្វើជាគម្រាលសម្រាប់គ្រាលាលីផែនដីបាទ ។

[២០៦] សម័យនោះឯង ពួកអាវសិកភិក្កុ ទៅក្នុងអាវសិកស្រុក
 ក្នុង ១ ម៉ែនឆ្ងាយពីក្រុងសាវត្តិ មានសេចក្តីលំបាកនឹងរៀបចំគ្រាលសេនា-
 សនៈចម្រើនពួកភិក្កុមក្នុងនឹងពួកភិក្កុរៀបចំណើរទៅ ។ ភិក្កុតាំងនោះក៏គិត
 ថា ម្ចាស់អាវសា តាំងឡាយ ឥឡូវទេព្រូកយើងលំបាកនឹងគ្រាលសេនា-
 សនៈចម្រើនពួកភិក្កុមក្នុង នឹងពួកភិក្កុរៀបចំណើរទៅ ម្ចាស់អាវសា តាំង
 ឡាយ មើលដូច្នោះ យើងនឹងប្រគល់សេនាសនៈ តាំងអស់ជាចេសសិវ្យទៅ
 ភិក្កុមួយរួច ឯយើងរាល់គ្នាចាំប្រើគ្រាស់ទ្រុត្យរបស់ ដោយលាភិក្កុនោះ
 វិញ ។ ភិក្កុតាំងនោះ ក៏បាទប្រគល់សេនាសនៈ តាំងអស់ជាចេសសិវ្យ
 ទៅភិក្កុមួយរួច ។ ពួកតាមនុកភិក្កុនិយាយពាក្យទេវនិទំអាវសិកភិក្កុ
 នោះថា ម្ចាស់អាវសា ចូរលោករៀបចំសេនាសនៈចម្រើនយើង ។

កាតខាង ចក្ខុ ។ អាករោ អាករាវត្ថុ ឥន្ទ បឋមី អ-
 វិស្សជ្ឈយំ ឧ វិស្សជ្ឈេតត្ថំ សង្ខេប វា ករណា ឧ វា បុគ្គលេ ឧ
 វា វិស្សជ្ឈេតត្ថំ អវិស្សជ្ឈិតំ ហោតិ យោ វិស្សជ្ឈេយ្យ អាចត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស វិហារេ វិហារវត្ថុ ឥន្ទ ធុតិយំ អវិស្សជ្ឈយំ
 ឧ វិស្សជ្ឈេតត្ថំ សង្ខេប វា ករណា ឧ វា បុគ្គលេ ឧ វា
 វិស្សជ្ឈេតត្ថំ អវិស្សជ្ឈិតំ ហោតិ យោ វិស្សជ្ឈេយ្យ អាចត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស មញ្ញា មីមិ ភិសី ភិម្ពោហា ឥន្ទ ភតិយំ
 អវិស្សជ្ឈយំ ឧ វិស្សជ្ឈេតត្ថំ សង្ខេប វា ករណា ឧ វា
 បុគ្គលេ ឧ វា វិស្សជ្ឈេតត្ថំ អវិស្សជ្ឈិតំ ហោតិ យោ
 វិស្សជ្ឈេយ្យ អាចត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស លោហកុម្មិ លោហ-
 កាលាតំ លោហវិកោតោ លោហកដាហំ វាសី ធាស្ស
 កុហិវ កុហាលោ ធិមាធនំ ឥន្ទ ចត្តត្ថំ អវិស្សជ្ឈយំ

បេសំទានំ ។ ទោដ្ឋចរម្ពុច ។ ភី កាវេ ភី ស្មុទ្ធក្រា(១) ឧ អាចរវត្ថុ
 ភី ធិមិវិស្សជ្ឈេតត្ថំ ។ នេជាវេសំមិទ្ធកុលេវេតញ្ញាជាដំបូង ទោសស្សីក្ក
 គណៈក្ក បុគ្គលក្ក ភីមិទ្ធក្រាវេវេតញ្ញា ស្មុទ្ធកុលេវេតញ្ញាហើយ ភីមិទ្ធ
 ឈ្មោះជាលះ ភីកុលាលេវេតញ្ញា ត្រូវតាមភីកុលេវេតញ្ញា វិហារ ភី លំដៅ ឧ
 វិហារវត្ថុ ភី ធិមិសម្រាប់សាវ័លំដៅ ។ នេជាវេសំមិទ្ធកុលេវេតញ្ញា
 ជាដំបូង ទោសស្សីក្ក គណៈក្ក បុគ្គលក្ក ភីមិទ្ធក្រាវេវេតញ្ញា
 ស្មុទ្ធកុលេវេតញ្ញា ភីមិទ្ធកុលេវេតញ្ញា ភីកុលាលេវេតញ្ញា ត្រូវតាមភី
 ធុល្លច្ចយ មញ្ញា ភីវិគ្រ ឧ បិលៈ ភី ភីវិស្សជ្ឈេតត្ថំ ឧ ភិសី ភី កុម ឧ
 ភិកុហាតៈ ភី ធិមិ ឧ នេជាវេសំមិទ្ធកុលេវេតញ្ញាជាដំបូង ទោ
 សស្សីក្ក គណៈក្ក បុគ្គលក្ក ភីមិទ្ធក្រាវេវេតញ្ញា ស្មុទ្ធកុលេវេតញ្ញាហើយ
 ភីមិទ្ធកុលេវេតញ្ញា ភីកុលាលេវេតញ្ញា ត្រូវតាមភីកុលេវេតញ្ញា លោហកុម្មិ
 ភី ត្រូវតាមភីកុលេវេតញ្ញាហើយ ។ លោហកាលាតៈ ភី ធិមិ ឧ
 លោហវិកោតោ ភីកុហាលោ ឧ លោហកដាហំ ភី ធិមិ ឧ វាសី ភី
 ភីវិស្សជ្ឈេតត្ថំ ឧ វាសី ភី កុហិវ ភី ធិមិ ឧ កុហាលោ ភី ចច ឧ
 ធិមិ ឧ ភី ធិមិ ឧ នេជាវេសំមិទ្ធកុលេវេតញ្ញាជាដំបូង ទោសស្សី

១ ភីកុលេវេតញ្ញា ភី កុលេវេតញ្ញា ស្មុទ្ធកុលេវេតញ្ញា ។

សេនាសន្តត្ត អស្សជំបុនត្ថសុភិក្ខុ សម្មាសម្ពុ ភាគទី

មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ បញ្ចមត្តេយ្យំ ភិក្ខុសតេយ្យំ
 សារីបុត្តោត្តលោកេយ្យំ ច កករតោ ច អាវុសោ សេនា-
 សនំ បញ្ចមេយេ ភិក្ខុសង្ឃេស្ស ច សារីបុត្តោត្តលោ-
 កេយ្យាតិ ។ ទត្តាវុសោ សង្ឃិកំ សេនាសនំ សត្វំ
 អន្តេយ្យំ ភាជនំ ស្វាតនំ អាវុសោ កករតោ យស្មី វិហារេ
 កករ ឥន្ទ្រិស្សនំ ឥស្មី វិហារេ វសិស្សនំ ចាមិច្ឆា សារី-
 បុត្តោត្តលោកេយ្យា ចាមិកាណំ ឥន្ទ្រិកំ វសំ កកា ច មយំ
 តេសំ សេនាសនំ បញ្ចមេស្សោតិ ។ កិម្សេន តុម្កេ
 អាវុសោ សង្ឃិកំ សេនាសនំ កាជិត្តានំ ។ វិហារុ-
 សោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ទុដ្ឋា-
 យន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កកេ ហិ ធាម អស្សជំបុនត្ថសុភា
 ភិក្ខុ សង្ឃិកំ សេនាសនំ ភាវេស្សន្តិកំ ។ អថេចា
 តេ ភិក្ខុ កករតោ វិគមន្តិ អាហេទេសុំ ។ យេ ។ សន្តិ

សេនាសន្តត្ត អស្សជំបុនត្ថសុភិក្ខុនិកាយេនសេនាសន្តត្តសម្មាសម្ពុ

ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃប្រើន ប្រមាណ ៥០០ រួច ព្រមទាំងព្រះសារីបុត្តនិង
 ព្រះមាត្រាណុនផង ម្នាលភារុសោ លោកទាំងឡាយ ប៉ុន្តែគ្នារៀបចំ
 ក្រាបសេនាសនៈទុកបម្រុងព្រះទានព្រះភាគផង បម្រុងព្រះភិក្ខុសង្ឃផង
 បម្រុងព្រះសារីបុត្តនិងព្រះមាត្រាណុនផង ។ ពួកអស្សជំបុនត្ថសុភិក្ខុ
 ធ្វើយថា ម្នាលភារុសោ សេនាសនៈដែលជាមេសសង្ឃមិនទាន់ទៅ(ព្រោះ)
 សេនាសនៈទាំងអស់យើងចែកគ្នាអស់ហើយ ម្នាលភារុសោ ព្រះមាត្រា
 ភាស្តមមកល្អហើយ ព្រះអង្គសព្វព្រហ្មចូវ័យនឹងក្នុងវិហារណា ក៏នឹង
 ឆន្ទ៍ក្នុងវិហារនោះទៅ ឯសារីបុត្តនិងមាត្រាណុន ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 លាមក លុះអំណាចទៅសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក យើងរាល់គ្នាមិនបានរៀបចំ
 ក្រាបសេនាសនៈឱ្យលោកទាំងនោះទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះស្តាប់ ម្នាល
 ភារុសោ លោកទាំងឡាយទាំងនោះសេនាសនៈរបស់សង្ឃ រឹមទេ ។ ពួក
 អស្សជំបុនត្ថសុភិក្ខុធ្វើយថា ម្នាលភារុសោ យើងចែកទេ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាទេ ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស
 ក៏ជឿល មន្ត្រៈបង្កប់ថា ពួកអស្សជំបុនត្ថសុភិក្ខុមិនសមរម្យមកទាំង
 គ្នាចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃសោះ ។ លីដាប៉ុនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះទានព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាបថា

កំសី កំម្ហាហនំ ឥទំ តតិយំ អវេក្ខិយេ ន វិភជិតត្ថំ
 សង្ខារំ វា កណោន វា បុគ្គលេន វា វិភក្កម្បំ អវិភក្កំ
 ហោតិ យោ វិភជេយ្យ អាមត្តំ ឥល្ហច្ចយស្ស លោហកុម្មិ
 លោហកណោតិ លោហវិវាតោ លោហកដាហំ វាសី
 ធរស្តុ កុមារី(១) កុម្មារលោ ឯទានំ ឥទំ ធនុត្តំ អវេក្ខិយេ
 ន វិភជិតត្ថំ សង្ខារំ វា កណោន វា បុគ្គលេន វា វិភក្កម្បំ
 អវិភក្កំ ហោតិ យោ វិភជេយ្យ អាមត្តំ ឥល្ហច្ចយស្ស វេល្យ
 វេល្យ មុត្តំ បទ្ធនំ តិណំ មត្តកា ធារកណ្ណំ មត្តកា ធារកណ្ណំ
 ឥទំ បញ្ចមំ អវេក្ខិយេ ន វិភជិតត្ថំ សង្ខារំ វា កណោន
 វា បុគ្គលេន វា វិភក្កម្បំ អវិភក្កំ ហោតិ យោ វិភជេយ្យ
 អាមត្តំ ឥល្ហច្ចយស្ស ឥហានិ ទោ កិក្ខុដេ បញ្ច អវេក្ខិ-
 យានិ ន វិភជិតត្ថានិ សង្ខារំ វា កណោន វា បុគ្គ-
 លេន វា វិភក្កានិ អវិភក្កានិ ហោតិ យោ វិភជេយ្យ
 អាមត្តំ ឥល្ហច្ចយស្សតិ ។

(៤០៤) អថទោ ភគវា កំដាតិវស្សិ យថា.
 កំរត្តំ វិហរិក្ខា យេន អាឡវី គេន ចារិកំ បញ្ញាមិ

១ សព្វេ កុមារី ធិនិ វិស្សនិ ។

កំសី ឥត្តក ១ កិម្ហាហនៈ ឥទ្ធិយ ១ នេវេវត្តមិទ្ធរូបិកោ ជាគំបេថ ទោ
 សង្ខត្តិ គណៈក្តិ បុគ្គលក្តិ កំមិទ្ធរូបិកោ សូម្បីចកោហើយ កំមិទ្ធរូបិកោ
 ចាចក កិក្ខុណាចក ត្រូវតាមត្តិឥល្ហច្ចយ លោហកុម្មិ ឥត្តានិវេល្យតិ
 លោហជាតិ ១ លោហកណោតិ ១ លោហវិវាតោ ១ លោហកដាហំ ១
 លោហកដាហំ ១ ឥទ្ធិយលោហៈ ១ កំសី ឥត្តាចក ១ ឥសុ ឥត្តាចក ១ កុមារី
 កំដាតិវស្សិ ១ កុម្មារលោ ១ ឥទានំ ឥត្តាចក ១ នេវេវត្តមិទ្ធរូបិកោ
 ជាគំបេថ ទោសង្ខត្តិ គណៈក្តិ បុគ្គលក្តិ កំមិទ្ធរូបិកោ សូម្បីចកោហើយ
 កំមិទ្ធរូបិកោចាចក កិក្ខុណាចក ត្រូវតាមត្តិឥល្ហច្ចយ វេល្យ កិក្ខុ ១ វេល្យ
 ឥល្ហច្ចយ ១ មុត្តំ ឥសុ ឥសុ ឥសុ ១ បទ្ធនំ ឥសុ ឥសុ ១ តិណៈ
 ឥសុ ឥសុ ១ មត្តកា ឥសុ ១ ធារកណ្ណៈ ឥសុ ១ ឥត្តកា ឥសុ ១
 ឥសុ ១ ឥសុ ១ នេវេវត្តមិទ្ធរូបិកោ ជាគំបេថ ទោសង្ខត្តិ គណៈក្តិ
 បុគ្គលក្តិ កំមិទ្ធរូបិកោ សូម្បីចកោហើយ កំមិទ្ធរូបិកោចាចក កិក្ខុណាចក
 ត្រូវតាមត្តិឥល្ហច្ចយ ឆាលកិក្ខុ ឥត្តានិវេល្យ របស់ ឥត្តានិវេល្យ ជាគំ
 មិទ្ធរូបិកោ ទោសង្ខត្តិ គណៈក្តិ បុគ្គលក្តិ កំមិទ្ធរូបិកោ សូម្បីចកោ
 ហើយកំមិទ្ធរូបិកោចាចក កិក្ខុណាចក ត្រូវតាមត្តិឥល្ហច្ចយ ។

(៤០៤) ត្រាវោនិវេល្យ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រង់ឥទ្ធិវេល្យ កំដាតិវស្សិ
 ភាមសមគុដល់ពុទ្ធសព្វស្រ្តីយ ហើយយាងទៅកាន់ចារិកុនិវេល្យ

អនុបុត្រាន ពារិកត្តារមាថោ យេន អាឡូរី តនេសវិ ។
តត្រ សុនំ កតកំ អាឡូរីយំ វិហារិ អត្តាឡូរិ ទេតិយេ ។

(៤០៨) តេន ទោ វេន សមយេន អាឡូរិកា
ភិក្ខុ ឯក្ខណំ វេកម្មំ ទេន្តិ បិណ្ឌិវិក្កេ បទមត្តេ-
នមំ វេកម្មំ ទេន្តិ កុណ្ឌលេ បទមត្តេនមំ វេកម្មំ
ទេន្តិ ឆ្មារដ្ឋបទមត្តេនមំ វេកម្មំ ទេន្តិ អក្កឡូរិដ្ឋិកា-
ណាមត្តេនមំ វេកម្មំ ទេន្តិ អាណោកសន្តិការណាមត្តេ-
នមំ វេកម្មំ ទេន្តិ សេវាល្ហាណាមត្តេនមំ វេកម្មំ
ទេន្តិ កាឡូរិណាណាមត្តេនមំ វេកម្មំ ទេន្តិ កៅ-
កយិកម្មណាណាមត្តេនមំ វេកម្មំ ទេន្តិ ពានទមត្តេនមំ
វេកម្មំ ទេន្តិ តទទមត្តេនមំ វេកម្មំ ទេន្តិ កណ្ឌិ-
កាណាមត្តេនមំ(១) វេកម្មំ ទេន្តិ ទណ្ឌដ្ឋល្ហប្បដិ-
សន្តិណាមត្តេនមំ វេកម្មំ ទេន្តិ បរិកណ្ឌកណាមត្តេ-
នមំ វេកម្មំ ទេន្តិ វិសតិវស្សិកម្មំ វេកម្មំ ទេន្តិ
តិសវស្សិកម្មំ វេកម្មំ ទេន្តិ យារិវិកម្មំ វេកម្មំ ទេន្តិ
ទ្ធមតា លិកម្មំ បរិយោ សិនំ វិហារំ វេកម្មំ ទេន្តិ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បប្នា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ

ទ្រង់គ្រាប់ទៅតាមបារិកត្តារមាថោ សំដៅទៅកាន់ជនតាមរិះនោះ ។
ពូជំណឹកជា ព្រះបាទព្រាហ្មាណទ្រង់គង់នៅក្នុងអត្តាឡូរិពភិយ ទៀបវែន
តាមរិះនោះ ។

(៤០៩) សម័យៈនារេន ពួកកុមារនៅក្នុងវែនតាមរិះ ឲ្យទៅកម្មធាន
សភាពយ៉ាងនេះ គឺឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែទុកដាក់ដំបូងបំបុយអង្គ ឲ្យ
ទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែលាបដក់កិច្ច ឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែដឹកសំបុក ឲ្យ
ទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែធ្វើសសរមេត្តា ឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែធ្វើ
ចក្ខុច្បះ ឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែលាបកណ៌ស ឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់
តែលាបកណ៌ទៅ ឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មរោងយកគ្រាន់តែ
ឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែប្រក់ព្រះ ឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់តែចង្កះ ឲ្យទៅ-
កម្មរោងយកគ្រាន់តែចង្កាក់ក្រសើយនៅនៃសត្វប្រាច្ចះ ឲ្យទៅកម្មរោងយ
ក្រាន់តែជួសជុល គ្រង់កន្លែងដែលដាច់ខ្លះ ឲ្យទៅកម្មរោងយកគ្រាន់
តែប្រោះព្រះ ឲ្យទៅកម្មអស់ ២០ ភ្នំ ឲ្យទៅកម្មអស់ ៣០ ភ្នំ ឲ្យទៅ-
កម្មអស់ ១០០ ភ្នំ ឲ្យទៅកម្មចំពោះហោរិវេលធ្វើស្រែចម្រើយ ដែលខ្ពស់
បានអបលោកឲ្យក្នុងកាលនាទីផ្សេងៗ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាដូចៗ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ដោយទោស និងម្យ៉ាង ចង្កះបង្ហាត់ជា

១ មិនចំពោះករណីបង្កប់ល្អោះទេ សូម្បីដំណើរនៃទិវិចយនិងវិចយនិក ក៏រាប់បញ្ចូលក្នុង
និរុទ្ធិសម្រាប់ភ្នំនិង ។

កង ហ៍ ចាម អាណ្ណិកា កំកូ ឯក្ខណ៍ វេទនាខ្លាំង
 ឧស្ស័ន្ត បិណ្ឌិកេម្រមន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត
 កុដ្ឋុលេមន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត គ្រាដួងមន្ត្រឈប់
 វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត អក្ខរ្យ្យ្តិកាណាមន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង
 ឧស្ស័ន្ត អាណាស្តិកាណាមន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត
 សេវាណ្ណិកាណាមន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត កាណ្ណិកាណា
 កាណាមន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត កេស្តិយិកាណា
 មន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត បាណាមន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង
 ឧស្ស័ន្ត ពុទ្ធមន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត កណ្ណិកាណា
 មន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត ទណ្ណុយុត្តិយុត្តិសង្ការណា
 មន្ត្រឈប់ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត បរិកណ្ណិកាណាមន្ត្រឈប់ វេ
 ទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត វិសតិស្ស័កាម្យ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត តិស
 វស្ស័កាម្យ វេទនាខ្លាំង ឧស្ស័ន្ត យាវណិកាម្យ វេទនាខ្លាំង
 ឧស្ស័ន្ត ធូមកាលិកាម្យ បរិយោសិតិ វិហារ វេទនាខ្លាំង
 ឧស្ស័ន្តតិ ។ អដិទោ ភេ កិក្ខុ កតពតា ឯកមតិ
 អាណាទេសំ ។ មេ ។ សង្កំ កិក កិក្ខុវេ ។ មេ ។ សង្កំ
 កតវតិ ។ មេ ។ វិកាហិត្តា ធម្មិ កង កាត្តា កិក្ខុ

ពួកកំពុងស្រុកនៃសាមីនិកាវិទ្យា ឧទ្ទេសន្តិកម្មមានសភាពយ៉ាងណា គឺ
 ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែទុកជាភ័ស្តុតាងប៉ុណ្ណោះ ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែ
 លាបដំក្លាំង ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែដកលំដាប់ ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយ
 គ្រាន់តែធ្វើសសរចេញ ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើចង្កូច ឧទ្ទេស
 ន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែលាបឱ្យមានពណ៌ស ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែលាប
 ឱ្យមានពណ៌ខ្មៅ ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើចំកម្មដោយជើង ឧទ្ទេស
 ន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ប្រែ ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែចង ឧទ្ទេសន្តិកម្ម
 ដោយគ្រាន់តែបំបែកធាតុស្រីយោ ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយ
 គ្រាន់តែជួសជុលគ្រងកន្លែងដែលដាច់ខ្លះ ឧទ្ទេសន្តិកម្មដោយគ្រាន់តែ
 ប្រោះប្រែ ឧទ្ទេសន្តិកម្មសំ ២០ ឆ្នាំ ឧទ្ទេសន្តិកម្មសំ ៣០ ឆ្នាំ ឧទ្ទេសន្តិកម្ម
 សំ ១ បី ឆ្នាំ ឧទ្ទេសន្តិកម្មចំពោះការដែលធ្វើស្រែហើយ ដែលខ្លះបាន
 អបណេកឱ្យក្នុងការមានផ្សែង ។ កំពុងស្រុកនៃសាមីនិកាវិទ្យា ឧទ្ទេសន្តិកម្ម
 ខ្លះ ចំពោះព្រះបាទព្រះកោស ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាន់តែ ខ្មាលកំពុង
 ច្បាយ ការនោះក៏តែមួយ ។ មេ ។ កំពុងស្រុកនៃសាមីនិកាវិទ្យា ឧទ្ទេសន្តិកម្ម
 ព្រះបាទព្រះកោសក៏តែមួយ ។ មេ ។ លុះទ្រង់បញ្ជូនសាហើយទ្រង់ធ្វើដំបូកថា

អប្បយោគេ កម្មំ ឱណោកេត្តា សន្តដ្ឋស្សីកំ ធនកម្មំ
នាតុំ មហាប្បកេ វិហារេ ចាសានេ វា កម្មំ ឱណោ-
កេត្តា ធម្មប្បាធសវស្សីកំ ធនកម្មំ នាគុដ្ឋំ ។

[៤០៦] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ សត្វំ
វិហារំ ធនកម្មំ នេដ្ឋំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។
ន កិក្ខុវេ សទេ វិហារេ ធនកម្មំ នាគុដ្ឋំ^(១) យោ ន-
ធម្មេ អាមត្តំ ទុក្ខាដស្សាតំ ។

[៤០៧] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ ឯតស្ស
ទេ ធនកម្មំ^(២) នេដ្ឋំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។
ន កិក្ខុវេ ឯតស្ស ទេ នាតត្វា យោ នធម្មេ អាមត្តំ
ទុក្ខាដស្សាតំ ។

[៤០៨] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ ធនកម្មំ
កហេត្វា អញ្ញំ វាសេដ្ឋំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេ-
សំ ។ ន កិក្ខុវេ ធនកម្មំ កហេត្វា អញ្ញំ វាសេតត្វោ
យោ វាសេយ្យ អាមត្តំ ទុក្ខាដស្សាតំ ។

១. ឧ. ១ កិក្ខុវេសទេ វិហារេ ធនកម្មំ ចាតញ្ចា ។ ២. ឧ. វេន្តកេសុ ធម្ម
សញ្ញេន ទិស្សី ។

ឲ្យរួច (ចើ) អប្បយោគេត្រគរមីលការិវា ហើយសិមទ្ធស្រកម្មស្រឹម
ជ ភ្នំ ប្រដ ភ្នំឲ្យរួច (ចើ) វិហារេប្បុត្រសាទ ឲ្យត្រគរមីលការិវា ហើយ
សិមទ្ធស្រកម្មស្រឹម ១០ ភ្នំ ប្រដ ភ្នំឲ្យរួច ។

[៤០៦] សមយោនោធិន ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយឲ្យទានកម្មចំពោះវិហារ
ចាំនិមសំ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយក្រាបចង្កីទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យទានកម្ម-
ចំពោះវិហារចាំនិមសំទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខដ ។

[៤០៧] សមយោនោធិន ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយឲ្យទានកម្មចំពោះវិហារ
ភិក្ខុ ទ្រូច ។ ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយក្រាបចង្កីទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យទានកម្ម
ចំពោះវិហារភិក្ខុ ទ្រូចទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខដ ។

[៤០៨] សមយោនោធិន ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយទទួលយកទានកម្ម (ក្នុង
វិហារចេសំសត្វ) ហើយឲ្យភិក្ខុដទៃទៅវិញ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយក្រាបចង្កី
ទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកទានកម្ម (ក្នុងវិហារចេសំសត្វ) ហើយ
ឲ្យភិក្ខុដទៃទៅទេ ភិក្ខុណាឲ្យភិក្ខុដទៃទៅ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខដ ។

[២០៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ វេទកម្ម
 កហេត្វា សង្ឃកំ បដិពហាដ្ឋិ ។ កករតោ ឋិតមត្តំ
 អាណេចសុំ ។ ន កិក្ខុវេ វេទកម្មំ កហេត្វា សង្ឃកំ
 បដិពហិតត្ថំ យោ បដិពហោយ្យ អាមត្តំ ធុត្តាដស្ស
 អនុនាទាមិ កិក្ខុវេ ឋិតំ វសេយ្យំ កហេត្តិ ។

[២០៨] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ វិស្សមេ
 ឋិតស្ស វេទកម្មំ ធាដ្ឋិ ។ កករតោ ឋិតមត្តំ អាណេចសុំ ។
 ន កិក្ខុវេ វិស្សមេ ឋិតស្ស វេទកម្មំ ធាតត្ថំ យោ ធា-
 ធម្យ អាមត្តំ ធុត្តាដស្សាតិ ។

[២០៩] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ វេទកម្មំ
 កហេត្វា សត្វកាលំ បដិពហាដ្ឋិ ។ កករតោ ឋិតមត្តំ
 អាណេចសុំ ។ ន កិក្ខុវេ វេទកម្មំ កហេត្វា សត្វកាលំ
 បដិពហិតត្ថំ យោ បដិពហោយ្យ អាមត្តំ ធុត្តាដស្ស
 អនុនាទាមិ កិក្ខុវេ វស្សាដិ ភេទាសំ បដិពហិតត្ថំ
 ធុត្តកាលំ ន បដិពហិតត្ថិ ។

[២០៧] សមយេនាវនំ កិក្ខុវាទិទ្ធកាយទទ្ធកាយករកម្ម (ក្នុង
 វិហាររបស់សង្ឃ) ហើយហាមឃាត់លេខាសនៈរបស់សង្ឃ ។ កិក្ខុវាទិ
 ទ្ធកាយក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះធានព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ក្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវាទិទ្ធកាយ កិក្ខុមិនត្រូវទទ្ធកាយករកម្ម ហើយ
 ហាមឃាត់លេខាសនៈរបស់សង្ឃទេ កិក្ខុណាហាមឃាត់ ក្រៅភាចក្តីទុក្ខដ
 ម្ចាស់កិក្ខុវាទិទ្ធកាយ គឺជាអនុញ្ញាត (ឲ្យកិក្ខុវាទិលេច្នើការនោះ) ទទ្ធកាយ
 យកទិវេកនីព្រាសិ ១ (បទុប្បាទ) ។

[២០៨] សមយេនាវនំ កិក្ខុវាទិទ្ធកាយទ្ធកាយករកម្មដល់កិក្ខុវាទិក្នុង
 ទិវេកនីពា ។ កិក្ខុវាទិទ្ធកាយក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះធានព្រះ
 ភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវាទិទ្ធកាយ កិក្ខុមិនត្រូវទ្ធកាយ
 ករកម្មដល់កិក្ខុវាទិក្នុងទិវេកនីពាទេ កិក្ខុណាទ្ធកាយ ក្រៅភាចក្តីទុក្ខដ ។

[២០៩] សមយេនាវនំ កិក្ខុវាទិទ្ធកាយទទ្ធកាយករកម្មហើយហាម
 ឃាត់គ្រប់កាល ។ កិក្ខុវាទិទ្ធកាយក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះធាន
 ព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវាទិទ្ធកាយ កិក្ខុមិនត្រូវទទ្ធកាយ
 ករកម្មហើយហាមឃាត់គ្រប់កាលទេ កិក្ខុណាហាមឃាត់ ក្រៅភាចក្តី
 ទុក្ខដ ម្ចាស់កិក្ខុវាទិទ្ធកាយ គឺជាអនុញ្ញាតឲ្យហាមឃាត់ត្រឹម ព្រះ
 វេទស្សនាដ្ឋិ (បុណ្យវត្ត) មិនមែនហាមឃាត់គ្រប់កាលនៃដ្ឋានទេ ។

[៤១២] គេន ទោ ចន សមយេន ភិក្ខុ វិហារី
 កហោត្វា ចក្កមន្តិមិ វិក្កមន្តិមិ កាលិមិ កហោន្តិ សា-
 មណោរាមិ^(១) មដិជាទន្ធិ សិក្ខា ចច្ចក្កាតកាមិ មដិ-
 ជាទន្ធិ អន្តិមវត្ថុ អដ្ឋក្កមន្តកាមិ មដិជាទន្ធិ ឧម្ពត្ត-
 កាមិ មដិជាទន្ធិ ទិត្តចិក្កាមិ មដិជាទន្ធិ វេននត្តាមិ
 មដិជាទន្ធិ អាចត្តិយា អនស្សនេ ឧត្តិក្កកាមិ មដិជា-
 ទន្ធិ អាចត្តិយា អប្បជិកាម្មេ ឧត្តិក្កកាមិ មដិជាទន្ធិ
 ចាមិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បជិស្សនេ ឧត្តិក្កកាមិ មដិ-
 ជាទន្ធិ ចណ្ណកាមិ មដិជាទន្ធិ វេយ្យសិវាសកាមិ ម-
 ដិជាទន្ធិ តិក្ខុវេយ្យក្កកាមិ មដិជាទន្ធិ តិវច្ឆា នតកាមិ
 មដិជាទន្ធិ មាតុយាតកាមិ មដិជាទន្ធិ មិតុយាតកាមិ
 មដិជាទន្ធិ អាហារាណាតកាមិ មដិជាទន្ធិ ភិក្ខុនិទ្ទស-
 កាមិ មដិជាទន្ធិ សន្និកេតកាមិ មដិជាទន្ធិ លោហិ-
 តុប្បាណកាមិ មដិជាទន្ធិ ឧកតោត្យក្កាណកាមិ មដិជា-
 ទន្ធិ ។ ភគវតោ វិគមត្ថុ អាហារេសិ ។

១ ឧ. សាមណោរាមិ ។

[៤១២] សមយោនោរាមិ ភិក្ខុភិក្ខុយោទ្ធសយកនវិកម្មហិយ
 ដើរចេញទៅខ្លះ សឹកខ្លះ ធ្វើមណោរាមៈ ក្រៅខ្លះទៅជាសាមណេរាខ្លះ
 ក្រៅជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ ក្រៅជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុខ្លះ ក្រៅជាមនុស្សឆ្លាតខ្លះ
 ក្រៅជាអ្នកមានចិត្តរឿងយូរខ្លះ ក្រៅជាអ្នកមានទុក្ខវេទនាស្រពសន្តិក
 ខ្លះ ក្រៅជាអ្នកត្រូវសន្និសីតក្តី ព្រោះមិនឃើញជាចក្កិខ្លះ ក្រៅជា
 អ្នកត្រូវសន្និសីតក្តី ព្រោះមិនសំរេងជាចក្កិខ្លះ ក្រៅជាអ្នកត្រូវសន្និ-
 សីតក្តី ព្រោះមិនលះបង់ចិដ្ឋិកាត្រក់ចេញខ្លះ ក្រៅជាមនុស្សខ្លឹមខ្លះ
 ក្រៅជាមនុស្សល្ងង់សិវិសខ្លះ ក្រៅជាមនុស្សស្អុយទៅកាន់លទ្ធិតិក្ខុយខ្លះ
 ក្រៅជាសត្វតិវច្ឆាខ្លះ ក្រៅជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្លះ ក្រៅជាអ្នកសម្លាប់
 មិត្តខ្លះ ក្រៅជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្តខ្លះ ក្រៅជាអ្នកប្រទេស្តិកិកខ្លះ
 ក្រៅជាអ្នកបំបែកសន្និវិទ្ធិខ្លះ ក្រៅជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិត (ចេសព្រះសេនា-
 សទ្ធិ) ទ្យតុរាតិខ្លះ ក្រៅជាអ្នកមានភេទតិខ្លះ ។ ភិក្ខុភិក្ខុយក្រាម
 ចន្ទិមលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះចៅព្រះភគវ ។

(៤១៣) ឥន បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វេកម្មំ កហេត្វា
 បក្កមតិ ។ មា សធម្មស្ស ហាយិភិ អក្កស្ស ធាតត្ថំ ។
 ឥន បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វេកម្មំ កហេត្វា វិក្កមតិ កាលិ
 កកេតិ សាមណោ បដិជាតានិ សិក្ខុ បទ្កត្តាកកោ
 បដិជាតានិ អន្តិមវត្ថុ អដ្ឋាច្ឆកោ បដិជាតានិ ឧប្បត្ត-
 កោ បដិជាតានិ មិត្តចិត្តោ បដិជាតានិ វេទទដ្ឋា
 បដិជាតានិ អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តត្តកោ បដិជា-
 តានិ អាបត្តិយា អប្បជីកម្មេ ឧត្តត្តកោ បដិជាតានិ
 ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បជីមិស្សត្តេ ឧត្តត្តកោ បដិ-
 ជាតានិ បណ្ឌកោ បដិជាតានិ វេយ្យសំវាសកោ
 បដិជាតានិ តិក្ខុយប្បក្កន្តកោ បដិជាតានិ តិវច្ឆាធកោ
 បដិជាតានិ មាតុយាគកោ បដិជាតានិ មិត្តុយាគកោ
 បដិជាតានិ អរហន្តុយាគកោ បដិជាតានិ ភិក្ខុមិទ្ធ-
 សកោ បដិជាតានិ សធម្មកេនកោ បដិជាតានិ លោ-
 ហិតុប្បនកោ បដិជាតានិ ឧកកោក្យក្កនកោ បដិជា-
 តានិ ។ មា សធម្មស្ស ហាយិភិ អក្កស្ស ធាតត្ថំ ។

(៤១៣) ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា អ្នកភិក្ខុជាងខ្លាច បើមានភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនូវកម្មហើយទៀសចេញទៅ ។ ត្រូវភិក្ខុនោះ
 ឱ្យ (នូវកម្មនោះ) ផលភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា សូមកុំឱ្យនូវកម្មរបស់សិស្ស
 វិនាសឡើយ ។ អ្នកភិក្ខុជាងខ្លាច បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួល
 យកនូវកម្មហើយសឹកចេញ ធ្វើមរណភាព ប្រដៅទៅក្នុងសាមណោ ប្រដៅ
 ក្នុងអាកាសិក្ខុ ប្រដៅក្នុងអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុ ប្រដៅក្នុងមនុស្សក្នុង ប្រដៅក្នុង
 អ្នកមានចំណុះរើរើយ ប្រដៅក្នុងអ្នកត្រូវទុក្ខវេទនាគ្របសណ្ឋិត ប្រដៅក្នុងអ្នក
 ត្រូវសិទ្ធិលើកវិន័យ ព្រោះមិនយើក្រាបបង្គំ ប្រដៅក្នុងអ្នកត្រូវសិទ្ធិ លើក
 វិន័យ ព្រោះមិនសំដែងកាចក្កិ ប្រដៅក្នុងអ្នកត្រូវសិទ្ធិលើកវិន័យ ព្រោះ
 មិនលះចង់ខ្ពើមាត្រកំចេញ ប្រដៅក្នុងមនុស្សខ្លាំង ប្រដៅក្នុងមនុស្សល្មម
 សំរិល ប្រដៅក្នុងមនុស្សស្រូវទៅកាន់លទ្ធិកិរិយ ប្រដៅក្នុងសត្វតិរច្ឆាន ប្រដៅ
 ក្នុងអ្នកសម្លាប់ធាតុ ប្រដៅក្នុងអ្នកសម្លាប់បិណ្ឌ ប្រដៅក្នុងអ្នកសម្លាប់ព្រះអា-
 ហន្ត ប្រដៅក្នុងអ្នកច្រឡោតក្នុងក្នុង ប្រដៅក្នុងអ្នកបំបែកសិស្ស ប្រដៅក្នុងអ្នក
 ធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសេហ្មសម្ពុទ្ធ) ឱ្យពូកែ ប្រដៅក្នុងអ្នកមានកេ-
 រ ។ ត្រូវភិក្ខុនោះឱ្យ (នូវកម្មនោះ) ផលភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា
 សូមកុំឱ្យនូវកម្មរបស់សិស្សវិនាសឡើយ ។

នាគ វេទនដោ បដិជាបាតិ អាបត្តិយា អនុស្សាវេ
ឧត្តុត្តកោ បដិជាបាតិ អាបត្តិយា អប្បដំកម្មេ ឧត្តុត្ត-
កោ បដិជាបាតិ វាចកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បដំសិស្សក្កេ
ឧត្តុត្តកោ បដិជាបាតិ គស្សវេតិ ។

[៤១៨] ឥទ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ វេកកម្មំ ពហេត្វា
ចក៌យាសិតេ ចណ្ណកោ បដិជាបាតិ វេយ្យសិវាសកោ
បដិជាបាតិ កិក្ខុយប្បក្កន្តកោ បដិជាបាតិ តិវត្តាចកោ
បដិជាបាតិ មាតុយាតកោ បដិជាបាតិ មិគ្គយាតកោ
បដិជាបាតិ អរហន្តយាតកោ បដិជាបាតិ កិក្ខុដិទ្ធស-
កោ បដិជាបាតិ សត្តុតេជកោ បដិជាបាតិ លោហិ-
តុប្បាណកោ បដិជាបាតិ ឧកោល្យញ្ញកោ បដិជា-
បាតិ ។ សាត្ត្យា សាមីតិ ។

[៤១៩] ភេទ ចោ បទ សមយេទ កិក្ខុ អញ្ញាតស្ស
ឧទាសកស្ស វិហារបរិភាគំ សេនាសនំ អញ្ញាត្រ
បរិក្ខត្តំ ។ អថទោ សោ ឧទាសកោ ឧដ្ឋាយតិ
ចំយតិ វិហារេតិ កាដំ ហំ តាម អន្តត្តា អញ្ញាត្រ
បរិភោតិ អញ្ញាត្រ បរិក្ខត្តិស្សដ្ឋិតិ ។ ភកវិភោ ឯតមត្តំ

ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវទុក្ខវេទនាប្រចសន្តិកំ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសន្សំ លើកវិក្ខុ
ប្រោះមិនយើញអាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសន្សំលើកវិក្ខុ ប្រោះមិនសិវែន
អាបត្តិចេញ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសន្សំលើកវិក្ខុ ប្រោះមិនលចេនិច្ឆិកាត្រក់
ចេញក្នុងវេលាវេលាធ្វើទឹកម្លាយហើយស្រួច ទឹកម្លាយជាចេសិក្ខុនោះឯង។

[៤១៨] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បើមានកិក្ខុនិសាសនានោះ ទទួល
យកទឹកម្លាយប្តេជ្ញាជាអនុស្សាវេយ ប្តេជ្ញាជាអ្នកល្អចូសវិស ប្តេជ្ញាជា
អ្នកស្រាវជ្រាវទិវិតិយ ប្តេជ្ញាជាសក្កតិប្បាទ ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់មាតា
ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់បិតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ប្រុសអាយុ ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រ-
ទូស្តិកិក្ខុ ប្តេជ្ញាជាអ្នកចំបែកសន្សំ ប្តេជ្ញាជាអ្នកធ្វើប្រារព្ធបិក (ចេសិ-
ត្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឱ្យពុទ្ធិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភេទលី ក្នុងវេលាវេលាធ្វើ
(ទឹកម្លាយ) ហើយស្រួច ។ ត្រូវសន្សំជាម្ចាស់ ។

[៤១៩] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយយកសេនាសនៈចេសិក្ខុ-
សកម្មាតំ (វេលាទទួល) ជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិហារទៅប្រើ
ប្រាស់ក្នុងទីដទៃទៀត ។ ប្រាថ្នាៈ ទោសកាធារពាលោស តិរម្យិយ បន្ត
ចម្លង់ថា លោកដំបែកទាំងឡាយមិនសមរម័យនឹងគ្រឿងប្រើប្រាស់ក្នុង
ទីដទៃទៀត ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃទៀតនោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល

អាណេស៊ី ។ ឧ ភិក្ខុវេ អញ្ញត្រ បរិភោគោ អញ្ញត្រ
បរិកុញ្ញតោ យោ បរិកុញ្ញយ្យ អាមត្តំ ធុត្តដស្សតិ ។

(២២០) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ឧបាស-
ដក្ខិមិ សង្ខិសង្ខិមិ បរិហារិទ្ធី^(១) កុក្កុញ្ញាយន្តា ធម្មាយ
មិសំធុត្តំ ។ កត្តាទិមិ ធីរាទិមិ បិសុត្តិកាទំ ហោត្តិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណេស៊ី ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
តាវតាលិកំ ហារិទ្ធី ។

(២២១) ភេទ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
មហារិហារោ ឧទ្រិយតិ^(២) ។ ភិក្ខុ កុក្កុញ្ញាយន្តា សេ-
នាសទំ ធារិហារិទ្ធី ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណេស៊ី ។
អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ កុក្កុញ្ញាយ ហារិទ្ធី ។

(២២២) ភេទ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស សេនា-
សទបរិកុញ្ញតោ មហាត្សោ កម្ពុលោ ឧប្បត្តោ ហោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណេស៊ី ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
ជាតិកុក្កុញ្ញាយ បរិកុញ្ញតិ ។

១ ឧ. ហារិទ្ធី ។ ២ ឧ. ឧទ្រិយតិ ។

សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រៀមប្រើប្រាស់ ក្នុងទីឯទៀតទៅប្រើប្រាស់
ក្នុងទីឯទៀតទៅ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវកាចក្តីទុកដ ។

(២២០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ (មិនហ៊ាន)
នាំយក (ត្រៀមប្រើប្រាស់) ទៅកាន់កេនាសទ កាន់កេនាសទប្រើ
ហើយក៏នាំគ្នាសន្ស័យផ្តាសំលើផែនដី ។ ទាំងឡាយទាំងបី (បេសកិក្កុនោះ)
ក៏ប្រឡាក់ប្រឡូសដោយភាពមមិ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គង់គកអនុញ្ញាតឲ្យនាំយក (ត្រៀមប្រើប្រាស់នោះ) ឲ្យជាបេសកិក្កុន ។

(២២១) សម័យនោះឯង វិហារធំបេសកិក្កុនទ្រុឌទ្រោម ។ ពួក
ភិក្ខុសន្ស័យមិនហ៊ាននាំយកសេនាសន្តត្តក្កៈ ក៏នាំទាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គង់គកអនុញ្ញាតឲ្យនាំយក (សេនាសន្តត្តក្កៈ) ទៅទុកវេលាប្រើប្រាស់ ។

(២២២) សម័យនោះឯង សំពត់កម្ពុលមានកម្រិត ជាសេនា-
សទបរិកុញ្ញតោ ឲ្យនិវេសន៍ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គង់គកអនុញ្ញាតឲ្យផ្តាសំលើ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាជាតិក្នុង ភិក្ខុចារិយបទ ។

(៤២៣) គេង ទោ ចន សម័យេន សង្ឃស្ស រសេនា-
 សនបិក្ខុវិកិ មហាស្សំ ទុស្សំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កត-
 វោ ឯតមត្តំ អាណោចសំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ជាតិ-
 កម្មត្តាយ បរិវត្តត្តំ ។

(៤២៤) គេង ទោ ចន សម័យេន សង្ឃស្ស អន្តរម្ហិ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កតវោ ឯតមត្តំ អាណោចសំ ។ អនុជា-
 តាមិ កិក្ខុវេ ចានបុញ្ញំ កាត្តំ ។

(៤២៥) គេង ទោ ចន សម័យេន សង្ឃស្ស ចក្កាលិ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កតវោ ឯតមត្តំ អាណោចសំ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ចានបុញ្ញំ កាត្តំ ។

(៤២៦) គេង ទោ ចន សម័យេន សង្ឃស្ស ចាន្យតិ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កតវោ ឯតមត្តំ អាណោចសំ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ចានបុញ្ញំ កាត្តំ ។

(៤២៧) សម័យេនាឯង សំពតំទានកម្មេច្រឹម ជាបិក្ខុវិកិ
 រសេនាសនៈកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុវិកិទ្បាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខតាំងទ្បាយ
 នជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាសំពត់ បើឱ្យច្រយោជន៍ជាតិកម្មបាន ។

(៤២៨) សម័យេនាឯង ស្ស្យកម្មាម្បិកើតឡើង ដល់សង្ឃ ។
 កិក្ខុវិកិទ្បាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខតាំងទ្បាយ នជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាសំពត់
 សម្រាប់ជូនជើងបាន ។

(៤២៩) សម័យេនាឯង ក្រែងមានសណ្ឋានដូចជាគង្គី (ដែលគេវេញ
 ដោយសំពត់តម្កល់ជាដើម) កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុវិកិទ្បាយក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំល
 កិក្ខុវិកិទ្បាយ នជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាស្ស្យសម្រាប់ជូនជើងបាន ។

(៤៣០) សម័យេនាឯង មានកំណត់សំពត់កើតឡើង ដល់សង្ឃ ។
 កិក្ខុវិកិទ្បាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខតាំងទ្បាយ នជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាសំពត់
 សម្រាប់ជូនជើងបាន ។

(២២៧) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អនោធិរោ
បាវេរំ សេនាសនំ អក្កមន្តិ ។ សេនាសនំ ឧស្សតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តិ អាហោទេស្តិ ។ ន ភិក្ខុវេ អនោធិរោ
បាវេរំ សេនាសនំ អក្កមន្តិ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ
ឧក្កជស្សតិ ។

(២២៨) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អល្លេហិ
បាវេរំ សេនាសនំ អក្កមន្តិ ។ សេនាសនំ ឧស្សតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តិ អាហោទេស្តិ ។ ន ភិក្ខុវេ អល្លេហិ
បាវេរំ សេនាសនំ អក្កមន្តិ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ
ឧក្កជស្សតិ ។

(២២៩) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សឧទាហត
សេនាសនំ អក្កមន្តិ ។ សេនាសនំ ឧស្សតិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តិ អាហោទេស្តិ ។ ន ភិក្ខុវេ សឧទាហតេន សេនា-
សនំ អក្កមន្តិ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ ឧក្កជស្សតិ ។

(២២៧) សមយេនាវេន ភុកភិក្ខុមិន តានំ លាវេរំ ជីវិ ហិយេរិ
តានំ សនាសនេ ។ សេនាសនេ កំប្រច្យាតំ អសំ ។ ភិក្ខុ តាំង ខ្យាយ
ក្រាបចន្តិ ខ្យាយ សេចក្តី ខ្ពុះ ចំពោះ ព្រះ ពោធិ ព្រះ ភោគ ។ ព្រះ អន្តិ ទ្រង់ ត្រាស់ ថា
ម្ចាស់ ភិក្ខុ តាំង ខ្យាយ ភិក្ខុ ឥលាវេ ជីវិ មិន ត្រូវ ដើរ ដាច់ សេនាសនេ ទេ
ភិក្ខុ ណា ជា ខំ ត្រូវ កាប ភិក្ខុ ក្នុង

(២២៨) សមយេនាវេន ភុកភិក្ខុ ដើរ ដាច់ សេនាសនេ តាំង ជីវិ
ទទឹក ។ សេនាសនេ តាំង មិ អសំ ។ ភិក្ខុ តាំង ខ្យាយ ក្រាបចន្តិ ខ្យាយ សេចក្តី
ខ្ពុះ ចំពោះ ព្រះ ពោធិ ព្រះ ភោគ ។ ព្រះ អន្តិ ទ្រង់ ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ តាំង
ខ្យាយ ភិក្ខុ មិន ត្រូវ ដើរ ដាច់ សេនាសនេ តាំង ជីវិ ទទឹក ទេ ភិក្ខុ ណា ជា ខំ
ត្រូវ កាប ភិក្ខុ ក្នុង ។

(២២៩) សមយេនាវេន ភុកភិក្ខុ ពាក់ ស្បែក ជើង ដើរ ដាច់ សេនា-
សនេ ។ សេនាសនេ កំប្រច្យាតំ អសំ ។ ភិក្ខុ តាំង ខ្យាយ ក្រាបចន្តិ ខ្យាយ
សេចក្តី ខ្ពុះ ចំពោះ ព្រះ ពោធិ ព្រះ ភោគ ។ ព្រះ អន្តិ ទ្រង់ ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ
តាំង ខ្យាយ ភិក្ខុ ពាក់ ស្បែក ជើង មិន ត្រូវ ដើរ ដាច់ សេនាសនេ ទេ ភិក្ខុ ណា
ជា ខំ ត្រូវ កាប ភិក្ខុ ក្នុង ។

• ចក្ខុនិទេស្តិ ពោះ យក ជើង មិន ឆ្លាត ច្របាណ ឆ្លាត ជើង ដែល ជា ឧបាសនា ហើយ គេ នៅ
មិន កាន់ ឆ្លាត ក៏ មិន ឆ្លាត ជា មន្ត ឃេនាសនេ ឡើយ ។

វិធីបដិសេធ ចុល្លវត្ត

[២៣១] គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ បរិកម្ម-
កតាយ ក្លមីយា ធុដ្ឋហន្តិ^(១) ។ វិណ្ណា ធុស្សតិ ។ ភគវ-
នតា ឯតមត្តំ អាណេចេសំ ។ ន ភិក្ខុវេ បរិកម្មកតាយ
ក្លមីយា ធុដ្ឋហន្តិ យោ ធុដ្ឋហាយ្យ អាបត្តិ ធុក្កដស្ស
អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ទេឡ្យមល្លកន្តិ ។

[២៣២] គេន ទោ បទ សមយេន ឧត្តបាទាបិ
បិវតាទាបិ បរិកម្មកតិ ក្លមី វិលិទន្តិ ។ ភគវនតា
ឯតមត្តំ អាណេចេសំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ចោឡ្យ-
កោន បលិវេវត្តន្តិ^(២) ។

[២៣៣] គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ បរិ-
កម្មកតិ ភិក្ខុ អបស្សេន្តិ ។ វិណ្ណា ធុស្សតិ ។
ភគវនតា ឯតមត្តំ អាណេចេសំ ។ ន ភិក្ខុវេ បរិ-
កម្មកតាយ ភិក្ខុ អបស្សេត្តា យោ អបស្សេយ្យ
អាបត្តិ ធុក្កដស្ស អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ អបស្សេនដល-
កន្តិ ។ អបស្សេនដលកំ ហេដ្ឋតោ ក្លមី វិលិទតិ

១ ឧ. ឧ. ធុដ្ឋហន្តិ ។ ២ ឧ. បលិវេវត្តន្តិ ។

វិធីបដិសេធ ចុល្លវត្ត

[២៣៤] សមយេនាធលេន ភ្នកភិក្ខុស្តារទឹកមាត់លើទីដែលគេដាក់
វត្តធុស្សតា ។ (ទីនោះ) ក៏តាមអំណាចសម្បទា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្តារទឹកមាត់លើទីដែលគេដាក់វត្ត
ទេ ភិក្ខុណារស្តារ ត្រូវតាមត្តិក្នុង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដល់ភគអន្តរាគ
(ឡ្យច្រី) ករត្តារទឹកមាត់ ។

[២៣៥] សមយេនាធលេន ជើងទ្រុះ ជើងកាំងខ្លះ ក៏កោស
ដាច់ទឹកទ្រុះដែលគេដាក់វត្តធុស្ស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដល់ភគអន្តរាគឡ្យ (ជើងទ្រុះ ជើងកាំងនោះ) ដោយកំណាត់សំពត់ ។

[២៣៦] សមយេនាធលេន ភ្នកភិក្ខុផ្អែកនិងជញ្ជាំងដែលគេលាប
(ថ្នាំផ្សង ។) ។ ធាណិសម្បទា (ជញ្ជាំង) ក៏តាមអំណាច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវផ្អែកនិងជញ្ជាំងដែលគេលាប (ថ្នាំផ្សង ។)
ទេ ភិក្ខុណាផ្អែក ត្រូវតាមត្តិក្នុង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដល់ភគអន្តរាគ
ដែលគេសម្រាប់ផ្អែក ។ ដដែលគេសម្រាប់ផ្អែក ករត្តារផ្ទៃខាងក្រោម

សេវាសមុទ្រ (៣) បច្ចុប្បន្ន ដ៏បង្កឱ្យមានការ

ឧបរំភោ កំភ្លុំត្បូ(១) ។ កតវំភោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ហោជ្ឈតោ ច ឧបរំភោ ច ចោធុរកោ ច
ចលំវេមេត្តន្តំ ។

(៤៣៣) ភេទ ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ ទោត-
ហានកា ធិបជ្ជិតុំ កុក្កុត្តាយម្ហិ ។ កតវំភោ ឯតមត្តំ
អាហោចេស្សំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ បច្ចុប្បន្នា ធិបជ្ជិត្តន្តំ ។

(៤៣៤) អថ ទោ តតវា អាធុរិយំ យថាភិក្ខុ
វិហរិត្វា យេន រាជតហំ ភេទ ទារិកំ មត្តាមិ អនុ-
ប្បទ្ធន ទារិកំ ចរោតោ យេន រាជតហំ គនវសរិ ។
តត្រ សុដំ តតវា រាជតហោ វិហរតិ វេធុរវេន តាលទ្ធ-
តាទិវមេ ។

(៤៣៥) ភេទ ទោ មន សមយេន រាជតហំ ទុក្ខកុំ
ហោតិ ។ មនុស្សា ច សក្កោន្តិ សង្ឃកត្តំ កាតុំ ឥច្ឆន្តិ
ឧទ្ទេសកត្តំ ធិមទ្ធនំ សលាកកត្តំ មក្ខិកតិ ឧទោសថិកំ
ចាដិបទិកំ កាតុំ ។ កតវំភោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ។

១. ឧបរំភោ ភិក្ខុ ហត្ថំ ។ ម. ឧបរំភោ ភិក្ខុ ។

សេវាសមុទ្រ៖ ការប្រុងប្រយ័ត្នក្រោយកម្រាលហើយដល់ពេលដើរ
ទឹកដក្កាំងទារិយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះ
ព្រះមោឃព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអ-
សុញ្ញាភវ្យ្តិសំពត់ទាំងទាំងលើទាំងទាំងក្រោម ។

(៤៣៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទានដើរលាងស្រពហើយ តែនៅ
មានសង្ឃិយ (ធិមហិម) យេន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
ខ្ញុំ ចំពោះព្រះមោឃព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាអសុញ្ញាភវ្យ្តិសំពត់ក្រោយកម្រាលរួចស្រមៃជក ។

(៤៣៧) ត្រាថោះ ព្រះមោឃព្រះភាគនឹងនៅ ក្នុងផែនកាច្បាវី គួរ
តាមព្រះអព្ភស្រ័យ រួចហើយទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិកក្រុងរាជគ្រឹះ ស្តេច
ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ។ បុរាណ
ព្រះមោឃព្រះភាគនឹងនៅក្នុងវត្តវេទ្យវេន ជាគលទ្ធកនិវាសន្តាន ទៀបក្រុង
រាជគ្រឹះ ។

(៤៣៨) សម័យនោះឯង ក្រុងរាជគ្រឹះកំភើតទ្បិក្ខុ (អត់បាយ)
មនុស្សទាំងឡាយមិនអាចនឹងធ្វើសង្ឃកត្តាន ហើយក៏ប្រាថ្នាទឹកភ្លៀងខ្ពេ-
សកត្ត ធិមទ្ធនកត្ត សលាកកត្ត មក្ខិកកត្ត ។ បុរាណមកកត្ត ទឹកបាមិបទិក-
កត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមោឃព្រះភាគ ។

អនុជាតាម ភិក្ខុវេ សង្ឃកត្តំ ឧទ្ទេសកត្តំ ចិមន្តំ
សណាតកត្តំ បក្ខិកំ ឧបោសថិកំ ពាជិបដិកត្តំ ។

[២៣៦] តេន មោ មន សមយេន ចត្វត្ថិយា
ភិក្ខុ អត្តោ វេរត្តាចិ(១) កហេត្វា លាមតាម ភត្តាចិ
ភិក្ខុចិ ទេន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណេសេសំ ។ អនុ-
ជាតាម ភិក្ខុវេ បក្ខិហន្តិមា សមន្តាតតំ ភិក្ខុំ ភត្ត-
ទ្ទេសតំ សម្មន្តិកំ យោ ន ចន្ទាតតំ កច្ឆេយ្យ ច
នោសាតតំ កច្ឆេយ្យ ន មោហាតតំ កច្ឆេយ្យ ន កយា-
តតំ កច្ឆេយ្យ ឧដ្ឋិដ្ឋាធានិដ្ឋត្វា ជាធម្មេយ្យ ។

[២៣៧] ឯវក្ខ មន ភិក្ខុវេ សម្មន្តិកតោ ។
បឋមំ ភិក្ខុ យាជិតតោ ។ យាជិត្វា ទ្យត្តេន
ភិក្ខុនា មដិពលេន សង្ឃោ ញាថេតតោ សុណា-
តុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកស្ស
សង្ឃោ ឥត្តនាមិ ភិក្ខុំ ភត្តទ្ទេសតំ សម្មន្តេយ្យ ។
ឯសា ញត្ថិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
សង្ឃោ ឥត្តនាមិ ភិក្ខុំ ភត្តទ្ទេសតំ សម្មន្តិកំ ។

១. មុនវក្ខ ។

ព្រះអង្គជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គោរពអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃកត្ត
ឧទ្ទេសកត្ត ចិមន្តកត្ត សណាតកត្ត បក្ខិកកត្ត ឧបោសថិកកត្ត ចិម
បាជិបដិកកត្ត ។

[២៣៦] សម័យនោះឯង ពួកគេត្រូវតែភិក្ខុ ទទួលយកកត្តប្រយោ-
ចំពោះខ្លួនឯង ហើយឱ្យកត្តមិនថែថា ជល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះត្រូវបង្ខំទទួលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រើស
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គោរពអនុញ្ញាត ឱ្យសម្មកិក្ខុវេល
ប្រកបដោយអង្គចំឱ្យជាភក្ត្រទ្ទេសតៈ ភិក្ខុសំដែនកត្ត (អង្គ ៤ នោះគឺ)មិន
លុះនានាគតិ មិនលុះនោសាតតិ មិនលុះមោហាតតិ មិនលុះកយាតតិ មិន
ស្គាល់កត្តជល់ខ្លួនបាទសំដែននឹងមិនពាន់បាទសំដែន ។

[២៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃកត្តសម្មន្តយោជនៈ ។ សង្ឃ
ត្រូវសូមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឱ្យភិក្ខុជាអ្នកល្អាស
ប្រតិទលប្រកាសសង្ឃស្សជីវិតថា បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់
ខ្ញុំ ថើកម្មមានគោលគួរជល់សង្ឃហើយ សង្ឃកត្តសម្មន្តភិក្ខុឈ្មោះនេះ
ឱ្យជាភក្ត្រទ្ទេសតៈ ។ នេះ ជាញត្ថិ ។ បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃបាទសម្មន្តភិក្ខុឈ្មោះនេះឱ្យជាភក្ត្រទ្ទេសតៈ ។

សេនាសន្តត្តុកេ ភក្កុទ្ធសកោ សេនាសន្តប្បញ្ញាបក

យស្សយស្សតោ ទមតិ ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុណោ ភក្កុទ្ធសក
សកស្ស សម្មតិ សោ កុណ្ឌស្ស យស្ស ទត្តុមតិ
សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សាធិ្នន ឥត្តន្តាមោ
ភិក្ខុ ភក្កុទ្ធសកោ ទមតិ សម្មស្ស កណ្ឌ កុណ្ឌី ។
ឯវមេតំ ធារយោមីតិ ។

[៤៣៨] អថទោ ភក្កុទ្ធសកាចំ ភិក្ខុចំ ឯតន,
យោសំ កមី ទុ ទោ ភក្កុ ទុទ្ធិសិកត្តន្តិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោទេសុំ ។ អទុជាបាមិ ភិក្ខុវេ សណកាយ
វា មជីកាយ (១) វា ឧបទិកត្តិកា ឧបក្កុក្កា ភក្កុ (២)
ទុទ្ធិសិកត្តិ ។

[៤៣៩] តេន ទោ បទ សមយេន សម្មស្ស សេ-
នាសន្តប្បញ្ញាបកោ ន យោតិ ។ បេ ។ កណ្ឌានិកោ
ន យោតិ ។ បេ ។ ចិវប្បដិក្កា ហាកោ ន យោតិ ។ បេ ។
ជីវកាដកោ ន យោតិ ។ បេ ។ យាកុកាដកោ ន យោតិ

។ ឧ.ម. ចម្លើយ ។ ២ គយំ ។ ហេតុយមាម្មហោត្តតេសុ ន វិស្សនំ ។

សេនាសន្តត្តុកេ ភក្កុទ្ធសកោ វិទិសេនាសន្តប្បញ្ញាបក

ការសន្តតិកុណ្ឌាននេឱវជាតកុទ្ធសកៈ គុដលំលោកមានកាយុក្កណ
លោកមានកាយុក្កន្តៈនាគប្បវស្សៀម មិនគុដលំលោកមានកាយុក្កណ
លោកមានកាយុក្កន្តៈនាគប្បវស្សៀម ។ សន្និបាតសន្តតិកុណ្ឌាន
នេឱវជាតកុទ្ធសកៈហើយ ការសន្តតិកុណ្ឌានគុដលំសន្និ ត្រាហោត
នាគប្បវស្សៀម ។ ខ្ញុំសូមចំពោះព្រះបាទ ដោយភាសា
ស្មៀមយ៉ាងនេះ ។

[៤៣៨] លីដាចំនោះ ពួកភិក្ខុជាភក្កុទ្ធសកៈមានសច្ច្រឹកិវិវដ្តិច្នៃ
ជា យើងគុដលំផែនកត្តដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបចង្អុំចូលរសចក្ក
ខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ខ្យាយ ភព៌កកកញ្ញាតត្រូវភិក្ខុបារក ដោយសណ្តកប្បដិបា (មានបន្ទុះ
ច្បាប់និងស្វិតស្វាភជាដើម) លាច្បាចិត្តហើយសឹមសំផែនកត្ត ។

[៤៣៩] សមយេនាវេនិ មិនទាន់មានភិក្ខុជាសេនាសន្តប្បញ្ញាបកៈ
(អ្នកក្រាលសេនាសនៈ) បម្រុងសន្និ ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជា
កណ្ឌានិក (អ្នកក្រាបយុទ្ធិ) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាចិវប្បដិក្កាហកៈ
(អ្នកទទួលចិវប្ប) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាចិវកាដកៈ (អ្នកចែក
ចិវ) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាយាកុកាដកៈ (អ្នកចែកបេ) ។ បេ ។

១ មេ ១ ដលកាដកោ ១ ហោតិ ១ មេ ១ ទដ្ឋកកាដ-
 កោ ១ ហោតិ ១ ទដ្ឋកំ អកាដិយខាដិ ទស្សតិ ១
 កកាវោ ឋតមត្តំ អាហោស្សំ ១ អនុជាទាមំ កិក្ខុវេ
 ចត្តាហន្តំ ហិ សម្មាគតិ កិក្ខុំ ទដ្ឋកកាដកំ សម្មុទ្ទតិ
 យោ ១ ទដ្ឋាគតិ កច្ឆយ្យ ១ ទោសាគតិ កច្ឆយ្យ ១
 មោហាគតិ កច្ឆយ្យ ១ កយាគតិ កច្ឆយ្យ កាដកា
 កាដិកត្តា ជាទេយ្យ ១

(២២០) ឋវត្តា បទ កិក្ខុវេ សម្មុទ្ទតោ ១ មវមំ
 កិក្ខុ យាដិកត្តោ ១ យាដិកត្តា ត្បន្តេ ១ កិក្ខុវេ បដិក-
 លេ ១ សង្កោ ញាមេតតោ សុណាតុ មេ កន្ត សង្កោ
 យដិ សង្កស្ស បន្តកស្សី សង្កោ ឥត្តន្តាមំ កិក្ខុំ ទដ្ឋ-
 កកាដកំ សម្មុទ្ទយ្យ ១ ឋសា ញត្តិ ១ សុណាតុ
 មេ កន្ត សង្កោ សង្កោ ឥត្តន្តាមំ កិក្ខុំ ទដ្ឋកកាដកំ
 សម្មុទ្ទតិ ១ យស្សាយស្សៈ ១ មតិ ឥត្តន្តាមស្ស
 កិក្ខុវេ ទដ្ឋកកាដកស្ស សម្មតិ សោ តុល្លាស្ស

មិនចាន់មានភិក្ខុជាដលកាដកៈ (អ្នកចែកផ្លែឈើ) ១ មេ ១ មិនចាន់មានភិក្ខុជា
 ទដ្ឋកកាដកៈ (អ្នកចែកចង្កឹម) នៅឡើយ ១ មេ ១ ចង្កឹមដែលមិនបានចែក
 ខ្លួនអស់ទៅ ១ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពង់ ចំពោះព្រះមោទ
 ព្រះភោគ ១ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ជា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដល់អកអនុញ្ញាត
 ឱ្យសម្មុទ្ធកិក្ខុវេដលច្រកចេញដោយអង្គ ៥ ឱ្យជាទដ្ឋកកាដកៈ (អង្គ ៥ មោទី)
 មិនលុះតែមោទី ១ មិនលុះតែសាគតិ ១ មិនលុះតែហោតិ ១ មិនលុះ
 តែយាគតិ ១ ស្គាល់វត្ថុដែលខ្លួនបានចែកនឹងមិនចាន់បានចែក ១ ។

(២២០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃកប្បិសម្ភតិយោវិទោ ១
 សង្ឃកប្បិសម្ភតិក្ខុជាមុនសិន ១ លុះសូម្បីចេញយើង ត្រូវឱ្យភិក្ខុជាអ្នក
 ឈ្លាសច្រណែនប្រកាសសង្ឃវ្យាដិដីថា មហិត្រព្រះសង្ឃដំបើង សូម
 សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ មេកម្មមានកាលក្ខ ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃកប្បិសម្ភ
 ភិក្ខុឈ្លានរនឱ្យជាទដ្ឋកកាដកៈ (អ្នកចែកចង្កឹម) ១ នេះ ជាញត្តិ ១
 មហិត្រព្រះសង្ឃដំបើង សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវសង្ឃសម្មុទ្ធកិក្ខុវេ
 នេះឱ្យជាទដ្ឋកកាដកៈ ១ កាលសម្មុទ្ធកិក្ខុវេឈ្លានរន ឱ្យជាទដ្ឋកកាដកៈ
 គួរដល់លោកមានភាយវិភិណ្ឌ លោកមានភាយអង្គនោះ ត្រូវស្រៀម

យស្ស ឧត្តមតំ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ខេប
ឥន្ទ្រានោ កិក្ខុ ទង្គកាភាជិតោ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
ត្ថុណំ ។ វិវមេតំ ឆារយាមីតំ ។

(២២១) តេជ ទោ មទ សមយេន សង្ឃស្ស
តណ្ហាភារ អប្បមត្តការោ ចរិត្តារោ ទស្សន្ទោ (១) ហោតំ ។
តតវតោ ឯតមត្ថំ អាវោចេស្សំ ។ អនុជាយមិ កិក្ខុវេ
ចត្តាចាន្តំ វិ សមម្ពាតតំ កិក្ខុ អប្បមត្តការវិស្សជ្ជកំ
សម្មត្ថំ យោ ន ចន្ទាតតិ តទ្ធម្យ ទ លោសាតតិ
តទ្ធម្យ ទ មោហាតតិ តទ្ធម្យ ទ ភយាតតិ តទ្ធម្យ
វិស្សជ្ជកាវិស្សជ្ជតតុ ជាធម្មេយ្យ ។

(២២២) វិវត្តា មទ កិក្ខុវេ សម្មត្ថំតតោ ។ បមមំ
កិក្ខុ យាមីតតោ ។ យាមីតតោ ព្យត្តេន កិក្ខុជា បដិព-
លេន សង្ខេប ញ្ញាមតតោ សុណាតុ មេ តទ្ធម្ម សង្ខេប
យមិ សង្ឃស្ស បន្តកលំ សង្ខេប ឥន្ទ្រាមិ កិក្ខុ
អប្បមត្តការវិស្សជ្ជកំ សម្មតទ្ធម្យ ។ វិសា ញត្ថំ ។

១១. គ. ១១. ១១ ។

មិន្ទរាជវលោកោនាយុក្ខណា លោកោនាយុក្ខន្តោ ក្រវិទ្ធិយ
មត ។ សង្ឃបាទសន្និដ្ឋកិច្ចាឃ្លាននេឱវាទង្គកាភាជិតេហិយ ការសន្និ
នេសមម្ពាជលំសង្ឃំ ប្រាវេយ្យានេបាទដាសង្ឃស្សៀម ។ ខ្ញុំសូម
ចំទុកនូវជំនឿនេះ ដោយភាពស្រឡាញ់យ៉ាងនេះ ។

(២២១) សម័យនាវេនិ ចរិត្តារតិចត្ថច មានក្រាស់ក្រលទៀង
ក្នុងឃ្លាំងរបស់សង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះប្រ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះភេន្ត្រង្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ រថាអត
អនុញ្ញាត ឱ្យសន្និដ្ឋកិច្ចាវេលប្រកបដោយភ័យ ឱ្យជាអប្បមត្តការវិស្សជ្ជកៈ
(អ្នកចែកចាយនូវបរិក្ខារតិចត្ថច) (អង្គ ៥ នោះគឺ) មិនលុះត្រូវអតិ ១ មិន
លុះត្រូវសាតិ ១ មិនលុះត្រូវយាតិ ១ មិនលុះត្រូវយាតិ ១ ស្គាល់ចរិត្ត
ដែលខ្លួនបានចែកចាយហើយ មិនមិនខាន់បានចែកចាយហើយ ១ ។

(២២២) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃធម្មិសន្និដ្ឋយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃ
ធម្មិសម្មតិកុជាមុនសិន ។ លុះសូមចុះហើយ ក្រវិក្ខុដែលឃ្លាន
ប្រតិណិលប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ចរិត្តព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់
ខ្ញុំ លើកម្មនាសាលត្ថុជលំសង្ឃហើយ សង្ឃធម្មិសន្និដ្ឋកិច្ចាឃ្លាននេ
ឱ្យជាអប្បមត្តការវិស្សជ្ជកៈ (អ្នកចែកចាយបរិក្ខារតិចត្ថច) ។ នេះ ជាញត្ថិ ។

សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃេ សង្ឃេ ឥត្តន្ទមំ កិក្កំ អប្ប-
 មត្តកវិស្សជ្ជកំ សម្មតំ ។ យស្សាយស្មតោ មមតិ
 ឥត្តន្ទមស្ស កិក្កុយោ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកស្ស សម្មតិ
 សោ គុណ្ណស្ស យស្ស ឧត្តមតិ សោ កសេយ្យ ។
 សម្មតោ សង្ឃេ ឥត្តន្ទនោ កិក្កុ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកោ
 មមតិ សង្ឃស្ស គស្មា គុណ្ណិ ។ ឯវមេតិ យាយមីតិ ។

(៤៤២) ភេទ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកោ កិក្កុយោ
 ឯវមេតិ^(១) យាយមីតិ ។ សត្តកំ ឆានតំ ។ ឧទា-
 ហហ ឆានតា ។ កាយតទ្ធនំ ឆានតំ ។ អំសវទ្ធ-
 កោ ឆានតា ។ បរិស្សវនំ ឆានតំ ។ ឧដ្ឋការកោ
 ឆានតា ។ កុសំ ឆានតា ។ អឡ្ហកុសំ ឆានតា ។
 មណ្ឌលំ ឆានតំ ។ អឡ្ហមណ្ឌលំ ឆានតំ ។ អទុ-
 វតោ ឆានតា ។ បរិកណ្ណំ ឆានតំ ។ សទេ ហោ-
 តិ សង្ឃស្ស សច្ចំ វា ភេសំ វា មទុ វា ដាណិកិ
 វា សកំ បដិសាយិតុំ ឆានតំ ។ សទេ បុទបិ
 អត្តោ ហោតិ បុទបិ ឆានតំ ។ សទេ បុទបិ អត្តោ
 ហោតិ បុទបិ ឆានតំ^(២) ។

១ ឧ. ឯវមេតិ ។ ២ មមតិ យាយមីតិ ។

ចត្តគ្រូសង្ឃវិចារីន សុមសន្សស្តវិច្ឆំ សន្សសន្តកិកុរុយោ នេឲ្យជា
 អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ ។ ការសន្តកិកុរុយោ នេឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ
 គួរដល់លោកមានកាយុក្កណា លោកមានកាយុក្កនោះ ត្រូវស្រៀម
 មិត្តគួរដល់លោកមានកាយុក្កណា លោកមានកាយុក្កនោះ ត្រូវធ្វើយ
 មត ។ សន្សន្តកិកុរុយោ នេឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ ហើយ
 ការសន្តកិកុរុយោ នេឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ ។ គួរសូម
 ចាំទុកទ្រាំដំណើរនេះ ដោយកាយស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៤៣) ភិក្កុយោអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកោ នោ (បើមានភិក្កុមកសុមម្ពុស)
 ត្រូវឲ្យម្ពុសម្ពុយ (ម្ពុស) ។ ត្រូវឲ្យកំបិគ ។ ត្រូវឲ្យស្ស្រាជីវ ។ ត្រូវឲ្យក្ត-
 តទ្ធចង្កៈ ។ ត្រូវឲ្យយោគបាគ្រ ។ ត្រូវឲ្យសំពត់កម្រងទឹក ។ ត្រូវឲ្យធម្ម-
 ក្រក ។ ត្រូវឲ្យសំពត់កុសិ (ខ្នងវែង) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់អឡ្ហកុសិ (ខ្នងខ្លី) ។
 ត្រូវឲ្យសំពត់មណ្ឌល (ផ្ទាំងធំ) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់អឡ្ហមណ្ឌល (ផ្ទាំងតូច) ។
 ត្រូវឲ្យសំពត់អនុវត ។ ត្រូវឲ្យសំពត់សម្រាប់ថែមឬសំពត់សំប៉បិច ។
 បើមានសប្បក្តិ ប្រេងក្តិ មិត្តយុក្តិ ស្តារកៅក្តិ (ភិក្កុមកក្តិ ឯកបាយចំគ្នា
 នោះ) ត្រូវឲ្យដល់សន្សន្តកិកុរុយោ ។ បើសន្សត្រូវការទៀត ត្រូវ
 ឲ្យទៀត ។ បើសន្សត្រូវការទៀត ត្រូវឲ្យទៀត ។

[២២២] ភេទ ទោ មន សមយេន សង្ឃស្ស
 សាមីយត្តាហមកា ន ហោតិ ។ ថេ ។ មគ្គត្តាហា-
 មកោ ន ហោតិ ។ ថេ ។ អារម័ត្តាមេសកោ ន ហោ-
 តិ ។ ថេ ។ សាមណេរមេសកោ ន ហោតិ ។ សាម-
 ណោរ អបេសិយមាថា កង្កំ ន កកេត្តំ ។ កកេតា
 ឯតម្កំ អារោចេសំ ។ អនុជាថាមិ កិក្កុវេ មញ្ញហន្តេ-
 ហិ សមញ្ញាគតិ កិក្កុំ សាមណេរមេសកំ សម្មន្តិកុំ
 យោ ន ចន្ទាគតិ កក្ខេយ្យ ន ទោសាគតិ កក្ខេយ្យ
 ន មោហាគតិ កក្ខេយ្យ ន កយោគតិ កក្ខេយ្យ វេសិ
 កាមេសិទត្ថ ជាឈយ្យ ។

[២២៣] ឯវញ្ច បន កិក្កុវេ សម្មន្តិកញោ ។ មម-
 មិ កិក្កុ យាចំតញោ ។ យាចំត្វា ក្សត្តេន កិក្កុថា ថ-
 ជិតលេន សង្ឃោ ញាមេតញោ សុណាតុ មេ កាន្ត
 សង្ឃោ យជំ សង្ឃស្ស ចត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តប្រាមិ
 កិក្កុំ សាមណេរមេសកំ សម្មន្តិយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។
 សុណាតុ មេ កាន្ត សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តប្រាមិ កិក្កុំ

[២២៤] វេសិយាទនេន មិនទាន់ទាន់ភិក្ខុជាសាមីយត្តាហមកៈ
 (អ្នកប្រែឯសំស្ក្រឹតថាសង្ឃ) ។ មេ ។ មិនទាន់ទាន់ភិក្ខុជាចត្តត្តាហមកៈ
 (អ្នកប្រែឯសំស្ក្រឹតថា) ។ មេ ។ មិនទាន់ទាន់ភិក្ខុជាអារម័តមេសកៈ (អ្នកប្រែ
 ញោមវត្ត) ។ មេ ។ មិនទាន់ទាន់សាមណេរមេសកៈ (អ្នកប្រែសាម-
 ណោរ) ។ មេ ។ សាមណេរទាំងឡាយកាលចិត្តមិនប្រើ ក៏មិនប្រើ
 កាលិ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្របចង្អុំខ្លួនសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមោក្ខព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រាបស្រាវជ្រាវថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភយំភក្កេត្តាភស្ត
 សម្មន្តិកុំដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាសាមណេរមេសកៈ (អ្នកប្រែ
 សាមណេរ) (អង្គ ៥ ខោតិ) មិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ
 ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះកយោគតិ ១ ម្ចាស់សាមណេរដែល
 ខ្លួនបានប្រើមិនមិនទាន់បានប្រើ ១ ។

[២២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃកប្បិសន្តយោនិវេន ។
 សង្ឃកប្បិសន្តភិក្ខុនិម្មនសិន ។ លុះសូមចេះហើយត្រូវភិក្ខុដែលឃ្លាស
 ប្រតិភេប ប្រតិសសង្ឃឲ្យជិវិតថា បតិក្រព្រះសង្ឃជិវិតនៃ សូម
 សង្ឃស្តាប់ច្រំ យើងម្ចាស់កាលគ្មានសង្ឃហើយ សង្ឃគួរសម្មន្តិកុំ
 ឈ្មោះនេះឲ្យជាសាមណេរមេសកៈ ។ នេះ ជាញត្តិ ។ បតិក្រព្រះ
 សង្ឃជិវិតនៃ សូមសង្ឃស្តាប់ច្រំ សង្ឃសម្មន្តិកុំឈ្មោះនេះ ឲ្យជា

សាមណេរេសកា សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ យស្សាយស្សតោ ទមតិ
 ឥត្តនាមស្ស កំក្កុនោ សាមណេរេសកាស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធិ
 សោ កុណ្ឌាស្ស យស្ស ធម្មមតិ សោ កាសយ្យ ។
 សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្តនាមោ កំក្កុ សាមណេរេស-
 កោ ទមតិ សង្ឃស្ស កស្ថា កុណ្ឌា ។ ឋវមេតិ
 ពារយាមីតិ ។

កាលាវំ ធម្មិកំ ធម៌យំ ។
 សេនាសទ្ធកុំ ធម្មិកំ ធម្មិ ។

កស្សនា ធម៌

(៤៤៦) វិហារំ កុត្តសេដ្ឋេន
 អយត្តកំ កតា អយុ
 កហំ កហំ ធម្មមតិ
 វិសា កេ ជិទសាវកា(១) ។
 ភេ(២) សេដ្ឋី កហយតិ ជិស្សា
 កំក្កុ ឥធមត្រាវិ

១១. វិហារសា ធម្ម កេ ជិទសាវកា ។ ២ ក.ម. យេន្តកេសុ ធម៌ ឧ ទិស្សតិ ។

សាមណេរេសកា ។ កាសម្មតិកំកុណ្ឌានេនេត្រុវាសាមណេរេសកា
 គ្មរេសំលោកនាមាយុកុណ្ឌា លោកនាមាយុកុណ្ឌានា ត្រូវស្រៀម
 មិនគ្រប់លំលោកនាមាយុកុណ្ឌា លោកនាមាយុកុណ្ឌានា ត្រូវធ្វើយ
 មក ។ សង្ឃបាទសម្មតិកុណ្ឌានេនេ ត្រូវសាមណេរេសកាហើយ
 កាសម្មតិកំនេគ្មរេសំសង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបាទសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំ
 សូមបំភ្លឺកុំឲ្យជំនឿនោះ ដោយភាពស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

ចប់ កាលាវា ទំព័រ ។
 ចប់ សេនាសទ្ធកុំ ទំព័រ ។

ទូត្តវិទ្យាសេនាសទ្ធកុំនេះនោះ (ដូចតទៅនេះ)

(៤៤៦) អ្វីក៏ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសើរមិនទាន់បាទបញ្ញត្ត
 វិហារកុំព្រះនោះ ១ អ្វីក៏សាវ័កព្រះជិទស្រី មើលចេញ
 ទៅនៅក្នុងទីតោរ ១ អ្វីក៏សេដ្ឋីកហយតិបាទយើងគ្រប់
 កែទំនើនោះ ហើយដំណាលអ្វីក៏នេះប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា

លោកសម្មាសម្ពុទ្ធិ ១ ។ ។ ។
 តាវាមេយ្យំ វេសយ្យាដ
 មជ្ជិម្ពុត្តិសុ នាយកំ ។
 វិហារំ អន្តរយោគញ
 ចាសាដំ ហម្មិយំ គុហំ
 បញ្ចលេណំ អនុញាសិ
 វិហារេ សេដ្ឋិ តាវេយិ ។
 ជនោ វិហារំ តាវេតិ
 អករាដំ អសរុតំ
 ករាដំ បិដ្ឋសន្និដ្ឋាដំ
 ឧទុក្ខុលត្វ ឧទ្ធករិ ។
 អាវិញ្ញាដំ ធម្មំ រដ្ឋិ
 វដ្ឋិត្វ កមិសិសកំ
 ស្វចិ យដំ កាលដំ ដ្ឋិ
 លោហកដ្ឋិសាសាតំ ។
 យទ្គកំ ស្វចិកតោដ
 ធនដំ ឧល្លត្តេដ (១) ច

១ ឧ. ម. ឧល្លត្តេដ ។

ឧំ ព្រះករុណាបម្រើនឹងឲ្យជាងធ្វើវិហារ សូមរលាកខ្លាស់ទាំង
 ឡាយនឹងនៅក្នុងវិហាររបស់យើង ។ រឿងពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំ
 ទូល (ដំណើរនេះ) ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាខាង ១ ។
 រឿងទ្រង់អនុញាតទីជ្រកពោធិ ៥ យ៉ាងគឺ វិហារ ១ អន្តរ-
 យោគ ១ ព្រាសាទ ១ ព្រាសាទដំបូលប្រតិល ១ គុហា ១
 រឿងសេដ្ឋិឲ្យជាងធ្វើវិហារ ១ ។ រឿងមហាជនឲ្យជាងធ្វើ
 វិហារភគមាទសន្ទុះទ្វារ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតសន្ទុះទ្វារ ប្រម
 ទ្វារ គ្រណាច់ក្រាបនឹងគ្រណាច់លើជាដើម ១ ។ រឿងទ្រង់
 អនុញាតប្រហោងដាក់ទ្រូសច្រាប់តាញ នឹងទ្រូសច្រាប់
 តាញគន្ធិស មេទ្វារ គ្រដាក់ទ្វារ រុក គន្ធិសនឹងសា
 ឲ្យ យ៉ាងគឺ សោធ្វើតិលោហៈ សោធ្វើតិលេយិ សោធ្វើតិ
 ស្មេនី ១ ។ រឿងទ្រង់អនុញាតសោយទ្គនឹងគន្ធិស រឿង
 ទ្រង់អនុញាតអម្បលនឹងឲ្យបូកលា បរាតិក្ខន្ធិកាសិក្រា ១

វិជយបិណ្ឌេ បុណ្យវិទ្យា

វិជយបិណ្ឌេ បុណ្យវិទ្យា

វេទិកា ដាលសណាតត្យ

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបង្គំ ព្យាយាម គំបង្គំចង់បានវេទិ បង្គំចង់មាន
ប្រឡូសិណាញ់ បង្គំចង់មានសសរចម្រើន ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឱ្យយកវត្ថុសម្រាប់ផ្គូផ្គង ដែលគេជំរុញបានសណ្ឋានដូចជា
កង់ចងបង្គំ ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគម្រាលស្មៅ ទ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតបន្ទុះគោរសម្រាប់កង្កែបប្រដក ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
គ្រែដាច់ ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត គ្រែដែលគេដាច់ដើរហើយ
បញ្ជូលទៅក្នុងបិណ្ឌាច់ ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្នួសាន ទ
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេបង្ហូរដើរគ្រែដោយគ្រែ ទ
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេធ្វើជើងប្រហែលទិសដើរសរ
ប្រដើរពិពាជ័យ ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេបញ្ជុះ
ពន្លឺពៅក្នុងមេ ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែប្រុងប្រុងមានជើង
ខ្ពស់ ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គគ្រូតំ ទ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតកាំងផ្តៅ ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ទិសកាំងមាន
ជើងដូចជើងពិព ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតកាំងមានជើងគ្រែ
ដែលគេប្រកបដោយភាគាផ្តួចជាផ្តុកខ្ពស់គ្រែ ទ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតផែនគោរ ទ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគោរវិមានទ្រង់ ទ

ឆ្ការលិ សន្តរេន ច

មិសិ វិជយមត្យត្យ

សោសា ធិកាមសារកា

កុដ្ឋ ធុរ្យាវិទាទត្យ

អាហារាសន្តិ ឧត្តរោ

សត្តន្តិ ច កុដ្ឋបិដ្ឋ

មិសិ កុដ្ឋកតាទត្តិ

អាមលា ដលកា កោត្តា

សេចក្តីសន្យាព្រះ ព្រះគោតិ

សេចក្តីសន្យាព្រះ ព្រះគោតិ

ចណ្ឌសម័យមេវ ៨
 ឧទ្ទេ ៨ អហិ ទាណិ
 អដ្ឋង្គលកទាណា(១)
 សុត្តំ អដ្ឋបដំ ចោឡំ
 ត្វលកំ អឡុកា យេកំ
 តិរក្កោ ភិសំយោ ចាមិ
 ធុស្សំ សេចាស(២) ៨ យិ(២)
 ឌុន្ទំ ហេត្វា មតតិ
 ឧប្បរាជេត្វា ហេត្តិ ៨
 កំត្តិ ៨ ហេតុកំត្តិ ៨
 អនុញាសិ ៨ តិគ្គិយា(៣)
 សេតកាឡុវិហារេ ចាមិ(៤)
 ដុសំ សណ្តាញ មត្តិកំ
 វណ្ណាសំ ចាណិកំ កុណ្ឌំ

រឿងទ្រង់អនុញាតតាំងញាត់ចាម្បិច ១ រឿងទ្រង់ហោមគ្រូខ្ពស់
 ត្មុសប្រមាណ ១ រឿងរាសីចឹកកុំខ្មើមទ្រង់អនុញាតទ្រង់
 គ្រូ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតទ្រង់ជើងគ្រូមានភិសំយោច ១
 រឿងទ្រង់អនុញាតអំបោះសម្រាប់គ្រូ ១ រឿងទ្រង់អនុញាត
 ឲ្យចាត់ស្រែគ្រូគ្រូទ្រង់គ្រូ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតសំពត់
 សម្រាប់គ្រូ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតឲ្យរកយកកុំដៃល
 ញាត់ដោយសំឡើយធម៌កុំដោយធម៌ ១ រឿងទ្រង់បញ្ជូន
 ខ្មើយធម៌កាយ ១ រឿងមហោស្រពលើកំត្មលក្ខិ ១ រឿងទ្រង់
 អនុញាតក្នុង ១ រឿងសំពត់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក្នុងសេនា-
 សនៈ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតគ្រូតាំងដែលញាត់ភ្ជាប់ គ្រឿង
 ញាត់ កំលៀងចេញចាត់មកទាត់គ្រាម ១ រឿងពួករបារមក
 យកស្រោមពួកទៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតឲ្យត្មុសដោយតំខ្មុស
 ម្បូង ១ រឿងទ្រង់អនុញាតឲ្យផ្អែកទឹកស្រាមដៃ ១ រឿង
 បំណែកពួកកំរើយ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតឲ្យលាបវិហារ ដោយ
 បំណែកពួកសម្បូរ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតឲ្យលាបអង្គិមទឹក
 ដីដែលមដ្ឋ ១ រឿងទ្រង់អនុញាតដំរោយ ១ រឿងទ្រង់អនុញាត
 ដំរោយទឹកក្នុងកុណ្ឌកេហ៍យកៀសដោយខ្លៀស ១ រឿងទ្រង់

១ ១. ម. ឧប្បរាជេត្វា អនុញាសិ ៨ ចាមិ ១ ២ ១. ម. សេចក្តីសន្យាព្រះ ១
 ២ ១. កំត្តិ ៨ ហេតុកំត្តិ ៨ អនុញាសិ ៨ ចាមិ ១ ២ ១. ម. តិគ្គិយា វិហារេ ចាមិ ១

វិធានបទ បុណ្យវត្ត

សាសនី សិក្ខុតេជសី

ទស្សន្ត្រី បដ្ឋុតិវិគ្គិ

ជុស្សី លណ្ណាមត្តិកំ(១)

ឥត្តាសី បដិកណាញ

ជិថា ធាយោ ច អាណុំ

បរិបត្តិ អាណ្យកា

អណ្ណកុទ្ធិ តយោ មុ

ទុណ្ណេត កុណ្ណនាណោ ច

ឱវស្សតិ ច វិស្សំ(២)

ទិលី ចិវរិសា ច(៣)

អាសិទ្ធិ កំដិកោ ច

អាសម្ព័ន្ធំ ធិណាតុណ្ណំ

វិធានបទ បុណ្យវត្ត

អនុញ្ញាតម្យុត្រាបរិស្ថប្បប្រថវិណយនិក្រម្មន ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាត ឱ្យយកកំណត់សំរាប់ដូនប្រទេសដែលជារបៀន ១
រឿងវដ្តកំណត់សំរាប់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យលាយដី
អាចម៍ជានុន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតជម្រើសដីទំកង ១ រឿង
ទ្រង់បញ្ជូនមិនឱ្យកិច្ច គូររូបស្រីប្រុស ១ រឿងចិញ្ចាវាម
ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើខ្លឹម (ពយ៉ាង) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ដណ្តើម (ពយ៉ាង) ១ រឿងកិច្ចប្រាក់ពីលើដណ្តើម ១ រឿង
វិហារមានមនុស្សកុះករច្រើន កិច្ចមានខ្មាស មិនហ៊ានដក
ទើបទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យធ្វើជញ្ជាំងភ្នំ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ចន្ទប់ ពយ៉ាងទៀត ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យធ្វើបន្ទប់ក្នុង
វិហារភ្នំ ១ រឿងជើងជញ្ជាំងវិហារក្នុងផ្ទះ ១ រឿងភ្នំ
សាចមកប្រទេសកំណត់ ១ រឿងកិច្ចស្រែកម្លាំង (ប្រោះខ្លាច
ពស់) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតចម្រើនជញ្ជាំង មិនដៃដៃ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ស្នូចរំលឹកវិស្សន្ត ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរឿងវិហារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់
តាំងច្រលសម្រាប់បុត្របុត្រប្រើប្រាស់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
បញ្ជូនដី ១ រឿងកំរាចបស្នៅ (ប្រះក្នុង+បញ្ជូនសាលា) ១

១ ឧ. ឧ. ឧណ្ណាមត្តិកំ ១ ២ ឧ. ឧ. វិស្សន្តិ លាវ ទិលី ១ ៣ ឧ. ឧ. ចិវរិសំ រដ្ឋកុ ១

លេខសិល្បៈ ១១១១

លេខសិល្បៈ ១១១១

ហេតុដ៏ធំ ឈឺ ក្រហម
 អរិយធម៌ ឱនឃ្លាត
 សាល ហេតុ ៤ កាដា
 វិញ្ញាណ កោដិកោ ដេ
 ចរិយៈ លាភ័ស្តិសាលកំ
 អាការ ១ បុណ្យ កោដិ
 ហេតុ ១៤^(១) ឈឺ ក្រហម
 សុខ^(២) អនាថិបណ្ឌិត ៤
 សន្តោ សីតវំ អនា
 ធិដ្ឋាន ធិមន្តសិ
 សហ សង្ខារ បាយកំ
 អណ្តាបសន្តកម្មក្រ
 អាការ កាយ គណា
 វេសាលយំ ធាតុធិ
 បុរោ ៤ បរិក្ខេប^(៣)

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យកូនដីក្នុងទីវារ ១ រឿងកំភុជាកំភិកា
 ក្នុងទីវារ (ទឹកកំភ្លៅដាច់មិនរក) ទើបទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរោង
 ដាក់ទឹក ១ រឿងកាដាសម្រាប់ដាក់ទឹកមិនទាន់ទាន ១ រឿង
 វិញ្ញាណទានទានគ្រឿងបិទបាំង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបន្តប្រាប់ ១
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបរិវេណ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតរោងភ្លើង ១
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យកូនដីក្នុងទីវារបន្តិកា ១ រឿងទ្រង់
 អនុញ្ញាតស្រាវជ្រាវដើម ១ (រឿងកៅ) បណ្ឌិតប្ប
 ធ្វើនយស្តរោងរោងហើយទានគ្រោយ រឿងអនាថិបណ្ឌិត
 សេដ្ឋីមានសព្វយល់ចម្រើនសំណស់ (វិជ្ជាប្បយ) បានដើរទៅ
 កាន់ប្រាសាទ (ប្រាសាទ) ហើយនិមន្តព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា
 នាយក ព្រមទាំងភិក្ខុសិវ្វ (ដើម្បីទាន់ក្នុងវិជ្ជាស្ត) បាន
 បង្កើតទានសកម្មករ ឱ្យចាក់បែងក្នុងក្នុងក្នុងក្នុងក្នុង (លុះ
 ទានគ្រោយមក) បានឱ្យត្រូវដឹងសាវត្រ (បម្រុងព្រះភិក្ខុ
 សិវ្វមានព្រះត្រូវជាប្រធាន) ១ រឿង (ទុកស្រាវជ្រាវ
 ធ្វើ) នៅក្នុងទីវារសាល ១ រឿង (កូនសិស្សក្នុងយុគភិក្ខុ)
 ដើរដើរទៅមុនភិក្ខុសិវ្វ ហើយប្តូរវិញ្ញាណសេវាសេវា ១

១. ១. ១. ហេតុក្រាវ ១២ ១. ២. សុខ ១ ៣ ១. ៣. បរិក្ខេប ១

វិធម៌ធិនេ បុល្លវគ្គ

កោរ អរហន្តំ កត្តត្តិ^(១)

តិភ្នំវត្ត អវន្តិយា

បរិគ្គហិត្តន្តរយេ

ត្វលោ សាវត្តិ ឱសវ

មតិដ្ឋាថេសិ អាណមិ

កត្តត្តេ ធិ កោលាហលិ

តិលាតា វេសេយ្យា ធិ

លេសា សត្តរសា តហិ

កោធិ ធុ ទោ តតិ ធុ ទោ

វិហារត្រេត ភាជយិ

បរិវេណាធុកាតត្វ

អកាមា កាត តោ ធា ធា

វិធម៌ធិនេ បុល្លវគ្គ

រឿង (ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា) ខាលោក្ខន្ធទទ្ធិលក្ខត្តិប្រសើរជា
 រើម ១ រឿង (ស្តាប់នឹងដំរី) និយាយទិវសត្តទតា ១ រឿង
 (តវនិយបុគ្គល) ១ រឿង (ពួកសិស្សត្រេត្តិយភិក្ខុ) ហ្នឹងហែត
 សេនាសនៈថេសិសិវ្វ ១ រឿង (មនុស្សចាំងឡាយភាគចែង)
 គ្រែតាំងដែលញាត់ដោយសំឡី ហើយទុកនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ១
 រឿងព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចយាងសំដៅទៅក្រុងសាវត្តិ ១
 រឿងអនាថបិណ្ឌិតតបតិវេភាម (ចំពោះព្រះសង្ឃដែល
 មកអំពីទិសចាំងបួន) ១ រឿងតើតកោលាហលក្ខតិភាតិកត្ត ១
 រឿង (ត្រេត្តិយភិក្ខុ) ចរណ្តញភិក្ខុឈី ១ រឿង (ត្រេត្តិយភិក្ខុ)
 ជេកជាប់នឹងដំរីលោកដ៏ប្រសើរ ១ រឿងទ្រង់ចក្ខុភ្នំបិណ្ឌិត្យាម
 យានសេនាសនៈដោយអាទិវេលស ១ រឿងអត្តសេវិត្តិយភិក្ខុ
 (ដ្ឋសជុលវិហារ) ក្នុងទីនោះ ១ ១ រឿងភិក្ខុនិកត្តាថា ភិក្ខុ
 ណាហ្ន៎ ធុប្រគល់សេនាសនៈ ១ រឿងសេនាសនៈខ្លះរាមកៈ
 ភិក្ខុនិកត្តាថា យេនិទ្ធុប្រគល់សេនាសនៈដូចម្តេចហ្ន៎ ១ រឿង
 ភិក្ខុប្រគល់សេនាសនៈនាមកំណត់វិហារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឱ្យឱ្យបរិវេណ ភាមចំណែកជាសំដៅ បើមានភិក្ខុដទៃ
 មកដល់ (បើលោក) មិនត្រូវការ ភិមិន្យត្រូវឱ្យចំណែក ១

១ ១- ម, កត្តត្តិ ១

សេនាសញ្ញា ១ ព្យាសនា

សេនាសញ្ញា ១ ព្យាសនា

សិស្សមី សុត្តន្តបិដក

រឿងប្រាសាទមុនៗក្នុងប្រាសាទសេនាសនៈ ដល់ក្នុងប្រាសាទ
ក្នុងទិវសីមា ១ រឿង (ប្រាសាទមុនៗក្នុងប្រាសាទ)

កាណា សេនាសនៈ គយោ

សេនាសនៈ អស់កាលទាំងឡាយ ១ រឿងក្នុងប្រាសាទសេនា

ឧបទេស ១ វិស្វាសី

សនៈ ព្យាសនា ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

វិស្វាសី សមាសសនា

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទមុនៗប្រាសាទសេនាសនៈ ១

សេនាសនៈ ១ វិស្វាសី

រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

វិស្វាសី ១ វិស្វាសី

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

អសេនាសនៈ ១ វិស្វាសី

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

សាលី ១ វិស្វាសី

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

អយ្យិកា ១ វិស្វាសី

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

កាណាសនៈ ១ វិស្វាសី

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

កាណាសនៈ ១ វិស្វាសី

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

(រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

ក្នុង) ១ រឿងប្រាសាទសេនាសនៈ ១ រឿង ១ បទមុនៗ (ប្រាសាទសេនាសនៈ ប្រើ

ទ្វារអត្តន្ទវដ្តិកា

អាណាគរសេតកាឱញ

កេរ្តិ៍នាទទតទ្ធា

កណ្តុំទណ្តុំបកណ្តុំ

វិស ធិសា ច កាលកា

ឱសិទេ អកាតិ វិច្ឆិ

ទុដ្ឋេ ធម្មញ្ញា វស្ស័កំ

អន្តរយោគេ ច សត្តដ្ឋ

មហាល្មកេ ទស ទ្វាទស

សត្វំ វិហារំ ឯកស្ស

អញ្ញំ វិសេន្តំ សឡ័កំ

ធិស្ស័មិ សត្វកាលញ្ញ

ធម្មកាម វិភ្លមន្តំ ច

ធិកលំសទុខ្វារ សសរាមទ្វារ ធ្វើបង្កូច ធ្វើឱ្យមានពណ៌ស
 ឱ្យមានពណ៌ខ្មៅ ធ្វើឱ្យជិតស្និទ្ធដោយចំណង់ផ្សេងដោយបិទបាំង
 ដោយគ្រាន់តែចិបបាំងទឹកស្រៀមនៅនៃសត្វប្រាម ជួសជុល
 គ្រង់កន្លែងដែលដាច់ ឱ្យនៅកម្មស្រស់ ២០ ធ្នាំខ្លះ ៣០ ខ្លះ ១១
 នៅកម្មចំពោះវិហារ ដែលខ្លួនអបរណាកម្មក្នុងកាលមានវិប្បដ
 ខ្លះ ១ រឿងច្រើនអនុញ្ញាតឱ្យឱ្យនៅកម្ម ចំពោះវិហារដែលមិន
 ខាន់ធ្វើឬធ្វើមិនខាន់ហើយ បើវិហារតូចច្រើនអនុញ្ញាតឱ្យត្រួត
 មើលការងារហើយសឹមឱ្យនៅកម្មត្រឹម ៦ ធ្នាំឬ ៨ ធ្នាំបាន បើ
 អន្តរយោគច្រើនអនុញ្ញាតឱ្យឱ្យនៅកម្មត្រឹម ៧ ធ្នាំឬ ៨ ធ្នាំបាន
 បើវិហារច្រើនអនុញ្ញាតឱ្យឱ្យនៅកម្មត្រឹម ១០ ធ្នាំឬ ១២ ធ្នាំ
 បាន ១ រឿងកិត្តិយ៍ឱ្យនៅកម្ម ចំពោះវិហារទាំងអស់ ១ រឿងកិត្តិ
 យ៍ឱ្យនៅកម្មក្នុងវិទ្យាសីលកិត្តិយ៍ឬ ១ រឿងកិត្តិយ៍ឱ្យនៅកម្មក្នុង
 វិហាររបស់សង្ឃ ហើយប្រើឱ្យកិត្តិយ៍ទៀតទៅ ១ រឿងកិត្តិ
 យ៍ឱ្យនៅកម្មសេនាសនៈរបស់សង្ឃ ១ រឿងច្រើនបណ្ឌិតមិន
 ឱ្យឱ្យនៅកម្មដល់កិត្តិ ដែលនៅក្នុងទីតាំងសីមា ១ រឿងច្រើន
 ចញ្ញាតមិនឱ្យហាមឃាត់ (សេនាសនៈ) អស់កាលទាំងស្រុង ១
 រឿងកិត្តិយ៍ឱ្យនៅកម្ម ហើយចៀសចេញទៅខ្លះ សឹមខ្លះ

សេចក្តីសម្រេច ទ្រង់តោ

កាលញ្ច សាមណេរោ
 សិក្ខាមទ្ធក្កអង្គមិ
 ឧប្បត្តនា មិក្ខុមិក្កា
 វេទនាមក្ខិណស្សនា
 អប្បដិកម្មំ មិក្ខុយា
 មណ្ឌកា ដេយ្យនិក្ខយា
 តិរច្ឆាននាតុបិកុ
 អរហន្តា ម ទ្ធសតា
 គេនកា លោហិតុម្ភាណ
 ឧកតោ ចាបិ ឡត្តនា
 មា សង្ឃស្ស បរិហាយិ
 កម្មំ អញ្ញស្ស ធាតវេ
 វិប្បត្តតេ ម អញ្ញស្ស
 កតេ តស្សវ មក្កមេ
 វិក្ខមតិ កាលកតោ
 សាមណេរោ ម ជាយតិ
 មទ្ធក្កាតោ ម សិក្ខាយ

សេចក្តីសម្រេច ទ្រង់តោ

ស្តាប់ខ្លះ រួចជាសាមណេរៈ ជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ ជាអ្នកក្រៅ
 អង្គមិក្ខុខ្លះ ជាមនុស្សធុនខ្លះ ជាអ្នកមានចិត្តក្រយោលខ្លះ ជា
 អ្នកប្រើទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ខ្លះ ជាអ្នកក្រៅសង្ឃសិក្ខា
 ព្រោះមិនឃើញតាមគំនូរ ព្រោះមិនសំដែងតាមគំនូរ ព្រោះ
 មិនលេបដំបូងខ្លះ ជាមនុស្សឡើយខ្លះ ជាមនុស្សល្មុចសំពាសខ្លះ
 ជាមនុស្សចូលលទ្ធិកិរិយាខ្លះ ជាកិរិយាខ្លះ ជាមនុស្សសម្ងាត់
 មាតាខ្លះ ជាមនុស្សសម្ងាត់បិតាខ្លះ ជាមនុស្សសម្ងាត់ព្រះ
 អរហន្តខ្លះ ជាមនុស្សប្រទូស្តកិក្ខុខ្លះ ជាមនុស្សបំបែកសង្ឃ
 ខ្លះ ជាមនុស្សធ្វើព្រះលោហិត (មេស្តព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធ)
 ឱក្ខតិក្ខុខ្លះ ជាមនុស្សមានភេទភិក្ខុខ្លះ ១ ប្រើនិក្ខុឱក្ខតិក្ខុ
 ផលកិក្ខុផ្សេងដោយនិក្ខុសម្បត្តិឱក្ខតិក្ខុផ្សេងផ្សេងសង្ឃវិន័យ ១
 ប្រើនិក្ខុធ្វើនិក្ខុមិនពាន់ហើយ ១ ប្រគល់ឱក្ខតិក្ខុផ្សេង ១
 ប្រើនិក្ខុពាន់ធ្វើនិក្ខុហើយចៀសចេញទៅខ្លះ សំភារចេញទៅ
 ខ្លះ ស្តាប់ទៅខ្លះ រួចជាសាមណេរៈ ជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ

វិធីយប់ពិព ចុល្យវិញ្ញា

វិធីយប់ពិព ចុល្យវិញ្ញា

អង្គិមជ្ឈិមយោ យដិ
 សង្ក្រា ៧ សាមិកោ ហោតិ
 ឧម្មត្តំត្ថវេនតា
 អនុស្សតា ប្បដិកម្ម
 ទិដ្ឋិ តស្សវិ ហោតិ តិ
 មណ្ឌកោ វេយ្យតិ តិ ០
 ភិវ្រាទមាតុបេតិកំ
 យាតកោ ទ្ធសកោ បាបិ
 កេនសោហិតត្យក្ខតា
 មដិជាតាតិ យដិ សោ
 សង្ក្រា ៤ ហោតិ សាមិកោ
 ហវន្តតាត្រ កក្កត្ថំ
 ទុដ្ឋិយតិ ០ កម្មលំ

ជាអ្នកត្រូវត្រូវត្រូវ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (នវកម្មនោះ) ១
 ភិក្ខុធ្វើនវកម្មច្រើនហើយប្រើជាមនុស្សត្រូវត្រូវ ជាមនុស្ស
 មានចិត្តរាយបាយខ្លះ ជាអ្នកត្រូវចុកវេទនា គ្របសង្កត់ខ្លះ
 ជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាចក្តិខ្លះ ព្រោះ
 មិនចាំផងអាចក្តិខ្លះ ព្រោះមិនលះបង់ចំប្លែងខ្លះ នវកម្ម
 នោះជាចប់ភិក្ខុនោះឯង ១ ភិក្ខុធ្វើនវកម្មច្រើនហើយ
 ជាមេភិក្ខុនោះប្រើជាខ្លះជាមនុស្សខ្លាំងខ្លះ ជាអ្នកល្អចំណេះ
 ខ្លះ ជាមនុស្សចូលភាគលទ្ធិភិក្ខុខ្លះ ប្រើជាសត្វត្រូវត្រូវ
 ជាអ្នកសម្រាប់មាតាខ្លះ ជាអ្នកសម្រាប់បិតាខ្លះ ជាអ្នកសម្រាប់
 ព្រះគោរពខ្លះ ជាអ្នកប្រទូស្តភិក្ខុម្តិខ្លះ ជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្លះ
 ជាអ្នកធ្វើព្រះរោហិត (ចេសព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឱ្យគុរពន
 ខ្លះ ជាអ្នកមានទេពភារខ្លះ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (នវកម្មនោះ) ១
 រឿងភិក្ខុនាំយកសេនាសនៈ (ចេសគ្រហស្ថវិជ្ជាលោកទិស
 ជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិហារ) ចៅប្រើប្រាស់ក្នុង
 ទីនោះ ១ រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ១ រឿងវិហារច្រើន
 ព្រាម ១ រឿងសំពត់កម្ពុលពេញរឿងដល់សង្ឃ ១ រឿងសំពត់

សេវាសង្ឃការ វត្តសាលា

សេវាសង្ឃការ វត្តសាលា

ទុស្ស័យ ៥ ម្សិល ៥

មានបុគ្គលិកច្រើនកើតឡើងដល់សិទ្ធិ ១ រឿងស្រុកភ្នំព្រឹក
ឡើងដល់សិទ្ធិ ១ រឿងស្រុកដែលគេវេញឱ្យមានសណ្ឋានដូច
ជាគន្លឹះក៏ឡើងដល់សិទ្ធិ ១ រឿងកំណត់សំខាន់ក៏ឡើង
ដល់សិទ្ធិ ១ រឿងកិច្ចមិលឈាមដើរដើរដាច់ (សេវាសង្ឃ) ១
រឿងកិច្ចដើរទឹកដើរដាច់សេវាសង្ឃ ១ រឿងកិច្ចពាក់ស្បែក
ដើរ(ដើរដាច់សេវាសង្ឃ) ១ រឿងកិច្ចស្ទោះទឹកមាត់ដាក់(លើ
ទីចិត្រស្ត) ១ រឿងដើរគ្រោកសាច់ចំរុះ ១ រឿងកិច្ចផ្គុក
(ឱងដណ្តឹង) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតផែនការសម្រាប់ផ្នែក ១
រឿងផែនការសម្រាប់ផ្នែកកោសដាច់ចំរុះ ១ រឿងកិច្ចមានដើរ
លាងចូរហើយ (នៃមិនហ៊ានដេក) ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យក្រាល
កម្រាលសិន (សីមាដេក) ១ រឿងក្រុមឯកគ្រឹះ (កើតទុក្ខក្ស)
មនុស្សចាំឱ្យយ (ចង់ធ្វើសិទ្ធិកត់) នៃមិនអាចទំនិញបាត ១
រឿងនាងមួយកិច្ចខ្ពស់កត់ច្បាប់ ម្រេងខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយឱ្យកត់
មិនច្បាប់ដល់កិច្ចដទៃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យសង្កត់កត់ខ្ព-
ស់កត់ ១ រឿងកត់ខ្ពស់កត់មានសេចក្តីសិទ្ធិយថាធ្វើដូច
ម្តេចហ្ន៎ ១ រឿងមិនទាន់មានកិច្ចអ្នកពាក់ចែងសេវាសង្ឃម្រេង
សិទ្ធិ ១ រឿងសង្កត់កត់ឱ្យជាអ្នកក្រប្រាង ១ រឿងសង្កត់

បោស្រក់ អង្គមន្ត្រី ៥

អស្វា ឧបាសាទា ទុដ្ឋ(១)

សិទ្ធិ ៥ អបស្សន្ត ៥

អបស្សន្ត សិទ្ធិ(២)

លោក បទុក្ខ ៥ ៥

កសិកម្ម ៥ សេវាសង្ឃ

លាមក កត់ខ្ពស់កត់

កត់ ទុ ទោ មក្សាមក

កណ្តា ការក សម្មតិ

១ ៥ ម. ទុដ្ឋ ទំលង ១ ២ ៥. ៥. ១ លើកលែង ១

បដិក្កាហាភាជនោ ចាបិ
 យាតុ ច ដលភាជនោ
 ទដ្ឋកាភាជនោ ចេវ
 អប្បមន្តការិស្សុជេ
 សាដិយក្កាហាចនោ ចេវ
 ភតិ មន្តក្កាហាចនោ(*)
 អាភមិកសាមណា
 មេសកស្ស ច សម្មតិ
 សញ្ញាភិក្ខុ លោការិក្ខុ
 ហិមិភោ វិទាមេនោ
 លេណាត្ថក្កា សុទ្ធក្កា
 ឈាយិក្កា វិបស្សិត្តិ ។

១ ឧ. ម. ៣៧៧ ចន្ទគ្គាហោ ។

ភិក្ខុឲ្យជាអ្នកទទួល (បិវ) ទុក ១ រឿងច្រើនអនុញ្ញាត ឲ្យជា
 អ្នកចែកបរាទ ឲ្យជាអ្នកចែកផ្ទៃឈើ ១ ឲ្យជាអ្នកចែកបង្កើត ១
 ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែងបិក្ខុភិក្ខុច ១ ឲ្យជាអ្នកប្រគល់សំពត់ ១
 ឲ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ១ រឿងសន្តតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រើញាម
 វិក្ខុនិសាមណេ ១ រឿងព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធ ជាវិទាមេន ព្រះ
 អន្តិមាព្រះហេតុជ័យ ប្រាថ្នាឲ្យប្រោយផល (ដល់សត្វ) ច្រើន
 ប្រាថ្នាសុខ្យាត្រៃលាភ ច្រើនក្រុមសង្កត់ជនបិក្ខុនិ (ច្រើន
 អនុញ្ញាតសេនាសនៈដូចបានចែងមកនេះ) ដើម្បីប្រកាសផល
 ដើម្បីទៅជាសុខសប្បាយផង ដើម្បីជុំគូចង់(*) (ឲ្យអកុសល
 ធម៌) ផង ដើម្បីតិចារណា ឲ្យសង្ឃារេ(២)ផង ។

១ ចំរើនសមិក្ខុភិក្ខុ ២០ ប្រាម ។ ២ ចំរើនវិបស្សនា ១០ យ៉ាង ។

សង្ខេបប្រយោជន៍សម្រាប់សិស្ស

ធម្មយកា

១៧១

សមាសធាតុ

រឿងព្រេងនិទានយក្សក្នុងព្រៃមាត់ទឹកក្រហម មិនមានក្នុងវិចិត្រនិទាន	១
ក្នុងសមាសធាតុនិងសង្ខេបប្រយោជន៍	៣
សង្ខេបប្រយោជន៍និងសង្ខេបប្រយោជន៍	៥
កិច្ចការនៃព្រះយក្សក្នុងព្រៃមាត់ទឹកក្រហម និងសង្ខេបប្រយោជន៍	៨
និទានព្រះពុទ្ធសូត	៩
សេចក្តីសង្ខេបនូវការបាត់បង់សេនាសនៈជាដើម	១០
និទានព្រះពុទ្ធសូត	១២
និទានខេត្តយក្សក្នុងព្រៃ	១៨
ការសូត្រសិវិស័យ	២៤
និទានព្រះពុទ្ធសូត	២៧
ការសូត្រសូត្រវិស័យ	២៨
ការសូត្រសូត្រវិស័យ	៣០
ការសូត្រសូត្រវិស័យមិនប្រកបដោយធម៌មាត់ ៣ យ៉ាង	៣៣
ការសូត្រសូត្រវិស័យប្រកបដោយធម៌មាត់ ៣ យ៉ាង	៣៤
រឿងព្រេងនិទានយក្សក្នុងព្រៃមាត់ទឹកក្រហម និងសង្ខេបប្រយោជន៍	៣៦
ការនិទានព្រះពុទ្ធសូតនៃព្រៃមាត់ទឹកក្រហម	៣៧
កិច្ចប្រកបដោយធម៌ ៥ ជាអនាមិកនៃព្រៃមាត់ទឹកក្រហម	៤០
ការសូត្រសូត្រវិស័យប្រកបដោយធម៌មាត់ ១០ យ៉ាង	៤៣
ការសូត្រសូត្រវិស័យប្រកបដោយធម៌មាត់ ១០ យ៉ាង	៤៤
កិច្ចប្រកបដោយធម៌ ៥ ជាអនាមិកនៃព្រៃមាត់ទឹកក្រហម	៤៦

	លេខទំព័រ
ការឱ្យទុកធុ	៣៤៧
ការឱ្យទុកធុចំពោះវិហារទាំងឯងសំខាន់ៗ	៣៤៨
ការដែលភិក្ខុខ្លះៗនាំឱ្យយើងដើរចៀសចេញទៅខាងលិច	៣៥១
ការដែលភិក្ខុខ្លះៗនាំឱ្យយើងដើរចៀសចេញទៅ ក្នុងវេលាដែលភិក្ខុខ្លះៗនាំឱ្យយើងដើរ	៣៥៣
ការដាំយកទ្រៀងច្រើនប្រយោជន៍សំខាន់ៗ	៣៥៥
ការដាំស្រូវស្រែចំការដើម ដើមឈើដាំដោយដើម	៣៥៧
ការទ្រង់ទ្រាយក្នុងការសម្រាល ហើយសំខាន់ៗដើម	៣៥៨
ភិក្ខុខ្លះៗនាំឱ្យយើងស្រាវជ្រាវក្នុងការស្រាវជ្រាវ	៣៥៩
ការសម្រួលឱ្យមន្ត្រីស្រាវជ្រាវ	៣៦៣
ភិក្ខុខ្លះៗនាំឱ្យយើងស្រាវជ្រាវ	៣៦៥
ខ្លះៗនាំឱ្យយើងស្រាវជ្រាវ	៣៦៦

	ភិក្ខុខ្លះៗនាំឱ្យយើង	អង្ក	រដ្ឋលេខាយ
ភិក្ខុខ្លះៗនាំឱ្យយើង	អង្ក	៧	៤
សង្ឃ	សង្ឃ	១០	១
ចូលវិញ	ចូលវិញ	១៧	១៧
ចោលវិញ	ចោលវិញ	១៧	១៧
ដំបូង	ដំបូង	១៧	១៧
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	៦០	១០
មេត្តិយកម្ម	មេត្តិយកម្ម	៦៣	១
មេត្តិយកម្មដ៏ល្អ	មេត្តិយកម្មដ៏ល្អ	៦៣	៦
វិញ្ញាណកម្ម	វិញ្ញាណកម្ម	៦៤	៦
សតិវិធី	សតិវិធី	៦៤	១
មហាបុគ្គល	មហាបុគ្គល	៦៦	១០
មហាបុគ្គល	មហាបុគ្គល	៦៦	៦
ការ	ការ	៦៧	៦
ភាសា	ភាសា	៦០	៦
ភាសាសុខ	ភាសាសុខ	៦១	៤

កិច្ចការវិទ្យាប្បវត្ត

កិច្ចការវិទ្យាប្បវត្ត

វិទ្យាប្បវត្ត	កិច្ចការវិទ្យាប្បវត្ត	លេខ	រដ្ឋលក្ខណ៍	វិទ្យាប្បវត្ត	កិច្ចការវិទ្យាប្បវត្ត	លេខ	រដ្ឋលក្ខណ៍
សម	សម-	៦៦	៣	វិសេសប្បវត្ត	វិសេសប្បវត្ត	៦៦៦	១៧
ភាគប្បវត្ត	ភាគប្បវត្ត	៦៦	១៦	ម៉ែស៊ូ-	ម៉ែស៊ូ-	៦៦១	៧
អនុវត្តន៍សកល	អនុវត្តន៍សកល	៧៧	១	អន្តរកម្ម	អន្តរកម្ម	៦៧០	៦
យោ កថ វិយ	យោ កថ វិយ ៗ	៨០	១៨	គុំប្រាសិត(៣)	គុំប្រាសិត(៣)	៦៧១	១៨
វិទ្យាសម្ព័ន្ធ	វិទ្យាសម្ព័ន្ធ	៨៧	៤	កុំប្រាសិត	កុំប្រាសិត	៧០៦	"
ចិត្តវិចយាសករណ៍	ចិត្តវិចយាសករណ៍	១០៧	១	ការបាតប្បវត្ត	ការបាតប្បវត្ត	៧៦៧	១៨
ប្រាសិត	វិទ្យាប្បវត្ត	១៦៧	៦	និស្សិត	និស្សិត	៧៧៧	១
ភាសាខ្មែរ	ភាសាខ្មែរ	១៧០	១០	បេសនិចិត្ត	បេសនិចិត្ត	៧៧៧	"
មហាបេសនិកាយ	មហាបេសនិកាយ	១៧៧	១៦	បុស្សវិទ្យា	បុស្សវិទ្យា	៧៧៦	១
សម្បត្តិ	សម្បត្តិ	១៦៧	១	ឧប្បត្តិ	ឧប្បត្តិ	៧៧៧	៧
វិទ្យាប្បវត្ត	វិទ្យាប្បវត្ត	១៧៦	"	ឧប្បត្តិ	ឧប្បត្តិ	"	១៧
ប្រតិ	ប្រតិ	"	៦	កន្ត្រៃសករណ៍	កន្ត្រៃសករណ៍	៧៦១	៨
សន្តិ	សន្តិ	១៧៧	១៧	វេទន៍	វេទន៍	៧៦៧	"
បុស្សវិទ្យា	បុស្សវិទ្យា	៦១០	៦				
វិសេស	វិសេស	៦១១	៧				

សន្និកសម្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ចំនួន	ចន្លោះ
ចុកល	ចុកល	៣	៦
ម្លាប់	ម្លាប់	៨	១១
មនុកម្ម	មនុកម្ម	១៤	១៦
មល្លបុត្រ	មល្លបុត្រ	១៤	១៣
សច្ច៍	សច្ច៍	១៦	៣
និគ	និគ	៦០	១៧
និយាយឡើយ	និយាយឡើយ	៦៦	៤
បុរិនិយាយ	បុរិនិយាយ	៣០	៤
កន្ស	កន្ស	៣៨	១១
ចន្តិចចន្តិច	ចន្តិចចន្តិច ^(១)	៤៤	១៦
ច្រដៅ	ច្រដៅ	៨០	១៦
ដើម្ប	ដើម្ប	៨៧	៨
"	"	"	៨
មិនមាននៅ	មិនមាននៅ ^(១)	៨៨	៤
សេចក្តី	សេចក្តី	៦១	១៦
អាបត្តានករណ៍	អាបត្តានករណ៍	៧៤	១៤
ត្រង់ច្រណា	ត្រង់ច្រណា	៨០	១៦

សន្និកសម្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ចំនួន	ចន្លោះ
កម្ពុជា	កម្ពុជា	៧៨	១៨
ចុះការបាច់	ការបាច់	៧៧	១៦
យ៉ាងនេះ	យ៉ាងនេះហើយ	"	១៣
វិន័យកម្ម	វិន័យកម្ម	១០៧	៨
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	១១៣	៦
សេចក្តី	សេចក្តី	១១៧	៨
វិន័យ	វិន័យ	១១៨	១១
ចល័ត	ចល័ត	១៤៦	១
វិភាគៈ	វិភាគៈ	១៧៨	
ទុកដ	ទុកដ	១៨៤	១១
លេ	លេ	"	១៨
កម្មវិធី	កម្មវិធី	១៨៧	១០
សេចក្តី	សេចក្តី	១៨១	១៨
វិភាគៈ	វិភាគៈ	១៨៨	១
នយចិដក	វិន័យចិដក	១៨៦	"
កន្សត្រា	កន្សត្រា	១៨៨	១៣
ព័ន្ធិ	ព័ន្ធិ	១៨៨	១៧

សេដ្ឋកិច្ចកម្រាបកាតាឡុន - ប្រទេស

កាតាឡុន	កាតាឡុន	ទំហំ	បង្កាន់
មហាមាត្រ	មហាមាត្រ	៦០៤	១០
ទៅលាន	ទៅលាន	៦១០	១២
អប្ស	អប្ស	"	១៤
អនាគត	អនាគត	៦១៦	៤
ការងារ	ការងារ	"	១២
ទ្រព្យកម្រិត	ទ្រព្យកម្រិត	៦១៤	៤
ទ្រព្យទំនេរ	ទ្រព្យទំនេរ	៦៤៦	៤
ទីផ្សារ	ទីផ្សារ	៦៤៦	៤
ប្រទេស	ប្រទេស	៦៦៤	១៣
វិហារ	វិហារ	៦៦៦	១០
ពួក	ពួក	៦៤៤	៤
ក្បាល	ក្បាល	"	១០
ប្រទេស	ប្រទេស	៦៨៤	១៦
អន្តរាគមន៍	អន្តរាគមន៍	៦៨៦	១៧

សេដ្ឋកិច្ចកម្រាបកាតាឡុន - ប្រទេស

កាតាឡុន	កាតាឡុន	ទំហំ	បង្កាន់
មនុស្ស	មនុស្ស	៦៧០	៤
អហមនី	អហមនី	"	៨
មនុស្ស	មនុស្ស	៦៧១	៤
"	"	"	៧
សិល្បកម្ម	សិល្បកម្ម	៦៧៣	១
ជន	ជន	"	៧
អនាគត	អនាគត	៦៧៦	១៣
ជីវិត	ជីវិត	៦៧៧	១០
សាវត្រ	សាវត្រ	៣០១	៤
ចរ	ចរ	៣៣១	១១
គំនិត	គំនិត	៣៤៤	១០
រដ្ឋ	រដ្ឋ	៣៤៤	៣
រដ្ឋ	រដ្ឋ	៣៤១	៤
គំនិត	គំនិត	"	"
(៤១៤)	(៤១៤)	៣៤៤	១៣